

༡། །ཆངས་སུ་ཅིག་ཏའི་ཕར་ཕྱིན།

།སྒྲིབ་ཆ།

མཛད་པ་པོ།

འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

འབྲས་སྤངས་བཟ་གཤེས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

Drepung Tashi Gomang Library

སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷན་ཁག་གི་འཕྲིན་ལྷན།

[013]

མཚན་བྱང་།

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
རིན་ཆེན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༼སྒྲིབ་ཆ༽

མཚན་པ་པོ། འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

འབྲས་སྤངས་སྟོ་མང་སྟོག་རྒྱལ་གཙུག་ལག་རྒྱུ་མཚོ་དྲུག་ལྷན་འབྲེལ་སྤེལ་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོའི་ཟླ་དྲུག་པར།

ཕབ་ལེན་བྱ་གནས།

www.gomanglibrary.com

དཔར་གཞི་བྱ་སྒྲིག་པ། འབྲས་སྤངས་སྟོ་མང་དཔེ་མཚོ་དྲུག་ལྷན་འབྲེལ་ཁག་གི་འཕྲིན་ལྷན།

འབྲེལ་དེབ་བཟོ་མཁན། ཤེས་ཚད་ལྡན་སྤྱན་ལྷན་ཁག་གི་འཕྲིན་ལྷན།

དེབ་འདིའི་དཔར་གཞིའི་བཤའ་དབང་འབྲས་སྤངས་སྟོ་མང་དཔེ་མཚོ་དྲུག་ལྷན་འབྲེལ་ཁག་གི་འཕྲིན་ལྷན་ཁག་གི་འཕྲིན་ལྷན་གི་མཚན་པ་པོ་ལ་ཡོད་པས་ཆོག་མཚན་

མེད་པར་གང་ལྟར་དཔར་སྤྱད་ཀྱི་ཆོག་

Copyright ©GomangLibrary 2018

དཀར་ཆག

ཆོས་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་.....	1
ཡང་དག་མཐའི་རྣམ་གཞག་.....	67
དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་བཀའ་བསྟན་བཅོས།.....	106
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རྣམ་གཞག་.....	139
བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་.....	190
སྐབས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་.....	222
སྤྱན་ལྗེ་རྣམ་གཞག་.....	259
མངོན་ཤེས་གྱི་རྣམ་གཞག་.....	276
སྦྱར་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་.....	295
རིགས་གྱི་རྣམ་གཞག་.....	346
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་.....	387

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
རིན་ཆེན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཆོས་འཁོར་གྱི་སྐོར་བཀྲགས་སོ། །

ཆོས་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག

གཅིག་ཏུ་གཞན་འཛེའི་ར་རིས་མ་བསྐྱད་ཅིང་། །སྲིད་པའི་ཉེས་བརྒྱའི་རིམས་
ནད་ཅད་ནས་འབྱེད། །འབྲེལ་ཚད་གཏན་བདའི་ཤིས་པས་ཉག་སྤང་བ། །ཐུབ་བསྟན་ཆོས་
ཀྱི་དྲང་སྤྲུལ་བྱུང་གྱུར་ཅིག །གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སངས་རྒྱུ་གྱི་བཞེད་པ་སྤྱབ་ཚུལ་
ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྤྱགས་སུ་ཆུད་པ། ཞེས་པ་ནས། བསྐྱོར་བར་མཛད་
པ། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཀླང་
བ་གསུམ་པའི་དོན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་སྐྱེ་གསུང་སྤྱགས་ཉེས་སྦྱོད་མཐའ་
དག་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྐྱེ་ཅན་དབང་སྤྱག་དུ་སོགས་ལས་རྣམ་འབྱོར་
ལྟག་པས་རྣམ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་སྤྱག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལས་ཀྱང་
སྤངས་རྟོགས་ལྟག་པས་དེ་དག་གི་གཙོ་བོ་སྤྱབ་པ་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས། ཐབས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྤྱགས་སུ་ཆུད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གང་ལ་བཞེན་
ནས། དགོས་པ་དུག་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་སྟེ་ཅ་བ་རེ་རེ་ཡང་ཉི་མེ་ཆིག་
སྟོང་དུ་བྱེ་བས་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སྦྱོད་པའི་གཉེན་པོར། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
མ་ལུས་པའམ་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་བསྐྱུས་པའི་གསུང་རབ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོར་
བར་མཛད་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་པར་མཛད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་སྤྲིའི་སྤྱགས་ལ་དབྱེད་པ་དང་། དབྱེ་

མ་བའི་ལྷགས་ལ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། ཆོས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོ་སོགས་ལ་བྱེ་མཛོད་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། བྱེ་སྤྲའི་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་མཐོང་ལམ་གྱིས་བྱུང་ཅིང་། ལྷང་
 གི་ཆོས་འཁོར་ལ་བདེན་བཞིན་ཆོས་འཁོར་གྱིས་བྱུང་པ་གང་ཞིག །མདོ་སྤེལ་བའི་ལྷགས་
 ལ་དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་
 ལམ། །ཁྱུར་བར་འགོ་སོགས་ཅི་བས་སོགས་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་མ་
 ར་ན་སིར་ལྷ་སྤེལ་ལོ་ཆོས་བསྟན་པས་ཀུན་ཤེས་ཀོའུ་དི་ཅུ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་གཞོད་
 སྤྱིན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ་ཞེས་བསྒྲགས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ཉིད་
 དབྱིག་བཤེས་ལྟར་ན་ཆོས་རྒྱལ་དང་། དབྱངས་སྒྲོགས་ལྟར་ན་ཆོས་གསུམ་གྱིས་འཁོར་
 བསྐྱར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱེད་གསེར་འཕྲེང་
 སོགས་སུ་ལྟོས། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེས་མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་གསུམ་ག་རྟོགས་པའི་
 ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་འཕགས་པའི་ལམ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། བྱུང་སྟེ། འདི་སྟོབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ཡིན་པ་མཆན་འགྲེལ་སོགས་སུ་གསལ་བའི་
 བྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་མཐོང་ལམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཀུན་ཤེས་ཀོའུ་དི་ཅུའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། བྱེ་སྤྲས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་དུ་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གོང་ལྟར་ཡིན་པ་གང་ཞིག གཞོད་སྤྱིན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
 པར་བསྒྲགས་ཆེ་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ཚོས་འཕྲོ་ལས། རྒྱ་མཆན་འདི་ལ་དཔག་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་
 ནང་ནས་ཀྱང་དེའི་ཆེ་གདུལ་བྱ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་མཐོང་ལམ་འབའ་ཞིག་ཆོས་
 འཁོར་དུ་བྱེད་དགོས་པར་མཛོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། གདུལ་བྱ་དེ་དག་
 གི་ཞེས་མང་ཆོག་སྟོས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཡང་བསྐྱེས་པ་གསུམ་བསྐྱོར་བའི་ཆེ་ཀོའུ་དི་ཅུ་
 དང་ལྟ་བརྒྱུད་ཁྲི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། སྤྲུལ་ཡང་། དགེ་སྟོང་དག་འཕགས་པའི་བདེན་

པ་བཞི་ནི་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་ཞེས་
སོགས་དང་། སྤྱག་བསྐལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་བ་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་
ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཆོ་གུན་ཤེས་ཀོ་ལུ་དི་བྱས་དགྲ་བཙུག་དང་ལྷ་སྤེ་ལྷག་
མས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱི་ཡང་། དགེ་སྤོང་དག་གཟུགས་ནི་བདག་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཆོ་ལྷ་སྤེ་ལྷག་མ་རྣམས་དགྲ་བཙུག་ཐོབ་པར་མངོན་པར་
འབྱུང་བའི་མདོ་སོགས་གཞུང་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱི་
དངོས་གྱི་ཉིང་དགོས་སྤྱི་ཡར་པའི་མཐོང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱི་མཐར་རིམ་བཞིན་ཀོ་ལུ་དི་བྱ་ལ་མཐོང་སྒྲོམ་མི་
སྒྲོམ་ལམ་རིམ་གྱིས་སྤྱི་ཡར་བཤད་པའང་ཡོད་པས་དཔུང་དགོས་ཤིང་། ལྷ་སྤེ་གཞན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཆོས་འཁོར་ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱང་བརྟག་གོ།

ཡང་ཁ་ཅིག་གུན་ཤེས་ཀོ་ལུ་དི་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བརྩོ་ལྷ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་
འཁོར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རེ་རེ་ལ་བྱུང་ཆོས་དུག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ལས་
ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་རྣམས་ལ་མཐོང་ལམ་འཕར་བའི་བྱུང་ཆོས་མ་ཆང་། དེ་བཞིན་དུ་
རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་རྣམས་ལ་དམའ་བ་ལ་འབབ་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་
ལ་རྒྱལ་བ་རྣམས་དུ་འགོད་པ་དང་། རྣམ་གྲོ་ལ་ལམ་རྣམས་ལ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བའི་བྱུང་
ཆོས་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཆོས་དུག་དཔེ་ལ་ཡང་ཅིག་ཅར་ཆང་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བྱུང་ཆོས་དུག་ལྡན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡོད་མེད་དང་། དེ་ལ་
མཐོང་ལམ་བཙོ་ལྷ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་མེད་སོགས་སྒྲོ་སྟེ། ཁ་ཅིག་
དབྱངས་སྒྲོགས་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེའི་ཆོགས་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་རེ་རེ་ནས་དེ་ལྟར་ཆོས་མཐུན་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་བྱལ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ཉེན་པའི་ལྟེ་བ་དང་། ལྷ་
རྟོག་ཚུལ་བྱན་བཞི་གཙོད་པའི་ཆིབས་དང་། ཉིང་རེ་འདྲིན་སྤྱི་ཡར་ལྷ་བྱུང་དང་སོ་སོར་
སྤྱི་ཡར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་

བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་བདེན་བཞི་ཚུལ་འཁོར་ལ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བརྩ་གཉིས་བྱེད་པ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་ལ་མ་བྱེད་ཀྱང་། རྣམ་གྲངས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་སྒྲ་མ་དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་སོགས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པར་ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི་ཞེས་སོགས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པར་ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་སོགས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡང་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱི་མཐར་བུར་བའི་མིག་སྐྱེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་ཅིང་། རྒྱས་པར་ན་བདེན་བཞིའི་དབྱེ་བས་བསྐྱེད་པ་བརྩ་གཉིས་དང་དེ་རེ་རེའི་མཐར་མིག་སྐྱེས་སོགས་སྤྱར་བས་རྣམ་གྲངས་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་ཚན་དང་བརྩ་གཉིས་ཚན་དུ་འདྲ་བས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བརྩ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་གང་ཞིག་མདོ་སྤྲེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ཟུར་བརྩ་གཉིས་ལ་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་པས་བསྐྱེད་པ་བརྩ་གཉིས་དང་རྣམ་གྲངས་ཞེ་བརྒྱད་བྱར་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་མ་སྒྲོས།

ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་སོགས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱར་མེད་ཅེས་སོགས་དེར་གཞུང་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དབྱད་དགོས་ཏེ། ཚིག་དེ་བདེན་བཞིའི་ཚུལ་འཁོར་གྱི་མདོའི་ནང་དུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྐྱེས་མར། ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་མཐོང་སྒོམ་མི་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པར་བྱལ་མཐའ་གོང་མས་མི་འདོད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སྒོམ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རང་གི་ཁས་སྐྱངས་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་བརྗོད་མཛད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་ལམ་གསུམ་བསྟན་

པ་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ནང་འགལ་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་
 གྱི། ལམ་གསུམ་བསྟན་པ་མི་འཐད་ཅེས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་སློ་མིག་ཤེས་རིག་
 བཞི་སྒྱུར་མཐོང་སོགས་ལམ་བཞི་དང་སྒྱུར་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་
 གིས་བཤད་པའི་བྱིར་ནའང་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་ཁྱད་མེད་པའི་བྱིར་དང་། བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མིག་ཐེ་ཆོམ་མེད་པས་ཤེས་པ། ཡང་དག་པའི་
 རོན་རྟོགས་པས་རིག་པ། རང་རང་གི་རོ་སྒྲལ་གྱི་ངི་མས་དག་པས་སློ་ཞེས་མཐོང་སྟོམ་མི་
 སློབ་ལམ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་རོན་གཅིག་ཀྱང་ལྟོག་ཆ་སོ་སོར་བྱེ་བ་ཅམ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ནམ་བཤད་རིགས་པ་རྒྱན་སྒྲུབ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་སོགས་མཐུན་
 པར་བཤད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཀོ་ལུ་དི་རྒྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེས་པ་གསུམ་གའི་ཉིང་དགོས་
 སུ་གྱུར་པའི་ལམ་དེ་ལ་མཐོང་སྟོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་ཡོད་མེད་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ཉིང་
 དགོས་ལ་ཆོགས་སྒྱུར་ཡོད་མེད། ཆོས་གསུངས་ན་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བས་བྱལ་མ་བྱལ་
 སོགས་ཐར་ཐོར་མང་ཡང་མ་སྟོས།

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་
 ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ལ་འཁོར་བསྐྱུར་
 གྱི་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡང་ཡིན་པས་ཆོས་འཁོར་ཞེས་བྱ་ཞིང་། མཐུན་ཚུལ་
 ཡང་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕོ་བ་དང་། དེའི་དབང་གིས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱ་པར་བྱེད་པ་ལྟར། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རིམ་གྱིས་འཕོ་བ་དང་། ཆགས་
 སོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་
 རྩེ་ཡབ་སྤྱོད་ཀྱན་གྱིས་བཞེད་པའི་བྱིར་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་མ་
 དེས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱོད་བཤད་དེ་གཙོ་ཆེར་མཐོང་སྟོམ་ལ་འཇུག་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་མ་དེས་
 པས་ཆོགས་སྒྱུར་དང་མི་སློབ་ལམ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་
 གསལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཁ་ཅིག་ནི་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་མོ། ཞེས་སོགས་དང་། མངོན་
 འགྲེལ་གོང་དུ་བྱངས་པ་དེའི་བྱིར་དང་། གཞི་བསྐྱེད་བར་མི་སློབ་ལམ་ཆོས་འཁོར་དུ་བཤད་

པའི་ཕྱིར། ལ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་བསྐྱར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱེད་ལས་ཆོས་མཚུངས་པའི་རྣམ་
དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་ཡོད་ན་ཁྱོད་
ཡོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བསྐྱར་
མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བསྐྱར་གྱི་འཁོར་ལོ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མཆན་དུ། གསེར་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན།
གསེར་ཡོད་པར་ཐལ། གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་དོན་གྱིས་ཁས་
གསུངས།

ལ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་བཀའ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཅིང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་
འཁོར་ལ་ལམ་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་ལུང་
གི་ཆོས་འཁོར་དོན་གཅིག་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དོན་གཅིག་
ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གསེར་མེད་
ལས། ལུགས་དེ་དག་དོར་ལ། འདི་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་
དུ་འདོད་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
ཆོས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟོན་པས་དེ་བསྐྱོར་ཚུལ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེའི་བརྗོད་དོན་བསྐྱོར་བས་དེ་བསྐྱོར་བར་འཛོག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བརྒྱད་སྟོང་བའི་བརྗོད་དོན་བསྐྱོར་ན། བརྒྱད་སྟོང་
བ་བསྐྱོར་བས་བྱུང་བར་ཐལ། འགྲེལ་བ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟབ་ཞི་སྦྱོར་བྲལ་འོད་
གསལ་འདུས་མ་བྱས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་གསུངས་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཆན་འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་པ་
གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འགྲེལ་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཀའ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། འགྲེལ་བའི་ནང་ཆན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལས། ཞེས་པའི་གཞུང་

ཆིག་དེ་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱུ་གྱི་གཞུང་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་འགྲེལ་བའི་གཞུང་ཆིག་ཏུ་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་བ་
དེའི་རང་འགྲེལ་ཏུ་ཐལ་ལོ་ཟེར་བ་ལ། ལ་ཅིག་གིས། འོ་ན་འགྲེལ་བ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ལྔ་
བརྒྱ་དང་བཅས་པོ་ལྔ་མ་ཆང་བར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་གྱི་གཞུང་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ལས་
ཟེར། ལ་ཅིག་ན་རེ། ལམ་མ་ཁྱུགས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དང་། ལྷག་པའི་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་སྡེ་མའི་
སྐྱབ་བྱེད་མ་བཀོད་ལ། ཕྱི་མའི་སྐྱབ་བྱེད་ཉགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་
ཙོད་གཞི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ནང་
བ་ཁོ་ནའི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡེ་མ་དེ་གང་ཞིག བྱི་མའང་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་ཉག་སྐྱ་ནམས་སུ་མ་བཟང་ཆད་སྐྱ་པལ་ཆེ་བས་ཀྱང་བདག་
ཉག་པར་འདོད་ཅིང་། ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་ཏུ་ལྟ་བུ་ཡོད་མེད་གྱིས་
ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟོ་རྩེ་སྟོང་འགྲེལ་ལས། རིག་བྱེད་གྲུབ་མཐའ་
ནལ་འབྱོར་ནམས། །དབང་ཕྱག་སོགས་གྱིས་བྱས་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་པ་ཡི་སྤྲུལ་རྒྱུད་
ལ། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་བྱེད་པར་ཡོད། །ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ངི་མེད་འོད་སོགས་གཞུང་ཏུ་
མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིག་ཆའི་ཆིག་ཟེན་དེ་ཙམ་ལས་མི་གསལ་ཡང་
དགོངས་པ་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་ཞེས་པའི་ལྷག་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། ནང་བའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་མདོ་སྟེ་རྒྱུ་ལས། གཞན་དང་སྐྱ་མོང་མ་ཡིན་
ལྟར་པ་དང་། །ལམས་གསུམ་ཉོན་མོངས་ནམ་སྟོང་རྟོགས་བྱེད་པ། །རོ་བོ་ཉིད་དག་ངི་མས་
དག་པ་སྟེ། ཆངས་སྟོན་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟར་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་གྱི་བྱེད་པར་
བཞི་ཆང་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྟོས་པས་ཆོག ལ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པར་རིམ་
ཅན་ཁོ་ནར་ཁྱུགས་དགོས་པར་ཐལ། རྟོན་བྱེད་ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་བརྟེན་བྱ་རྟོགས་
པའི་བསྟན་པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སྡེ་ཕྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། བརྟེན་པར་བྱ་
བ་དང་རྟོན་པར་བྱེད་པ་དག་ཐབས་དང་ཐབས་གྱིས་སྐྱབ་པར་བྱས་བའི་ཚུལ་གྱི་འགྲེལ་

བར་མཛད་པ། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། ལུང་གི་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་ལག་
 ཏུ་ལེན་པའི་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་ལུགས་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་ལ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་
 ནི་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ན། ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྒྱ་
 འབྲས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་
 རུང་བར་ཐལ། ནང་བ་བར་གྱུར་པ། ལུང་རྟོགས་གཉིས་ཀའི་བསྟན་པར་ཞུགས་པ། སྒྲུབས་
 འགོ་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་ནང་གི་བྱད་པར་
 སྒྲུབས་འགོས་འབྱེད་པར་ངོ་བོ་དང་ཤེད་བས་བཞེད་པ་ལྟར་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་གསལ་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་སྒྲུབས་འགོ་ཡིན་པར་ལམ་རིམ་
 ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་བཟླ་དགོས།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཀའ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་མ་བསྐྱས་ཤིང་གྲངས་མ་ངེས་
 ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་དུས་ཐོག་ཐ་བར་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་
 འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག་རྩེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲངས་ངེས་
 པར་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ངེས་ཞུས་ཀྱི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས།
 ཤུགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྟོན་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྐྱར་
 བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ངེས་ཞུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ངང་དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་
 དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཅིག་སྟེ་མདོ་ཆོན་གསུམ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་དེ་ལ་བྱབ་དོན་གྱི་
 སྐབས་སུ་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྟོན་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟངས་དངོས་སུ་སྐྱར་བས་དུས་
 ཐོག་ཐ་བར་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་གཞན་རྣམས་ལ་འང་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟངས་
 སྟོར་དགོས་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དང་རྒྱད་ཇི་སྟེ་
 རྣམ་ཡིག་ཆར་ངངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤུགས་ལ་གནས་པའི་དོན་ཞེས་པའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་
 དོན་དེའི་ངོས་འཛིན་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྟངས་ལ་བྱེད་
 དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མཆད་འབྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ལ་ལས། དེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་

མིང་གི་ཐ་སྟད་དང་མདོ་ཚན་གསུམ་མིང་དོན་སྦྱར་དགོས་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་
 དཀའ་འབྲེལ་ཚྫོམ་འཕྲོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་
 ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ནི་ཡིག་ཆར་བཀའ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་གྲངས་
 རེས་པར་དྲིས་ཞུས་ཀྱི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ལུང་དེ་དྲངས་པའི་འབྲེལ་སྦྱབ་
 ཆེད་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྗེ་གྲང་ཐང་བ་རང་གི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཤུགས་བསྟན་ཀྱི་དོན་དེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྦྱར་བའི་དྲང་རེས་སྤྱི་འཇུག་
 ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པའི་ཆོག་ནི་གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེས་ན་འཁོར་ལོ་
 གསུམ་གྱི་མིང་གི་ཐ་སྟད་དང་མདོ་ཚན་གསུམ་གྱི་མིང་དོན་སྦྱར་དགོས་པ་དེ་ཉིད་འཁོར་
 ལོ་གསུམ་དང་སྦྱར་བའི་དྲང་རེས་སྤྱི་འཇུག་ཚུལ་ཞེས་བཤད་དགོས་པར་འཇུག་བ་ལ་དེ་
 མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོས་གྲུབ་ཅིང་། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་ན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བཤད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་དེ་ཡོད་
 དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་པར་སྟོན་པ་དང་བདེན་པར་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་
 རྗེ་གཉིས་དྲང་དོན་དང་། ཆོས་ནམས་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་བྱེ་
 བའི་མདོ་རྗེ་གཅིག་རེས་དོན་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས།
 མདོ་རྗེ་གཉིས་དྲང་དོན་དང་གཅིག་རེས་དོན་དུ་སྤར་བཤད་པ་ནམས་ཀྱི་ཤུགས་གྱིས་ཤེས་
 པར་འཇུག་རོ། ཤུགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་བཤད་མི་རུང་བར་ཐལ། དྲིས་ལན་གྱི་མདོས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་
 ལེགས་པར་མ་བྱེ་བའི་མདོ་རྗེ་གཉིས་དྲང་དོན་དུ་དངོས་སྤྱི་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་དྲང་དོན་དུ་དངོས་སྤྱི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀའ་འབྲེལ་
 ཚྫོམ་འཕྲོ་ལས། ཞོང་གི་དྲིས་ཞུས་དང་ལན་སོགས་གྱིས་དང་པོ་གཉིས་དྲང་དོན་དུ་དངོས་
 སྤྱི་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། མཆན་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལན་ཡང་དེར་བསྟུས་
 པ་ཡིན་ན་དྲང་རེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤུགས་བསྟན་ཙམ་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་ཅིང་། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གྲུབ་དོན་ཡན་ཆད་དུ་བར་

བའི་དགོངས་གཞི་དང་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་དངོས་སུ་གསུངས་ཀྱང་དྲང་དོན་ཞེས་པའི་
 ཐ་སྟད་དངོས་སུ་སྒྱར་བ་མེད་ལ། དང་པོ་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་བྱེད་པར་དངོས་སུ་བཤད་དམ་
 སྟམ་པའི་དོགས་གཞི་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དང་པོ་ལ་ངེས་ལན་དངོས་སུ་
 མཛད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་སྟོན་མི་འཇུག་
 པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བར་བ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་
 ཐ་མ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་
 མ་ཁྱབ་སྟེ། འདྲི་བའི་གཞི་འགོད་ཆེ་དང་པོའི་བཀའ་སྒྲུལ་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཐ་མ་
 ལ་སྟོས་ན་དེའང་གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་
 ན་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 ཁྱོད་ཀྱི་ཤུགས་ལ་གནས་པའི་དོན་གྱི་ངོས་འཛིན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དྲང་ངེས་མཚན་
 འགྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་གཙོད་མཚམས་འདི་ལས་བསྒྲེག་སྟེ་གཉིས་དྲང་དོན་དང་གཅིག་ངེས་
 དོན་ཡིན་པ་དེ་སྒར་བཤད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཉིས་དྲང་
 དོན་དང་གཅིག་ངེས་དོན་ཡིན་པར་སྒར་བཤད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་གཞན་ཞིག་ཤེས་རྒྱ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་དངོས་སུ་འགའ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལྟར་
 བཤད་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་ཐལ། ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་རྒྱའི་དོན་མ་སྟོས་བར་ཤུགས་ཀྱིས་
 ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་ན་གཞི་མེད་ཀྱི་བཤད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལགས་
 བཤད་སྟིང་པོར་གཉིས་དྲང་དོན་དང་གཅིག་ངེས་དོན་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མ་གཏོགས་ཤུགས་
 ཀྱིས་ཤེས་རྒྱའི་དོན་གཞན་གང་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 དེ་འདྲའི་བཤད་པ་བྱེད་མཁན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ།

ཡང་ཁ་ཅིག་བཀའ་ཐམས་ཅད་མདོ་གསུམ་དུ་མ་བསྟུས་པར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་ལས།
 དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ཡིན་པ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གང་རུང་གི་མདོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཀྱི།
 གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དབྱེ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱབ་སྟེ། ཇི་བ་ཞུས་ནས་དྲང་ངེས་སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱའི་ཆོས་འཁོར་གཞིར་བཞག་ནས་དེ་

ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ལོངས་སྤྱོད་
གསུངས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་གྱི་གཏམ་མདོ་སྡེ་
ས་བརྒྱ་བ་དང་། མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་གཏམ་རྣམས་ལྟར་བའི་མདོ་ལྟ་བུ་དང་།
རྒྱལ་བོ་གཞོན་ལུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་རྣམས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་བསྒྲུབ་མ་
བསྒྲུབ་སོགས་སྒྲིམ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་གཞིའི་ཆོས་འཁོར་དངོས་སམ་དེ་དང་བཅོམ་བྱ་
རྟོན་ཚུལ་སྤྱོད་མཐུན་གྱི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དེ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། འཁོར་
ལོ་བར་ཐའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེས་རིགས་འགྲེས་འདོག་ཅིང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་
པར་དེ་ལྟར་བཅོམ་བྱ་སྤྱོད་མཐུན་གྱི་སྟོན་པ་འདོག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྗེ་ཡབ་སྐུ་ལྷ་
གྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟིང་བོ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་རིམ་
པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་རྟོན་པའི་སྒྲིལ་ཆའི་ཆོགས་ལ་སོགས་
པས་འདོག་པ་མིན་གྱི་བཅོམ་བྱའི་དོན་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྡེ་སྟེ་རྣམས་ལྟར་
ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་མས་ཀྱང་དངོས་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་དུ་རང་ལུགས་མཛད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟོན་ལྟར་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་དང་
པོར་མ་རྒྱུ་སེར་ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྟོར་ཏེ། གསུམ་པ་བསྟོར་
ཏེ། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཚུལ་མེད་པར་འཇུག་བར་སྟོན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འདོག་ཚུལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་འཁོར་ལོ་གསུམ་བསྟོར་དུས་ལ་མ་སྦྱར་ན་གཟུངས་རྒྱལ་ནས་བཤད་
པའི་གང་ཟག་གཅིག་ཁྱིད་པའི་རིམ་པ་ལ་སྟོར་མི་རུང་ལ། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བཅོམ་བྱ་
ལའང་སྟོར་མི་རུང་བས་དོན་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་སྟོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཟུར་སྤྱི་
ཕྱི་གཉིས་རིམ་བཞེད་དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྟིང་བོ་ལས། འདི་ནི་གང་ཟག་གཅིག་དང་
པོར་ཐེག་དམན་དུ་ཁྱིད་དེ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཐེག་ཆེན་ལ་བཅུད་ནས་མཐར་
སངས་རྒྱས་འཕྲོལ་པར་བྱེད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
གི་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་ཐ་དད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་

ལྟར་ན་དེའི་དང་པོ་ཞེས་པ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བརྗོད་བྱ་དང་། གཉིས་པ་ཞེས་པ་འཁོར་ལོ་
 གཉིས་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་བྱེད་དགོས་པས་འབྲེལ་མེད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོད་གི་
 ཉགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བདེན་བཞིན་ཆོས་འཁོར་འཁོར་ལོ་དང་པོར་འཛོག་
 བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་བཞིན་ཆོས་འཁོར་དངོས་ཡིན་པའི་སྐྱེ་
 མཚན་གྱིས་དེར་སྐྱབ་མི་རིགས་པ་གང་ཞིག །སྐྱབ་བྱེད་གཞན་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་སྟེ། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཚོད་གཞི་སྐྱབ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་དང་འགལ་སྟོན་
 ཡང་མེད་པར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོའི་ལུང་དོན་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས་ཀྱི་
 བྱེད་པར་རྣམས་དུས་ཀྱི་རིམ་པས་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ནས་ཡིན་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེའི་འཕྲོར། དང་པོར་ལྷ་རྒྱལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 གསུངས་ཤིང་ལུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལུང་ཤས་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་བདེན་པར་བྱུང་
 པ་མ་བཀག་ཅིང་བདེན་པར་ཡོད་པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྟོར་གཅིག་གོ། ནས། སོ་སོར་
 བྱེད་པའི་སྟོར་གཅིག་བྱུང་བས་དེའི་དབང་དུ་མཛད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྐྱིད་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ལ་དུས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་ཚུགས་
 མཐུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱང་ཁབ་མཐའ་
 བཟུང་ཆེ་སྤྲུལ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཟླ་མས་རྒྱུད་ཅེ་སྟེ་རྒྱུ་རྣམ་ལྟར་
 འཛོག་ཚུལ་བཏོད་ནས་མཐུག་ཏུ། རྒྱུད་ཅེ་སྟེ་རྒྱུ་རྣམ་གྱི་ལུགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་གི་
 ལུས་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྟོན་ནས་འཛོག་དགོས་པར་ཐལ།
 དེ་ལྟར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས། ལུགས་ལ་གནས་
 པའི་དོན་ཞེས་སོགས་དང་། དུས་དང་པོར་བདེན་བཞིན་ལ་བརྟམས་ནས་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དུས་
 དང་པོར་གསུངས་ཚད་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁབ་སྟེ། དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་
 བ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་འདུལ་བའི་དྲང་དོན་གྱིས་མ་ཁབ་སྟེ། དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་

མདོ་ལ་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཙམ་སྟོན་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་
མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དོན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོས་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ལ་འདུལ་
བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཙམ་སྟོན་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
དགོས་པ་ཡང་བོད་ཁ་ཅིག་གིས་དགོངས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་
མདོ་ཐམས་ཅད་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བསྐྱབས་པ་སོགས་འགོག་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་ལྟར་ལུང་སྒྲུབ་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། དེ་ལྟར་འདོད་མི་རུང་བར་ཐལ།
དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ཞེས་པ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཙམ་ཡང་མིན་པ་ལ་བྱེད་དགོས་
པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཙམ་ལ་ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་
སོགས་སྐྱུ་གསུངས་པ་ཞིག་དགོས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཞེས་སྟོན་པས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་
པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཏུ་དཀའ་འབྲེལ་ལྟོས།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོས་
བྱས་པར་ཐལ། དུས་ཀྱི་རིམ་པས་བཞག་པའི་དེ་ལ་དེས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཐའི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་
གྱུར་པའི་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་དེར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཞན་
ལའང་འབྲེལ། ཁ་ཅིག་ལུང་སྟེ་བཞི། གྲན་པ་ཉེར་བཞག་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ལས་བརྒྱ་བ། རྟོགས་
བརྗོད་བརྒྱ་བ་རྣམས་བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། རྟོག་ཅོད། ཉིང་
ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་བོ། སངས་རྒྱས་པལ་མོ་ཆེ། དཀོན་བཞེགས་སོགས་དེ་འདྲའི་འཁོར་ལོ་
བར་བ་དང་། རྒྱན་སྒྱུག་སོགས་དེ་འདྲའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་འཛོག་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དབྱེད་དགོས་ཏེ། རྟོག་ཅོད་ཤེར་མདོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། དགོངས་འབྲེལ་དང་། དེའི་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལུས་ཀྱི་ལེན་ཡོན་

ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལུ་ཚུལ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་བའི་ལུ་གསུམ་དང་། ལང་གཤེགས་
 རྒྱན་སྒྱུག་འོད་སྤང་གི་ལུ་རྣམས་ཀྱང་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། བརྗོད་བྱ་དང་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཉེ་ཆོག་སྒོས་པའི་མཆན་གཞི་འདྲིལ་ཚུལ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་སྤེལ་བཅུ་བ་དང་། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་བོའི་མདོ་སྤེལ་ཐ་མའི་
 རྩོགས་མཐུན་དུ་འདྲིལ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དག་དབྱེ་མ་བས་བར་བའི་རྩོགས་གཏོགས་
 དང་། འདི་བས་དེ་དག་དངས་ནས་ཤེར་རྩོགས་དང་དོན་དུ་བསྒྱུབས་པས་ལེགས་ཕྱིའི་
 རྩོགས་གཏོགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལང་གཤེགས་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་
 ཐ་མ་དངོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། ལང་གཤེགས་དང་མདོ་སྤེལ་བཅུ་བ།
 བསྟན་ལེགས་ཕྱིའི་རྩོགས་གཏོགས་ཀྱི་མདོར་འདྲིལ་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 རྩལ་སྟེ། དེས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལ་ཅིག་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ལ། དེས་དོན་གྱི་མདོས་ཀྱང་པར་
 ཐལ། ཡིག་ཆར། ཟབ་ཞི་སྒོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། ཞེས་སྤེལ་གྱི་མདོ་དེས་
 དོན་གྱི་མདོར་སྒྱུབ་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟན་གསུམ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་ཁས། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེ་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 ཡིན་པར་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ། རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་
 བཤད་སྤྱིང་བོ་ལས། ཐེག་བསྟན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལས་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་དང་། སྒྱུ་མ་ལ་སྤེལ་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དབང་
 དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་བཞིས་ཡོངས་གྲུབ་བསྟན་པར་གསུངས་པའི་མདོ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོར་
 སྤྱིང་བས་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དང་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡང་དེ་ཉིད་དང་དེ་དང་མཐུན་པ་
 རྣམས་ལ་བཞེད་དོ། ཞེས་སྤེལ་དང་། རྣམ་བཤད་ཡིག་ཆར་དངས་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་བར་དངོས་སུ་སྒྱུར་
 བའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། དེའི་ཁྱད་པར་དོན་གྱིས་སྒྱུར་བ་དང་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་

གཉིས་ལ་ངི་བ་ཁྱས་པ་ལྟར་དོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཅེས་པ་དང་གཟུགས་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པ་གཉིས་ལ་དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་མ་བྱལ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྟན་ཀྱང་། གཙོ་བོར་དངོས་སྤྱུ་མ་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་སྒྲུ་མ་དེར་ཐལ། དེས་བསྟན་པའི་སྟོང་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པས་བརྗོད་བྱའི་སྟོན་ནས་མདོ་སྟེ་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་། བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་མི་གསལ་བས་དེའི་སྟོན་ནས་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་དཀའ་འབྱེལ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡང་དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་སྒྲས་ཟིན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། འདིར་མདོ་གང་གིས་ཡང་དངོས་བསྟན་དང་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་དགོངས་འབྱེལ་ལས་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་དང་། དགོངས་འབྱེལ་ཆིག་ཟིན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱད་མེད་དུ་བཤད་པ་མང་བའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལྷགས་བསྟན་སྒྲས་ཟིན་མ་ཟིན་ཁོ་ནར་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་གཙོ་བོ་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤེང་ལས། གཙོ་བོ་དང་པོ་ལ་བཤད་དངོས་བསྟན་དང་ལྷགས་བསྟན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་ན་ཉིད་དགོས་དངོས་དང་གཞན་རྣམས་ལ་བསྟན་ནོ། །སྒྲས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་བྱེད་ན་འབྱེལ་བཤུགས་ལ་དང་གཞན་རྣམས་དངོས་སྤྱུ་བསྟན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་སྒྲས་དོན་སོ་སོར་འདོག་ཚུལ་ཡང་དཀའ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་བཤད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་ཡུམ་གྱི་མདོའི་ནང་གི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་དོན་གྱིས་སྒྱུར་བའི་མདོ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་དེ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག་ན་

རེ། ཡིག་ཆར་རང་སྡེ་བསྟན་པར་ཞུགས་ཟིན་འགའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་
 ཡོད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཁས་སྒངས་པའི་
 རང་སྡེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མང་བཀུར་སྡེ་ལྷན་གྲང་བཞེད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཅམ་
 འདོད་གྲང་གང་ཟག་གི་བདག་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་བདག་མེད་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག་གང་ཟག་གྲང་རྩལ་བཏགས་གང་དུ་འང་མི་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་གང་ཟག་སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བཞེད་ན།
 རྟོན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགའ་ཞིང་། གཅིག་དུ་བཞེད་
 ན་བདག་དུ་མར་ཐལ་བས་གཞོད་པར་འདོད་ཅེས་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་རང་འགྲུལ་ལས། གང་གནས་མ་བྱ་རྣམས་གང་ཟག་ཡོད་པར་
 འདོད་པ་ངེ་ལྟ་བུ། གས་དེ་ནི་རྩལ་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནའང་མ་ཡིན་ལ། བཏགས་པར་ཡོད་
 པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇུག་པར། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་
 ཉིད་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཞེད་མེད་གང་ཟག་རྩལ་ཡོད་འདོད། ཅེས་པ་ནི་ཐལ་འཇུག་
 བའི་རིགས་པའི་འཇུག་མཆམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་
 ཅུང་བར་ཐལ། དེ་ཁས་སྒངས་པའི་ནང་པ་བ་ཡོད། དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་སྐྱེ་གྲུབ་པའི་རྩལ་
 ཡོད་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་སྒྲ་མ་དེར་ཐལ། རྟོན་སྤྱོད་ཞེགས་པའི་ལྟ་བུ་ལ་གོམས་
 པས་བདག་མེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་སྒྲག་པའི་གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་
 བཀྱི་བའི་ཆེད་དུ་རེ་ཞིག་དེ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་
 རྩལ་ཡོད་པར་ཐེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། འཇུག་པའི་ཤིང་ཆེན་ལས། ཇི་སྐད་དུ།
 དགོ་སྤོང་དག་སྤང་བོ་ལྟ་ནི་ཁྱུང་རོ། །ཁྱུང་འཁྱུང་པ་བོ་ནི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་གང་ཟག་རང་སྐྱེ་གྲུབ་པའི་རྩལ་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་པའི་
 རོར་དེ་མེད་པར་མ་བསྟན་པར། ཁྱུང་འཁྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་གསུངས་པས། ཆོག་
 ལ་དངོས་སྤྱོད་མེད་གྲང་དོན་ནི་རྩལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞིང་། འདི་སྐོར་
 ལ་དབྱེད་བྱ་མང་ཡང་མང་དོགས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་སྤྱི་བསྐྱེད་ཤེས་པར་བྱར་མེད། ཅེས་པའི་མེད་ཅེས་པ་དེ་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 པར་དངོས་སྤྱི་བསྐྱེད་པའི་མདོ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་མཉམ་
 གཞག་ཏུ་མི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བདག་གིས་སྤྱི་བསྐྱེད་ཡོངས་སྤྱི་
 པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་བསྐྱེད་པའི་བྱར་མེད་དོ། །ཞེས་ངེས་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། མཛོད་ལས། ཡོངས་ཤེས་བྱར་མེད་ཅེས་ལ་སོགས། །མི་སྦྱོར་བ་ཡི་སྒྲོར་འདོད་དོ། །ཞེས་
 དང་། རྒྱ་མ་ཡང་འདྲི་ཆེ་བདག་མེད་ཅེས་ལ་མ་སྦྱར་བར་བཤད་ཤེས་དང་མི་སྦྱོར་བ་
 ཤེས་པའི་དབྱེ་བས་བྱེ་སྟེ། སྤྱི་བསྐྱེད་པར་བྱར་མེད་པའང་བསྐྱེད་ནམ་དབྱེད། ཅེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་རང་
 འདྲི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་
 པོ་གཉིས་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆའི་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། འདིར་བསྐྱེད་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 དང་པོ་གང་ཞིག་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྟེ། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་རྟོག་
 པ་ཡིད་ཤེས་ལ་སྟོན་པའི་བྱིར་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འདྲི་
 རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་མ་
 ཟད་དེ་གཉིས་དངོས་བསྐྱེད་མ་སྦྱར་ན་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་གྲུང་ཐང་རྗེས་བཤད་པའི་
 བྱིར། དེས་ན་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་ནི་དེ་གཉིས་བྱང་དོན་ཏུ་འགྲེལ་བའི་སྟོ་མི་འབྲ་བར་
 ཤེས་ཆེད་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་དངོས་བསྐྱེད་སྦྱར་ན་འང་མི་འགལ་བར་
 ཐལ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་ནམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་དེ་
 དེ་གཉིས་ཀ་དངོས་སྤྱི་བསྐྱེད་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་འདྲི་རྟོག་པའི་
 ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་ཀྱིས་བྱུང་བར་དངོས་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག་བྱི་དོན་ཡོད་པར་
 དངོས་སྤྱི་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། རྒྱ་མ་དེར་ཐལ། དེ་སྦྱོར་མཆེད་བཅུ་མས་གཞིར་བྱས་པའི་འདིར་
 བསྐྱེད་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། འདིར་བསྐྱེད་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་

ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆམས་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་དེའི་མཆན་གཞིར་མི་འཛོག་
ན་དེའི་མཆན་གཞི་མི་རྟེན་པར་དཀའ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་ཕྱི་མ་
ཡང་དེར་ཐལ། དེས་གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་རྒྱ་འབྲས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲས་ཟིན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག་ཡུམ་བར་མའི་ནང་ཆན་
གྱི། གང་ཡང་དག་པའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ནི་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། ཞེས་པའི་མདོ་དེ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བ་མ་ཡིན་པར་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དེའི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁྲབ་པར་ཐལ།
འཁོར་ལོ་བར་བའི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་ན། འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་འང་
མ་ཁྲབ་ཅིང་། རྟགས་དེར་ཐལ། མདོའི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་ན། མདོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
འདིར་ལྷང་དེའི་དོན་ལ་དཔྱད་དགོས་མང་ཡང་སྐབས་མ་ཡིན་པས་མ་སྟོས། ཁ་ཅིག་བདེ་
གཤེགས་སྟོང་བོའི་མདོས་སྟོན་པར་བཤད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེས་རྟག་བརྟན་གྱི་སྟོང་
བོ་བདེན་བྱུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫོང་བས་རང་གི་བྱུང་མཐའི་ཁྲངས་སུ་བྱེད་
རྒྱུའི་སྟོང་བོའི་མདོ་བཅུར་གྲགས་པའི་ནང་གི་བདེ་གཤེགས་སྟོང་བོའི་མདོ་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་
མའི་བཤད་བྱའི་མདོ་བཞིའི་ནང་གི་བདེ་གཤེགས་སྟོང་བོའི་མདོ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་ལས། སྟོང་བོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བའི་ཆེ་ནི་རྒྱུད་སྒྲ་ཅ་འགྲེལ་དུ་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད། ཅེས་དང་།
རྒྱུད་སྟེ་སྟེ་རྣམ་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་བོ་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རོ་མོ་ཉིད་སྟེ་དོན་གཅིག་ཅིང་། བས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་ན་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་དེ་དཔེ་དབྱུད་དོན་དབྱུའི་
སྟོན་སྟོན་པར་འདོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དཔེ་དབྱུའི་དང་པོ་སྟེང་
གཞིའི་ཚུལ་དང་། ལྷག་མ་བརྒྱད་གཞུང་དོན་དངོས་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་བདེ་
གཤེགས་སྟོང་བོའི་མདོ་ལས་གཞན་དུ་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ལང་གཤེགས་ལས་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་སྟོང་བོ་རྟག་བརྟན་སྟོན་པའི་མདོ་ནི་དང་དོན་

ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་གཞུང་དུ་མར་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་བོའི་མདོ་ཞེས་བཤད་ལ་བོད་དུ་མ་
འཇུར་བ་གང་ཞིག །རྒྱུད་སྒྲའི་བཤད་བྱ་དཔེ་དོན་དགུ་ཚན་བཞི་སྟོན་པའི་བདེ་གཤེགས་
སྒྲིང་བོའི་མདོ་ནི་ངེས་དོན་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཤིར་མདོ་དང་འབྲ་
ཞིང་བོད་དུ་འཇུར་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་དཀའ་འགྲེལ་ལྟར་ཉེ་སྤྱབ་བྱེད་རྒྱས་པར་
དེར་སྟོན་ཤིང་ལུགས་མ་འཁྲུལ་དགོས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུགས་འདིར་སྒྲིང་བོ་རྟག་
བརྟན་སྟོན་པའི་མདོ་བྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནི་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྟེ་གཞན་ཡང་ནི། །བྲང་
དོན་ཉིད་དུ་ལྷང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་
རྒྱུའི་མདོ་ལྟ་བོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉེ། སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ལྟ་
དང་འགྲེལ་བྱེད་ལྷང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་སྟོང་ཐུན། དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད། ཐུབ་
མཐའ་རྩ་འགྲེལ་ཀུན་གྱིས་ཐུབ་ལ། བྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་
ཡན་ན་སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་སྐྱབས་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་ཉེ། འཇུག་པའི་ཁྱིམ་
ཆེན་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྟེ་ནི་བྲངས་མ་ཐག་པའི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལྷང་ཚན་
པ་གཉིས་མིན་ཉེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་མ་སྐྱབས་པའི་བྱིར་དང་།
སྤར་འགྲེལ་བར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག དེ་སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བདེན་ཀྱང་དེ་
དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་སོགས་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རུང་བ་གང་ཞིག སྒྲིང་བོ་བརྟན་
པའི་མདོ་ལུགས་འདིར་ཡང་བྲང་དོན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། སྤར་མ་དེར་ཐལ། དེ་
ལྟར་ན་རྗེའི་གསུང་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཉེ། འཇུག་པའི་ཁྱིམ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་
བུའི་མདོ་སྟེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བས། འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་
དང་། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོར་ཡང་བཞི་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་འབྲའི་
མདོ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ཆོག་དགོས་པ་གོང་གི་ཁྱིམ་ཆེན་གྱིས་ཐུབ་པའི་བྱིར། བྱི་
མ་ཡང་དེར་ཐལ། འདི་བས་མདོ་དེ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་

ཚང་བའི་བླ་མ་དོན་གྱི་མདོར་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དགོངས་
ནས་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པ་ལས། ས་རྣམས་སྣ་ཆོགས་
ཀུན་གཞི་སྟེ། །བདེ་གཤེགས་སྟིང་བོ་དགེ་བའང་དེ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལང་གཤེགས་ལས།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་བོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྐྱགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
བདུན་དང་བཅས་པ། ཞེས་པའི་དོན་འདི་བས་འཆད་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར། ཡང་ཁ་
ཅིག་གིས། འདི་བས་སྟིང་བོ་བླ་མ་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་དེ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་
པའི་ངེས་དོན་དུ་མི་འདོད་པར་ཐལ། གོང་གི་ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དེ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོར་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟིང་བོ་སྟོན་པའི་མདོ་སྐྱ་ཇི་
བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མདོར་འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཟེར་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། འདི་བས་
སྟིང་བོ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། སྟིང་བོ་བླ་མ་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་གཉིས་
ཀ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་མ་དེར་བཞེད་པ་གང་ཞིག་
བྱི་མ་ཡང་དེར་བཞེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་དེས་མདོ་གཞན་དུ་
སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་སྟིང་བོ་རྟག་བརྟན་སྟོན་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག་ འདི་བས་དེ་
ལྟར་མི་བཞེད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་གྲུབ་ཟེན་ཅིང་། རྩ་མ་དེ་ལྟར་ལུང་རང་གིས་གྲུབ་པའི་བྱིར།
ལང་གཤེགས་ལས། སྟོང་མཆོད་པོ་མདོ་སྟེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་བོ་གསུངས་
པ་དེ། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བྱིས་པ་བདག་མེད་ལ་སྐྱག་པ་སྤང་བ་དང་།
སྟེ་ཞེགས་བྱེད་བདག་དུ་སྐྱ་བ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་བླ་མ་པའི་བྱིར་སྟོང་ཉིད་མཆོད་མེད་སྟོན་
མེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤང་མེད་ཀྱི་སྟོང་ལུལ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟིང་བོ་ཞེས་སྟོན་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་དཔྱད་པར་
བྱ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ་མ་སྟོས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་འཁོར་འདུ་ཐེབས་ཀྱིས་འཛོག་ཟེར།
ལ་ལ་ན་རེ། དེ་སྟོན་པའི་སྐྱ་ཆེའི་ཆོགས་ཀྱིས་འཛོག་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་འོ་ན། འདུས་པ་
དང་པོ་ལ་གསུངས་པའི་མདོ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆོད་ཉིད་སོགས་སུ་འཛོག་རིགས་པར་

ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཤེར་མདོ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་དེ་ལ་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟེན་རྒྱས་འོད་
 སྤངས་དང་། ག་ཡ་འོད་སྤངས་འཁོར་བཅས་ལྟ་བུ་རེ་དང་། མཚོག་བྱང་འཁོར་བཅས་
 ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་བརྒྱ་ཕྱག་བྱེད་དང་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་དང་
 འདུས་པ་དང་པོར་བཤད་པ་གང་ཞིག་ཤེར་མདོའི་སྐྱོང་གཞིར་བརྒྱ་ཕྱག་བྱེད་དང་བརྒྱ་
 གསུམ་བྱང་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྟེ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྟེ་བསྐྱལ་བཟང་ལས། འདུས་
 པ་དང་པོ་ལ་ནི་དགེ་སྦྱོང་སྦྱོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དམ་བཅའ་
 གཉིས་པ་ལ་ཡང་རེ་ཞིག་སྟོན་པའི་སྐྱོང་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
 སོགས་སྤྱི་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེན་བཞིན་
 ཆོས་འཁོར་སྐྱོང་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་དང་། ཤེར་མདོ་སྐྱོང་ཆེད་དུ་གསུངས་
 པའི་མདོར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བར་དུ་སྒྲིབ་བརྒྱུ་ཅམ་ལས་མེད་པ་གང་ཞིག་དེས་ན་རེ་ཅམ་གྱིས་སྐྱོང་ཆེད་ཡིན་མིན་
 འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། བདེན་བཞིན་ཆོས་འཁོར་ནི་དགྲུང་ལོ་སོ་ལྟ་བུའི་ས་གཞི་ཉ་
 ལ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ནས་ཅིས་པའི་ཞག་ཞེ་དགྲུང་རགས་ཅིས་ཀྱིས་ཆུ་སྟོད་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་
 བཞི་དང་། ཞིབ་ཅིས་ཀྱིས་ཞག་མི་ཐུབ་དོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་དྲུག་ལ་བསྐྱོར་
 ཞིང་། དེའི་བྱི་ལོ་ནག་ལྷའི་ཆོས་བཅོ་ལྟ་ལ་ཤེར་མདོ་དང་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་དུས་མཉམ་
 དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྟོན་པའི་སྐྱོང་ཆོགས་ཀྱིས་འཛོག་པར་ཐལ། དུས་
 ཀྱི་རིམ་པས་འཛོག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉགས་སྟེ། ལྷུ་ཀྱི་རིམ་པས་འཛོག་
 བ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དུས་དེའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་ནི་
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། དེའི་རྗེས་ནས་བཟུང་སྟེ་དུས་དེའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་ནི་
 འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདའ་ཁའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་
 ནི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དུས་ཀྱི་མཚམས་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དུས་ཀྱི་རིམ་པས་འཛོག་ཆུ་ལ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་

དངས་པའི་ལེགས་བཤད་སྤྱི་བོའི་ལུང་དང་འགལ་སྟོན་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ལུང་དོན་
 བྱི་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་སློན་ཡོད་མེད་དང་། སྐབས་ཡོད་མེད་སོགས་དཔལ་
 མཆོག་གི་རིམ་པ་གསུངས་པ་བརྗོད་བྱའི་ངོས་ནས་ཡིན་གྱི། བོད་སྤྱི་རབས་པ་ལྟར་དུས་
 གྱི་རིམ་པས་འདྲིལ་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག་
 དགོངས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་གསུམ་པར་གསུངས་པའི་མདོ་ཐམས་ཅད་ངེས་དོན་
 དུ་བསྐྱབས་ནས་ཉག་བཟུང་གི་སྤྱི་བོ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་སློང་ཇི་བཞིན་པར་འདོད་པ་
 སོགས་འགོག་ཆེད་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་བོ་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟོན་ཅམ་
 ཞིག་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཆའི་ཆོགས་ཀྱིས་འདྲིལ་མི་རུང་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དཀའ་འབྲེལ་དུ་སྐྱེ་ཆའི་ཆོགས་ཀྱིས་འདྲིལ་ན་སྐྱེ་ཆའི་སྟོན་སྟངས་བར་གསུམ་དུ་གསུངས་
 པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་བཤད་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོས་པར་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ལུང་རིགས་གསལ་
 ཁ་མེད་ལ། བར་བ་གསུངས་དུས་ཀྱང་དབྱེད་དགོས་ཤིང་། ཡིག་ཆར་བར་ཐ་གཉིས་ཀྱང་
 རང་རང་གསུངས་པ་ནས་འདའ་ཚུལ་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའང་དེ་དག་དང་
 བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་པར་བཤད་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཟེར།
 ཀུན་མཁྱེན་བྱ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོར་
 ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་དུས་དེ་ནས་ཅིས་པའི་སྐབས་བཅུ་གཉིས་
 པ་ནག་སྐུ་ལ་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་གསུངས་པར་འབྲེལ་ཆེན་འི་མེད་འོད་ལས་གསུངས་པ་
 གང་ཞིག་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་པར་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ས་གའི་ཉའི་སྐྱེ་རིངས་འཆར་བའི་ཆོ་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཤུག་ཐུབ་པ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
 ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་བཟུང་པར་མཛད་ནས་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པ་ཉི་ལ་མི་རྩ་ཀའ་ཀར་
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཙ་རྒྱུད་ལས། སྟོན་པས་བྱ་ཆོད་ཐུང་བོ་
 རྩ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་གྱི། མཆོད་རྟེན་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤྱངས་སྟ། །དེ་བཞིན་
 གསང་སྤྲུགས་ཚུལ་རབ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྩས་སྤྱི་ཅིག་དགའ་བོ་རབ་རྩ་མ་
བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཤེར་མདོའི་སྒྲིབ་གཞིས་བྱུང་ལ། ཉགས་དེར་ཐལ། རྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་མཚན་མོ་གྲགས་འདྲིན་མ་ལ་སྤྱི་ཅིག་འཁྱུངས་པ་ལ་དེའི་ཆེ་ལྷ་བ་སྤྱི་ཅིག་གཅན་
ཀྱིས་ཟིན་པས་སྤྱི་ཅིག་གཅན་འདྲིན་ཞེས་བཏགས་པ་ནི་སྤྱི་ཅིག་གཅན་འདྲིན་དང་། བཏུད་
ཅིའི་ཟས་ལ་སྤྱི་ཅིག་འཁྱུངས་པ་ནི་རྩ་དགའ་བོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེས་ན་དེ་རྩས་
སྤྱི་ཅིག་དགའ་བོ་ལོ་གཉིས་ཙམ་ལོན་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་སྤྱི་ཅིག་སྤྱི་ཅིག་ཡང་
དེར་ཐལ། མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་བོ་ཟས་གཙང་ལ་སྤྱི་ཅིག་སྤྱི་ཅིག་
ཀྱིས་ལྟ་དགེས་པ་མཛད་དུ་གསོལ། གཞོན་ཅུས་སྤྱི་ཅིག་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་སོ། དེ་
ཐོས་པ་དང་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་གྲགས་འདྲིན་མར་ཡང་བྱུང་ཞིག་བཙས་སོ། བཏུད་ཅི་ཟས་
ལ་ཡང་བྱུང་ཞིག་བཙས་སོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་མོ་ལྷ་བ་ཡང་སྤྱི་ཅིག་གཅན་ཀྱིས་ཟིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་རྩས་སྤྱི་ཅིག་སྤྱི་ཅིག་མཛད་པ་སོགས་རྒྱ་མཚན་རྩ་མས་མི་འཐད་
ཟེར། དེའི་ཚུད་སྤྱི་ཅིག་ལ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། དེ་ལ་བྱུང་བ་མཛད་དེ། ཤེར་མདོ་ཐོག་
མར་གསུངས་པའི་འཁོར་རྩ་དགའ་བོ་མཛད་ཀྱང་། རྩས་ཕྱིས་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་
འཁོར་རྩ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་
ཐལ། དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་མཛད་དུ་འགྱུར་ལ། ཤེར་ཕྱིན་ཐོག་མར་གསུངས་པའི་འཁོར་རྩ་
རྩ་དགའ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཤེར་མདོའི་སྒྲིབ་གཞིས་ཤེར་
མདོ་གང་གི་ཆེ་གསུངས་པ་དེའི་རྩས་ཀྱི་འཁོར་འདུས་ཚུལ་སོགས་འགོད་དགོས་ཀྱི། ལྷ་
རིའི་བྱ་འདི་ལ་ཞེས་སོགས་ཤེར་མདོའི་གཞུང་དངོས་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་དེ་ལོར་
གསུངས་པ་ཡིན་ཡང་། དེའི་སྒྲིབ་གཞི་ནི་རྩས་ཕྱིས་ཀྱི་འཁོར་འདུས་ཚུལ་སོགས་བཀོད་
པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཤིན་རྩ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་དེར་ཐལ། རྩ་དགའ་བོ་དེ་
རྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སྤྱི་ཅིག་ནས་འཁྱུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་རྟོན་ཆོས་འབྱུང་
ལས། འཕོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཅིག་འབྱན་པའི་སྤྱི་ཅིག་སྤྱི་ཅིག་དགའ་བོས་རྒྱུ་གྲགས་གཉིས། ལྷས་

བྱིན་གྱིས་བཞི། མངོས་དགས་དྲུག ལག་ན་བེ་ཚོན་གྱིས་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བྱིན་ཅིང་།
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་རྒྱུ་གྲགས་བརྩེ་པ་རོལ་དུ་འབེན་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་ནས་འཁོར་
 ཡུག་གི་རི་ལ་རྒྱག་པ་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདིའི་ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་པ་མཁས་
 པ་འགས་མ་དག་པར་བྱེད་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་སོགས་མ་དག་པར་བྱེད་ཚུལ་མེད་པས་
 དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་སྟོན་མེད་དེ། འཕོངས་ཀྱི་སྐྱུ་རྩལ་
 འགྲན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ལྷ་སྟེ་ནང་ཉེ་བའི་ལྷ་སྟེ་གཉིས་བཤད་པའི་ཉེ་བའི་
 ལྷ་སྟེའི་ནང་ཆོན་གཅིག་ལ་ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་བྱུང་བ་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་བེར།
 ཡང་གཙང་ཚུང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། སྤྲུག་པ་སྤྱན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་
 མཚོ་སྟེ་ཅིས་ལ་མཁས་པའི་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་བྱི་མའི་རྩེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། སུ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་
 བྱེད་དངས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་དེས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱི་དེ་ལོར་དུས་འཁོར་
 ཙ་རྒྱུད་གསུངས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དེས་དེ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་ཤེར་བྱིན་གསུངས་པར་བཤད་པའང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 ལུང་དེའི་དོན་ནི། མར་ངོ་སྟོན་འགྲོ་ཅན་གྱི་ས་ག་རྩ་བ་ནས་བྱིས་ལོའི་མགོ་འཛིན་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་རྩ་བ་བརྩ་གཉིས་པ་ནག་རྩ་ལ་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དོན་
 ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་པའི་དུས་དེ་ནས་བཟངས་པའི་རྩ་བ་བརྩ་གཉིས་པ་ལ་གསུངས་པའི་
 དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སུ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་
 ནག་རྩའི་ཆོས་གཅིག་དང་ལུག་བྱིས་སྐྱར་བའི་བཤད་ཚུལ་མང་དུ་བྱུང་བས་འཁྲུལ་གཞི་
 བྱས་ནས་དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱིས་རྩ་བ་དང་པོ་ནག་རྩ་ཁོ་ན་དང་བརྩ་གཉིས་པ་དཔོ་རྩ་
 ཁོ་ནར་བཟུང་བའི་དབང་གིས་བྱུང་ལ། གནས་ཚུད་ནི་དུས་འཁོར་ལུགས་ལའང་ཡར་ངོ་
 སྟོན་འགྲོ་ཅན་གྱི་ནག་རྩ་དང་མར་ངོ་སྟོན་འགྲོ་ཅན་གྱི་ས་ག་རྩ་བ་ནས་ལོ་མགོ་འཛིན་
 ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེས་ན་ཙ་རྒྱུད་གསུངས་དུས་ནི་སྟོན་པ་འདས་ལོའི་ནག་

ཟླ་ལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པའི་ནག་ཟླ་ལ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 ཉགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཉི་མ་ལྷག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་དེ་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་
 གཅིག་ནས་གནམ་གང་གི་བར་འཆད་ཚུལ་རེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཙོ་ལྷ་ཡན་ཆད་ལ་ཤར་ན་
 དུས་ཀྱི་དང་པོ་ལྷག་ཁྱིམ་ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་ནག་ཟླ་དང་སྟོར་ཞིང་། བཅུ་དྲུག་མན་ཆད་
 དུ་ཤར་ན་དེ་མར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་ས་ག་ཟླ་བ་དང་སྟོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉི། ལམས་ལོའི་
 མདོར་བསྟུས་དགུ་བ་ལས། ལྷན་པོའི་སྟོའི་དུམ་བུ་འདིར་ལྷག་ལ་ཉི་མ་གནས་པས་དབྱིད་
 ཀྱི་དུས་སྤྱི་ས་གའི་ཟླ་བ་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ལ་དེ་ལྟར་འདྲིམ་ན་བྱེ་བྲག་
 ཏུ། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉི་ལ་ཞེས་པ་ཡང་ས་ག་ཟླ་བ་ཟླ་བ་དང་པོ་དང་ནག་
 ཟླ་བཅུ་གཉིས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དགོས་པར་ཐལ། ལྷང་དེ་
 བློ། ནག་པའི་མཐའ་ནི་དཀར་པོའི་ཆེས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཞིང་། ནག་པའི་
 མཐར་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནག་ཟླའི་ཉི་ནག་ཟླའི་མཐར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ལྷང་དེའི་གོང་དུ། འཕགས་པའི་ཡུལ་འདིར་དཀར་པོའི་ཆེས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཆེ་བཙོ་
 ལཱི་མཐར་ནག་པའི་ཆེས་གཅིག་འཇུག་པ་ས་གའི་ཉི་རྒྱ་རེངས་འཆར་བའི་ཆོ། ཞེས་
 ནག་ཉིའི་མཐར་ནག་པོའི་ཆེས་གཅིག་འཇུག་པ་ས་ག་ཟླ་བ་དང་ཟླ་བའི་ཐོག་མར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་ཡང་དེར་ཐལ། ཅ་རྒྱུད་གསུངས་དུས་ནི་ལོ་དེ་གཉིས་གང་རུང་
 གི་དུས་སྤྱི་ངས་ལ། དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་དེ་ལོའི་དུས་ལ་བྱེད་ན་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་
 ས་གའི་ཉིའི་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ས་རིས་ལ་མི་འཆར་བའི་
 ཕྱིར། ཅ་རྒྱུད་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷང་དོན་ནི། སྟོན་པས་བྱ་མོད་ལྷང་པོའི་རིར་
 རྩོན་ཉི་ཤར་ཕྱིན་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སྤྱོན་ཉི་དུས་འཁོར་
 ཅ་རྒྱུད་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་ཁྱེངས་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདི་དག་གིས་ཡིག་ཆར། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ག་ཟླ་བ་མར་ངོ་ཅན་
 ཀྱི་ལོ་མགོ་འཛིན་པས་བཤད་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་གསུངས་པ་ཟུར་ཅམ་གསལ་བར་བྱས་
 ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་མེས་པོས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གང་རང་ལྷགས་སྤྱི་མཛད་པ་ནི་དབྱེད་དཀའ་

ཡང་། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འོན་ཀྱང་ཀུན་དགའ་བོས་སྟོན་པའི་ཞབས་མ་ཟིན་བར་
དུ་ཀུན་དགའ་བོ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་མ་གསུངས་པར་བྱས་ན་ཤིན་
ཏུ་ལེགས་པར་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེང་ནས་དགོངས་པ་འཆོལ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད། སྐྱབས་ཤད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་
སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་རྟོགས་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་དམ་ཆོས་དེ།
ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་དམ་པའི་ཆོས་གཉིས་རྣམ་གྲངས། གང་ལ་དམིགས་ན་
ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་པ་ཟད་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དེ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་
ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྤྱག་བསུལ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། སྐྱབས་ཀུན་སེལ་བྱེད་དམ་པའི་
ཆོས། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་ལ་ཆོས་འཁོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གདུལ་བྱའི་
རྒྱུད་ལ་རིམ་གྱིས་འཕོ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་སོགས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་
པས་ན་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་དག་ལ་དམ་པའི་ཆོས་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དམ་པ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་སམ།
ཡང་ན་དམ་པ་ནི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་པས་སམ། ཡང་ན་སྐྱེས་བྱ་དམ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཡོད་དེ། ཇི་
སྐད་དུ། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། ཞེས་
སོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། ལུང་རྟོགས་སྦྱར་བསྟན་པ་དང་། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་བྱེ་བྲག་
ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་གི་བསྟན་པའི་དམ་ཆོས་དེ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་
ཉིད། དབྱེ་ན་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་འདུ། ལེགས་པར་གསུངས་དང་དེ་
ཡི་དགོངས་འགྲེལ་བ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་

འོག་ཏུ་འཆད། རྟོགས་པའི་བསྟན་པའི་དམ་ཚེས་དེ། རྟོགས་པའི་ཚེས་འཁོར་གྱི་མཚན་
 ཉིད། དབྱེན་ལམ་མ་ཁྱགས་དང་། ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་དེ་གཉིས་དང་། འགོག་བདེན་ཡང་དེ་
 ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟམ་ལས། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེན་བས་འགོག་
 པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཏུས་དང་པོར་
 གསུངས་པའི་མདོ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེས་བར་ཐ་གཉིས་ཀྱང་རིགས་འགྲེས་
 ཤེས་པར་བྱ་ཞྭ། དེ་ལྟར་དགོས་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་ལ་
 འགལ་སྔོང་གི་དྲི་བ་ཁྱས་པ་ལྟར་དོགས་པ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ། དགོངས་འགྲེས་
 ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
 དང་། ལྷག་དོན་མདོ་ཚན་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་རྣམས་དོན་གཅིག་
 དེ་ལ་བཅམས་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེན། སྤང་བོ། སྦྱོ་མཆེད། རྟོན་འབྲེལ། ཟས་བཞི། བདེན་
 བཞི། ལམས། བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་ཏེ་འགྲེས་རྒྱུ་བདུན་བཅམས་གཞིར་བྱས་པའི་འཁོར་
 ལོ་དང་པོ་བདུན་ཡོད། དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་དང་། དང་པོ་བྱུག་ལ་ཁྱད་པར་ལྡེ་རེ་དང་།
 ཐ་མ་ལ་ཁྱད་པར་བརྒྱད་སྟུར་བའི་དོན་དཀའ་འགྲེས་ཚེས་འཁོར་ལྟོས། ལྷག་དོན་མདོ་ཚན་
 དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེས་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་མ་ར་ཤ་སིར་བྱང་
 སྔོང་སྒྲུབ་པའི་དུགས་ཀྱི་ནགས་སྟ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཁྱགས་པ་རྣམས་
 ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དོ་མཚར་མད་ཏུ་
 བྱང་བ། སྟོན་ལྟར་གྱུར་པའམ། མིར་གྱུར་པ་སྟས་ཀྱང་མཐུན་པར་འཛིག་རྟོན་ཏུ་མ་བསྐྱོར་
 བ་ཅིག་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དེ་
 ཡང་སྒྲ་ན་མཆིས་པ་སྐབས་མཆིས་པ་བྱང་བའི་དོན་ཚིད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་
 ལགས། ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་སྐྱོར་བ་བོ། ཏུས། གནས། གདུལ་བྱ། བརྗོད་བྱ། རོ་བོ། ཆེ་བ། བྱང་
 དེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཁྱད་པར་བརྒྱད་ལྡན་ཏུ་བཤད་དོ། །

མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྔོང་གི་དྲི་བ་ཁྱས་པ་ལྟར་དོགས་པ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་
 དེ་དགོངས་འགྲེས་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འདིར་བསྟན་

འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་། གྲུབ་དོན་མདོ་ཚན་བར་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་
 རྣམས་དོན་གཅིག་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེར་བྱིན་སྒྲོར་དགུ་སོགས་ཡོད་བྱས་ཀྱང་ཆོག གྲུབ་
 དོན་མདོ་ཚན་བར་བ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་
 ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ས། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་གཞོན་མ་ནས་ཞི་
 བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ནས་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་
 མཚར་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྒྲོར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་བ་དེ་ཡང་སྤྲོ་ན་མཆིས་པ་སྐྱབས་མཆིས་པ་དང་བའི་དོན་ཅོད་
 པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཀྱི། ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་འཁོར་ལོ་བར་བ་གནས་ཀྱི་
 བྱད་པར་མ་གཏོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བྱད་པར་བདུན་ལྷན་དུ་བཤད་དོ། །ཡུམ་
 གྱི་འགྲེས་རྒྱུ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་ཙུ་གསུམ་དང་། རྣམ་
 བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་ཙུ་ཙུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྤང་བོ་ལྷ། དབང་བོ་དུག
 ཡུལ་དུག རྣམ་ཤེས་དུག རེག་པ་དུག ཆོར་བ་དུག ལམས་དུག ཉེན་འབྲེལ་བུ་གཉིས་
 རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྟོང་པའི་ལམ་བྱིན་དུག་སོ་སོར་འདྲེན་པ་
 དང་། ལྟ་བའི་ལམ་སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་སོ་སོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་བྱང་ཕྱོགས་སྟེ་
 ཆོན་བདུན་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་ལ་བདེན་བཞི། བསམ་གཏན་བཞི། ཆད་མེད་བཞི།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འདུག་བཞི། རྣམ་ཐར་བརྒྱད། སྟོམས་འདུག་དགུ་སྟེ་སྟེ་ཆོན་དུག་
 དང་། ལྟག་མཐོང་གི་ལམ་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་སྟེ་ཆོན་གཅིག་དང་། ཡོན་ཏན་བྱད་པར་
 ཅན་གྱི་ལམ་ལ་མདོན་ཤེས། ཉིང་ངེ་འདྲིན། གཟུངས་ཀྱི་སྟོ་སྟེ་སྟེ་ཆོན་གསུམ་དང་། འབྲས་
 བུའི་ལམ་ལ་སྟོབས་བརྒྱ། མི་འདིགས་པ་བཞི། སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། དུམས་
 པ་ཆེན་པོ། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲིས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ་སྟེ་ཆོན་དུག་
 དང་། གང་ཟག་གི་ལམ་རྒྱན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དག་བཅོམ་པ། རང་རྒྱལ།
 གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་སྟེ་སྟེ་ཆོན་བརྒྱད་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱེན་སྟོན་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་ཉིད།
 དེ་དང་། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་། སྤྱབ་དོན་མདོ་ཚན་ཐ་མའི་དངོས་བསྟན་
 གྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་རྣམས་དོན་གཅིག་མཚན་གཞི་ནི། རྗེ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་འཛོག་ན་
 རྣམ་བཤད་ལྟར། དགོངས་འགྲེལ་དང་དེའི་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཁྱེས་ཀྱི་ལེའུ་ཁོ་
 བ་དང་། བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་འཛོག་ན་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལྟར། དེའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་
 གནས་ཀྱི་ལེའུ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་བའི་ལེའུ་གཉིས་དང་། ལང་གཤེགས། རྒྱན་
 རྒྱལ་ འོད་སྤང་གིས་ཁྱེས་པ་རྣམས་ཀྱང་འཛོག་གོ། །སྤྱབ་དོན་མདོ་ཚན་ཐ་མ་ནི། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་སྟེ། བ་མ་མཆིས་
 པ་དང་། འགག་པ་མཆིས་པ་དང་བཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་
 ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་སྟེ། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཁྱེས་
 པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེན་བ་དང་ལྷན་པ་ངོ་མཚར་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་
 སྤྱི་བ་མ་མཆིས་པ་སྐྱབས་མ་མཆིས་པ་ངེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། རྗེ་བྱེད་པའི་གཞིའི་གནས་
 སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་བར་བའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་
 ལྟར་གྱི་བྱུང་པར་བདུན་ལྷན་དུ་བཤད་དོ། །འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་
 གཞན་རྣམས་ཤེས་པར་སྤྲོ་ཞིང་། གདུལ་བྱ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་
 དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་དབང་རྒྱལ་
 ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་
 དགོངས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་རྟོགས་ནས་
 པ་དང་། བར་བའི་གདུལ་བྱས་བར་བ་རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དགོངས་པ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་རྟོགས་ནས་པ་དང་། ཐ་མའི་གདུལ་
 བྱས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་ལོ་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་བདག་མེད་གཉིས་ཆང་

བར་རྟོགས་ལུས་པས་རིམ་བཞིན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་བྱགས་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །འཁོར་ལོ་དང་པོའི་གང་ལ་བརྩམས་པའི་བརྗོད་བྱ་ནི་འགྲེས་ཀླང་བདུན་ཅི་རིགས་དང་། བར་ཐ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལྷ་ལ་བྱེད་ཅིང་། བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་ཡང་དང་པོས་མེད་པ་མཐུད་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མཉམ་དང་། བར་བས་ཡོད་པ་མཐུད་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་མཉམ་དང་། ཐ་མས་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཆ་བྱེ་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པར་བསྟན་ནོ། །སླ་ན་མཆིས་མ་མཆིས་ནི། བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་དེའི་གོང་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་ཡོད་མེད་དང་། སྐབས་མཆིས་མ་མཆིས་ནི། དེའི་སྐྱ་ཟེན་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་སྟོལ་བ་གཞན་གྱི་ལྟ་ཀ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡོད་མེད་དེ། དཔེར་ན། དང་པོའི་སྐྱས་ཟེན་ལྟར་ཁས་སྤངས་ན་རྟག་མཐའ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཞོན་པ་འཇུག་པ་དང་། བར་བའི་སྐྱས་ཟེན་ལྟར་ཁས་སྤངས་ན་ཆད་མཐའ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཞོན་པ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ། གང་ངེས་ནི་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱས་ཟེན་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་དགོངས་པ་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་མི་དགོས་དང་། ཚེད་པའི་གཞིར་གྱུར་མ་གྱུར་ནི། སྐྱས་ཟེན་སྟོན་ཚུལ་མི་གསལ་བ་དང་གསལ་བའི་དབང་གིས་དེའི་དགོངས་པ་རྣལ་མ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེས་ཚེད་པ་བྱུང་མ་བྱུང་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚེད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱེ་མདོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་བདེན་བཞིན་ཆོས་འཁོར་གྱིས་བྱབ་པ་དང་། བཀའ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་ཡིན་པས་བྱབ་པ་གཉིས་ཁས་སྤངས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། བྱེ་སྐྱ་སྤྱ་རབས་པ་དག་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། རྟགས་བྱབ་སྟེ། བྱབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། བཀའ་བདེན་བཞིན་ཆོས་འཁོར་ལོ་ཞེ་དུག་གི་བར་དུ་བསྐྱོར་བས་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བྱེ་སྐྱ་སྤྱ་མས་མི་འདོད། ཅས་དང་། བྱེ་སྐྱ་ཁ་ཅིག་རྟོག་གི་འབར་བ་ལྟར་བཀའ་ཐམས་ཅད་ངེས་དོན་ཁོ་ན་དང་བྱང་དོན་མི་འདོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཤེར་མདོ་བཀར་ཁས་སྤངས་ནས་དེའི་དགོངས་པ་སྤངས་པའི་བྱེ་སྐྱ་བྱེ་རབས་

པ་ཡོད་པར་མ་ཟད་གནས་མའི་བྱ་ཡང་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རིགས་པའི་
 རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བར་མ་ཟད་བཅུན་པ་དགེ་འདུན་སྤྱང་སོགས་ལྷང་གི་རྗེས་འབྲང་
 གི་མདོ་སྡེ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཤེར་མདོར་བདེན་མེད་
 དང་སྐྱེ་མེད་སོགས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱི་སྟེགས་པས་བརྟགས་པའི་བདེན་པ་དང་། དེས་
 བརྟགས་པའི་སྐྱེ་མེད་སོགས་ལ་དགོངས་ཞེས་དགོངས་པ་བྱངས་ནས་བྱང་དོན་ཏུ་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། དབྱུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བ་དང་། གནས་
 མ་བུའི་རྗེས་སྤྱི་འབྲངས་ནས། འདི་ནི་ལྟར་གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
 དགག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འདི་བཤད་མི་རྒྱས་པ་ཅི་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་དག་གིས་དེའི་དགོངས་པ་བྲངས་ཚུལ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་།
 ལྷང་གི་རྗེས་འབྲང་དག་གིས་དེར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་སོགས་སྤྱི་གསུངས་
 པའི་དགག་སྐྱོད་དེ་སྤྱད་པ་དང་ཉུང་བ་སྟོན་པའི་དགག་སྐྱོད་བྱས་ནས་དགོངས་པ་བརྟན་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་སྡེ་བ་གང་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་མདོའི་ཆོག་འཆད་པ་ན་སྤྱད་པ་དང་ཉུང་བའི་དོན་ལ་སོགས་པར་འཆད་དེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདིའི་རང་གི་སྡེ་བ་ནི་དགེ་འདུན་སྤྱང་སོགས་ལ་བྱེད་པར་
 འགྲེལ་བཤད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་ཐེག་ཆེན་སྡེ་སྤྱོད་ཏུ་ས་
 བཅུ་དང་སྐྱེ་གསུམ་སོགས་བཤད་པའི་དགོངས་པ་རི་ལྟར་ལེན་ཚུལ་སོགས་དབྱེད་དགོས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་གྱི་
 མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷང་རྟོགས་གང་རུང་
 གིས་བརྟུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་རྟེ། དེ་རེ་རེས་མ་བརྟུས་པའི་ཕྱིར་
 བ་མ་བྱ། ཁོ་ན་རེ། ལྷང་རྟོགས་ཀྱི་བརྟན་པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སྤྱི་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་
 མི་རུང་བར་ཐལ། རྟོགས་པའི་བརྟན་པ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་རྟག་
 པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དབྱེད་ལས། རྟོན་རྟག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། རྟོན་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག ཉག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མི་ཉག་པ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས་ཟེར། ཁོ་ན་རེ། ལམ་ལྷ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་སློབ་ལམ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་གདུལ་བྱ་ལ་
 བསྐྱོར་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ནས་དེ་བསྐྱོར་བར་
 འཛོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བར་བསྐྱོར་ཞེས་པ་སྦྱེས་
 ཟེན་པའི་དོན་དུ་བརྒྱུང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་
 མ་བྱས་ཀྱང་། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤངས་པའི་
 ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། བྱབ་པར་ཐལ། སྤངས་རྟོགས་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 ན་ཡང་མ་བྱས། ཁོ་ན་རེ། བཀའ་ཡིན་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པས་བྱབ་པར་ཐལ།
 བཀའ་ཐམས་ཅད་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཀའ་ཐམས་ཅད་
 འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་བྱི་དོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། གཞུགས་
 སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་
 དགོངས་པ་གཉིས་སེམས་ཅམ་པས་ཁས་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་
 གཞི་གཉིས་སེམས་ཅམ་པས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། བག་ཆགས་སད་སྟོབས་
 གྱི་དབང་གིས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་སྦྱེ་བ་དེ་སྤུ་མའི་དགོངས་གཞི་དང་། གཞུགས་སོགས་
 རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དེ་བྱི་མའི་དགོངས་གཞི་གང་ཞིག དེ་
 གཉིས་ཀ་འདི་བས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཉན་ཐོས་
 ལྟེ་བ་དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཉན་ཐོས་ལྟེ་བ་ཁོ་ནས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་གཉིས་སེམས་ཅམ་པའི་རང་ལྷགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་མདོའི་དགོངས་
 པ་ཡིན་ན། སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་གང་
 རུང་ཞིག་གི་དགོངས་དོན་ལ་ཚད་མའི་གཞོད་པ་འཇུག་སྟེང་ཀྱང་། སྟོན་པའི་དགོངས་པ་

ཡིན་ན་ཁྱོད་ལ་ཚད་མའི་གཞོན་པ་མི་འདུག་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པ་དེ་མདོ་གང་རུང་ཞིག་གི་དགོངས་དོན་ཡིན་ཡང་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ་གསུང་པ་བོད་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། གསུང་བ་བོད་དགོངས་པ་ཡིན་ཡང་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་དུ་བཞག་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མདོའི་དགོངས་པ་ལ་སྟོན་པའི་དགོངས་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དབུ་མེས་ཀྱི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐལ་འཇུར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་མཐོང་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟེ་བར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གང་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་གྱི་སྒོ་མཚོག་དང་མི་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི་སྟོན་པའི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཐལ་འཇུར་བའི་ལུགས་ལ། རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་མཐོང་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འཇུར་བ་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ཡང་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། མེས་ཅམ་པ་ལ་སྟོན་ཏེ་དེ་ལྟར་འཇུར་བ་དེ་མདོའི་དགོངས་དོན་དང་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་གཉིས་ཡིན་པ་ནི་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱུན་ལ་སྟོན་ཏེ་སྟོག་གཅོད་གནང་བ་མེད་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཡང་སྟོན་པའི་དེ་མིན་ལ། གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་ལ་སྟོན་ཏེ་སྟོག་གཅོད་གནང་བ་མེད་པ་དེ་གཉི་གའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་ཕོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དགོངས་གཞི་དང་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་

གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་
 བོའི་དགོངས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་བོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་
 དགོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དགོངས་
 འགྲེལ་ལས་བྱགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། འདིས་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བར་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་མེད་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་དེའི་དགོངས་པར་འཛོག་དགོས་པ་སོགས་རིགས་འགྲེལ་ཤེས་
 དགོས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བའི་སྐྱུ་ཟླ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 སོགས་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་བརྒྱུ་མཐུན་གཞིར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལྟ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བ་གཉི་གའི་བརྒྱུ་མཐུན་
 གཞི་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལྟ་བོ་དེ་དེ་གཉི་གའི་
 བརྒྱུ་མཐུན་གཞིར་འཛོག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་དེ་གཉི་གའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འཛོག་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་གང་
 ལས་བརྒྱུ་མཐུན་པ་བར་བ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 དེའི་སྐྱུ་ཟླ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལ་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེས་ན་དེའི་སྐྱུ་ཟླ་ལྟར་གྱི་
 དེ་ལྟ་ཆད་མས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟེ། དང་པོ་དྲིས་ཞུས་ཀྱིས་གྲུབ། བྱས་
 པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལྟ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བ་གཉི་
 གའི་སྐྱུ་ཟླ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉི་གའི་བརྒྱུ་མཐུན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 བཤང་མ་ཁྲལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཐ་མའི་སྐྱུ་ཟླ་ཡིན་ཀྱང་བར་བའི་སྐྱུ་ཟླ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་བའི་སྐྱུ་ཟླ་ཆད་མས་བསལ་བ་གང་ཞིག་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་སོགས་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། བར་བའི་སྐྱུ་ཟླ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་བའི་སྐྱུ་ཟླ་

ཟིན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སྤྱི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཟུབ། མ་གྲུབ་ན། འདིར་
 བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སྤྱི་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་དྲི་མི་
 དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བའི་
 སྒྲིལ་ཟིན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲིལ་ཟིན་ལ་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་བར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་བདག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་
 བཤད་པའི་ལུགས་སྒོལ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིལ་བའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 བ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
 ཀུན་བདག་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་བར་བའི་སྒྲིལ་ཟིན་ལྟར་གྱི་རང་མཆོད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འཇུག་བའི་འདོད་
 པ་ལྟར་གྱི་རང་མཆོད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། དེ་
 གཉིས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་འདོད་ན། ཀུན་བདག་རང་ངོས་
 ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས། ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་
 བའི་སྒྲིལ་ཟིན་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐལ་འཇུག་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་མཆོད་ཀྱིས་མ་
 གྲུབ་པར་བསྟན་པར་ཐལ། རྟོད་ཀྱི་སྒྲིལ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་མཆོད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཟུབ། དེ་ལ་བྱུབ་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐལ་འཇུག་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་མཆོད་ཀྱིས་མེད་ན་རང་མཆོད་
 ཀྱིས་མེད་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཟུབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མེད་ན་མེད་པས་
 བྱུབ་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་གཞི་དེ་རང་གི་ཆེད་དུ་
 བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་རྒྱུའི་བཞིན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲིལ་ཟིན་དེ་རང་གི་ཆེད་དུ་
 བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་རྒྱུའི་བཞིན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཟུབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཕྱི་དོན་

ཡོད་པ་སོགས་དེ་ལ་སྟོན་རྒྱུ་བརྟེན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་འདོད་ཅིང་དེ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་
 དོན་དུ་འཆད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་
 བྱ་ལ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བའི་རིགས་ཅན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ། ཉན་ཐོས་སྟེ་བའི་
 རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱན་གཞི་སོགས་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལེགས་
 བཤད་སྟོང་བོ་ལས་ཀྱང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་ས་
 བོན་སྤྲིན་པ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ས་བོན་དང་། རྩབ་སྟེ། སྤང་བ་ལ་དགོངས་ནས་མིག་དང་
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པའི་དོན་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་
 དེ་དག་གི་བརྟེན་དུ་འདོད་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་ལ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་
 རང་ལ། འདྲིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བའི་སྐྱེས་ཟེན་དེ་རང་གི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་
 སྟོན་རྒྱུ་བརྟེན་དུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དགོངས་གཞི་དེ་རང་གི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་
 ལ་སྟོན་རྒྱུ་བརྟེན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩབ་པ་འགྲིག་ཉགས་སྟེ། དེའི་ཆེད་དུ་བའི་
 གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། དེའི་དགོངས་གཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་དེ་དགོངས་འགྲེལ་
 གྱིས་བཀལ་བ་ལ་མ་སྟོས་བར་རྟོགས་སྟབས་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཤིན་ཏུ་དབང་རྟོན་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། གང་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
 གསུངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་ནི། ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་དེའི་
 སྐྱེས་ཟེན་སྟོན་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པར་ཐལ། དེར་ཐལ། དེའི་སྐྱེས་ཟེན་
 སྟོན་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པ་གང་ཞིག་དེའི་
 ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེགས་
 བཤད་སྟོང་བོ་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ངི་བཞིན་པའི་དོན་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་
 གང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་མི་འདོད་པས། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བར་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལས་དབང་ཚོན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་མའི་དེས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གའི་དགོངས་པ་རྟོགས་ཅུས་པ་གང་ཞིག་བར་བའི་དེས་བར་བའི་དགོངས་པ་ཙམ་ལས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། དབང་ཚོན་གྱིས་མ་རྟོགས་པར་དབང་རྒྱལ་གྱིས་རྟོགས་ལུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ་མ། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་པས་སྐྱབ་ལ། ཕྱི་མ་སྐྱབ་སྟེ། གྲང་ངེས་དཀའ་འབྲེལ་ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་རང་གི་དངོས་བསྟན་ཙམ་གོ་བར་ཅུས། འཁོར་ལོ་བར་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་འཁོར་ལོ་བར་བ་རང་གི་དགོངས་པ་ཙམ་གོ་བར་ཅུས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་སྐྱབ་སྟེ། དེའི་ཙམ་སྐྱས་དེས་དེ་ཐ་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྟོགས་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་གཟུང་བ་མ་གཏོགས། དང་པོའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་སྟེ་དབྱེད་དགོས་ཤིང་། གཞན་ཡང་། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་སྐྱས་ཟིན་ལྟར་དུ་སྐྱབ་པར་འདྲིན་པའི་སློ་དེ་ལོག་ཤིས་དང་སློ་དོན་མཐུན་གང་ཡིན་པ་དང་། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བར་བའི་སྐྱས་ཟིན་ལྟར་དུ་སྐྱབ་པར་འདྲིན་པའི་ལོག་ཤིས་སྤངས་མ་ཐག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་སོགས་རྩལ་ཅེད་འདྲ་མང་སྟེ། རིགས་པ་ལ་སློ་རྒྱས་པའི་ཐབས་སུ་འབད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་དབུ་མ་བའི་ལུགས་ལ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློབ་དཔོན་སོགས་མེད་ཀྱིས་དགོངས་འབྲེལ་དངོས་སུ་ངངས་ནས་ངང་ངེས་ཕྱི་བ་ལྟར་སློབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་དངོས་སུ་ངངས་ནས་ངང་ངེས་ཕྱི་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐྱས་ཀྱིས་མདོ་དེ་དངོས་སུ་མ་ངངས་ཀྱང་དེའི་དོན་བཞིན་དུ་ངང་ངེས་ཕྱི་བ་དང་། རྒྱ་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་དེ་དངོས་སུ་ངངས་ནས་ངང་ངེས་ཕྱི་བའི་བྱ་བ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུར་སྒྲ་མ་དེར་ཐལ།

ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ་ལས། མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་གྱིས་དང་ངེས་འབྱེད་པའི་མདོའི་
 བྱངས་དངོས་སུ་སྒྲོས་ནས་དང་ངེས་ཕྱི་བ་མེད་ཀྱང་མདོའི་དོན་བཤད་པའི་ཚུལ་ལས་ནི་
 དོན་གྱིས་བཤད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡང་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས།
 དེ་ཡང་ཆོག་གསལ་དང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འབྲེལ་བཤད་དང་དབུ་མ་སྤང་བ་རྣམས་སུ་
 སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་བྱངས་སུ་མཛད་ནས་དེ་བཞིན་དུ་དང་ངེས་འདོག་པར་
 གསུངས་པས་འདིར་མདོ་དེ་བྱངས་སུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 བྱས་དང་ངེས་ཕྱི་ཚུལ་ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། མདོ་སྡེ་གང་དག་ཀྱང་རྫོབ་སྐྱབ་པ་བསྟན་པ་
 དེ་དག་ནི་དང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་དོན་དམ་སྐྱབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་
 ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བརྗོད་བྱའི་དོན་བདེན་གཉིས་ལ་དང་ངེས་ཕྱི་སྟེ། ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་དོན་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་
 གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་འདོག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་ནས། མདོ་སྡེ་
 གང་དག་ཆོག་དང་ཡི་གེ་སྐྱ་ཆོགས་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་
 སྡེ་གང་དག་ཟབ་མོ་ལྟར་དཀའ་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་
 དོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བསྟན་པའི་མདོ་ངོས་བཟུང་ཞིང་། མདོ་སྡེ་
 གང་དག་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་། བསྟན་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་བསྟན་
 པ་དེ་དག་ནི་དང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། བསྟན་
 བདག་པོ་མེད་པ་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་
 སྟོན་ཚུལ་རི་ལྟར་བསྟན་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བསྟན་པར་འགོ་བའི་ཀུན་རྫོབ་
 དང་དོན་དམ་སྟོན་ཚུལ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་དེས་ན་དབུ་མ་པ་རྣམས་གྱིས་དེའི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ཏེ་རྣམ་རིག་པ་ལྟར་རྫོད་བྱེད་ཆོག་ལ་དང་ངེས་ཕྱི་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར།
 བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་དང་ངེས་ཕྱི་སྟེ་དེའི་སྒོ་ནས་གསུང་རབ་གྱི་དང་ངེས་ཕྱི་བའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་ལ་
 དང་ངེས་སུ་མཛད་དེ་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དང་ངེས་ཕྱི་བའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩང་དོན་ཞེས་པའི་རྩང་བ་དེ་གདུལ་བྱ་ལ་རྩང་བའི་དོན་
 ཏུ་བྱེད་དགོས་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དོན་གཞན་ཏུ་རྩང་བའི་དོན་ཏུ་
 བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ་ལས། རྩང་དོན་གྱི་མདོ་སྒྲིམ་གདུལ་བྱ་ལ་
 'རྩང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་ནི་རྩང་ཞེས་པའི་དོན་མིན་གྱི། མདོའི་དོན་དེའམ་
 དེ་ལས་གཞན་ཏུ་རྩང་དགོས་མི་དགོས་གྱི་རྩང་ཚུལ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་དོན་རྩང་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་དེའི་སྐྱུ་ཟེན་གཞན་ཏུ་རྩང་
 ཚུལ་དང་། སྐྱུ་ཟེན་གྱི་དོན་དེའི་གནས་ལུགས་གཞན་ཏུ་རྩང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། སྐྱ་མ་ནི། ས་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པའི་དངོས་ཟེན་གྱི་དོན་ས་མ་ལས་གཞན་
 ཏུ་སྲིད་སྲིད་ལ་རྩང་དགོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་མ་ནི། ལས་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་
 འབྱུང་བར་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་སྐྱུ་ཟེན་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་ཡང་། དེའི་སྐྱུ་ཟེན་གྱི་
 དོན་དགེ་བས་བདེ་བ་སྦྱིད་པ་དེ་དགེ་བའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པས་ད་ཏུང་
 དེའི་གནས་ལུགས་གཞན་ཏུ་རྩང་དགོས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་ཏུ་
 ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ་ལས། དོན་རྩང་དགོས་པ་འདི་ལ་གཉིས་ལས། ས་དང་མ་ནི་བསད་
 བྱ་ཞིང་། ཞེས་ས་མ་བསད་པར་གསུངས་པ་ནི་དངོས་ཟེན་གྱི་དོན་ས་མ་ལས་གཞན་ཏུ་
 ལས་གྱི་སྲིད་པ་དང་སྲིད་པ་ལ་རྩང་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཚུལ་གཅིག་གོ། ཚུལ་གཉིས་པ་
 ནི་ལས་དཀར་ནག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྦྱག་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལ། བས། དེའི་དོན་
 གཉིས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དངོས་ཟེན་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་རྩང་དགོས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐྱུ་ཟེན་
 སྐྱ་རི་བཞིན་པའི་མདོ་དེ། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའམ། སྐྱུ་ཟེན་སྐྱ་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དེ། རྩང་དོན་གྱི་མདོའི་
 མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དུམ་ལས། གཟུགས་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་

མཐོང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་དོན་གྱིས་སྤྱར་བའི་མདོ་ཆོས་
 ཅན། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲས་ཟིན་སྒྲ་ཅི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་དངོས་བསྟན་སྒྲ་ཅི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་ཡང་སྒྲས་ཟིན་སྒྲ་ཅི་བཞིན་པའི་
 མདོ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིག་ཆར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། དབུ་མ་སྤང་
 བ་ལས། དེས་པའི་དོན་ཀྱང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་
 དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལས་ལོགས་ཤིག་དུ་གཞན་གྱིས་
 གང་དུ་ཡང་བྱང་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། དེས་དོན་
 གྱི་མདོ་ལ། སྒྲས་ཟིན་ཚད་མས་བྱབ་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་གཉིས་ཆོགས་དགོས་པ་ལྷུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 ལྷུང་དོན་ཁྱོད་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚད་མ་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་བདེན་བྱབ་ལྟ་
 བྱ་དགག་བྱ་དོན་དམ་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་བྱབ་པའི་དོན་དམ་བསྟན་དགོས་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆར་ཁ་ཅིག་གིས་ལྷུང་དེ་བྱངས་པ་ལ། མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་
 ཅམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཚད་མས་བྱབ་ཅམ་གྱིས་མི་འཛོག་པར་དོན་དམ་
 དངོས་སུ་བསྟན་པ་གཅིག་དགོས། སེམས་ཅམ་པའི་ཡོངས་བྱབ་བདེན་བྱབ་ལྟ་བུའི་དོན་
 དམ་མེད་པས་དེ་དགག་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལྷུང་དེའི་གང་དུ་ཡང་ཞེས་
 པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པས་ཚད་མ་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་སྒྲས་ཟིན་ཚད་མས་བྱབ་པའི་དོན་དུ་
 བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེའི་དོན་སྒྲས་ཟིན་སྒྲ་ཅི་
 བཞིན་པའི་དོན་དུ་བཀལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཅི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་
 གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ལ་བྱང་དེས་སུ་བྱེད་ན་ཚད་མ་དང་བཅས་པས་ཆོག་ཅིས་དང་། དངོས་
 པོ་རྣམས་ལ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཚད་མ་དང་ཡང་ལྟན་ལ་ཅི་ལྟར་

བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཆོས་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་པར་དོན་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་བར་མི་
 ལུས་པ་དེ་འདྲ་བའི་མདོ་སྤྱོད་ཆུང་མས་ངེས་པའི་དོན་ཏེ། འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་གང་གི་སྒོ་ནས་
 གྲུང་གཞན་དུ་བྱང་བར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞན་ཏེ་
 སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་བྱང་ངེས་བྱེད་ན་སྒྲིབ་ཟེན་ཆད་མས་བྱེད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གྲུང་དེས་མི་
 ཆོག་པས་དོན་དམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡང་དགོས་ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱོད་མའི་དོན་དང་། ལྟར་
 ཕྱི་མའི་འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི། སྤྱོད་དོན་བྱང་དགོས་པ་འདི་ལ་གཉིས་ལས། ཞེས་
 པའི་འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡིག་ཆ་ལྟར་ཁས་ལེན་
 མི་བྱང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། དགག་བྱ་ལ་བྱེད་པར་སྐབས་
 འདིར་མ་སྐྱར་བའི་སྒྲིབ་བཟེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་མིན་པས་ངེས་དོན་མ་ཡིན་
 རོ། །སྒྲིབ་དུ་མི་བཟུང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིབ་སོགས་ལ་སྐབས་གཅིག་དུ་
 སྐྱར་ན་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དོན་གྱིས་སྐྱར་ཟེན་པས་དངོས་སུ་མ་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་གྲུང་
 སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཆེས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྟར་དེ་
 བྱི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་དོན་གྱིས་སྐྱར་བའི་མདོ་རྒྱལ་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་མ་
 ཡིན་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་མིན་ནམ་སྟེ་པའི་དོགས་པ་སེལ་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་གང་
 ཞེག་ཏེ་འདྲའི་མདོ་རྒྱལ་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་མིན་ན། སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་མིན་ཡང་ངེས་དོན་
 ཡིན་རོ། །ཞེས་པའི་གསུང་གིས་དོགས་པ་སེལ་དགོས་ཀྱི། སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་ཡིན་རོ་ཞེས་
 པའི་གསུང་གིས་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སེལ་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྲིབ་ཟེན་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་མེད་པར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་མདོ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་གཉིས་
 མོ་གང་རུང་ཡིན་ན། བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་
 ལས་དོན་ཅི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་གཟུང་དུ་མི་བྱང་བར་དགོངས་པ་བཤད་ནས་དོན་གཞན་
 ལ་བྱང་དགོས་པའམ། སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པར་བཟུང་བས་ཆོག་གྲུང་དེ་ཅམ་ཞེག་ནི་མཐར་ཐུག་
 པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན། གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་དུང་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཙལ་དགོས་

པས་ན་རང་བའི་དོན་ནམ་དོན་རང་དགོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་དབྱང་
 དགོས་སུ་སྤང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རང་ངེས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་
 རང་རྒྱུད་པ་ཀུན་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ལས། ལེགས་
 ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་རང་དོན་དང་། བར་བ་ལ་རང་ངེས་གཉིས་ཡོད་པ་
 དང་། ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་བཞེད་ལ། ཞི་འཛོལ་བ་སྲས་ཀྱིས་དང་པོ་རང་དོན་དང་། བར་
 ཐ་གཉིས་ལ་རང་ངེས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་སྡེ་མ་དེར་
 ཐལ། དེའི་ལུགས་ལ་དང་པོ་རང་དོན་གང་ཞིག བར་བ་ལ་རང་ངེས་གཉིས་ཡོད། ཐ་མ་
 ངེས་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རང་རྒྱུད་པ་གཉི་གས་དེ་རང་དོན་དུ་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར། ཞི་འཛོལ་ཐད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། འདི་དག་གིས་དང་པོ་རང་དོན་
 དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་
 རྒྱུད་པ་གཉི་གས་དེ་རང་དོན་དུ་བཞེད་པར་འདྲ་ཡང་དེ་རང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་
 བའི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅམ་པས་གཟུགས་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
 གི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཆ་མ་བྱེ་བར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་
 མཆན་གྱིས་རང་དོན་དུ་བཀྲལ་ཞིང་། འདི་བས་དེ་ཅམ་གྱིས་སྒྲ་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་
 རང་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བས། ཆོས་དེ་དག་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་
 གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་འདྲའི་རང་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་
 ལྟར་ལེགས་ལྷན་རང་གི་གཞུང་དང་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོར་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་
 རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུགས་འདིར་འཁོར་ལོ་བར་བར་དོན་དམ་པར་སྒྲི་
 བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་མི་འདོད་ན་དབུ་མ་བའི་ལུགས་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་ལ། ཤེར་སྟོང་ལྟ་བུ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་དངོས་བྱུགས་གང་ལ་ཡང་མ་སྒྱུར་བར་
 གཟུགས་མེད་ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འདོད་ན། དགོངས་འགྲེལ་རང་
 གཞུང་དུ་མཛད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་བར་བ་རང་
 དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ལུགས་འདིར་དགོངས་འགྲེལ་སྟོང་ཉིད་གཙོ་

བོར་དངོས་སྤྱི་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་གསུམ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉལས་བྱུང་སྟེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དགོངས་འགྲེལ་
 ལས་ཀྱན་བཏགས་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་དོན་དམ་པར་བྱུང་
 པའི་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བཀའ་ཚུལ་གཅིག་དུ་བྲལ་
 གྱི་སྐབས་སྤྱི་བཤད་ཟིན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེའི་རིགས་འགྲོས་གྱིས་
 གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་བྱུང་དོན་དམ་པ་ཡང་
 ཡིན་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡང་ཡིན་པས་
 དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་འདི་བའི་ཐད་ཀྱི་ལེགས་
 བཤད་སྟོང་བོ་ལས། གཞན་དབང་བདག་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པར་གསུངས་པའི་བདག་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི། མདོ་གཞན་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་
 སྐྱེ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་དུ་སྟོབ་དཔོན་
 འདིས་བཞེད་ལ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་བཞེད་དོ། ཞེས་དང་།
 རང་མཆན་གྱིས་བྱུང་མཆན་ཉིད་གསུམ་བཞེད་ཀྱང་། བཞེད་མེད་ལ་དགོངས་དེ་དང་དེ་
 མེད་གསུངས། ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞི་འཇོ་ཡབ་སྲས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 དུ་བཞེད་དེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུང་བའི་དོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་བཞིན་
 དུ་དབུ་མ་སྒྲུང་བར་བཀའ་བ་ཞི་འཇོའི་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་ཉལས་བྱེ་མ་ཡང་དེར་ཐལ། ཞི་འཇོ་ཡབ་སྲས་གྱིས་དང་པོ་བྱང་དོན་དུ་བཞེད་པ་གང་
 ཞིག་བར་བ་ལ་བྱང་ངེས་གཉིས་བཞེད། ཐ་མ་ལ་ཡང་གཉིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་
 ཟིན། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཤེར་སྟོང་ལྟ་བུ་དོན་དམ་པའི་བྱང་པར་མ་སྐྱར་བའི་འཁོར་ལོ་
 བར་བ་རྣམས་བྱང་དོན་དང་། ཡུམ་འབུམ་པ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་པའི་བྱང་པར་དངོས་ཤུགས་
 གང་བྱང་དུ་སྐྱར་བའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་རྣམས་ངེས་དོན་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྤྱི་
 རིམ་བཞིན་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་འཁོར་

ལོ་བར་བ་དང་། དེས་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་གཞུང་འཇུགས་པའི་འཁོར་
 ལོ་བར་བ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དབུ་མ་སྣང་བ་དང་། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ་
 དང་། འབྲུམ་སོགས་ངེས་དོན་དོན་དམ་མ་སྒྱུར་མདོ། །གཉིས་པར་མཚུངས་ཀྱང་བྱང་དོན་
 དགོངས་འགྲེལ་ལུགས། ཞེས་པ་ཙུ་འགྲེལ་གྱིས་སྒྱུབ་ལ་རྒྱས་པར་འོག་དུ་འཆད། གསུམ་པ་
 གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་རྒྱལ་དགོངས་འགྲེལ། ལང་གཤེགས་སོགས་འདྲིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་
 བཞེད་པ་གང་ཞིག དེ་དག་གི་གཞུང་ཆོག་ལ་དབུ་མ་བའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པའི་
 སྐབས་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པའི་སྐབས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་
 པར་བཞེད། དེས་ན་དེ་དག་གི་གཞུང་ཆོག་དུ་གྱུར་པའི་དབུ་མ་བའི་དེ་བསྟན་པའི་འཁོར་
 ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་དེ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་བྱང་དོན་དུ་ཁས་
 ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་སྟེ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་
 སྐབས་སུ་བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་
 པར་རྟོགས་རྒྱས་པའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྱུ་བ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་དང་། རེ་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་
 མི་རྒྱས་པར་རིམ་གྱིས་བགྱི་དགོས་པའི་གདུལ་བྱ་པལ་བ་ལ་བྱི་དོན་མེད་ཅིང་སེམས་
 བདེན་གྱུ་བ་དུ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཉི་ཆོག་གི་ཆ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ་ལས། གལ་ཏེ་ནལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 འཇོག་ལུགས་མདོ་འདྲིའི་དོན་མིན་ན་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་བཞེད་དམ་སྟུམ་
 བ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་དགོངས་འགྲེལ་དང་ལང་གཤེགས་དང་རྒྱན་རྒྱལ་པོ་བཀོད་པའི་
 མདོ་སོགས་ལས་བྱི་རོལ་བཀག་ནས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་སུ་བསྒྱུབས་པའི་སྐབས་འགའ་
 ཞིག་དུ་སེམས་ལ་རང་བཞིན་མ་བཀག་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཅིག་
 ཅར་དུ་རྟོགས་མི་རྒྱས་པར་རིམ་གྱིས་བགྱི་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས། མདོ་དེ་དག་ལས་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
 བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་རྒྱས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་བཤད་པ་དང་སྔ་མ་གཉི་ག་ཡོད་པས་ཆ་བྱེ་

ནས་མདོའི་དོན་དུ་འཛོག་གོ། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུག་དགོངས་འགྲེལ་ལང་གཤེགས་མདོ་
 སོགས་དོན། །གཙུག་པོ་ཆ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དབྱ་སེམས་ལྷགས། །ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་གྱི་
 དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོའི་ལུང་དེས་གདུལ་བྱ་སྒྲ་མ་དེ་དང་
 བོར་གྱི་དོན་མེད་ཅིང་སེམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་དུ་འཇུག་དགོས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་
 བྱེད་དགོས་ཀྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དེས་ན་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་གྱི་དོན་མེད་ཅིང་སེམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་སྐབས་
 ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དོན་དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ཀུན་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པར་
 ཐལ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་དོན་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་དང་དོན་གྱི་མ་དོར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དགོངས་འགྲེལ་
 མཚན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མཚན་ཉིད་ལ་ལྡེམ་
 པར་དགོངས་པ་ནི། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་
 གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་སྒྲུབ་སྤྲིང་། ལུང་
 དེ་ལ་བཞེན་ནས་འཕགས་སེང་གི་དང་དེས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཐལ་འཇུག་བ་དང་མཐུན་པར་
 རྟེན་གུང་ཐང་བ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ། གཟུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་
 ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་བོའི་སྐྱེས་
 ཟིན་སྐྱེ་རི་བཞིན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། མ་འབྲས་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་
 ལ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་བོ་སྐྱེ་རི་བཞིན་པའི་མདོར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། ལེགས་ལྡན་
 འབྱེད་ཀྱིས་ཐ་སྟོང་དུ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་གཉི་ག་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པའི་
 ལྷགས་ལ་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་དེའི་སྐྱེས་ཟིན་དུ་
 འཛོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་མི་བཞེད་ཀྱང་དབྱེད་པའི་

གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེད། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ། འདྲིར་བསྟན་
 འཁོར་ལོ་བར་བའི་སྐྱུ་ཟིན་ཡིན་ན། མེད་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདྲིར་བསྟན་
 འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྐྱུ་ཟིན་ལ་མེད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་བེད་ན་མ་བྱུང་། འདྲིར་མི་རྒྱས་
 ཏེ། དེའི་སྐྱུ་ཟིན་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པ་ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་
 བྱང་ངེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱུད་པར་མ་སྐྱར་བའི་བྱང་
 དོན་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བའི་སྐྱུ་ཟིན་ལ་སྐྱེ་དགག་མེད་པ་སོགས་འདྲིལ་ཅིང་། དོན་དམ་
 པའི་བྱུད་པར་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་སྐྱར་བའི་ངེས་དོན་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བའི་སྐྱུ་
 ཟིན་ལ་སྐྱེ་དགག་དོན་དམ་པར་མེད་པ་སོགས་འདྲིལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཟུར་སྐྱེ་བྱི་
 རིམ་བཞིན་བྱུང་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལྟ་བུ་མདོ་དེའི་ནང་དུ་
 དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པའི་བྱུད་པར་གསལ་བར་མ་སྐྱར་བར་གཞུགས་མེད་ཅེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་བསྟན་པ་ནི། རི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པར་གཞུང་དུ་མི་རུང་
 བས་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པས་བྱང་དོན་ནོ། །འདྲིལ་ལྷགས་ནི་མིག་དང་ན་བ་ལ་སོགས་
 པ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་མིན་པས་དོན་དམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུད་པར་
 སྐྱར་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཤེར་ཕྱིན་འབྱུང་པ་ལྟ་བུ་དགག་
 བྱ་ལ་དོན་དམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུད་པར་སྐྱར་བ་ནམས་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་དུ་
 བྱུང་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་ལ་
 ཐམས་ཅད་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རེད་གྱི་
 དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་མེད་པར་འདྲིལ་པ་དེ་འདྲིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་
 བར་བའི་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པར་འདྲིལ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་པོ་ཉིད་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་
 མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ལོ་སྟམ་དུ་འདྲིལ་པའི་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པར་འདྲིལ་པ་བཀག་
 གྱང་། དོན་དམ་པར་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་འདྲིལ་པ་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞིན་པར་འདྲིལ་པའི་
 དོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་འགོག་པ་མ་གསུངས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་

འདི་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་
བའི་དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་འདུག་ལུལ་གྱི་སྒྲིབ་ཟིན་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་སྒྱུ་འགག་
སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་བར་བའི་སྒྲིབ་ཟིན་དུ་བྱས་ནས་དེ་འགོག་པ་མ་གསུངས་
པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་ནའང་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ལ་
གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
ལྷགས་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་གྱི་
བྱུང་པར་ཡོད་པའི་བྱིས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིག་ཆར་ལེགས་བྱེད་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་
འཛོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་པ་ཀུན་བཞེད་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་
འབྱེད་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིས། འདོད་མི་རྣམས་
ཏེ། ཡིག་ཆའི་དེ་ནི་ཞི་འཛོའི་རང་ལྷགས་ལྟར་ཡིན་ལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་
མཆན་ཉིད་གསུམ་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་དོན་པལ་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་
བཞེད་པ་གང་ཞིག དེས་ན་དེའི་ལྷགས་ལ་བདེན་མེད་དང་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
བྱུང་པར་ལེགས་པར་བྱེ་བ་དེ་ལེགས་བྱེད་དོན་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར་ཟེར།

དེ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་རྒྱ་
ནག་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བསྒྱུར་ལྟར་དོན་དམ་རྣམས་པར་ངེས་པའི་འཁོར་ལོའི་ཐ་སྟན་བཞེད་
ཀྱང་། ལེགས་པར་རྣམས་པར་བྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་ལོའི་ཐ་སྟན་བཞེད་མི་བཞེད་
དབྱེད་པའི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ལེགས་བྱེད་ཐ་སྟན་བཞེད་ན་ཡང་དེའི་
དོན་བྱོད་ལྟར་མི་རུང་བར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་རང་གི་སྒྲིབ་ཟིན་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་མ་སྟམ་
པའི་དོགས་གཞི་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཆན་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་པ་ཡང་
ཆོག་ཟིན་ལ་དེ་ལྟར་བྱེ་བས་འཛོག་གི། བདེན་མེད་དང་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་བྱུང་པར་
བྱེ་བར་བ་མདོ་ལ་སྒྱུར་ན་འཐད་དཀའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ཏེ། འདི་ལའང་ཞིབ་

ཆ་དགོས་ཆོད་དུ་སྤང་། ལ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་ངེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་ཐལ་རང་མཐུན་པར་
 ཐལ། བྱང་ངེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཐལ་རང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་སྒྲ། འདོད་
 མི་ལུས་ཏེ། རང་རྒྱུད་པས་ཤེས་རབ་སྦྱིང་བོ་བྱང་དོན་དང་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་དོན་དུ་
 བཞེད་ལ། ཐལ་འཇུག་བས་སྒྲ་མ་ངེས་དོན་དང་ཕྱི་མ་བྱང་དོན་དུ་བཞེད་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་
 གི་མཚན་གཞི་འདོག་ཚུལ་མི་འབྲ་བའི་བྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་གསུམ་
 ཀྱི་བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་ཡང་བཞེད་པ་མི་མཐུན་ཏེ། ཐལ་འཇུག་བས། ཐོག་ཐ་བྱང་
 དོན་བར་བ་ངེས་དོན་མདོ། ཞེས་པ་ལྟར་བཞེད་ལ། རང་རྒྱུད་པའི་བཞེད་ཚུལ་བཤད་ཟིན་
 པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས་ལས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ནི། སྤྱིར་ཆོས་འཁོར་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དབྱེ་སེམས་ཀྱུན་
 མཐུན་ཞིང་། སྤྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ། ངེས་དོན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། བྱང་དོན་
 སྐྱེ་བཞིན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། བྱང་དོན་སྐྱེ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་འཁོར་ལོ་
 དང་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན། ཟབ་ཞི་སྒྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་
 བྱས། ཞེས་སོགས་དང་། གཞུགས་ནི་དབྱེ་བ་བརྗོད་པ་འབྲ། ཞེས་སོགས་དང་། འདིར་
 བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལྟ་བུ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་རིགས་
 ཅན་ལ་གཞུགས་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་ཆོས་གང་རུང་ལ་བརྟམས་ནས་
 དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ།
 འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བརྟམས་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་བདུན་ཡོད།

རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ལ་བརྗོད་བྱ་ངོ་པོ་ཉིད་
 མེད་པ་སོགས་ལྟ་བོ་གང་རུང་ལ་བརྟམས་ཤིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ངོ་
 པོ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཡེ་མེད་དམ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་སྒྲས་ཟིན་ལ་བསྟན་པའི་
 འཁོར་ལོ་བར་བ་དེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱང་
 དོན་ཀྱི་དེ་དང་། ངེས་དོན་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱད་

པར་མ་སྤྱི་བའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་དང་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་
 བྱད་པར་སྤྱི་བའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དོན་གཅིག་དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི། ཤེར་རབ་སྤྱི་བ་
 བོ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྱི་བ་མཐའ་ཆེན་མོར། རྟོག་གཅོད་ལས། དེའི་ཆོ་ཆོས་ཀྱང་སྤངས་ན་ཆོས་མ་
 ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་དང་། དཀོན་བཅེགས་ལས། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མངོན་
 པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱབ་མོ་ནས་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ཆོག་གཅིག་
 ཀྱང་མ་གསུངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་དྲང་དོན་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་
 བའི་མཆན་གཞི་ཙམ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་ན། དེ་འདྲའི་བྱད་པར་དངོས་
 སྤྱི་བའི་དེ་དང་། དོན་གྱིས་སྤྱི་བའི་དེ་གཉིས་ཡོད། མཆན་གཞི་རིམ་བཞིན། ཡུམ་
 འབྱུང་པ་ལས། འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོད་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་།
 གཞུགས་འདུས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྟེན་སྤྱི་མི་མཐོང་། ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ། ཕྱི་མ་ལ་
 དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངས་དོན་དུ་གཞུང་འཇུགས་པའི་འཁོར་ལོ་
 བར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབྱུ་མ་སྤྱི་བ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་
 བསྟན་པ་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ། རྣམ། ངས་པའི་དོན་ཁོ་ནར་གཞུང་འཇུགས་
 པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐབས་འདིར་རྩོད་ལན་གཉིས་བྱུང་སྟེ། ཁ་
 ཅིག་ཤེར་མདོ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སྤྱི་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་ཐལ། དགོངས་
 འབྲེལ་སོགས་ལས་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཅད་པའི་ལན་དུ། དབྱུ་
 མ་སྤྱི་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ཡང་ངས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འགལ་བར་མི་
 བྱེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ངས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་
 པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་ཁྲི་བཞིན་དུ་
 རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངས་པར་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། རོ་བོ་དང་སྐྱེ་དགག་སོགས་གཏན་
 རྣམ་མེད་པ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བའི་སྐྱེ་ཁྲི་བཞིན་པར་འདྲིན་པ་ལྟོག་པའི་ཆེད་
 དུ་དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་དགོངས་པ་བསྟན་ཀྱང་ངས་དོན་དུ་མི་འགལ་བའི་ལན་མཛད་པ་

ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་དོན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེས་དེ་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཅད་པའི་ལན་དུ། དེ་ལ་འགལ་སྟོན་
 མེད་དེ། དེས་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་། དེས་
 དོན་དུ་སྒྲུབ་རྒྱུའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་གཉིས་མདོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ལེགས་
 བཤད་སྟོང་བོ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་སྟེ་བ་མེད་པ་སོགས་
 སྲུ་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དང་དོན་དུ་མདོ་འདིས་བཤད་པ་དང་འགལ་སྟེ། དེ་
 དག་མདོ་འདིས་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་འགལ་སྟོང་དབུ་མ་
 སྣང་བ་ལས་མ་མཛད་མོད་ཀྱང་དགོངས་པ་ནི། དང་དོན་དུ་གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་
 བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་མདོ་གཅིག་ཡིན་ན་འགལ་མོད་ཀྱང་འཁོར་ལོ་
 བར་བ་ཙམ་དུ་གཅིག་པ་ཡིན་གྱི་མདོ་གཅིག་མིན་ནོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། ཚེད་ལན་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དབུ་མ་སྣང་བར་བཤད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དེར་མ་བཤད་པའི་
 ཚེད་ལན་ཡིན་ནོ།

ཡུམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་དང་ངེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བའི་སྐྱེ་ངི་
 བཞིན་པར་གཟུང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་བྱུང་པར་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་
 བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ། རང་རྒྱུད་པ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་ཐ་མ་ལེགས་བྱའི་
 མཆན་ཉིད། དེ་སྐད་དུ་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། མདོར་བསྟུས་ན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་
 པ་ལ་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་སྐྱར་བ་
 དང་མ་སྐྱར་བ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཕྱི་མའི་མདོ་ནས་བྱུང་བ་བཞིན་སྐྱེ་ངི་བཞིན་པར་མི་
 གཟུང་བར་སྐྱེ་མ་ནས་བྱུང་བ་བཞིན་སྟེ་འགག་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྟོད་
 དུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་འགྲེལ་བས། ཞེས་གསུངས་སོ།
 རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་བྱབ་མ་བྱབ་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་ཉིད། མཆན་
 གཞི་ནི། བྱབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་དང་ལང་གཤེགས། རྩོ་གྲོས་མི་ཟད་

པ་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའམ་སྤྱད་པ་སྟེ། བསྟན་ཆུན་སྤྱད་པ་བཟོད་པ་དང་། འོད་སྤྱད་གི་ལུ་དང་། མདོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་བོ་དང་། དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ མདོ་ལྟ་བུ་ནམས་ནི་འདི་བས་དགོངས་འབྱེད་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལེགས་བྱེ་ དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ལེགས་ལྷན་ལྟར་ན་དེ་ལ་ངས་དོན་གྱིས་བྱུང་ཡང་། ཞི་ འཆོ་ཡབ་སྐུ་ལྟར་ན་དང་ངས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ལྷང་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བེན་ པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ཐལ་འཇུག་བའི་ལྷགས་ལ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ ཉིད་ལ་ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབྱེད་མ་རང་རྒྱད་པ་དང་ཐལ་ཆེར་མཐུན་ཡང་། དང་ངས་ ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། ཐོག་ཐ་དང་དོན་དང་བར་བ་ངས་དོན་དུ་བཞེད་པའི་བྱེད། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དང་དོན་གྱིས་བྱུང་སྟེ། དེར་གཞུགས་སོགས་རང་མཆོན་ ཀྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་དགོངས་གཞི་དེ་དག་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་ བསྟན་ དགོས་པ་སྟོང་ཉིད་ཕྱ་མོ་བསྟན་ན་ཆད་མཐར་ལྷང་བའི་རིགས་ཅན་ལ་ཆད་ལྟ་ དགག་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྐུ་ཐེན་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་པ་འགོག་པའི་ རིགས་པའི་གཞོད་པ་འཇུག་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱེད། དེ་སྤྱོད་དུ་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ ལས། དེའི་དགོངས་གཞི་ནི་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་མོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། བར་བ་ལ་ ངས་དོན་གྱིས་བྱུང་སྟེ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་དུ་སྐྱར་ བའི་མདོ་ནམས་ངས་དོན་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག་ ཤེས་རབ་སྟོང་བོ་ལྟ་བུ་ཡང་དེ་འདྲའི་ བྱུང་པར་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་ཡང་དོན་གྱིས་སྐྱར་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱེད། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། འཁོར་ལོ་གཉིས་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ནམས་དོན་དམ་པར་ རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་ཞིང་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་ པ་ནི། བསྟན་ རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཐོག་ ཆེན་པ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ངས་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་རབ་སྟོང་བོ་ལ་སོགས་པ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་

གྱི་ཐ་སྟད་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་བ་ལ་ཡང་། སྤང་བོ་ལྷ་བོ་དེ་དག་གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
བར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན་དུ་རང་མཚན་གྱིས་སྟོང་
བར་གསུངས་པ་རྒྱས་བཤད་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱར་དགོས་པས་དོན་གྱིས་སྐྱར་བྱེད་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐ་མ་ལ་དང་དོན་གྱིས་བྱབ་སྟེ། དགོངས་འབྲེལ་སོགས་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་
དང་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མེད་ཅིང་། གཞན་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
པར་གསུངས་པ་ནི། དགོངས་གཞི་དེ་དག་ལ་ཐ་སྟད་དུ་སེམས་ཅམ་པས་འདོད་པ་ལྟར་
གྱི་མིང་བརྟན་བཞག་མ་བཞག་གི་བྱད་པར་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་ནས། དགོས་པ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་སྟོང་བ་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་
གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་དུ་དགོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པས་རྒྱད་སྐྱེས་ནས་སྤྱི་བའི་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྐྱེས་བྱེད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་ལ་ལས་འབྲས་འཆིང་གྲོལ་སོགས་བཞག་ས་མེད་པར་བསྟན་པའི་དབུ་མའི་རིགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་གནོད་པ་འདུག་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་
ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བའི་
རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ལས་འབྲས་དང་འཆིང་གྲོལ་སོགས་བཞག་ས་མེད་པར་འགྲོ་བ་ལ་
ནི། རྣམ་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ། ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་དང་གཞན་
གཉིས་ལ་ཐ་སྟད་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མིང་དང་བརྟན་བཞག་གི་
བྱད་པར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཙོ་
བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དང་དོན་
གྱི་མདོའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་མེད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་
ན་གང་ཟག་གི་བདག་གཙོ་བོར་བསྟན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་
ལས། མདོ་སྟེ་གང་དག་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་དང་གསོ་བ་དང་སྐྱེས་བྱ་དང་
གང་ཟག་དང་ཤེད་ལས་སྐྱེས་དང་ཤེད་བྱ་དང་བྱེད་པ་བོ་དང་ཆོར་བ་བོ་སྐད་སྒྲ་ཆོགས་

ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་བ་བདག་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་བའི་
 འོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ལུང་འདི་ལས་ངེ་འདྲ་ཞིག་བསྟན་པས་
 ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བསྟན་པར་འགྲོ་བའི་བསྟན་ཚུལ་སྟོན་པར་ལེགས་བཤད་སྟིང་
 བོར་བཤད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེའི་གང་ཟག་ནི་གང་ཟག་ཐ་སྟད་པ་ཙམ་
 ལ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བྱེད་པ་བོད་གང་ཟག་ཁོ་ནར་མི་གཟུང་བར་དེའི་ལས་སྤྱི་བྱ་
 བ་ཕུང་བོ་སོགས་བསྟན་པ་ཡང་བྱང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟིང་བོ་ལས།
 བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་ཡོད་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པ་དེ་ཡང་དེ་ཙམ་
 ཞིག་སྟོན་པ་མིན་གྱི། བྱེད་པ་བོ་དེ་ལ་སྟོས་ནས་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་
 སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སྤྱི་བསྟན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་
 གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་ངེས་མ་ཁྱབ་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་མོ་གཙོ་བོར་དངོས་སྤྱི་བསྟན་པའི་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་མོ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྟེ། དང་
 བོ་བྱབ་སྟེ། དེ་ལ་བདག་མེད་གཉིས་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོ་
 བྱོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། མདོ་སྟེ་གང་དག་དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་མཆན་མ་མེད་པ་
 དང་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་མ་སྟེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་
 མེད་པ་དང་སྟོག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་མེད་པ་དང་བདག་པོ་མེད་པ་རྣམས་ཐར་བའི་
 སྟོ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དངོས་
 བོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་སོགས་
 ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ལུང་བྱངས་མཆོམས་དེར་མ་ཁྱབ་
 སྟེ། དེས་གཙོ་བོར་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་བཤད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་ལུང་
 དོན་ཆོས་དང་གང་ཟག་བདེན་མེད་སྟོན་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ཆོག་པའི་བྱིར་
 སྟུམ་ཏེ་དབྱེད། ཁོ་ན་རེ། ས་མ་བསད་བྱ་དེ། ས་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པའི་སྒྲུལ་

ཟིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་ས་མ་བསད་བྱར་དེ་ལ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་དེའི་སྐྱེས་ཟིན་ཡིན་ཡང་བསམ་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་
 ཞིང་། དེའི་བསམ་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་སྲིད་སྲིད་སྤངས་པ་འཛོག་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་
 དེའི་སྐྱེས་ཟིན་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་ན། དེའི་སྐྱེས་ཟིན་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་བས་
 སྐྱེ་བཞིན་པར་འགྱུར་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་བར་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མ་དེར་ཐལ།
 ལེགས་བཤད་སྟིང་བོ་ལས། ས་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེས་ཟིན་
 བརྗོད་བྱའི་དོན་མིན་ཡང་སྐྱེ་བ་བོའི་བརྗོད་འདོད་སྲིད་སྲིད་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཡིན་པ་ལྟར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་ཡིག་ཆ་དང་ས་མཚམས་དེར་མ་བྱལ་སྟེ། མདོ་དེས་
 རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ས་མ་བསད་བྱར་མི་སྟོན་པ་ཅམ་ཡིག་ཆའི་དགོངས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྟོན་ཀྱང་ས་མ་བསད་བྱ་དེའི་སྐྱེས་
 ཟིན་ལ་འཛོག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཤེས་རབ་སྟིང་བོར། གཟུགས་མེད། སྐྱེ་
 མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་གཟུགས་སོགས་མེད་པར་མི་
 སྟོན་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་མེད་པ་དེའི་སྐྱེས་ཟིན་ལ་འཛོག་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་མའི་དང་ངེས་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ལས་ཀྱང་དེ་དེའི་
 སྐྱེས་ཟིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་དོན་གྱིས་སྐྱུར་བའི་མདོ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་སྐྱུར་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེར་
 ཡང་དག་པའི་བྱུང་པར་སྐྱུར་བ་གང་ཞིག་ གླུ་བས་འདིར་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་དོན་
 དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སྐྱུར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། མདོ་
 དེའི་ཡང་དག་པ་ངེས་པའམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེ། དེ་ཆོས་ཅན། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་དགོངས་
 པ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་ཀྱང་། རེ་ཞིག་

མ་ཁྲབ་སྟེ། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ། ཁྲབ་པ་གྲུབ་ཟིན། ཡང་དེ་ཆོས་
 ཅན། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོར་ཐལ། དགོངས་པ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 ཡང་མ་ཁྲབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་དོན་མདོ་ཆན་བར་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
 འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ལྷགས་
 འདིར་མ་ཁྲབ་སྟེ་ཡང་། འདོད་ན། གྲང་བའི་དོན་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དེ་གྲང་དོན་དུ་དངོས་སྤྱད་གསུངས་
 པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གྲང་དོན་དུ་གསུངས་
 པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། གྲང་དོན་དུ་
 གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་དེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་མདོ་གཅིག་ཡིན་ན་
 འགལ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་
 འདིར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་ལ་
 དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་དངོས་སྤྱད་གསུངས་ཀྱང་ལ་སྒྱུར་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ།
 ཁྲབ་སྟེ། ལྷགས་འདིར་དེ་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་བྱུང་པར་མ་སྒྱུར་བའི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་
 ལས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་བའི་ཐད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། འདིར་
 བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བའི་མཆན་གཞིར་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་མ་སྒྱུར་བ་དག་འདྲིན་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་མཆན་གཞི་དོས་བཟུང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བོང་གི་དོར་གཅོད་དང་དགོན་བཅེགས་ཀྱི་ལུང་གཉིས་ཆོས་ཅན།
 དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་གཏན་ནས་མ་སྒྱུར་བའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲུབ་
 མཐའི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་པར་ཐལ། མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་
 གཞན་དུ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་དངོས་སྤྱད་སྒྱུར་བའི་ཆོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་གོང་དུ་
 གྲངས་པའི་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོའི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་ལ། ཉགས་སྟེ། དེ་ལྟར་མདོ་རང་
 ལ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཆན་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མདོ་གཉི་གའི་ནང་ན་དངོས་སྤྱད་སྒྱུར་
 ཡོད་ཀྱང་དཀྱིལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ནམ་དཔུང། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མཆན་ལྟར་

དཀྱུས་མི་འདྲ་བེར་རམ་དབྱང་དགོས་ཤིང་། དགོན་བཅེགས་འཁོར་ལོ་བར་བར་བཤད་པ་
ཡང་དབྱང་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ། ཤེས་རབ་སྤྱིང་བོ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དོན་གྱི་མདོ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་
བཞུན་བཞུན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་
མེད་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་
རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་གྱི་དངོས་བཞུན་བཞུན་བྱའི་གཙོ་བོ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུད་གྱི་ཞིབ་
ཆ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ་སྟེ། ཐལ་འཇུག་པའི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་པའི་གཟུགས་
སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་དེའི་དངོས་བཞུན་བཞུན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གདུལ་བྱའི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་
གསུངས་པའི་མདོའི་དངོས་བཞུན་བཞུན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིག་ཆ་དེའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གདུལ་བྱའི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་པའི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མེད་པར་ཐལ། མ་
གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་པས་བྱལ་
པར་ཐལ་ལོ་བེར་ཏེ་སྒྲུའོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དབུ་མ་བའི་
མཆན་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོ་
ཐ་དད་པར་ཐལ། རྒྱུད་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་རྒྱ་དེས་གཉིས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུ་མ་བའི་དེ་གཙོ་བོ་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་དེ་ཞར་ལ་སྟོན་པའི་
མདོ་ཐ་དད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། སེམས་ཅམ་པའི་དེ་ཞར་ལ་
བཞུན་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་གྱི་དངོས་བཞུན་གཙོ་བོ་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་དེ་ཞར་
བྱུང་གང་ཞིག་ཅིག་ཤོས་ལས་མདོ་ལོགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་སོ། །བྱས་
པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་གྱི་ཞིབ་ཆ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། དེ་དག་གིས་དབུ་མ་བའི་

ལྷགས་ཀྱི་དེ་གསུམ་གཙོ་བོ་དང་སེམས་ཙམ་པའི་དེ་གསུམ་ཞར་བྱང་དུ་བསྟན་པའི་མདོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ནའང་མ་བྱལ་སྟེ། མདོ་སྤྱི་ལ་ལྟོས་ན་དབུ་སེམས་ཀྱི་དེ་རིམ་བཞིན་བསྟན་དོན་གཙོ་བོ་དང་ཞར་བྱང་དུ་སོང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཆན་འགྲེལ་ལས། མདོ་སྤྱི་ལ་ལྟོས་པའི་ཞར་བྱང་སྟོན། ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་དངོས་སྤྱི་བསྟན་པའི་མདོར་ཐལ། དབུ་མ་བའི་དེ་གསུམ་གཙོ་བོར་དངོས་སྤྱི་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་དོན་གྱི་མདོར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་གྱུར་བའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ་འདི་འདྲ་མང་། ཁོ་ན་རེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོར། ཆ་བྱེ་ནས་མདོའི་དོན་དུ་འཛོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ཚུལ་ལ། བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། རྗེད་བྱེད་ཆོག་ལ་ཆ་བྱེ་བའི་བཤད་ཚུལ་ཁྱོད་ལྟར་འཐད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཆ་བྱེ་བའི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དོན་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཆ་བྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་བའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་ཚུལ་དེ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པས་འཁོར་ལོ་བར་བའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་ཚུལ་དེ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་པལ་བའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ནམ་བཤད་ལས་དགོངས་འགྲེལ་མཆན་ཉིད་ལྗེས་དགོངས་སྤྱི་བཤད་པ་བྱངས་སྤྱི་བྱས་ནས་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་བྱང་དེས་ཀྱི་བྱང་པར་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ནམ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དགོངས་པ་འཆོལ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་ལྗེས་དགོངས་བཞེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་བཞེད་པའི་དབུ་མ་བ་སྤྱི་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མ་དེས་པ་ལྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ལྗེས་

དགོངས་དང་། འོན་ཀའན་ལ་དགོངས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ལྗེས་དགོངས་གསུམ་སེམས་
 ཅམ་པ་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤེང་ལས། འདི་དང་དགོངས་པ་དང་
 ལྗེས་དགོངས་གཉིས་པ་རྣམས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནའི་འདོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྟིང་བོར་ཞི་འཆོ་
 ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་བྲང་ངེས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤད་ཀྱང་། དེ་དང་འཕགས་སེང་གི་བཞེད་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་བྱར་ཅམ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་
 འདིར་གལ་ཏེ་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་མ་
 བྱབ་ཀྱི་བྱད་པར་གསལ་བར་བྱེ་ནས་བསྟན་ན་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གིས་མཚན་ཉིད་
 ལྗེས་དགོངས་ཀྱི་མདོར་འདོག་པ་ལས་འོས་མེད་ཅེས་པ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དབྱ་མ་བས་མཚན་ཉིད་ལྗེས་དགོངས་བཞེད་པར་ཐལ།
 གསེར་སྤེང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་མདོ་དང་པོའི་མཚན་གཞིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
 གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་
 བ་བཞག་པ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཏུ་ན་སྐྱེ་ངེ་བཞེན་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ལ་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསེར་
 སྤེང་རང་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁོ་ན་རེ། ལེགས་བཤད་སྟིང་
 བོར་ལེགས་ལྡན་ཀྱི་ལྷགས་ལ། སེམས་ཅམ་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་
 མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྟོན་པའི་མདོ་
 ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་སྟོན་པའི་མདོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་
 འདྲའི་མདོ་དེ་ལེགས་ལྡན་ཀྱི་དོར་དེ་སྟོན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལ། དེས་ཕྱི་དོན་མེད་པ་མདོའི་དོན་ཏུ་བཞེད་པར་ཐལ། དེས་ཕྱི་དོན་མེད་
 པ་སྟོན་པའི་མདོ། ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་གནས་འདྲ་བ། ཞེས་སོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལྱབ་
 པ་འགྲིགས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལེགས་ལྡན་མ་གཏོགས་པའི་དབྱ་མ་ཐལ་རང་ཀུན་གྱི་

ལྷགས་ལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ནང་གི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོ་ཚིག་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་
 མ་ཡིན་པའི་དང་དོན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབུ་མ་བ་ཀུན་གྱིས་ཉི་མའི་བྱམས་
 བྱེད་ཀྱི་ལེའུས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་འཐད་ལྟར་དུ་བཞིན་པ་
 གང་ཞིག་ཤེད་པས་ལེའུ་དེ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དོན་
 གཅིག་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱུང། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། དང་པོ་དེ་ལྟར་འཐད་པ་གང་
 ཞིག་གཉིས་པ་ཡང་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དབུ་མ་བ་སུའི་ལྷགས་ལའང་ལེའུ་
 དེས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་
 ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཉི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། གཟུགས་སོགས་ཅི་ལྟར་མཆིས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་འཛིག་
 ཉིན་གྱི་བར་དང་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཤེར་བྱེད་མན་ངག་ལས། མདོ་གང་དག་གི་དོན་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་
 པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཁོ་ནའོ། །ནས། གང་གིས་དོན་ངེས་ཤེ་ན། མདོ་དེ་ཉིད་དང་
 དེ་ལས་གཞན་པ་དང་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་སྟེ། ལུང་འདིའི་
 མདོ་དེ་ཉིད་ནི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་བྱུང་མ་བྱུང་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ནས་སྟོན་
 པའི་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལང་གཤེགས་སོགས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་པ་
 བརྒྱད་སྟོང་བ་སོགས་དང་། གཉིས་ཀ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་མདོ་ཉི་མའི་
 སོགས་ལ་བྱེད་དགོས་པར་ལེགས་བཤད་སྟོང་ཐོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉི། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་
 ལྟར་ན་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུས་མཚན་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་དགོངས་འགྲེལ་
 གྱིས་བཤད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་དུ་བཞིན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 ཁས་ལེན་མི་རིགས་ཉི། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཤེར་མདོ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཆེ་ཉི་
 མའི་མ་དངས་པར་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དངས་ནས་བཀལ་བའི་ཕྱིར་ཉི། ལེགས་
 བཤད་སྟོང་ཐོར་ལས། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ན་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་ལུས་
 གྱི་མདོ་ལས་ངོ་ཐོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྟེ།

གཞན་གྱིས་དང་དོན་དུ་བསྐྱབས་ཤིང་། ནུམ་ བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུས་མ་བསྐྱབས་པས་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེད་ཀྱི་དམ་
བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། ལེའུ་དེས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་བྱབ་མ་བྱབ་ཀྱི་ཁྱད་
པར་དགོངས་འབྲེལ་ལྟར་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས་ཀྱན་བཏགས་
པའི་གཞུགས་རྣམས་སུ་མེད། རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཞུགས་རྣམས་སུ་ཡོད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་
རྣམས་སུ་ཡོད་མེད་གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཀྱན་བཏགས་
པའི་གཞུགས་དེ་ནི་རྣམས་སུ་མེད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་ཚུལ་ལ་དབུ་སེམས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེ་དོན་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན་སྤྲུལ་གཉིས་ཤེས་སྤྲུལ་ཞིང་། ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་ནི་ཕྱི་དོན་མེད་པས་རབ་དུ་བྱེ་བས་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་
རོལ་དོན་སྟོང་གི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པས་རྣམས་སུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་དགོས་པ་གང་
ཞིག དབུ་མ་བ་རྣམས་ལྟར་ན། གཞུགས་བདེན་བྱབ་ཐ་སྟོད་དུ་མེད། སྟོང་གཞི་གཞུགས་
ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད། སྟོང་གཞི་གཞུགས་དེ་ཉིད་བདེན་པར་བྱབ་པའི་ཀྱན་བཏགས་གྱིས་སྟོང་
བའི་ཆོས་ཉིད་ནི་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཞུགས་གྱིས་སྟོང་བས་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ལ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་རིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཆོས་ཉིད་གཞུགས་
གྱིས་མི་སྟོང་བས་རྣམས་སུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེ་རྣམས་
སུ་ཡོད་མེད་ཅེས་པའི་རྣམ་དེ་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དབུ་
མ་རྟེན་པོ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་བཏགས་དོན་སྟོང་བས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་སེམས་ཅམ་པས་ལེའུ་དེར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་རྣམས་སུ་
ཡོད་མེད་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། རྣམ་པར་བཏགས་པའི་དོན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་
དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་དོན་གྱིས་སྟོང་བའི་
རྣམ་ཤེས་ཡོད་པ་མདོ་དཔེ་དགོངས་པར་འདོད་པ་ཕྱོགས་སྤར་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཚུལ་འདི་ནི་འདུག་འབྲེལ་ལས་སྐྱུལ་དེ་

ཐག་པ་ལ་མེད་པས་ཀྱན་བཏགས་དང་སྐུ་ལ་དངོས་ལ་ཡོངས་སྐྱབ་པ་སྟེ་དེ་དེ་ལ་ཀྱན་
ཏུ་མ་བཏགས་པས་སོ། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཡང་གཞན་དབང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་
པ་ཅན་ལ་ནི་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་བཅོས་མིན་དང་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པར་
གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱུ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ལ་ནི་དངོས་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་ཏུ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་བྱམས་ཁྱེས་ལས་རྣམས་སྐྱོད་མེད་གསུངས་པའི་རྣམས་ནི། ཉན་ཡོད་
པ་ཅན་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱམས་ཁྱེས་ལས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་
སྐྱོད་མེད་གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་དོན་མདོར་བསྡུས་ན། གནས་ལྷགས་གཅིག་
ཉིད་གཞན་དབང་ལ་སྟོས་ཏེ་ཀྱན་བཏགས་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡོངས་སྐབ་ཏུ་འཛོག་
པ་སྟེ་ཞིབ་ཏུ་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོར་སྟོས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དབྱུ་མ་བ་སྐུའི་ལྷགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སྟེ་སྟོན་སྟུང་པ་བོ་ཡིན་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཡིག་
ཆར་བཀོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་གི་རང་
ལྷགས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་སྒྲིབ་དུ་ཤེར་མདོ་ཀྱན་དགའ་བོས་བསྡུས་
པར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་སྐབ་ཚུལ་ཡིག་ཆ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ལེགས་
ལྡན་སོགས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ། བྱམས་པ། བྱག་དོར་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མདོན་འདུལ་མདོ་སྟེ་བསྡུས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་
གྱིས་དེ་རང་ལྷགས་སྐྱུ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཁས་བྱབ་རྗེས་ཀྱང་འདུས་པའི་རྒྱད་དོ་
རྗེ་འཆང་རང་གིས་བསྡུས་པར་རྒྱད་རང་ཉིད་ལས་གསུངས་པས་དེ་མི་འཐད་ཅེས་བཀག་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་སྟེ་སྟེ་ནམ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་རྒྱལ་བོའི་
ཁབ་ཀྱི་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་བློ་མ་ལ་སྐྱོ་མ་ཞེས་བྱ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབུམ་ཕྱག་
བརྒྱ་འདུས་ནས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དང་། བྱམས་པ་དང་། བྱག་ན་དོ་རྗེ་གསུམ་
གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོན་པ་འདུལ་བ་མདོ་སྟེ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་བསྡུས་
ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། ཉན། ཞེ་སྟེ་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཀྱིས་

བཤད་པ་དང་འགལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོན་གསལ་ལས། སྤྲུལ་པ།
 ཀུན་དགའ་བོ་ནི་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་བོ་སྟེ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་
 ཡིན་ལ། ཞེས་དེ་གསུམ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཤད་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་དེའང་ཐུན་མོང་
 བའི་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་བསྟུ་ལྟར་སྟོན་པ་འདས་རྗེས་སུ་བྱང་སེམས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུས་
 པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་དཀའ་འགྲེལ་ཚོམ་འཕྲོར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཀུན་དགའ་བོ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཅིག་གིས་མདོའི་དོན་རྫོགས་
 པར་སྤང་བར་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་བ་
 མི་འཐད་པ་གང་ཞིག །ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་བ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 དེས་མདོའི་ཆོག་ཁོ་ན་སྤང་བ་ཡང་མི་འཐད། ཆོག་དོན་གཉི་ག་སྤང་བ་ཡང་མི་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཆོག་གིས་འབྱུང་འཁྱུར་གྱི་ཚུལ་ཏུ་སྤང་ན་མདོན་པ་དང་འགལ་
 ཞིང་། ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་སྤང་ན་བརྒྱ་བྱིན་སོགས་ཀྱི་དི་ཆོག་ཀྱང་མ་དྲིས་གོང་ནས་གྲུབ་པར་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ལ་འགྲེལ་ཀྱང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱང་སྤང་བར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་དང་འགལ་ཞིང་། ཀུན་དགའ་བོ་གནས་འཁྱུར་
 མཐར་ཐུག་པའི་སྤྱིས་བྱུར་ཐལ་བ་སོགས་སྟོན་ཏུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་
 ཡང་དེར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་རྟོག་པས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག །རྟོག་མེད་ཡིད་
 ཤེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་པ་
 གཅིག་ལ་འདྲིན་སྤངས་མི་འདྲ་བ་ཏུ་མ་ཅིག་ཅར་ཏུ་འཆར་བར་ཐལ་སྟོན་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་དེར་ཐལ། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤང་བའི་སྟོ་དེ་དབང་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་
 ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་སྟོན་དེ་དག་མི་འདུག་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་སྤྱི་རིམ་བཞིན་དེར་ཐལ། རྒྱན་སྤང་ལས། མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་སྤང་
 བ་ཅན་གྱི་ན་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་

དང་། ཡིག་ཆར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་མི་ལམ་ལ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་མིས་པ་བཞིན་
 དུ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མདོ་རྫོགས་པར་སྒྲུང་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 ཟེར་བ་ལ། ལ་ཅིག་གིས། འོ་ན། དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཀུན་དགའ་བོ་རང་གི་སྒྲོའི་མཐུ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཀུན་དགའ་བོ་དང་དག་སའི་
 བྱང་སེམས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། གདུལ་
 བྱ་གཞན་ལ་དེ་འདྲའི་བྱིན་རྒྱལ་འདུག་པའི་སྐལ་བ་མེད་ཟེར་རམ། གཞན་ཡང་རིགས་
 དེས་ཉན་ཐོས་ལ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་ཉན་ཐོས་ཡིན་མིན་
 སོགས་སྟོ་སྟ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོད་པ་མཐའ་མེད་པས་དེ་
 དང་བསྐྱེད་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་སྤང་ཀྱང་མཐའ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་སྟོམ་གྱི་གངས་ངེས་བྱས་
 ཉེ་ཆོས་སྤང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོད་དུ་གངས་ངེས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་
 སྤང་འབུམ་དང་དུག་ཁྲིར་གངས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་
 པས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྟ་ཉེ་ཆོས་གསུངས་ཤིང་དེ་ཆ་གཉིས་སུ་བགོས་པའི་བྱིར་བྱི་མ་ལ་ཉི་ཤུ་
 ལྟ་པར་ཆོས་སྤང་བརྒྱད་ཁྲི་ལྟ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་དེས་ན་བྱེད་སྲ་མ་ཉི་ཤུ་ལྟ་ཉེ་
 ཡང་བྱེད་བྱི་མར་གསུངས་པའི་ཆོས་སྤང་གི་གངས་ལས་ཉུང་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ཉགས་
 དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། བདག་གིས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ་ལ་རིམ་གྲོ་བཞི་ལ། ཞེས་དང་།
 བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྟ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལས་བཟུང་། གཉིས་ནི་
 དགོ་སྟོང་དག་ལས་སོ། ཞེས་པས་སྐབ་ཅིང་། གཉིས་པ་ནི་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། དུས་
 དེ་སྤིད་དུ་བཞི་བརྒྱ་ཆ་བས་ཀྱང་ཉུང་བའི་ཆོས་བཤད་པ་ནི་མི་རུང་ངོ་། ཞེས་པས་སྐབ་
 པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མཁས་པ་འགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་
 ཐལ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་བཞི་བརྒྱ་ཆ་ཞེས་པ་དེ་སྟོན་པས་ཆོས་གསུངས་པའི་ལོ་བཞི་
 བརྒྱ་ཆ་གཉིས་སུ་བགོས་པའི་ཆ་བྱི་མར་གསུངས་པའི་ཆོས་སྤང་ལ་བྱེད་ན་དེ་ལྟར་འཐད་
 ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་འདྲའི་ཆ་བྱིར་མར་གསུངས་པའི་ཆོས་སྤང་

བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་ཆ་བཞི་བརྩུང་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
ནི་བྱེ་སྤྱོད་སྤྱོད་རབས་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་དགའ་བོ་མདོ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་མ་བཟུང་བར་སྦྱབ་པའི་
སྐབས་ཡིན་ཞིང་། སྦྱབ་ཚུལ་ཡང་དེས་མདོ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་མི་བཟུང་སྟེ། དེས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་
ཙམ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཐད་ཏུ་ཆོས་སྤྱང་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་ཐོས་པ་དང་། དེའི་སྤྱོད་རོལ་ཏུ་གསུངས་
པའི་ཆོས་སྤྱང་ལས་ཉིས་སྟོང་ཙམ་དགེ་སྟོང་གཞན་ལ་ཐོས་པར་གསུངས་པས་གཞན་མ་
བཟུང་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་སྤྱོད་མར་ཆོས་སྤྱང་ཉིས་སྟོང་ལས་ལྷག་གསུངས་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་སྤྱོད་མར་ཉིས་སྟོང་ཙམ་དང་བྱི་མར་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གསུངས་པ་ཡིན་ན་
སྤྱོད་མ་ལ་བྱི་མའི་བཞི་བརྩུང་ཆ་ལས་ཀྱང་ཉུང་བའི་ཆོས་གསུངས་པར་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་
དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་ལྷང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་སྤྱང་རེ་རེའི་ཆད་ལ་རང་སྤྱོད་ཀུན་མཐུན་པར་ཐལ། ཆོས་སྤྱང་
གི་གངས་ལ་རང་སྤྱོད་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་སྤྱོད་ཞིང་ཁ་ཆེ་བ་ལྟར་ན་ཞིབ་
ཆ་ཅུང་ཟད་དགོས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེའི་ཆད་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཉན་ཐོས་སྤྱོད་བ་དང་། ཐེག་
ཆེན་སྤྱོད་མོང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྤྱོད་བ་ཁ་ཅིག་གིས། སྤྱོད་རིམ་བྱས་བྱས་པའི་ཆོས་
ཀྱི་སྤྱང་བོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་སྟོང་ཡོད་པ་དེའི་ཆད་ཙམ་དང་། ལ་ལས་
སྤྱང་ཁམས་སོགས་ལ་བརྩམས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཆད་པ་རེ་དང་། གཞན་དག་གིས་ཉན་
མོངས་ཀྱི་སྟོད་པ་སྤྱོད་རེའི་གཉེན་པོ་ཆ་ཆད་བར་སྟོན་པ་དེ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་
ལས། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཆད་ཅེས་ཟེར། །སྤྱང་བོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན། །སྟོད་པ་
རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བོ་མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཡང་དེར་ཐལ། དེའི་ལྷགས་ལ་ཆོས་སྤྱང་རེ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་སྤྱོད་རེ་རེ་དང་
བསྟོམས་ན་ཆོས་སྤྱང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་ས་ཡ་སྤྱོད་བརྒྱད་ཅུ་དང་འབུམ་སྤྱོད་
བཞི་བརྩུང་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤྱང་ལས། འདིར་ནི་ཐེག་པ་སྤྱོད་མོང་
བ་དང་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་གཉིས་ལས་དང་པོའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཆོས་སྤྱང་རེ་

ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྱག་རེ་རེ་སྤྱིར་བསྟོན་ན་ཆོག་པ་བཅད་ས་ཡ་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་དང་འབྲུམ་
ཕྱག་བཞི་བརྒྱར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་དེར་ཐལ། དེ་རྗེས་བྱེད་གཞུང་ཆོག་ལ་འཛོག་ན་དབང་པོའི་སྤང་ཆེན་
རབ་བརྟན་གྱིས་བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྤྲུག་ཆས་བྲིས་པ་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་འཛོག་
ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྟོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རེ་རེ་བའི་ཐོག་ཐ་བར་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་
ཆ་ཆང་བར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། གཉིས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། དབང་པོའི་སྤང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱི་བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྤྲུག་ཆས་ཆོས་ཀྱི་
སྤང་པོ་གཅིག་བྲི་བར་རུས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྟོད་པ་སྤྲུག་གཅིག་གི་གཉེན་པོའི་ཆ་ཆང་པའི་ཆང་
འཛོག་ཚུལ་ལ་དབུ་སེམས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་སྤང་གཅིག་གི་ཆང་
འཛོག་ཚུལ་ལ་དབུ་སེམས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། སེམས་ཅམ་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་འདོད་པས་དེའི་ལུགས་ལ་ཞེ་སྤང་ཤས་
ཆེར་སྟོད་པའི་ཐོག་མའི་སྤྲུག་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་བྱམས་པ་ནས་དབྱ་བཅོམ་པའི་བར་གྱི་
ལམ་ཆ་ཆང་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ལ། དེས་ན་ཆོས་སྤང་གཅིག་རྗེས་པར་ཤེས་པའི་ཉན་ཐོས་
ཀྱང་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དབུ་མ་བ་ནམས་ལྟར་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བཞེད་པས་
དེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཉོན་མོངས་དེའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཕྱ་མོ་ཚུན་
ཆད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆ་ཆང་དགོས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ལམ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་
དགོས་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་འདྲའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེས་ན་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་སྤང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རེ་རེ་ལ་ཐེག་ཆེན་སྟེ་
སྟོད་ཡོད་མི་དགོས་ཀྱང་དབུ་མ་བའི་ལུགས་ལ་དགོས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་
ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་སྟོས། གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཆེས་
མང་ཡང་ཡི་གེའི་ཁྱུང་ཏ་ཅང་སྟེ་བར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་ཏེ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་སྟོ་བར་
བྱའོ།

གཉིས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་
 ལ་བསྐྱོར་བ་སྟེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བྱང་སྟེ། ཅ་བར།
 ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེའི་ཆོགས་བཅས། ཞེས་གསུངས་པའི་བཅས་པའམ་ལྟན་
 པའི་དོན་འདིར་བསྐྱོར་བ་ལ་བཤད་ཅིང་། དེས་ན་བཅས་ས་དང་ལྟན་ས་དང་བསྐྱོར་ས་
 བེ་འདིར་ཡུམ་ལ་གོ་དགོས་ལ། བསྐྱོར་བའི་དོན་ཡང་ཡུམ་སྐས་ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་ཐ་སྟངས་
 ཡོད་པས་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསེར་མེད་ལས་གསུངས་སོ། །མཁས་གྲུབ་པལ་གྱི་རྣམ་
 དབྱང་འོད་ཟེར་གྱིས། །མ་ཐུང་ཆོས་འཁོར་ཟབ་དོན་བ་ཀྱུ་ལ། །ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་ལེགས་
 བཤད་ལུས་སྤྲུམ་མའི། །འགྲམ་ཆང་བཏབ་ཆེ་མི་བཞད་རང་དབང་ཅི། །དེ་ལྟའི་ངོ་མཆར་
 ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་དབང་། །སྟོ་གསར་ཡིད་མཁར་འདྲེན་པའི་ཁ་ལོ་བར། །བདག་
 སྟོའི་ཤར་རིའི་ཅེ་མོར་ངལ་སོ་བའི། །གསར་བཤད་བྱང་སྟོན་སྟེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤར། །ཆོས་
 འཁོར་རྣམ་གཞག་ཆེས་ཆེར་ཟབ་ཅིང་བསྡིང་། །ཆོས་སྤྱིའི་གཞུགས་བརྟན་བདག་ནི་རྣམ་
 དཔྱོད་ཞན། །ཆོས་དང་མི་མཐུན་གཏམ་འགའ་འདིར་མཆིས་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱུན་ལྟན་རྣམས་
 ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། །ཆོས་ཀྱི་གཏམ་འདི་བྱིས་པས་སྦྱེ་ཀུན་ཏུ། །ཆོས་ཀྱི་བཤད་སྐྱབ་
 རིན་ཆེན་གཏེར་བཟུང་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་ནོར་གྱིས་དབུལ་རྣམས་ཆིམ་བྱེད་པའི། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་
 བདག་ཆེན་པོར་བདག་གྱུར་ཅིག །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ཙོང་ཁ་བའི། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 མཆོན་ནམ་ཡང་མི་བྱུབ་སྟེང་། །ཆོས་ཀྱི་ར་ཆེན་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་བརྟུང་། །ཆོས་ཀྱི་དུང་
 ཆེན་འགག་མེད་སྟོག་པར་ཤོག །

༡༡། །བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
རིན་ཆེན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ལས་ཡང་དག་མཐའི་སྐྱོད་བཀྲུགས་སོ། །

ཡང་དག་མཐའི་རྣམ་གཞག

ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་སྒོར་དུ་མ་འཁོར་བར། །རྟོགས་སྒྲིན་སྤང་བའི་བཤོད་པ་རྟོགས་
བྱེད་པ། །ཐུབས་ཆེན་བྱམས་བཅའི་སྒྱུ་བ་བྱུང་གཡོ་བའི། །ཐེག་མཆོག་གྲུབ་པོ་ཆེ་ལ་སྒྱུབས་
སུ་མཆིས། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། །བསྟན་
བཅས་ཀྱི་དགོས་དོན། །བསྟུས་དོན། །ཆོག་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། །བསྟན་བཅས་བཅམས་
པ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སྤངས་ནས་བརྟུན་བྱ་མཆོག་གསུམ་སྤྱི་རི་རྣམ་གཞག་བཤད་
པ་དང་། །མདོ་དང་སྒྲོས་པའི་སྒྲོན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྟུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། །ཚད་པ་དང་། །ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། །དེ་ལྟར་བྱག་འཆལ་བ་དང་། །ནས། །མ་ཡིན་ནམ་
ཞེ་ན། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། །འདི་ལ་གཞུང་དོན་དང་། །མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་
ནི། །སྐབས་འདི་འི་ཚད་ཚུལ་ཡོད་དེ། །ཆོལ་བ་ཁ་ཅིག་གིས། །ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རྒྱན་འདིར་
བྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱི་བྱིར་དུ་གཞི་དང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སྤོང་བ་ཅམ་གྱི་བྱིར་དུ་གཉེན་པོ་དང་། །ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ་ཅམ་གྱི་བྱིར་
དུ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ཅམ་བརྟུན་སོ་ཞེས་པའི་འདོད་ཚུལ་གསུམ་ལས་གང་
བརྟུན་བྱར་བསྟུས་ཞེས་ངི་བ་བཀོད་ནས། །དེ་གསུམ་ལས་གང་བརྟུན་བྱར་བྱས་ཀྱང་དགོས་
པ་མེད་དེ། །བཟག་པའི་ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མདོ་རྒྱན་གཉིས་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དང་
སྒྲོས་པའི་སྒྲོན་འབྱུང་ལ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལམ་གང་ཞིག་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་

པ་ཁོང་དུ་མི་ཚུད་པའི་སྟོན་འབྲུང་ཞིང་། གསུམ་པ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་གཞི་མེད་སྟོན་ན་སྟེས་
བྱ་ལ་ཉེར་མཁོའི་དོན་མ་བཤད་པར་འཇུར་བ་དང་། གཞི་བཅས་སྟོན་ན་མངོན་པ་དང་
སྟོས་པའི་སྟོན་སོན་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྟག་པ་གསུམ་པར་
རྣམ་པ་གཞི་བཅས་གཞི་མེད་གང་སྟོན་སྟུང་པའི་བརྟག་པ་གཉིས་བྱ་བ་འདིར་མི་གསལ་
ཡང་འབྲེལ་ཆེན་དུ་འབྲུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚྱོད་ལན་འདི་འབྲེལ་བ་བཞི་གས་
དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཐད་ཀར་བཀོད་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉི་
སྤང་རྣམ་འབྲེལ་རྒྱན་སྤང་གསུམ་དུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཐད་ཀར་བཀོད་པ། འབྲེལ་བ་འདིར་
མཆོད་བཞེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུར་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། གསེར་ཕྱིང་
ལས། བཀོད་པའི་སྐབས་ནི་དང་པོ་གསུམ་དུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཐད་ཀར་བཀོད་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འབྲེལ་བ་འདི་ལྟར་ན་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོས་མཆོད་བཞེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཡར་སྐྱོར་ལ། འབྲུམ་པ་དང་ཨར་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་
སུ་དགོས་འབྲེལ་ལ་སྐྱར་བ་དང་བཞེད་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དགོས་འབྲེལ་ལ་ཕྱིར་
སྐྱོར་བར་རིགས་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། མཆོད་བཞེད་ཀྱིས་ཚྱོད་པར་དམ་བཅས་པ་ལས་འཕྲོས་
ཤིང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་གྱི་སྟོན་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་རིགས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚྱོད་ལན་གྱི་གཞུང་འདི་ཆོས་ཅན། མཆོད་བཞེད་ཀྱི་གཞུང་དུ་སྦྱད་
དགོས་པར་ཐལ། མཆོད་བཞེད་བཤད་ཐབས་ལྗེའི་སྟོན་ས་བཤད་པའི་བཀལ་ལན་གྱི་
གཞུང་དུ་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་གསེར་ཕྱིང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
དུ་ན་མཆོད་བཞེད་ཀྱི་བཀལ་ལན་གྱི་གཞུང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་བཤད་དང་འགལ། ཡིག་ཆ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།
དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བཀལ་ལན་འདི་དག་མཆོད་བཞེད་ལས་འཕྲོས་པ་ལ་
བསམས་ནས། མཆོད་བཞེད་ཀྱི་ཚྱོད་ལན་གྱི་དོན་ཆན་དུ་སྦྱད་ཅིང་། སྟེ་པོ་སྟོ་གོས་དམན་

པ་དག་ཞེས་སོགས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཚྭ་ལན་ལ་འཆད་པ་ནི། འོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་
 པའི་ནམ་འགྱུར་ཏུ་གསལ་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་བཅམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་
 པའི་ཆེད་དུ། དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སྤངས་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་
 གྱིའི་ནམ་གཞག་སྟོན་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལྷང་
 དང་མཐུན་པའི་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པ་མཁས་པའི་ལྷགས་སྟོལ་ཡིན་ཞིང་། མཆོད་བརྗོད་
 ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་བརྗོད་བྱག་མཛད་པའི་ཤུགས་ལ་རྒྱན་རྩྭ་པར་དམ་བཅས་པས་དེ་
 དག་གི་ལུལ་བསྟན་དགོས་ཞེས་སོགས་ཚྭ་པ་ཡིན་པས་དེའི་འཕྲོས་དོན་ཅམ་ཡིན་ཡང་།
 རྒྱན་བཅམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སེལ་ཆེད་
 བཀོད་པ་ཡིན་པས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་ལ་ཕྱིར་སྤྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། ཡིག་ཆར། ཁ་ཅིག་མཆོད་བརྗོད་ལས་འཕྲོས་པར་བསམ་ནས་དེའི་ཚྭ་ལན་དུ་བྱེད་
 པ་ནི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་གཏམ་ཡིན་ཞེས་ནམ་བཤད་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དུ་སྤྱད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚྭ་ལན་
 འདི་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆམས་སྐྱར་གྱི་སྟོན་དུ་བཀོད་ན་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་དེའི་སྟོན་དུ་
 བཀོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆམས་
 སྐྱར་གྱི་གཞུང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོས་
 འབྲེལ་གྱི་མཆམས་སྐྱར་དེའི་སྐབས་སུ་ཚྭ་པ་གཉིས་བྱང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 སྐབས་སུ་ཡུམ་དང་རྒྱན་གཉིས་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དང་རྫོས་པའི་སྟོན་ཡོད་ཅེས་པའི་
 ཚྭ་པ་དང་། རྒྱན་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རྫོས་པའི་སྟོན་ཡོད་ཅེས་པའི་ཚྭ་པ་གཉིས་བྱང་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་མ་གཙོ་བོ་དང་སྤྱི་མ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ནམ་བཤད་
 ལས། དེས་ན་དོགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མཁྱེན་པ་གསུམ་ག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་ན་མདོ་དང་རྫོས་
 པས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་བཅམས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཚྭ་པ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་
 མཆམས་སྐྱར་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཡ་གྱལ་རེ་རེ་བརྗོད་
 བྱར་བྱེད་པ་ལ་ཚྭ་པ་སྤང་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚྡོང་ལན་གྱི་གཞུང་གི་མཆམས་འབྲེད་ཚུལ་ལ་འགྲེལ་བ་བཞི་
ག་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་གཞན་གསུམ་དུ། ཟློགས་དང་པོ་ལྟར་
ན་མན་ཆད་ཟློགས་སྒྲིའི་གཞུང་དུ་བྱེད་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་དེ་རང་གཞུང་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཟུར་སྒྲིའི་ཐེམ་བཞིན་མ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་སྤེང་ལས། བཀོད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཉི་ཁྲིའི་
འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ཚྡོང་ལན་གྱི་གཞུང་གི་མཆམས་འབྲེད་ཚུལ་འདི་དང་མཐུན་ཞིང་།
རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ནི། ནས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གཞི་དང་། གཞན་དག་གཉིན་པོ་དང་། ལ་ལ་རྣམ་པ་
བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟློགས་སྒྲུར་བྱས་ནས་ཟློགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མན་ཆད་ལན་དུ་བྱེད་
དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་ལ་ནང་འགལ་
ཡོད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་འདི་དང་རྒྱན་སྒྲུང་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གི་དམིགས་འབྲེད་ཚུལ་
འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། དེ་ལྟར་འདི་དང་རྒྱན་
སྒྲུང་གཉིས་འགལ་བར་ཡང་མི་བསམ་སྟེ། འདིར་ཡང་བརྟག་པ་བྱས་པ་ལྟར་ཁས་སྤངས་
ན་སྟོན་འཇུག་པར་འདོད་པས་དེ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་ཚྡོང་པ་འགོད་མཁན་དངོས་སུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་དོགས་པ་
ཁོང་སློང་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ལ་ཚྡོང་པ་སྤང་བ་
འདི་ཉིད་ཡིན་པས་ཟློགས་སྒྲིའོང་ན་གནས་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསུ་བའི་དོན་དུ་གསལ་
ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིག་ཆར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་དངོས་སུ་བྱུང་བར་རྒྱན་སྒྲུང་
ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། ཁ་ཅིག་དངོས་སུ་འདོད་མཁན་བྱུང་བ་མིན་
གྱི་དོགས་པ་ཁོང་སློང་ཡིན་ཞེས་འདོད་ཀྱང་རྒྱན་སྒྲུང་དང་བསྟན་ན་དངོས་སུ་བྱུང་བར་
གསལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དུམ་གྱི་མདོ་དེ་ཆོས་མདོན་པ་དང་རྣོས་
སྟོན་ཡོད་པར་འདོད་མཁན་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་སྤེང་གི་ལུང་
དེའི་འགྲོམ། འོ་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་ལ་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་ལ་ཡིན་པར་མདོན་

ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རྫོས་སྟོན་ཡང་སྤྲུམ་པའི་ལོག་རྟོག་ནི་ཡུམ་དང་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་བྱུང་བ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོག་རྟོག་མདོ་ལ་བྱུང་ཡང་འདིར་ཚོད་པ་རྒྱན་ལ་བཀོད་པའི་འབྲེལ་ནི། རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ནི་ཡུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་རྫོས་སྟོན་ཡོད་ན་རྒྱན་ལ་རྫོས་སྟོན་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡུམ་རྒྱན་གཉི་ག་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དང་རྫོས་སྟོན་ཡོད་སྤྲུམ་པའི་ལོག་རྟོག་དངོས་སུ་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་མ་ཟད་བྱེ་སྐྱེ་ལྷ་རབས་པས་ཤེར་མདོ་རྣམས་བཀའ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚོད་པ་ཡང་དངོས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེ་དག་བཀའ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚོད་པ་དངོས་སུ་བྱུང་བར་གསུངས་པས། དེ་དག་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དང་། རྫོས་སྟོན་ཡོད་ཅེས་པའི་ཚོད་པ་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཤད་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འབྲེལ་ཆེན་དང་འགལ་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། རྒྱན་སྤང་གི་དེ་ནི་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཆོལ་མཁན་དངོས་སུ་བྱུང་ན་སུན་འབྱེན་དེ་ལྟར་བྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསུ་བའི་དོན་ཏུ་གསལ་ལ། འབྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་བྱུང་ན། འདིར་བཀལ་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་སུན་འབྱེན་འདི་དག་འཕེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ངེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། གོང་གི་གསེར་སྤེང་གི་ལུང་དོན་ཁྱོད་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱན་སྤང་གི་ཚོད་པ་མདོ་ལ་ཡིན་ཡང་འབྲེལ་བ་འདིའི་ཚོད་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་ཐལ། འབྲེལ་ཆེན་གྱི་ཚོད་པ་མདོ་ལ་ཡིན་པ་དང་འབྲེལ་རྒྱུད་གི་ཚོད་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་སྟོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགལ་ལམ་སྤྲུམ་པའི་དོགས་པ་རྟོག་ལྡན་ལ་སྟེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན། རྒྱན་སྤང་མདོ་རྒྱན་དངོས་སུ་སྦྱར་ལ་འབྲེལ་བ་འདི་མདོ་རྒྱན་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བ་ལ་ཡང་

འགལ་སྔོང་མཛད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་ཟེར། འདིར་མཆན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཚྭ་པ་
འགོད་ཡུལ་ལ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་མེད་སོགས་སློ་
སྤྲོད་། རྒྱ་སྐད་གི་དེ་དངོས་སུ་བྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་དེ་རྒྱལ་བ་ལ་ཚྭ་པ་ཡིན་པས་
ཚྭ་པ་པོ་རང་གཞན་གྱི་སྤྲེ་བ་གོང་འོག་སུ་ཞིག་ཡིན་དཔྱད་དགོས་གསུངས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚྭ་པ་འདི་དོགས་པ་ཁོང་སྔོང་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྫོགས་པར་མཐོང་ནས་སྐྱེ་མི་རུང་བ་གང་ཞིག་མཆོད་
བཞེད་མཐོང་ནས་མཐུན་གསུམ་བཞེད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚྭ་པར་དམ་བཅས་
པ་ལ་ཚྭ་པ་ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྫོགས་པར་མཐོང་ན་བཞེད་
བྱ་གང་སྟོན་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཞི་ཁོ་ན་སྟོན་ནམ་སྟམ་པ་སོགས་གྱི་
དོགས་པ་རྟོག་ལྡན་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཤེས་བཞིན་དུ་གང་
བཞེད་བྱར་བྱེད་ཅེས་ངི་བ་དེ་བྱིས་པའི་ངི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
འོ་ན། རྟོགས་གསུམ་རེ་རེ་བཞེད་བྱར་བསྐྱས་སམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་
ལྡན་ལ་གཏན་ནས་སྐྱེ་མི་རུང་བར་ཐལ། བསྟན་བཅས་རྫོགས་པར་མཐོང་ནས་སྐྱེ་མི་རུང་
བ་གང་ཞིག་མཆོད་བཞེད་ཅམ་མཐོང་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་མི་རུང་། གང་ཡང་མ་མཐོང་བར་སྐྱེ་
བ་དེ་བས་ཀྱང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་རེ་རེ་ནས་ཁས། འདོད་ན། འཕགས་སངས་སོགས་
ཀྱིས་དེ་འདྲའི་དོགས་གཅོད་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་ལྡན་ལ་དངོས་སུ་
སྐྱེས་པའམ་ད་དུང་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་རུང་གི་དོགས་པ་ཁོང་གནས་བསུས་ཏེ་གཅོད་
པ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་གཏན་ནས་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་དོགས་གཅོད་
བྱས་པ་ངལ་བ་དོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྩ་རྟོགས་གཉིས་
པ་མ་གྲུབ་སྟེ། མཆོད་བཞེད་ཅམ་ཞིག་མཐོང་ནས་མཆོད་བཞེད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་བསྟན་བཅོས་
ཤིག་ཚྭ་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞི་ཁོ་ན་སྟོན་ནམ་སྟམ་པ་སོགས་གྱི་དོགས་པ་སྐྱེ་རུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཅམ་མཐོང་ནས་བཞེད་བྱ་དོས་མ་བཟུང་བར་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སྐྱེ་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འོ་ན་འཕགས་སངས་སོགས་བྱིས་ཀྱི་མཁས་

པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་དོགས་གཅོད་མཛད་དོན་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་གྲི་ལུས་གཞུང་
 བརྒྱུ་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སེལ་རྒྱས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། དགོས་འབྲེལ་ངག་
 ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལུས་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཞེད་བྱ་སོགས་མེད་དམ་སྟུང་
 པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་རྒྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་དགོས་འབྲེལ་
 ངག་ལས་ལུས་གཞུང་སྟོབས་ཆེ་བའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལུས་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་
 དེ་སེལ་རྒྱས་ཀྱང་དེ་ལ་ཐོས་སོགས་མ་བྱས་པར་དེ་འདྲའི་ལོག་རྟོག་སྦྱོར་སྲིད་པའི་དེ་གྲོལ་
 ཆེད་དགོས་འབྲེལ་ངག་རྩོམ་པ་ཡིན་ལ། དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འདྲའི་ལོག་
 རྟོག་བསལ་བ་ལུས་གཞུང་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་
 འོ་ན། རྟོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་སུ་རེ་རེ་བཞེད་བྱར་བསྐྱས་སམ་སྟུང་པའི་ལོག་རྟོག་ཀྱང་མཆོད་
 བཞེད་མཛད་ནས་ལུས་གཞུང་མ་མཛད་པའི་བར་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བྱེད་ཡིན་ཡང་ལུས་གཞུང་
 མཛད་ཆར་རྗེས་སྦྱོར་མི་རུང་བར་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུས་གཞུང་མཛད་ཆར་
 པའི་རྗེས་སུ་འདྲེན་ལུས་གཞུང་ལ་ཐོས་སོགས་མ་བྱས་པར་མཆོད་བཞེད་ཙམ་མཐོང་ནས་
 དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སྦྱོར་སྲིད་པས། བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་དོགས་གཅོད་
 མཛད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་བཀལ་ལན་བྱས་པ་ནི་རྟོག་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་
 པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཏུ་ན་རྟོད་ཀྱིས་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་པ་
 བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ དོགས་པ་སྦྱོར་བའི་གཞི་མཆོད་བཞེད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 དོགས་པ་སྦྱོར་བའི་གཞི་ནི་མཆོད་བཞེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་
 དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཡིག་ཆ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཟེར། ཁོ་
 བ་རེ། ཡིག་ཆ་དང་འགལ་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཕྱོགས་
 ལ་ནང་འགལ་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱོགས་སུ་དེ་ནི་མཆོད་བཞེད་
 ནི་ལུས་དང་མཐུན་པའི་བྱག་ཡིན་པས་དེར་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་བཤད་སྟུང་ཏུ་དོགས་
 གཞི་བྱས་ཏེ། འདི་ལ་དཔག་ན་ལུས་གཞུང་གིས་ཀྱང་རེ་རེ་འམ་གསུམ་ག་སྟོན་ཞེས་ཆོད་

པར་འདོད་མཁན་གང་ཞིག །དེས་ན་དེ་དོགས་གཞི་མཆོད་བཟོད་དང་དོགས་པ་ལུས་ལ་
ཡིན་ཟེར་བ་ནང་འགལ་དུ་སོང་བས་མི་འཐད་ཅེས་བཀའ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ལ་
དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་དེ་ལ་ཚོད་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག སྐབས་འདིའི་ཚོད་ཚུལ་ལ། གཞི་ཁོ་ན་སྟོན་ནམ་ཞེས་སོགས་ཁོ་ནའི་
སྐྱེ་སྐྱར་དགོས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་རྒྱན་གཉིས་ཀས་གཞི་ཁོ་ན་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་སྐབས་
ཚུགས་སྐྱའི་བསམ་ཆོད་ནི་ཡུམ་དང་རྒྱན་ལས་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་ཆོས་གསུམ་བསྟན་
པའི་དགོས་པ་དང་སྟོན་ཚུལ་ཆོས་མདོན་པའི་མདོ་དང་བྱད་མེད་ན་རྫོས་སྟོན་ཡོད་ཅེས་
པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་གསུམ་ཁོ་ན་བསྟན་ན་རྫོས་སྟོན་ཡོད་ཅེས་པ་གཏན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསེར་སྤང་ལས། དེ་ལྟར་གཞི་འཆད་ཚུལ་ལ་སྐྱར་ན་རྫོས་པ་ཡོད་ལ་བཤད་བྱ་ལ་སྐྱར་ན་
ཁོ་ན་རྫོས་ཀྱང་རྫོས་པར་སྐབ་མི་རུས་ཏེ། མདོན་པར་བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཁྱོད་ཀྱིས་སྐབས་འདིའི་
ཚོད་པ་འགོད་ཡུལ་ལ་ཡུམ་གྱི་མདོ་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དོགས་པ་གཙོད་
པ་སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། མདོན་པའི་མདོ་དང་རྫོས་སྟོན་ཡོད་སྟུང་
པའི་ལོག་རྟོག་དེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡུམ་གྱི་མདོ་མདོན་པའི་མདོ་དང་
རྫོས་སྟོན་མེད་པར་བསྟན་པས། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཡང་དེ་དང་རྫོས་སྟོན་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། ཡང་ན་འདིར་ལོག་རྟོག་མདོ་ལ་བྱང་བ་དང་འདོད་ཚུལ་
གསུམ་པོ་དེ་མདོའི་བཟོད་བྱ་མིན་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་མིན་
པ་ཡང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་མདོ་ལ་བཟུང་ན་ཡང་སྐབས་སུ་བབ་སྟེ་ཉི་མྱང་དང་རྣམ་
འབྲེལ་ལས་ཀྱང་མདོ་ལས་ཞེས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག གཞན་དག་
སེམས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁྱོལ་བ་དེ། ཚུགས་གསུམ་
རེ་རེ་བཟོད་བྱར་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་ཁྱོལ་བ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་
ཐལ། སྐྱེ་མས་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་བཟོད་བྱར་བསྐྱབ་པར་འདོད་ཚུལ་རང་ལུགས་

དང་མཐུན་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱི་མའི་འདོད་པ་ལ་ཡང་སྒྲོན་
བཅོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། རྒྱལ་བ་དེས་དེ་ལྟར་འདོད་ཚུལ་ཅམ་རང་ལྷགས་དང་
མཐུན་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྲོན་པའི་དགོས་པ་དང་བསྟན་ཚུལ་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་
པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་གསེར་སྤེང་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟོགས་སྣ་དང་
རང་ལྷགས་གཉིས་ཀས་གཞི་གཉིན་ནམ་པ་བསྟུས་པར་འདོད་པར་འདྲ་ཡང་བྱང་པར་ནི་
སྒྲོན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་ལ་ཡོད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ།
གསེར་སྤེང་ལས། འདིར་གཞན་དག་ཅེས་པ་དང་རྟོགས་གསུམ་རེ་རེ་བསྟུས་པར་འདོད་
པའི་རྒྱལ་བ་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ་སྣ་མས་ནི་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་སྒྲོན་བཅོད་པས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།
ལན་དངོས། ཤེས་བྱེད་གྱི་ཁྱད་པར་འགོད་པ། བསྟུ་བྱེད་གསུམ་ངོས་བབྱང་བ། དེ་དག་གིས་
བྱབ་པའི་འདོད་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ནས། རྟོགས་གསུམ་ཆར་གྱིས་
ཡང་བསྟུས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་པའི་བར་བྱང་སྟེ། ཡུམ་དང་རྒྱན་གྱིས་རྟོགས་སྣའི་བསམ་
ཚོད་ལྟར་གྱི་དགོས་པ་དེ་གསུམ་དེ་ཅམ་གྱི་བྱིར་དུ་གཞི་གཉིན་ནམ་གསུམ་ལས་རྟོགས་རེ་
བཅོད་བྱར་བསྟུས་པའི་སྟོན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་རེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་གསུམ་ཤེས་པའི་བྱིར་དུ་ཡུལ་གཞི་གཉིན་ནམ་གསུམ་ག་བཅོད་བྱར་
བསྟུས་པའི་སྟོན་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཁྱེན་
གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་ན་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་གསལ་བར་བྱེད་པས་བྱབ་པ་ཡོད་དེ།
མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྟུས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་ནམས་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པར་
གང་གིས་བྱབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསུམ། ཡུམ་བར་མ་དང་། བསྟུ་བའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་དང་།
རྒྱས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཁ་འཕངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་
དོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་ལས། ནས། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་

སངས་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་སྟེ། འོན་ནི་རབ་འབྱོར་ལ་བོས་ནས། ཉན་རང་གི་
མངོན་རྟོགས་ནི་གཞི་ཤེས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ལམ་ཤེས་དང་། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་
གསུམ་ལས། གཞི་ཤེས་རྒྱུ་བཤད་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་ཐམས་ཅད་འཆལ་
བ་ཉིད། ནས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་སྟེ། འོན་ནི། ཉན་རང་
གི་མངོན་རྟོགས་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་བའི་ལན་དུ། ཐམས་
ཅད་ནི་སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་དེ་ཤེས་པ་ནི་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཉན་རང་གིས་རིམ་
པ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། དེ་དང་གཟུང་འདྲིན་གཉིས་སྟོང་སྟེ་བདག་མེད་
བྱེད་དང་གཉིས་ཙམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། ལམ་ཤེས་ལྟར་ལམ་གསུམ་གའི་རྟོགས་རིགས་
རང་རྒྱུད་ལ་སྟེད་པའི་སྟོན་སྟེས་ཤེས་པ་ལ་ཡང་མི་བྱེད། རྣམ་མཁྱེན་ལྟར་རི་ལྷ་རི་སྟེད་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་མངོན་སུམ་དུ་ཞེས་པ་ཡང་མི་བྱེད་པར་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་རྒྱུ་བཤད་ནི། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་ལམ་ཀྱི་རྣམ་
པ་འཆལ་བ་ཉིད། ནས། ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་སྟེ། འོན་
ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལ་ལམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་བའི་ལན་དུ།
ལམ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་དང་། དེ་ཤེས་པ་ནི་ལམ་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རང་རྒྱུད་
ལ་བསྟེད་བྱ་ཞིང་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་བྱའོ། །རྟོགས་རིགས་
དེ་དག་ཀྱང་བསྟེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་དེ་དག་གི་བྱ་
བ་སེམས་ཅན་སྟེན་པ་ཡང་བྱ་ལ། ཚུལ་དེ་ལྟར་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཡང་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོས་
ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་མཐུས་རི་སྟེད་རྟོགས་སྟེན་སྐྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པ་དེ་སྟེད་དུ་ལམ་
དེ་དག་གི་བྱ་བ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རྣམ་
བཤད་ལྟར་ཡིན་ལ། གསེར་མེད་ལྟར་ན་ཤེས་སྟེད་རྟོགས་གསུམ་ཀྱི་སྟེད་རྟོགས་སྟེན་ལྟར་
དང་། ཤེས་པ་ནི་ལམ་གསུམ་གཞན་ལ་སྟོན་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ཞེས་པ་
དེ་དག་གིས་ཞེས་བྱེད་ཆོག་དུ་བྱེད་པའི་དབང་གིས་རྟོན་བྱང་སེམས་ལ་བྱས་ནས་གཞན་

དུ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནམ་མཁུན་རྒྱས་བཤད་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྤྱི་དུ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད། ཉན། རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ལ་རྒྱུ་མཁུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་བའི་ལན་དུ། རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གང་གིས་ཆོས་རྒྱུ་མཚན་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱ་རྟགས་མཚན་མ་གསུམ་དང་། མཁུན་པ་ནི་དེ་དག་མ་ལུས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྱགས་སྤྱི་རྒྱུ་པ་ལ་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་རྒྱ་རྟགས་མཚན་མ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་མེ་ལྷེད་དབྱིབས་རྒྱུ་པ་དང་ཁ་དོག་སྤྱག་པོ་ལྟ་བུའི་དོ་བོ་དང་། དུ་བ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བྱ་དང་། བྱད་ཤིང་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དུམ་བསྟུན་པ་བརྒྱད་སྟོང་བ་ལས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། འབྲས་གནས་བཞི་དང་། ས་བརྒྱ་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱེ་ནས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །ལྷུང་དེ་དག་སྤྱི་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་མཁུན་གསུམ་དུ་བསྟུན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉེར་ཞི་སོགས་དང་རང་གི་བཞེད་པ་རྒྱུ་མ་ནི་སྐབས་འདིའི་ས་དང་ཤེར་བྱིན་ནི་མཁུན་གསུམ་ལ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེས་ན་ལྷུང་དེ་དག་གིས་རང་རང་གི་བཞེད་པ་སྐབ་པར་འདོད་པས་མཁུན་གསུམ་བསྐབ་དགོས་པར་གསུངས་པས། གང་ཟག་དེ་དག་གི་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་མཁུན་གསུམ་གྱིས་བསྟུན་པར་བྱུབ་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། གཞི་ཤེས་ངོས་བརྒྱུད་བ་ནི། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་སོགས་བྱུང་། གཞི་ཤེས་ནི་དམིགས་རྒྱུ་འབྲས་བྱ་གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། དམིགས་པ་གཟུགས་སོགས་སྤང་བོ་ལྷུང་བཤེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས། རྒྱུ་པ་མི་རྟག་པ་སོགས་བརྒྱ་དྲུག་གི་ཡུལ་ཅན། འབྲས་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའམ་སྟོང་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལས་ཤེས་ངོས་བརྒྱུད་བ་ནི། ལས་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་སོགས་

བྱང་། ལམ་ཤེས་ནི་དེ་གསུམ་དང་ལྔ་ཉེ། དམིགས་པ་ལམ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་
 པ་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སྦྱང་ཅིང་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་
 གླལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་དུ་ངེས་བར་བྱང་ཞིང་། ཇི་སྲིད་གཞན་དོན་མཐར་
 མ་ཕྱིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན། འབྲས་བུ་སེམས་
 ཅན་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱས་པ་སྦྱང་པ་དང་། བསྐྱས་པ་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱིན་པ་གྲོལ་བ་དང་།
 གྲོལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་ངོས་བཟུང་
 བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་སོགས་བྱང་། རྣམ་མཁྱེན་ནི་དེ་གསུམ་དང་ལྔ་
 ཉེ། དམིགས་པ་ཇི་ལྟ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་
 སྦྱོང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན། འབྲས་བུ་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་དུ་གཞན་དོན་རྒྱུ་
 མི་འཆད་པའི་གཞན་དོན་དང་། ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་
 མཆོམས་སྒྱུར་བ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རང་དོན་ཉེ་དོན་གཉིས་གྲུབ་པའི་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུས་ན་ནས། ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་
 བྱང་། རྒྱུན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པར་བསྟན་
 པ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ལས་མི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ཉེ། མཁྱེན་
 གསུམ་དུ་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་གྱིས་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་
 བརྗོད་བྱར་བསྐྱས་པས་ཡུམ་གྱི་རྒྱུན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་བསྐྱས་པས་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 བ་འདི་ནི་འཐད་པ་ཡིན་ཉེ། ཕྱོགས་རེ་རེ་ཙམ་མདོའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་སྟོན་གསུམ་ཡོད་
 པར་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ནི་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་བརྗོད་བྱར་
 བསྐྱས་པ་མིན་ཞེས་པ་དང་། མངོན་རྟོགས་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་
 པའི་ལན་གཉི་གའི་དོན་བསྐྱུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ལམ་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ། སྤངས་རྟོགས་རྟོགས་ཆད་
 ལ་དབྱེད་པ། སྦྱིར་བཏང་དམིགས་གསལ་ལ་དབྱེད་པ། རྟོགས་སྦྱིན་སྦྱངས་གསུམ་གྱི་ཆད་
 ལ་དབྱེད་པ། ཡང་དག་མཐའ་ངོས་འཛིན་ལ་དབྱེད་པ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཆད་ལ་དབྱེད་

པ་བྱུག་ལས། དང་པོ་ལ། ལ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ།
 དེ་ནས་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་རང་གི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བོད་གི་
 ཡུམ་བར་མའི་ལུང་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག། ཉགས་སྤྱབ་སྟེ། གཞི་ཤེས་ནི་ནས་གཞག་
 གི་རྟེན་དང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྲུལ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་རང་གི་ལམ་
 དང་། ལམ་ཤེས་ནི་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་། རྣམ་
 མཁྱེན་ནི་རྟེན་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སངས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་
 གིས་ཉེར་ཞི་ཙམ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞི་ཤེས་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། བྱང་སེམས་ཀྱིས་རིགས་
 ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་ལམ་ཤེས་ངེས་པར་དགོས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱོར་བ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ངེས་པར་དགོས་པས། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་བཤོ་སྐལ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་བཞག་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་གི་མདོན་རྟོགས་སུ་བཤད་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་
 གཞག་གི་རྟེན་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ཞེས་པ་ནས། མཁྱེན་པ་སོ་སོའི་ལག་རྩེས་མི་འདྲ་
 བའི་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གཞན་དུ་
 བ་མདོན་རྟོགས་བརྒྱུད་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་སུ་ཁྱེད་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་དུ་
 མ་འབྱུང་བ་ཡིག་ཆ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཐེག་
 དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐབས་
 ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་དང་བུལ་བའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་
 ལྟོང་རྩི་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིག་ཆར་ལུང་རིགས་དུ་མས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་སྟོང་རྩི་ཆེན་པོ་ཙམ་དང་། ཤེས་
 རབ་བྱུང་པར་ཅན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཁོ་ནར་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉན་རང་ལ་
 ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་
 རབ་བྱུང་པར་ཅན་མེད་པར་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་དེ་དག་མེད་པར་
 ཐལ། ཡིག་ཆའི་ཆོག་ཟིན་ཅམ་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་ཁྱེད་དགོངས་པ་གཞན་དོན་ཁྱར་འབྱེད་
 བའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་མཆན་འབྲེལ་ལྟར་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་སྤྱིང་ཉིད་ཀྱི་
 ལྟ་བུ་ལ་བཤད་པ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་དེ་མ་
 མེད་པར་བྱགས་པའི་མདོའི་ཐབས་ཤེས་ངོས་བཟུང་བའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལམ་སྦྱོན་
 ལས། ཤེས་རབ་གང་དང་ཐབས་གང་ཞེས། ཤེ་ཆོམ་དག་ནི་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དེས་
 པའི་ལན་དུ། རང་བཞིན་སྤྱིང་ཉིད་ཤེས་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཅེས་ནི་ཡོངས་སུ་བཤད། ཅེས་
 གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྤྱིང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ལམ་སྦྱོན་ལས། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་། ཤེས་རབ་བྲལ་
 བའི་ཐབས་དག་ཁྱེད་། གང་ཕྱིར་འཆིང་བ་ཞེས་གསུངས་པ། ཇི་བས་གཉིས་ཀ་སྤངས་མི་
 ཟ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཤེས་རབ་དང་
 བྲལ་བའི་ཐབས་གཉིས་རེ་རེ་ནས་སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐར་འཆིང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་རིམ་བཞིན་སྤྱི་མཐའ་དང་ཞི་མཐར་འཆིང་བྱེད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་མཆོན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་
 དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་ལ་རྩེ་ཡབ་
 སྤྱི་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་སྟེ། གསེར་ཕྱིང་དང་ནམ་བཤད་ལྟར་ན་བྱུང་མེད་དང་། རྟོགས་
 དཀའི་སྤང་བ་ལྟར་ན་འདོད་ལན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། གསེར་ཕྱིང་ལྟར་
 ན་དེའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱུང་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་ཤེས་བྱུང་བཤད་

པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་དེ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བཏགས་པ་པས་བྱུང་
 ཅིང་། བྱི་མ་དེ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མཆན་ཉིད་པས་བྱུང་པ་གང་ཞིག རྣམ་བཤད་
 ལྟར་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བཏགས་པ་པས་བྱུང་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 བྱུང་སྟེ། སྐྱེད་པ་དང་ཤེས་པའི་དོན་དེའི་རྟོགས་རིགས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་དང་དེའི་
 ལམ་དངོས་གཞན་ལ་སྟོན་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། གསེར་ཕྱེད་ལས། བསྐྱེད་
 བྱར་བཤད་པའི་ལམ་འོག་མ་གཉིས་བཏགས་པ་བ་དང་ཤེས་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་
 ག་ཡང་མཆན་ཉིད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་འོག་མ་གཉིས་ནི་ཉན་རང་གི་
 རྟོགས་རིགས་སྤྱི་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་བྱུང་སྟེ། བསྐྱེད་པ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དེའི་རྟོགས་རིགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་
 དང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་
 ཅད་དང་པོར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ནས་ལམ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྲུ་སྟོན་མཛད་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་ཡང་འདི་དང་མཐུན་སྟེ། དེར་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
 ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ཅ་པའི་རྟགས་ཟུར་བྱི་མ་ཡང་དེར་
 ཐལ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས། དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐུང་འདས་དངོས་སུ་འཕྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བྱང་སེམས་
 ལའང་ཡོད་པ་སོགས་ལ་དགོངས་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
 དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱེད་ཤེས་སྟོན་བྱུང་གིས་སྐྱེད་ཅིང་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་
 པའི་བྱིར། བཤད་ཚུལ་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེས་མ་ངས་པའི་བྱིར།

ཡང་བྱང་སེམས་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནའང་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་རྒྱད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་རྟོགས་ཚད་ལ་རྩེ་ཡབ་སྲས་ཀྱན་བཞེད་པ་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསེར་སྤེང་ལས་དེ་དག་གི་རྟོགས་རིགས་ས་དང་པོ་དང་སྤངས་པའི་རིགས་ས་བརྒྱད་པར་རྟོགས་པར་བཤད། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་ལྷགས་ནི་ཉོན་སློབ་སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པར་རྟོགས་ཏེ། དེ་ནས་ཉོན་ཡིད་གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་ལྗེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་དང་པོར་རྟོགས་ཏེ། དེར་བདག་མེད་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས་གསེར་སྤེང་གི་ཆོག་ཟེན་རྒྱན་སྤང་དུ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་ཉོན་སློབ་སྤོང་ཐེབས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་སྤོང་ཚུལ་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ནས། རང་ལྷགས་དེ་གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་ལ་དེ་དག་གི་རྟོགས་རིགས་རྟོགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པ་གང་ཞིག་སྤངས་པའི་རིགས་རྟོགས་པ་ལའང་དེ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་སྒྲ་ཕྱི་རིམ་བཞིན་དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྟོགས་རིགས་རྟོགས་ཚད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དེ་དག་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་མ་ལྷས་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གིས་སློབ་གཉིས་སྤངས་པ་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དུ་ཉི་ལྷང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་

པའི་བྱེད་པར་གཞན་ནམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་
ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོགས་པའི་ཚད་འདི་ཙམ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནམ་གངས་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དྲངས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ལྟར་བཤད་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བྱེད་
པར་ཉན་རང་ནམས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ་འདུས་པ་
ལ་དགོངས་ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་དེར་འདུས་
པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མཐོང་ལམ་དུ་
རྟོགས་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པས། ཉན་སྐྱིབ་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང་། དེའི་
ནམ་གྲོལ་ལམ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་མི་འབྱུང་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ལུགས་བཤད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གང་ལྟར་ཡང་མི་རུང་སྟེ།
ཡིག་ཆར་ཡང་ནམ་བཤད་ལྟར་བཤད་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་དུ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་སྤངས་པ་རྟོགས་
ཚད་ནམ་བཤད་ལྟར་དང་། རྟོགས་རིགས་རྟོགས་ཚད་གསེར་སྤྱིང་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུགས་འདིར་གསེར་སྤྱིང་གི་གསུང་ཟིན་ལ་ས་བརྒྱད་པར་དེ་དག་
གི་སྤངས་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དེར་ཉན་ཡིད་གནས་ཀྱུར་པ་བཞོད་པ་དེ་རྗེས་ཕྱི་
ཆོས་ནམས་དང་འགལ་བས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ་གང་ཞིག་བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་དག་གི་རྟོགས་རིགས་རྟོགས་པར་མི་འདོད་
ན་ཉི་ལྟར་སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། གསེར་སྤྱིང་ལས།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉི་ལྟར་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྟོང་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ལུང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་
བའི་ལམ་ཉིད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

དང་། སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་མདོ་དེ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་ཉན་རང་
 རྣམས་ལས་རྟོགས་པ་བྱད་ཞུགས་པར་བསྟན་པ་དང་། གཞི་ཤེས་སུ་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར། ཉན། རྟོགས་པའི་ཆ་འདི་ཙམ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་མཐོང་ལམ་དུ་རྟོགས་པ་རྫོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲིག་གི་སྤོང་བའི་དོན་བཤད་པ་
 མི་སྣང་བས་དེ་གང་དུ་རྫོགས་ངེས་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། ལུང་དེ་དག་
 གྲང་འགལ་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་ནི་ས་དང་པོར་དེ་དག་གི་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་
 རྫོགས་པ་དང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་སྟག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་པར་དེ་དག་གི་
 རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་འདུས་པར་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་གི་
 རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པ་ལ་རྟོགས་རིགས་དེ་དག་གི་རྒྱས་པ་ཡང་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྒྱས་པ་རྫོགས་ཆད་ཀྱང་རྟོགས་རིགས་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་པའི་ཆ་འདི་ཙམ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཆད་གསེར་སྤྱང་ལྟར་
 དགོས་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པ་ལ་རྟོགས་རིགས་དེ་དག་གི་རྒྱས་པ་
 རྫོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པའི་སེམས་ཅན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སློབ་ལམ་ན་ཉན་
 རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་དབང་བཙམ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། སྤངས་རྟོགས་ཅི་རིགས་རྫོགས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་
 ཟེར་རམ་དཔྱད་དགོས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་གི་རྟོགས་པ་
 རྫོགས་པ་ལ་དེ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཉན་རང་གི་
 རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 དག་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པ་ལ་དེར་བྱིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་

ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱལ་གཉིས་ལ་སྤངས་རྟོགས་མཐོ་དམན་གྱི་བྱང་པར་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། ཞེས་ཟེར་ན། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་ཉན་རང་གི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པས་སློབ་ལམ་
 ན་དེ་དག་གི་སྤངས་རྟོགས་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པ་མེད་
 པའི་ཞིབ་ཆ་བྱེད་དམ་དཔྱད། ལ་ཅིག་གིས། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཅི་རིགས་རྟོགས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་དང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤོང་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ། དེ་ཡིན་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཟུབ། ཉགས་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ན། དེ་རྟོགས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོར་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཚང་བར་
 བསྐྱེད་ཀྱང་རྒྱན་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སློམ་པ་ལས་འདའ་བ་ནི། སྤྱིར་འདའ་
 ཚུལ་ལ་གནས་ནས་འདའ་བ་དང་། ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བརྒྱད་པར་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སློམས་པར་འཇུག་ཀྱང་
 དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལས་འདའ་བ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྲ་མ་དང་། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཕྱི་མའི་
 རོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ན། བདག་མེད་དེ་
 གཉིས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་རྟོགས་
 པའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་འང་མ་ཟུབ། ཉགས་བྱུང་ཟེར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 དེ་གཉིས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་འཕགས་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་རིགས་དེ་གཉིས་རྟོགས་པ་དང་མཐར་ཕྱིན་པ་དོན་ཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པའི་དོན་བསྟན་པ། བཞི་
 བ་མ་མཆིས་པ་བཞི་བོ་དག་ལ་རྟོགས་པར་མཛད་པ་ལགས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་ནི་རྟོགས་པར་བཞི་བ་མ་ལགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་དེ་
 དག་རྟོགས་པ་ལ་བདེན་བཞི་པ་རགས་གཉིས་ཀའི་འཇུག་ལྟོག་ལ་མཆོན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་
 པ་མཐའ་དག་གཏན་དུ་ཞེགས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྟེ། འདི་རྣམ་བཤད་
 དང་ཡིག་ཆའི་སྐབས་འགའ་ཆད་མར་བྱས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྟོགས་རིགས་རྟོགས་

པ་ལ་རྒྱས་པ་ཡང་རྫོགས་དགོས་པའི་རིགས་པ་མི་རྒྱས་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གསེར་ཕྱིང་
 འོར་ག་ལ་རུང་སྟེ། ཁ་ཅིག་དཔལ་ཕྱིང་གི་མདོའི་བཟུང་བ་མཆིས་པ་དང་མ་མཆིས་པའི་
 འོན། ཉན་རང་གིས་རགས་པའི་བདེན་བཞིའི་འདུག་ལྟོག་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྟོན་པ་མ་
 ཞེགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་པས་སྤྱོད་བའི་བདེན་བཞིའི་འདུག་ལྟོག་ལ་དེའི་སྟོན་པ་ཞེགས་
 པའི་དོན་ཁོ་ནར་བཤད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མཚན་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཟུབ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་བཟུང་བ་མཆིས་མ་མཆིས་རིམ་བཞིན་ལས་ཉོན་འདུས་བྱས་
 མ་བྱས་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས། ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་སྟུག་ཀྱན་དང་
 དེ་འགོག་པ་དང་དེར་འགོ་བའི་ལམ་ལ་རིམ་བཞིན་བཟུང་བ་མཆིས་པ་དང་མ་མཆིས་པའི་
 འོན་དུ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་ཆོག་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འཕགས་པའི་
 བདེན་པའི་དོན་བཤད་པ་རྣམས་པ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པའི་དོན་བཤད་
 པའི་བཟུང་བ་མཆིས་པ་དང་། བཟུང་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས།
 རྒྱས་བཤད་སྐབས་སུ། དེ་ལྟ་ལགས་པས་འཁོར་བ་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
 མཆིས་སོ། རྒྱ་དན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་མཆིས་སོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྟེ།

ཁ་ཅིག་མདོ་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་
 སྟོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཉི་ལྟར་ལས་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་
 པའི་བཟོད་པའོ། ཞེས་པའི་ལུང་ཆོན་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་བཟོད་པ་གཉིས་ཀ་བྱང་
 སེམས་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་མ་ས་བརྒྱད་
 པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྦྱོར་བའི་བཟོད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་སྟུག་
 བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱི་མ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོས་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཟུབ། ཉན་པས་རྣམས་བཤད་ཀྱིས་བྱུང་ལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཉི་ལྟར་དང་འགལ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

ཤེས་པ་དང་། ཉམས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉན་མོངས་ཉན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་བཤད་པ་དང་།
དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་འཕགས་པའི་བྱད་པར་ལྷའམ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པས་བྱས་པར་
བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་དབྱད་བྱ་མང་ཡང་དོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུམ་བར་མདེ་གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་སྒྱིར་
བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་རྩ་གཞག་གཏན་ནས་བྲེད་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་གསེར་
ཤིང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྒྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གཉིས་གྱི་
སྐོས་ཟིན་ལ་བྲེད་ཅིང་པན་ཚུན་འགལ་བ་ནི་གཞུང་ལྷགས་པ་སྒྱིའི་ལྷགས་ཡིན་པ་གང་
ཞིག་འདིར་ཆོས་གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྲེད་པ་སྒྱིར་བཏང་
ཡིན་ན། དེ་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་མངོན་དུ་བྲེད་པ་དམིགས་བསལ་དུ་འགྱུར་བས་དམིགས་
བསལ་སྐོས་མ་ཟིན་པའི་སློན་ཡོད། ཆོས་གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ་དེ་མངོན་དུ་མི་བྲེད་པ་
དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་དེ་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་མངོན་དུ་བྲེད་པ་སྒྱིར་བཏང་དུ་འགྱུར་
བས་སྒྱིར་བཏང་སྐོས་མ་ཟིན་པའི་སློན་འབྱུང་། དངོས་བསྟན་ལ་སྒྱིར་བཏང་དམིགས་
བསལ་གཉིས་ཀ་སྒྱུར་ན་དམིགས་བསལ་སྒྱིར་བཏང་དུ་སོང་བའི་སློན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྐོས་ཟིན་མཐུན་པའི་གཞུང་གཅིག་གི་དངོས་བསྟན་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར།
གསེར་ཤིང་ལས། གཞུང་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྩ་གཞག་བྲེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ།
ནས། རྫོགས་སྒྲིན་མ་སྒྱུངས་བར་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྲེད་ཅེས་བསྟན་པ་ན་
ལྷགས་ཀྱིས་ན་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དུས་རྫོགས་སྒྲིན་སྒྱུངས་པར་གོ་བས་ངག་གཅིག་གི་
དངོས་ལྷགས་ལ་སྒྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་སྒྱུར་བ་ཞིང་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་ལ་འདིས་
པ་ཞིག་གོ་ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་སློན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
མ་བྱས་པ་དང་། ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་ལ་དེ་དག་སྒྱུར་མི་རུང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྒྱིར་བཏང་གི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དག་གྲང་

ཡངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་ལ་དེ་གཉིས་སྒྲིབ་དུ་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྒྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་བརྒྱ་སྐུ་ཟེར་འབའ་ཞིག་གི་
 བརྒྱ་ཡིན་པས་ཤུགས་བསྐྱེད་ལ་སྒྲིབ་བ་མི་འཐད་ལ། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་
 ཏུ་བྱེད་ན། དེ་དག་ཀྱང་ཡངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་
 ལ། ཞེས་སྒྱིར་བཏང་ནས། ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱའམ་སྐྱེད་ན། དེ་དག་གི་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་བྱའོ། ཞེས་པ་དམིགས་བསལ་ཏེ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་ཡོད་དེ། ལུས་
 བར་མའི་ལུང་དེའི་ཆེག་དོན་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་གིས། དེ་དག་གིས་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་དང་། དེ་དག་གིས་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱའོ། ཞེས་བྱེད་ཆེག་སྒྱུར་ནས། དེ་དག་ཅེས་པ་
 རྟེན་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་བཤད་བྱེད་ཆེག་མ་སྒྱུར་བར་དེ་དག་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་
 སྒྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་གིས་ཞེས་བཏོན་ནས་
 གཞུང་མ་དག་པ་ལ་བཤད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དུ་མ་སྒྲུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་རྗེའི་ལྷགས་བཤད་གནང་བའི་དོན་ལྟར་བཏོད་པ་འདྲ་བས་རང་ལྷགས་སུ་བྱེད་
 དམ་དཔུང་དགོས་སོ། །

བཞི་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྫོགས་སྒྲིབ་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
སངས་འཕགས་ཡིན་པས་བྱང་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། བྱང་ཆོས་གསུམ་འདྲིལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་སྟགས་སྟོ་སྟ། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་གསུམ་ཅི་རིགས་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ། ས་བརྩ་བ་
བས་བྱང་སྟེ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་
ཅི་རིགས་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྩད་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་ལམ་རྫོགས་
པ་ནི་གཙོ་བོར་སྒྲུལ་སྒྲུའི་ལག་རྗེས་འདྲིལ་བྱེད་ཡིན་ཞིང་དེ་རྫོགས་མཆོམས་ནི་ས་བརྩ་

བར་ལས་ལ་དབང་ཐོབ་པས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་ཆ་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པ་ནས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཞེས་ཅན་སྤྱི་ན་པ་ནི་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་དང་། ཞིང་སྤྱངས་པ་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་དག་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་པས་དེ་གཉིས་ཐོབ་མཚམས་ས་བརྒྱད་པར་ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ནས་འདྲིལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྒྱུངས་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཆོགས་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཁས། བྱ་སྤྱོད་དེ་གཉིས་བྱས་ཆད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དགེ་བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ས་བརྒྱད་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་ཏུ་སོང་ཡང་རྣམ་པ་མ་རྫོགས་པའི་རྣམ་དབྱེད་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ལམ་དུས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་དེ་ལམ་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། ལམ་དུས་རྫོགས་ནས་ལམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་འབྲས་དུས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ལམ་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལམ་དུས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་ལམ་རྫོགས་པའམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལམ་དུས་སུ་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ལམ་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་དག་མ་དག་གི་ཞིང་མཐའ་དག་སྣང་བར་ཐལ། རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆའི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་དག་པའི་ཞིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་སྣང་བ་གཞན་སྣང་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉུགས་གྲུབ་སྤྱོད་རྩ་བའི་རིག་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རི་སྤྱོད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་དོན་སྣང་བ་ན་མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་དག་སྣང་བ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་སྣང་བ་ཡིན་ཀྱི། གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་མ་བལྟོས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་ངོས་ནས་སྣང་བ་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆན་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་རང་སྣང་ལ་སྣང་བ་

དང་གཞན་ལ་སྟོན་པ་མི་འགལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ལོངས་སྐྱོལ་འོད་དཔག་མེད་ཆོས་ཅན། སྐུ་སྐྱོལ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་
 ལམ་རྫོགས་ཆད་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེས་
 དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་གོ་འཕང་
 ཡང་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ལོངས་སྐུ་ལ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་
 ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་བྱང་སེམས་རྒྱན་
 མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་ལོངས་སྐུ་ལ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྫོགས་སྟོན་སྐྱུངས་གསུམ་གྱི་ཆད་
 མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ་དབྱད། ཁ་ཅིག་ཡིག་ཆར་
 རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་བདག་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་
 སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མངོན་ཤིས་དང་མི་ལྡན་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་
 འཛང་མི་རྒྱུ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་རྒྱུ་དག་བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྐྱུངས་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་འདྲ་བ་དེ་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་དུ་བཤད་ཀྱི་
 ཞིང་སྐྱུངས་པའི་ཆད་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས།
 བསྟན་ཏེ་སྲིད་དུ་འཛང་མི་རྒྱ་བར་དམ་བཅས་ཤིང་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་འཇུག་
 གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འང་དབྱད་དགོས་ཞིག་གོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིག་ཆར། དུས་གཅིག་ཆར་དུ་ཞིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་སྐྱུའི་བཀོད་
 པ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་དང་དེ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ལ་ཆོས་
 ཆོགས་བཅད་རེ་བསྟན་ནས་སྟོན་ལམ་ལ་འགོད་པར་རྣམ་པ་དེ་སེམས་ཅན་སྟོན་པའི་

ཆོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡང་ཁ་ལེན་མི་རུང་བར་ཐལ། རྣམ་བཤད་དང་འགལ་བའི་བྱིར་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དུས་གཅིག་ཏུ། ཉན། སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་
 འགོད་པའི་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ནག་སྟོན་པ་བརྟོལ་བས་ཆོག་པ་ལྟ་བུའོ་སེམས་
 ཅན་ཡོངས་སྤྱི་བར་མ་བྱས་པ་དང་ཞེས་དང་། ཞིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར། ཉན། འཕགས་
 པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་ལུས་པ་ནི། ཇི་སྟེད་ཀྱན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དུ་མི་
 ལུས་པས་དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་ཏུ་ལན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡང་འབད་མེད་ལྟུན་གྱབ་དུ་འབྱུང་བ་
 ལ་རག་ལས་ཞིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་
 མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཐོག་མར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བུའི་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ་སྟོབ་པ་སྟོང་རུང་དང་གཉིན་པོ་སྟེ་
 རུང་བར་སྟོན་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། སེམས་ཅན་དེ་སྟེད་ཆོགས་བཅད་རེས་སྟོན་ལམ་ལ་
 འགོད་མི་ལུས་པའི་ཁྱད་པར་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོན་ལམ་ལ་འགོད་པ་
 དང་གོལ་ལམ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟུན་གྱབ་དུ་འབྱུང་བ་ལ་
 ལྟོས་མི་ལྟོས་ཀྱི་བྱེད་པར་མེད་པའི་བྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སེམས་ཅན་དེ་སྟེད་
 ཆོགས་བཅད་རེས་སྟོན་ལམ་ལ་འགོད་པ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟུན་གྱབ་དུ་འབྱུང་
 བ་ལ་ལྟོས་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བས་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་ལ་སྟོང་གསུམ་འབུམ་དང་། དགུ་བ་བས་སྟོང་གསུམ་གྲངས་མེད་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱ་
 དང་། བརྒྱ་བ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྟོན་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྟོན་དུ་མེད་པའི་རྩལ་སྤྱི་
 རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ལུས་ཀྱན་དུ་སྟོན་པ་དང་། དེ་སྟེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་
 བྱེད་ལུས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྟེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟེ་ཆོན་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་པར་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོན་མེད་དེ། བྱང་སེམས་དེ་དག་ནི་སྟེ་རེ་རེས་
 ཆོས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་བྱ་རྟོགས་
 ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་གྲངས་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཆར་བྱེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཀྱི། སངས་འཕགས་ལྟར་སྟེ་རེ་རེ་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ལ་ཆོས་མི་

འདྲ་མེད་པར་ཆོག་པ་བཅད་གཅིག་ཙམ་བསྟན་པ་ན་གདུལ་བྱ་རྣམས་རང་རང་གི་སྐལ་བ་
 རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏེ་དོན་སོ་སོར་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཅིག་ཆར་དུ་སློན་པར་བྱེད་ཀྱིས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་ཐག་གཅོད་མི་སྡུ་བར་ཞིབ་དཔྱད་དགོས། གཞན་ཡང་། བྱང་
 སེམས་དེ་དག་གིས་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་དེ་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་
 མཛད་ཆེ་ཀུན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་དགོས་པར་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་ཀུན་
 སྟོང་གི་རྟོག་པ་སྐུལ་བའི་གངས་སྟེད་དགོས་མི་དགོས་དང་། རྣམ་བཤད་སུ་སོགས་སེམས་
 ཅན་སློན་པའི་ཆད་བཤད་སྐབས་ཞིང་བྱེ་བ་ཤྲག་བརྒྱ་ཙམ་སྟོས་པ་ལྟར་ན། ས་བརྩ་བ་བའི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ལས་ཀྱང་ཉུང་བའི་སྟོན་འབྱུང་བས་དེ་ཞིང་གི་གངས་བརྩུང་བ་མིན་
 པར་མཆོན་དོན་ཙམ་ཡིན་མིན་སོགས་སྟོ་བྱ་མང་ངོ་། །

ལྷ་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
 ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ལས།
 ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་མཐའ་དང་། དོན་དམ་སོགས་རྣམ་གངས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་དེ་མདོར་བསྡུས་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་
 དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཆོན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་རྣམ་
 གངས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བརྟུས་དང་ཡུམ་གྱི་མདོར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་འདས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདིར་བསྟན་ཡང་
 དག་མཐའ་དང་བྱང་འདས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་པའི་བྱང་འདས་ཀྱང་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྟོགས་སློན་བྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པའི་སྡུ་རོལ་དུ་མདོན་དུ་
 བྱེད་ཀྱིས། མི་བྱེད་བྱས་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་བྱང་པར་གསུམ་གྱི་བར་བ་ཁོ་ནའི་གདམས་དོན་
 ཀྱི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཤིང་ལས། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དེ་
 མདོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས། ཆོས་གསུམ་མ་བྱས་གོང་དུ་མདོན་དུ་བྱེད་ན་ཆད་པ་
 དང་། བྱས་རྗེས་སུ་མདོན་དུ་བྱེད་ན་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་སུ་འགྱུར་བར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་མངོན་དུ་བྱས་ན། ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པས་བྱུང་བ་སྒྲིག་ནའང་བྱུང་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་དགོས་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆད་པའི་བྱང་འདས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆད་པའི་བྱང་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་རྫོགས་སྒྲིག་སྤངས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆོས་དང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་མ་བྱས་གོང་དུ་སྤྱད་གིས་ཀྱང་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་བྱིར། ཉགས་སྟེ།

གཞན་ཡང་། ཆད་པའི་བྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་གསུམ་པ་དང་ལྡན་པའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་སྟེ། ཁ་ཅིག་གསེར་སྤང་ལྟར་ཡིག་ཆར་ཡང་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་ཆད་པའི་བྱང་འདས་དང་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཆད་པའི་བྱང་འདས་ཁོ་ནར་བྱེད་པར་ཆོས་བཤེས་དང་གསེར་སྤྱིང་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་དེ། དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི་བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མི་སྤྱིང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མ་སྤངས་ན་མྱ་ངན་ལས་མ་འདའ་སྟེ། བསྟེན་གསེར་སྤྱིང་བས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་བྱང་འདས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ནི་མི་འཐད་

དེ། འདི་དང་སྐར་བཤད་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་ཟེན། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཆད་པའི་མུང་འདས་ལ་འདོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་བཤད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འགྲེལ་བ་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ནི་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་བཞེད་དེ། ཉགས་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཆད་པའི་མུང་འདས་ལ་འདོད་ཟེར་བ་ནི་མ་བཟགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དབྱུང་དགོས།

རྒྱག་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཞི་བའི་ཉར་ཞི་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ཆད་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་གང་གི་སྟོན་ནས་ཀྱང་དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་གྲགས་ཆེ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ཅམ་ཡིན་གྱི་ས་བརྒྱད་མ་ཐོབ་ནས་ཆོས་གསུམ་མ་རྟོགས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ག་ལ་སྟི། གལ་ཏེ་མངོན་དུ་

བྱེད་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་ཁྱབ་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདེ་བ་
དེས་ཐུགས་ལེགས་པར་དངས་ནས། ཞི་བའི་དབྱིངས་སྒྲུ་སྐལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྟོམས་
པར་འཇུག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་
གང་ལ་ཡང་སྐར་མི་སྤང་བའི་འཕེན་པ་དང་། ཏུས་ཡུན་རིང་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
ཁྱད་པར་ཆང་དགོས་པ་གང་ཞིག་རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་ལ་དོགས་པ་ཆེར་མེད་ལ། དག་
བཅོམ་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་ནམས་ཀྱིས་སྟོན་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཡང་ཡང་སྟོམས་
པར་ཁྱགས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དེ་དག་མ་ཆང་བས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་འདོད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། སྤུ་མ་མངོན་དུ་བྱས་ཆང་སོ་སོས་བྱུབ་ལ། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ནམས་རྒྱ་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སྟོང་རྗེའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བས་རྟོགས་སྟོན་སྤངས་པས་གཟུགས་
སྤྱི་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མ་རྟོགས་བར་དུ་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་ཡང་
དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞིབ་
ཆ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོར་ཁྱགས་པ་ནམས་བར་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། གོམས་པའི་
དབང་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི་འདི་ལ་ཏུས་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བཟོ་སྟོམས་པའི་
འཕེན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོམས་
པར་ཁྱགས་པ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱུ་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་དེ་
སྟོན་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་པར་
འཇུར་མོད་ཀྱི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བའི་དྲི་ཅམ་ཡང་མེད་པར་དབྱེད་ལྡན་
ནམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བཟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ཆང་གསུམ་བཞག་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ལ། ཐེག་ཆེན་དང་ཐེག་དམན་ཀྱི་དབང་

དུ་བྱས་པའི་དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱས་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་ཐ་
མ་ནི་བཟླ་པའི་མཐའ་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཆད་ལ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་
སུ་བྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་
དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱས་སྟེ། དེར་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་དངོས་སུ་བཤད་
ཅིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་། དམིགས་བསལ་གསུམ་རྣམས་ནས་ནི་
ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། ཞི་བདེས་ཐུགས་འཕྲོག་ནས་དེའི་གཞན་དབང་
དུ་འཇུག་པའི་དོགས་པ་གལ་ཡོད། ཅེས་པའི་ཐུགས་ལ་དེ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་
ཀྱི་རིགས་རྣམས་པའི་དུས་ཀྱི་ཆད་ཡོད་དེ། དེས་ཉོན་ཆོལ་དང་ཤེས་ཆོལ་རགས་པ་སྤོང་བ་
ལ་འབད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྤོང་རུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
མི་བྱེད་པས་སངས་རྒྱུ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེ་དག་སྤངས་པའི་རིགས་རྣམས་པ་གང་
ཞེག་། དེར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་རུས་པ་མ་རྟོགས་པས་དེ་དག་གི་རྟོགས་རིགས་ཀྱང་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་པར་
དེ་དག་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་འབད་ན་དེ་དག་
གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མཐའ་དག་རྣམས་པར་སྐྱབ་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བདག་
མེད་དེ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་སྟེང་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་
མངོན་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། དད་སོགས་
ཀྱི་དབང་བོ་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གྲོགས་ཀྱིས་ཟིན་པ་
སོགས་ཀྱིས་ཉན་རང་རྣམས་ལས་ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཉི་ལྔ་
ལས། གཞན་ཡང་། ལྷན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བར་གྱི། ལས། རྟོགས་པའི་ཆ་
འདི་ཙམ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

རྫོགས་སྤྱིན་སྤྱངས་གསུམ་གྱི་ཆད་སོ་སོར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་འབད་
མེད་ལྷན་གྱུ་ཏུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྤོན་པའི་ཤུགས་རྫོགས་པ་དེ་སྤོན་ལམ་
ཡོངས་སྤྱི་རྫོགས་པའི་ཆད་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ནས་ཐོག་མར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཡུལ་
གྱི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོ་རྣམས་སྤང་བུའི་ས་བོན་སྤོང་རན་པ་དང་གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་སྤྱི་རན་པར་སྤོན་པ་དེ་སེམས་ཅན་སྤོན་པའི་ཆད་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་གི་རྒྱར་
ཆོགས་བསགས་ཤིང་སྤོན་ལམ་བཟབ་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཡོངས་སྤྱི་རྫོགས་པ་དེ་ཞིང་སྤྱངས་
པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་ཡོངས་སྤྱི་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། །

འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་སྤང་འདས་དོན་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། འདིར་བསྟན་
ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྷན་གྱི་ཡང་དག་མཐའ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཕྱི་
རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་གཉིས་དང་། རྩབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་
བསྐྱེད་ཀྱི་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་མངོན་དུ་བྱས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞི་བ་དེས་ཐུགས་འཕྲོག་རང་གི་བསམ་
ངོལ་ལྟོས་ཏེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྤྱར་མི་ལྡིང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་
འདུག་པ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་དང་། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
ལ་སྤྱར་མི་ལྡིང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་འདུག་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་ཆད་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྱུ་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཐལ་འཇུར་བས་སྤང་འདས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་མ་
གཏོགས་གཞན་རྣམས་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲའོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྤོང་ལ། ཁོ་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་བཞིན་བྱར་བསྐྱེད་ན། འཕགས་
བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བཞིན་བྱར་བསྐྱེད་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞན་དུ་ན་རྣམ་བཤད་
དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བཞིན་བྱར་

བསྐྱུས་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་བཞིན་བྱར་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་
 འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་རྫོང་བྱེད་སེལ་བས་འཇུག་
 པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་འདྲ་
 དེ་འགྲེལ་བ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་དོན་སྦྱོར་ཡིན་པ་འགོག་ཙམ་ཡིན་ཟེར་རམ་དཔྱད། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་བྱལ་པ་
 མེད་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་བཞིན་པའི་སྒྲས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བཞིན་བྱར་
 བསྐྱུས་མ་བསྐྱུས་བཞིན་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་
 འདོད་ཀྱིས་བཞིན་ནའང་དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་བཞིན་བྱ་དང་ཞེན་པའི་བཞིན་བྱ་གང་དུ་ཡང་
 འདོད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་དེའི་ཤུགས་ཀྱི་བཞིན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱས་པ་ལ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། མཁྱེན་གསུམ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་
 རྟོགས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྒྲའི་བཞིན་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེས་འཕགས་ལམ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཤེས་པ་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པས་ཆད་མ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་ཟེར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཁྱེན་
 གསུམ་བཞིན་བྱར་བསྐྱུས་ན་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་བཞིན་བྱར་བསྐྱུས་པས་མ་བྱལ་པར་
 ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་ཞེས་བཞིན་པའི་སྒྲ་དེ་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བཞིན་པའི་སྒྲ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉུགས་བྱལ་སྟེ། དེ་གཉིས་དངོས་མིང་ཐ་དད་ཀྱིས་སོ་སོར་གོ་
 བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་
 ལས། གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་དང་མཁྱེན་གསུམ་ནི་སྐབས་འདིར་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཅིག་ཤོས་མཆོན་པར་བྱར་ཡོད་དེ། བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་བསྐྱེད་ན་གཞི་བདེན་བཞིའི་
 རྟེན་དུ་བདག་མེད་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིས་
 པར་འགྱུར་ལ། སོ་སོར་ཤལ་ན་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆར། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བྱང་སེམས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཟག་པ་རྒྱད་

ལ་ལྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
 རྒྱེ་བ་མི་ལེན་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ལྷགས་འདིར་དག་སའི་བྱང་
 སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེདི་དབང་གིས་རྒྱེ་བ་ལེན་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་རིགས་
 དེས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པ་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ། དེ་ལྷགས་གཞན་ཡིན་ཟེར་རམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་བཞིན་
 ཡིག་ཆར་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་ཡིད་ལྷས་འཁོར་བ་ཕྱ་མོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་
 མ་ཟུལ། འོ་ན་ཡིད་ལྷས་ལེན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་
 ལས་ཞིག་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སྤུང་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷས་དང་འདྲོར་ལེན་ཀུན་དག་པ་ནམ་བུ་གི་སྐབས་ལ་འདྲོད་པ་
 དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷས་ལེན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ལས་ཁོ་ནར་འདྲོད་པ་ནམས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རིགས་དེས་མ་དག་ས་བདུན་ལ་མ་དག་དག་པའི་བྱང་པར་འཛིག་ཚུལ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 ལྷས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྟོད་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་དེས་མ་
 དག་ས་བདུན་དུ་སྒྲིང་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་སོགས་ཀྱིས་གྲོགས་མ་བྱས་པར་མ་རིག་བག་
 ཆགས་ཀྱི་ས་ཅམ་དང་ཟག་མེད་ལས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་ཡིད་ལྷས་
 ལེན་པ་མེད་ཀྱང་། འབད་ཚོལ་རགས་པ་དང་བཅས་པས་དེ་ལྟར་རྒྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་
 ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པས་ཀྱང་འབད་
 པས་བསྐྱབ་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་
 ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷས་ལེན་རུས་མོད་ཀྱི། ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་སྤུང་པ་ནི་ཉན་རང་དག་
 བཅོམ་པ་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ལ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དམན་ལམ་སྟོན་སོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་

ན་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཀྱན་མཁྱེན་སྒྲ་
མའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་རྒྱུའི་འཁོར་བར་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་ཟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབྱིངས་སམ་རྒྱ་བྱས་ཏེ་ཁམས་
གསུམ་ཀྱི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་མི་སོགས་ཀྱི་ལུས་སྒྲངས་པ་དེ་ལྷ་མི་སོགས་སྲིད་པ་འགོ་
བ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་ཤ་ཚུགས་ཅན་ལ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་ཞིབ་
དཔྱད་དགོས་སོ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆར། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་ལྷང་བྲངས་ནས་མ་དག་ས་བདུན་ཀྱི་བྱང་
སེམས་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་
ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་པའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་
སྟེ། དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་པའི་སོ་སྐྱེ་དང་ལུས་ཉེན་གཅིག་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་
ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ལ་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མ་
སྒྲངས་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཡིད་ལུས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་བྱང་འཕགས་ལ་
དེས་བྱུང་གྱང་བྱང་འཕགས་ཅམ་ལ་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས།
ལས་ཉོན་ཀྱིས་སྐྱེ་འཆི་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་ལམ་ཅམ་ཀྱིས་མི་ཆོག་
གི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་
བ་ལྟར་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིད་ལུས་གསུམ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ།
ལང་གཤེགས་ལས། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཉན། ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སྦྱོམས་པར་འབྱུག་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་
པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་དང་། རིས་སུ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་
ཏེ། ས་དང་པོ་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་སའི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་རྣལ་འབྱོར་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པར་འབྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་
ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་ཡིད་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལྟར་མཐུགས་པས་ཡིད་ལུས་ཞེས་

བྱ་ཞིང་། གསུམ་པ་དེ་བར་སྤྲིད་པ་དང་སྤྲི་མེད་ཀྱི་སྒྱུ་ལུས་ལྟར་ཡིད་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་
 པས་ཡིད་ལུས་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་ལ་སྤྲི་མ་སྤྲི་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲི་རགས་ཀྱི་
 བྱུང་པར་ཡོད་པས་རིམ་བཞིན་ཁམས་གསུམ་པའི་གཞུགས་བརྟན་དུ་ཡང་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། ཡིད་ལུས་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་རྣམ་
 བཤད་མཁའ་འགྲོའི་གསང་མཛོད་དང་ལང་གཤེགས་ལྟར་ཡིད་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་
 མཆོགས་པའི་ཡིད་ལུས་ཞེས་བྱ་ཡི། ཞེས་དང་། བར་དོའི་ལུས་དང་སྤྲི་མེད་ཀྱི་སྒྱུ་ལུས་ནི་
 ཡིད་ཤེས་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བཅ་མིན་ཀྱི་གཞུགས་སྤྲི་བ་སྟེ། འདིའི་ཡིད་ལུས་གསུམ་པ་
 ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཀྱི་
 དང་པོ་གཉིས་ནི་ཐ་མལ་བའི་དབང་མངོན་ལ་ཡང་སྤྲི་བ་དུ་རུང་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་
 ཐ་མལ་བར་མ་ཟད་དག་བཅོམ་གཉིས་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་གསུམ་ལས་རྟོགས་པ་
 དམའ་བའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འང་མངོན་སུམ་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲི་མ་དེ་ལྟར་རྒྱུད་སྤྲི་བ་དེ་ཉིག་ལས། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་འགྲུབ་པའི་
 རྒྱ་ནི། བས། འདིར་དེ་དག་གི་དབང་གིས་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་ཐ་མལ་བ་གཞན་
 ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཆད་མས་མཐོང་དུ་རུང་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་བོའི་ལུས་
 དང་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་ལུས་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་ས་དང་པོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲི་བ་སྟེ། བ་ལེན་
 ཚུལ་དང་སྐྱར་ནས་བཤད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དང་
 རང་སངས་རྒྱས་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་དང་ཉོན་སྤྲི་བ་ཟད་པར་སྤངས་ཤིང་དབང་བཅུ་ཐོབ་
 པའི་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ཐོབ་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་
 འདི་བཞི་སྟེ། བས། གང་ཟག་གསུམ་པོ་ལས་རྟོགས་པ་དམའ་བ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཀྱི་
 སྟོང་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་ཡིད་དང་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་གྲུབ་པས་ན། ཞེས་སོགས་
 དང་། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། འདིའི་ཡིད་ལུས་གསུམ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་དུས་
 འཁོར་ལྟར་ན་ཁམས་རགས་པ་བཟུང་བའི་མཆོག་སྤྱི་ལ་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་མཐོང་ལ། ཡང་དེ་

དག་གིས་མཐོང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་སྤུལ་བར་ཡང་མདོ་རྒྱད་བསྟན་བཅོས་ཏུ་
མས་བཤད་ཅིང་། ཞེས་པས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། འཁོར་བ་ནི་འདྲིར་
ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
ལུས་གསུམ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྤ་
རགས་ཀྱི་བྱད་པར་ངི་ལྟར་འདོག་ཚུལ་དབྱད་དགོས་སོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆར། བྱང་སེམས་འཁོར་བར་སྐྱེ་ཚུལ་བཞིའི་དང་པོ་སོ་སྐྱེ་
དང་། གཞན་གསུམ་ས་ཐོབ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་
ཡིན་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བས་མ་བྱབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་སྟོན་ལམ་གྱི་
དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བས་ཀྱང་བྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དག་ཞིང་རྟེན་ཅན་
གྱི་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་གོང་མར་མི་སྐྱེ་བར་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འདོད་པར་
སྐྱེས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཐེག་ཆེན་སྐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོབས་ལྡན་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཟུགས་
ཆེན་མོ་ལས། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ཀྱང་སྟོམས་འདུག་གི་དབང་གིས་ཁམས་
གོང་མར་མི་སྐྱེ་བའི་སོ་སྐྱེ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སྐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོབས་ལྡན་ཐོབ་པ་ནས་ཀྱང་ཉིང་ངེ་
འདྲིན་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་པལ་ཆེར་
དང་མང་བ་གཙོ་བོར་བྱས་ཟེར་རམ། གཞན་ཡང་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོར། མིར་སྐྱེ་ངེས་
ཀྱི་སྐྱེས་ནས་ཐོང་འཁྱར་གྱི་ལས་དག་ཞིང་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་སྟོན་ལམ་གྱི་ཁ་བརྒྱར་བྱབ་པ་
ཡོད་པས་འཕེན་རྟོགས་ཀྱི་བྱད་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། བསམ་གཏན་ཐོབ་ཀྱང་སྟོན་ལམ་
གྱི་དབང་གིས་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་སོ་སྐྱེས་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་ཡང་དེའི་
ལུས་རྟེན་ལས་ཉོན་གྱི་ལག་རྩེས་འཁོར་བ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་སྟེང་ནས་ཅོད་རྒྱ་ཏུ་མ་
སྤང་། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བས་ས་གཉིས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གདུལ་བྱ་

སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་སོགས་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆེ་ལོངས་སྐྱེད་འཁོར་ས་དགུ་བ་པ་སོགས་
 ལྷ་ལྷུང་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཏུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་དབང་བོ་
 རྣམས་དང་ལམ་གྱི་བཤོད་པ་ལྟར་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ཟེར་ཏེ་སྤྲོ་ཡང་ཁོ་
 ན་རེ། སྒྲིབ་ལམ་སྒྱུར་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་སྒྲིབ་ལམ་སྒྱུར་ལམ་ལ་སྒྱུར་བ་མང་
 བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ལམ་གོང་མ་སྒྱེ་བའི་སྒྲིབ་རུང་དུ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲིབ་
 བྱེད་དང་། སྤང་བའི་ས་བོན་གང་རུང་དང་བལ་བར་བྱེད་པ་ནི་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་དོན་གང་
 ཞིག་དེས་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་དང་
 བལ་བྱེད་ཡིན་པས་གྲོལ་ལམ་དང་། སྒྲིབ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤང་རྒྱུ་སྤང་རྒྱུ་
 བྱེད་པས་སྒྲིབ་ལམ་དུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིབ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རང་སྒྲིབ་ཚུལ་དགུ་དང་། གཞན་སྒྲིབ་ཚུལ་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས།
 དགའ་དང་དད་དང་རབ་ཞི་སྤྱི་བཅེ་དང་། །བཟོད་དང་ཡིད་གཞུངས་མཐུ་ཅན་ཉིད་
 དང་ནི། །མི་འཕྲོགས་པ་དང་ཡན་ལག་ལྷན་པ་རབ། །དེ་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པའི་
 མཚན། །ཞེས་དང་། ལུས་ཅན་བལ་བར་སྒྲིབ་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །ཡོངས་སྒྲིབ་རབ་སྒྲིབ་
 མཐུན་པར་སྒྲིབ་བྱེད་གཞན། །ལེགས་པར་སྒྲིབ་བྱེད་རྟོགས་པས་སྒྲིབ་བྱེད་དང་། །རྟག་
 སྒྲིབ་གོང་དུ་སྒྲིབ་བྱེད་བཤད་པར་འདོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་
 པར་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་དང་དོན་གསལ་ཟིན་གྱིས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་རང་ཉིད་སངས་རྒྱུ་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་
 པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར། ལྷས་སྒྲིབ་སངས་རྒྱུ་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷས་སྒྲིབ་སངས་རྒྱུ་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 ལ། ཡང་ལོངས་སྐྱེད་ཞིང་ཆོས་ཅན། རང་སེམས་རང་དུས་ནས་ཀྱབ་པར་ཐལ། དེ་དུས་སུ་
 དེ་དག་གི་རྒྱ་དགེ་ཅའི་ལུས་པ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་པ་ཆང་ན་འབྲས་བུ་
 འབྲུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཞིང་སྤངས་པའི་ཆད་ཀྱིས་སྒྱུབ་ལ། གཉིས་པ་སྒྱུབ་སྟེ།

ནམ་འགྲེལ་ལས། མ་ཚང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་བསྐྱོག་པར་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཞིང་དེ་འོག་མིན་དུ་ཐལ། འདོད་ན། འོག་མིན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གིས་མ་བྱལ་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་སྐྱུག་པོ་བཀོད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ཞིང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། འོག་མིན་སྐྱུག་པོ་བཀོད་པ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་དབྱེད་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཡོད་གསུངས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འཇུག་བའི་ལྷགས་ལ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཐོབ་ན་མངོན་དུ་བྱས་པས་བྱལ་པར་ཐལ། ལྷགས་འདིར་དེ་ལྟར་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། རིགས་ངེས་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ལས། ཉགས་བྱལ་སྟེ། དེ་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ས་དེར་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཆེ་ཡང་། དེར་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་འབད་ཚྱུ་རགས་པ་དང་བཅས་པའི་ས་ཡིན་པས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཆུང་ལ། ས་བརྒྱད་པར་འབད་ཚྱུ་རགས་པ་མེད་པའི་ས་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་གནད་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་འདོད་ཅམ་བྱུང་ན་མཉམ་བཞག་ཏུ་རང་གི་ངང་གིས་འགོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དོགས་པ་ཆེ་ཞིང་། དགྲ་བ་སོགས་སུ་བརྟན་པ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོགས་པ་ཆུང་བ་དང་། འཕགས་པས་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་གྱི་བརྒྱ་དྲུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པའི་འཕྲིན་ལས་ས་དགྲ་བར་སྦྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་པར་གྲུང་ཐང་རྗེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བརྒྱད་པར་དེ་ལྟར་དོགས་པ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གསུམ་མ་རྗེས་བར་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅེས་གདམས་ཤིང་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་བྱང་འདས་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཆུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་གཏན་དུ་སྟོག་པ་ལ་

རག་ལས། དེ་ཡང་ནམ་ཉིད་གི་བཞོན་པ་ལས་རྒྱང་ཟད་པ་ལ་རག་ལས། དེ་ཟད་པ་ཡང་
ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་རྒྱང་གི་རྒྱས་པ་མཐར་བྱེན་པ་ལ་ལྟོས་ཤིང་། དེ་མཐར་བྱེན་པ་ལ་དེའི་རྒྱས་པ་
བཟན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་། དེ་པར་བྱེན་ཐེག་པར་མ་བཤད་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ལམ་ཀྱི་དུས་སྟུ་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་རྒྱང་སེམས་ལ་འདོད་དགའ་
སྦྱར་ཚུལ་མ་གོམས་པས་འབྲས་དུས་སྟུ་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་རེ་བ་ཅིག་ཆར་དུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཐབས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དེ་རྒྱད་རྒྱལ་འདུས་པ་མ་གཏོགས་
གསང་ཆེན་ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལྷེ་པལ་མོ་ཆེ་ལས་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་
ཀྱིས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཡང་དག་མཐའ་དབྱེས་བྱེན་པ་སྤྲུགས་ལ་རག་ལས་བར་
གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ནམ་དབྱེད་ཁྱོད་བཟན་གཞུང་ཆེག་ཙན་དན་གྱི། །ལྟོན་སྤེང་ལུང་རིགས་ཡལ་
འདབ་གཡོ་བ་ནི། །དན་དབང་ཆོགས་ཀྱི་བསྐྱེ་གནས་འདི་ནའོ་ཞེས། །ལྟོ་གསལ་སྦྱེ་དགུ་
མགོན་དུ་བོས་པ་བཞིན། ॥

༡༡། །བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
རིན་ཆེན་གསལ་བའི་སྒྲིན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་དགོས་སོགས་ཚུལ་བཞི་དང་བཀའ་བསྟན་
བཅས་ཀྱི་སྐྱོར་བཀུགས་སོ། །

དགོས་སོགས་ཚུལ་བཞི་དང་བཀའ་བསྟན་བཅས།

ཡུམ་དོན་མཆར་སྟག་རི་མོ་མ་ལུས་པ། །མངོན་བཀྲ་ཐོས་སོགས་ཟ་ལོག་བཅེགས་
པའི་ཅེར། །དགོས་དོན་མཆོག་གི་ཉིང་དགོས་ལོར་བྱས་སྟུག། །ལེགས་གསུངས་མན་ངག་
རྒྱལ་མཆོན་བཏན་གྱུར་ཅིག །

གཉིས་པ་མདོ་དང་སྒྲོས་པའི་སྒྲིན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྟབ་པ་ལ་
གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོགས་པ་བཀོད་པས་
མཆོམས་སྟུར་བ། ཅ་བས་མདོར་བསྟན་པ། འབྲེལ་བས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། རྒྱ་བོ་སྒོ་གྲོས་དམན་པ་དག་ཅས་པ་ནས། འབྲེལ་བ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་རྣམས་གསུངས་
ཏེ། ཞེས་གསུངས། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ལོག་ཏུ་དགོས་འབྲེལ་ངག་བཀོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་
དེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཤུགས་ལ་མཁྱེན་གསུམ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པར་དམ་བཅས་
པ་ལ། མོས་པ་དང་ཤེས་རབ་དམན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ལས་རྒྱ་བོ་སྒོ་གྲོས་དམན་པ་
དག་གིས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དམ་སྟུམ་
པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་བརྗོད་དོན་རྒྱན་ཀྱི་དགོས་
སོགས་ཚུལ་བཞི་ལ་ཕལ་ཆེར་ཡོད་ལས་ཆེ་སྟུམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ། བྱམས་
པ་རང་གིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་། དགོས་པ་
དང་། ཉིང་དགོས་རྣམས་དངོས་སུ་དང་། འབྲེལ་བ་སྟུམ་མ་ཟིན་པས་དོན་ཀྱི་ཁོང་ན་ཡོད་

པ་རྒྱལ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་དོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྒྱལ་འབྲིང་ནི་གསུམ་
ལ་པན་འདོགས་པའི་བྱིར་དུ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ་ལས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་
རིམ་པ་གསལ་བར་མཛད་ཟིན་པའི་བྱིར། གདུལ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། དེ་རྟོག་ལྷན་བསྐྱེད་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་གསུ་རྒྱར་འཇུར་བའི་དགོས་པ་
ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་པ་ནས། བྱ་བ་ཚོམ་པའི་
དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། །འདིས་དགོས་སོགས་བཞི་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀླང་
བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བཅོད་བྱ་དང་། གཞན་གྱིས་ནས་མཐོང་འཇུར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
ཉིང་དགོས་དང་། བྱིར་ནས་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་བར་གྱིས་དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ནི་དེ་
དག་གི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ཚོམ་པའི་དགོས་པ་ཞེས་པས་དགོས་པ་དང་བསྟན་
བཅོས་འབྲེལ་བར་བསྟན་ཅིང་། བྱིར་ཞེས་པས་དགོས་པ་གཉིས་འབྲེལ་བར་འཕངས་པའི་
བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི། །ཞེས་པ་ནས། བསྟན་བཅོས་
ཚོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། །འདི་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བཅོད་བྱ་
ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱིས་ལམ་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྒྱལ་
བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ་ལས། ལྷུར་ལེན་པའམ་གཙོ་བོའི་དོན་རྣམ་མཐུན་
སངས་རྒྱལ་ཁོ་ནའི་ལམ་དང་དེས་མཚོན་པའི་མངོན་རྟོགས་ལྷག་མ་བདུན་ཏེ་དོན་མངོན་
རྟོགས་བརྒྱད་བཅོད་བྱར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་འདིའི་བཅོད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་ནི། སྐུ་རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་། ཐུགས་ཀྱན་ཏུ་བཅོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་
དང་། གསུང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། བྱམས་པས་འབྲེལ་ཡུལ་རྫོང་བྱེད་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
དང་བཅོད་བྱ་ལམ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་པོ་དེ། འབྲེལ་ཚུལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཤེས་བྱའི་

ཐབས་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཤིས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཏེ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་
མངོན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མཚོན་ཙམ་སྟེ་ཉིང་དགོས་དགོས་པ་དང་། དེ་
བརྗོད་བྱ་དང་དེ་རྗོད་བྱེད་ལ་རག་ལས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསེར་བྲིང་ལས་
གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་དེའི་ཅིག་ཤོས་ཉན་རང་དག་
བཅོམ་པ་དང་སོགས་སྤྲོས་བསྟུས་པའི་ཉན་རང་སྟོབ་པ་མཐུན་རྒྱུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ལ་མ་གོམས་ཤིང་འགལ་རྒྱུ་མཚན་འདྲིན་གྱིས་བཅིངས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཐོས་སོགས་ཀྱི་
ཤིས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མར་རིམ་གྱིས་མ་ཐོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་
གང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་སུ་ཚོགས་སངས་རྒྱས་སྐུ་བ་པ་
ལ་གཞན་ངིང་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱང་ཆུབ་དུ་ཆས་བདག་ཁོ་ནས། ཉེ་རྒྱ་ཚོས་དབྱིངས་ཀྱི་
འགོའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་བ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱི་བར་རྟོགས་པའམ་
ཐོབ་པའི་རིམ་པ་དང་། རིང་རྒྱ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆོག་དོན་ཉམས་སུ་ཐོང་བའི་ཤིས་རབ་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་གསུམ་གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་བློ་ཤིས་ཤིས་བཞིན་
ཀྱི་གྲོགས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ། དུམ་དོན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་དང་དེའི་བདག་ཉིད་ལས་དང་
པོ་བའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཚོས་རྣམས་དང་མི་འབྲལ་བར་འཇུག་པ་བསམ་པ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་དེས་ཟིན་པའི་སྟོད་པ་པར་བྱིན་བཅུའི་ཉམས་ལེན་གྱི་དམིགས་
རྣམ་མི་བརྗོད་པར་བརྒྱུད་ནས། དེ་ལ་བསམ་བྱུང་གིས་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་སྟོམ་བྱུང་
གིས་གོམས་པར་བྱས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འཇུག་བ་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདིའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས། ཞོང་གི་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ། སྤར་གྱི་བློ་ཤིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཞག་བྱའི་
དུམ་དོན་མངོན་འདོད་ཀྱི་སྟོན་སེམས་འཇུག་པའི་སྟོད་པ་དང་། སྤར་གྱི་ཚོས་སྟོད་བཅུའི་
ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པའི་འཇུག་སེམས་སྐུ་བ་པའི་སྟོད་པ་དང་། ཚོས་སྐྱ་
འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་བྱུ་བ་པའི་སྟོད་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོད་པ་གསུམ་གྱི་

མཚན་ཉིད་བདེ་སྐྱེད་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྟུན་ན། ཡུལ་གསུམ་ལས་དངོས་པོ་བརྒྱད་གསལ་བར་མཛད་ཟིན་ཀྱང་རྒྱན་བཅམས་པ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས་ནི་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་གོ་བར་བྱེད་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་དུས་ཐུང་དང་ཆོགས་ཆུང་དུས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ལ་དབྱེད་པ་དང་། དེ་དང་ལྡན་པའི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོས་འབྲེལ་བཞི་ཅིར་རུང་གི་གཞི་ཡིན་ན། །བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་ཆོག་ཡིན་ན་དེ་བཞི་ཅིར་རུང་གི་གཞི་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་ཆོག་གང་ཡིན་ཡང་དེས་བསྟན་པ་ནི་བཟོད་བྱ། དེ་ལས་དེ་རྟོགས་པ་དགོས་པ། དེ་ལས་སྐྱེས་བྱེད་དོན་གྱི་ཕྱིར་དེས་དག་སྤྱི་ཕྱི་འབྲེལ་བ་ནི་དེའི་འབྲེལ་བར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཤམ་སྤང་ལས། འདོན་ན་ཆོག་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ཅིར་རུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཏུལ་བྱས་དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་གྱིས་དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་པར་ཆད་མའི་ངེས་པ་སྐྱེས་ནས་འཇུག་པ་དེ་དེའི་དགོས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མདོར་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་ཉིད་གྱིས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཅིས་དང་། པཎ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྡན་ལས། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དོན་གཉེར་ནི། ཐེ་ཆོམ་ལས་ཀྱང་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལྟར་བྱས་མཐའ་བཟུང་མི་རུང་ཡང་སྒྱིར་དེ་ལ་ཆད་མའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། འཐད་ལྡན་གྱི་ལུང་དེའི་ཀྱང་སྒྲུའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དགོས་འབྲེལ་ངག་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་ཆད་མ་གང་གི་ཡང་ངེས་པ་བསྐྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་མདོར་སུམ་ཆད་མའི་ངེས་བར་བསྐྱེད་མི་རུང་ལ། རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་ངེས་པ་ཡང་བསྐྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

དང་པོ་སྤྲུལ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དགོས་འབྲེལ་ངག་གིས་ཉགས་དང་སྦྱབ་བྱེད་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྤྲུལ་མི་ཉག་ཅེས་པའི་དམ་བཅའི་ངག་གིས་ཀྱང་སྤྲུལ་མི་ཉག་པ་ལ་ཆད་མའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན་འཐད་ལྡན་གྱི་དེ་སྤྱི་ཙམ་པ་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་ཟེར་རམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེས་ཆད་མའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་སྦྱབ་པར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་རྒྱན་ལ་མ་ཞུགས་གོང་དུ་རྒྱན་གྱི་དགོས་སོགས་ཡོད་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆར། རྒྱན་ལ་དགོས་སོགས་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དགོས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཡིད་དཔྱོད་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པས་རྟོགས་པའི་གོ་མི་ཆད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་གིས་ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ཏེ་དཔྱད།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེན་རཁྱི་ཏས། བསྟན་བཅོས་དེ་ཆོས་ཅན། བཅམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་སོགས་བཞི་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱ་རྒྱུ་སོ་རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས་བཞིན། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ངན་པ་བཀོད་ནས་ཚུམ་པའི་སྐབས་འགོག་པ་ལ། གང་དེ་བཞི་དང་ལྡན་ན། བཅམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བཞིན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡང་དེ་བཞི་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་པས་དེ་བསྐྱོག་པ་ནི་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། བཅམ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་སོགས་ཀྱིས། གཞུང་མངོས་པར་བྱེད་པ་དེའི་དགོས་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་རབས་པ་དག་གིས་དེ་གཉིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཙམ་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡང་སྤང་མ་དག་འགོག་མོད། འོན་ཀྱང་དགོས་སོགས་བཞི་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ན་ཚུམ་པ་ལ་དོན་མེད་དམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་བསྐྱོག་ནས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དགག་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་དང་། མངོས་པ་པལ་བའི་དགོས་པར་འདོད་ན་མི་རུང་བ་མེད་དེ། དགོས་འབྲེལ་བཀོད་པས་ཀྱང་རབ་རྒྱ་བྱེད་པའི་ལུས་མངོས་པར་བྱེད་རྣམས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྟོག་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ཁོ་ན་དེའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
གསེར་སྤང་ལས། དེས་ན་འདིའི་དགོས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་སློབ་དཔོན་
འདིའི་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་བྱ། དགོས་པ། ཉིང་དགོས།
འབྲེལ་བ་བཞི་པལ་ཆེར་མེད་དམ་སྟུང་པའི་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་དོགས་པ་བཞི་བསལ་ནས།
དེ་བཞི་པལ་ཆེར་ཡོད་ལས་ཆེ་སྟུང་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བཞི་བསྐྱེད་དེ་རྟོག་ལྡན་
བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འོ་ན། དགོས་འབྲེལ་
ངག་གི་བརྟེན་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མཐའ་ངས་པ་སྐྱེད་པ་དེའི་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་
གྱི་ཁོ་ནའི་ནུས་བཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེའི་དགོས་པ་དང་། གདུལ་བྱ་
བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་དེ་དེའི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ལུང་དེའི་བསྐྱེད་དེ་ཡན་ཆད་གྱི་དགོས་པ་དང་། ལྷག་མས་ཉིང་དགོས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། བརྟེན་བྱ། དགོས་པ། ཉིང་དགོས། འབྲེལ་བ་བཞི་ནི་བརྟེན་བྱ།
ངག་ལས་རྟོག་ལྡན་ལ་ཐེ་ཆོམ་མཐའ་ངས་པ་སྐྱེས་པ་དགོས་པ། དེ་ལས་བསྟན་བཅོས་ལ་
འཇུག་པ་ཉིང་དགོས། དེ་དག་སྔ་མ་མེད་ན་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བའི་ཆ་ནི་འབྲེལ་བའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀས་དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་
འཇུག་ཚུལ་མཚུངས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་རྒྱལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་
སོགས་ཡོད་ངས་སྟུང་པའི་མོས་མཚོའི་ངས་པས་འཇུག་ལ། དབང་རྟོན་དེ་དག་ཡོད་དམ་
མེད་སྟུང་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། དེ་ཡང་དབང་རྒྱལ་
ལ་ངས་པ་དང་། དབང་རྟོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཏུ་སྐྱེ་ཞིང་ནུས་བཅད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཆོམ་ལས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དགོས་
འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་ལྡན་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་ལ། དེ་སྐྱེ་བ་ན་ངག་འདིས་དགོས་
སོགས་བཞི་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་ལྟར་རེ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་ལ་ཁྱེགས་ཏེ་ཡོད་མེད་
བརྟགས་ནས་ཡོད་ན་འཇུག་ཅིང་མེད་ན་སྟོག་པར་བྱའོ་སྟུང་ཏུ་བསམ་ནས་འཇུག་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་གསེར་སྤང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཁྱོད་ཀྱིས་དགོས་འབྲེལ་ངག་གིས་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དགོས་སོགས་
བཞི་བསྟན་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་ཉིང་དགོས་དངོས་དང་གཞན་
གསུམ་གྱགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ། ཉགས་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་
མི་ལུས་ཏེ། གཙོ་ཕལ་ལ་དངོས་བསྟན་གྱགས་བསྟན་ཏུ་བྱེད་ན་ཁྱོད་ལྟར་དང་། སྒྲས་ཟིན་
མ་ཟིན་བྱེད་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་གསེར་སྤང་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་
ཐལ། འགྲེལ་ཚུང་འདི་ལྟར་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་པས་རྣམ་མཁྱེན་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས་མངོན་རྟོགས་ལྷག་མ་བདུན་འདིས་མཚོན་པར་བཤད་པས། གཞན་
ཀྱིས་ཚྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པས་བསྟན་པའི་མི་ཚྱོང་བའི་གང་ཟག་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་
རང་ལ་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག་འགྲེལ་ཆེན་ལྟར་ན། ཀླང་པ་དང་པོས་རྣམ་མཁྱེན་སོགས་
མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པས། ཀླང་པ་གསུམ་པའི་མི་སློང་པའི་གང་ཟག་
ཕྱི་རོལ་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྟེ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་
མཚོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་སྤང་ལས། རྒྱན་
སྤང་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་
རིམ་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཐོབ་
པར་བྱེད་པའི་ལམ་མ་ལུས་པ་ཞེས་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀ་དང་ལམ་གཞི་མཐུན་པར་གསུངས་
པ་ནི་འདི་དང་ཅུང་མི་མཐུན་ལ། ཞེས་དང་། དེས་ན་རྒྱན་སྤང་ཏུ་བརྗོད་བྱའི་སྐབས་སུ་
གང་ཟག་བཞིའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་བཤད་པ་དེ་ཉིད་མ་ཐུངས་པར་
བསྟན་པས་དེའི་ལྟར་ན་ཉན་རང་མི་ཚྱོང་བའི་གང་ཟག་ཏུ་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་མཛད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་

ཁ་ཅིག་ཀྱང་པ་དང་པོའི་ལམ་དང་རྣམ་མཁྱེན་སོ་སོར་མ་བཤད་པར། རྣམ་མཁྱེན་སངས་
 རྒྱལ་ཁོ་ནའི་ལམ་དང་ཞེས་དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་པར་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་
 མཁྱེན་དང་དེར་བགོད་པའི་ལམ་ཞེས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་། དེར་
 བགོད་པའི་ལམ་ཆོས་བརྒྱ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱིས་བྱེ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེད།
 དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ རྣམ་བཤད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་གསེར་སྤང་ལས་
 བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་གི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་གི་མའི་འཕྲོར། ལམ་དང་རྣམ་མཁྱེན་སོ་སོར་
 འཆད་པ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིས་དེ་ལྟར་
 འཆད་པ་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་སྟོན་བརྒྱ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་པའི་ཆོས་སྟོན་བརྒྱའི་ངོས་འཛིན་
 ལ་ཡང་དེ་གཉིས་མི་མཐུན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་འགྲེལ་བར། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སེམས་
 དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་པའི་སྟོན་པ་ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བརྒྱའི་
 ཐོག་མཐའ་བཟུང་བས་དེ་བརྒྱ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། གསེར་སྤང་ལས་དེ་
 བཀག་ནས་པར་ཕྱིན་བརྒྱ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཟུར་སྤྲུ་ཕྱི་རིམ་
 བཞིན་དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་
 ཆོས་སྟོན་བརྒྱའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདོའི་དོན། ཞེས་དང་། གསེར་སྤང་ལས། སྟོན་གྱི་མཁས་
 པ་དག་རྒྱ་སྤང་ལས། སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ཡི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 དང་། བཤད་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེས་དོན་བདུན་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་
 འཛིན་ཏེ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཞེས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། དགོས་འབྲེལ་བཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བཞིར་
 གྲངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དག་ཙམ་དང་དགོས་འབྲེལ་དག་གི་དེ་
 བཞི་བཤད་ཟིན་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་དོན་དངོས་

བོ་བརྒྱད་དང་དོན་བདུན་ཅུ་ནི་བཟོད་བྱ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་བདེ་སྐྱེ་བའི་རྟོགས་
 པ་ནི་དགོས་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བརྒྱ་དང་རྣམ་མཁྱེན་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་ཉིང་དགོས།
 དེ་དག་གི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 དགོས་འབྲེལ་དག་གི་བཟོད་བྱ་རྒྱ་གྱི་དགོས་སོགས་ལ་བཞིན་ངེས་ཏེ། རྟོག་ལྟན་བསྟན་
 བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་ནི་འདི་ལ་དགོས་པ་མེད་སྟེང་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་སྦྱབ་མི་
 རུས་སྟེང་པ་དང་། རུས་ཀྱང་དམ་པས་འདོད་བྱ་མིན་སྟེང་པ་དང་། ཡིན་ཀྱང་དེ་སྦྱབ་པའི་
 ཐབས་སྐྱ་བ་གཞན་ཡོད་སྟེང་པ་འཕམ་དེ་བསྟན་བཅོས་འདི་དང་མ་འབྲེལ་སྟེང་པ་བཞི་ཡོད་
 ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་བྱ་རྟོག་སོ་རྟོག་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་སྤྱིར་དགོས་པ་ཡོད་པ་དང་།
 འདོག་པོའི་གཙུག་རྒྱ་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དགོས་པ་དེ་སྦྱབ་རུས་
 པ་དང་། མ་བག་མར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་མིན་པར་དགོས་པ་དེ་དམ་པས་འདོད་
 བྱ་ཡིན་པ་དང་། མཐོ་རིམ་གྱི་དོན་དུ་ཕྱགས་གསོད་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
 པར་དགོས་པ་དེ་སྦྱབ་པའི་ཐབས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འབྲེལ་བར་མཐོང་བ་ཅུམ་གྱིས་
 འཇུག་ཅིང་། དེས་ན་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ཉུང་ན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་གྱི་དགོས་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་
 བྱེད་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྒྱ་ཚ་འབྲེལ་ལས་གསར་བར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ་མ་བྱ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་བཟོད་བྱ་ལ་དངོས་དང་ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་གཉིས་
 ཡོད་པ་གང་ཞིག་དགོས་པ་ལ་གཙོ་པོ་ལས་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད། ཉིང་
 དགོས་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དེ་གཉིས་ཡོད། འབྲེལ་བ་ལ། བསྟན་བཅོས་
 དང་དགོས་པའི་དང་། དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
 གཉིས་ཀྱགས་ཆེ། དང་པོ་བྱབ་ཤིང་། རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་སྤྱང་བ་ནི་དེའི་དངོས་ཀྱི་
 བཟོད་བྱ་དང་། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ནི་དེའི་ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་
 བྱང་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྤོང་པ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྱང་བ་ནི་དངོས་དང་། རྣལ་འབྱོར་
 པ་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་ནི་ཞེན་པའི་བཟོད་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་སྟེ་བ་ནི་གཙུག་པོར་
དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། མངོན་རྟོགས་ཤེས་པ་ནི་སེལ་བའམ་བརྒྱུད་པའི་དགོས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤེང་ལས། ཀླུ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་དོན་ཤེས་པའི་གོས་པ་བསྟན་
ལ། དེའི་གོང་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རྟོགས་པ་རྒྱུ་ལ་སྟེ་བའི་དགོས་པ་རུ་བཤད་
ནས་ཕྱི་མ་སེལ་བ་དང་སྤྲེལ་གཙུག་པོའི་དགོས་པར་བྱའོ། །དགོས་པ་དེ་གཉིས་ལ་དངོས་
དང་བརྒྱུད་པའི་དགོས་པ་ཞེས་གཞོན་ཅུ་དཔལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་གོང་
དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཞེས་པ་དེ། བདེ་སྐྱབས་ཅུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། ཞེས་པའི་གོང་དུ། སྟོ་
དང་ལྷན་པས་མཐོང་འགྱུར་ཕྱིར། ཞེས་པས་བསྟན་པའི་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱས་རྟོག་བཏགས་དང་། ཞེན་པའི་
བརྟེན་བྱ་ལ་དོན་རང་མཚན་གྱི་ཁྱབ་པ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བརྟེན་བྱ་གཉིས་
ཀྱི་མཚན་གཞི་འདྲིལ་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་གཞིར་
བཞག་ལ། སྤྱིར་རྟོག་བྱེད་སྐྱེའི་ཕྱིར་བྱེད་བྱ་ལ་ཡང་དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བུམ་པ་ཚོས་ཅན། རྟོག་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིར་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་སྤྱིར་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱའི་རང་ལྟོག་རྟོགས་བཏགས་
ཡིན་ཀྱང་གཞི་ལྟོག་ལ་དེ་མི་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པའི་
སྤྱི་སྟོབས་ཅན། བུམ་པ་ཞེས་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་ཞེན་པའི་བརྟེན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་ས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུལ་བའི་ཡིག་ཆར། བུམ་འཛིན་རྟོག་
པའི་ཞེན་སའམ་འཁྲུག་ཡིན་ན་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཞེས་བརྟེན་པའི་
སྤྱིར་དངོས་ཀྱི་ཞེན་པའི་བརྟེན་བྱ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་
སྟོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་
རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་གང་ཞིག་ནི་བརྟེན་པ་ན། རྟོགས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། སྤྱི་ཡི་

ཡུལ་ནི་ཡིན་འདོད་དེ། འདོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཞན་ཡོད་མིན། ཞེས་དང་། བཀའ་དང་མི་
རྒྱས་འབྲས་མེད་ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་བཟོད་བྱ་མིན། ཞེས་པ་ནམས་དང་འགལ་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལུང་སྡེ་མས་བརྗོད་མཁན་པོ་དང་དོན་གཅིག་ལ་བརྗེས་ཆོས་སྒྲིལ་ཆེས་འབྲང་
གི་དོན་སྒྱི་ཞིག་ཤར་བ་དེ་སྒྲ་དེའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ཀྱི་སྒྲ་དེའི་ཡུལ་ལ་དོན་རང་མཚན་
གཞན་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་རང་མཚན་ནམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འཇིག་
པས་དེ་ལ་བརྗོད་དགའ་བ་དང་། བརྗོད་མི་རྒྱས་པ་དང་། བརྗོད་བའི་འབྲས་བྱ་
མེད་པས་སྒྲིལ་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་བེད་ཏེ་དཔུང་དགོས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་པོ་ལ་འཛོག་ཚུལ་དང་གཞུང་གི་
བསྟན་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱི་མ་གཙོ་བོ་དང་སྡེ་མ་པས་བར་འཛོག་དགོས་ཤིང་།
བསྟན་ཚུལ་ཡང་། སློ་ལྟ་ཀྱན་ཏུ་མངོན་བྱ་བ། ཞེས་བཏོན་ནས་དེས་མངོན་རྟོགས་ཤེས་
པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་དང་། བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ནི་རབ་སྐྱབ་པ། ཞེས་བཏོན་ནས་དེས་དེ་རྒྱད་
ལ་སྒྱི་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཤེས་བས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ་ཞེ། དེས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་གསེར་སྤང་ལས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་ཆེན་པོ་དག་གི་
གསུང་ཡིན་ཡང་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ཞེས་པ་ནས། བསྟན་བཅོས་བཅུ་མས་པ་མངོན་རྟོགས་
ཤེས་པར་བྱ་བ་ཅམ་ཀྱི་ཆེད་མིན་ཀྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྒྱིད་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་ལ། མངོན་རྟོགས་
ཤེས་པ་གཙོ་བོ་དང་། མཛད་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནོར་
རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དགོས་འབྲེལ་ངག་ཆོས་ཅན། གདུལ་བྱའི་ཐེ་ཆོམ་སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། གདུལ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྒྱིད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དོན་ལ་ཐེ་
ཆོམ་བསྒྱིད་པ་ཉིད་ཏུ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ་ཞེ།
སྐབས་འདིའི་བསལ་བྱའི་ཐེ་ཆོམ་དང་བསྒྱིད་བྱའི་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་མི་འདྲ་བས་སྒྱུན་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡེ་མ་བཟོད་བྱ་སོགས་མེད་ལས་ཆེ་སྟམ་པའི་དོན་མི་འཇུག་དང་། ཕྱི་

མ་བཟོད་བྱ་སོགས་ཡོད་ལས་ཆེ་སྒྲིམ་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་
བཤད་ལས། དོགས་པ་སྤྱི་ཅིག་ཉིད་པར་བྱེད་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་
བསལ་ནས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་ཅིས་པའི་དོན་དུ་མི་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡང་
ཁོ་ན་རེ། རྣམ་གྱི་ཉིང་དགོས་སྤྱི་ཅིག་ཉིད་པར་བྱེད་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་གྱི་དགོས་འབྱེད་ལ་ངག་གི་ཉིང་དགོས་སྤྱི་ཅིག་ཉིད་པར་བྱེད་མཐའ་དབྱེད་
ལ་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་བེར་ན། ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་ཅིང་རྟགས་སྤྱི་ཅིག་ཉིད་པར་བྱེད་མཐའ་དབྱེད་
དགོས་སྤྱི་ཅིག་ཉིད་པར་བྱེད་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་འཁྱུགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར་ཏེ།
དེའི་ཉིང་དགོས་དེའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གདུལ་བྱ་དེ་ལ་རྣམ་གྱི་ཉིང་དགོས་
སྤྱི་ཅིག་ཉིད་པར་བྱེད་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ། ས་ཐོབ་པ་རྣམས་
དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེར་ཐལ། རྣམ་གྱི་ཉིང་དགོས་ས་ཐོབ་ཁོ་ན་རེ་འདྲིལ་དགོས་
པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ས་རབ་དུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟགས་པའི་རིམ་པས། ཞེས་
དང་། ཡིག་ཆར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བཟུ་ཐོབ་པ་དགོས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བེར་ལ། གཞན་ཡང་རྣམ་གྱི་ཉིང་དགོས་སྤྱི་ཅིག་ཉིད་པར་བྱེད་མཐའ་དབྱེད་
ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐོབ་བྱའི་
འགོག་ལས་རྣམ་གྱི་དང་བདག་ཅིག་འབྱེད་ཡིན་མིན་དང་། རྣམ་གྱི་བཟོད་བྱ་ལ་དགོས་
འབྱེད་ལ་ངག་གི་བཟོད་བྱ་ཁྱབ་མ་ཁྱབ། དེ་དག་གི་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་ལྟོག་རྟག་
དངོས་གང་ཡིན་པ་སོགས་སྤྱི་ཅིག་ཉིད་པར་བྱེད་མཐའ་དབྱེད་།

གཉིས་པ་དེ་དང་ལྟན་པའི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དབྱེད་པ་ལ།
དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཀའ་དོ་ཐོ་ལ་བྱེ་མདོ་ཀྱན་
འདོད་ཚུལ་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀས་བཀའ་དང་བསྟན་
བཅོས་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་གསུམ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་མཐུན་ཀྱང་། ཆོགས་
གསུམ་ཀྱི་དོ་ཐོ་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟགས་ཟུར་སྤྱི་ཅིག་ཉིད་པར་བྱེད་
ཏེ། གཞེས་སྤྱི་ཅིག་ཉིད་པར་བྱེད་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་བྱེ་མདོ་ཆོགས་གསུམ་དུ་འདོད་དགོས་
ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱི་མ་ཡང་དེར་ཐལ། བྱེ་སྐྱེས་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་དང་དེ་

དག་གི་ཚོགས་གསུམ་ཡང་ལྷན་མིན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་གང་ཞིག་མདོ་སྡེ་བས་མིང་
 ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་སྒྲ་རང་མཆན་པ་དང་གཟུགས་སྤང་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྡེ་ཕྱི་
 གཉིས་ཀ་ཀྱི་བཞེད་ཀྱི་ཕྱི་སྒྲ་ལྷན་འདོད་པ་ལ། མདོ་སྡེ་བས་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་ཚུལ་
 ཅན། ལྷན་མིན་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིམ་བུའི་སྡེ་རྣམས་སྤང་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་དག་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲིན་བརྗོད་པ་ལ། ཕྱི་སྒྲ་ལྷན་འདོད་པ་ལས་
 ཅན། རང་རང་གི་བརྗོད་དོན་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་སྒྲ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་
 ཏེ། དག་སྒྲ་ནི་སྒྲིན་པའམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མིང་སོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་། མིང་
 སོགས་ཀྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ལ། མདོ་སྡེ་བས་ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་དག་སྒྲ་
 ཅམ་ཁོ་ན་དོན་གོ་བྱེད་དུ་མི་འདོད་ཀྱི་ཀ་སོགས་ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཅན་དོན་གོ་བར་
 བྱེད་ཅུས་པའི་དག་སྒྲ་ཁྱད་པར་བ་དེ་ཉིད་དོན་གོ་བྱེད་ཀྱི་དག་དུ་འདོད་དེ། དཔེར་ན་
 སྒྲ་བ་བོས་གོ་ཞེས་པ་དོན་དགུ་ལ་འཇུག་པར་མཆོམས་བཅད་པས་གོ་ཞེས་པའི་དག་སྒྲ་
 དོན་དགུའི་གོ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཚིན་ཚུལ་མཛོད་
 ཅ་འགྲེལ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོར་ན་ཕྱི་སྒྲ་མིང་སོགས་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་སྒྲ་
 སྒྲི་དག་སྒྲ་ལས་ཟུར་དུ་བཟུང་དུ་ཡོད་པའི་ལྷན་མིན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་བས་
 མིང་སོགས་དོན་གོ་བྱེད་ཀྱི་དག་སྒྲའི་ཁྱད་པར་ཅམ་ཞིག་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་
 གསེར་སྤང་ལས། དེ་གསུམ་ཡང་ཕྱི་སྒྲ་ལྷན་མིན་རྣམས་ཀྱི་དང་མདོ་སྡེ་བ་སྒྲ་རང་མཆན་
 པ་ལ་འདོད་པར་བཤད་པས་སོ། ཞེས་དང་། མཆོམས་མཛོད་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་བྲག་དུ་སྒྲ་
 བ་ནི་སྒྲའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ནམ་རྟོག་གི་ཡུལ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་རྣམས་སྒྲ་
 མེད་ན་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འཇུག་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་བ་
 ན་རེ། ཞེས་པ་ནས། མིང་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྒྲའི་རང་བཞིན་ལ་འདོད་ན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་
 སྤང་བོ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་སྒྲའི་སྒྲི་ལ་འདོད་ན་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རྣམས་སྒྲ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཕྱི་སྒྲ་ལྷན་
 ལྷན་འདོད་པར་ཐལ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱི་བྲག་དུ་སྒྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཚོས་ཐམས་

ཅད་རྟོག་གཏི་སྒྲིབ་ལུ་མིན་པས་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མིང་གི་
 ཆོག་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་དང་། མིང་བྱེད་པ་ནི་མིང་སྟེ། དཔེར་
 ན་གཟུགས་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། སྤྱི་མའི་རྟོག་གཏི་རྟོག་
 བྱེད་སྒྲ་དང་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བརྟེན་མི་རྣམས་པས་དེའི་དངོས་
 ཀྱི་བརྟེན་བྱ་མིང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲ་སྒྲིབ་དང་ལྷན་མིན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པས། བཞུག་
 བཅོས་སོགས་ཀྱང་དེར་འདོད་པའི་དོན་དང་། ཕྱི་མའི་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྣམས་པས་
 བྱེད་སྒྲས་སུ་མ་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སུ་མ་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཆ་ཡང་རྟེན་བྱེད་དུ་འདོད་དམ་
 མིང་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་དོན་དུ་མཆན་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཉིད་
 དུ། མཛོད་ཆ་འགྲེལ་ལས་དོན་སྒྲིབ་བཤད་པ་མི་གསལ་ཞིང་། སྒོ་མཐུན་འདུག་པའི་རྒྱར་
 སྐལ་མཉམ་བཞག་པས་དེ་དག་སེལ་འདུག་འདོད་མི་འདོད་སོགས་དཀའ་གནས་དུ་མའི་
 མགོ་འབྲས་མཛོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་ཀྱང་མང་དོགས་པས་མ་སྒྲིལ།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གོང་གི་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ཡིག་ཆར་ཡང་། བྱེད་
 སྒྲས་ཆོགས་གསུམ་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྣམས་ཡོད་
 དེ་བྱེད་མདོ་ཐུན་མོང་དུ་འདོད་པའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་རྣམས་ཡོད་ལ་བྱེད་མི་རུང་བ་གང་
 ཞེས། བྱེད་སྒྲ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཅོམ་གཞིག་གང་རུང་གིས་རང་འདྲིན་པའི་སྒོ་དོར་
 དུ་མི་རུང་བའི་རྣམས་ཡོད་ལའང་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ལ་
 བྱེད་མདོ་གཉིས་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། མདོ་སྟེ་བས་ཀྱང་ཆོགས་གསུམ་དོན་བྱེད་རྣམས་
 པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ། བྱེད་མ་མ་གྲུབ་ན། བྱེད་སྒྲའི་ལུགས་ལ་དེ་དག་
 དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། ལུགས་དེར་རྣམས་ཡོད་
 དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་གཅིག་། བཏགས་ཡོད་ཀྱན་རྟོག་བདེན་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། རྣམས་ཡོད་དོན་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡང་གཙོ་
 ཆེར་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཡོད་དང་ཀྱན་རྟོག་དུ་གྲུབ་པ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་
 པས་བྱེད་པར་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། ཆོར་འདུ་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་

པ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་སོགས་རེ་རེ་བ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ཚོགས་པ་དང་རྒྱན་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གྱང་ཚོགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལ་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་ཚིག་ཟིན་ལ་རྣམས་ཡོད་ཅེས་བྱུང་ཡང་དོན་རྣམས་བྱལ་བ་ལྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྲིང་སོགས་སུ་རྣམས་བྱལ་བ་ཅེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་རྣམས་བྱལ་ལ་འདོད་ན་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་སྤར་གྱི་སྒྲོན་སོ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཏོ་སྟེ་བས་གྱང་ཚོགས་གསུམ་རྣམས་བྱལ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ལྷགས་ལ་རྣམས་བྱལ་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་མ་བྱལ་སྟེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམས་བྱལ་མིང་ཅམ་མཐུན་གྱང་དོན་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེ་སྒྲིམ་ཚོས་གཞན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་དབང་བའི་རྣམས་ལོགས་སུ་བྱལ་བ་དེ་རྣམས་བྱལ་གྱི་དོན་ཏུ་འདོད་ལ། བཏོ་སྟེ་བས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྣམས་སུ་བྱལ་བ་ཅམ་དེའི་དོན་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིག་ཆར་བཏོ་སྟེ་བའི་ལྷགས་ལ་བཀའ་བསྟན་བཅས་གཞུགས་ཕྱང་ཏུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་མཛོད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བཏོ་སྟེ་བའི་ལྷགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གཞུགས་སུ་བཤད་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ཆར་མ་བཤད། ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དེར་དེ་ལྟར་བཤད་གྱང་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། མིང་སོགས་གཞུགས་ཕྱང་གི་ཆ་མ་ཡིན་ན་རྩལ་སྤར་རབ་གྱང་དེའི་ཆ་མ་ཡིན་པར་འཇུར་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ན་གཞུང་ཁྱངས་སྐབ་ཏུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཕྱང་པོའི་ཆ་ཡིན་མིན་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མ་རྟོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས། ཕྱང་པོ་

བདག་པོ་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་ན་རྩལ་སྤྲོ་རབ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྒྱུ་པོ་གང་རུང་གི་
གཅིག་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྤྱི་མཆོད་བརྒྱུ་པོ་གང་རུང་གི་གཅིག་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
སྤྱང་བོའི་ཆ་ཤས་སྤྱི་འདོད་དགོས་ཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རྟོགས་མིན་ཡིན་
ཡང་རྟོགས་ཅན་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རས་ལྷག་གི་རྟོགས་
གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ལྷག་ཆོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བྱུང་སྟེ།
ལྷང་འདིས་རྩལ་སྤྲོ་རབ་གཟུགས་སྤྱང་གི་རྟོགས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་གཟུགས་སྤྱང་གི་
ཐ་སྟོད་འདོགས་རུང་བ་རས་ལྷག་ཆོག་པའི་དཔེར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མཛོད་
ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་ལས་ཀྱང་འདི་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་བཤད་པའི་བྱིར་བེར། གཞན་ཡང་མཐའ་
དབྱེད་དེར། གསེར་སྤོང་སོགས་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས་གསུང་བ་ལ། རྩེ་གྲང་ཐང་བས་ཞིབ་ཆ་
གང་ཡིན་ཐུགས་ཉོག་མཛོད་ཀྱང་མ་རྟོག་འདུག་པས་འཆོལ་དགོས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསེར་སྤོང་དང་ཡིག་ཆར་བཀའ་བསྟན་བཅོས་བྱེ་སྤྱོད་ལྡན་
མིན་དང་། མདོ་སྟེ་བས་གཟུགས་སྤྱི་འདོད་པའི་བྱུང་པར་བྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེ་
སྤྱོད་ཀྱང་དེ་དག་གཟུགས་སྤྱི་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཟུགས་དང་འདྲ་བྱེད་
གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རིག་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤྱང་བར། འདྲ་བྱེད་བཅ་
པོ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་མདོ་སྟེ་བའི་ལུགས་ལ་བཅ་པོ་དང་ལྡན་མིན་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་
པར་བསྟན་པའི་ལུགས་ལ། བྱེ་སྤྱོད་ལུགས་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་བསྟན་
པའི་དོན་བཞིན། ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་དང་རིན་ཆེན་སྤོང་བར་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར་བེར།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སྟོན་དེ་མི་འདུག་པར་ཐལ། ཆོས་སྤྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་
མཁན་དང་། འདྲ་བྱེད་ཁོ་ནར་འདོད་མཁན་གྱི་བྱེ་སྤྱོད་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
བྱེ་སྤྱོད་སྤྱི་མ་དེ་མདོན་པ་སྟེ་བདུན་རྩེས་འབྲང་གི་བྱེ་སྤྱོད་དང་། བྱི་མ་དེ་དེ་དག་ལས་གཞན་
པའི་སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྩལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཆོས་མདོན་པ་བ་དེ་
དག་གི་ལྟར་ན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་བརྒྱུད་ཁྱི་པོ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱང་པོས་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྟེ་བ་གཞན་དག་གི་ལྟར་ན། སེམས་དང་ལྡན་

པ་མ་ཡིན་པའི་མིང་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འདྲ་བྱེད་གི་སྤང་པོས་བསྟུས་ཏེ། མིང་ནི་
འདྲ་བྱེད་གི་སྤང་པོས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག
ཁྱོད་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུགས་དང་ལྡན་མིན་གི་གཞི་མཐུན་འདོད་མཁན་
གི་བྱེ་སྐྱོད་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུ་བ་ལ་དེ་གཉིས་མིན་
མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་པ་བས་ཚུལ་སྤང་གི་རང་ལྟོག་ལྡན་མིན་དང་གཞི་ལྟོག་
གཞུགས་ཀྱིས་བསྟུས་པར་འདོད་གི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོད་
གི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་རྗེས་འབྲང་མངོན་པ་བ་དག་གིས་ཚུལ་སྤང་གི་
གཞི་ལྟོག་གཞུགས་དང་སྟེ་ལྟོག་འདྲ་བྱེད་གི་སྤང་པོར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་ལྟོག་
གཞི་ལྟོག་སྟེ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བྱེ་སྐྱོད་མེད་པར་ཐལ། མངོད་
ཙ་འགྲེལ་སོགས་དང་རྩ་རི་བྱང་བཟང་སྟུན་ཞབས་སོགས་ཀྱིས་དེའི་བྱབ་མཐའ་སྟོན་
པའི་རང་རང་གི་ཙ་ཆོག་གི་དོན་བཀའ་བའི་ཆེ་དེ་འདྲའི་བཤད་པ་བྱར་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་
བའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག མངོན་པ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འདོད་མི་འདོད་གང་
ཡིན་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་འདོད་མཁན་གི་བྱེ་སྐྱོད་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁ་ཆེ་
བས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོད་གི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཁ་ཆེ་བ་དང་མངོན་
པ་ལས་གཞན་པའི་སྟེ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་མིང་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ལྡན་མིན་ཏུ་བྱེད་
ཏུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྱབ་སྟེ། ལུང་འདིས་ཚུལ་སྤང་འདྲ་བྱེད་ཁོ་ནར་འདོད་
མཁན་ཁ་ཆེ་བ་ལས་གཞན་པའི་སྟེ་བ་ཞིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་བའི་ལྷགས་ལ། ཁ་ཆེ་བས་དེ་
གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཏུ་འདོད་པར་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། འདི་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་
སྟབ་བྱེད་གཞན་མི་གསལ་བས་དབྱད་རྒྱུར་སྤང་།

ཡང་ཁ་ཅིག གསེར་ཕྱེད་ལས། རྟོག་གི་བ་རྣམས་ནི་དངོས་ཀྱི་རྫོད་བྱེད་སྐྱ་སྐྱ་
དང་ཞེན་པའི་རྫོད་བྱེད་སྐྱ་རང་མཚན་པ་ལ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་རྟོག་གི་བ་དེ་རྣམ་
འགྲེལ་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སེམས་རྣམས་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གིས་བསྟན་བཅས་
ཀྱི་ངོ་བོ་དངོས་མེད་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཆོག་སོགས་ཀྱན་བཏགས་

དངོས་མེད་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པར་ཐལ། འདིས་ངག་
 ཆོག་སོགས་དངོས་མེད་ཡིན་པས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པར་
 བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དོན་ཁྱོད་ལྟར་མ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་
 འབྲེལ་རྗེས་འབྲང་དག་གིས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ལ། དེས་ན་ལུང་དེའི་རྟོག་གི་བ་དེ་བྱི་རོལ་
 དཔྱད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། ཉུགས་དེར་ཐལ། དབུས་མཐའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། རྟོག་
 གི་དཔྱད་པ་ཅན་དག་སྟེ། །ཞེས་དེ་གཉིས་མདོ་རྒྱས་སུ་སྦྱར་བ་ལྟར་དཔྱད་པ་བལ་རྟོག་
 གི་བར་གྲགས་ཤིང་། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་ནི་དཔྱད་པ་བས་རིག་བྱེད་གྱི་སྦྱ་དེ་རང་གི་
 བརྗོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་རྗེས་གྲུབ་འདོད་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བ་དངོས་
 པོ་བ་དེ་རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་དང་དེ་བསོགས་པའི་ངག་ཆོག་གང་ལ་ཡོད་བརྟགས་ནས་བྱི་
 མ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིག་བྱེད་གྱི་ངག་ཆོག་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་
 གི་རྗོད་བྱེད་དང་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བརྗོད་དོན་རྗོད་
 བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་རྟོག་པས་ཀུན་བརྟགས་པའི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དེའི་
 དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བོད་ཀྱི་རྟོག་གི་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ལུང་དེ་ལ་འཁྲུལ་ནས་མིང་
 ཆོག་དངོས་མེད་ཏུ་འདོད་པ་བྱུང་ཡང་དེ་སྤྱི་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་པའི་བྱིར་ཏེ།
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འདི་ནི་ངག་ཆོག་སོགས་དོན་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དངོས་
 མེད་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ངག་ཆོག་སོགས་དངོས་མེད་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་
 བཞིན་ཏུ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དཔྱད་པ་བས་ཀྱང་
 དེ་དངོས་མེད་ཏུ་མི་འདོད་པར་ཐལ། དེས་དེ་དངོས་མེད་ཏུ་མི་སྦྱོར་བའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 དེས་རིག་བྱེད་གྱི་རོ་ཕོ་རང་གི་བརྗོད་དོན་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དང་། དེ་ཡང་སྦྱ་སྦྱི་
 ཡིན་པར་འདོད་པས་དོན་གྱིས་དེ་དངོས་མེད་ཏུ་ཁས་སྐྱོངས་པར་སོང་ཡང་དངོས་མེད་
 ཏུ་དངོས་སུ་མི་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པར་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆར་ཞིབ་ཆ་འགའ་དགོས་
 གསུངས་པའི་ཞིབ་ཆ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ ཡིག་ཆར་དངོས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་བསྟན་
 བཅོས་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྤྱང་བའི་དོན་སྦྱི་ལ་ཁས་ལེན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། གསེར་ཕྱོད་ལས་སྐྱ་སྒྱུ་ཞེས་བྱང་ཞིང་། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་དོན་སྒྲི་
 ལ་བཟོད་བྱར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་ཟོད་བྱེད་ཏུ་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་
 སྒྲིང་བོ་ལས། རྟོག་པ་ལ་ཟོད་བྱེད་སྐྱ་སྒྱུ་དང་བཟོད་བྱ་དོན་སྒྲིང་བ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་
 མིག་ཅེས་དང་། དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་དང་ཟོད་བྱེད་དོན་སྒྲི་དང་སྐྱ་སྒྱུ་དངོས་མེད་ཏུ་དོན་
 སྐྱ་རྣམས་ལ་གྲུབ་ཟིན་པས། ཞེས་སོགས་རྟོག་པ་ལ་ཟོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་སྒྲིང་བ་སྐྱ་སྒྱུ་དང་
 བཟོད་བྱའི་དོན་ཏུ་སྒྲིང་བ་དོན་སྒྲིར་ཡང་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཐེག་ཆེན་ལུགས་
 ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ། བཀའི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་དང་དེ་ཡང་ཉན་པ་བོ་
 གདུལ་བྱ་ཁོ་ནའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཡང་ཉན་པ་བོ་དང་འཆད་པ་བོ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དགོས་ཏེ། གསེར་ཕྱོད་
 ལས། བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུས་བདག་རྒྱུན་དང་གདུལ་
 བྱའི་རྒྱུད་དག་པས་རྒྱུའི་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་དེའི་ཤེས་པ་མིང་ཆོག་ཡི་
 གའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེར་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་པ་བོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་ཀྱི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཉི་ཤུ་བའི་འབྲེལ་
 བཤད་དང་རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བར་ཡང་ཆོགས་བཅད་དང་རྒྱུད་བའམ་ལུགས་
 པའི་རྣམ་པ་འམ་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་རྣམ་པར་སྒྲིང་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལུང་ཏུ་བཤད་དོ། ཞེས་
 དང་། དེ་ཡང་སོ་སྒྲི་དང་ས་བརྩ་བ་ལ་ཐུག་གི་བར་ཀྱི་འཕགས་པ་ལ་ནི་གདུལ་བྱ་དང་
 གཉིས་ཀའི་སྒྲིང་བ་ལ་བསྟན་བཅོས་བཞག་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ལ། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། འོ་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། རྟོད་
 ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ཆོས་ཀུན་སེམས་ཡིན་ཟེར་
 བ་མི་འཐད་ཅིང་། རྟོན་ཡོན་འཁོར་འདས་གཅིག་འགྱུར་རྟོན་སོགས་མང་། ཞེས་པ་རྩ་
 འབྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ལུང་རིགས་ཏུ་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་དང་གསུང་དབྱངས་ཡན་
 ལག་དུག་ཅུ་མེད་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་

ལུས་ཏེ། མདོ་ཐེ་རྒྱན་སོགས་གཞུང་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཡང་གཞུགས་སྐྱ་གཉིས་
ཀྱང་གདུལ་བའི་གཞན་སྤང་ཙམ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་རང་སྤང་ལ་མེད་པ་སོགས་སྤྱ་ཐལ།
གསེར་སྤང་ལས། ཆོས་སྟོན་པ་ཐོར་སྤང་བ་གཞུགས་སྐྱ་གཉིས་དང་། དེས་བསྟན་པར་
སྤང་བ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་ནི་གདུལ་བའི་གཞན་སྤང་འབང་ཞིག་
ལ་འདྲིལ་པས། ཞེས་སྤྱི་མཐའ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་སྐྱ་གཉིས་
སོགས་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་མ་གཟིགས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན།
སངས་རྒྱས་རང་སྤང་ལ་མེད་པ་བྱུང།

གཞན་ཡང་། དེ་དག་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པ་གང་ཞིག་
སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འང་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཁས། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན།
ལྷས་སྐྱོན་ལྟ་བུས་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་གོམས་པ་མཐར་བྱིན་པའི་ཆེ་དེའི་འབྲས་བྱ་དེ་དང་
རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་མཆོད་སྐྱོན་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་
བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་མཆོད་སྐྱོན་འཁོར་བ་ངི་སྤིད་དུ་མི་བཏོངས་པའི་ཆེ་རིང་བའི་
མཐར་ཐུག་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་སོགས་སྤྱ་འདོད་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཟེས་པ་དང་ལས་མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པ་
སོགས་ལས་འབྲས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྱོད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། དེས་ན་རྗེའི་དགོངས་པ་ཡང་
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་སྤང་གི་དེ་ནི་གདུལ་བྱས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་མཐོང་ཚུལ་
དང་གསུང་ཐོས་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གདུལ་བྱས་དེ་དག་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཆེ་རྒྱ་རྒྱུན་
དེ་དག་དང་གཙོ་བོར་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱི་དབང་གིས་གདུལ་བྱ་རང་གི་རྣམ་ཤེས་
ཉིད་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་སྤང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་དེ་དག་གི་སྤང་ཆ་ཙམ་
ཞིག་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་
དེ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་དུ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་བྱིར་རོལ་གྱི་སྒྲར་ཞེན་པའི་
མ་རིག་པ་ཡོད་པས་སྐྱིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་མི་སྤིད་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་
པའི་བྱིར་ཏེ། གྲུབ་ཚུལ་ཡང་། དེ་ལྟར་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱི་དབང་གིས་མིང་ཆོག་

སོགས་སུ་སྤང་བ་སངས་འཕགས་ལ་མེད་དེ། དེ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་ཚུལ་ཡོད་ན་གཟུང་བ་
དོན་གཞན་དུ་སྤང་བ་ཡང་ཡོད་དགོས་ཞིང་། དེས་ན་དེའི་ཐུགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་སྤང་ཚུལ་དེ་
ལྟར་ཞེན་པ་ཡང་ཡོད་དགོས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་
དེས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏུལ་བུའི་སྤང་ཚུལ་དེ་
ལྟར་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནི་སུམ་ཅུ་བ་ལས། ལྷ་ཚོགས་དག་ནི་གང་བྱུང་
བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟར་པ་སྟེ། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་མི་དགོས་ཀྱང་། བཀའ་སོགས་ཤེས་
པར་འདོད་དགོས་པར་ཐལ། བཤད་སྒྱུར་ལས། རྒྱུང་བ་དང་ཚིགས་སུ་སྒྱུར་བའི་སྒྲར་སྤང་
བ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པའི་ཐུགས་སུ་འདུག་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཚོགས་
སོ། ཞེས་དང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། མིང་དང་ཚིག་དང་ཡེ་གེའི་ཚོགས་
སུ་སྤང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་
སྟེ། དེ་དག་ལ་མིང་སོགས་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་བཞག་དགོས་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། གཞན་དུ་ན་སྤང་བའི་སྐྱ་སྒྱུར་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཅིག་
ཤོས་དེ་ན་རེ། འོ་ན། རྣམ་རིག་བརྟོ་ལཱ་རེ་རེ་ནས་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྤང་བའི་སྐྱ་སྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བཤད་སྒྱུར་ལས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་དབང་
པོ་གཟུགས་ཅན་དུ་སྤང་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤང་བའི་སྐྱ་སྒྱུར་བར་
བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཉེ། དེའི་རང་མཚན་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་པ་སོགས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ལ་སྤང་བའི་
སྐྱ་སྒྱུར་བ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྱུར་བ་མིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་
ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་སྒྱུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཀུན་གཞིའི་དཀའ་
འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་དང་དོན་འདི་དག་ལ་འདིར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཞེས་པ་དེ་དག་ཤེས་
རིག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཉེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། གཞུགས་སྐྱོ་གཉིས་དང་གསུང་
དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དེ་དག་གང་ཟག་གང་
གི་ཡང་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱང་སེམས་རྣམས་
ཀྱིས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་འབྲས་ ནུ་མཐར་
ཐུག་ཐོབ་པའི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་ནས་ཞི་བའི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་ལྟས་པར་འདོད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་དེ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་ཐེག་དམན་
ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་གསུམ་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་མཛད་ཅིང་། ཅིག་ཤོས་ནི་དེ་ལས་
ལྷོག་པས་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་སྒོ་བྱར་དུ་བཞེངས་ཏེ་གདུལ་བའི་དོན་དུ་གཞུགས་སྐྱོ་
སོགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་པ་ལས། སྤང་བོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུང་ན་
ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཅི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་
པར་བརྗོད་པར་བྱའམ། ཉན། ལ་ལ་ནི་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ལ་ལ་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ།
ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ། ཉན། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤྲང་ཡང་། སངས་རྒྱས་རང་སྤྲང་
ལ་སྤྲང་ན། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བྱུང་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེས་གང་
སྤྲང་འབྲུལ་བའི་ངི་མ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་བྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲང་ཡིན་
བ་ཀྱི། སེམས་ཅན་ལྟར་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྲང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱད་གཞན་གྱུང་པ་སོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། བདག་འདྲའི་སྒོས་མ་
འཆུན་པའི་གནས་སོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་ལ། བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྩོད་མེད་
འཛིག་ཚུལ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། གསེར་སྤང་ལས། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་སྐྱ་སྦྱི་བྱས་ན་དངོས་
མེད་དུ་ཐལ་ཞིང་། དག་སྐྱ་བྱས་ན་དག་ཏུ་མ་ཐོན་ན་དེ་དག་མ་བཅམས་པས་བྱུང་པ་དང་
བསེ་རུ་ལྟ་བུས་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ་སྟོན་འབྱུང་བར་གསུངས་པས། ཤེས་
པར་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སྟོན་མེད་དེ། དེས་

བཀའ་སོགས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་རང་ལྡོག་ལྡན་མིན་ཡིན་ཞིང་གཞི་ལྡོག་ལ་སྒྲ་
རང་མཚན་པ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་རྣམས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བོད་
གི་བཤད་སྒྱུར་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་དེས་མཚན་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། བསྟན་
བཅོས་སོགས་མིང་ཚིག་དུ་མ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཚུགས་པའི་རང་ལྡོག་བཏགས་ཡོད་དུ་
བཤད་པ་ལས། བྱུང་བ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཀྱན་བཏུས་
བསྟུ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབྱེ་མ་རང་རྒྱུད་
པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་དགོས་པར་གསལ་ཏེ། གསེར་སྤང་དུ་རྒྱན་སྤང་
དངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འཚོས་སྒྲོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྫོང་བྱེད་
ནམ་དག་དེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེས་ཚིག་ནི། དེའི་སྐད་དོད་སྤྱོད་ཞེས་པའི་
ཤུལ་ནི་འཚོས་པ་སྟེ། རྒྱ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ལས་བསྐབ་པ་གསུམ་ལྡན་དུ་འཚོས་པ་
དང་། རྒྱ་ཡའམ་ཏར་ཏ་སྒྲོབ་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་ངན་འགྲོ་དང་སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལས་སྒྲོབ་
པས་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔྱེ་ན། རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་
གཉིས་ཡོད། སྤངས་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དེ་བཀའི་མཚན་ཉིད། སྤོབས་པ་
བཞི་ནི། དོན་དང་ལྡན་པ། ཚུལ་དང་ལྡན་པ། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་བྱེད་པ། ཞི་བའི་ཕན་
ཡོན་སྟོན་པ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མར། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཚུལ་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་། སོགས་
སོ། །དེས་ཚིག་ནི། བཀའི་སྐད་དོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་པའི་སྤྱེལ་གསལ་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་
གསུངས་པ་སྟེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་གྱི་བཀའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་ལྡན་
པས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དཔྱེ་སྟོན་ལས། དང་པོ་དུས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དཔྱེ་
བ་ནི། འཁོར་ལོ་གསུམ་སྟེ་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན།

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱའི་སྟོན་ནས་དཔྱེ་བ་ལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དང་དེས་
གཉིས་སུ་དཔྱེ་བ་དང་། བསྐབ་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་སྟོན་གསུམ་དུ་དཔྱེ་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་བཤད་ཟིན། གཉིས་པ་ནི། ལྷག་པ་ཉིང་དེ་འདྲིན་དང་། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་

དང་། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དེ། རིམ་བཞིན་
མདོ་སྒྲེ། འདུལ་བ། མདོན་པའི་སྡེ་སྟོན་གྱི་མཆན་ཉིད། སྤྱིའི་སྐྱབ་བཤད་ནི། སྡེ་སྟོན་གྱི་སྐད་
དོད་མིའག་ཞེས་བྱང་ལ། དེ་གོང་བྱ་དང་བྲེ་བོ་ཆེ་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེས་ན་བྲེ་བོ་ཆེའི་
ནང་དུ་བྲེའུ་ཆུང་མང་བོ་འདུས་བ་ལྟར། འདི་དག་གི་ནང་དུ་བརྗོད་བྱ་བསྐབ་བྱ་མང་བོ་
འདུས་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །སོ་སོའི་སྐྱབ་བཤད་ནི། མདོ་སྡེའི་སྐད་དོད་སྒྱུ་ཀྱའི་ངེས་ཆིག་
ནི་བཞི་སྟེ། གནས་དང་མཆན་ཉིད་དང་། ཆོས་དང་། དོན་སྟོན་པ་བཞིའི་ཆོགས་སྒྱུ་གྱུར་
པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གནས་རྣམས་དང་ནི་མཆན་ཉིད་དང་། ཆོས་
དོན་སྟོན་གྱིར་མདོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །མདོན་པའི་སྐད་དོད་ཨ་ལྷའི་ངེས་ཆིག་ཀྱང་བཞི་
སྟེ། མདོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། ཡང་ཡང་སྟོན་པ་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རྟོགས་
པའོ། །དེ་ཉིད་ལས། མདོན་དུའི་གྱིར་དང་ཡང་ཡང་དང་། ཟེལ་གཞོན་རྟོགས་གྱིར་མདོན་
པའི་ཆོས། ཞེས་སོ། །འདུལ་བའི་སྐད་དོད་བི་ན་ཡའི་ངེས་ཆིག་ཀྱང་བཞི་སྟེ། ལྷུང་བ་དང་།
བྱང་བ་དང་། ལྷང་བ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། །དེ་ཉིད་ལས། ལྷུང་དང་འབྱུང་དང་ལྷང་
བ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་དང་གང་ཟག་དང་། བཅས་པ་དང་ནི་རབ་དབྱེ་དང་། རྣམ་པར་
ངེས་གྱིར་འདུལ་བ་ཉིད། ཅིས་སོ། །རྒྱ་མཆན་དགུས་སྡེ་སྟོན་གསུམ་དུ་བཞག་སྟེ། ཐེ་ཆོམ་
དང་། སྟོན་པ་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་དང་། རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་གྱིས་གཉེན་པོ་གསུམ་
དང་། བསྐབ་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། བསྐབ་པ་དང་པོ་གཉིས་སྐབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་
བསྐབ་པ་སྐབ་པ་སྟེ་བརྗོད་བྱ་གསུམ་དང་། ཆོས་དོན་ལ་བྱང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་དོན་
སྐབ་པ་དང་། ཆོས་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བྱེད་ལས་གསུམ་དང་།
རིམ་བཞིན་སྐྱར་ནས་བཤད་པའི་གྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སྡེ་སྟོན་དག་ནི་གསུམ་མཐ་གཉིས་
ཀྱང་རུང་། །བསྐབ་པའི་གྱིར་ན་རྒྱ་ནི་དགུར་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་རྗོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་ཏེ། སྟོང་བོ་མཆོག་ལས། མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྐྱད་ལུང་བསྐྱན་དང་། ཞེས་སོགས་
ལྟར་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་གྱིར། དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་ཡང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་བརྒྱའི་

ཕྱིར་དུ། །དོན་བསྟུས་ཚིགས་ལྷག་གསུངས་པའོ། །དབྱངས་བསྟན་དབྱས་དང་ཐ་མ་
 རུ། །ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་གསུངས་པའོ། །ལྷང་བསྟན་གང་ཟག་འཆི་འཕོ་དང་། །གང་དུ་སྐྱེ་
 བ་སྟོན་པའོ། །ཚིགས་བཅད་སྡེ་ནི་མདོ་རིལ་བོ། །ཚིགས་བཅད་ཉིད་དུ་བསྐབས་པའོ། །ཆེད་
 བརྗོད་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ། །གནས་ཕྱིར་ཡི་རངས་ནས་གསུངས་པའོ། །སྤྱིང་གཞི་ཡུལ་
 དང་གང་ཟག་དང་། །ཉོན་མོངས་ཉེས་པ་བཞི་སྟོན་པའོ། །རྟོགས་བརྗོད་དེ་ནི་དོན་གང་
 འབྱེད། །དཔེ་དང་བཅས་པར་སྟོན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་སྟོན་ཆེ་ལས། །དེ་ལྟ་བུས་པས་འབྲས་
 བུ་ནི། །དེ་ལྟ་བུར་བར་སྟོན་པ་སྟེ། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱེས་རབས་སྟོན་པས་ལམ་
 གྱི་སྐབས། །སྟོན་དང་དཀའ་སྤྱད་ཚུལ་སྟོན་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སེམས་དཔའི་ལམ། །རྒྱས་
 པར་སྟོན་པ་ཡུམ་ལྟ་བུའོ། །ཁྲད་བྱུང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི། །ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་
 པའོ། །གཏན་དབབ་སྡེ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
 རོ། །དེ་དག་ལས་སྤྱིང་གཞི་གཙོ་འཁོར་བཞི་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་
 དགུར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་དག་སྡེ་སྟོན་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། །ཀུན་བཏུས་ལས། །དང་པོ་
 ལྷ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོན་དང་། །དེ་ནས་བཞི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་འདུལ་
 བའི་སྡེ་སྟོན་དང་། །དེ་ནས་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོན་དང་། །ཐ་མ་ཐེག་པ་ཆེ་
 རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོན་དུ་བཤད། །གཞི་བསྟུ་བར། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོན་དང་། །གཞན་རྣམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་དུ་བྱས་ནས་གཉིས་ཀ་མདོ་སྡེའི་
 སྡེ་སྟོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱང་སར་ཡང་བཤད། །ཉན་སར། །སྤྱིང་གཞི་འདུལ་བ་དང་། །གཏན་
 དབབ་མདོན་པ་དང་། །གཞན་རྣམས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོན་དུ་བཤད་དེ། །ཤེས་བྱེད་མཆོན་དུ་
 གསལ་ལོ། །

བཞི་བ་བདག་རྒྱུན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་ནི། །ཞལ་ནས་གསུངས་པ་སོགས་གསུམ་
 ཡོད། །ལྷ་བ་གདུལ་བྱའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་ནི། །ཐེག་དམན་དང་། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོན་གཉིས་
 སུ་དབྱེ་བ་སྟེ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། །གཉིས་ཀྱང་རུང་། །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ལ་མཆོག་དམན་
 གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། །ཐེག་ཆེན་ནི་རྒྱན་ལས། །དམིགས་པ་ཆེ་ཉལ་ཉིད་དང་ནི། །དེ་བཞིན་

སྤྱི་པ་གཉིས་དག་དང་། །ཡེ་ཤེས་བཙོན་འཕྲུག་ཚོམ་པ་དང་། །ཐབས་ལུ་མཁས་
པར་འཇུག་བ་དང་། །ཡང་ཅད་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དང་། །སངས་རྒྱུ་འཕྱིན་ལས་ཆེན་པོ་
སྟེ། །ཆེན་པོ་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་བྱིར། །ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་ངས་པར་བཟོད། །ཅེས་པ་ལྟར་གྱི་
ཆེན་པོ་བདུན་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །

འཆོས་སྟོབ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་ཞིང་སེམས་ཅན་གྱིས་བརྩམས་པའི་
རྫོང་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། །གཉིས་སྤྱི་བའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །རྒྱུད་སྒྲ་
མར། །གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི། །སོགས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་བཞི་ལས།
དང་པོ་མིང་གི་སྟོན་པ་དབྱེ་བ་ནི། །རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། རོན་མེད་རོན་ལོག་རོན་
དང་ལྷན། །ཞེས་སོགས་ལྟར་དབྱ་སྟེ། །གསུམ་ཆན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཉིས་གཉིས་ནི་བསྟན་
བཅོས་ལྟར་སྤང་དང་། །བྱི་མ་རེ་རེ་ནི། །བསྟན་བཅོས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བྱེད་
ལས་གྱིས་དབྱེ་ན། །རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱད་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་བཟོད་བྱའི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། །ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་སྟོན་པ་དང་། །རི་ལྟ་བ་
སྟོན་པ་དང་། །ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོན་པའི་དེ་གསུམ་སྟེ། །དང་པོ་ལ་ཕལ་
བྱུང་གཉིས་ལས། །སྤྱི་མ་ནི། །ཤེས་རབ་བརྒྱ་བ་སོགས་འཛིག་རྟེན་ལུགས་གྱི་བསྟན་བཅོས་
རྣམས་སོ། །བྱི་མ་ལ་ལྟ་ལས། །གཏན་ཆེགས་རིགས་པའི་དེ་ནི། །བྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་རྟོག་
གའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ། །སྤྱི་རིག་པའི་དེ་ནི། །ཀ་ལྟ་བ་དང་། །ཅ་རྒྱ་པ་ལྟ་བུ། །གསོ་བ་རིག་
པའི་དེ་ནི། །སྟན་དབྱེད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ། །བཟོ་རིག་པའི་དེ་ནི། །སྤྱི་གཟུགས་གྱི་ཆ་
ཆད་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ། །ནང་རིག་པའི་དེ་ནི། །ཐུང་བོ་ལྟའི་རབ་འབྱེད་ལྟ་བུ། །གཉིས་པ་
ནི། །དབྱུ་མ་རྒྱུན་ལྟ་བུ། །གསུམ་པ་ནི། །བྱང་ས་ལྟ་བུ། །བཞི་བ་འཆད་པའི་བཀའི་སྟོན་པ་དབྱེ་
བ་ལ། །བཀའ་སྤྱི་དགོངས་འགྲེལ་དང་། །སོ་སོའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་
ལས། །དང་པོ་ནི། །བཀའ་སྤྱི་ཆེག་གི་ཆ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་སྤྱི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་སོགས་དང་། །རོན་གྱི་ཆ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆེགས་རིག་
པའི་བསྟན་བཅོས་སོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་དབྱེད་དགོས་གསུངས། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་དགོངས་

འགྲེལ་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། བར་བ་དང་། ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ལ། ལྷ་བའི་ཆ་གསལ་བར་བྱེད་པ། མངོན་པ་མངོན་ལྷ་བྱ། སྦྱོང་པའི་ཆགས་ལ་བར་
བྱེད་པས། འདུལ་བ་མདོ་ཙ་བ་ལྷ་བྱ། ལྷ་སྦྱོང་བྱང་འབྲེལ་དུ་གཏན་ལ་འབབས་པ། བྱེ་བྲག་
བཤད་མངོན་ལྷ་བྱ། གཉིས་པ་བར་བའི་དགོངས་འགྲེལ་ལ་ཡང་དེ་ལྷར་གསུམ་སྟེ། མཚན་
གཞི་རིམ་བཞིན། དབྱ་མ་རིགས་ཚོགས་དུག་དང་། སྦྱོང་འདུག་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
ལྷ་བྱ། གསུམ་པ་ཐ་མའི་དེ་ལའང་གསུམ་ལས། མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན། ཐེག་བསྐྱུས་
དང་། སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལྷ་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལ། བཀའ་ལ་བརྟེན་མ་
བརྟེན་གཉིས་དང་། སྡེ་མ་ལ་ཡང་། བཀའ་ཉིད་ལ་འགྲེལ་བར་བཏབ་པ་དང་། བཀའི་དོན་
རང་རྒྱུད་དུ་བཅུམས་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ཚུལ་སོགས་ཡོད་དེ། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བལྟ་བར་
བྱའོ། །གསུམ་པ་ཙོད་སྟོང་ལ། ཁོ་ན་རེ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་བྱབ་
སྟེ། རྒྱུད་ཟླ་མར་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དེ་གཉིས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་
ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་
བཀས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཁྱོད་པ་ཙོམ་པོ་རྣམ་གཡེང་སྤངས་པས་ཁྱབ་
པ་གང་ཞིག་རྣམ་གཡེང་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ལ་སངས་འཕགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱུད་ཟླ་མར། རྣམ་གཡེང་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད། །ཅེས་བའི་དོན་
བྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་སྤངས་ན་བདེན་འཛིན་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཡིག་ཆར། སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་རྣམ་གཡེང་སྤངས་པར་ཐལ། ལས། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། དེས་བདག་འཛིན་དང་ཤེས་སྟོབ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་འཛིན་སྟོང་
ཉིད་ལ་རྣམ་གཡེང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་
པ་རོལ་བའི་ཁས་སྤངས་ལ་འཁྲིས་པའི་སྟོན་བཙོན་པ་ཙོམ་ཡིན་པར་མཚན་འགྲེལ་ལས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ལྷགས་ལ་རྣམ་གཡེང་མེད་པའི་དོན་སྤངས་པ་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་།

འདིའི་རྣམ་གཤམ་ཁྱད་ཀྱང་། རྒྱུད་སྒྲ་དར་ཁྱིམ་ལས། དབྱེ་བ་པོའི་ཀྱན་སྒོང་གི་བྱུང་པར་རྟེན་
པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་དང་། བྲགས་པ་ལ་ལྟ་བ་སོགས་འཁོར་བའི་འདུ་རྩིའི་རྣམ་གཤམ་མེད་
པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྡེ་སྡོད་གསུམ་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྡེ་སྡོད་
གཉི་ག་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། མདོ་གཅིག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་གང་ཟག་འོང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཐེག་
པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྡེ་སྡོད་དུ་འདོག་ཚུལ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་སྟོ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་གསུང་རབ་གཉིས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དང་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་གཉིས་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་
གསུངས་པའི་ཆ་ནས་རིམ་པ་ལྟར་སོ་སོར་འབྱེད་པར་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་རྗེའི་
གསུང་རབ་རི་སྟེད་ཅིག་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་
མཁན་ཐེག་པ་གསུམ་སོ་སོར་འབྱེད་བྱེད་ནི་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་དང་། གང་
ལ་ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་སྡེ་སྡོད་དང་། དེ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། དེས་སྐབ་པའི་
ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲས་བུ་མཆོག་དམན་ཏེ་ལྡེའི་སྟོ་ནས་འབྱེད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བསམ་པ་དང་ནི་བཤད་ཉིད་དང་། །སྦྱོར་བ་དང་ནི་
ཆོགས་དག་དང་། །འབྲས་པའི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བ་ཡིས། ཐེག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅིས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དཀོན་བཅེགས་སོགས་དེ་གསུམ་གའི་གཞི་
མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དབྱོད་ལས། ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དང་། སྡེ་སྡོད་གཞན་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། མཁན་གཞི། དཀོན་བཅེགས་དང་། སངས་རྒྱས་སལ་མོ་ཆེ་དང་། མདོ་ཉིང་ངེ་འདྲིན་
རྒྱལ་བོ་ལྷ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མའི་མཐའ་དབྱོད་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་པ་ཆེ་

ཆུང་གཉིས་ཀའི་མདོའི་དགོངས་འགྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གའི་དགོངས་འགྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གའི་དགོངས་པ་འགྲུལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བར་བའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲུལ་ཅིང་དང་པོའི་དགོངས་པ་ཞར་བྱུང་དུ་འགྲུལ་བས་དང་པོའི་དགོངས་འགྲུལ་དུ་མི་འཛོག་པར་ཚུལ་འཁོར་གྱི་ཡིག་ཆར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་ལོ་གསུམ་གའི་དགོངས་འགྲུལ་གྱི་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཀུན་བདུས་སོགས་རེ་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་འཁོར་ལོ་གསུམ་གའི་དགོངས་འགྲུལ་ཀུན་བདུས་དང་། དབྱ་མ་སྒྲུང་བ་དང་། དབྱ་མ་རྒྱན་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། དགོངས་འགྲུལ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲུལ་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་ཡོད་ལ། ཀུན་བདུས་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་འགྲུལ་བ་ལ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་ཆ་མཉམ་དུ་འགྲུལ་བས་གཉིས་ཀའི་དགོངས་འགྲུལ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་སྡེ་སྡོད་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་འདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་བདུས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། ཀུན་བདུས་ལས་ལོངས་སྤྱོད་མ་བསྟན་ལ། ས་བཅུ་ལའང་མི་ཅམ་ལས་མེད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོངས་འགྲུལ་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ནའང་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དེ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་སྡོད་ནམ་ལས། རྡོམ་ནམ་པ་གཉིས་ནི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲུལ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་རྒྱུན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་ལ་དབབ་པའི་སྡེ་ཚུལ་ཅན། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་སྡེ་སྡོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་དེ་གཉིས་ཀའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའི་མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་

ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་བརྟུས་དང་ཡིག་ཆ་དེའི་བྱིར་ཟེར་ན་ཡང་། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོན་དབྱེར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་གྱི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་
ཆེ་ཆུང་སྤྱན་མོང་གི་སྡེ་སྟོན་གྱི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལ། ཐེག་
པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྤྱན་མོང་གི་ལམ་གྱི་
ཡིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག་ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཞི་བསྟར་བ་
ཙྏམ་དུས་སྤྱི་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། བསྟར་བ་ལྟར་ན་དེ་དུས་ནས་མ་
ཆང་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེར་སྡེ་སྟོན་གསུམ་བསྟར་ཆེ་
མངོན་པ་བསྟར་བ་བྱར་དུ་མ་མཛད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་མངོན་པ་བསྟར་བ་
ནི་ས་སྟེ་རང་ཡིན་པས་དེ་བྱར་དུ་མ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། མངོན་པ་བསྟར་བའི་གཞི་མ་ཆང་
བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན་མདོ་འདུལ་གཉིས་ཀྱི་བསྟར་མི་རུང་བར་
འཕྱར་ཏེ། དེ་དུས་སྤྱི་དེ་དག་གི་བསྟར་གཞི་མ་ཆང་བའི་བྱིར། ཉགས་དེར་ཐལ། མདོ་སྟེ་ཕལ་
ཆེར་སྒྲུང་ལུལ་ན་བཞུགས་པར་སྟོབ་སྟོབ་ལས་བཤད་ལ། དགེ་སྟོང་མའི་ཁྱིམ་སྡེ་བརྒྱ་
ཡོད་པར་སྟོན་མདོ་དང་འགྲེལ་ཆུང་ཡོན་ཏན་འོད་མར་བཤད་ཀྱང་སྟུམ་བརྒྱ་རེ་བཞི་ལས་
གཞན་ཀྱན་ལྟུང་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་ཐལ། བཤད་ཚུལ་དེ་མ་ཆང་
བར་མངོན་ཞེས་དང་མི་འགྲིག་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་དེ་དུས་སྤྱི་མངོན་པའི་
བསྟར་གཞི་མ་ཆང་བས་གཞི་བསྟར་བའི་རྒྱས་བཤད་དུ་དེ་བསྟར་བྱར་དུ་མ་མཛད་ཅེས་པ་
མིན་གྱི། །གཞི་བསྟར་བར་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་མདོ་སྟེ་སྡེ་སྟོན་དུ་བཤད་
པ་ལྟར་ན། དེ་དུས་སྤྱི་མདོ་སྟེ་ལ་སྟོན་ཏེ་མངོན་འདུལ་ཆེས་ཉམས་ཤིང་མ་ཆང་བས་དེ་
དག་སྟེ་སྟོན་གསུམ་དུ་བསྟར་ཚུལ་གསལ་བར་མ་བཤད་པར་མངོན་ཞེས་པ་དེའི་དོན་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་སྟོན་དུ་སྤྱང་པོ་ཉི་མའི་དངོས་གྲུབ་སོགས་མངོན་པའི་དབྱེར་ལན་གསུམ་
འབྱུང་བར་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། འདུལ་བ་ཉམས་པ་ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པར། ཡང་དག་

བསྐྱེད་པའི་གཞི་ཉམས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། བྱབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་སུའི་ལྷགས་ལའང་བསྟན་བཅོས་ལ་ཤེས་པ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 གྱི་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཡིད་སྦྱར་བྱེད་
 པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་
 འདྲའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱན་ལ་ཡིད་སྦྱར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་སྦྱར་བྱེད་ཡུལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་དེའི་ཡིད་སྦྱར་བྱེད་ཡུལ་གྱི་རྒྱན་དེ་གང་ཟག་དེའི་
 ངག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡིད་སྦྱར་བྱེད་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་
 རྒྱན་དེ་གང་ཟག་དེའི་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱལ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་མངོན་
 རྟོགས་རྒྱན་དེ་ལག་ཆོག་གང་ཞིག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟེ།
 དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ལག་གིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་རྟོགས་
 རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གང་ཟག་དེའི་ཡིད་སྦྱར་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ལག་ཡིན་
 བ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ལག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་
 དེས་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ལ་ཡིད་སྦྱར་བྱེད་ཚུལ་མེད་པར་
 ཐལ་ལོ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཡིད་སྦྱར་བྱེད་ཡུལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་སྐྱ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་མངོན་
 རྟོགས་རྒྱན་ལག་ཏུ་འདོན་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ནང་མ་
 ཁྱལ། འོ་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་རང་གཞན་གྱི་ལོ་སྤྱོད་མར་སྐྱས་པའི་ཆོག་ལ་ཡིད་སྦྱར་
 བྱེད་ཚུལ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཡིད་སྦྱར་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ལག་ཡིན་ན། སྐབས་འདིའི་
 ལག་ཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་འདོན་བཞིན་པ་
 མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་ཐོས་པའི་རྣམས་ཆད་མ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དུས་མཉམ་
 པ་འདྲིན་པ་གང་ཞིག དེས་དེ་ཐོས་བཞིན་པ་ཡིན་ན། སྤྱི་དེ་ཡང་གྲགས་བཞིན་པ་ཡིན་
 དགོས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐར་ལམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་རྫོང་བྱེད་རྣམ་
 དག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ། འོ་ན་རྫོང་བྱེད་རྣམ་དག་ཡིན་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རྣམ་
 དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྫོང་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པའི་སྤང་
 བ་ལ་རྫོང་བྱེད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་
 བ་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་སོགས་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག དེ་འདྲའི་མདོན་
 རྟོགས་རྒྱུ་དེ་སྤྱི་ཁས་སྤངས་ཀྱང་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་སྤྱི་མཆེད་དང་རྣམས་ཀྱི་
 ཉན་བྱ་དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་དང་མིག་ཤེས་
 ཀྱི་བརྒྱུད་བྱ་ཡང་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དམ་
 བཅའ་བ་འདིས་བ་ལང་དཀར་ཟལ་མདོན་སྤྱི་རྟོགས་པ་གང་ཞིག དེ་མདོན་སྤྱི་རྟོགས་
 རྟོགས་བྱེད་མདོན་སྤྱི་བཞི་ལས་དབང་མདོན་ཡིན་ཀྱི། དམིགས་བསལ་མ་གཏོགས་སོ་
 སྤྱི་ཡིད་མདོན་ལ་སྤང་ལ་མ་ངས་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར་ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག དམ་བཅའ་བའི་དག་ཏུ་ལྷུང་པའི་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་དེ་མདོན་
 རྟོགས་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་བྱེད་པ་བོ་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་བ་རང་གི་
 རྩོལ་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་བའི་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག རྒྱུ་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་ན། ཞལ་ནས་
 མ་གསུངས་གོང་དུ་རྩིས་བཅུན་བྱམས་པའི་སྤྱི་གས་ལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་
 ཞལ་ནས་མ་གསུངས་ཀྱང་རྫོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤྱི་གས་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། བརྒྱུད་སྟོང་བའི་མདོན་ཆོག་ཡིན་ན། དེ་དུས་སྤྱི་སྟོན་པའི་སྤྱི་གས་ལ་
 ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག མཚུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྤྱི་གས་ཞི་

ཡོངས་གཏད་སོགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་མ་གནང་གོང་ནས། རྗེས་སུ་གནང་རྒྱུ་འདྲི་ཐོབ་ཀྱི་
 ཆོག་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་ལུགས་ལ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བརྒྱད་སྟོང་བ་དེ་གསུངས་མ་ཐག་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དང་ལཱ་སོ་
 གཉིས་ཆང་བར་འདོད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་དག་ཞལ་ནས་མ་གསུངས་
 གོང་ནས་ཡོད་ན་གསུང་མ་ཐག་ནས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
 བྱང་ངེས་ནམ་འབྲེད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱིད་ལས། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་སྤང་གཞིའི་
 ལཱ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལཱ་དེ་མཐོང་བ་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
 ཡིག་ཆར་ཡང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་རྗེས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་
 སོགས་བསྐྱས་པའི་ཆོག་ནམས་ཀྱང་བཀའ་བསྐྱབ་པ་མཛད་གོང་དུ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སྟོན་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་མ་བརྒྱམས་གོང་དུ་རྒྱ་ཀྱི་
 གཞུང་ཆོག་ཐམས་ཅད་རྗེ་བཙུན་ཀྱི་སྤྲགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་རྒྱ་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། འོ་ན། རྒྱ་མ་བརྒྱམས་གོང་གི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་སྤྲགས་ལ་ཤར་
 བའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱ་མངོན་རྟོགས་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུས་ཀྱི་དེའི་གཞུང་ཆོག་
 དེའི་གཞུང་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་མ་བརྒྱམས་གོང་གི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་ནམ་མཁུན་ཀྱི་
 གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱ་མངོན་རྟོགས་རྒྱ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱའི་ནམ་གངས་མང་ཡང་མ་སྟོས་སོ། །ལོག་རྟོག་རི་འབྲུད་གཙང་
 མའི་ཆབ་རྒྱ་ཅན། ཁྲད་བྱང་དོན་ཀྱི་རྩ་སྟོན་ནགས་ཆལ་གྱིས། ཉིར་བསྐབས་ཀུན་མཁུན་
 གསུང་གི་རི་སྐལ་ན། །བདག་སྟོའི་ཁྱ་བྱག་ཕྱོས་པའི་དབྱངས་འདི་སྟོག ། ॥

བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་རིན་
ཆེན་གསལ་བའི་རྒྱན་མེ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐོར་བཞུགས་སོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག

བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྒོ་གཅིག་ལ། བྱང་ཆེན་ཐོབ་པའི་བདག་པོའི་རྒྱན། བྱང་
གྲོལ་མཐོ་རིས་ཀྱན་སྐྱེད་པའི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། གསུམ་པ་ཆེག་དོན་ལ་
གསུམ། ཤེས་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་དང་། ཉམས་ལེན་སྒྲོར་བཞི་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱི་ཡན་
ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། གྲང་པོ་ལ་གསུམ། ཐོབ་བྱ་རྣམ་མཁྱེན་དང་། ཐོབ་བྱེད་ལམ་
ཤེས་དང་། སྒང་བྱ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། གྲང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་
བརྩེད་པས་མཆམས་སྒྱར་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། སྐབས་བསྡུ་བའོ། གྲང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བསྡུས་པའི་དོན་ཀྱན་བསྟན་ནས་སོགས་
བྱང་། རྩི་བཅུན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྡུས་དོན་ལས་རྣམ་གཞག་རྩོགས་པར་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ་
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དང་པོར་རྣམ་མཁྱེན་བརྩེད་བྱར་སྤྱད་པའི་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་
ཏུ་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བཞེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྒོན་
གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱ་
དགོས་པས་འབྲས་བུ་ལ་སྒོ་བ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་
ཡང་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱིར་མཆམས་སྒྱར་ལ་བཤད་པ་རྩོགས་
པ་དང་། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཇི་བས་ལན་འདེན་པའི་མཆམས་སྒྱར་གསུམ་ཡོད་
པ་ལས། འདིར་སྤྲ་མ་གཉིས་ཆང་ལ་བྱི་མ་ནི་རིགས་དང་དམིགས་རྣམ་གྱི་མཆམས་སྒྱར་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པར་གསེར་སྤོང་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེའི་དོན་སྟོན་པའི་གདམས་
 ངག་དང་། གདམས་དོན་རི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོག་
 དོན་དང་། མཐའ་དཔྱོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། རབ་དབྱེའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། དེ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
 མཚམས་སྒྲུབ། ཅ་བ། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་
 དང་བཅས་པ། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སོགས་བྱུང་། འདིར་བཞུག་
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རང་ལས་གཞན་པའི་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་
 འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་
 གཉིས། ཅ་བའི་ཆོག་དོན་དང་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།
 སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་བྱུབ་ནས། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་གཉིས་སོ། ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། ཅ་བའི་
 ཆོག་རྒྱུ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་གཞན་དོན་
 འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ལས་བསྐྱེད་པ་དང་བྱུང་འདས་རྒྱ་འབྲས་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱུགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་ནི་སྟོན་པ་དང་འདུག་པའི་
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། བསྐྱེད་ཚུལ་ནི་རང་ཉིད་མ་འོངས་པ་ན་སངས་
 རྒྱལ་སྤྱུ་བྱུབ་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་བཞུག་པ་
 སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རང་རང་གི་སྒྲུབ་པ་རི་ལྟར་བཞེན་དུ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་པོར་
 རྒྱུའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོན་སེམས་དང་། རི་ལྟར་སྟོན་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་
 ཐབས་སུན་ཆོགས་རྒྱུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྲས་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འདུག་སེམས་
 བསྐྱེད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་
 དོན་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རི་ལྟར་ན་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དོན་དུ་གཉིས་ཡུལ་དགེ་བའི་ཆོས་རྒྱུགས་བྱང་ལ་འདུན་པ་སེམས་བྱང་ཡིན་པའི་

བྱིར། བྱལ་སྤྱི། སེམས་བསྐྱེད་ནི་གྲོགས་སེམས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་གང་གཞན་
 འོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་སྤང་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། སྤྱི་བ་ཆེ་དང་རྩམ་པ་ཆེ། འོན་ཆེ་བ་དང་འབྱུང་བ་ཆེ། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་པ་སྤྱི། འོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ཟེར། མདོར་ན། གཞན་འོན་དུ་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་བྱང་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་འདུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱལ་
 སྤྱི། སེམས་བསྐྱེད་སེམས་སྤྱི་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་སྤྱི། འདི་ནི་རྩ་བར་འདོད་པ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་སྟམ་པའི་ཚོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པའི་ལན་དང་། གྲོགས་ཀྱི་
 མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པའི་ལན་ནོ། འདྲ་པོ་ནི། བདེན་མོད་ཀྱི་ནས། ཉེས་པ་མེད་
 འོ། ཞེས་པའི་བར་བྱང་། འདོད་པ་སེམས་བྱང་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 བ་དེ་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྩ་ཆོག་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ཁྱེད་སེམས་
 བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་གསུམ་ཆང་
 བས་དངོས་མིན་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཆོས་གསུམ་ཆང་སྟེ།
 དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱལ་བཤེལ་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
 བས་དེ་དག་འདོན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་དགེ་བའི་ཆོས་གཞན་འོན་ལ་འདུན་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཅན་གྱི་འོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་ཡོད་ན་དེ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་བཞེན་ནས་དེ་དག་གི་
 བྱིར་དུ་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བས་རྒྱུའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་
 ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། འདུན་པ་རྒྱུ་ཡོད་ན་སེམས་བསྐྱེད་
 སྐྱེ་བ་ལྟར་གཞན་འོན་དང་བྱང་ཆུབ་འོན་དུ་གཉིས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་
 བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ནི། འོགས་
 རྒྱས་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོར་ན་སེམས་ཡིན་ཀྱང་དེ་འདོད་པའི་མིང་གིས་

གསུངས་པ་ནི། རྒྱ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའི་མིང་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
བཏགས་པ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལ་བཏགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟའི་སྟོན་མེད་དེ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྟོན་ལམ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་
སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྟོན་ལམ་དེའི་སྐྱུ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་ལམ་དེ་
ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་སྟེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་བཏགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་སྟེ། རྒྱ་མཆན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གོགས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དེ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། དགོས་པ་
ནི་སྟོན་ལམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ལྟན་ཅིག་བྱང་བ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ལ་སྟོན་ལམ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་དེ་སྟེ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་
ནི་སྤར་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་གོགས་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་
གྱི་འདུན་པའི་མིང་གོགས་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལ་
ཡང་བཏགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ངས་པའི་ཡན་ལག་དམིགས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། ཡང་གང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་ཏེ། ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དེ་
གང་འདོད་བྱའམ་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་ཡིན། གཞན་དོན་
དེ་གང་གི་ཆེད་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་གང་ལས་
ཤེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་ངི་བའི་སྟོན་ནས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་སྐྱ་ནི་མཆན་
ཉིད་བསྟན་བར་མ་ཟད་མདོས་ཀྱང་སྒྱབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། བསྐྱུ་དང་རྒྱས་པའི་སྟོན་ནས་བརྗོད། ཅེས་བྱང་།
སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་དོན་གྱི་ཆེད་ཏུ་རྫོགས་བྱང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་བཤད་པ་དེ་
ཡུམ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་བྱས་ཀྱི་རང་དགར་ནི་མ་ཡིན་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་ཡིན་པ་
དེ་དང་གཞན་དོན་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྐྱུ་རྒྱས་ཏེ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་
བཤད་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གསེར་སྤང་

ལྟར་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་དེ་དང་གཞན་དོན་དེ་ནི་ཡུམ་གསུམ་ལས་
བསྐྱུས་རྒྱུ་གི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཡུམ་བར་མ་ལས་བསྐྱུས་པ་བཞིན་དུ་
གཞན་གཉིས་ལས་དོན་ཚང་བར་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་ཅིང་། བརྒྱད་སྟོང་བར་
རྒྱས་བསྐྱུས་གི་ཆོག་སོ་སོར་མེད་ཀྱང་དོན་ཚང་བར་བསྐྱུས་ལ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་སེམས་
བསྐྱེད་གི་མཚན་ཉིད་སྤར་བཤད་པ་དེ་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་
ཚུལ་དབྱེད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་བཞི། བྱང་ཆུབ་མདོ་ལས་བསྐྱུས་ཚུལ་དང་།
གཞན་དོན་མདོ་ལས་བསྐྱུས་ཚུལ་དང་། རིས་ལན་དེས་བྱུང་པའི་དོན་དང་། མདོ་གཞན་
མ་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་
གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་། སོགས་བྱུང་། ཞོང་གི་སེམས་བསྐྱེད་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཚུལ་དེ་
ནི་ཡུམ་གི་མདོའི་དོན་དང་མཐུན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུམ་ག་ལས་བྱང་
ཆུབ་དོན་གཉིས་དང་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་གཉིས་མདོར་རྒྱས་གཉིས་གཉིས་གི་སྒྲོ་ནས་
བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། སྤུང་མ་དེ་བསྐྱུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་གི་ཆོག་སྤྲོ་བསྐྱུས་
པ། ཤེར་བྱིན་ལ་མི་དམིགས་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་པོ་དང་། ལེན་པ་པོ་མི་དམིགས་པར་བསྒྲུབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་དུ་ཤེས་བྱེད་གི་དག་གིས་རིམ་བཞིན་དེ་མདོར་
བསྐྱུས་དང་རྒྱས་བཤད་གི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོ་དང་པོས་བྱང་ཆུབ་འདོད་
པས་བཙོན་པར་བྱ་ཞེས་ཏེ་འདོད་པ་མདོ་ཙམ་དང་། གཉིས་པས་དེ་འདོད་པས་བྱིན་དུག་
ལ་བསྒྲུབ་ཅེས་སྦྱོར་བ་དེ་རྒྱས་པར་བྱེན་ནས་བསམ་པ་ཤུགས་ལ་འཕངས་སོ་ཞེས་གསེར་
ཕྱིང་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སོགས་
བྱུང་། འདོད་པ་བྱི་མ་དེ་བསྐྱུས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་མུང་འདས་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་འདི་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། སེར་སྤྲོ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་ཤེར་

ཕྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་རབ་དུ་
 ཉོན་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་དག་གིས་རིམ་བཞིན་དེ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་སོགས་སྒྲ་གསུམ་བྱང་བའི་གསུམ་པས་
 སྒོ་བྲོས་མི་ཟད་པ་སོགས་མདོ་གཞན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་
 པར་གསུངས་པ་ཡང་བསྟུ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་མདོ་གཉིས་ཚན་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་བྱང་
 རྒྱལ་དང་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་
 དེ་རྗེ་བཅུན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་འདོད་པའི་དོན་དུ་བཀའ་
 བ་ཡིན་པར་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སོགས་བྱང་། སེམས་
 བསྐྱེད་ནི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་སྤར་བཤད་པ་དེ་རྗེ་
 བཅུན་གྱིས་རང་བཟོར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་
 པར་མདོ་ཚན་བཞིས་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི། གཙུག་ལག་གི་སོགས་བྱང་། གཙུག་
 ལག་གི་གཞུང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་སྐབས་དོན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉོན་པ་ལྷུར་
 ལེན་པ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་། སྒོ་བྲོས་མི་ཟད་པ་དང་སྤོང་བོ་བཀོད་པ་སོགས་མདོ་གཞན་
 ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུངས་མོད་ཀྱང་འདིར་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་གཞན་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་
 རྩངས་སུ་མ་བྲིས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོག་མངས་སུ་དོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུམ་གྱི་
 མདོ་ནི་འདིའི་བཤད་བྱའི་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གསེར་ཕྱང་ལྟར་ཡིན་ལ་
 རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་ཡུམ་རྒྱས་བསྟན་གཉིས་རྩངས་སུ་མ་བྱངས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་
 སམ་སྟུམ་ཞིང་། གསེར་ཕྱང་དུ་བཤད་ཚུལ་དེ་འདྲ་བཀོད་ནས་དེ་ནི་བྲིས་པ་འདིད་པའི་
 ཆོག་སྟེ། ཡུམ་བསྟན་པར་ཆོག་འགོད་རྒྱ་མེད་ལ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ཆོག་དེ་དག་
 ལ་མང་ཉུང་གི་བྱང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀའ་པ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་རབ་དབྱེ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 སོགས་བྱང་། རྩ་བ་ནི། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། །ནས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ། །ཞེས་
 པའི་བར་བྱང་། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་ན་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། དཔེ་ས་སོགས་ཉེར་

གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་དོན་འདུན་ལྡན་སོགས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་འབྱེད་ཆོག་སྐྱར་དགོས་ཤིང་། འབྱེད་པའི་
 རྒྱ་ནི་གོགས་འདུན་སོགས་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། བྱི་བའི་ཐ་དད་ནི་
 ཕལ་ཆེར་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མ་གཉིས་བྱི་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་སྤྲ་མ་
 རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་། བར་བ་རྒྱས་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྒྱ་དང་བྱི་མ་བྱི་མ་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། སྦྱིར་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མ་ངེས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདུན་ལྡན་གྱིས་བྱུང་པའི་བྱིར།
 ཞེས་གསེར་ཕྱེད་ལས་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། དཔེས་དོན་མཆོན་ཚུལ་དང་། ས་
 མཚམས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱར་བའོ། དང་པོ་ནི། ཞེས་
 བྱ་བ་དག་གིས་བཤད་དེ། རྒྱས། བྱངས་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་བྱང་། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཆ་
 བའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་སམ་ས་སོགས་ཉེར་གཉིས་ཀྱིས་དོན་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་
 བཤད་དེ། བདུན་པ་སོགས་དང་པོ་ཉེར་གཉིས་ཀྱིས་མཐར་ལྡན་པ་ནི་ཞེས་སྐྱར་བ་ངོ་བོ་
 དང་། ས་སོགས་བར་བ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ལྡན་བྱ་བ་སྟེ་ཞེས་སྐྱར་བ་དཔེ་དང་། ཆོས་དཀར་
 བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དངོས་པོ་སོགས་ཐ་མ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སྐྱར་བ་
 ནི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་ཚུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་
 ལྡན་པ་ནི། ས་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། གསེར་ལྟ་
 བུ་སྟེ། ཕན་བདེའི་བསམ་པ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། ལྟག་བསམ་དང་ལྡན་པ་ནི། རྒྱ་ཆོས་ལྟ་
 བུ་སྟེ། དགེ་ཆོས་མཐའ་དག་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་
 ལྡན་པ་ནི། མེ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྦྱིབ་པ་མངོན་གྱུར་སྟེག་པའི་བྱིར། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ལྟག་བསམ་
 དང་ལྡན་པ་སྦྱོར་ལམ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ཆོགས་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། གསེར་ཕྱེད་
 ལས། གཉིས་ཀ་ཡང་ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀར་འབྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་། ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་རྒྱན་གྱི་དེ་རང་གོགས་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པའམ་སྦྱོར་བ་མི་ཟད་པ་
 དང་ལྡན་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། རྒྱན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་སྟོ་གོས་མི་

ཟད་པའི་མདོའི་དོན་སྤྲད་པ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཡིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པའི་
 ཕྱིར། སྤྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། གཏེར་ལྟ་བུ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོམ་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། ལྟལ་བྱིམས་དང་ལྡན་པ་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་གནས་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་
 གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་སྟེ། མི་འདོད་པ་ཐོག་ཏུ་བབས་
 པས་ཡིད་མི་འཇུགས་པའི་ཕྱིར། བཙོན་འགྲུམ་དང་ལྡན་པ་ནི། རྩོམ་ལྟ་བུ་སྟེ། བདུད་གྱིས་
 ཐེག་ཆེན་ལས་མི་བྱེད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་ལྡན་པ་ནི། རི་རབ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྣམ་
 གཡེང་གིས་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པ་ནི། སྤུང་བུ་ལྟ་
 སྟེ། སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐབས་དང་ལྡན་པ་ནི། བཤེས་གཉིན་ལྟ་
 བུ་སྟེ། ཆད་མེད་བཞིས་སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར། སྟོན་ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཡིད་
 བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོན་ཤེས་ལས་ངེ་ལྟར་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ནི། ཉི་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། བསྐྱེད་དོན་བཞིས་གདུལ་བྱ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ནི། ཇི་ཟེའི་སྤྱུ་ལྟ་བུ་སྟེ། སོ་རིག་བཞིས་གདུལ་བྱ་འདུན་པར་
 བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། མདོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ནི། རྒྱལ་བོ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཉོན་པ་བཞིས་
 དུས་བཞིར་རྒྱུད་མི་བྱ་བའི་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་གཞན་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བསོད་
 བླམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ནི། བང་མཛོད་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོགས་གཉིས་ལས་ཡོན་ཏན་སྟོ་
 ཆོགས་གང་འདོད་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ནི། ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་
 བུ་སྟེ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཤེགས་ཤུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གྲོགས་བྱང་སྟོགས་
 ལ་ཡིན་གྱི་གྲོགས་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མིན་གསུངས། སྟོང་རྩེ་ལྟག་མཐོང་ངམ་ཞི་ལྟག་
 གཉིས་དང་ལྡན་པ་ནི། བཞོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྱི་ཞེའི་མཐར་མི་ལྷུང་བར་མི་གནས་པའི་
 སར་བདེ་ལྷག་ཏུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། འདིའི་སྟོང་རྩེ་ཞི་གནས་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་
 ལས། གཞན་དོན་ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་སྟོང་རྩེ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཞི་
 ལྟག་མི་ཟད་པ་དང་སྦྱར་དགོས་པས་སོ། །གཟུངས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ནི། བཀོད་མའི་རྒྱ་
 ལྟ་བུ་སྟེ། ཐོས་ཟིན་དང་ཐོས་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འདྲིན་པས་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར། བཀོད་མའི་

ཆུ་ནི་ཐང་གི་དཀྱིལ་ནས་ཡར་ཁྱེན་དུ་བྱང་བའི་ཆུ་དང་། ཆུ་མིག་ནི་རིའི་ངོས་ནས་ཆུར་བྱང་བའི་ཆུར་སའི་དངོས་གཞིར་བཤད་དོ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞིའི་དགའ་སྟོན་དང་ལྡན་པ་ནི། སྒྲིམ་སྟོན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐར་འདོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གདུལ་སྟོན་པ་སྒྲོགས་པའི་ཕྱིར། བཏོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཆུ་བོའི་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞན་དོན་ལ་རིས་སྤྱི་མ་ཆད་པ་དང་རང་གི་རང་གིས་རྒྱ་མི་འཆད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྒྲིམ་དང་ལྡན་པ་ནི། སྒྲིམ་སྟོན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་ཆེན་བརྟུག་གིས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་གདུལ་བྱའི་ཕན་བདེའི་ལོ་རྟོག་སྒྲིམ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་སྒྲིམ་དགོས་ཏེ། དབྱིག་འབྲེལ་ལས། དཔེ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་མི་ཟད་པ་ཉིད་འབྱུང་བ་དང་སྒྱུར་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་དེ། དག་ལྡན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་བསམ་སྒྲིམ་ལྟག་བསམ་དང་། སྤྱི་ལོ་ཕྱི་རྒྱུག་ཆད་མེད་དང་། མདོན་པར་ཤེས་དང་བསྐྱེད་དོས་བཞི། སྤྱི་ལོ་རིག་ཉོན་ཆོགས་གཉིས་དང་། བྱང་རྒྱུ་ཕྱོགས་མཐུན་ཞི་གནས་སོགས། གཟུངས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་མདོ་བཤད་དང་། བཏོད་གཅིག་ཐབས་ལ་མཁས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཟད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་པ་དང་། སྒྲིམ་བ་དང་། ལྟག་བསམ་དང་། ཕྱི་རྒྱུག་དང་། ཆད་མེད་བཞི་དང་། མདོན་ཤེས་ལྟ་དང་། བསྐྱེད་དོས་བཞི་དང་། སྤྱི་ལོ་བཞི་དང་། ཉོན་བཞི་དང་། ཆོགས་གཉིས་དང་། བྱང་རྒྱུ་སོ་བདུན་དང་། ཞི་ལྟག་གཉིས་དང་། གཟུངས་སྒྲོ་བས་གཉིས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞི་དང་། བཏོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་། ཐབས་མཁས་མི་ཟད་པ་སྟེ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་ཅུ་འདི་ཙམ་ལ་འདི་ལྟར་འཐད་དེ། སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་འབྲེལ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་བསམ་དང་སྒྲིམ་ལྟ་དང་། ལྟག་བསམ་སྤྱི་ལོ་ཕྱི་རྒྱུག་པ་དུག གྲུ་མདའ་དུས་མཚོ་དུས་ལག་པ། སྤྱི་ལོ་ཙམ་ཙམ་བདུན་ལག་རྒྱུ་མཚོ། བརྒྱ་ཆོན་གཉིས་དང་ཐ་མ་གཉིས། མི་ཟད་པ་ནི་བརྒྱད་ཅུར་བཤད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ། ཆོགས་གཉིས་གཅིག་དང་

ཞི་ལྷག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་ནས། སྟོབས་པ་མ་བགྲང་བར་གཟུངས་བཞིར་བགྲང་བ་ནི་
 དེ་དང་འགལ་དོགས་ཏེ། ལག་པ་དང་རྒྱ་བ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་
 ཐང་རྗེའི་གསུང་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ཐབས་ལྡན་སོགས་ལྟ་ཆད་མེད་མ་ཟད་
 པ་སོགས་ལྟ་དང་སྐྱར་བ་གཞི་ལྡོག་ནས་དང་། ཐབས་མཁས་སོགས་དང་སྐྱར་བ་རང་ལྡོག་
 ནས་ཡིན་ཞིང་། མི་ཟད་པ་གཞན་དང་སྦྱོར་ཚུལ་འདི་དང་འདྲ་བར་དོན་གསལ་ཟིན་བྱིས་
 ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གྲོགས་འདུན་སོགས་ཉེར་གཉིས་དང་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་གཉིས་
 དེ་བྱེ་བསྐྱེ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མེད་བཞིས་སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་
 དང་། མངོན་ཤེས་ལས་འབྲས་བུ་ལ་དབང་འཕྱོར་བའི་སྟོན་ལམ་གྱི་དེ་དང་། བསྐྱེད་པོས་
 བཞིས་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དེ་དང་། སོ་རིག་བཞིས་གདུལ་བྱ་འདུན་
 པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་བདག་ཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་དང་། རྟོན་བཞིས་བྱང་པའི་དཔྱོད་
 པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་སྣ་ཆོགས་གསུངས་པའི་སྟོན་ནས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་ལ་
 མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བཞི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་
 རྟོན་དང་། ཐབས་མཁས་ཆད་མེད་པའི་སྟོན་ནས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱིས་སྐྱུ་བསྐྱར་སྣ་
 ཆོགས་སྟོན་པའི་བདག་ཁྱེན་ཆོས་སྐྱེད་དང་ཞེས་སྦྱོར་ཞིང་། གཞན་རྣམས་ནི་ལྷག་བསམ་
 དང་སྦྱོར་བ་གོ་བརྒྱུག་པ་དང་། འདུན་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྦྱིང་རྗེ་ལ་ཞི་གནས་ཞེས་
 པ་མ་གཏོགས་མིང་ཡང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བ་མི་ཟད་པ་དང་ལྡན་པ་ཆོགས་
 ལམ་ན་ཡོད་ཀྱང་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ན་མེད་པར་འདོད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། ཞེས་
 སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ཉེར་
 གཉིས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་སྟོན་པར་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་ཉེར་གཉིས་ཀྱིས་
 བསྐྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ས་མཆོམས་ལ་གཉིས། དེ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཀྱན་
 བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་ནི། ནས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སས་
 བསྐྱེད་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་བྱང་། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་སོ་སོར་བཤད་ཏུ་

ཡོད་དེ། དེ་ལ་དང་པོ་འདུན་ལྟན་སོགས་གསུམ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ཆོགས་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་བསྐྱུས་ཤིང་། དེ་ནས་གཅིག་སྒྱུར་བ་དང་ལྟན་པ་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་སྒྱུར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས། དེ་ནས་སྒྱུར་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་དང་ལྟན་པའི་བར་བཅུ་ནི་རབ་དགའ་སོགས་ས་བཅུས་རིམ་བཞིན་བསྐྱུས་པས་གསེར་ཤིང་ལྟར་ནའང་དང་པོ་མཐོང་ལམ་དང་ལྟག་མ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྱུད་ལུལ་ཅན་ཏེ་སྐབས་དེར་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་དང་པོ་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་དང་ལྟག་མ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སྤྱི་ཡོད་ལ། དེ་ནས་མངོན་ཤེས་དང་ལྟན་པ་སོགས་ལྟ་ནི་གསེར་ཤིང་ལྟར་ན་ས་བཅུ་བ་དང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་དག་ས་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས། དེ་ནས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྒྱུར་དངོས་མཇུག་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེང་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྒྱུར་བ་ནི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དངོས་དང་མཇུག་ནི་རིམ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་རྗེས་ལ་བྱེད་པར་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་བཤད་ཅིང་། གཞན་དག་གིས་སྤྱི་གཉིས་སམ་ཡེ་ཤེས་ལཱའི་སྤྱི་མ་བཞི་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། སྤྱི་སྤྱི་འམ་བྱ་བུ་ཡེ་ཤེས་ནི་མཇུག་ཏུ་འདོད་པར་གསེར་ཤིང་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སོགས་བྱུང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་སྟེ། ཆོགས་ལམ་ནས་མི་སྒྲོབ་པའི་བར་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དོན་བདུན་ཅུའི་ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐ་མ་འཕྲིན་ལས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆ་ཆང་བ་དེ་དངོས་སྤྱི་གསུངས་པས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆ་ཆང་རེ་ཡོད་པ་གོ་རུས་ཤིང་། དེའི་ཡང་འདིའི་དོན་བསྒྲོམ་པའི་ཆེ་ཆུལ་དེ་ལྟར་ཉམས་སྤྱི་ལེན་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་སྒྱེ་བའི་རྟེན་ལ་དབྱེད་པ། བརྟེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ། དམིགས་པ་ལ་དབྱེད་པ། རབ་དབྱེ་ལ་དབྱེད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་སྒྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ཡིན་ན། བདེ་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཟེར་ན། དེ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། དེ་ངན་སོང་གསུམ་གཤི་ལུས་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་དཔལ་བའི་རྟེན་ལ་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་ལ་ཡང་སྐྱེ་
བ་ཡོད། དུད་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟིན།
གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པར་འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཡི་དྲགས་
མང་བོ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཀོད་པར་གསུངས་པའི་དོན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཀོད་པའི་
དོན་དུ་བསམ་བཞགས་ཆེན་མོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཤི། ལྷའི་རྒྱལ་བོ་རྒྱ་
མཚོས་ཁྱས་པ་ལས། ལྷ་ཁྱི་གཉིས་སྟོང་གིས་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱལ་
བ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་འདིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་དྲི་མེད་སྟོང་བོར་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་
མ་སོགས་སུ་ལྷང་བཞུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་རིམ་དང་གསེར་མེང་
ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཞུགས་ཆེན་མོའི་བཤད་ཚུལ་དེ་
ལྟར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་མདོའི་སྐྱ་སོར་བཞག་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
དག་གིས་བདེན་པ་མཐོང་ཆེ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་འཇུག་བར་སྐྱབས་གཉིས་པའི་མཐའ་
དཔྱོད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དཔྱད་དཀའ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་རང་ལུགས་
བསམ་གཞུགས་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟེ། དེར་མཛོད་འགྲེལ་ལས། ངན་སོང་བ་དེ་དག་གི་
ལུས་ཉིད་གང་ལ་སྟོམ་པ་ཡང་། མི་སྐྱེ་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མི་སྐྱེ་བ་ཞིང་ཚ་སྟོ་ཅན་ལྟ་
བུར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་རྒྱངས་ནས། རྒྱ་མཚན་འདིས་ན་ངན་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ལ་ཐེག་
པ་གསུམ་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་རྟོད་ཡན་ཆད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པས་ཡི་དྲགས་བདེན་པ་མཐོང་
བ་ལ་བཀོད་པའི་དོན་ཐེག་དམན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལའང་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་འཇུག་སེམས་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་
སྟོན་སེམས་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱབ་ཤི། ལམ་རིམ་ལས། ལྟ་དང་སྐྱ་ལ་
སོགས་པ་ལུས་དང་བསམ་པའི་སྟོན་སྟོན་སེམས་སྐྱེ་བར་རུང་བ་ཐམས་ཅད་འདིའི་
ཡང་རྟེན་དུ་རུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་དེ་འཇུག་སེམས་སྐྱེ་རུང་གི་

དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྟེན་ལ་འཇུག་སྒོམ་ཀྱང་གསར་ཐོབ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒོན་འཇུག་གི་བྱང་པར་འཇུག་
སྒོམ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱིས་འབྱེད་པར་ལམ་རིམ་དང་གསེར་སྤེང་ལས་བཤད་ཅིང་། ཡིག་ཆར་
ཡང་། འཇུག་སེམས་ལ་སྒོམ་པ་བཟུང་བ་དང་ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སྐྱེ་བྱ་བ་གཉིས་
ཆོགས་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ངན་འགྲོ་བའི་
རྒྱུད་ལ་བྱང་སྒོམ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་དེ་གསར་སྐྱེ་མེད་པའི་ཞིབ་ཆ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
བྱར་གཉིས་རིམ་བཞིན་བྱུང་སྟེ། བྱང་རྒྱུབ་གཞུང་ལམ་ལས། སྦྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཤི་
འཕོས་ཀྱང་རྗེས་སྐྱེ་འབྲངས་པས་འགྲོ་བ་གསུམ་ག་ན་ཡོད་པ་འཐད་ལ། ཞེས་དང་། འདི་
ནི་མི་རིགས་ཏེ། རིས་བདུན་གྱི་སོ་ཐར་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་དགོས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་
སྐྱེ་བའི་ལྷ་མི་སྤྲིད་པར་འཇུག་ཞིང་། གནས་པའི་རྟེན་དུ་དགོས་པ་དང་ཤི་འཕོས་པས་
མི་གཏོང་བའི་རྒྱ་ཆགས་པ་ཡིན་ན་ལྷ་དང་དུད་འགྲོའི་དགེ་སྦྲོང་སོགས་སྤྲིད་པར་འཇུག་
རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འདིའི་བྱང་སྒོམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་སྐབས་
སྐྱེ་དུད་འགྲོ་མ་སྒོས་པར་སྐྱེས་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་གྱི་སྐབས་སྐྱེ་དེ་སྒོས་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒོན་དེ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་བྲངས་པའི་ལམ་རིམ་གྱིས་ལུང་དེས་སྒོན་
སེམས་སྐྱེ་བྱང་གི་རྟེན་ཡིན་ན་དེ་ཆོགས་ལེན་བྱང་གི་རྟེན་ཡིན་པས་ཁྲབ་མཐའ་བསྟན་
གྱི། དེ་ཡིན་ན་འཇུག་སེམས་སྐྱེ་བྱང་གི་རྟེན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་སྐྱེས་ཡང་ཡིག་ཆ་དང་འགལ་བས་དབྱེད་དགོས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་ལྷར་
ཀྱུར་པའི་དགེ་སྦྲོང་ཡོད་པར་རྟོག་གི་འབར་བར་བཤད་པས་གཞུང་ལམ་གྱི་གསུང་ཟིན་
ལ་སོ་ཐར་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་ལྷ་མི་སྤྲིད་པར་བཤད་པའང་དབྱེད་དགོས།

ཁོ་ན་རེ། ངན་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ལ་ཆད་མེད་བཞི་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་
འཇུག་སེམས་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁོས། ཁྲབ་སྟེ། འཇུག་སེམས་ཀྱི་བྱ་བའམ་
རྒྱུབ་པ་ལ་ཕྱིན་དུག་དང་། ཆད་མེད་བཞི་དང་། བསྐྱེད་དངོས་བཞི་སོགས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་
དངོས་སྐྱེ་ཆང་བ་ཞིག་དགོས་པར་ཡིག་ཆར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཆ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།

ཚད་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་ཀུན་བརྟུས་ལྟར་ན་དངོས་གཞིས་ཁྱབ་ལ། མངོན་ལྟར་ན་
དགའ་བ་ཚད་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་དང་། གཞན་གསུམ་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་
ན་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་
ནས་ཚད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་སྒྲུབ་པོ། ཞེས་དང་། མངོན་ལས། དགའ་བ་བསམ་
གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། གཞན་ནི་རྒྱལ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་ཁྱབ་ན། ཁྱབ་
པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བསྟོགས་གསར་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བྱེན་ལྟ་བུ་གང་
ཡང་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་དག་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བྱས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་དག་གི་ཉམས་ལེན་ཚད་དགོས་པའི་དོན་ཟེར་རམ་
དཔྱད།

ཁ་ཅིག་གིས། དག་ཞིང་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། འགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
བདེ་འགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ལ་འགོ་བའི་དོན་
མ་ཚད་བའི་ཕྱིར་དང་། འགོ་བའི་དོན་སྐྱེ་སྲིད་སོགས་བགོད་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་བྱེན་པ་ལ་བྱེད་
པར་མངོན་དང་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོར་བཤད་ཅིང་། དེ་དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་ཞིང་རྟེན་ཅན་ལ་སྲིད་པ་བཞི་འཛོག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འགོ་
བའི་དོན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་ཞིག་དུ་ཕྱིན་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་ན་བར་སྲིད་པའང་དེར་
ཐལ་བ་བསྐྱོག་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞིང་། ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་
པའི་དཔྱལ་བའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། དང་པོར་ངན་འགོ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་དང་པོར་བདེ་འགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་དང་པོར་བདེ་འགོ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་
པ་གང་ཞིག་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བདེ་འགོ་བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་རྣམས་
ཅེད་འབྲེལ་མང་ཡང་མ་སྟོན།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་སེམས་ཤིག་དགོས་པར་
ཐལ། དེའི་ཉེར་ལེན་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དེར་ཐལ། སེམས་དེའི་ཉེར་

ལེན་ཡིན་ན། སེམས་དེ་དང་དེའི་ཁམས་གང་རུང་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲེལ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་རྒྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་རྒྱུར་པའི་དད་པ་ཡང་ཡོད་སྟེང་ཇེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱིས། རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་དང་། རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་ཕྱིན་རྒྱལ་གི་སྟོད་པ་ལ་དད་པ་རྣམས་དང་། གཞན་དོན་ཁྲར་འཁྱར་བའི་སྟེང་ཇེ་ཆེན་པོ་སོགས་སེམས་རྟེན་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མིན་སྟེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཀོན་མཆོག་རྒྱ་ལ་ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་དད་རྒྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ལ་དད་བྱེད་པ། བྱང་ཆུབ་སྐྱོན་མེད་པར་དད་རྒྱུར་ནས། རྒྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དེ་སྟེའོ། ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱིང་ལས། སེམས་རྟེན་ནི་རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟེང་ཇེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཐོས་པ་དང་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་དད་སོགས་སེམས་རྟེན་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ཆེ་སེམས་བསྐྱེད་དད་སོགས་དེ་དང་དེར་རྒྱུར་པར་ཐལ། དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་སོང་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། ཉུགས་གྲུབ་སྟེ། ལམ་ཀྱི་སེམས་རྟེན་བྱ་ཚུལ་ནི་ས་བོན་ལས་ལྷ་ལྷ་སྟེས་པ་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་སྒྲ་ཕྱི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། མཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷགས་བརྟེན་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་དུས་མཉམ་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བརྟེན་ཚུལ་མིན་པར། ལྷགས་མེར་བསྐྱེད་ཆེ་ལྷགས་དེ་མེའི་ངོ་བོར་སོང་བ་ལྷར་ལམ་དེ་རང་གི་ངོ་བོར་སོང་བའི་སྟོན་ནས་དེའི་སེམས་རྟེན་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་གང་དང་གང་གི་ངོ་བོར་སྟེ་སྟེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྟོད་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་པ་དེས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་ལམ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དེ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དེའི་ངོ་བོར་སོང་བ་ཙམ་དང་། དེར་རྒྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་

ཆད་མེད་ལམ་དེ་རང་གི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་ངོ་བོར་སོང་ཡང་དེ་
མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་རང་གི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ངོ་
བོར་སོང་བ་དང་དེ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
ཅིག་གིས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་དགོས་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁམས་
གསུམ་ས་དགའི་སེམས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
ལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་གང་ཞིག་གཞུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཡོད། གཞུགས་
མེད་སས་བསྐྱེད་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས་ཤིང་སྒྲ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་ཁྱོང་བ་ཐོན་པ་སྒྲོམ་བྱང་ལ་མ་ལྟོས་ཀྱང་དེ་ལ་སྒྲོམ་བྱང་
མེད་པར་གཞུང་གང་ནས་མ་བཤད་ལ། གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་ཐོབ་
ཆེ་དང་པོར་བསམ་བྱང་གི་དེ་ཐོབ་ཀྱང་དེ་སྒྲོམ་བྱང་དུ་གྱུར་དུ་འཕོས་པས་བསམ་སྒྲོམ་
གཉིས་ཀ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཞུགས་ཆེན་མོ་ལས། ཐེག་ཆེན་ལུགས་
ལ་ཁམས་གོང་ན་འཕགས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་སོ་སྒྲེ་ལའང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ག་ཡོད་
དེ། འདོད་གཞུགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་དེ་དང་དེ་ཐོས་ཆེ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་སེམས་
བསྐྱེད། འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་བདེན་པ་མཐོང་ཞེས་བཤད་པ་དེ་རྣམས་སྐྱ་ངེ་བཞིན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་སྒྲེ་བ་ལ་བསམ་སྒྲོམ་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
ལ་གཞུགས་མེད་བཞི་གའི་དངོས་གཞི་ཡོད་པ་གང་ཞིག་། དེ་དག་གི་རིགས་རྒྱན་ཕྱི་མར་
གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཀྱུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཁས་
ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཀྱུན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཡིག་
ཆར། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་བྱས་ན་སྒྲོབ་ལམ་ལ་རུང་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་འདོད་ན་མི་རུང་བས་སྤར་བཤད་པ་ཀྱུན་ལ་ལེགས། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་བཤད་
པའི་སྐབས་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་གཞུང་གི་ཐོབ་ཆོད་ནི་དོན་དམ་སེམས་

བསྐྱེད་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་སྤང་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁམས་གསུམ་གའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་ཅན་
 གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ནམས་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ནམ་པ་
 གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་དེ་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་ཤོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་རེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟེ། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 འདོད་སེམས་ཀྱིས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་
 པ་གང་ཞིག་ །དེའི་རྒྱན་ཕྱི་མར་གྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
 འདོད་པའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་སེམས་
 ཀྱིས་སེམས་རྟེན་བྱས་ནས་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟོམ་མཁན་གི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་ བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ནམ་གྲོ་ལ་གང་རུང་ལ་སྟོམ་བྱུང་གིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 རྒྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཞུགས་ཆེན་མོ་ལས། ས་མཐོན་པོར་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ལ་མ་
 རྟོས་པར་སྟོམ་བྱུང་གི་ཚུངས་བཅོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པ་
 འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེད་མཁན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གྲུབ་
 མཐའ་བཞི་པོ་སྤྱི་ལུགས་ལའང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ནམ་གྲོ་ལ་ལམ་གང་རུང་སྟོམ་
 བྱུང་གིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་
 ཡང་བཤད་ལ། དེས་ན་སྟོམ་བྱུང་ཡིན་མིན་གི་བྱང་པར་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱིས་མི་
 འབྱེད་པར། དམིགས་པ་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་ལས་འདས་ཏེ་སྟོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་
 བརྟན་པོ་ཡུལ་ཡུན་ཅན་རྒྱང་ཆད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐུག་པ་ལྟ་བུའི་ཚུངས་བཅོན་པ་དེ་ལ་
 བྱེད་དགོས་པར་ནམ་བཤད་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྐྱེ་ལྟར་ན་བསམ་གཞུགས་
 ཀྱི་ལུང་དེར་དབྱེད་གཞི་ཡོད། ཤོང་གི་ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་
 སེམས་ཀྱི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འདོད་སེམས་
 ཡིན་བཞིན་པར་གནས་ཞེས་སྟོ་མང་ཁས་ལེན་གི་རྒྱན་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་

ཀྱི་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པ་སྒོམ་མི་དགོས་ལ། གཞུགས་མེད་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་དེ་
ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞུགས་མེད་རྟེན་ཅན་
ཀྱི་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེས་དེ་གཞུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞུགས་
མེད་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་གསེར་སྤང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་
མེད་རྟེན་ཏུ་འདོད་སེམས་སྐྱེ་མ་ཟད་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའང་མངོན་ཏུ་མི་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོམ་བྱང་གི་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན་རེ་ཞིག་མ་བྱུང་། ཉགས་གྲུབ་ཟེན། འདོད་ན། དེའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོམ་བྱང་
གི་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྐྱེ་སྤྲུལ་
འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་མེད་པར་སྒོ་རིག་གི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོམ་བྱང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་སེམས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཏུ་འགྱུར་ངེས་ཀྱི་
རྟོག་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་དེ་སྒོམ་བྱང་གི་རྟོག་པ་མ་བརྒྱུད་པར་སྒོམ་བྱང་
གི་མངོན་སུམ་ཏུ་འགྱུར་ཆུ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་
ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཁམས་གསུམ་གའི་སས་བསྐྱེད་
ཀྱི་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག སས་བསྐྱེད་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བྱང་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་
དེ། བྱང་མཐའ་འོག་མའི་ལུགས་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱང་གོང་མའི་སྐབས་འདིར་སས་
བསྐྱེད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐབས་བརྒྱུད་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་
བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
ལ། སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་བྱང་པའི་ཕྱིར་ན། ཐོས་བྱང་གི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ཆོག་རྗེས་འབྲང་གི་གོ་བ་ཙམ་ཡིན་
 པས་བྱར་བྱུན་གྱི་རོ་དང་འདྲ་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་དེ་མཆོན་
 ཉིད་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། །བསམ་བསྐྱོམ་གྱི་དེ་ནི་ཆོག་སྤྱི་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་
 སྤྱོད་ལམ་དང་བསེས་སྤུབ་ཅིང་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་བྱར་ཤིང་དངོས་གྱི་རོ་དང་
 འདྲ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟམ་པ་ཙམ་ནི་ཆོག་རྗེས་འབྲང་
 བའི་གོ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་བྱར་ཤིང་གི་བྱུན་པའི་རོ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཟེར་
 ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་བས་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྦྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་
 ལེགས་པར་འཁྱུལ་སྤུབ་པའི་ཚུང་བ་ཁྱད་པར་ཙམ་སྐྱེས་པ་ནི་བྱུན་པའི་ནང་གི་བྱར་ཤིང་
 དངོས་གྱི་རོ་དང་འདྲ་བས་སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེས་ན་མདོ་ཞེ་རྒྱན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་
 རིམ་གྱིས་ཐོབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མན་ངག་བཞིན་དུ་ཆོག་སྤྱི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པའི་
 སྐབས་ཀྱི་ཚུང་བ་དེ་ལ་ཚོལ་བཅས་ཀྱི་ཚུང་བ་ཟེར་ཞིང་ཐོས་བྱུང་གི་སྐབས་དང་། དེ་ནས་
 དེ་ལྟར་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱེས་འོང་ཆེ་དེ་ལ་
 བཙོན་མིན་གྱི་ཚུང་བའམ་ཚོལ་མེད་ཀྱི་ཚུང་བ་ཐོན་པ་ཟེར་བས། དེ་འདྲའི་ཚུང་བ་ཐོན་ཆེ་
 བསམ་བྱུང་གི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པར་འཛོག་ལ། དེ་ནས་སྒྲོམ་སྟོབས་
 ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་དངས་ཏེ་ནམ་ཞིག་དེའི་སྟེང་ནས་ཞི་གནས་ཐོབ་ཆེ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་དེ་ཐོབ་
 པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་མང་ཞིང་སྒྲོམ་བྱུང་གི་དེ་ལམ་གང་གི་གནས་
 སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་ཚུལ་དབྱེད་སྒྲོམ་ཡིན་པས། དེ་ལ་སྒྲོམ་
 བྱུང་གི་ཚུང་བ་ཐོན་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་དགོས་མི་དགོས་སོགས་སྟོབས་བྱ་མང་ཡང་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་རོ་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རོ་པོ་སེམས་བྱུང་དུ་འདོད་
 དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་

ཏུ་མ་བྱལ་སྟེ། བྱང་ས་དང་དབྱིག་འགྲེལ་ཡིག་ཆར་བྱངས་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་ཕྱེང་
 ལས་ཀྱང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་སྟོན་ལམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞེད་ཅིང་། ཞེས་
 སོགས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ལས་ཀྱང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ལྟར་ན་
 སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་སྐྱབས་པ་ཤད་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་
 སེམས་བྱུང་དུ་བཞེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ན་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་སུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་སོགས་སྟོ་སྟ། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། དེ་སེམས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཕགས་པས་བཤད་པ་གང་
 ཞིག་སྟོབ་དཔོན་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་དང་། བསྐྱེད་ཚུལ་སྟོན་ལམ་དང་། རོན་དུ་གཉིས་བའམ་སེམས་པར་བྱེད་
 པའི་སྟོན་པ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་བྱངས་པའི་ཉི་སྣང་གི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀར་ཉི་སྣང་ལས་བཤད་པའི་ཚོད་
 ལན་རྣམས་བཀོད་ནས་འདོད་པ་བཏགས་པ་བ་དང་སེམས་མཚན་ཉིད་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཕགས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་པར་
 ཐལ། སེམས་ཀྱང་ཡིན་ལ་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་སྐྱབས་པ་ཤད་མཛད་དེ།
 སེམས་བྱུང་མིན་ན་དེ་འདྲའི་སྐྱས་བཤད་དུ་མེད་པར་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། འོ་ན་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་སུ་བཞེད་
 པ་དོན་གྱི་དབང་ཅི་ཞིག་གཟིགས་ཤེ་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱའི་དོན་
 མི་གནས་པར་དགོངས་ནས་མཛད་ཅིང་། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ལས། འཕགས་
 མེད་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་སྐྱབས་པ་ཤད་ཚུལ་སེམས་ཀྱང་ཡིན་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡང་
 ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་དགོས་
 པར་བཞེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་པར་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་དགོས་
 པ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྟོབ་ཆེ་དང་ཚོམ་པ་ཆེ། རོན་
 ཆེ་བ་དང་འབྱུང་བ་ཆེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་པ་སྟེ། རོན་གཉིས་ལྡན་པའི་

སེམས་འབྱུང་བ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུ་བ་ཐ་མས་སྦྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་།
དོན་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་མཐ། རང་གཞན་གྱི་
དོན་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་སེམས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཤིག་
སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་སྤེང་ལས། བྱད་པར་དུ་སློབ་
དཔོན་གྱིས་མདོ་སྤེལ་གྱི་ཆུན་ལས། ནས། ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་ཐ་མས་སེམས་སུ་བཤད་པར་
འདུག་སྟུང་དུ་དགོངས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་མི་རུང་བར་ཐལ། བྱུང་བྱིས་
དེ་ལྟར་འདོད་པ་གསེར་སྤེང་ལས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འཕགས་པ་དང་སློབ་
དཔོན་གྱི་ལུགས་སུན་བྱུང་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སེམས་སུ་འདོད་པས་སེམས་
སེམས་བྱུང་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་སློབ་
དེ་མི་འདུག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་འདོད་
གསེར་སྤེང་དང་འགལ་སློབ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། རྣམ་སོ་སོར་གཟུང་དུ་ཡོད་
ན་རྣམས་གཅིག་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་དང་
གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་བསལ་ཡང་གཟུགས་གཟུང་
དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཐ་
དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་སེམས་སེམས་བྱུང་
རྣམས་ཐ་དད་དུ་བཞུག་ནོ་ཟེར་བ་ནི་འགལ་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཆོངས་པས་ཀྱང་སྦྱབ་
མི་བྱས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེས་འདུན་པ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དང་
སེམས་བྱུང་གི་རྣམས་གཉིས་ཀར་འདོད་པ་ལ་སློབ་མཛད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་
མཆན་འགྲེལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལྟར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་
གཉིས་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས།
དེ་ལྟར་ན་ཆོད་ལན་འདི་གཉིས་ཀས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཐ་དད་པར་འདོད་པར་
སྤང་ཞིང་། ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དུ་མས་

ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀའ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
ནི་སྤྱིར་རྣམས་གཅིག་ཐ་དད་ཅེས་པའི་དེ་མ་ཡིན་གྱི་སེམས་དེ་འདུན་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྦྱོར་
བ་ལ་རྣམས་གཅིག་དང་། དེ་ལྟ་མིན་ཀྱང་འདུན་སོགས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ལ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམས་མཚུངས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་གི་ན་ཏུ་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྣམས་གཅིག་
ཀྱང་རྣམས་མཚུངས་མི་ཉམས་ཚུལ་མཛོད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསུང་རབ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་ཆོད་ཀྱན་འདིར་བསྟན་སེམས་
བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། རྟེན་བཞིའི་དང་པོ་གཉིས་རེ་རེ་བ་ཙམ་གྱིས་དྲངས་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་བྱམས་སྟོང་རྩེས་དྲངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་ཅིང་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྤར་བཤད་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩེས་དྲངས་པ་མི་སྤང་ལ།
ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་འདིར་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ངེས་པར་སྟོང་
རྩེ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་
བ་ཙམ་གྱིས་དྲངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་དང་། གཞན་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་
ལ་འགོད་པར་དམ་བཅའ་བའི་སེམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
པ་ལས། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དྲངས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པ་མང་པོ་སྤང་བ་དང་། བསྟན་དེ་གཉིས་
རེ་རེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱི་གྲངས་སུ་བགྲང་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཙམ་སྤྱིའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་

ཉིད་རྫོགས་པ་ལ་རང་གཞན་རེ་རེའི་དོན་ལ་དམིགས་པས་མི་ཚོག་པར་དོན་གཉིས་ལ་
དམིགས་པ་ཚང་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་
དང་། ཕྱི་མ་ལ་རང་དོན་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱི་ དང་
པོ་དེར་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ལ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཞི་བ་
རྒྱུ་བས་ཚོག་འཛིན་གྱི་སྒོ་གཉིས་བསྒྲིག་དགོས་པ་གང་ཞིག །གཞན་དོན་ལ་དགོས་པར་
མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཅམ་གྱིས་ཚོག་འཛིན་ཕྱི་མ་བསྒྲིག་ཅུས་ཀྱང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་དུ་མ་ཟད་རང་དོན་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ལ་འདྲ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་མེད་ན་ཚོག་འཛིན་སྒྲ་མ་
བསྒྲིག་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། སྤྱི་བཤད་པའི་རིམ་པས་འདས་
ནས་གཞན་དོན་ལ་བྱང་ཆུབ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་བསྐྱེད་པའང་
ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་ ཅས། རང་གི་དོན་ལ་འདྲ་ཅམ་མཐུན་ཐོབ་པ་
མེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པར་བྱེད་ཅོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཅམ་བཤད་ལས་
ཀྱང་། རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཚོས་སྤྱི་དགོས་པར་མ་མཐོང་ན་རང་དོན་དུ་ཞི་བ་
རྒྱུ་བས་ཚོག་པར་འཛིན་པ་བསྒྲིག་མི་ཅུས་ལ། དེ་མ་བསྒྲིག་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་སངས་
རྒྱས་ལ་ཐོབ་འདོད་མེད་ན་རང་གི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཞི་བ་རྒྱུ་བས་ཚོག་པར་འཛིན་པའི་
སྒོ་མི་ལྟོག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བདུད་ཀྱིས་གཡོ་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
སོགས་ཀྱང་སྒྲིག་དུ་འཕེན་ཏེ། དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྒྲོན་ལམ་བཟབ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདིས་ཡིག་ཆར་སྒྲོན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྒྲོན་སེམས་མ་ཡིན་པའང་ཡོད་པས་ཤེས་
པར་གྱིས་གསུངས་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཡང་གོགས་
སྤྱི་ལྟོན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དོན་གཉིས་ལ་དམིགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འདོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུན་པ་ལ་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དམིགས་རྣམ་མི་མཐུན་པའི་འདུན་པ་གཉིས་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག དེ་འདྲའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་བར་མ་ཆད་པར་འདྲེན་རུས་པའི་འདུན་པ་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་བར་མ་ཆད་པར་འདྲེན་རུས་པའི་འདུན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་གང་ཞིག །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུན་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་དོན་གཉིས་གང་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་ཆེ་དེ་དང་དེ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་གཙོ་བོར་མངོན་དུ་གྱུར་ལ། སྒྱིར་དེ་འདྲའི་འདུན་པ་མངོན་གྱུར་པ་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཡང་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གིས་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་གྲོགས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དེ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཙོ་བོ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུར་གྱུར་པའི་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་སུ་བཤད་པས་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། འདུན་པ་དེ་དང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་གཉིས་ལ་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་འདུན་པ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་ཞེས་པ་དེ་དེ་འདྲའི་འདུན་པ་རང་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྒྱིར་དེ་ནི་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་ཆོག་ཆོགས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱས་ཏེ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་ཞེས་འདོགས་པའི་སྐབས་དུ་མ་ཡོད་ལ། གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་དོན་གཉེར་གྱི་རང་ལྡན་དེ་ཁ་ལ་དེར་འཛོག་པའི་སྐབས་ཀྱང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དེ་འདུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཏེ་ཞིབ་དཔྱད་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་དམིགས་པ་དང་། ཐོབ་བྱའི་དམིགས་པ་ཅི་རིགས་ཡིན་ན། སྤྲེལ་བྱང་ཚུབ་ཡིན་
 པས་བྱབ་ཟེར་ན། དེ་གང་རུང་ལ་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་པ་ཞིག་དགོས་པར་ཐལ། བྱོང་
 གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 དམིགས་པ་རེ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲེལ་ལ་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བྱི་མ་ལ་ཡང་
 དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པ་ལ་གཞན་དོན་
 ཉི་ཆེ་བ་རེ་ལ་དམིགས་པས་མི་ཆོག་ཅིང་། དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་གྱི་ཉེན་
 མདོན་མཐོ་ལ་འགོད་པ་ནས་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ཀྱི་བར་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་
 དམ་བཅས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། བར་བྱིན་ལམ་སྒྲིགས་ལས། སེམས་ཅན་འཁོར་
 བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཞི་བ་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བདག་གིས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་
 བྱའོ་སྐྱམ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 སོགས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་
 ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གོང་གི་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་རྒྱས་
 བཤད་ཀྱི་མདོ་ཆན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལ་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། རྣམ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་
 ལ་སྤྲིད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་དང་། མཆན་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདིའི་བྱང་ཚུབ་མདོར་བསྟན་
 དུ་ཆོས་ཀྱན་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་དུ་བྱིན་དུག་
 རེ་རེ་ནས་རྫོགས་པར་འདོད་པ་གསུངས་ལ། རྣམ། སེམས་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་མཐར་
 ཐུག་གི་དམིགས་པ་རྫོགས་བྱང་ལ་མ་དམིགས་ན་སྟོའི་འཕེན་པ་དམན་པས་སེམས་བསྐྱེད་
 དུ་མི་འགྲོ་ཡང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཅི་རིགས་ཡོད་པར་རྗེ་བཙུན་སྤྲེལ་མ་རྣམས་
 གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་དམིགས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་རྒྱད་

གཅིག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སླ་མེད་བྱང་ཆུབ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་དམིགས་པ་གང་ཞིག ཐོབ་བྱའི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སླ་མ་དེར་ཐལ།
 དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་
 ཐལ། དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་སླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་རྒྱུད་
 ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་པ་གང་ཞིག དེའི་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་
 པ་ཡིན་ན། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་སྤྲ། དང་པོ་གྲུབ་ཤི། འོན་པ་དུན་བཅའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། རང་དོན་བྱང་ཆུབ་
 དང་གཞན་དོན་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱང་འདས་གཉིས་ལ་དམིགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར། ཁ་ཅིག དེ་འདྲའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། ཐོབ་བྱའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་གཉིས་
 ཀྱི་ཕྱི་མ་དེ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་སྤྲ་རྩ་ལ་འགྲུབ་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སྤོན་ལ་བྱང་ཡང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།
 དེ་ལ་ཁ་ཅིག དེ་མི་འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་དང་པོ་སྤོན་ལ་བྱང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 འདྲའི་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཆོགས་བསགས་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གསར་དུ་སངས་
 རྒྱས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སླ་མེད་བྱང་ཆུབ་དེ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞིང་། གཞན་ཡང་སྤོ་
 བྱ་མང་ངོ་། །

བཞི་བ་རབ་དབྱེ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤོན་འཇུག་གི་བྱང་པར་ལ་རྩེ་ཡབ་སྐྱེས་ཀྱན་
 བཞིད་པ་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་བྱང་པར་འཇུག་སྤོན་ཐོབ་མ་ཐོབ་
 ཀྱིས་འབྱེད་པར་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་བཞིད་པ་གང་ཞིག །སྤོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟིན་

མ་ཟིན་གྱིས་འབྲེད་པར་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་བཞེད། སྟོན་སེམས་དང་སྟོན་སེམས་ཁོ་ནའི་ཁྱད་
 པར་བྱེན་ནས་དེ་འདྲའི་བྱ་བས་མ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོན་སེམས་ཁོ་ན་དང་། དེས་
 ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་འཇུག་སེམས་དང་། སྟོན་འཇུག་མི་འགལ་བར་མཁས་གྲུབ་རྗེས་
 བཞེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སྒྱུ་ཡུར་ཅིག་སྟམ་པའམ་སངས་རྒྱས་སྒྱུ་འཇུག་བར་བྱའོ་
 སྟམ་དུ་སྟོན་པས། སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་ཀྱང་རུང་མི་སྟོབ་ཀྱང་རུང་གི་
 རི་སྲིད་དུ་སྟོན་པ་མ་བཟུང་བ་དེ་སྲིད་དུ་སྟོན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་བཟུང་བ་ནས་
 སེམས་དེ་འཇུག་པའི་སེམས་སྒྲུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འདི་མཐའ་དག་སྲིད་པ་ལས་བསྐྱལ་བའི་བྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་སྟོབ་པར་བྱའོ་
 སྟམ་པའི་བསམ་པ་རྒྱུ་བ་སྟོན་པ་དང་། དེ་ནས་སྟོན་པ་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པས་
 སྟོན་པ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱིན་དུག་སྟེ། གཅིག་ལ་ཞུགས་ནས་འཇུག་པའི་གོ་
 ཚོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དུ་སྟོན་འཇུག་ངངས་
 ཏེ། ཁྱོད་ཁྱེད་དེར་བཟོད་པར་བྱའོ་སྟམ་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་གོམ་པ་འདོར་པ་ལ་སོགས་
 པའི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བས་དངོས་སྒྱུ་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་གཉིས་སྒྱུ་ཡོད་པ་སྟེ། སེམས་
 བསྐྱེད་སྟེའི་མཆོན་ཉིད་ཞུགས་པར་བྱེད་པར་མེད་པ་ལ། སྟོན་པ་ཉམས་སྒྱུ་ལེན་པའི་བྱ་
 བས་དངོས་སྒྱུ་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་གཉིས་སྒྱུ་དབྱེ་བ་ནི་ལུང་སྒྲ་མའི་ལུང་དོན་ཡིན་ལ།
 ཞེས་དང་། སྟོན་འཇུག་དར་ཁྲིག་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
 རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ལས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གང་ལམ་ལ་སྟོབ་པའི་བྱ་བས་མ་ཟིན་
 པ་ནི་སྟོན་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་གང་དེས་ཟིན་པ་ནི་འཇུག་སེམས་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་
 འཇུག་འགལ་བ་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་མཆོན་དེས་ས་མཆོམས་ལའང་
 བཞེད་པ་མི་མཐུན་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། སྟོན་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཁོ་ན་དང་འཇུག་སེམས་
 འཇུག་སྟོན་སྟོབ་པའི་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་པར་བཤད། རྣམ་
 བཤད་ལས། སྒྲ་མ་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དང་། བྱི་མ་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སའི་བར་དུ་ཡོད་པར་བཤད། རྟོགས་ཀྱི་སྣང་བར་སྟོན་སེམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་
ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་མ་སྟོས།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་
སོགས་ལྟར་ཡིན་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། དེའི་དགོངས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་བཤད་སོགས་
ལྟར་ཡིན་ཟེར། དེ་གཉིས་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། སྡེ་མ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་
འཇུག་སེམས་དང་འཇུག་སྟོས་གཉིས་ལྟན་མི་ལྟན་ལ་སྦྱ་བཞི་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
བྱབ་སྟེ། འཇུག་སེམས་ཐོབ་ན་འཇུག་སྟོས་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་མེད་ན་བྱུང་པར་དེ་ལྟར་
འཛོག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་ནས་བཤད་
པ་ལྟ་བུ་སྟོང་པ་ནན་ཏན་དང་བལ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྟོན་སེམས་གཙོ་ཆེ་ཡང་འཇུག་
སེམས་ཀྱང་ཡོད་པར་དབྱ་མའི་ཡིག་ཆར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་རྣམས་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེའི་བྱུང་པར་ལ་རྗེ་ཡབ་སྲས་དག་དགོངས་པ་མཐུན་པ་གང་ཞིག་ཀྱན་མཐུན་སྟེ་
མས་ཀྱང་དེ་དག་གི་བཤད་པ་བསྐྱེད་ནས་རང་ལུགས་འཐད་ལྟན་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་དེར་ཐལ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྣམ་བཤད་ལྟར་བཞེད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་རིམ་གྱི་དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་རྗེས་སུ་འཇུག་སྟོས་ཐོབ་པ་ཁོ་ནའི་
དབང་དུ་བྱས་ཤིང་སྟོས་རིམ་གྱི་སྐྱུ་ཟེན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བྱུང་པར་འཛོག་ཚུལ་གང་
ཞིག་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དེ་ནི་དེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་སྡེ་རྩལ་ཏུ་འཇུག་སྟོས་ཐོབ་
པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་སྟོང་འཇུག་གི་སྐྱུ་ཟེན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བྱུང་པར་
འཛོག་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྗེ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
བྱབ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོང་པའི་རྟོན་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་འཇུག་སྟོས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་
སྟོབ་འདོད་སྟོང་ཞིང་། དེ་ནས་དེ་ལྟར་སྐྱུངས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱ་མཐའ་དག་ལ་སྟོང་
ཐག་པ་ནས་སྟོབ་འདོད་སྟོས་ཏེ་འཇུག་སྟོས་ལེན་དགོས་པ་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་འཛོག་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ལམ་རིམ་རང་གི་བཤད་ཚུལ་དང་ས་བཅད་
བྲངས་ཚུལ་སོགས་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྡེ་རྩལ་ཏུ་

འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་མ་ཐོབ་
 ཅམ་གྱིས་འདྲིལ་མི་རུང་བས་རྣམ་བཤད་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སེམས་
 བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
 རྒྱུད་ལ་སློན་སེམས་གཏན་ནས་མེད་པར་ཐལ་སློན་འོང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་ན་འཇུག་
 སྒྲིམ་ཐོབ་བྱེན་ཆད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་སེམས་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱབ་སྟེ། ལམ་རིམ་གཉིས་དང་གསེར་ཤིང་རྣམ་བཤད་ཀྱན་གྱིས་སྦྱོང་
 འཇུག་དང་སྒྲིམ་རིམ་བཤད་གཞིར་བཀོད་ནས་སློན་འཇུག་གི་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་
 ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཀའི་སྒྲིམ་བཞེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། སློན་འཇུག་གི་ས་མཆོམས་ལ་མི་
 མཐུན་ཟེར་ཡང་མི་རུང་བར་ཐལ། གསེར་ཤིང་ལས་སློན་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཆུང་བྱ་དང་
 འབྲིང་ནས་འཇུག་སེམས་བཞག་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་མདོའི་དངོས་བཞུན་
 དང་སྒྱུར་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མདོའི་སྒྲིམ་བཞེད་ལ་
 སྦྱོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བཞེད་པ་དངོས་སུ་བཞུན་མ་བཞུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 ཉགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་འཇུག་སེམས་ལ་འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་པར་སྦྱོང་
 པ་ལ་སློབ་པ་རེ་རེ་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ན་འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་པ་འམ་
 དེ་དངོས་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་དག་ལ་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་སློབ་འདོད་སྦྱོང་
 པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་བཞེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 དེ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་དོན་དུ་བཞེད་ལ། དེས་ན་དེའི་སྒྲིམ་བྱངས་ཉེ་འཇུག་སྒྲིམ་མ་ཐོབ་པ་
 དང་། དེ་འདྲའི་སློབ་འདོད་ཀྱང་མ་སྦྱོང་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྦྱོང་
 པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་བཞེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དེ་
 སློན་སེམས་ཀྱི་དོན་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱི་མ་གཉིས་སྤྱོད་མའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྒྱུབ་ལ།
 དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེ་འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་ཅམ་གྱིས་མི་རུང་ཚུལ་སློབ་བཞེད་ལ། སྦྱོང་པ་ལ་སློབ་
 པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་འཇུག་སྒྲིམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་དག་ལ་སྒྲིང་ཐག་
 པ་ནས་སློབ་འདོད་རྒྱུད་ལ་སྦྱོང་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་མེད་ན་

སྒྲིབ་པ་ལ་སློབ་ཀྱང་སློབ་སེམས་སུ་འགྱུར་བར་ལམ་རིམ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆན་འགྲེལ་དུ་གོང་གི་ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་དངས་ནས། འདིའི་མཆན་བྱར་འདིར་སློབ་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་སློབ་པ་བཟུང་མ་བཟུང་ལ་མཛད་དོ། །ཞེས་བཤད་ཀྱང་འཇུག་སློབ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་པའི་རིགས་དང་མི་ལྡན་ན་སྒྲིབ་པ་ལ་སློབ་ཀྱང་སློབ་སེམས་སུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རུས་པས་དེ་འདྲའི་བསྐྱེད་སེམས་ཐོབ་པའི་སྐྱེད་ནས་སྒྲིབ་པ་ལ་སློབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་སེམས་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སློབ་པ་བཟུང་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དེར་སློབ་པ་མིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་འདིར་ཡང་ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་འདི་དངས་པར་སྤང་བས། ལམ་རིམ་དང་རྣམ་བཤད་མི་མཐུན་ཟེར་བ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་དའི་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་མ་ཐོན་ཀྱང་སློབ་པས་ཞེས་བྱེད་ཆོག་སྒྱུར་བས་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསེར་ཕྱིང་སོགས་སུ་སྐབས་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱི་མ་དེ་འཕགས་སེང་གི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། ཉོགས་ཀའི་སྤང་བ་ལས། འཕགས་སེང་གི་གཞུང་གང་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ལན་ཅིག་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དུ་མས་བཤད་ཅིང་འདོད་ཀྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དོན་ཆུང་བཅུ་གཅིག་གི་སློབ་ནས་བཤད་ལ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ནི། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་རབ་བསྟེན་བྱས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་སྒྱུར་ནས་མཆན་ཉིད་དང་། ཆོས་དང་སེམས་ཅན་སོགས་ཀྱིས་ས་མཆམས་དང་སྒྱུར་ནས་རབ་དགར་འཛོག་ཚུལ་དང་། སྐྱེ་བ་རྒྱ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་སུ་འཁྱུངས་ཚུལ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར། སློབ་པའི་ཁྱད་པར། བསམ་པ་དག་ཚུལ། ས་གོང་མར་མཁས་ཚུལ། དེས་པར་འབྱུང་ཚུལ་དང་དྲུག་སྟེ་དོན་ཆུང་བཅུ་དུ་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་སོགས་མེད་ཀྱང་བསྐྱེད་སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་བཤད་

ལ་དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བགྲལ། རྒྱན་གྱི་ནམ་གཞག་དེ་འཇུག་པར་ས་དང་པོའི་
ནམ་གཞག་བཤད་པ་ནམས་དང་རེ་རེ་ནས་སྤྱར་ཏེ་བཤད་ཀྱང་ཚོག་པའི་བྱིར། ཤིན་ཏུ་
སྒྲོས་པས་ཚོག

ཁ་ཅིག གསེར་ཕྱེད་སོགས་སྤྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་རིམ་
བཞིན་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་དང་སྒྲོམ་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་ཐ་སྟད་
སྤྱར་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཚོགས་སྐྱངས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲོམ་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་
པ་རེ་རེ་ནས་མེད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་ཚོགས་སྐྱངས་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་དེའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་བརྒྱུད་གི་
དེ་དང་། གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་དེ་དང་། ཡང་དག་པར་སྐྱངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་
ཐ་སྟད་སྤྱར་ལ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་བ་ལ་རང་ལུས་རྫོགས་བྱུང་གི་དོན་དམ་པའི་
གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་རིགས་པས་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་དེའི་ནམ་ཅན་ཏུ་སྒྲོམ་
པའི་བྱ་བ་ལ་གཙོ་བོར་ལྟོས་པས་སྒྲོམ་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་ཐ་སྟད་
སྤྱར་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲོམ་སྒྲོབས་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བརྒྱུད་གི་སེམས་བསྐྱེད་ལ། གཞན་གྱི་
བྱུང་ཏུ་ཚོགས་སྐྱངས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། བདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། གཞན་གྱིས་བསྟན་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད། ཅེས་དང་། དེའི་དབྱིག་འབྲེལ་ལས། གཞན་གྱིས་བསྟན་ཅིང་
གཞན་གྱི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་
སྐྱངས་པ་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསེར་ཕྱེད་ལས་ཀྱང་བཤད་
པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ས་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འཇུག་
ལ་སྒྲོབས་ལྡེ་ལས་སྐྱེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལྡེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེའི་གཉིས་པ་དང་གསུམ་
པ་སྤྱི་བ་ནམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་མ་བསྟོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས།
ཤོགས་སྒྲོབས་རྒྱ་སྒྲོབས་ཅ་བའི་སྒྲོབས། ཐོབ་སྒྲོབས་དགེ་བ་གོམས་པ་ལས། ཁྱི་བརྟན་པ་

དང་བརྟན་འབྱུང་བ། གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད། ཅེས་དང་། སློ་བརྟན་གྱིས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཟུང་དམ་བཅས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པ་ལྟ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསེར་མེད་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གིས་དེ་ལས་གྲགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྟོབས་དང་། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། དགེ་ཚུ་རིགས་རྒྱས་པའི་སྟོབས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོབས་དང་། སྤྱོད་མང་དུ་ཐོས་པའི་སྟོབས་དང་། ཆོ་འདིར་དགེ་བ་ཡང་ཡང་གོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ལྟ་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་མི་བརྟན་ལ་གཞན་བཞི་བརྟན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སར་ཡང་མདོ་སྟོན་རྒྱ་ལས་བཤད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་བརྒྱུད་པོ་སོ་སོ་བའམ་ཆོགས་པ་ལ་བརྟན་ནས་སྟོབས་བཞིའི་རང་དང་རྒྱའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་ན་བརྟན་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་ལ་བརྟན་ནས་གཞན་དང་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་ན་མ་བརྟན་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་མ་བརྟོས་པར་རིགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་གཞུང་ཁྲངས་སྐབ་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་བསྐྱོམ་པའི་བྱ་བ་ལ་སྟོས་པར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་པ་སོགས་སུ་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ནའང་མ་ཁྲབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེར་སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་བརྟན་ལས་བྱུང་བ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དེ་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེས་པ་དང་མ་དེས་པའི་དེ་གཉིས་ནི་རིགས་དེས་མ་དེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་མ་དག་གི་དེ་གཉིས་ནི་འཛིགས་སྦྱོབ་དང་ལེགས་སྦྱོན་གྱི་མ་ཡིན་པ་དང་ཡིན་པའི་དེ་དང་། སྟོབས་རྒྱུད་བ་དང་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་དེ་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་པས་ཉམས་རུང་མི་རུང་གི་དེ་དང་། འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་དེ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་མཆན་དུ་སྟོས། མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བསྐྱོམ་པའི་བྱ་བ་ལ་སྟོས་པ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་

ཐོབ་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤྱིར་ཆོས་དེའི་རང་བཞིན་དང་
ཚུལ། སྤྱིད་ལྷགས་ནམས་པལ་ཆེར་དོན་འདྲ་ཞིང་། དེ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་
བུམ་པ་བདེན་སྟོང་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་དོ་བོ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། མེ་ཁྱེན་དུ་
འབར་བ་དང་ཆུ་ཐུར་དུ་འབབ་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། དོན་དེ་འཛིན་སྤངས་སྤྱི་
བུས་ཏེ་བསྒྲུབས་པས་དེའི་ནམ་ཅན་སྤྱི་བ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་འཛིག་ཆེ་
བསྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དུས་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྤྱི་
བ་ལྟ་བུ་དུས་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་གཞུང་ཆེན་མོར་ལྟོས།

ཁ་ཅིག་ས་སོགས་ཉེར་གཉིས་པོ་གང་རུང་དང་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་ཅི་རིགས་
སྤྱིར་རུང་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་
ཁྱབ་ཟེར་ན། ཆོ་གས་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ལས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱིར་རུང་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྤྱིད་འཇུག་ལས། འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ་བའི། །སེམས་ཀྱི་ལྷ་བཤར་བ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་གཞན་ཡང་མང་ཞིང་། འདོད་མི་རུས། ཡང་ཁ་ཅིག་
གིས། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་
ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཐོབ་པའི་སེམས་
ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའི་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
རྒྱལ་སྤྱི་ནམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྤྱི་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གཉིས་ལས་བཤད་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་སོ་སོར་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་གྱི་ལུང་དེ་
རྒྱལ་སྤྱི་ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་ཞེས་བཤད་ཆོག་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ་ཡོད་ན་སྤྱི་ལྟ་

བྱ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་དེ། རྒྱ་ལས། རྒྱ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྤྱིན་
 དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་པས་ཤི་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། བས། རྒྱ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱང་དགོངས་པ་བརྟག་ཅུས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར། གཞན་དག་ན་རེ། དེ་ལ་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གཉིས་གང་ལས་བཤད་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་གྱི་
 རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་བྱ་བ་ལེན་ཏེ། དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
 ཀྱིས་བསྟུས་པས་བྱ་བ་ལེན་ཏེ། དེ་ལྟར་འཕགས་པས་བཞེད་པ་གང་ཞིག་མཁས་གྲུབ་
 རྗེས་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་དེས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་
 ས་མཚམས་བཤད་ཆོ་སྤྲུལ་རྣམས་སེང་བཟང་དང་འདྲ་ཞིང་། ཐ་མ་བརྒྱུད་དག་སའི་བྱ་བ་
 པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་སྤྲུལ་ལས། གཞན་དག་ནི་རྒྱ་པོ་
 ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱུད་པོ་ཉིད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བྱ་བ་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། དེ་འཕགས་པའི་བཞེད་
 པ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། རྒྱ་སྤྲུལ་དུ་ཐ་མ་བརྒྱུད་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 སའི་བྱ་བ་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་ལུགས་བཀོད་པ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་
 དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྗེ་དེས་དེ་ལྟར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་
 སངས་རྒྱུས་ཐོབ་འདོད་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་ལམ་ལ་སྟོབ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་རིགས་པ་དང་། ལུང་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས། སྤྱི་རིའི་
 བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་། བས། སྤང་བོ་
 ཆེའི་ལྟ་སྟངས་ཀྱིས་བསྟུས་པར་འདོད་པས་ལུས་ལ་བསྟན་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་
 མདོ་སྟེ་རྒྱ་དང་ཉི་ལྔ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྗེ་དེས་དེ་ལྟར་
 བཞེད་པར་ཐལ། རྟོགས་དཀའི་སྤྲུལ་བར་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་སྟོབ་འདོད་ཀྱི་
 འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྦྱིན་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་

བསྐྱེད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་དོན་ཏུ་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་
 པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོས་སྐྱེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 དོན་ཏུ་འདོད་དགོས་པས་སྒྲོལ་ལམ་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པར་བཞེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དམ་བཅའ་དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་བཤད་
 པའི་རྒྱན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་
 ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་བྲེང་ལས། ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱལ་སྐྱས་ལ་ཡོད་
 པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་མི་ཞེགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བྱང་སེམས་ལ་
 ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་སྒྲོན་ཏུ་རྒྱན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་འཛོག་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གོང་གི་གསེར་བྲེང་གི་ལྷང་དོན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐོབ་
 འཇུར་ལ་བྱེད་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་ཐོབ་འཇུར་དང་ཐོབ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་
 གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་ཐོབ་འཇུར་དང་
 ཐོབ་བྱའི་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་གསུམ་པ་དེ་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་བཞེད་པ་དང་མཐུན་
 གྱུར་སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་གོང་ན་ཆེན་པོ་ཏུ་མའི་གཞུང་དང་
 འགལ་ཞིང་། རྗེའི་ལེགས་བཤད་ནམས་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་
 བྱམས་པས་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ་གང་ཞིག་ཤོགས་མེད་ཀྱིས་འབྲས་
 བྱ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞག་ལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་འགྲེལ་བ་འདིར་
 སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ཐ་མ་གསུམ་སྒྱུར་དངོས་མཁྱལ་གི་སྒྲོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སས་བརྩམས་པར་བཤད་པ་སྐྱེ་སོར་བཞག་གི་དོན་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། བྱས་
 པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་ལ་བྱང་རྒྱལ་དོན་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ཞིང་། དེ་འདྲའི་ཚོད་ཚུལ་འཕགས་ལུལ་ཏུ་འང་བྱུང་སྟེ། ཟླ་འོད་ལས། འོ་ན་དོན་ཏུ་
 གཉེར་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་རྒྱ་བའི་སེམས་ནི་བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་རི་

ལྷ་འབྲུང་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱིར་དོན་གཉེར་ཞེས་པ་དེ་གང་གིས་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་དང་གང་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་གཉིས་ཀར་འཇུག་ལ། དེས་ན་དེ་ལ་སྤྲུལ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་སྦྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བདེན་ཏེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་བཅི་ཆོས་ཏེ། ཇི་ལྷ་རིགས་པར་སྦྱོན་གྱི་སེམས་སོ་སོ་བ་རྣམས་སོ། དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཉིད་དང་འདྲོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་ལས་ཀྱི་ཆོས་ཏེ་མཆོག་གི་སེམས་སོ། ཞེས་དང་། གསེར་སྤེང་ལས་ཀྱང་། དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་གྱི་སེམས་རྟོག་བཅས་མེད་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་སེམས་རྟོག་མེད་ཡོད་པར་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མདོ་སྤེ་རྒྱུ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། ཁོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གཞན་དུ་འདྲོད། དེ་བཞིན་སྤྲིབ་པ་སྤངས་པའོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ས་མཆོམས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་བོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་ཆོགས་ལམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་འདྲོད་མི་ལུས་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ནི་དང་པོ་དེས་བྱེད་ཆ་བཞི་ལ་བཞག་ཀྱང་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་ན་ལེགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ཡང་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་སར་བདག་གཞན་མཉམ་པ་སོགས་མདོན་སྟུང་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་སྤྱི་རྣམ་པར་མོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་དེ་དག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་བསྐྱོག་པས་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་དེ་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་དེ་དང་། འབད་ཚོལ་རགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྦྱོན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་བསྟོམ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྲིན་པས་དག་སའི་དེ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་དེ་དང་། སྤྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་དེ་ལ་སྤྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཞི་བོ་གང་རུང་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་འགྲེལ་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་

ནམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ནམ་པ་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་
དག་གིས་ཐོབ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱང་སར་
ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་སུ་བཤད་པ་ནི་དེས་བྱེད་འགྱུར་ལ་
དགོངས་པར་བཤད་པ་བཞིན། ཁ་ཅིག་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྟེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་
གསུམ་ག་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཟེར་ན། རྗེ་བོ་དང་མཉན་པ་ལྟ་བུའི་དེ་རེ་རེ་ནས་
ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་བདགས་པ་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། འདྲིན་སྤངས་མེད་པའི་མོས་སྟོན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
ན། འདྲིན་སྤངས་ཅན་གྱི་སྟོན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྤྲོ་མེད་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་
པའང་མི་སྲིད་པར་ཐལ་སྟོན་འོང་བའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་ད་དུང་དཔྱད་དགོས་ཞིག་ཡོད།

གཞན་ཡང་། དེའི་ནང་གི་རྒྱལ་བོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་
ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་སེམས་བསྐྱེད་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཉགས་སྟེ། ཁ་ཅིག་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་
པ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དེ་ཐོབ་
པའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང། ཉགས་དེར་ཐལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་དང་པོ་ཉིད་ནས་དེ་
ཐོབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་དང་པོ་ནས་སྤྱུགས་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན་དེས་དེ་ཐོབ་དུས་སྟོན་ཞིག་ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ས་བརྩ་བའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ལྷགས་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
ན། སེམས་བསྐྱེད་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་
དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེའི་ལྷགས་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་
མདོན་གྱུར་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱ་གཞུང་ཆད་སྤྱད་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོན་པ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་གྱུར་

པ་ཡོད་པར་རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ཐལ་རང་སྲུང་ལྷགས་ལའང་སེམས་བསྐྱེད་སློག་གྱུར་པ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་སློག་གྱུར་པ་ཡིད་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་རྗེ་ཡབ་སྲས་
 གྱི་གཞུང་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཅ་འཇུག་གི་ཀྱི་ཆེན་གཉིས་ཀར། ཁ་ཅིག་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སློབ་སྦྱོང་གི་བག་
 ཆགས་བསློབ་ཞི་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞུགས་མེད་འཕགས་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་
 མཛོན་དུ་བྱེད་ཆེ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལྷོག་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ། ཡིད་ཤེས་སློག་
 གྱུར་པའི་སྤྱིང་ནས་སློབ་སྦྱོང་མ་མཛོད་པར་སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་
 གྱི་སྤྱིང་ནས་སློབ་སྦྱོང་མཛོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། དབྱ་མ་སྤོང་བུན་ལས་རང་རྒྱུད་པའི་
 ལྷགས་འདིར་སློབ་པ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤང་བྱ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་མེད་པར་
 བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་ལ། ཡིག་ཆའི་སྐབས་འགར་ཉོན་མོངས་སློག་གྱུར་པ་ཤེས་པ་མ་
 ཡིན་པར་བཤད་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ། སྐྱ་སྟན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་
 རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ས་མཆོམས་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་སྟན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
 གསར་དུ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཐོབ་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་ན།
 རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཀྱི་ཆར་
 གྱུར་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཇུག་ཤེས་ཡིན་ན་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཀུན་གཞིའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 དེ་འདྲའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
 ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱུང་བེར་རམ། འདོད་ན། སྐྱ་སྟན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ལས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོབ་པའི་སེམས་

ཅན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ནམ་མཁུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན་འགལ། ཡང་ནམ་མཁུན་
 ཏུ་འཁྱུར་ཁ་མའི་དེ་ཡོད་མེད་སོགས་སྟོན་སྟེ། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
 མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་མ་ཐག་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། བྱང་
 སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག
 སྟོན་ལམ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟེ། དང་པོ་
 མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཐོབ་པར་
 ཐལ། མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་འཕགས་
 རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྣམས་སོ་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་
 བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདྲོད་ན། མའི་མངལ་ཏུ་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་མ་ཐག་པའི་བྱང་
 སེམས་དེ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདྲོད་པ་གང་ཞིག །དེ་
 གཉིས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་
 མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྟན་པས་དེ་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པར་
 བཞག་ཆོག་ལ། ཅིག་ཤོས་དེས་གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་བོན་ཅམ་དང་ལྟན་ཀྱང་
 དེ་ཅམ་གྱིས་དེ་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པར་འཛོག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་མས་སྒྲུར་སེམས་བསྐྱེད་
 མངོན་གྱུར་ཏུ་ཐོབ་ལ། ཕྱི་མས་སྒྲུར་གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་ཏུ་མ་ཐོབ་
 པའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལྟར་ན་ས་མཆམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་
 ཞིབ་ཆ་ཐོན་རུང་ཅམ་སྒྲུང་ཡང་དབྱུད་དགོས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྐབ་དགོངས་ལས་བཤད་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་བདུན་ཅུ་བོ་གང་རུང་ལ། ས་བཅུ་བའི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་ལ་སྒྱུར་བའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བོ་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ཡོད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱ་མང་ཡང་ཡི་གེས་མི་ལང་

བས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རྟེན། རྩོམ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། བསྐྱེད་
ཚུལ། དེ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས། བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་བརྟུང་ལས། དང་པོ་ལ།
ལུས་རྟེན་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འདོད་པར་འགྲོ་བ་ལྟ་གཞི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་
ཅིང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷན་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའང་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་འོད་ཀྱིས་དེའི་ལྷ་དུ་མ་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་སྣོད་ཅུང་དུ་མཛད་པར་བཤད་པ་
སོགས་ཀྱི་ཕྱིར། སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ལ་དད་པ་དང་། སྤྲོ་རྩེ་དང་། སྤྲོ་སྟོབས་སོགས་སྣ་
ཆོགས་ཡོད་དེ། ས་རྒྱན་སོགས་ལས་རྒྱ་རྒྱུན་བརྟུང་དང་སྟོབས་ལུང་ལྟ་གཞི་ལས་སྐྱེ་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩོམ་སེམས་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་
ཆོག་ཟུར་གྱི་སེམས་ཞེས་པས་དེ་རང་གི་རྩོམ་བཞུག། བསྐྱེད་ཅེས་པ་ནི་སྤར་རང་རྒྱད་ལ་
མ་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་དོན་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་པར་བྱེད་
པའམ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤར་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་
མ་བསྐྱེད་པ་དེ་སེམས་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་སྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེ་སྤང་
ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་པའོ་
སོགས་དང་། བསྐྱེད་པ་ཞེས་སྟོན་པས་ནི་མ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ས་རྒྱན་སོགས་དང་མི་འགལ་ཏེ། རྒྱན་ལས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་སེམས་པ་ནི་སེམས་བྱང་སེམས་པ་ལ་མི་བྱེད་
པར་སེམས་པར་བྱེད་པས་ན་སེམས་པ་ཞེས་བཤད་དགོས་དོན་གཉིས་ལྟར་པའི་སེམས་
འབྱུང་བ། ཞེས་པ་ཡང་སྦྱར་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་དེ་སྐྱེས་པ་ཡོད་པ་བདེན་པ་སོགས་དོན་དུ་
མར་འཇུག་པ་ལས་འདིར་དོན་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་ཞེས་སྐྱེ་བའི་དོན་
དུ་བཤད་དགོས་ལ། བྱང་སར་སྟོན་ལམ་དུ་བཤད་པ་ནི་དེའི་སྟོན་སྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་
བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་ཡིག་ཆར། སེམས་པ་ཞེས་པ་བྱེད་ཆོག་ཡིན་ནོ། ཞེས་

དང་། སེམས་པ་ཞེས་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དང་སེམས་འབྱུང་བ་དང་སྐྱེ་བ་དོན་གཅིག་པས་
སེམས་སྤྱི་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་རྩ་གཞན་
དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་རང་གོགས་བྱང་ཚུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་
པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གཞུང་གི་དབྱེད་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་གཞག་པའི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རིག་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེས་པའི་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་ཡོད་དེ། རྩོད་བོ་བཀོད་པའི་མདོ་སོགས་ལས་དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་
ས་བོན་སོགས་སྤྱི་བཤད་པ་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེར་ས་བོན་སོགས་དཔེ་བརྒྱ་
དང་ཉི་ཤུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏེ། རྩམ་པར་མདོ་རང་ཉིད་དང་གོ་ལུང་བའི་
བསྟན་རིམ་དུ་དེའི་དོན་སྟོམ་དུ་མཛད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་དེའི་དོན་ཐབས་ཁྱད་
པར་ཅན་ལ་བྱེད་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྟོབ་ལམ་ལ་རུང་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འདོད་ན་དེའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེར་མི་རུང་
བས་སྤར་བཤད་པའི་དོན་བཤད་ཚུལ་དེ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱན་ལ་སྦྱར་ཆོག་པས་
ཞེགས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རོ་བོའི་སྟོན་སྟོན་འཇུག་གཉིས་དང་།
གྲས་བརྗོད་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་ཀྱན་རྒྱུ་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དང་། ས་མཚམས་ཀྱི་
སྟོན་སྟོན་མོས་པ་སྟོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བཞི་དང་། བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྟོན་ཕྱགས་
རྩི་ལྟ་བུ་སོགས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཕྱིན་དུག་གི་
བྱ་བས་ཟིན་པ་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་ཀྱིས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལྟོས་མ་ལྟོས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཡོད་
དེ། འཇུག་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་སྟོབ་པར་དམ་བཅའ་བས་
དེ་དག་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པའི་སྟོན་སྟོན་སེམས་གཞན་དོན་དུ་ཆས་པའམ། དེས་བྲངས་ཏེ་
འཇུག་སྟོན་བཟུང་ནས་དེ་ལ་ཆོ་གས་ཞུགས་པ་ཅི་རིགས་ཡིན་མིན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་འཐད་དེ། རྩོད་བོ་བཀོད་པའི་མདོའི་དོན་བསྐྱེད་བཀུས་དང་སྟོན་རིམ་དུ་བཤད་

ཚུལ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་བརྟམ་ལས། དབང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
 ཏེ། དབང་ཚུབ་ཏུ་སློན་པའི་སེམས་དང་། དབང་ཚུབ་ཏུ་ཆས་པའི་སེམས་སོ། ཞེས་དང་། སློན་
 རིམ་ལས། འགྲོ་བ་དེ་དག་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་
 གོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སློན་པའི་སེམས་སོ། གང་པན་ཆད་སྟོན་པ་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་
 རྣམས་ལ་ཁྱལས་པ་དེ་ནི་ཁྱལས་པའི་སེམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཡིག་
 ཆར། དེས་ན་སློན་སེམས་མངོན་གྱུར་དང་འཇུག་སེམས་མེད་པར་སྦྱིན་སོགས་སྦྱད་ཀྱང་
 འདིའི་སྦྱོད་པས་ཟིན་གོ་མི་ཆོད་པར་ཐལ། འདི་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་དོན་དུ་ཆས་པའམ་
 སྦྱོད་པར་ཆོགས་ཁྱལས་པ་གང་རུང་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 དགོངས་པ་མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་སྟོན་པ་གཟུང་བ་དང་ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་བས་དངོས་
 སུ་ཟིན་པ་གཉིས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འཇུག་སེམས་ཀྱིས་འཛོག་བྱེད་དེ་
 གཉིས་ལས་མ་འདས་པའི་དོན་དུ་གསལ་ཡོ། ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་མ་ཟིན་
 གྱི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། གཏོང་སེམས་ལྟ་བུ་བསྟོན་པའི་དུས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཉེར་གྱི་
 བན་འདུན་དུ་རེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འབྱེད་པར་རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་པ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ལ་ཟིན་བྱ་ཟིན་བྱེད་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་ཡོད་མི་
 དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བའམ་ཤུགས་ཅིག་ཆར་དངོས་
 སུ་འཇུག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅི་མ་ཡལ་བར་སྦྱིན་
 གཏོང་སོགས་ལ་འཇུག་ཆེ་ཤེས་རབ་དེ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཤུགས་དངོས་སུ་འཇུག་
 པས་དེས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་འཛོག་ཚུལ་ལ་ལམ་རིམ་རྒྱུར་དུར་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཀྱན་
 རྩེབ་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་ནི་ཐོག་མར་སྦྱེ་ཆེ་གཙོ་བོར་
 ཀྱན་རྩེབ་པའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་ཤིང་། རྣམ་པར་དེའི་རྣམ་ཅན་དུ་མི་སྦྱེ་བར་དེ་ཐོབ་འདོད་
 ཀྱི་རྣམ་ཅན་དུ་སྦྱེ་ལ། ཕྱི་མ་ནི་གཙོ་བོར་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་རྩེགས་བྱང་གི་གནས་ལུགས་
 ལ་དམིགས་ནས་དེའི་རྣམ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བ་སོགས་བྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། དམ་པ་གསུམ་ཆར་བའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་

ནམ་རིག་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དམ་པ་ཐོས་པ་དང་། རྒྱ་དམ་པ་
སྒྲུབ་པ་དང་། ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་དམ་པ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་རྒྱལ་ས་ནི་རབ་བསྐྱེན་བྱས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རིམ་བཞིན་དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་དང་བརྒྱད་དུ་བྱེ་
ནས་བཤད་ཚུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བ་རེད་སྟོན་ས་མཚོན་ཚུལ་མདོ་རྒྱན་
འགྲེལ་ལྟར་སྟོན་འོས་ཀྱང་ཡི་གེ་མང་དོགས་ལ། དབྱེ་ཚུལ་ལྟག་མ་ནི་གོ་སྒྲ་བས་མ་བྲིས་
སོ། །

ལྷ་བ་ས་མཚམས་ནི་པལ་ཆེར་བཤད་ཟིན། དུག་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་
དེ། མན་ངག་རྒྱ་འབྲས་བདུན་དང་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྟོན་ས་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མན་ངག་རྒྱ་འབྲས་བདུན་འདྲིན་ཆེ་རྒྱ་འབྲས་བདུན་ཟུང་འདྲིན་
དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་མར་ཤེས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་བདུན་ཅུ་ལ་བྱེད་
ན་རྒྱ་བདུན་ཚང་ཡང་འབྲས་བུ་བདུན་མ་ཚང་བའི་སྟོན་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་
འདྲིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མར་ཤེས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་རྒྱ་བདུན་དང་། འདྲིན་ཅན་ནས་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་འབྲས་བུ་བདུན་ཞེས་འདྲིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་
ལས། རྒྱ་འབྲས་བདུན་ནི། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་འབྲུང་ལ། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟོང་གི་མན་ངག་དེ་གཉིས་
སོ་སོའི་སྟོང་ཚུལ། དེ་གཉིས་གནད་གཅིག་ཏུ་འབབ་ཚུལ། དེ་རེ་རེ་ལ་གཞན་དོན་དང་
བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟོང་ལུགས་ཚང་ཚུལ། གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ཡིད་
འོང་བྱམས་པ་བསྐྱེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཤེས་དགོས་མང་ཡང་ཡི་
གེ་མང་དོགས་པས་མ་སྟོན་ཤིང་རྒྱས་པར་རྗེ་ཡབ་སྤྲས་སོགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་རྣམས་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་དོན་གཉིས་སུན་ཚོགས་
ཀྱི་གདེང་ཁྱད་པར་བཞི་?མ་ཐོབ་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་བསྟོག་མི་

ལྷན་པར་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཡོན་ཏན་སོགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཆེར་འོས་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲུངས་པའི་སྐྱེ་བོ་གང་། །ཞེས་སོགས་དང་། སློ་ལྷན་སེམས་མཆོག་སྐྱེ་མ་ཐག་དུ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་ཡང་བྱང་ས་དང་བསྐྱབ་སྟོན་གཉིས་སོགས་ལ་བལྟས་ཏེ་སློ་ཐུགས་སྤེལ་བར་བྱོས་ཤིག །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་དེའི་འཇུག་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱལ་བས་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་མེད་དོ། །དེ་གཉིས་གང་གི་སྒྲོར་འཇུག་ཀྱང་འཇུག་སྒོ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ལས། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཐོབ་ན་དེ་ཐོབ་པས་བྱལ། ཁྱོད་མ་ཐོབ་ན་དེ་མ་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་འཇུག་སྒྲོར་འཇོག་ཚུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་གོང་གི་ཉགས་དེར་ཐལ། དེའི་འཇུག་སྒོ་ནི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་འདིའི་སྒོ་ནས་ཞུགས་པས་ཐེག་ཆེན་དུ་སླེབ་འོང་བེར་བ་ལྟ་བུ་ཐེག་ཆེན་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཚུད་མི་ཚུད་ཀྱི་ས་མཆམས་འཛིན་པའི་སྒོ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དེར་འཇོག་ཚུལ་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་མ་ཡིན་པར་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འོ་ཞེས་པ་དང་། གང་ཟག་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བའོ་ཞེས་པ་དང་། ལམ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་མོ་ཞེས་སོགས་དོན་གང་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐ་སྟད་ཐོབ་པ་དེ་གང་ལ་རག་ལས་པའི་སྒྲོར་གྱུར་པའི་སྟེང་ནས་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་ཞིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་པར་གཞན་མ་བརྒྱད་པར་རང་ལྟོག་ཙམ་གྱིས་དེ་འདྲའི་ཐ་སྟད་ཐོབ་པའི་སྒྲོར་གྱུར་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་རྗེ་དང་ལམ་སོགས་དེ་འདྲའི་སྒྲོར་

འགྱུར་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་རྩེ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞེས་པ་ལྷ་སྤྱི་བྱུང་པར་གཞན་ངེས་
པར་སྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐེག་དམན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
གྱི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐེག་ཆེན་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཡང་ན་མ་བྱལ། ཉག་ས་སྒྲིབ་
འདོད་ན། དེ་གཉིས་ལ་བྱལ་པ་བརྒྱུད་ཆང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྱིར་
ཆོས་ཅན། ཅིག་ཤོས་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་
རང་གི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་སེམས་དེ་ཉན་རང་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་གཞུང་ཆང་ལྡན་
ཏུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་སོ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སྒྲོམ་ཐོབ་པའི་རྟེན་ལ་སོ་ཐར་
གྱི་སྒྲོམ་ལྡན་ཞིག་དགོས་པར་ཐལ། ལམ་སྒྲོན་སོགས་གྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་
ནི་དེའི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ལ་
སོ་ཐར་རིས་བརྒྱུད་གྱི་བསྟེན་གནས་གྱི་སྒྲོམ་ལྡན་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། ལམ་སྒྲོན་ལས། སོ་
སོར་ཐར་བ་རིས་བདུན་གྱི། ཞེས་བདུན་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་བསྟེན་གནས་དེ་རྣམས་བྱང་བས་འཇུག་སྒྲོམ་གྱི་རྟེན་ཏུ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་གཞུང་ཏུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན་དེའི་རྟེན་ཏུ་སོ་ཐར་རིས་བདུན་ཡང་འཇོག་མི་རུང་བར་
ཐལ། བྱང་སྒྲོམ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཐའ་ཅན་དང་། དེ་བདུན་ནི་རི་སྲིད་འཆོའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ་སྟེ། དཔེར་ན། ཀན་པོ་ལྡང་བའི་རྒྱུན་དབྱུག་པས་བྱེད་ཅིང་དབྱུག་
པ་མི་འགྲེལ་བ་ཀན་པོས་བྱེད་པ་ལྟར། བྱང་སྒྲོམ་སྒྱུ་པའི་རྟེན་སོ་ཐར་གྱིས་བྱེད་ཅིང་སོ་
ཐར་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡང་ཡང་ཐོབ་ཅིང་འཕེལ་བ་བྱང་སྒྲོམ་གྱིས་བྱེད་པར་དཀའ་
གདམས་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་འཇུག་པ་ལས། ཡོན་ཏན་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཞིང་ཏུ་རྣམ་འཕེལ་ན། འབྲས་བུ་ཉེར་སྒྱུད་ཆང་པ་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་
པ་དང་གནད་མཐུན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་ཆུང་དང་འཇུག་སྒྲོམ་གསར་ཐོབ་

ཀྱི་སྐབས་མ་གཏོགས། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་ལུགས་ལ་བྱང་ཆུབ་མཐའ་ཅན་གྱི་བསྟེན་གནས་
 གྱུང་ཡོད་པར་གསུངས་པས་དབྱེད་དགོས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་འཕགས་བྱང་སྟོན་གྱི་རྟེན་
 བྱང་པར་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། སོ་ཐར་སྟོན་ལྡན་གྱི་དེ་ཆོ་འཕོས་
 ཆོས་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་གཏོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ནའང་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཆོ་སོ་ཐར་གཏོང་ཡང་
 དེའི་ས་བོན་མ་ཉམས་ཤིང་གཞན་གཞོད་གཞིར་བཅས་སྟོང་བའི་རིགས་མ་ལོག་པས་རྟེན་
 བྱང་པར་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་མཆན་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་དག་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ལྡན་ཆེས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་ལྟར་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སྟོན་གྱི་སྟོན་དུ་སོ་
 ཐར་དགོས་པར་འདོད་པའི་སྤྱོད་རབས་པ་རྣམས་ལ་རྟེན་ཅན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་སྟོན་ལྡན་
 གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་ལ་རྟེན་མེད་པ་ཟེར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་
 དང་དེ་བཀག་ཚུལ་སོགས་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་དུ་གསལ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འཇུག་སེམས་དང་འཇུག་སྟོན་གཉིས་ཅིག་ཆར་ཁོ་ནར་ཐོབ་དགོས་
 པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། འཇུག་སྟོན་དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་འགལ་ཡང་དེ་བསྐྱེད་པ་
 བྱི་སྟོན་པ་བཟུང་པའི་དབང་ཁོ་ན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་
 སྟེ། དེ་གཉིས་ལེན་པའི་ཆོ་ག་གཅིག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇུག་
 སྟོན་ཐོབ་པའི་ལམ་མ་ཁྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་དེ་འཇུག་སྟོན་ཐོབ་ལ་འཇུག་སེམས་མ་
 ཐོབ་པའི་སྤྱོད་དང་། སེམས་འདོར་གྱི་ཚ་ལྷུང་དང་ལོག་ལྷའི་ཚ་ལྷུང་མ་གཏོགས་པའི་བྱང་
 སྟོན་གྱི་ཚ་ལྷུང་གཞན་བྱང་བའི་བྱང་སེམས་ལྟ་བུ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཁྱེད་ན་འཇུག་སྟོན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསར་དུ་ལེན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སྟོན་འཕོག་ཆོ་བྱང་སར་རིགས་ཀྱི་
 བུའམ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ནམ། བྱང་ཆུབ་
 དུ་སྟོན་ལམ་བཟུང་བམ། ཞེས་ངི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། འཇུག་སྟོན་ལེན་

ཆད་ལ་དེ་ལྟར་འདྲི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 བྲངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པའི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་འཕོག་ཆོག་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ལམ་སློན་ལས། དེ་ལ་འབད་པས་དེ་འབྲ་བའི། གཤམ་ཏེ་སྒྲིབ་པ་ཆེད་ན། །དེ་ལས་གཞན་
 སྒྲིབ་ཅོད་པ་ཡི། །ཆོག་ཡང་དག་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་སྒྲིབ་པ་
 ཡོད་ཅིང་ངེས་པ་གཞིར་བཞག་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཇི་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབ་
 མའི་དོན་རིགས་སད་པ་ཅམ་དང་། ཕྱི་མའི་དོན་སློན་སེམས་བརྟན་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྲང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་ལས། ཇི་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། རིགས་ཀྱི་རུས་པ་ལེགས་
 པར་སད་པ་དང་། སློན་སེམས་བརྟན་པ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་ན་རེ། ལམ་
 མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་བྲང་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཟེར་རམ། དེ་བཞིན་དུ་སངས་འཕགས་ལའང་སྐྱར་
 ཏེ་ཆོག་ལ་འཁྲི་ཚུལ་མཆིས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་འདོར་དང་ལོག་ལྟའི་རྩ་ལྟངས་གཏོགས་ཞེས་
 ཞེབ་ཆ་བྱས་པ་དེ་ཡིག་ཆར་བདག་བསྟོད་ཅམ་ཀྱི་རྩ་ལྟངས་ཅམ་སྐྱེ་སྐྱར་བའི་དོན་
 ཡིན་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྲང་སེམས་ཀྱི་རྩ་ལྟངས་བྱང་པའི་རྟེན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 བྲང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལྟན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྲང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་ལས། བྲང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདོར་བ་ནི་སློན་སེམས་འདོར་བའོ། །དེ་ལ་རྩ་ལྟངས་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་
 མདོ་ལས་གསུངས་པས། རྩ་ལྟངས་འདི་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ལ་བྲང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལྟན་དགོས་
 པས། སེམས་དོར་བའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་ལ་གཉིས་པ་ནས་སྒྲིབ་པ་གཏོང་བ་
 ཡིན་ཀྱི་དོར་བ་ཅམ་ནས་བྲང་སེམས་མ་ཡིན་པར་མི་འཇུག་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཐམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་རྩ་ལྟངས་བཞི་བ་ཞིག་བྱང་བ་ལ་དགོངས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་བྲང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདོར་འདོད་ཅམ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེག་
 དམན་ཡིད་བྱེད་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མཆན་འགྲེལ་ལས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། རྩ་ལྟངས་བཅོ་བརྒྱད་

རེ་རེ་ནས་བྱང་བའི་ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རེ་རེ་ནས་བྱང་ཁ་མའི་ཐེག་
 ཆེན་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ། འདྲོད་ན། ཞོང་གི་ཙུང་གཉིས་བྱང་བའི་
 དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་དོར་གྱི་ཙུང་བྱང་བའི་དེ་མེད་པ་གང་ཞིག་ལོག་
 ལྟའི་ཙུང་བྱང་བའི་དེ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་བྱང་བའི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་དོར་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་
 འདོར་རྒྱུའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་སེམས་གཙོ་ཞིང་། འཇུག་སེམས་དོར་ན་སྒྲོན་སེམས་
 གྲང་དོར་བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉགས་ཟུར་སྔ་ཕྱི་རིམ་བཞིན་ལམ་རིམ་དང་གཞུང་ལམ་
 གྱིས་གྲུབ། ཞོང་གི་ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ལས་རྒྱ་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བའམ་སྐྱེ་བ་
 སྔ་ཕྱི་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་ངན་མངོན་གྱར་པ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་
 དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། གཞུང་ལམ་ལས། བམ་པ་ལྟ་བུ་འོག་ལྟ་འདྲིན་པའི་བམ་པའོ། །དེ་
 ཡང་དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་དང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་པ་འདེབས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ལྟར་ལྟ་བའི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཕྱིར་རོལ་བའི་ཕྱོགས་
 གཏོགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲོན་སེམས་དོར་བའི་བྱང་སེམས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞོང་གི་གཞུང་ལམ་གྱི་ལུང་དེར། དོར་བ་ཙམ་ནས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལྟན་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་མ་གསུངས་པར། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པར་
 མི་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་ཚུལ་བཤད་ཟིན་
 ཅིང་། གཞན་ཡང་བྱང་སྒྲོམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲོར་ལ་དོགས་པ་གཙོ་དགོས་མང་ཡང་ཡི་
 གེ་མང་དོགས་ལ་རྒྱས་པར་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་ཏུ་བལྟ་བའོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྒྲོན་སེམས་
 ཡིན་ན། སྒྲོན་སེམས་དམ་བཅའ་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ལམ་སྒྲོན་ལས། ལྟོག་པ་
 མེད་པར་དམ་བཅའ་བའི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 བ་མ་ཁྲབ་ཅིང་། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱིར་སྒྲོན་སེམས་ཙམ་ཏུ་མ་ཟད་ཆོ་གས་བྲངས་པའི་

སྒྲོན་སེམས་ལ་ཡང་དེ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོ་གས་སྒྲངས་པ་ཙམ་ཡིན་ན་པན་
 ཡོན་བྱ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྱུང་བ་དང་། ཆོ་གས་གཉིས་གསོག་པ་དང་། སེམས་
 ཅན་སྒྲོས་མི་སྤོང་བ་དང་། ཉག་ཆོས་བཞི་སྤོང་ཞིང་དཀར་ཆོས་བཞི་བསྟན་པ་ལ་སྒྲོབ་པ་
 རྟེ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོབ་མི་དགོས་ཤིང་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་ཉེས་མེད་ཡིན་ལ། སྒྲོན་སེམས་
 དམ་བཅའ་ཅན་ཆོ་གས་སྒྲངས་ན་དེ་ལ་དེས་པར་སྒྲོབ་དགོས་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་ལམ་རིམ་སོགས་སྤྱོད་ལང་ཁོ་ན་རེ། ཟིན་བྱ་ཟིན་བྱེད་གཉིས་གང་ཡང་
 མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སྒྲོན་སེམས་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་
 ཐལ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་དག་ས་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། དག་ས་བས་འཆི་
 འཕོ་དངོས་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་དག་ས་བ་གོང་མར་སྐྱེ་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་རྒྱན་མཐའ་བའི་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་འཚང་རྒྱ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྤྱི་ཟེར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་
 བ། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གྱུར་
 པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པ་ནམས་ཉོན་མོངས་
 སྤོང་འདོད་ཀྱི་སེམས་དང་། རང་རྒྱལ་སྒྲོབ་པ་ནམས་ཤེས་སྤྱི་བ་རགས་པ་སྤོང་འདོད་ཀྱི་
 སེམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་དམན་
 རྟོགས་རིགས་སྤྱི་གནས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་ཟེར་ན། དོན་དམ་པར་
 བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་རྩོག་ཅིག་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལམ་གྱི་
 དུས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དང་བྱུང་འབྲེལ་དུ་བསྐྱོམས་པའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་
 དེ་ལྟར་འགྱུར་ལ། གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་
 བའི་བྱུང་པར་ཡོད་ཟེར་རམ་དཔྱད་དགོས་ཞེས་མཆན་དུ་བཤད།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་

འཕགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཟློན་སེམས་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་
ལས། ཟློན་སེམས་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་ཉིས་
པ་མེད་པར་མངོན་ཏེ། ས་ཐོབ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེས་
དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་དོན་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་ཆོད་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེའི་དོན་ནི་ཁ་ཅིག་གིས། ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་དུ་སྟོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་
མ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་ནས་སྐྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་
ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། བྱུང་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། ས་དང་པོ་ནས་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་ཤིས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་དེར་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཞེས་དེ་དཔེར་བཀོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་མཆུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
བསྐྱེད་ཐོབ་པར་ཐལ། རང་གོགས་དེ་དང་མཆུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱུང་། རྟགས་སྟེ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་མི་ཟད་པ་
དུག་ཅུ་ཙུ་ལྷག་པར་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོ་གོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། རྣམ་པ་
དུག་ཅུ་ཙུ་ལོ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་མི་
ཟད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

[illegible]

དི་བཞིན་དང་། །རབ་འགྲོགས་བདག་སེམས་ཇ་སྒྲུའི་ཤིང་གི་འབྲས། །ཉམས་ལེན་ཇ་སྒྲུའི་
གསེར་དུ་མ་སྒྲིན་ཀྱང་། །ལེགས་བཤད་ཇ་སྒྲུའི་དབྱངས་སྒུ་དེང་འདིར་འབབ། །དགེ་བས་
བདག་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས། ཟུར་དུ་སྒྲེ་ཞིང་མ་ཉམས་པར། །ས་ལམ་རྩུ་འཕྲུལ་བཞིན་བགྲོད་
ནས། །མཁའ་ཁྲབ་མ་ནམས་སྒྲོལ་བར་སྒྲོན། །

༡། །བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
རིན་ཆེན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ལས་བདེན་བཞིན་སྟོར་བཞུགས་སོ། །

བདེན་བཞིན་རྣམ་གཞག

ཀུན་མཁྱེན་སྤྱགས་ཀྱི་གཅེས་པའི་མངོན། །འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གནད་
བསྟུས་སྟོམ། །བདེན་བཞིན་མངོན་ཞེན་འགོག་པ་ཡི། །གདམས་པའི་རྒྱལ་པོ་དེར་སྤྱག་
འཆ་ལ། །གཉིས་པ་སྦྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་གདམས་པ་ལ་གཉིས། །གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་
དཔྱོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྤྱག་བདེན་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་བདེན་དང་། ལམ་
བདེན་ལ་འདོམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱག་བསྟུན་ལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་
བྱང་། གཞུགས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན།
འབྲས་བུ་སྤྱག་བདེན་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་དེ་ལ་ཤེས་བྱར་བདེན་ཞེན་འགོག་
པའི་ཆེད་དུ། གདམས་ཚུལ་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་
དེ་རྟོགས་པའི་ཤེར་བྱིན་གཉིས་དོམ་དམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་འདོམས་པའི་གདམས་
ངག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་བྱང་།
གཞུགས་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམ། འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་དེ་ལ་སྤང་
བྱར་བདེན་ཞེན་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ། ཚུལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་དོན་
དམ་པར་ཐ་དད་མིན་པས། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་དེ་རྣམས་སྟེ་འགག་དང་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་
ཅན་དུ་བདེན་པར་མེད་དོ་ཞེས་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འགོག་པ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་སྟེ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་བྱང་། སྟོང་བ་ཉིད་

མི་སྦྱེ་མི་འགག་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་ལ་འདོམས་
པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་དེ་ལ་ཐོབ་བྱུང་བདེན་ཞེན་བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ། ཚུལ་ཁྱད་གཞི་སྟོ་
བྱུར་རི་བྲལ་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་དོན་དམ་པར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྦྱེ་འགག་
དང་། སྤང་གཉེན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱན་བྱང་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉམས་འཁེལ་
དང་། སོགས་སྐྱུ་བསྐྱུས་པ་དུས་གསུམ་དང་བལ་བ་དེ་ལ་ཁྱད་ཆོས་བདེན་པར་བྱུབ་པ་
གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི། ལམ་ལ་
སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་མདོ་ཆོན་གསུམ་ཡོད་པ་
ནམ་བཤད་ལས་ལམ་དང་། རིགས་སྒྲིབ་གཉིས་དང་། རེས་འབྲིན་ལ་འདོམས་པའི་དོན་དུ་
བྱེད་ཀྱང་། འདིར་གསེར་སྤེང་ལྟར་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཚུལ་དང་། རེས་
འབྲིན་གསུམ་དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དང་བོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་
སྦྱད་པའི་ཆོ། བདག་ཉིད་ལ་སྦྱོན་པ་ལ་བཙོན་ཞེས་པའམ། མི་བཙོན་ཤེས་བྱ་བར་ཡང་དག་
པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོན་དང་བོ་དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་
འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱད་བྱ་བྱིན་དུག་དང་སྦྱོད་པ་བོ་བྱང་སེམས་པན་ཚུན་དོན་དམ་པར་
ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ། བཙོན་པ་དང་མི་བཙོན་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་
ཅེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། སྦྱིར་བྱིན་དུག་ལ་ལམ་དུ་གྲགས་པས་འདིས་ལམ་ལ་གདམས་པ་
ཉིད་བསྟན་པར་གསེར་སྤེང་ལས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་མདོ་ཆོན་གཉིས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚུལ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་
ཏེ། བྱང་སྦྱོར་བ་བོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་དང་བྱི་སྒྱུར་ས་སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སྟོན་མེད་
གསུམ་པན་ཚུན་དོན་དམ་པར་ལྡན་མི་ལྡན་ཏེ། སྦྱོར་བ་དང་མི་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཞུགས་ལ་སྟོན་ཀྱི་མཐའ་སྦྱོར་བར་
མི་བྱེད་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོན་གསུམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དེས་
དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་རེས་པར་འགྱུར་ཚུལ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་

གྱི་མཐའ་འདས་པ་དང་། གྱི་མའི་མཐའ་མ་འོངས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཕན་
ཚུན་དོན་དམ་པར་ལྷན་མི་ལྷན་ཏེ་གཅིག་ལ་གཅིག་སྒྱུར་བ་དང་མི་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་
རྟོགས་ལ་སྐྱབ་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མདོ་ཆོན་གསུམ་པོ་དེས་
ལམ་ལ་བཙོན་མ་བཙོན་སོགས་འགག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལམ་བདེན་ལ་རྒྱད་ལ་
བསྟེན་བྱར་བདེན་ཞེན་ཞེག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ལ་བྱེ་མདོ་ཀུན་འདོད་ཚུལ་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་ཆེས་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཀུན་ཡིན་བྱབ་མཉམ་དུ་འདོད་མི་འདོད་གྱི་བྱུང་
པར་ཡོད་པ་གང་ཞིག །འགོག་བདེན་རྣམས་བྱབ་དང་མ་ཡིན་དགག་དུ་འདོད་མི་འདོད་གྱི་
བྱུང་པར་ཡང་ཡོད། ལམ་བདེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་དང་སེམས་རྟེན་སོགས་ལའང་མི་འདྲ་
བའི་ཆ་ཕྱ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། བྱེ་སྐྱབ་དེ་གཉིས་ཡིན་བྱབ་མཉམ་དུ་
འདོད་ཅིང་། མདོ་སྟེ་བས་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྟེད་པས་བྱབ་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ཟུར་སྐྱ་མ་
བྱབ་ཟེན་ལ། བྱེ་མ་བྱབ་སྟེ། དེས་མདོ་ལས། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདི་
དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་ཅིག་པས་སྟེད་པ་སྟེ། དེ་དང་དེ་ལ་མདོན་པར་དགའ་
བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་འདོད་ཅིང་། བྱེ་སྐྱབ་ལུང་དོན་
མདོན་པར་འབྱུབ་པའི་རྒྱ་དང་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བྱབ་མཐའ་བཟུང་བ་མ་
ཡིན་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོད་འགྲེལ་ལས། མདོན་པར་འབྱུབ་པའི་རྒྱ་བཀའ་སྟོལ་བ་
ན་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དང་མདོ་ལས། ལས་དང་སྟེད་པ་དང་ནི་
མ་རིག་པ། བྱེ་མའི་ཆེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་གྱི་རྒྱ། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱབ་ཟེན་ལ། གསུམ་པའང་བྱབ་མཐའ་རྩ་བར། མདོན་
སུམ་སྤང་ཡུལ་མི་རྟག་བདག་མེད་ཤུགས། ཞེས་དང་། ལུས་ཤེས་ཡན་ལག་ཏུ་རུང་། ཞེས་
པ་རྩ་འགྲེལ་ལ་དབྱེད་པས་ཤེས་སྤྲེལ་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སྟེ་བས་བདེན་བཞི་སྤང་རགས་འདོད་པ་དབྱ་སེམས་

དག་དང་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་བདེན་བཞིན་སྤྱོད་རགས་
 མི་འདོད་ལ། གྲུབ་མཐའ་གོང་མས་བདེན་བཞིན་སྤྱོད་རགས་འདོད་ཀྱང་ནང་གསེས་གྱི་འདོད་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དག་གིས་ཆོས་མངོན་
 པའི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་བདེན་བཞིན་བྱེད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་དུ་
 བདེན་པའི་རྣམ་པ་མི་སྤྱིད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཇི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་
 རྣམ་མེད། ཁྱེད་དང་དབྱུང་མ་སྟོང་བོར། བདེན་པ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་མིན། ཁྱེད་མེད་པར་
 ཐལ་བར་འགྱུར། ཁྱེད་མཁའ་ལྷ་ཡིས་བསྟན་པ་ལྟར། ཁྱེད་ཡིན་པར་མི་འདོད་དོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། ཐེག་ཆེན་པས་བདེན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
 སོགས་གྱིས་ཐུང་འདས་མི་ཐོབ་པར་ཐེག་ཆེན་སྟེ་སྟོད་དུ་བཤད་ཟེར་བ་ལ། བྱེད་སྟེ་བདེན་
 པ་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་མིན་ན་དེ་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཐེག་
 ཆེན་སྟེ་སྟོད་ལས་བཤད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཞན་ཞིག་ཡོད་ཟེར་ནའང་མི་འཐད་དེ། དེ་
 མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྣམ་མཁའ་ལྷ་སྟན་བསྟན་
 པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞིན་ཏེ། དེས་གསེར་གྱི་སྟོད་དུ་གསེར་ཁབ་གྱིས་གྲོག་མ་སྤྲུག་ནས་
 བསད་ན་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་སོགས་དང་མཚུངས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར་བྱི་མའི་དོན་
 ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནི་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གྱིས་དེ་དག་ལ་བདེན་བཞིན་རགས་པ་ཅམ་ལས་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུཤེས་ལས། ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། ཡང་དག་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་ཉིད། ཡང་དག་མིན་མིན་ཡང་དག་མིན། ཁྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རྗེས་བསྟན་པའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། ལྟར་འདིས་རིམ་པ་བཞིན་སྟོན་སངས་རྒྱས་གྱིས་གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པར་གྱས་པ་སྟེད་པའི་ཆེད་དུ་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་སྟེ་བདེན་པར་
 གསུངས། དེ་ནས་དེ་ལྟར་གྱས་པ་སྟེས་ཆེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་

ནམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པར་གསུངས། དེས་ན་སྟོད་བཅུད་
 བམས་ཅད་སོ་སྟེ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་རང་གི་ངོ་བོར་གནས་པའི་
 ཡང་དག་པ་དང་། འཕགས་པའི་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་མི་གནས་པའི་
 ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ནས་ཟབ་མོའི་སྟོད་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཡང་དག་པ་མིན་
 པ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་དག་པ་
 སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་
 དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་དབྱུ་མ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་དང་བཞི་བརྒྱ་བ་ལས་
 གྲང་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྤྱག་ཀུན་ཕྱ་རགས་འདྲིལ་ཚུལ་ལ་
 གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་པལ་ཆེར་བཞེད་པ་མཐུན་ཅིང་ཆེ་ལོང་བཤད་བྱེད་ལ། རང་རྒྱུད་པས་
 ཐེག་དམན་གྱི་འགོག་ལམ་འགོག་ལམ་རགས་པ་དང་འགོག་ལམ་རགས་པ་འགོག་ལམ་
 དུ་བཞེད། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པ་གྲགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 ཉན་སྟོས་སྟེ་བས་བདེན་ནམ་བཅུ་དྲུག་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་སྟོང་
 བདག་མེད་གཉིས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ་དེས་ཐར་བ་སྐྱོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 གྲུབ་སྟེ། སྟོད་འཇུག་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་
 ཅི་ཞིག་བྱེད། ཞེས་སོགས་ཅོད་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རང་གིས་འདོད་པའི་
 བདེན་བཞིའི་བྱད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་མ་འདུས་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་བྱར་མི་འདོད་པའི་དོན་
 ཡིན་གྱི་དེ་གཏན་ནས་མི་འདོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་བཅུ་དྲུག་
 གི་ནང་ཆོན་གྱི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སྟོང་
 ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་དུ། འཇུག་པའོ། ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་གྲང་གསུང་རབ་ལས་བདེན་བཞིའི་
 གྲངས་ངེས་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་ལྡན་གྱིས་འཇུག་སྟོག་ཤེས་ནས་སྤང་དོར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ནི་དཀར་ཕྱོགས་ནག་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། དེ་

ཡང་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་ལྷན་འགོག་ལམ་དང་། སྤྱི་ཅིག་ཆུང་ལྷན་སྤྱི་ཅིག་གཉིས་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། འོ་ན། སྤྱི་ཅིག་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆུང་ལྷན་གང་རུང་ལ་
འགོག་ལམ་གང་རུང་གིས་བྱུང་པར་ཐུག་། རྒྱུ་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། འདོད་ན།
འཕེན་བྱེད་དགོ་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐུག་། དེའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། བྱུང་པ་ལས། ཉམས་དེར་ཐུག་།
དེ་དཀར་ཆོས་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། རང་ལྷན་ཆོས་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་ཡིན་པའི་ལས་ཆོས་ཡིན་
པའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་ཆུན་ལས། སྤྱི་ཅིག་ཆུང་ལས་བདེ་བ་དཀར་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་
གསུངས་པའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། ཆ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཅིག་ཆུང་ཡིན་པར་ཐུག་། འདོད་པའི་
སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། འདོད་མི་ཅུས་ཉི། སྤྱི་ཅིག་ཆུང་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ཡུལ་ནི་དགོ་པའི་
ཡིད་འོང་ན། ཡུལ་དེ་རྒྱ་པར་ཆེ་བ་ཡིན། ཞེས་པ་ཆ་འགྲེལ་གྱི་དོན་གྱིས་བའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། དེས་
ན་དེའི་གངས་ཅེས་བཤད་ཆེ་དེ་འདྲའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་བྱང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་
སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། ཞེས་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། ཆོས་བཤད་ལས། ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཆོས་ཀྱིས་
གཏན་ལ་དབབ་བྱེད་གཙོ་བོ་ནི་འཁོར་བ་དང་། སྤྱི་ཅིག་ཆུང་ལས་འདས་པས་བསྐྱུས་པའི་
ཕྱོགས་གཉིས་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་།

བྱུང་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐུག་། དེ་ལྷན་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་དང་རྒྱུ་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། ཉམས་ལས། དེ་ལ་དཀར་ཕྱོགས་
དང་ནག་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། བདེན་པ་བཞིར་ཆོས་
པར་བཞག་གོ། ཞེས་དང་། གསེར་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། ཅེས་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་པ་བཞིར་ཅེས་ཤི་ན།
རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། རྒྱུ་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཡན་ལག་ལ་ནག་ཕྱོགས་དང་དཀར་ཕྱོགས་གཉིས་སྤྱི་
ཅིག་ཆུང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆུང་ལྷན་གཉིས་གཉིས་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། བྱུང་པ་ལས། དེ་དག་གི་ཆོས་ཆེན་ལ་དེ་ལྷན་བཤད་ཀྱང་དགོངས་པ་ཀུན་བྱང་
གཉིས་ལ་བྱེད་པར་གྱུང་ཐང་རྒྱུ་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་རྒྱུ་ཀྱི་དམ་
ལའང་མཚན་ཉིད། སྤྱི་ཅིག་ཆུང་གཉིས་ཆོས་བྱང་ཕྱོགས་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། ཞེས་ལེན་དགོས་པའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། དེར་
ཐུག་། ཀུན་བྱང་གཉིས་འགལ་ཡང་དེའི་ཕྱོགས་གཉིས་མི་འགལ་བའི་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་། དེར་ཐུག་། དེ་

གཉིས་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག་རྣམ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲེལ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བདེན་བཞི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲེལ་
རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཅ་གསུམ་དང་། རྣམ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲེལ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཅ་ལྟ་ལྟོས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤེང་ལས་ཀྱང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལམ་གཉིས་འགལ་བར་ཡང་མ་ངེས་
ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

ལ་ཅིག ལུགས་འདིར་སྤྱག་བདེན་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོས་བྱུང་བ་ཅིང་། ཀུན་
འབྱུང་ལ་སྤེད་པས་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་འཁོར་བ་ཅན་སྤང་བོ། ཞེས་
དང་། མི་ཤེས་སྤེད་པའི་རྒྱ་མིན་རྒྱུ་ལ། མ་བཟོད་སྤེད་པ་ཉིད་བཤད་པ། རྒྱུན་ནི་འཕེན་
པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །འོ་
ན། མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱག་
བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བརྟུས་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག་
སེམས་ཅན་སྤྱི་བ་དང་སྤྱི་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྣོད་བཅུད་སྣ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་
བོ་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྤྱི་བའི་ཆེད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་བརྟུན་རྒྱུ་ལས། འདིར་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ཁོ་ན་སྤྱག་
བསྐྱེད་བདེན་པའི་མཆན་གཞིར་དངོས་སུ་སྒྲོས་པ་ནི། བས། གང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་
བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལས་འཁོར་བ་ལ་འདོར་འདོད་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ཉིད་ཡིན་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིག་
ཆར་དེ་ནང་གི་སྤྱག་བདེན་འཁོར་བ་དོན་གཅིག་དུ་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་
ལས་ལེན་དགོས་ཤིང་། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས། གཞན་ཡང་། བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་
དང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སོགས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་མ་བཟོད་ཅེས་པ་དེ་རྣམ་འགྲེལ་
ཀྱི་སྤང་བྱི་མའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ།

དེ་དག་སྤྱི་དཔེ་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་རབ་སྦྱེད་དང་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་
 སུ་མ་བརྗོད་པར་སྤེད་པ་ཁོ་ན་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན། རྒྱན་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་
 དང་། །དེ་མ་ཐག་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སྐབས་གཞན་དུ།
 བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །དེ་དག་དང་
 ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཕྱིར་
 གྲོལ་འདོད་ཐོགས་མེད་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་གཞན་དང་། དེའི་དབང་གིས་
 བསགས་པའི་ལས་འཁོར་བའི་རྒྱར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་
 བདུན་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། རྣམ་འབྲེལ་དུ་འདོད་སྤེད་འཇིག་སྤེད་སྤེད་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་
 ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པར་བསྟན་ཅེས་སྒྲུབ་དག་གིས། སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་སྐྱར་
 བ་འདེབས་པར་ཟད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣང་གི་སྤྱད་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩབ་པ་
 ལས། ཉགས་དེར་ཐལ། རྣང་གི་ཆོས་གང་ཞིག །ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 རྩབ་ན། རྩབ་པར་ཐལ། གསེར་སྤེང་ལས། ཀྱན་འབྱུང་ལ་སྤྱད་བདེན་གྱིས་རྩབ་ལ་སྤྱད་
 བདེན་ལ་དེས་མ་རྩབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱད་ཀྱན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
 རྣང་གི་སྤྱད་བདེན་འཁོར་བ་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པར་བྱེད་དགོས་
 གོ། ཞེས་ཟེར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣང་གི་སྤྱད་བདེན་ལ་ཀྱན་འབྱུང་གིས་རྩབ་པར་ཐལ། བརྗོད་ན་
 རྩབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་རྩབ་སྟེ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་
 པ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་རྟོད་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྤང་བོ་བདེན་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲུབ་
 རྟེན། དབུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲིང་བ་ལས། ཇི་སྤྱད་སྤང་བོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྤྱད་དེ་ལ་
 ངར་འཛིན་ཡོད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལྟར་

ན་དཔུང་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། རང་རྒྱད་པའི་སྐབས་འདིར་བཏག་བྱར་སྤང་སྟེ། ལུང་འདིའི་སྤང་
 བོར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་བྱེད་མི་བྱེད་དཔུང་པའི་གནས་གང་ཞིག །དེ་དེ་
 ལ་བྱེད་ནའང་ཐལ་འཇུག་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་དགོངས་ལས། རིན་ཆེན་འཕྲིང་བར་གསུངས་རྣམས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་སྐད་
 ཅིག་མའི་བདག་མེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་།
 རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཉིད་དུ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་དོན་མཆན་
 འགྲེལ་ལས། སྤང་བོ་རང་རྒྱ་བར་ཞེན་པ་ལས་ང་རང་རྒྱ་བར་ཞེན་པ་འབྱུང་ཞེས་སོགས་
 སུ་སྦྱོར་རྒྱ་ཡིན་ནམ་དཔུང་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་ན་ངེ་སྤྲིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ལམ་གསུམ་སྦྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་
 པ་དེ་སྤྲིད་དུ་ངར་འཛིན་ཡང་འབྱུང་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་
 མཆན་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་བཅས་ཡིན་ན། སྤྱག་བདེན་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྦྱོ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་འཁོར་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
 སྦྱོ་བ་སོགས་ནི་བྱེད་ཆོས་དང་། གང་ཟག་ནི་བྱེད་གཞིར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
 བྱེད་གཞི་བྱེད་ཆོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ལ་སྤྱག་བདེན་གྱིས་ཁྱབ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་སྤང་བྱངས་པ་དང་། དེའི་དོན་བསྟུ་བར། སེམས་ཅན་
 ཀྱི་འཛིག་ཉེན་གང་ཡིན་པ་དང་། སྦྱོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་གང་ཡིན་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
 པས་བསྦྱེད་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བ་འདི་མཐའ་དག་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
 བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་ཀུན་ཉོན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྦྱོ་
 བའི་ཀུན་ཉོན་སྤྱག་བདེན་དང་། ལྟག་མ་གཉིས་ཀུན་འབྱུང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 བསྟུ་བ་ལས། མདོར་བསྟུས་ན་སྦྱོ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ངེ་སྐད་བསྟན་པ་ནི་སྤྱག་

བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཡང་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ཉོན་ལ་
བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་ལས་གསོག་ཅིང་། དེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་གཞན་འབྱུང་བ་པས་ཐོ་ཚུན་
ཀྱི་སྤྱི་འབྱུང་ལྟར་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེ་ཆོད་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། མངོན་པོ་གཉིས་ཀར་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དུ་མ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལས་ཉོན་གྱིས་
བསྐྱེད་བྱིན་སྐྱེ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྒྲངས་ཀྱང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པར་
གོ་བའི་དོན་དུ་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དེའི་དབྱེ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀྱང་ཐང་རྗེའི་
བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ལས། དེ་ལྟར་ན་མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀའི་སྐྱབས་འདིར།
ནས། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་སྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་དབྱེ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆོས་ཡན་
འགར་བ་སྟོན་ཚུལ་མེད་པས་གང་ཟག་རྣམས་ནི་དེའི་བྱང་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་སྟུག་
བདེན་དངོས་སྤྱི་བཤད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་དང་ཉོན་
མོངས་གང་རུང་ལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པས་བྱུང་བེད་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་
མེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་
ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཀུན་འབྱུང་
བའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ། ཡང་སྤྱིད་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། ཡིག་
ཆ་དེའི་བྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ བྱང་སེམས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་སྤྱིད་ཀྱི་ཟག་པ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱུང་པ་ལས། ཉགས་ཡིག་ཆས་འབྱུང་། འདོད་ན། དེའི་དབང་
གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་བེད་རམ།
འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཆོགས་ལེན་པ་དང་དེར་གནས་
པ་ལ་འདོད་སྤྱིད་ཀྱི་ཟག་པ་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་རང་དོན་དུ་དེ་གཙོ་བོར་མི་
སྤོང་བ་གང་ཞིག་འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་དང་བྱལ་

བདེ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང་། ཁྲ་
བདེ་སྤྱག་བསྐལ་ཅད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྦྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་
ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅིས་དང་། ཐོགས་འགྲེལ་ཡིག་ཆར་དངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་འཁོར་བ་སྦྱེད་
པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས་ཀྱང་མི་འཐད་ཟེར་ཞིང་། འདིར་སྟོན་བྱ་མང་ཡང་
ཆེ་ལོང་བཤད་ཟིན་ལ་རྒྱས་པར་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་དང་གྲུབ་འགྲེལ་དུ་ལྟོས།

ཡང་ཁ་ཅིག་སྤྱག་ཀུན་གང་རུང་ལ་སྤང་བྱས་བྱབ་ཅིང་། འགོག་ལམ་གང་རུང་
ལ་སྤང་བྱས་བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིག་ཆས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་ཤེས་
པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་བོ་ཆོས་ཅན། སྤང་
བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྤྱག་
བསྐལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཡིག་ཆས་འགྲུབ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། སྤྱག་
བསྐལ་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་བོ་རེ་
རེའི་གདགས་གཞི་ལ། དད་སོགས་དབང་བོ་ལྡ་དང་། ལྡར་བྱེ་བའི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐལ་མ་
གཏོགས་པའི་ཆོར་བ་གཞན་བཞི་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་བོ་སྟེ་དབང་བོ་བརྒྱ་ཡོད་པར་ཀུན་
བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་གསེར་སྤང་གི་སྐབས་བཞི་བར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་མི་ལྟས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་བྱབ་པ་རེ་རེ་
ནས་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཡིད་ཆོར་དེ་སྤྱག་བདེན་དང་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ལམ་དང་སྤྱག་བདེན་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་
ལམ་བདེན་དང་སྤྱག་བདེན་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་
སྤང་དངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྗེས་སོ་བ་ཀྱི་ལམ་བདེན་ནི་སྤྱག་བདེན་དང་མི་
འགལ་ལོ། །ཞིས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་དབྱུང་བྱར་སྤང་།

ཁ་ཅིག་མི་རྟག་སོགས་བཞིན་ཆོགས་དོན་དེ་སྤྱག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་
བཞིན་བདེན་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་རིགས་འགྲེལ་འཛོག་དགོས་ཟེར། འོ་ན།

ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་
 ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་སྟུག་བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་ཚོགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་དང་། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པ་སོགས་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྣམས་པར་བཤད་ཟིན།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲི་ཚོགས་དོན་དེ་ཚས་ཅན། ལྷག་བདེན་ཚད་མས་རྟོགས་ན་
 ཁྱོད་ཚད་མས་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
 མཚན་ཉིད་དངོས་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་མཚོན་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་མཚན་ཉིད་སྟོན་
 ཏེ་ངེས་པའི་དབང་གིས་འདྲིན་པ་རང་ལ་ཉེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷན་ནས་བྱབ་པ་ལྷན་སྤང་བས་
 རྫས་ཡོད་དང་དོན་བྱ་བཤད་ལ། མཚོན་བྱ་རྫས་སུ་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་སྤེམ་ལ་ལྟོས་
 ཏེ་འདྲིན་པ་སྟོ་ལ་རིང་བ་གཟུང་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཆད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱིས་གསར་སྐྱབ་ལྟ་
 བུར་སྤང་བས་བཏགས་ཡོད་དང་ཐ་སྟད་བྱ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྷན་དོན་སྤེམ་ཡོད་
 དང་ཕྱིས་ཀྱི་ཐ་སྟད་སྟུར་བའི་སྤང་བར་སྤང་ཆ་ཙམ་གྱི་སྟོན་ས་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་
 བ་བཞག་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་འདྲི་ཚོགས་རིམ་མེད་ན་སྟོ་ལ་ཉེ་རིང་གི་བྱད་པར་མི་
 རུང་། དེ་མེད་ན་རྫས་བཏགས་དང་། དོན་དང་ཐ་སྟད་ཀྱི་བྱད་པར་ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ལས། གཟུང་དང་འདྲིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། །མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་
 ཡོད་མ་ཡིན་། །ཞེས་པ་རྩ་འབྲེལ་གྱི་དོན་བྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷག་
 བདེན་མི་རྟོག་སོགས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱད་གཞི་མ་
 རྟོགས་པར་བྱད་ཚོས་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་མང་བྱ་འབྲུག་པ་ཡིག་ཆ་ལྷན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་མི་རྟོག་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་གྱིས་བྱད་གཞི་རྣམ་མཁྱེན་རྟོགས་མ་རྟོགས་སོགས་སྟོན་བྱ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་
 བ། སངས་འཕགས་ཚོས་ཅན། འགོག་སོགས་བཞིའི་ཚོགས་དོན་བྱ་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བཞི་ཚོགས་པ་སངས་འཕགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཡིག་ཆར། དེ་བཞི་ཚོགས་པ་སོགས་གདགས་གཞིར་བྱས་པའི་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འདུས་མ་བྱས་སུ་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱི་གདགས་གཞི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པར་ཐལ། བུམ་པའི་
 གདགས་གཞི་ལ་གཟུགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དབྱ་མའི་བདག་འགོག་ཏུ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། དེ་བཞི་ཐོབ་པ་གདགས་གཞིར་བཤད་པ་ཡིན་ཟེར་རམ་དཔྱད།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསུང་རབ་ལས་འགོག་བདེན་གྱི་སྒྲས་བཤད་ན། འགོག་བདེན་
 མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཀུན་བརྟུས་ལས་བཤད་པའི་བརྟུས་འགོག་པ་དེ་
 ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེར་ཐུན་མོང་བའི་འགོག་བདེན་
 བརྟུད། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་བདེན་གཅིག་སྟེ་འགོག་བདེན་དགྲ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྒྱ་ལམ་གྱི་སྟོན་ནས་བརྟུས་དང་དོན་དམ་པའི་འགོག་པ་གཉིས་ཏེ། རིམ་བཞིན་
 འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དང་འདས་ལམ་
 གྱིས་དེའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་གཉིས་དང་། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྟོན་ནས་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་འགོག་པ་གཉིས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་དང་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་འགོག་
 བདེན་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་ནས་རྒྱན་བཅས་རྒྱན་མེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཏེ། གཉིས་ཀའི་ཆ་
 ལས་རྣམས་ཀྱོལ་དང་ཤེས་རབ་གྱིས་ཉོན་མོངས་རྒྱང་གྱོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པའི་འགོག་བདེན་
 དང་། བྲལ་བྱ་སྤང་བའི་སྟོན་ནས་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཏེ། བྱང་འདས་གཉིས་
 དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དེ་ནི་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་འགོག་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་
 དང་བྱང་འཕགས་ཀྱི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་འགོག་བདེན་དེ་ཡིན་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་དེར་ལྟོས། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བྱེ་སྒྲས་མ་གཏོགས་པས་སོ་སྟེ་ལ་
 འགོག་བདེན་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་ས་བོན་མ་བཅོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤང་ལས། བརྟུས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བོན་
 ཉམས་སྤང་པས་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། སོ་སྟེ་ལ་སྤངས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་
 འགོག་བདེན་བཏགས་པ་བ་ལས་མེད་དེ། ས་བོན་དུངས་མ་བྱུང་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བེད། ལ་ལས་དེ་ལ་དེ་
བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། ཐལ་འཇུག་བ་ལྟར་ན་སྤྱི་མ་འཐད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་
པའི་སྐབས་འདིར་བཞེད་ཚུང་མང་ཡང་རེ་ཞིག་གསེར་སྤེང་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ཀ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་།
དེའི་སྤྲོད་གི་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་བཀག་པའི་ཆ་གཉིས་ཀ་འགོག་བདེན་དུ་འདོད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་མ་ནི་སྤང་བྱ་གང་དུ་འགོག་པའི་གཞི་དང་།
ཕྱི་མ་ནི་གང་འགོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན།
བྱམ་པ་མེད་པའི་ས་སྤྱོད་དང་། དེའི་སྤྲོད་གི་བྱམ་པ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་བྱམ་པ་མེད་པ་
ཡིན་པ་བཞིན། དེ་སྤྱི་དུ་གསེར་སྤེང་ལས། ཀུན་བདུས་ལས། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ངེ་ལྟ་བུ་
ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ལམ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མི་འབྱུང་བ་སྤྱི་གང་དུ་འགོག་པ་དང་
གང་གིས་འགོག་པ་དང་གང་འགོག་པ། ཞེས་དེ་བཞིན་ཉིད་དགག་གཞི་སྤང་བྱ་ལམ་གྱིས་
བཅོམ་པའི་ཆ་གང་འགོག་པར་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདི་སྐོར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལམ་ལྷན་གྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་
པ་གང་ཞེ་ན། ནས། ཡང་ལམ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྤྱོད་པའི་ལམ་དང་།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེད། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལམ་བདེན་ལ་མཐོང་སྒྲོམ་གང་རུང་
གིས་བྱུང་སྟེ། ཆོགས་སྤྱོད་ལ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཆོས་མ་ཆང་
བས་དེ་མིན་ལ། མི་སྤྱོད་ལམ་ལ་ལམ་གྱི་ཆོས་བཞི་མ་ཆང་བས་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེད་
རོ། །སྤྱི་མ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོགས་སྤྱོད་ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་
ལམ་ཞུགས་སོ་སྟེ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཡིག་ཆ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་དང་མི་
འགལ་ཏེ། དེར་དེ་དག་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་ཡིན་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལམ་བདེན་གྱི་དུས་མཉམ་པའི་འཁོར་མིན་ཀྱང་སྤྱོད་དུ་འགོ་བའི་

འཁོར་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟམ་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། རབ་དུ་དབྱེ་བ་འདི་ཡང་
ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ལ་ལམ་གྱི་ཆོས་བཞི་ཡང་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་ལ་འདིས་འགྲོ་བ་དང་འདིར་འགྲོ་བ་
གཉིས་བཤད་པའི་སྔ་མ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱི་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྤང་བྱ་དངོས་སུ་སྤོང་བ་
མིན་ཀྱང་དེ་འདྲིམས་པའི་མཐུ་ཐོགས་མེད་མངའ་བས་རིགས་པ་ཡང་ཡིན། སེམས་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ཡོད་པས་སྐྱབ་པ་ཡང་ཡིན། གནས་སྐབས་དེ་ལས་གོང་དུ་འགྲོར་
མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ཐར་བར་འབྱིན་པའི་མཐུ་སྟན་ཆོགས་མངའ་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པས་
ངས་འབྱིན་ཡང་ཡིན་པར་གསེར་སྤེང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཆོག་འཁྲིལ་
གཟབ་དགོས། གཞན་ཡང་། བདེན་པ་བཞི་ལོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འཕགས་པའི་མངོན་
རྟོགས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དགུ་ལམ་
བདེན་མིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་བྱེད་མང་ངོ་། །

ཁ་ཅིག་གསུང་རབ་ནས་བདེན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་དུ་བཞག་པ་ནི། རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་
སྒོ་ནས་བདེན་པ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་འདྲིམ་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
ནི་བསལ་བུའི་ལོག་འདྲིན་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟར་བཞག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། དེས་ན་ལྟ་བ་སྐྱར་བ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དུ་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་བརྟམ་ལས།
སྟག་བསལ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དོན་དུ་བསམས་པར་སྤང་ཡང་། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་གསུངས་
པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བཞག་འདྲིམ་གི་མཆོན་མཆོན་དངོས་ལ་བྱེད་མི་རུང་བར་གསེར་
སྤེང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟན་པ་
དང་། །བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས། །ཡང་དག་མིན་པ་རྣམ་བཅུ་དྲུག་ །སྒོ་བཏགས་
ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤེད། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིར་བསྟན་པའི་ལོག་འདྲིན་བཅུ་དྲུག་

གང་རུང་ཡིན་ན། གློ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པས་བྱལ་བེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་པ་དང་པོའི་སྤྱིང་གི་ལོག་འཛིན་ཐ་མ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྦྲེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མའི་བརྗེད་བྱང་ལས། གློ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་པལ་ཆེར་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྤྱོད་ཕྱི་མ་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བྱལ་བེར་དང་དང་པོ་བཞི་ལ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཀུན་བཏགས་དགོས་ན་པལ་ཆེར་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་བརྗེད་བྱང་ཉིད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། སྒར་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་ནི། སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་བསྐྱན་པའི་སྤྱིང་བ་བདག་མེད་དང་དོན་གཅིག་ལ། རོ་པོ་དང་དོན་གཞན་གྱི་བདག་ཏུ་གློ་འདོགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བ་ནི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྤྱོད་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་གི་སྤང་ཐོགས་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་པོར་འཛིན་པ་ཙམ་ནི་རང་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཅིང་། ལྷགས་འདིར་དེ་ལ་བདག་དེ་སྤང་པོ་ཟོང་ལྟར་བརྗེད་བ་པོར་ཞེན་པ་ཡང་ཡོད་པས་རོ་པོ་ཐ་དད་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་ཆང་བར་འདོད་ཀྱང་དེ་ནི་གློ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་ཡིན་ཀྱི་དབྱེད་ནས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འདིར་སྤྱིང་བ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། བདག་མེད་སྐྱབ་ཆེ་སྤང་པོ་དང་རོ་པོ་གཅིག་ཐ་དད་བྱེད་ནས་འགོག་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི། རིགས་པའི་གནད་གཅིག་ཏུ་དབབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དབྱེད་ནས་འཛོག་པ་དེ་མཐར་འཛིན་ཀུན་བཏགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་གྲུང་ཐང་རྗེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ལོག་འཛིན་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། འགོག་པའི་སྤྱིང་གི་ལོག་ཞུགས་གཉིས་པ་དང་བཞི་བ་རེ་རེ་ནས་

བྱེ་སྤྱོད་ལའང་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་བདེན་ཟག་བཅས་སུ་འཛིན་པའི་
ལྷ་ལོག་དེ་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྤྱོད་མི་ལྷོག་པའི་ཐར་བ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལྷ་ལོག་
ཀྱང་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་སྤྱོད་ཐད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། འདྲིར་
འགོག་བདེན་ཡང་ཟག་བཅས་སུ་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དབྱེད་
དགོས་ཤིང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དགྲ་བཙུགས་པ་འབྲས་བྱུ་ལས་ཉམས་པ་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདྲིར་མ་བྱུབ་སྟེ། ལོག་འཛིན་དེ་ནི་སྤྱོད་ཉམས་པ་ན་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་
པའི་གནས་སྐབས་དང་བྱེད་མེད་དུ་སོང་ནས་ཕྱིར་ཡང་འཁོར་བར་འབྱམས་པར་འཛིན་
པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བྱེ་སྤྱོད་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། འབྲས་ལས་
ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། །བྱ་བ་མ་ཡིན་དེ་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་
པས་ཉན་རང་དགྲ་བཙུགས་སྟེ་བ་ལེན་པར་སྤྱོད་པ་ལ་བྱེ་སྤྱོད་དམན་པའི་བྱེད་འདས་ལ་སྐྱར་
འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་བཛོད་ཚུལ་རྟོག་གི་འབར་བ་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། རྣམ་བཤད་ལྟར། འདྲིར་བསྟན་ལོག་འཛིན་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོ་
བཞི་ལ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དུ་ལྷ་བ་བཞི་འདྲེན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན། ཉར་ལེན་
ཀྱི་སྤང་བོ་གཙང་བར་འཛིན་པའི་ལོག་འཛིན་ཆོས་ཅན། འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་པའི་ལྷ་
བ་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་
ཐལ། འདྲིར་བསྟན་ལྷ་ལོག་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱུབ་སྟེ། བོང་
གི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེའི་འཕྲོར། དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགལ་དོན། །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་རྗེས་
རྟོགས་ནན། །ལེགས་བསྟོམས་ཡང་དག་ལྷ་བ་ཡིན། །སྟེད་པ་རྗེས་འབྲང་བཅས་འཛོམས་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀླང་བ་དང་པོས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་ཞིག་
དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཤིང་། དེས་ན་དེ་ལ་གསེར་སྤྱང་ལས།
རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་གི་དང་། བདག་དུ་ལྷ་བ་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
རིམ་པ་བཞིན་དང་པོ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདྲེན་དགོས་ཏེ། དེ་རྣམ་འགྲེལ་རང་
གི་ཆོག་ཟིན་དང་མཐུན་ཆོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟག་པ་དང་། བདེ་དང་དང་།

དང་ངའི་ཞེས་སོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཀུན་འབྱུང་ལ་བརྟེན་པའི་ལོག་འདྲིན་བཞི་ལ། རྒྱ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་གཅིག་ཕུ་དང་། གློ་སྤར་བཏང་བ་དང་། སྤར་ཡོད་འཇུར་བར་ལྟ་བ་བཞི་རིམ་བཞིན་རྒྱ་སོགས་བཞིའི་འགལ་ལྷར་བྱེད་པ་ལྟར་ཡང་ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་ཐལ། ལྟ་ལོག་ཐ་མ་གཉིས་གོ་བསྒྲིག་ནས་འདྲེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤར་ཡོད་འཇུར་བ་ནི་སྒྲིམ་གོ་མི་ཆོད་པས་རབ་སྒྲིམ་གྱི་འགལ་ལྷར་སྤར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། འགོག་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་ལོག་འདྲིན་བཞི་ལ། ཐར་བ་མེད་པ་དང་། ཟག་བཅས་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་བ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་གུ་ཞོམ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཐར་བ་གཏན་དུ་མི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པར་འདྲིན་པའི་ལྟ་ལོག་བཞི་འདྲེན་པ་ལྟར་ཡང་མི་རུང་བར་ཐལ། གསེར་སྤང་ལས་ལོག་འདྲིན་བར་བ་གཉིས་དེ་ལས་གོ་ལྡོག་སྟེ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་གང་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དབྱེད་དགོས།

ཁ་ཅིག གལ་ཏེ་རྣམ་བཤད་ལྟར་བྱས་ན། གཙང་འདྲིན་གྱི་ལྟ་ལོག་དེ་འདྲིར་བསྟན་གཉེན་པོ་བཅུ་དྲུག་ཅི་རིགས་དང་སྤར་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་སྤྱག་བསྐལ་བའི་རྣམ་པ་དང་སྤར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཙང་བ་དང་བདེ་བར་འདྲིན་པའི་གཉེན་པོར་སྤྱག་བསྐལ་བའི་རྣམ་པ་དང་། བདག་ཏུ་འདྲིན་པའི་གཉེན་པོར་སྤང་བདག་མེད་གཉིས་དང་། རྟག་པར་འདྲིན་པའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་སྤར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། དེ་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཅིག་གི་གཉེན་པོ་འོ། རྣམ་པ་གཅིག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་འོ། རྣམ་པ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐ་མ་གཅིག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་འོ། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། རྟག་པར་འདྲིན་པའི་གཉེན་པོ་མི་རྟག་པ་དང་། གཙང་པ་དང་བདེ་བར་འདྲིན་པའི་གཉེན་པོ་སྤྱག་བསྐལ་བའི་རྣམ་པ་དང་། བདག་ཏུ་འདྲིན་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པ་སྤྱག་མ་གཉིས་བསྟན་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ཐར་འདོད་ཀྱིས་བདེན་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཆེས་

མི་འཐད་པར་ཐལ། གསུང་རབ་ལས་སྟག་ཀུན་འགོག་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསུངས་པ་དེ་ཡུལ་
 ཅན་མངོན་རྟོགས་སྤྱི་བའི་རིམ་པ་དང་བསྟན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།
 དགོ་སྟོང་དག་འདི་ནི་སྟག་བསྟུལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་
 པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སལ་མོ་ཆེར་རྒྱ་
 འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ། སྟག་བདེན་དང་པོར་བསྟན་པ་དེ་ནི་གསར་རྟོགས་
 གྱི་སྐབས་སུ་མ་ཟད། ལས་དང་པོ་བས་ཐོག་མར་སློ་སྦྱོང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཉམས་ལེན་
 གྱི་གནད་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པས་མན་ངག་གི་མཆོག་ཏུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 ཡང་ལམ་རིམ་ལས། སྟན་པས་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རིམ་པ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ། གསུངས་པ་ལ་ནི་ཉམས་
 ལེན་གྱི་གནད་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་དེ་རྒྱས་པར་བདེན་བཞིའི་
 རྣམ་གཞག་སོགས་སུ་སྟོས།

ཁ་ཅིག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་རྟོགས་དགོས་ཟེར་ན། དེ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་བཞིའི་ནང་ནས་སྟག་བདེན་ནི་མཆོན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་བདེན་
 པ་དང་། གཞན་གསུམ་ནི་མཆོན་ཉིད་འདྲ་བའི་བདེན་པ་གང་ཞིག །མཆོན་ཉིད་འདྲ་མི་
 འདྲ་ནི་རིམ་བཞིན་རང་མཆོན་ཁོ་ན་དང་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་ནས་ཤེས་
 དགོས་པའི་དོན་ཡིན། མཆོན་ཉིད་འདྲ་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་དངོས་ཤུགས་ཅི་
 རིགས་པའི་སྟོ་ནས་ཅིག་ཆར་དང་། མཆོན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་
 རིམ་ཅན་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟུ་བ་ལས། སྟག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་ནི་མཆོན་
 ཉིད་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
 སོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཁོ་ནས་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་
 བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི། བདེན་པ་མཆོན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་དག་ལ་ཤེས་པ་འབྱུང་
 བའི་གོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་
 གྲོལ་འཕྱར་གྱི། །བསྟོམ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྟག་བསྟུལ། །སྟག་
 བསྟུལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སྟོང་བདག་

མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་གཞན་བཅུ་བཞི་རྟོགས་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་རྟོགས་པའི་
 སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་དངོས་གཞི་དང་། གཞན་བཅུ་བཞི་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བྱིས་དངས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེའི། གྲོལ་འགྱུར་གྱི། ཞེས་དང་།
 དེ་དོན་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱིས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གྲོལ་ལམ་དངོས་སྤྱོད་པ་
 ལ་དེའི་སྤྱོད་ལམ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་རྟོགས་རིམ་དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་སྤྱོད་པ་དེན་གྱི་སྤྱོད་བདག་མེད་ལ་བྱེད་
 བ་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་། དེ་དེ་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདག་འཛིན་ལྟན་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྤྱོད་བདག་མེད་ནི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་ཙམ་ཡིན་ཞིང་།
 དེ་གཉིས་འགོག་བདེན་གྱི་ཡང་སྤྱོད་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་བདེན་
 རྟོགས་པ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་སྤྱོད་ལྟན་སྐྱུ་རྟོགས་དགོས། དེ་རྟོགས་པ་ལ་དེ་
 ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་ཚུལ་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་ངེས་བཟུང་བ་ལྟར་མེད་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། འདིས་སྤྱོད་མ་དེ་ཁེགས་མོད། འོན་ཀྱང་། འགོག་བདེན་རྟོགས་ཁ་མའི་གང་
 ཟག་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཁེགས་པར་
 ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལྟན་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་མཐོང་
 ལས་ངེས་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་མི་འཐད་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་དེ་མེད་དེ། དེས་དེ་འདྲའི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཁེགས་
 ཀྱང་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བདག་འཛིན་ལ་ལྟན་སྤྱོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། ཀྱན་
 བཏགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་
 མི་འཐད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདིའི་སྤྱོད་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་
 ཙམ་ལ་བྱེད་པ་བཀག་ཟིན་ལ། གཞན་བཅུ་བཞི་རྟོགས་པའི་ལམ་རྣམས། སྤྱོད་པ་ལྟག་མ་

དེ་དོན་ཡིན། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤྲིན་ལམ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ལུང་འདིའི་རྣམ་པ་ལྟག་མ་ནི་མི་རྟག་སྟུག་བསྐལ་གཉིས་ཙམ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ལུང་འདིའི་བཤད་བྱ་ཙམ་མདོ་ཙམ་འགྲེལ་ཀུན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འདིའི་ཙམ་བའི་མདོ་ལས། གང་མི་རྟག་པ་དེ་སྟུག་བསྐལ་བ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་
 ཙམ་ལགས་སོ། དེ་ལ་འདི་ནི་ངའི་འོ། །འདི་ནི་ང་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ངའི་བདག་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་། ཞེས་དང་། ཙམ་བའི་ལུང་དེའི་འཕྲོ་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དེ་ཕྱིར་ཞེས་
 དང་། གསུངས་ཞེས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་ལ། རྒྱ་མཚན་དེས་རྟེན་ཆེན་གཉིས་ཀར་ཡང་བསྒྲོམ་
 པ་ལྟག་མ་ཞེས་པའི་ཐད་ཏུ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཟག་བཅས་སྟུག་
 བསྐལ་ཏུ་རྟོགས་པ་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟུག་བདེན་
 གྱི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་བདག་མེད་རགས་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེའི་སྟོང་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འཛིན་སྣངས་སུ་བྱ་རྒྱུའི་བདག་མེད་ཅིག་ཡོད་
 ཅིང་། དེ་འདྲའི་བདག་མེད་ལ་བདག་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་ཙམ་ཞིག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་དར་རྟེན་ལས། སྟོང་བ་ནི་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་
 བས་ཉོན་སྦྱིབ་སྟོང་རུས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་ཆད་མའི་
 བརྗེད་བྱང་ལས། རྣམ་པ་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་
 ཐབས་ཀྱི་རྒྱར་ཡོངས་སུ་སྟོད་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་སོགས་ལ་བྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོ་འདོགས་བསལ་ནས་བདག་མེད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ལྟེ་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་ཀྱོལ་འགྱུར་གྱི། ཞེས་པའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་ལ། དེའི་སྟོན་ཏུ་ཀུན་འབྱུང་ལ་བརྟེན་པའི་ལོག་
 འཛིན་རྣམས་བསལ་དགོས་པ་དངོས་སུ་བཤད་ཅིང་། འགོག་ལམ་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་རྣམས་
 བསལ་དགོས་པ་ཡང་སོགས་སྒྲས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ནའང་། སྟོན་མེད་དེ། སོགས་
 གྲ་སྟོས་ཙམ་གྱིས་འགོག་ལམ་སྦྱད་དགོས་དོན་མེད་ལ། དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྟོ་འདོགས་

བསལ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། སྤྱག་བསལ་རྒྱ་མེད་ཏུ་འཛིན་པ་སོགས་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལ་བརྟེན་པའི་སློ་འདོགས་ཡིན་པས། བོད་ཏུ་དེ་དག་གི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་ཆེ་ནམ་འགྲེལ་ལས། རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། །སྤྱག་བསལ་འདི་རྒྱ་བཅས་ཉིད་འགྲེལ། །ཅེས་པའི་དངོས་ཟིན་དང་སྒྱུར་ཏེ། རེས་འགའ་སྤྱི་བའི་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་བདག་མེད་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྗེད་བྱང་དེ་ཉིད་ལས། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསལ་གཉིས་ངེས་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་བདག་མེད་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་པ་ལྟག་མ་རྣམས་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྦྱོང་བྱེད་ཏུ་བཤད་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། བྱད་གཞི་བདེན་བཞི་དང་། བྱད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བརྒྱ་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། བྱངས་ངེས་དང་། བོ་རིམ་ནི་རགས་བསྐྱུས་བཤད་ཟིན། གསུམ་པ་སྒྲ་བཤད་ནི། བདེན་བཞི་ལ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ངེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཏུ་གནས་པས་སམ། ངེ་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་མཐོང་ན་སློ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྦྱོང་པས་དེ་ལྟར་བརྗེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱ་མ་ཡུལ་དང་བྱི་མ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྦྱང་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱུ་བ་ལས། བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། བསྟན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་དོན་ནི་བདེན་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ལྟར་དོན་དང་མཐུན་པས་དེ་ལ་བདེན་གྱི་སོ་སྟེ་རྣམས་ལ་དོན་ལ་བདེན་ཀྱང་སློ་རོར་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པས་དེ་ལ་བདེན་པར་མི་འདོག་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ས་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་པར་བདེན་པས་སོགས་སོ། །འདི་ནི་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པས་དེའི་ལུགས་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཏུ་སྟོན།

བཞི་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི། རང་རྩ་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་
 ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ། སྤྱག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་
 གཉིས་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་ཏུ་དབྱེར་ཡོད། རང་འབྲས་སྤྱག་བདེན་སྐྱེད་པའི་ལས་
 ཉོན་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ། གྲུག་
 འབྲུང་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་གཉིས་ཡོད། རང་ཉིད་
 ཐོབ་བྱེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་དངོས་སྤྱུལ་གྱི་སྐྱིབ་པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟག་འགོག་
 དེ། འགོག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད། འགོག་བདེན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དངོས་སམ་དེའི་རྒྱན་
 ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་འཕགས་ལམ་དེ། ལམ་བདེན་གྱི་མཆན་
 ཉིད། འགོག་ལམ་རེ་རེ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་དབྱེ་བས་གསུམ་རེ་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱེད་
 ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞིན། སྤྱུ་པ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདྲ་
 བྱེད་ཀྱི་དོན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱད་ཆོས་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྤྱག་བདེན་ལ་མི་
 ཉག་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་པ། རྟོང་པ། བདག་མེད་པ་བཞི་དང་། གྲུག་འབྲུང་ལ་རྩ། གྲུག་འབྲུང་།
 རབ་སྐྱེ། རྒྱུན་བཞི་དང་། འགོག་བདེན་ལ་འགོག་པ། ཞི་བ། བྱ་ལོ་མ། དེས་འབྲུང་བཞི་དང་།
 ལམ་བདེན་ལ་ལམ། རིགས་པ། སྐྱབ་པ། དེས་འབྱིན་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞག་པའི་རྩ་མཆན་ཡོད་དེ། བསལ་བྱ་ལོག་ཞུགས་ལ་བཅུ་དྲུག་
 ཡོད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་འཛིན་བཅུ་དྲུག་ཀྱང་ཡོད་དེ།
 བདེན་པ་དང་པོ་ལ་ཉག་པ་དང་། བདེན་པ་དང་། བདག་གི་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བཞི་དང་།
 གཉིས་པ་ལ་རྒྱུང་འཕེན་ལྟར། སྤྱག་བསྐྱེད་རྩ་མེད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཏུས་བྱེད་པ་པོར་སྤྱེ་
 བ་ལྟར། རྩ་གཅིག་ཏུ་ལས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་དང་། གངས་ཅན་ལྟར། སྤྱུར་ལོང་འབྲུར་བར་
 འཛིན་པ་དང་། དབང་བྱུག་པ་ལྟར། སྤྱིའི་གཡོ་བ་སྟོན་ཏུ་བཏང་བ་ལས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་
 བཞི་དང་། གསུམ་པ་ལ་རྒྱུང་འཕེན་ལྟར། སྤྱག་བསྐྱེད་ཟད་པའི་ཐར་བ་མེད་པར་འཛིན་
 པ་དང་། གཅེར་བྱ་བ་ལྟར། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་བར་འཛིན་པ་དང་།

མཐོང་ཆོས་ལ་གྲོལ་བར་སྒྲུབ་པ་ལྟེན་ནང་ཚན་འགའ་ཞིག་ལྟར། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཀྱི་
 གོམ་པར་འདྲིན་པ་དང་། དབྱེད་པ་བ་ལྟར། སྒྲུབ་མི་ལྟོག་པའི་ཐར་བ་མེད་པར་འདྲིན་པ་
 བཞི་དང་། བཞི་བ་ལ་རྒྱུང་འཕེན་ལྟར། ཐར་ལམ་མེད་པར་འདྲིན་པ་དང་། ལྷ་སྟེགས་པ་
 སྒྱི་ལྟར། བདག་མེད་བསྟོམ་པའི་ལམ་འདི་རན་པར་འདྲིན་པ་དང་། ཐར་བ་ཁས་སྒྲུབ་
 པའི་ལྷ་སྟེགས་པ་སོ་སོས་སྒྲོ་བདགས་པའི་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལྟ་བུ། ཐར་ལམ་གཞན་
 ཡང་ཐར་ལམ་དུ་འདྲིན་པ་དང་། དབྱེད་པ་བ་ལྟར། སྒྲུབ་མི་ལྟོག་པའི་ཐར་བར་བྱིན་བྱེད་
 གྱི་ལམ་མེད་པར་འདྲིན་པ་བཞི་སྟེ་བརྟུ་བྱག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་གཞན་ནམས་སྒྲིབ་
 གཉིས་པའི་སྒྲུབ་ཡོད་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་
 བར་འདྲིན་པ་དང་། གསུམ་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་བར་འདྲིན་
 ཞེས་པ་ནི། ཁ་བ་རྒྱ་སྟོང་གྲུ་སྟེ། ཁ་ཞོ་བ་མོ་སྟེ་ཉིག་མདོག་གཏུགས་དཀར་བཟུང་པའི་
 དབྱིབས་འདྲ་བ། ཐར་བ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་བཤད། ཁྱེད་པ་ལྟར། ཟད་བྱེད་པས་སྟེང་
 རྟོགས་ན་གཏུགས་དཀར་གྱི་བསྐྱེད་ལྟ་བུའི་ཐར་བ་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་འདྲ་མེད་
 ཅིང་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་སྟུག་བདེན་ལས་མ་འདས་པས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཞེས་བཤད་
 ཅིང་། བཤེས་སྒྲིབས་ལས། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུང་ཉི་ཟླ་བལ་ཐོབ་མཛད། ཁྱེད་པའི་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུང་
 བེ་འདི་ལ་བྱེད་ན། ཉི་ཟླ་ཞེས་པ་ནི། བྱེད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། བེ་ཅོས་ཉི་མ་བཛོལ་
 བས་ནི། ཐར་བ་མཆིས་པར་བཤད་ཅེས་གྲགས། ཞེས་དང་སྟོང་རྒྱས་པའི་བུ་ནི་ཅོས་ཉི་
 དཀྱིལ་གྱི་དབུས་རྩ་འཕྱུལ་གྱིས་བཛོལ་ནས་ཐར་བའི་གྲོང་ཁྱེད་དུ་ཞུགས་པར་གྲགས་པ་ལྟ་
 བུ་ལ་བྱེད་པར་བཤད་དོ། བསམ་བྱའི་ལོག་འདྲིན་དེ་དག་གཉིན་པོ་བརྟུ་བྱག་དང་སྒྱུར་
 ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། རྟག་ལྟེན་གཉིན་པོར་མི་རྟག་པའི་ནམ་པ་སྒྱུར་བ་སོགས་གྲངས་གྱི་གོ་
 རིམ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱེད་ཆོས་སོ་སོས་དེ་དག་འགོག་
 ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་
 རྟེ། དེས་འགའ་སྟེ་བའི་བྱིར། སྟུག་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་འགྱུར་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཉེས་
 པའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། རྒྱལ་ས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་དབང་བའི་

བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་དུ་མ་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་བསྐྱར་
བ་བོའི་བདག་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་བའི་བདག་གིས་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་པའང་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཁྱོད་གི་རྒྱ་མིན་པས་བྱིན་གྱིས་སྐྱབས་པའང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རེས་འགའ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་ཉེས་པའི་
ཉེན་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་དབང་ཕྱིར་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན། བདག་མིན་བྱིན་གྱིས་སྐྱབས་པའང་
མིན། རྒྱ་མིན་བྱིན་གྱིས་སྐྱབས་པའང་མིན། ཞེས་ཏེ། གཞུང་གཞན་ལས་སྟོང་བདག་མེད་
ཅེས་འབྱུང་ཡང་འདིར་གོ་རིམ་དེ་ལས་བསྐྱོད་སྟེ་བཤད་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་མིན་
པར་རྟོགས་ན་དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་བ་རྟོགས་སྟེ་བར་དགོངས་པ་དང་། མི་རྟག་
ཅིང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་བདག་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་ཤེས་པའི་
ཆེད་དུ། རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་པ་ལྟར་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གསུངས་
ནས་སྐབས་བྱེད་གཞན་མ་བཀོད་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེན་ལས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་ཏེ། རེས་འགའ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། རྟག་པ་
གཅིག་པུའི་རྒྱ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། རྟག་པ་དང་སྟོང་མེད་རེ་རེ་བ་ལ་འབྲས་བུ་སྟེད་པའི་རྣམ་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་རབ་ཏུ་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྲིད་སྲིད་སོགས་ལས་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་
གནས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་ཡོངས་འཛིན་ནམ་ལེན་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་རྒྱུན་སྲིད་
པ་ཉིད་ལས་བྱུང་སྟེ། བདག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་སྟེ་གནས་དམན་པ་ཀུན་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། སྤྲུག་བསྐྱེད་འདི་རྒྱ་བཅས་
ཉིད་ཀྱུ་བ། ཅེས་དང་། རྟག་རྣམས་བཀག་ཕྱིར་དབང་ཕྱུག་ལ། སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྲིད་
མིན་ཏེ། རྣམ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར། སྲིད་འདོད་རྒྱ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། མི་
རྣམས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི། ཡོངས་འཛིན་དེ་ཐོབ་བསམ་པས་བྱས། ཞེས་དང་། བདག་ཏུ་
ཆགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལས། བདེ་མིན་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པས། ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་འཇུར་
བ། དེ་ཕྱིར་སྲིད་པ་སྲིད་ཉེན་ཡིན། ཞེས་སོ། འདི་དག་ནི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དངོས་ཟིན་ལྟར་
ཡིན་ལ། བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་མང་སྟེ་རྣམ་པ་ཤད་སོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་བསྐྱེད་གཏན་ཟད་པའི་བྲལ་བ་ཚོས་ཅན། འགོག་པའི་རྣམ་པ་
ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་སྤྱི་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིན། ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་
ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིན། གྲ་ཞོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་དག་སྤངས་
པས་འཕྲལ་སྤགས་ཀུན་ཏུ་དགེ་ཞིང་གཙང་བ་ཡིན་པའི་བྱིན། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་སྤངས་པ་སྤར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཐར་བ་ཡིན་པའི་བྱིན།

བཞི་བ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། ལམ་ཡིན་
ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པ་གཅིག་པའི་ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིན། རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་པའི་དངོས་གྱི་འགལ་ལྡན་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིན། སྦྱབ་པ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་གནས་ལྷགས་གྱི་སྤོང་དུ་བསྦྱབས་ནས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པའི་བྱིན། དེས་འབྱེན་ཡིན་ཏེ། སྤར་མི་ལྡོག་པའི་ཐར་བའི་གནས་སུ་བྱིན་བྱེད་ཡིན་པའི་
བྱིན། དེ་ལ་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ལས་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་
གོ་ན་ལྟག་མ་དུག་ཀྱང་གོ་བྱས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ལྟ་དབང་སྤོང་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་
ཚན་སོ་སོར་མ་བཅད་པ་ལྟར་རྒྱ་ཚབ་རྗེས་མ་བཅད་ཅིང་། རྒྱ་མཐན་པོས་བཅད་པ་ལྟར་
མཐས་བྱུང་རྗེ་དང་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་མས་ཀྱང་བཞེད་པས། འདིར་བྱི་མ་ལྟར་འགོག་ལམ་གྱི་
རྣམ་པ་སོ་སོར་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་མཚམས་འབྲེད་ཚུལ་ཅུང་ཟད་སྟོན་ན། དེ་ནི་གཏན་དུ་
བ་མིན་ཏེ། རྒྱ་ལ་གེགས་སོགས་སྤྱི་བྱིན་རོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་སྤྱི་བྱིན་སོགས་གཉེན་པོའི་
སྟོབས་ཀྱིས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་སྤྱི་བསྐྱེད་འགགས་པའི་འགོག་པ་ཡོད་པར་སྦྱབ་
པའི་སྟོན་སྤྱི་བསྐྱེད་འགགས་པའི་ཆ་ནས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཅིང་། དེ་བཞིན་
དུ། སྤྱི་བསྐྱེད་ཤེས་ལ་འགག་མེད་པས། འདུ་བྱེད་སྤྱི་མ་འཇུག་པ་ཅན། སོགས་ཀྱིས་དག་
བཅོམ་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་བདག་ལྟ་སྤངས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱི་བསྐྱེད་ཤེས་ནས་
བཅེ་བ་སྦྱེ་བ་མི་འགལ་བར་བཤད་ཚུལ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་ཞི་བའི་རྣམ་
པ་དང་། སྤྱི་བསྐྱེད་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ནི། འཆིང་ཡིན་ཏེག་པ་དེ་གང་ལས། སྤྱི་བསྐྱེད་མི་
བསྦྱེད་རྒྱ་ཉིད་ནི། ཐར་ཡིན་ཏེག་ལ་དེ་གང་ལས། ཞེས་པས་བདག་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བཅིངས་

གྲོལ་མི་རུང་ཞིང་། བདག་མེད་པ་ལ་དེ་རུང་བས་ཐར་བ་ཐོབ་ཆེ་བདག་ཉིད་ཆོས་པའི་གྲ་
 གོམ་པ་ཡང་འཐད་པར་བཤད་ཚུལ་གྱིས་དེའི་རྣམ་པ་དང་། བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་
 ལས། །གནས་ཀྱང་། ཞེས་པས་གོམས་སྟོབས་གྱིས་ཉེས་ཟད་ཀྱི་གནས་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་ཐོབ་
 འཇུག་གི་རྟགས་གྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་གྲོལ་ལམ་དུ་སྐྱབ་
 ཚུལ་གྱིས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། གལ་ཏེ་གནས་ཀྱང་ཀྱང་། །ལམ་བཞིན་སྟོན་ནི་འབྱུང་ཞེ་
 བ། །མ་ཡིན་རུས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་
 རུས་མེད་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་གྱིས་གནས་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་པའི་སེམས་ལ་ཉེས་པ་སྤར་མི་
 འབྱུང་བར་སྐྱབ་ཚུལ་གྱིས་ལམ་གྱི་ངེས་འབྱེན་དང་འགོག་པའི་ངེས་འབྱུང་གཉིས་སྟོགས་
 གཅིག་དུ་བསྟན་ཅིང་། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་འདྲིན་པ་ཡི་ཆོས། ཞེས་སོགས་གྱིས་སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ནི་བདག་འདྲིན་གྱི་འདྲིན་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་གསལ་བ་ཡིན་པས། བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བདག་འདྲིན་མེད་པར་བྱེད་རུས་ཀྱང་། བདག་འདྲིན་
 གྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པར་བྱེད་མི་རུས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། བདག་
 འདྲིན་རྒྱ་གཅིག་ཅན་ཉིད་དང་། །ནས། འགལ་བར་རབ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་། ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས་བདག་འདྲིན་དང་འདྲིན་སྒངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། རང་གི་འདྲིན་
 སྒངས་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་འཁྲལ་བར་ཞུགས་ཤིང་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་
 པས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་བདག་འདྲིན་གྱི་གཉེན་
 བོར་རིགས་ཚུལ་བཤད་པའི་སྟོན་སྐྱབ་པ་དང་རིགས་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་པར་བཤད་ལ།
 གཞན་ཡང་། རྟུག་བསྐྱལ་ཤེས་ལ་འགལ་མེད་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་སྟོང་རྗེ་
 གསུམ་རྣམ་གཞག་དང་། རྟུག་བསྐྱལ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ་དང་། ཡང་འགོག་ལམ་རང་སྟོག་ནས་
 རིགས་པས་སྐྱབ་ཚུལ་སོགས་འདིར་སྟོན་འོས་ཀྱང་། ཁྱབ་སྟོར་རེའི་ཆོག་འཁྲི་ལ་མི་ཆེ་ཟད་
 ཟད་དུ་མགོ་འཁོར་བ་སྟོང་བོར་ཟད་པའི་བདག་འདྲའི་སྟོབ་གཉེར་བ་སལ་མ་ཆེའི་དོན་
 དུ་བསྐྱར་དཀའ་ཞིང་ཡི་གེའི་ཁུར་ཀྱང་མྱི་བར་འཇུག་བས་མ་བྲིས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྒྲིབ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་བདེན་ལ་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱུང་བར་
 ཐལ། དེ་ལ་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང། ཉགས་བྱུང་བའི་འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། སྤྱི་བསྐྱེད་གསུམ་སྤྱི་བདེན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་བ་
 འོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་དེ་དག་གི་ཉིས་དམིགས་བསམས་ནས་བྲལ་འདོད་ཀྱི་
 སྒྲིབ་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་སྤྱི་བ་ལ་འབད་དགོས་ཤིང་། དེ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་རྟོགས་པ་
 ཅམ་ཀྱིས་འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་ཡིད་འབྱུང་བཅོས་མིན་དངོས་སྤྱི་འདེན་མི་རྒྱས་ལ་དེ་སྤྱི་བ་ལ་
 གསུམ་པ་བྱུང་བ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་ནས་ཉེར་ལེན་ཀྱི་སྤྱི་བ་
 བོ་འདི་ཉིད་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྒྲིམ་དགོས་པའི་བྱིར། ཟུར་དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
 ཡིད་ཀྱི་སྤྱི་བ་སེལ་ལས། ལམ་ཉམས་སྤྱི་ལེན་པའི་གོ་རིམ་ནི། དང་པོར་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་
 འབྱུང་ནས་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིབ་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་མ་སྤྱི་བ་ན་ཐར་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་
 མི་སྤྱི་བའིང་། རྣམ། དང་པོར་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྤྱི་བ་ལ་
 འབད་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ངན་འགྲོའི་སྤྱི་བསྐྱེད་
 ལྟ་བུ་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བསྐྱེད་རང་ཐོབ་ཏུ་བབས་པ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡོད་ཅིང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བའི་སྤྱི་བསྐྱེད་ལ་ཡི་འབྱུང་
 བའི་བྱི་རོལ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་ཡན་ཆད་ལ་ཆགས་བྲལ་
 བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཡིད་
 ཀྱི་སྤྱི་བ་སེལ་ལས། སྤྱི་བསྐྱེད་གཞན་གཉིས་སྤྱི་བསྐྱེད་དུ་བསྒྲིམ་མི་དགོས་པར་སྤྱི་བོ་
 ཐལ་པོ་ཆེ་བས་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་སྤྱི་བས་བྱུང་བྱང་། དེ་ཅམ་ཀྱིས་འཁོར་བ་
 སྤྱི་ལ་ཡིད་འབྱུང་དངོས་སྤྱི་འདེན་མི་རྒྱས་ཏེ། ཞེས་སྟོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་
 བྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདྲུ་བྱེད་སྤྱི་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་ནས། སྤྱི་བསྐྱེད་བསྒྲིམ་པར་
 གསུངས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ཆ་འགྲེལ་ཀྱན་ཀྱི་དོན་བྱུང་བའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཟག་བཅས་
 ལ་སྤྱི་བདེན་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཐལ། གསེར་སྤྱི་བ་ལས། མདོར་ན་ཟག་བཅས་མཚན་ཉིད་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བདེན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།

ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཀྱན་གྱིས་ཟག་བཅས་མཆན་ཉིད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
རང་བཞིན་དུ་འདོད་པས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཀྱན་གྱིས་ད་ལྟའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལྟ་བུ་ཡང་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འདོག་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
འདོད་པ་ཙམ་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ནང་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐལ་འཇུག་བས་
དེ་འདྲའི་ཆོར་བ་ནི་པལ་ཆེར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ལོག་པའི་ཆ་ལ་བདེ་བ་
ཆེ་འབྲིང་ཆུང་བྱུར་པར་བཏགས་ཙམ་མ་གཏོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཆན་པ་
ཞིག་མེད་པར་བཞེད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་དངོས་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་པར་བཏགས་
ཙམ་ཀྱི་འདོག་མཆམས་ཕྱ་མོ་མི་ཤེས་པས། སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ལོགས་སུ་བདེ་བ་མེད་པར་
བཤད་པར་གོ་སྟེ་བདེ་བ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་འཇུག་ཞེས་སོགས་ཚོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། འཕེལ་བཞིན་པ་ཡི་བདེ་བ་ལས། །རི་ལྟར་བརྒྱུག་
པ་མཐོང་གྱུར་པ། །དེ་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་འཕེལ་བཞིན་པས། །བརྒྱུག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་བདེ་
བ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དེ་ལ་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་
ལྟ་སྟོགས་སྤར་སྤངས་ནས་བཀག་ཅིང་། རང་ལུགས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་བས་ན་བདེ་
བའི་ཆོར་བ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་འོ། །ཞེས་དང་། དེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་རྟོགས་པ་ལོག་པ་ཙམ་ལས་འབྱུང་པའི་
ཕྱིར་དང་སྐྱེས་མ་ཐག་དུ་འདིག་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་མཛོད་དང་བཞི་བརྒྱ་བ་ཙམ་འགྲེལ་དུ་སྟོས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མི་རྟག་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ། སྤྲུག་བདེན་གྱིས་བྱུང་པར་
ཐལ། བརྒྱུག་ན་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འོ་ན། ཁྱོད་རང་ལ། རྒྱ་སོགས་དང་། འགོག་པ་
སོགས་དང་། ལམ་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ། རིམ་བཞིན་ཀྱན་འབྱུང་འགོག་ལམ་གྱིས་
བྱུང་པ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། རེ་རེ་ནས་བརྒྱུག་ན་བྱུང་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་འགྲིག་ཁོ་

ན་རེ། སྤྱག་བདེན་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པའམ་བྱང་ཆོས་བཞི་ག་ཡིན་པར་ཐལ།
མི་རྟག་སོགས་བཞི་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བྱང་གཞི་སྤྱག་
བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུམ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་འབྱུང་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བདེན་ལ་དགེ་སོགས་
གསུམ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ངོ་བོར་མ་གྱུར་པའི་སྤྱག་བདེན་ལ་དེ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤྱང་ལས།
སྤྱག་བདེན་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཀུན་གཞི་དང་སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་དང་དབང་
བོ་ལྟ་དང་གཞན་ཡང་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཟག་བཅས་རྣམས་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་ཅི་རིགས་ལ་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སྟེ། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གང་རུང་ལ། སྤྱག་ཀུན་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྟུས་
པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ། དེས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་
ཁྱབ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཆོགས་སྟོར་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པས་བསྟུས་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་མཐུན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟུས་པ་ལས། དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་
པ་ལ་མི་སྟོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱིས་ནས། དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྟུས་
པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པར་དབུ་སེམས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་དེ་དག་ལ་ཟག་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྟུས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས། །རྣམ་རྟོག་
མེད་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་ནི། །སངས་རྒྱུ་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་སུ་སྟེ། །སྟོར་བ་དང་ནི་ཐོབ་པས་
སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོར་བའི་རྣམ་སྒྲིབ་ལ་སྦྱལ་སྦྱང་དང་། དེ་དངོས་གཞིའི་རྣམ་སྒྲིབ་ལ་ལོངས་
སྦྱང་འགྱུར་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དོན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཐེག་བསྟུས་བཤད་སྤྱད་ལས། སྤྱོད་བ་དང་ནི་ཐོབ་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་དོན་བརྗོད་ཀྱི་འདི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ན། དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་པོའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དེ་དག་ཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཐེག་བསྟུས་ཀྱི་དབྱིག་འགྲེལ་དང་འགལ་བས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱིག་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྤྱོད་བ་ལ་ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་སྤྱུལ་བའོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཤད་སྤྱད་ཀྱི་གོང་འོག་ཏུ་བྱེ་སྤྲའི་བཤད་པའི་ཤན་ཞུགས་པ་མང་ཆོད་དུ་སྤང་ཞེས་གྲང་ཐང་རྗེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར་ཡང་དབྱིག་འགྲེལ་དང་མཐུན་མིན་བཟླ་བྱ་འགའ་རེ་མཆིས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱད་ཆོས་མི་རྟོག་སོགས་བརྟུ་དྲུག་ལ་སྤྱ་རགས་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱད་གཞི་བདེན་བཞི་ལ་སྤྱ་རགས་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་བྱབ་ཟེན། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ལས་བཤད་པ་མ་གཏོགས་འདི་བའི་རང་གཞུང་ཁྲངས་སྤྱབ་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་མི་རྟོག་པར་རྟོགས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བར་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་རྟོག་པར་རྟོགས་མ་ཐག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་འདུས་བྱས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་བྱས་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོའི་སྤྱོད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་པས་སྤྱོད་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་འང་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་ཡང་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་རྟོགས་མ་ཐག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་གང་གིས་ཉེ་བར་ལེན་ཚུལ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་དང་ཉོན་

མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གིས་དེའི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་དེ་འབྱུང་ཚུལ་ཡང་རྟོགས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཀུན་འབྱུང་ཡང་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་
བྱིར། གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་རྟོགས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་དེ་ཚོས་ཅན། འགོག་བདེན་
ཁྱོད་ཁྱོད་རང་བར་རྟོགས་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་རང་འཕྱོག་བྱེད་ཀྱི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དེས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་
ལུས་པ་ངེས་ནས། དེའི་སྟོན་པ་འགོག་བདེན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ཡང་རྟོགས་
པར་ཐལ། འདོད་ན། དེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལམ་བདེན་ཡང་
རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་ཟེར། གཞན་ཡང་སྟོན་པ་མང་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །ལྷང་
འགས་འོད་བརྒྱས་རྒྱ་བོད་མཁས་གཞུང་གི། །ས་ཆེན་འཁོར་ལྷག་ཅིག་ཆར་གསལ་བྱེད་
པ། ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་མའི་ལེགས་བཤད་ལས་གཞན་ན། གཞུང་བཟང་ཉི་མ་གཉིས་པ་ཡོད་
རེ་སྐྱེན། ལྷན་ཀྱང་དེ་ཡི་གཟི་བྱིན་གྱིས། བདག་སྟོའི་འདབ་བརྒྱ་འཛུམ་ཁོང་ནས། ལེགས་
བཤད་ཟིལ་མངར་བཅུད་འཛག་འདི། ཁྱོ་གསར་རྐང་རྒྱག་གསོས་སུ་བྱིས། དགེ་ལེགས་
འཕེལ།

༡༡། །བསྟན་པ་ཚུལ་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་འི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་འི་རྣམ་བཤད་
རིན་ཆེན་གསལ་པ་འི་སྟོན་མེ་ལས་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་སྐོར་བཞུགས་སོ། །

སྐྱབས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག

བསྐྱེད་སྐྱབས་གནས་རྣམ་གསུམ་ལ། །ཀྱན་མཁྱེན་སྟོན་དང་བཤོད་བྱ་
དང་། །ཁྲིགས་སུ་བདེན་ཞེན་བསལ་མཛད་པ་འི། །ཕུལ་བྱང་གདམས་ངག་དེར་ཕྱག་
འཆལ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ལ་གདམས་པ་ལ་གཉིས། །གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ནི། སངས་
རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་དག །ཅེས་སོགས་བྱང་། བྱང་སེམས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་
པའི་ཆོ། །གཟུགས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་ཉིད་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ། །ཞེས་སོགས་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་
ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་།
ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རྣམ་
མཁྱེན་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་
ཅན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡུལ་ཀྱན་
མཁྱེན་པའི་སྟོན་པར་བདེན་ཞེན་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ། །གདམས་ཚུལ་རིམ་བཞིན་གཟུགས་
སོགས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་དོན་དམ་པར་མི་སྦྱོར་བ་དང་། སངས་
རྒྱས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་མཆོན་མཆོན་དུ་དོན་དམ་པར་མི་སྦྱོར་བ་དང་། དབྱིངས་
བྱང་ཆུབ་དང་རིག་པ་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་དོན་དམ་པར་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་དུ་མི་སྦྱོར་

བ་སྟེ་སྦྱོར་བ་བཀག་ནས་དེ་དག་བདེན་སྟོང་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
བྱལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གདམས་པའི་བྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་དང་
ནམ་མཁུན་གསུམ་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་མེད་པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ནི། ཆོས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
ཉིད་གསུམ་གྱིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། བྱང་ཆེ་གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་
སྦྱོར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ལ་
གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་དེ་ལ་འདི་ནི་བདག་གི་བཞུད་བྱའི་ལམ་མོ་སྟུང་དུ་བདེན་
ཞེན་བསལ་བའི་ཆེད་དུ། ཚུལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གཞི་ལམ་ནམ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གདམས་པའི་བྱིར། མདོ་ཆོག་
དེ་དག་གིས་ཆོས་དགོན་མཆོག་བསྟན་པར་འགྲོ་ཚུལ་ལ་འཕགས་སེང་གཉིས་བཞེད་པ་
མི་མཐུན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་དག་གིས་ཡུལ་གཞི་ལམ་ནམ་གསུམ་བསྟན་པས་ཡུལ་
ཅན་མཁུན་གསུམ་ཡང་བསྟན་པར་དགོངས་ཤིང་། འཕགས་པས་དེ་དག་གིས་ཆོས་གང་
གི་དོན་དུ་ཡང་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་བཀག་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་བསྟན་ལ།
ཆོས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་སོ་སྟུང་དུ་དགོངས་ཞེས་གསེར་སྤེང་ལས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ནི། དགེ་འདུན་ལ་སངས་རྒྱས་
དགོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་བྱིར་མི་སྟོག་པ་ནམས་ལ་དོན་དམ་པར་སྦྱོབ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡུང་འཕོགས་པ་དགེ་འདུན་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་
དགེ་འདུན་ནམས་ལ་ལམ་སྟུབ་པའི་རྩོག་གསུམ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་
གདམས་པའི་བྱིར། གདམས་ཡུལ་དགེ་འདུན་དེ་ལ་དུ་མ་ཞིག་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཅ་བའི་སྟོ་
ནས་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་དང་། ལྷགས་
པ་བཞི་དང་། རང་རྒྱལ་ཏེ་བརྒྱད་དང་། ཡན་ལག་གི་སྟོ་ནས་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་

འབྲང་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་མིང་ཅན་གྱི་བར་ནི་ཤུར་གྲངས་ཚང་བའམ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
སྐབས་འདིར་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་བགྲངས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འདྲིན་ན་
ཐེག་ཆེན་མི་སློབ་པ་ཡང་བགྲང་དགོས་པ་གང་ཞིག དེ་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། དེ་མདོ་གཉིས་སྐབས་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་འདྲིལ་ཚུལ་སོགས་ལ་འདོད་ཚུལ་
མི་འདྲ་བ་མེད་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྤྲོས་དེ་གསུམ་གང་
རུང་ལ་ཟག་མེད་ཀྱིས་བྱང་པར་འདོད་ལ། མདོ་སྤེ་བས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་བྱང་པར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སྤྲོས་ལྷགས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གང་
རུང་ལ་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་ལམ་བདེན་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག ཆོས་དཀོན་མཆོག་
ལ་འདུས་མ་བྱས་ཟག་མེད་ལྟར་འདས་ཀྱིས་བྱ། མདོ་སྤེ་བས་ཉེན་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་
པ་མ་གཏོགས་སྐབས་གསུམ་གྱི་འདྲིལ་ཚུལ་དེ་སྤྲོས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
ལྟེ། མཛོད་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐབས་འགོ་དེ། སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་
ཆོས། མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ལྟེ། འདིས་སྐབས་
ལྷལ་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ནི་རིམ་བཞིན་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་ཆོས་མི་སློབ་པའི་
ལམ་བདེན་དང་། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་ཆོས་སློབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་མི་
སློབ་པའི་ལམ་བདེན་ལ་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། མཛོད་ལས། ལྟ་
ངན་འདས་ལ་སྐབས་སུ་འགོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལྟར་
འདས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ལྟེ། གསེར་སྤང་ལས། འདིར་
སློབ་དཔོན་གྱིས་ཉེན་སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པ་ནི་མདོ་སྤེ་བའི་ཡང་འདོད་པར་མངོན་
པས་བྱང་དེ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་མདོ་སྤེ་བ་ཡང་སྐབས་གསུམ་གྱི་འདྲིལ་ཚུལ་འདི་དང་
མཐུན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་
སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ཉེན་སངས་རྒྱས་སོགས་སུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱང་པར་ཡང་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེ་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྟེན་པ་ཟག་མེད་
 གྱི་ཕྱང་པོ་རྣམས་དེ་དང་དེ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་རྟེན་ལུས་ནི་སྤྱད་བདེན་ཡིན་པས་དེ་
 དང་དེ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག །མདོ་སྤེལ་བས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 དེར་ཐལ། མདོད་རང་འགྲེལ་ལས། གཞུགས་གྱི་སྤྱི་ལོ་སྤེལ་མ་དང་ཕྱི་མར་ཡང་བྱེ་བྲག་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྤྱོད་སྤེལ་མ་ཕྱང་སེམས་དང་ཕྱི་མ་སངས་རྒྱས་
 པའི་དུས་ཀྱི་རྟེན་ལུས་ནི་ལས་ཉོན་གྱི་འཕངས་འབྲས་སུ་བྱུང་པར་མེད་པས་སངས་རྒྱས་
 གྱི་རྟེན་གཞུགས་སྤྱི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཞེས་དེའི་འདོད་ཚུལ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བྱེ་སྤྱོད་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ། ལ་ཅིག་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱང་
 བའི་མཆོམས་མེད་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་ཅོད་པ་ལ། བྱེ་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་དེ། རྟེན་ལ་གཞོན་པས་བརྟེན་པ་ལ་ཡང་གཞོན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མིག་ལ་གཞོན་པས་མིག་ཤེས་ལ་གཞོན་པ་བཞིན། ཞེས་ལན་འདེབས་
 ཚུལ་སོགས་མདོད་འགྲེལ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མདོ་སྤེལ་བའི་
 འདོད་ཚུལ་སློབ་དཔོན་དང་མཐུན་པ་གོང་དུ་གྲུབ་ཟིན་ལྟར་གང་ཞིག་སློབ་དཔོན་གྱིས་
 དེའི་རྟེན་གཞུགས་སྤྱི་སངས་རྒྱས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཟླ་བ་ཅོས་གདགས་
 པ་ལས། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་
 སློབ་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ལ་ཅིག་གིས་སྤེལ་མ་ལྟར་ཅོད་པ་བཀོད་
 པར། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། བཟླ་བ་ཅོས་ལ་ལྟན་ཀ་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། ཕྱང་ལས་
 སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱུང་གི་མི་སློབ་པ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་མི་འབྱུང་
 ལ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་དེའི་
 རོན་ཡིན་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་དེས་རྟེན་སངས་རྒྱས་སུ་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་དེ་དེར་མ་
 བཀག་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྱད་སྤེལ་
 མདོད་དུ་མཛད་ཆེ་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གྱིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་དུ་མས་
 གཞོན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོད་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཞེས་

བྱང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་མ་བཀག་པས། དེ་ནི་སྟོན་ཀར་མི་རུང་བ་ཉིད་
 གོ། །ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་ལ་གནས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར།
 དག་བཅོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱེ་
 སྐྱའི་འདོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཐལ། ལྷགས་དེར་སྟུག་བདེན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་
 མ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤོང་ལས། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་
 འདུན་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལྷན་ནི་སྟུག་བདེན་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་མིན་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་ལྷགས་ལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤྲུག་སྟུག་པ་ཡང་
 སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་སྟུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། དེ་ལམ་བདེན་ཏུ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྟེ། མཛོད་ལས།
 ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།
 དེ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ཆེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་པ་ཤྲུག་སྟུག་པ་སངས་རྒྱས་སུ་
 མི་འདོད་པའི་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་སྟོན་པ་སངས་
 རྒྱས་སུ་མི་འདོད་ན་རང་ཉིད་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས། བཅུན་པ་སངས་རྒྱས་གྲངས་སུ་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་བཞུད་པར་
 རུང་ངམ། ཞེས་སོགས་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པ་ཆེས་མང་ཞིང་། ཡང་དགེ་སྦྱོང་བཞིར་
 ལོངས་དགེ་འདུན་ཏུ་བཤད་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་འཕགས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་གྱི་དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་གྱི་མི་སྟོན་པའི་ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། རྟོན་སངས་
 རྒྱས་སུ་བྱེད་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་
 པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་
 གང་དག་བརྟན་པས་ཐམས་ཅད་སྟགས་སུ་ཚུད་པར་སྦྱོང་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཁས་སྒྲངས་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་རྟེན་
 སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་བྱེ་སྟེ་སྟེ་རབས་པའི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་བྱེ་སྟེ་སྟེ་ཀུན་

གྱིས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་བྱང་པར་ཡིག་ཆར་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར།
 ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོན་དེ་དག་མེད་པར་ཐལ། འདུལ་བ་ལྟར་གི་དེ་ནི་འཛིག་
 ཉེན་གྱི་གྲགས་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་བཏགས་པ་
 ལ་དགོངས་ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་མའི་དགོངས་པ་ཡང་མཐའ་གཅིག་དུ་ཕར་བྱེན་མཐའ་
 དཔྱད་ལྟར་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཉེ། མཛོད་ཀྱི་གནས་བཞི་བར་དེ་ལྟར་བཤད་
 གུང་གནས་དང་ཕོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། སངས་
 རྒྱས་ལ་གང་ཟག་ཡོད་ན་དེ་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། ཟག་བཅས་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱི་ཐོབ་
 པ་ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས། དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་
 པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་བཅ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་
 ཉེ། དེས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་སུ་མི་སྤྱོད་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་དང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 པའི་གང་ཟག་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། དེའི་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་བཟུང་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་
 ཆོས་སུ་བཤད་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཉེ། དེ་ནི་གང་ཐོབ་པས་གྲགས་ཚོད་ལྟར་སངས་རྒྱས་
 སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐོབ་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་འདོད་ཆོག་པའི་བྱིར། ཡང་བདག་ཅག་
 གི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཞེ་ནའང་། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སྟོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོབ་པ་འཕགས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་པ་སྟོབས་མཚུངས་སུ་འགྲིག། འདོད་ཀྱང་མི་རུས་ཉེ། སྟོབ་པའི་
 བལ་འབྲས་ཀྱང་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེས་ན་ཀུན་སྟོང་སྟོན་མེད་མ་གཏོགས་བྱེ་སྟེ་
 འདོད་པ་ཕལ་ཆེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྐྱུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བར་གྱང་ཐང་རྩེ་
 སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་སྟེ་ལྷགས་ལ། སྐབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་འདོག་ཚུལ་ཞིག་མེད་
 པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་དེ་དག་ཆོག་ལ་འདོད་པ་བཀག་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་
 ཉེ། དེའི་ངོ་བོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་སྐབས་གནས་ཡང་དག་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་
 གཙོ་བོ་དང་། འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་བོ་ལྷ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉེ། གང་སྟེལ་ལས།

འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་བོ་ལྗེ་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
པའི་ཚིག་གི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་སེམས་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེས་ན་དེ་ནི་ཡུལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་དམིགས་
ཤིང་། ཀུན་སྒྲོང་དེ་རྣམས་ལ་རྟེན་དང་སྐབས་སུ་འཇིག་པ། བྱེད་ལས་སྟུག་བསྐྱལ་ཐམས་
ཅད་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། བྱེད་པར་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐབས་འགྲོ་ལས་བྱེད་
པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུང་སྤན་ཚོགས་དང་མཛོད་ཅ་འགྲེལ་ལས་
བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་ལྷགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུད་སྤྲོ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་
ཐུབ། །གཞན་གྱི་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཁུན་དང་བཅེ་དང་རུས་པར་ལྷན། །དོན་
གཉིས་ལྷན་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་པའི་དངོས་བཞུན་གྱི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཚོག་གི་
ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པས་བྱས་པར་ཐལ། དེ་གང་རུང་ལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་
ཀའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། རྟགས་ཡིག་ཆ་ལྟར་སྟེ། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། སྐབས་འདིའི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྷན་གཞིའི་སྟོན་སྟེ་
འཇོག་པར་རང་གི་ངོ་བོ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་སྟོན་སྟེ་འཇོག་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་དྲུག་སྟེ་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཡང་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་
ཡང་ཡིན་པས་དེ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་གཞི་གཅིག་པའི་བསྐྱེད་བར་བྱེད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དར་ཁྱིམ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ནི་འདུས་བྱས་ལས་ལྟོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ནས། སྐྱེ་
འཇིག་གནས་གསུམ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པས་བསྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་
ཐོག་མ་དང་དབྱས་དང་མཐའ་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་དག་པའི་མཐས་
རབ་རྒྱུ་བྱེད་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དེ་བརྒྱུད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་དང་རང་དོན་ཚོས་སྐྱེ་གསུམ་ནི་འདུས་མ་བྱས་
དང་། ལྷག་མ་བདུན་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་སྤྲོ་མ་དེར་ཐལ། ཡོན་

ཏན་དང་པོ་གཉིས་རིམ་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་ཆ་དང་། གློ་བུར་
 རྣམ་དག་གི་ཆ་ཡིན་ཞིང་། རང་དོན་ཚོས་སྐྱེ་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དར་
 རིག་ལས། དེ་ཉིད་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་
 སྤྱེཤེས་པར་བྱ་ལ། དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་གཉིས་
 ལས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། འདུས་བྱས་
 གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། ལ་ཅིག་དེ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་གསུམ་རང་དོན་སྤྱད་ཚོགས་དང་། དེ་ནས་གསུམ་
 གཞན་དོན་སྤྱད་ཚོགས་སྤྱད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ནི་
 ཕྱི་མ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རི་སྟེང་པ་མཆེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྱི་མ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤང་བའི་ཆ་ལ་མི་བྱེད་པར། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འཕྲིན་ལས་འབད་ཚོལ་མེད་པར་སྐྱབ་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ཤིང་།
 དེ་འདྲའི་སྐྱབ་གྲུབ་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེས་བསྐྱས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དར་
 རིག་ལས། གློ་བུར་རྣམ་དག་ནི། གཉིན་པོས་གློ་བུར་ཀྱི་ངི་མ་མཐའ་དག་ཞི་བ་སྟེ། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་ལ་ཚོལ་བ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐོབ་པའོ། ཞེས་དང་། སྐྱབ་
 གྲུབ་གཞན་དོན་ཀྱི་སྐྱས་བསྐྱས་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། དེ་རི་ལྟ་བུ་མཆེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོན་ཏན་སྤྱི་མ་གསུམ་ག་མཆེན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་རྟོགས་ཕྱིར་མཆེན། ཞེས་
 དང་། རིག་ཡང་། རི་སྟེང་པ་མཆེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་མངོན་ཏུ་
 གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། རི་ལྟ་བུ་
 མཆེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རང་དོན་ཚོས་སྐྱེས་བསྐྱས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་
 ཟེར་ན། གློན་དེ་མེད་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་གློ་བུར་རྣམ་དག་ནི་ངི་མ་མཐའ་དག་ལམ་
 གྱིས་ཟད་པའི་ཆེད་ལ་བྱེད་དགོས་ཀྱང་དེའི་སྐབས་སུ་གཞན་དོན་སྐྱབ་གྲུབ་བཤད་པ་
 ནི། དེ་འབྱུང་བ་དེ་འདྲའི་སྤངས་པ་སྤྱད་ཚོགས་ལ་རག་ལས་པར་ཤེས་ཆེད་ཡིན་པ་གང་

ཞིག་འདྲིར་བསྟན་ཅི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཅི་ལྟ་བ་ཡང་མཐུན་ཀྱང་འདྲིར་དེ་
 མཐུན་པའི་ལྟོག་ཆ་ནས་མ་བཞག་པར། ཅི་ལྟ་བ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱབ་པར་གཟིགས་པའི་ལྟོག་ཆ་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 འདྲའི་ལྟན་གྲུབ་འབྱུང་བ་ནི་དྲི་མ་སྦྱི་དང་བྱང་པར་དེའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མ་རིག་བག་
 ཆགས་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཟད་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དར་ཁྱིམ་
 ལས། སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
 གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་འཛིག་པའི་འགལ་རྒྱུན་སྤྱོད་པ་ནི། ནལ། ཟག་པ་མེད་
 པའི་ལས་ཞེས་ལུས་ངག་གི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཀྱན་སྟོང་གི་ཚོལ་བ་སྤྱོད་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཉི་ལུ་ཞི་བ་ན་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཅིང་། གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་
 ཏུ་འཕྱག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ལྟན་གྲུབ་གཞན་དོན་ཏུ་བསྐྱེད་མོད་ཀྱི། དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
 མཚན་སྤངས་པ་སྤུན་ཆོགས་འདྲིར་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་འཛིན་སྟངས་ལ་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཉིད་མ་བཞག་པར་དེས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ཉིད་འཛོག་དགོས་ལ། དེ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དར་ཁྱིམ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཅི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཅི་ལྟ་བ་ཡང་མཐུན་
 མོད་ཀྱི། འདྲིར་ནི་ཅི་ལྟ་བ་མཐུན་པ་འབའ་ཞིག་གི་ལྟོག་པ་ནས་མ་བཞག་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཅི་
 ལྟ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་བཞུགས་པར་གཟིགས་
 པའི་ཆ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོན་སོན་གནས་པར་ཐལ། དེས་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་མཐར་ཐུག་
 གི་འགོག་བདེན་མཐུན་པ་གང་ཞིག་། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་གཟིགས་ཚུལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ལུགས་འདྲིར་
 མི་དཀའ་མོད། ཐར་འཁྱར་བ་ལྟར་ན་ཡང་མ་བྱབ་སྟེ། དེས་དེ་གཟིགས་ཀྱང་དེའི་ཅི་ལྟ་
 བ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་མཐུན་པའི་ལྟོག་ཆས་མ་བཞག་པར། ཅི་སྟེད་པ་སྟོ་བྱར་
 དྲི་བལ་གྱི་ཆ་ཙམ་མཐུན་པའི་ལྟོག་ཆས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དར་ཁྱིམ་ལས། སངས་རྒྱས་

གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་མོད་གྱི། དེ་ཡང་ཤེས་
བྱ་ཇི་སྟེད་པ་མཐེན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པས་ཇི་སྟེད་པ་མཐེན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བསྟན་མཐེན་བཅེ་རུས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་
ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སྤྱད་བའི་སྟོན་གཞན་དོན་མི་སྦྱབ་
པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་
དོན་དང་གཞན་དོན་གྱི་སྦྱ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སྤྱད་ནས་གཞན་དོན་སྦྱབ་མི་སྦྱབ་
གྱིས་འབྱེད་པར་དར་ཤིག་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སྤྱད་
སྤྱད་བའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ནི་རང་གི་དོན་དང་། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སྤྱད་
བའི་གཞུགས་སྦྱ་རྣམས་པ་གཉིས་གཞན་དོན་དུ་བཞག་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སྤྱད་
ནས་གཞན་དོན་སྦྱབ་མི་སྦྱབ་གྱིས་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
དེ་རྣམས་འཛིག་ཚུལ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞན་དོན་གྱི་སྦྱ་མིན་ཀྱང་། དེས་བསྟན་
པའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐུགས་རྒྱུད་དང་རུས་པ་གཉིས་ནི་
གཞུགས་སྦྱས་ཆོས་སྟོན་པའི་བདག་ཆེན་ཡིན་པས་གཞན་དོན་དུ་བཞག་ཅིང་། ཇི་སྟེད་པ་
མཐེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཐུགས་རྒྱུད་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
དར་ཤིག་ལས། ཐུགས་རྒྱུད་དང་རུས་པ་གཞན་དོན་དུ་བཞག་པ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱ་གདུལ་
བྱ་ལ་དངོས་སྤྱད་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
རྣམས་པར་བཞག་པའོ། །ཇི་སྟེད་པ་མཐེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞན་དོན་དུ་བསྟན་པ་ནི་ཐུགས་
རྒྱུད་འཇུག་པའི་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་རུང་གི་
ཆོས་ཉིད་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་ཁྱབ་པར་གཟིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སངས་རྒྱས་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་འཇུག་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བསྟན་ཇི་སྟེད་པ་མཐེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཅིག་གི་
ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས། སོ་སོ་རང་གི་རིག་བྱའི་བྱིར། གཞན་གྱི་ཆེན་གྱིས་

རྟོགས་མིན་པ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་སྐྱོད་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་གྱི་རྟོགས་མིན་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 བ་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དར་ཁྲིམ་ལས། སྐྱོད་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་
 ཚོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཁོ་རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་སྤང་ཚུལ་ལྟར་དུ་སྐྱོད་ཀྱིས་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་མི་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དར་ཁྲིམ་གི་ལུང་དོན་འཐད་པའི་
 ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་གཞན་གྱིས་རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་མིན་
 གྱི། ཡེ་ཤེས་འདིས་དོན་དམ་རི་ལྟར་གཟིགས་ཚུལ་ལྟར་གཞན་གྱིས་རྟོགས་མི་རྒྱས་པའི་
 དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤོང་ལས། གསུམ་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱོད་དང་རྟོགས་ལ་སོགས་
 པའི་གཞན་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་མིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
 རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ནི། མཐུན་བཅའི་རལ་གྱིས་
 གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་ལྷ་གཙོ་བོ་པ་དང་། མཐུན་བཅའི་དོ་རྩེས་དེ་རྣམས་
 ཀྱི་ལྷ་ངན་གྱི་འཐེབས་པོས་བསྐྱོར་བའི་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཅིག་པ་འཛིག་པར་
 མཛད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། མཐུན་བཅའི་རལ་གྱི་དོ་རྩེ་མཚོག་
 བསྐལས་སྒྲུག་བསྐལ་ལྷ་གཙོ་བོ་པ་མཛད་ཅིང་། །སྤྱོད་ཚོགས་ལྟ་འཐེབས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཐེ་
 ཚོམ་ཅིག་པ་འཛིག་མཛད་དེ་ལ་འདུད། ཅེས་པ་དེ་མདོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཆེ།
 རྒྱས་པ་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་རྟེན་ཡིས། །སྒྲུག་བསྐལ་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྟེན་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུག་ཀུན་གྱི་དངོས་གཉེན་
 བྱེད་པའང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ཡང་དེས་བདག་
 རྟོག་བྱས་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་དེ་དག་འཛོམས་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དར་ཁྲིམ་ལས། མཐུན་པ་དང་བཅེ་བས་བདག་པོའི་རྟོག་བྱས་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་

གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱུག་ཀྱན་འཛོམས་རྒྱས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི་མི་བཟུང་
ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་ཆོག་གདུལ་བྱའི་
ཀྱན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སྤྱུག་ཀྱན་ཙམ་འཛོམས་ཚུལ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དེ་ཙམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་རྫོགས་པའི་བྱིར་ནའང་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་
ལྟ་མོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དར་ཁྱིམ་ལས། འདིར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་
འབྲས་ཙམ་འཛོམས་པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པར་བཤད་པ་ནི། རེ་ཞིག་ཉོན་སྐྱིབ་ཟད་པར་
སྤངས་པ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་
བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ཡིག་ཆར། སྤྱུག་བསྐལ་སྤོང་བྱིར་སྟོན་པའི་བཅེ་བ་སྤུན་ཆོགས་དང་།
ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱིར་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་སྤུན་ཆོགས་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ལ་དེ་འདྲའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཞེས་བཤད་པ་མ་གཏོགས་གསུང་
ཟིན་ལྟར་མི་རུང་བར་ཐལ། རྒྱུད་ལྔ་ཙམ་འབྲེལ་དང་རྗེ་ཡབ་སྐུ་ཀྱན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྤྱུག་ཀྱན་གཉིས་ཀ་སྤོང་བ་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་སྦྱར་བ་གང་ཞིག་བཅེ་བའི་ཡོན་
ཏན་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བྱད་པར་གཉིས་ལྡན་གྱི་ལམ་སྟོན་པའི་བདག་ཆེན་བྱེད་པའི་
ཆ་ནས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱས་པ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་
བཤད་ཀྱི་ཙམ་ཆོག་གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་པ་དེའི་བྱིར་དང་། གསེར་སྤོང་ལས་ཀྱང་། དུག་པ་
ནི་མཁྱེན་བཅེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཆོས་བསྟན་པས་གདུལ་བྱའི་འབྲས་བུ་སྤྱུག་བསྐལ་དང་
རྒྱ་ཉོན་མོངས་གཉིས་སྤོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་ལྔ་མ་
ལས། སངས་རྒྱས་ནས་ནི་མ་རྫོགས་རྫོགས་བྱིར་འཛིགས་མེད་རྟག་པའི་ལམ་སྟོན་པ། ཞེས་
དང་། ལམ་སྟོན་བྱིར་ན་ཐུགས་བཅེ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་མདོར་
བསྟན་གྱི་དར་ཁྱིམ་ལས། བཅེ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ནི། བསྐྱེད་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ལམ་སྟོན་པར་

མཛད་པའོ། །ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་དོན་གྱིས་ན་འཛིགས་པ་
མེད་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པས་རྟག་པའི་ལམ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། དག་
གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། བདེན་གཉིས་
མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་
བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་འགོག་བདེན་གྱི་དེ་བཞི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་དེ་
བཞི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་བསྟུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་
ཅན་དེ་ཆོས། ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་
བདེན་གཉིས་རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་འགོག་ལམ་གཉིས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་བསམ་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བྱར་རྣམ་
དག་གི་ཆ་གཉིས་མེད་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་གསུམ་ནི་གང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བའི་ངོ་བོ་འགོག་བདེན་དང་། དག་པ་དང་། གསལ་བ་དང་གཉེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་
ནི། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ལམ་བདེན་སྟེ་རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྟུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་འགོག་པ་
དང་། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གིས་བསྟུས། ཞོ་རིམ་ཇི་བཞིན་དེ་དག་ཀྱང་། །ཡོན་ཏན་
གསུམ་གསུམ་གྱིས་རིག་བྱ། ཞེས་དང་། དར་ཁྱིམ་ལས། འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་མཐའ་
བཞི་བོ་གང་དུ་ཡང་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། བསྟན། བདེན་བཞི་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
དང་རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་གཉིས་ལས། རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་
དེ་ཆོས་དགོན་མཆོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷགས་འདིར་
རྩ་བ་ལས་ཉོན་ཅི་རིགས་དང་། གཞི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཅི་རིགས་ལམ་གྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་བཀག་པའི་གཞི། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་།
དེའི་སྟེང་དུ་དེ་གཉིས་བཀག་ཆ་སྒྲོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དག་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། འགོག་བདེན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་
ནམ་དག་གི་ཆ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། མཆན་འགྲེལ་དུ་དཔལ་སྤེལ་གི་མདོ་ལས།
འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ལ་ནི་སེམས་དང་ཡིད་དང་ནམ་པར་ཤེས་
པ་མི་འཇུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་ཆ་བསམ་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཆོས་ཅན།
སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་མཐའ་བཞིར་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། སྒྲས་རྫོགས་པར་
བརྟེན་དུ་མེད་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
གཉིས་སྒྲུང་རྩབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱིས་བསམ་དུ་མེད་
པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་ལྷན་མ་ལས། གང་ཞིག་མེད་
མིན་ཡོད་མིན་ཡོད་མེད་མ་ཡིན་ཡོད་མེད་ལས་གཞན་དུའང་། བརྟག་པར་མི་རྣམས་ངེས་
ཆོག་དང་བུལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་ཞི་བ། ཞེས་དང་། བརྟག་མིན་གྱིར་དང་བརྟེན་མིན་
ཕྱིར། འཕགས་པས་མཁྱེན་གྱིར་བསམ་མེད་ཉིད། ཁྱེས་གསུངས་པའི་གྱིར་དང་། ལུང་དེ་
དག་གིས་དེ་སྟོས་པའི་མཐའ་བཞི་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་མཉམ་བཞག་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཤད་པ་
གང་ཞིག་དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ལ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། བོང་གི་དཔལ་སྤེལ་གི་མདོའི་ལུང་གིས། ཡོན་ཏན་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་སེམས་ཡིད་ནམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེའི་སེམས་ཡིད་ནམ་ཤེས་ནི། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་སྟུག་པོ་
བཀོད་པའི་མདོ་ལྟར། ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་འཇུག་ཤེས་གསུམ་ལ་བྱེད་ཀྱང་འདྲིར་མི་རུང་
བས། སུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་མཐ། དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ལ་སྦྱར་དགོས་
སོ། གཅིག་རིགས་ངེས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་
སྟོབ་གཉིས་གཏན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆ་དེ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ། དེ་ཐོབ་
པས་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་འགོ་ཚུལ་ཡིག་ཆ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་

ན། བརྟག་འགོག་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བརྟག་
མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་སོགས་སྤྱོད་མང་ཡང་མ་སྟོན།

ཡང་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ལ། འདིར་བསྟན་ལམ་བདེན་གྱིས་བྱུང་
ཟེར་ན། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྲུལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་
མཐོང་སྟོན་གང་རུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་
གྱི་སྐྱེ་འདི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྟོན་པའི་ལམ་ནི་
ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉི་མ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། གསེར་
སྤོང་ལས་ཀྱང་། ལམ་བདེན་ཡང་སྐབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྟོན་གཉིས་ལ་བྱ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འདིར་བསྟན་ལམ་བདེན་ལ་འདིར་བསྟན་
དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཡོན་ཏན་ཆང་དགོས་ལ། ཐེག་ཆེན་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་བདེན་ལ་དེ་
དག་མ་ཆང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་ལ་དེ་གསུམ་འཛོག་མི་རུང་
སྟེ། འདིར་བསྟན་ཡོན་ཏན་དེ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་པ་དང་།
གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལུན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་
སྐྱེ་བ་པའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་གྱིས་དག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་གྱི་འོད་གསལ་བ་དང་། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་དུག་གསུམ་སོགས་འཛོམས་པའི་གཉེན་
པོར་རྒྱར་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག །རྣམ་མཁུན་ནི་སྤང་བྱ་མཐའ་དག་ལས་
རྒྱལ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྲུལ་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། གྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་འོད་
ཟེར་སྤང་ལུན་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་ཆགས་པ་དང་། །སྤང་དང་རབ་རིབ་རྣམ་པར་འཛོམས་
མཛད་དམ་ཆོས་ཉི་མ་དེ་ལ་འདུད། །ཅིས་དང་། དག་སོགས་གསུམ་ནི་ཉི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། དེ་དག་གི་དོན་དར་ཁྲིམ་ལས། དང་པོ་ནི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཉིད་སྐྱེ་བ་པའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པའི་གྲི་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤང་བ་དང་ལུན་པའོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་སྒྲོམ་གང་རུང་ལ། འདིར་བསྟན་དེས་བྱུང་པར་ཐལ།
 བསྒྲིག་ན་བྱུང་པའི་བྱིར་ན་རྩལ་སོགས་ཚོད་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མཉམ་བཞག་གིས་མ་བྱིན་པའི་
 མཐོང་སྒྲོམ་རྩལ་སོགས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ནམས་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དར་ཁྲིག་ལས། མཉམ་བཞག་
 རྩལ་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱིན་པའི་རྩལ་སོགས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ལམ་བཟུང་ན་
 འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། དེས་བྱིན་པ་དམིགས་ཀྱིས་བཀའ་བའི་
 རྩལ་མཚན་ཡོད་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་ཐག་གཅོད་མི་སྲ་ཞིག་ཁ་ཅིག་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགོ་
 འདུན་ཡིན་ན། རྩལ་སྒྲ་མ་ལས། རི་ལྟ་རི་སྟེད་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་
 བྱིར། རྩལ་སྟེ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། རྩལ་སྟེ་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་ཉིད། །ཅེས་པའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྟན་པས་བྱུང་བེད་ན། རིགས་ངེས་ཤིན་ཏུ་དབང་རྩོད་བྱང་
 སེམས་སྒྱུར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱུང་པ་ལས། རྟགས་སྟེ། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། དེ་བརྒྱུད་དང་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཕགས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རྩོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་ཅི་རིགས་
 སྒངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ལས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྩལ་གཉིས་
 ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་རི་ལྟ་བུ་རིག་པ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་
 འགྲོའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པས་ཆོས་ཉིད་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་རྟོགས་པ་
 བྱི་རི་སྟེད་པ་རིག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་འཕགས་པ་རྩལ་གྱི་གཞན་དང་སྟན་མོང་
 མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། ཆགས་ཐོགས་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་
 བ་དང་། དང་པོ་གསུམ་ནི་རིག་པ་དང་། བྱི་མ་གསུམ་ནི་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། རིག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་
 ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྩལ་སྒྲ་མ་ལས། འགྲོ་བ་ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་
 དུ། རྟོགས་བྱིར་རི་ལྟ་ཉིད་དེ་ཡང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོངས་དག་བྱིར། རྟོན་མོངས་
 གདོད་ནས་ཟད་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་བྱ་མཐར་སྟག་རྟོགས་པའི་སྒྲོས། ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར། མཐོང་བྱིར་རི་སྟེད་ཡོད་

པ་ཉིད། ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཁོ་མོ་རང་ཤེས་མཐོང་བ་ཉིད། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལུང་ཚན་གྱི་མ་གཉིས་སྒྲ་ཞིང་། དང་པོས་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དང་། ཉེན་མོངས་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་རི་ལྟ་བུ་གཟེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དར་ཁྱིམ་ལས། གང་ཟག་དང་སྤང་བོས་བསྐྱུས་པའི་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟ་བུ་ཉིད་གཟེགས་པའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། རི་མེད་དབྱིངས་ལ་ཆགས་མེད་དང་། ཐོགས་མེད་ཕྱིར་ཉེ་དག་པ་ཡིན། ཡེ་ཤེས་གཟེགས་པ་དག་པས་ན། སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མེད་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི། ལྷས་ཅན་ཀུན་གྱི་རྒྱབས་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་ཆོག་རྒྱུད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་གཟེགས་པས་བདེན་ཞེན་གྱི་ཆགས་སྐྱབ་ཅི་རིགས་ལས་ཀྱོལ་བ་དང་། རི་སྟེང་པ་གཟེགས་པས་ཐོགས་སྐྱབ་ཅི་རིགས་ལས་ཀྱོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་བསྟན་ལ། ལྷག་མས་རི་ལྟ་བུ་དང་། རི་སྟེང་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟེགས་པ་དག་པས་དམན་སྐྱབ་ལས་ཀྱོལ་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་དར་ཁྱིམ་ལས། དེ་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་ནི་བདེན་འདོན་གྱི་ཆགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། རི་སྟེང་ཡོད་པ་གཟེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མཐའ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་ན་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་དང་། རི་ལྟ་བུ་དང་། རི་སྟེང་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཟེགས་པ་དག་པས་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི་ལྷས་ཅན་ཀུན་གྱི་རྒྱབས་ཡིན་པས་དམན་པའི་སྐྱབ་པ་ལས་ཀྱོལ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདིར་བསྟན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་ལ། ས་དང་པོ་བ་ཡན་ཆད་གཅིག་དགོས་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་རི་སྟེང་པ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱུ་དུང་།

གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ནི་ཆོས་
དབྱིངས་ཀྱན་འགྲོའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ས་དང་པོ་ནས་ཐོབ་དགོས་
པའི་བྱིར། དར་ཁྱིམ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་བ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ས་དང་པོ་ཉིད་ལ་སྦྱེ་སྦྱེ། དེར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྒྲུབ་མ་རྟོགས་པ་མངོན་
སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་
པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་དེ་ལ་འཕགས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་ཅ་
བར་དངོས་སྐྱབས་ཅིང་། འགྲེལ་བར་ཡང་ས་དང་པོ་བ་དེ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་
བྱང་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྔ་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་ས་བརྒྱ་གའི་
བྱང་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་བཞེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དག་སའི་བྱང་སེམས་
ཡོད་པར་དེ་གཉིས་ཀས་བཞེད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐལ་འཇུར་བའི་
ལྷགས་ལ་དེ་འདྲའི་དགེ་འདུན་ཡིན་ན། དག་སའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པས་བྱང་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཐོགས་སྒྲིབ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པས་བྱང་པ་གང་ཞིག་། དེ་འདྲའི་
གང་ཟག་ལ་དེས་བྱང་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་བེན། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་
བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མགོ་མི་ཚོམ་པའི་བྱིར་དང་། དེས་ན་ལྷགས་དེར་སྐྱབས་
འདིའི་བྱིར་མི་ལྟོག་ཅས་པ་ས་བརྒྱད་པའི་བྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། ལྷ་མེད་ཅས་པ་ཡང་ས་
བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་
བྱིར་ཏེ། དར་ཁྱིམ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པས་ཉེས་པ་དང་
བཅས་པའི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྦྱེ་པའི་གོ་སྐྱབས་བཅོམ་པས་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ཞེས་
བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་གཞན་དུ་སྒྲིབ་གཉིས་ཅིག་ཆར་སྦྱོང་བ་དང་། ཅིག་ཆར་དབྱ་བཅོམ་
པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འཇུར་བར་བཤད་པ་དང་ལྷགས་གཅིག་དུ་མི་བཟུང་
ངོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ན་འདིར་དངོས་སྐྱབས་པས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་སྦྱར་ནས།
ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལས་སུམ་དུ་བྱང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་

གྲོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདྲིར་བསྟན་ངེ་ལྟ་བུ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་
 ངེ་སྟེད་པ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱབ་པ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་མཐར་སྐྱབས་རྟོགས་པའི་
 གྲོས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དར་ཤིང་ལས། ཤེས་བྱ་མཐར་སྐྱབས་ངེ་ལྟ་
 བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གྲོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ངེ་སྟེད་ཡོད་པ་
 གཟིགས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱབ་སྟེ། མཉམ་བཞག་དུ་ངེ་ལྟ་བུ་
 གཟིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་སྐྱོད་དེ་ལྟར་གཟིགས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་དུན་བྱང་འཕགས་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག འདྲིར་བསྟན་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ཡེ་ཤེས་སྣ་མ་གཉིས་
 ཀྱི་སྤྱི་ཁོ་ནར་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ། དར་ཤིང་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། གསུམ་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། འདོད་མི་རུས་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་གསུམ་ཅི་རིགས་སྤངས་
 པའི་འགོག་བདེན་རང་སྟོང་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་དེར་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱུད་སྤྱི་ཐལ་འགྱུར་བའི་དད་གཞུང་ཡིན་པས་དེའི་བྱབ་མཐའི་ཁོག་
 དང་འགྲིག་པར་གྱུང་ཐང་རྗེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས། སྟོན་པ་བསྟན་
 པ་སྟོབ་དོན་གྱིས། བྲིག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། ཁོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་
 བས། །སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོག་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་
 གོང་དུ་བཤད་པའི་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་
 ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤར་གྱི་རྒྱུད་སྤྱི་ཐལ་བྱེད་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 བ་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནི་སྐྱོན་མོང་གི་མདོའི་
 སྐྱབས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་གོང་གི་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་མི་མཐུན་པས་
 དེའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ངེ་བའི་ལན་དུ་སྦྱར་དགོས་ཀྱི་སྣ་མའི་དོགས་གཙོད་དུ་བྱེད་མི་

རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། འོན་པའི་ལ་རྒྱུད་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱེད་པལ་མོ་ཆེས་གོང་དུ་
བསྟན་པའི་སྐྱབས་གསུམ་པོ་ངེས་དོན་ཡིན་པར་དང་དོན་དུ་ཤོ་ལོ་ཀ་འདིས་བསྟན་པར་
འཆད་པ་ནི་འདིའི་དོན་གཏན་མ་རྟོགས་པར་མཐོང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཐལ། ལྷ་དེས་སྤྱན་མོང་གི་མདོར་རྒྱུད་གཉིས་
རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་སངས་རྒྱུས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་རྒྱུད་འདས་ལ་ཆོས། ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སྦྱེས་བྱ་བྱེད་བཞི་ལ་དགེ་
འདུན་དུ་བཞག་པ་ནི། དགོས་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་དུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་
ལྟར་གསུངས་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །མདོའི་བཤད་ཚུལ་དེ་ནི་སྐྱ་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་
དང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་མ་ཞུགས་སམ། ལམ་དུ་མ་
ཞུགས་ཀྱང་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱུས་ཁོ་ན་ལ་བྱག་མཆོད་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་
པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པོར། དགོས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆེ་བ་གཞན་ལ་
བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱུས་དེ་དག་གི་འབྲས་སྐྱབས་སུ་བཞག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་
རྒྱལ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཞུགས་སམ། མ་ཞུགས་ཀྱང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་བཀྱར་
སྟེ་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པོར། དགོས་པ་
ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ཆེ་བ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་འབྲས་
སྐྱབས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་རང་རྒྱལ་དང་། དགེ་འདུན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
ཀྱི་འབྲས་སྐྱབས་སུ་བཞག་པ་ནི། རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་
འབྱུང་ལུགས་བརྒྱུད་བསམ་པའི་སྟོན་ནས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་
བ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་བ་ཐོབ་ཆེ་ངེས་པར་གཞན་གྱི་སྒྲིབ་རྗེས་
སུ་ཞུགས་ནས་ཐོབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འབྲས་སྐྱབས་སུ་སོ་སོར་ངེས་པར་གསུངས་པ་
དེ་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱིས་དེ་གསུམ་
ག་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་སྐྱབས་སུ་

བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེད་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་དེ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་
 རིམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཁ་བྱང་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་བྱང་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། དར་ཁྱིམ་
 ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ག་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་
 བྱར་བྱེད་པས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཀྱང་
 རང་རྒྱུད་ལ་ཆོས་དགོན་མཆོག་འཐོབ་བྱར་བྱེད་མོད་ཀྱི། གསུམ་དུ་སོ་སོར་བྱེ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་བྱབ།
 དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དམ་བཅའ་དང་
 བོ་ལ་འོ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་འགོག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དེ་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་
 སྐྱབས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་
 ཞེང་། སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱབས་དང་། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་
 སྐྱབས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱུད་ལྔ་མ་ལས། སྤང་ཕྱིར་
 བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། མེད་ཕྱིར་འདིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་གཉིས་
 དང་འཕགས་པའི་ཆོགས། གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འདིས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པར་
 དར་ཁྱིམ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགོ་
 བ་ཡི། སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་
 དང་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་ཟིན། འདོད་
 མི་ལུས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་གསུམ་པོ་གང་
 རུང་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་བྱབ། དེ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཤོས་ལའང་མཚུངས་

ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་ལམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། འོན་དམ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་
 ལ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་དག་ནི་དངོས་བདགས་དང་། གཙོ་བོ་དང་
 གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲིབ་ཅ་
 འགྲེལ་ལྟར་ན། འོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་སྐྱེ་གཉིས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་
 རྒྱས་ནི་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 འགོག་ལམ་དང་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོགས་ལ་བྱེད། དགེ་འདུན་གཉིས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་ཐེག་
 ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་གྲོལ་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་ཆོགས་ལ་བྱེད་དགོས་ལ།
 ཐུབ་དགོངས་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་གཉིས་ནི་སྐྱེ་གསུམ་དང་སྐྱེ་གཟུགས་སོགས་དང་། ཆོས་
 གཉིས་ནི་ཐུང་འདས་དང་ལམ་སོགས་དང་། དགེ་འདུན་གཉིས་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་
 དང་སོ་སྐྱེའི་དགེ་སློང་བཞི་ཐེ་དང་ལམ་ཁྱེད་སོ་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་
 བྱེད་དར་ཁྱེད་དང་ཐུབ་དགོངས་རང་ལ་ལྟོས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲིབ་སངས་རྒྱས་
 དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ནི་དེ་དང་དེར་བྱེད་ཆོས་དང་བྱེད་པའི་གཞི་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཆོས་
 གཉིས་ནི་དངོས་བདགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། ཐུབ་དགོངས་སངས་རྒྱས་དང་
 དགེ་འདུན་གཉིས་ནི་དངོས་བདགས་དང་། ཆོས་གཉིས་ནི་གཙོ་བོ་དང་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་
 པའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་སྐབས་འདིའི་འོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འོན་
 ལ་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་བཤད་པ་ཡང་དེ་ཅི་རིགས་མུ་བསྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་སོགས་
 འཕེན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག འདིར་བསྟན་འབྲས་སྐྱབས་དེ་ལ་གདུལ་བྱའི་རིགས་ཅན་གསུམ་
 ག་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡོད་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 ལ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲས་སྐྱབས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་

ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་གསུམ་ཚེས་ཅན། དེ་དག་གི་ཡང་འབྲས་སྐབས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་རང་གིས་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་འཕྲོ་བ་བྱའི་འབྲས་སྐབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་བར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་། གང་ཟག་དེས་འབྲས་བྱའི་སྐབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་དེའི་འབྲས་སྐབས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེར་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། སྐབས་གནས་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་འཕྲོ་བ་བྱར་བྱེད་པ་ནི་འབྲས་བྱའི་སྐབས་འགྲོ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་སྐབས་གནས་དཔྱད་གཉེན་དུ་འཛིན་པ་ནི་རྒྱུའི་སྐབས་འགྲོར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དར་རྒྱུ་ལས། དེ་ཡང་དགོན་མཆོག་དེ་དང་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཕྲོ་བ་བྱའི་དཔྱད་གཉེན་དུ་འཛིན་པ་འབྲས་བྱའི་སྐབས་འགྲོ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་འཛིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་དཔྱད་གཉེན་དུ་འཛིན་པ་རྒྱུའི་སྐབས་འགྲོའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསུམ་དེ་དག་གིས་རྒྱ་སྐབས་སུ་བྱེད་ཀྱང་། འབྲས་སྐབས་སུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དར་རྒྱུ་ལས། རྒྱུའི་སྐབས་འགྲོའི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདིར་བསྟན་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྐབས་ཡིན་ཡང་། འབྲས་བྱའི་སྐབས་འགྲོའི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་འདིར་མ་བསྟན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བསྟན་སྐབས་གསུམ་གང་རུང་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དར་རྒྱུ་ལས་གསུ་དེ་ལ་མཐར་ཐུག་དང་། ཉེ་རྒྱུ་དང་། རང་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་གསུམ་ལས་མ་བཤད་ཅིང་། དེ་གསུམ་ཀྱང་རིམ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། དག་ས་དང་། མ་དག་ས་བདུན་གྱིས་བསྟུས་པའི་སྐབས་གསུམ་དངོས་བཏགས་ཅི་རིགས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དར་རྒྱུ་ལས། འདིར་བསྟན་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་གིས་བསྟུས་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཉེ་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ནི། ས་བརྒྱུད་པར་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་བཏགས་པ་བ་དང་། བས། རིང་བའི་རྒྱ་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་འདུན་དགོན་

མཆོག་སོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འདིའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱང་དངོས་བསྟན་ཙམ་ལ་ཉན་རང་གི་
འབྲས་སྐྱབས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དང་
བྱེད་གསུམ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལྟར་མི་
རིགས་པར་ཐལ། ལྷང་དེ་ནི་ཐུན་མོང་གི་མདོའི་བསྟན་ཚུལ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཡིག་ཆའི་དེ་ཡང་རྒྱུད་སྒྲིབ་སྐབས་འདིར་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་
འདུན་དགོན་མཆོག་དང་མིང་མཐུན་ཙམ་གྱི་འགོག་ལམ་བསྟན་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སྐྱབས་དེ་གཉིས་ཀྱང་དངོས་སུ་གོ་རུས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དར་རྟེན་ལས། འདིས་དངོས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འགོག་ལམ་བསྟན་ལ། མིང་
མཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་རྒྱུད་ལ་དོན་དུ་གཉིས་བྱའི་ཆོས་དགོན་
མཆོག་ཀྱང་འདིར་སྒྲིབ་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཀྱང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་
ནི། ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་དེ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་
མཆོན་ཉིད། དེའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ནི། འདུས་མ་བྱས་པ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ། གཞན་གྱི་རྒྱུ་
གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་པ། མཁྱེན་པ། བཅེ་བ། རུས་པ། རང་དོན། གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ།
འདུས་མ་བྱས་ཤིང་སོགས་སོ། །ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ནམ་བུ་
གི་བདེན་པ་དེ། ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། དེའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ནི། བསམ་དུ་
མེད་པ། གཉིས་སུ་མེད་པ། རྟོག་པ་མེད་པ། དག་པ། གསལ་བ། གཉེན་པོ། དགོག་བདེན་
དང་། ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་སོགས་སོ། །རིགས་གྲོལ་གྱི་
ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་དེ། དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད།
ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་འདུན་དགོན་
མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། དེའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ནི། ཇི་ལྟར་བ་རིག་པ། ཇི་སྟེད་པ་རིག་ དེ་

གཉིས་སོ་སོ་རང་རིག་པ། ཆགས་སྐྱབ་ལས་གྲོལ་བ། ཐོགས་སྐྱབ་ལས་གྲོལ་བ། དམན་སྐྱབ་ལས་གྲོལ་བ། རིག་པ་དང་། གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་སོགས་སོ། །དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་མཐའ་དབྱེད་ཏུ་གསུངས་པས་འདིར་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབས་སྐྱའི་རྣམ་གཞག་ནི། གོང་ཏུ་བཤད་ཟིན་ལ། མདོ་ལས། ཀླང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་བཙམ་ལུན་འདས་ལ་སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟེང་འདས་ལ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བུ་བྱང་བཞི་ལ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བཞག་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རིམ་བཞིན་རང་གི་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་སྟོན་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱར་སྟོན་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་ཙམ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ན་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པས་སྐྱབས་གནས་དང་མི་ཐུང་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་བསྟན་པ་སྟོབ་དོན་གྱིས། །སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། ལམ་གྱི་བཟོད་པ་མཐར་ཐུག་པར་མ་རྫོགས་ཀྱང་རྫོགས་པ་ལྟར་སྤང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐྱབས་དེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ས་མཆོམས་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་སྐྱབས་ཁོ་ནར་ཡོད། དེ་ལ་རང་ཡིན་པར་ཐུར་པའི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་དང་། སྤེམ་ལ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་ལའང་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གི་ཆོས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་འཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་གཏན་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་རང་ཉིད་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་དགོས་པས་རྒྱ་བཀལ་བའི་བྱ་གཟིངས་ལྟར་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་མེད་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ངི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་ངོར་ངི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པར་སྤང་བ་དང་། རང་ཉིད་ངི་མས་བསྐྱད་པ་མཐའ་དག་དང་།

བྲལ་བ་མེད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བྲི་མས་བསྐྱད་པ་མེད་པར་སྤང་བའི་འདྲིད་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིས་བྱང་འཕགས་དང་། དམན་པའི་ལམ་བདེན་སོགས་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པར་བཞེད། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་ཀུན་རགས་པ་ཙམ་མེད་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིས་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་འཛིགས་པ་མ་ཟད་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་གསུངས། ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་བྱིར། འདིར་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པ་ནམས་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ལས་སྒྲོབ་བྱིར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་། དེ་སྤངས་པའི་ངེས་འབྱུང་འཆོལ་བ་དང་། དེ་སྤོང་བྱིར་དུ་ལམ་ལ་སྒྲོབ་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་སྟེ་བྱང་པར་བཞི་ལྟ་བུ་བཤད་དེ། སྤང་བྱིར་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་བྱིར། །སོགས་སོ། །

ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པར་རྫོགས་པར་སྤང་ཞིང་། དོན་ལའང་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པར་རྫོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐྱབས་དེ། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་དེ། དམ་པའི་དོན་དུ་འགོ་བ་ཡི། སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འོ་ན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ལ་དཀོན་མཆོག་གཞན་གཞན་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེར་ལྷུར་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་དེ་སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་འགོག་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱབ་སྟེས་པས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡོད་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོབ་པའི་ཆོགས་དགེ་འདུན་ནམས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྐྱེ་དེར་འགོ་བས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར། ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་བྱིར། །ཞེས་སོ། །

བཞི་བ་རྒྱ་སྐྱབས་དང་འབྲས་སྐྱབས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། གང་ཟག་དེའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་ལྷུར་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐྱབས་དེ། རིམ་བཞིན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཞིང་། གདུལ་བྱ་ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་

གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱའི་སྐབས་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲས་སྐབས་ལ་རིམ་བཞིན་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གཉིས་དང་། ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། དར་རྟེན་ལས། འབྲས་སྐབས་སུ་བཞག་པ་དང་། རྒྱ་སྐབས་སུ་བཞག་པའོ། །དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ག་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་ཀྱང་བྱེད་པས་གསུམ་ག་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ག་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་སྐྱབས་པའདུན་ནི། དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དྲུག་གིས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཚུངས་ཏེ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་འབྱུང་བ་དགོན་པ་དང་། རྩལ་སོགས་གྱི་ངི་མ་མེད་པ་དང་། ལོངས་སྟོང་སྟེར་བ་དང་། འདོད་དོན་སྟོང་ལ་བ་དང་། བཅོས་མ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། རྟོད་སྦྱང་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་དེ་བཞིན་དུ། དེ་གསུམ་ཡང་འདིག་རྟེན་ན་འབྱུང་བ་དགོན་པས་རྟེན་དཀའ་བ་དང་། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་ངི་མ་མེད་པས་བསྐྱེམ་སྟེད་པ་དང་། རྩལ་མཐུ་དང་ལྡན་པས་ཡོན་ཏན་ཆེ་བ་དང་། འདིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པས་ཕན་འདོགས་ཆེ་བ་དང་། འདིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བས་རྟོད་སྦྱང་སོགས་ཀྱིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྟོན་ནས་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་དགོན་ཕྱིར་ངི་མེད་ཕྱིར། སོགས་སོ། ཆོས་མཐུན་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་དགོས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རེ་ཡོད་ཚུལ་རྟེན་ཀར་ལྟོས།

དུག་པ་སྐབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་འགྲོའི་རང་བཞིན་དང་། རྩད་པར་དང་། ཆེ་བ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེའི་རང་བཞིན་རྩད་པར་དུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོའི་རྩད་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་གསུམ་འཐོབ་བྱར་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་གཙོ་འཁོར་ཅི་རིགས་ཀྱིས་

བསྐྱེད་པ། རྒྱུ་ལྷན་པར་སྤྱོད་ཆེ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བ། འབྲས་བུ་ལྷན་པར་ནམ་ཀུན་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕྲོ་བ། ལས་ཀྱི་ལྷན་པར་སེམས་ཅན་ལ་གཏན་དུ་ཕན་བདེ་བྱེད་ཅིང་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པ། ལྷན་པའི་ལྷན་པར་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་བསྟན་པས་དེ་ནམས་ཀྱིས་རྟོག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ། འདུག་པའི་ལྷན་པར་མོས་སྦྱོང་དུ་བཅའ་དང་ས་ཐོབ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་སྟེ་ལྷན་པར་དུག་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། འདི་ནི་དེ་དངོས་འདོད་པས་ཁས་ལེན་དེ་ཡང་སྤྱོད་བཅེ་ལས་རིག་བྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་འགྲོ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ། རོ་བོ་ཁས་ལེན་པ། འབྲས་བུ་རྟོགས་པ། གྲོགས་ཟེལ་མཐོན་གྱི་ལྷན་པར་བཞིའི་སྟོན་སྐབས་འགྲོ་གཞན་ལས་ལྷན་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་དུ་འགྲོ་དང་ཁས་ལེན་རྟོགས་དང་ཟེལ་མཐོན་པར། སོགས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ཀུན་འགྲོའི་ལྷན་པར་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐུགས་པས་སེམས་ཅན་ཀུན་འགྲོ། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པས་ཐེག་པ་ཀུན་འགྲོ། བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀུན་འགྲོ། སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པས་ཐུང་འདས་ཀུན་འགྲོ་བཞི་སྟེ། གང་ཞིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོལ་པར་ཞུགས་པ་དང་། སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ཁས་ལེན་པའི་ལྷན་པར་ནི། དང་པོར་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བར་དུ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོར་བ་བསྟོམ་པ་དང་། མཐར་དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་བརྟེན་པ་སྟེ། སྟོན་ལམ་དང་། རྒྱབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་ལྷན་པར་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གང་ཞིག་དཀའ་བ་མང་པོས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དོན་གཉིས། སོགས་སོ། །དེ་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ལྷན་པར་དེའི་ཆེ་བ་རྒྱལ་སྐས་གཞོན་ནུ་དང་། སྟོན་པོ་ཆེན་པོའི་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དཔེ་དང་པོ་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་དང་། ལུས་དང་། གདུང་མི་གཙོད་པའི་ལྷན་ཆོས་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་གསུམ་དང་སྟོན་པོ་ཆེན་པོ་སྟེ་བཞི་བོ་རེ་རེ་ལ་ལྷན་པར་བཞི་བཞི་ཆང་བ་ལྟར་། དོན་བྱང་སེམས་ནམས་ལའང་ལྷན་པར་བཞི་བཞི་ཆང་ཆུལ་ཤེས་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་སྐས་ཀྱིས་

མཆོག་ཏུ་ལེགས་པར་གང་སྐྱེས་པ། ཁོགས་སོ། །གསུམ་པ་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་ནི། སེམས་
བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རི་ལྗ་བ་བཞིན་རིམ་གྱིས་མངོན་
ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། བསོད་ནམས་ཕྱང་ཆེན་སྲིད་གསུམ་སྒྲ་མ་སྲིད་པའི་བདེ་བ་དང་། ཁོགས་
སོ། །བཞི་བ་ཟིལ་གཞོན་གྱི་བྱང་པར་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གནས་
སྐབས་ཀྱན་ཏུ་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་སྟེ། སྒོ་ལྗན་ཉན་ཐོས་ཆོགས་བཅས་དགེ་བ་རྒྱ་
ཆེན་དོན་ཆེན་དང་། ཁོགས་སོ། །

གསུམ་པ་དེའི་ཆེ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགོ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྗན་ཏེ།
དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་འཕེལ་ཞིང་། བསམ་
པའི་སྒོ་ནས་འགོ་བ་ཀྱན་ལ་སྟོང་རྩེས་བྱབ་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ཉན་རང་སོགས་
དང་མཚུངས་པ་མེད་པའི་འཕགས་པའི་སྐྱེས་བུ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་འདིར་སོང་དོན་ཆེན་ཏེ། ཁོགས་
སོ། །གཞན་ཡང་སྐྱབས་དང་སྦྱོབ་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐབས་ལས། ཏྲག་
ཏུ་ཉན་མོངས་ཆོགས་ཀྱན་དང་། ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྲ་དང་འཆི་བ་
དག་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱོབ། ཁེས་ཏེ་ཁྲ་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་
རིམ་བཞིན་ཉན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་། སྦྱོ་བའམ་སྤྲུག་བསྐལ་བའི་ཀྱན་ཉན་གསུམ་
ལས་སྦྱོབ་ཚུལ་བསྟན་ལ། གཞན་ཡང་། འཆི་བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། ཁན་སོང་དང་
ནི་ཐབས་མེན་དང་། འཇིག་ཆོགས་ཐེག་པ་དམན་དག་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྐྱབས་ཀྱི་དམ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁྲ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོ་བུ་ཆུང་བྱ་རྣམས་ཆེ་འདིའི་གཞོད་
འཆི་དང་ཕྱི་མའི་ངན་སོང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་སྦྱོབ་པར་བསྟན། འཇིག་ཆོགས་ཞེས་
པས་སྦྱོས་བུ་འབྲིང་རྣམས་འཁོར་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་སྦྱོབ་པར་བསྟན། ཐེག་པ་དམན་
དག་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་ལས་སྦྱོབ་པས་
སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་
ཐབས་ཆོས་བསྟན་པ་ལྟར། གདུལ་བྱ་སོ་སོར་ཆོས་དེ་ལ་འབད་པ་ཆེ་ཆུང་གིས་ངན་འགོ་

དང་། འཁོར་བ་དང་། སྲིད་ཞིའི་འཛིགས་པ་ལས་ཐར་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་གསུམ་བུར་བ་སྟེ།
 སྐྱབས་འགོའི་སྐད་དོད་ཤ་ར་རྩི་གཙ་མེ་ཞེས་པ་སྐྱོབ་བྱེད་ལ་ཉེ་བའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེས་
 ན་རང་ཅག་ལས་དང་པོ་བས་དང་པོ་ནས་མཐོ་སྟེགས་མི་བྱེད་པར་རང་དང་རྗེས་མཐུན་
 གྱི་ཆོས་ལས་འབྲས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྤར་འཇུག་བྱེད་དགོས་སོ། །གོང་དུ་བཤད་
 པའི་བྱང་པར་བཞི་ལྟ་གྱི་སྐྱབས་འགོ་དེ་ནི། ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགོན་མཆོག་སྟེ།
 ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་དགོན་མཆོག་སོ་སོ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཚུལ་ནི།
 ཡིག་ཆར་པར་བྱེན་བསྟུས་པ་བྲངས་པ་ལྟར་ཉ། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྐྱབས་འགོ་
 བྲི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆ་ནས་གཏན་ནས་མི་འདྲ་ཞིང་། དགོན་མཆོག་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་
 ཆུང་ཟད་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

ཐེག་པ་སྟན་མོང་གི་སྐྱབས་འགོ་ནི། བསྟུས་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཤེས་
 པ། བྱང་པར་ཤེས་པ། ཁས་ཁྲངས་པ། གཞན་དུ་མི་སྤྲོ་བས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་སྟེ། འདི་དག་
 དང་བསྐྲབ་བྱ་ཉི་ཤུ་རྣམས་རྒྱུ་པར་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང་། བྱང་པར་དེ་
 བཞི་ནི་རིམ་བཞིན། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱིས་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་ནས་
 ཤེས་པ་དང་། ཞིང་དུ་འཇུར་ཚུལ་གང་གཙོ་ཆེ་བ་དེའི་དོན་དུ་ཐུར་པ་ཤེས་པ་དང་། སྟོ་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ་གཏད་དེ་ཁས་ལེན་པ་དང་། མཆོག་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་མི་འཆོལ་
 བའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་འབྲེལ་སོགས་སུ་བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་སྟེ། དང་བྱང་པར་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་འགོག་ལམ་དངོས་སྟོབས་གྱི་
 རིགས་པས་འབྲུབ་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བཞེན་ནས་དེ་དག་སྟོན་མཁན་གྱི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་
 དང་། དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་ཡང་ཆད་མའི་ངེས་
 པ་སྐྱེད་ཚུལ་དང་། ལེན་གཉིས་པར་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་སྟོན་གྱི་བཤད་པའི་སྟོན་ནས་
 སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་ལུགས་འབྱུང་གིས་ཐེག་
 ཆེན་དང་། ལུགས་སྟོན་གིས་ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱབས་འགོའི་རྣམ་གཞག་རི་ལྟར་གཏན་ལ་
 བབ་ཚུལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཆེས་མང་ཡང་ཡི་གེའི་ཁྱུར་བར་འཇུར་བས་འདིར་མ་

བྱིས་ཏེ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ཚོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདྲིར་བསྟན་སྐབས་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྔ་ན་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྔ་ན་བཤད་པ་གསེར་སྤོང་ལས་བཀག་ནས། རང་ལྷགས་དེ་རི་ལྷ་བ་རིག་པ། རི་སྤོང་པ་རིག་པ། ནང་གི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ། གཟིགས་པ་དེ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྔ་ན་གསུངས་པ་ལྷར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། འོ་ན། དེ་གསེར་སྤོང་ལས་བཀག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དགོ་འདུན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྔ་ན་འཆད་པ་ནི་འོལ་སྤྱི་ཙམ་སྦྱར་དུ་རུང་ཡང་འགྲེལ་བར་མ་བཤད་ཅིང་ཅ་བ་ལ་ཡང་སྤྲ་མ་ལྷ་བྱར་མི་གསལ་བས་བདག་གིས་དོར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཅ་བར། ནང་གི་ནི། ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ནང་གི་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཁུག་ཏུ། གཟིགས་པ་དེ་དག་པའི་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ཐོགས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ཁ་མ་བྲལ་བར་བཤད་པས་དེ་འདྲའི་འགྲེལ་མ་གོ་བར་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དུ་བགྱངས་པ་ལ་བྱར་བ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་བརྒྱད་དུ་བྱི་བ་ཙམ་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷར་གྱང་ཐང་རྗེས་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདྲིར་བསྟན་རིང་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དགོན་མཚོག་ལས་མཐར་ཐུག་པའི་སྐབས་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲིར་བསྟན་ཉེ་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་ལ་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། ཉགས་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དར་ཤིག་ལས། ཉེ་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དགོན་མཚོག་གསུམ་ནི། ས་བརྒྱད་པར་སངས་རྒྱས་དགོན་མཚོག་བཏགས་པ་བ་དང་། ས་དབྱ་བར་ཚོས་དགོན་མཚོག་དང་། ས་བརྩ་བར་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་བསྟན་ལ། རིང་བའི་རྒྱ་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་སོགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིང་རྒྱུའི་སྐབས་སངས་རྒྱས་མ་སྒྲོལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉེ་རྒྱུའི་དེ་ལ་དེ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉེ་རྒྱུ་དག་ས་གསུམ་ལ་མཐར་ཐུག་གི་དགོན་མཚོག་གསུམ་བཏགས་པ་བ་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་

པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གོ་རིམ་ངེ་བཞིན་གཟུངས་
གི་རྒྱལ་བོའི་མདོར། སྐྱེང་གཞི་བས་ནི་ནམ་གསུམ་རིག་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར། གཟུངས་
རྒྱལ་གྱི་སྐྱེང་གཞིའི་མདོར་བསྟན་གྱི་མདོ་ཆོག་གསུམ་གྱིས་མཐར་སྟག་གི་མཆོག་གསུམ་
དང་། དེ་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་ཉེ་རྒྱ་དེ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་དག་ས་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འབྲུབ་
ཚུལ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་རྒྱལ་ཆབ་རྩེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བ།
སློབ་པའི་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ། ཞེས་པའི་མདོ་ཆོན་གསུམ་གྱིས་
སངས་རྒྱས་སོགས་རིམ་བཞིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དར་ཁྲིམ་ལས། རྩ་བའི་ཆོག་འདི་གསུམ་
གྱིས་ནི་འབྲས་བུ་མཐར་སྟག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་བསྟན་ལ། ཅས། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་རིམ་གྱིས་སྦྱེས་པ་འབྲུབ་པ་ནམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོ་ཆོག་དེ་གསུམ་གྱིས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་གསུམ་ཐོབ་
ཚུལ་ཡང་བསྟན་པར་ཐལ། དར་ཁྲིམ་གི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། དེ་དག་
གིས་འཇིག་རྟེན་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིམ་གྱིས་བྱོན་ཚུལ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་ལ། དེས་ན་
དག་ས་གསུམ་ལ་དེ་གསུམ་རིམ་གྱིས་འབྲུབ་པར་བཤད་པ་ཡང་དག་ས་གསུམ་ཐོབ་ཆེ་དེ་
དང་ཆ་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་མཐར་སྟག་གི་སྐྱབས་གསུམ་བཏགས་པ་བ་བྱུང་
བའི་དོན་དུ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཟུར་སྤྲ་མ་དེར་ཐལ། མདོའི་བཤད་པ་དེ་ནི།
འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་དག་བའི་བཀྲ་ཤིས་དང་པོའོ། གཉིས་པའོ། གསུམ་པའོ། ཞེས་སྟོན་པ་
རྫོ་རྩེ་གདན་དུ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་བསྟན་ཆེ་འཇིག་རྟེན་དུ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་
བ་དང་། སྤྲ་མ་ཁོ་ན་བཤད་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཆེ་ཆོས་དང་། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྩེ་
མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཆེ་དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཕྱི་མ་ཡང་དེར་ཐལ། དེ་དང་ཆ་འདྲ་བར་ས་བརྒྱད་པར་འབད་ཚོལ་རགས་པ་ཞི་ནས་གང་
སྤང་བདེན་སྟོང་མཉམ་ཉིད་དུ་གཟིགས་ཆེ་གནས་སྐྱབས་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་

འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ས་དགྲ་བར་སོ་རིག་བཞིས་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྐད་
 རིགས་དང་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་ཆོས་སྟོན་ཆོ་འཛིག་རྟེན་དུ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་
 འབྱུང་བ་དང་། ས་བརྩ་བར་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་དང་ཆ་འདྲ་བར་མཛད་
 པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟོབ་མའི་འཁོར་ཆོགས་མཐའ་ཡས་འབྱུང་ཆོ་འཛིག་རྟེན་དུ་དགོ་
 འདུན་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སའི་འགོག་ལམ་དང་། དགོ་འདུན་ནི་སངས་འཕགས་ཁོ་རང་ལ་བྱེད་དགོས་ལ།
 འདིའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ནི་ལྷང་གི་ཆོས་དང་། དགོ་འདུན་ལ་ཡང་ས་བརྩ་བ་བ་ཁོ་རང་
 གི་འཛིག་པར་དེའི་གདུལ་བྱའི་འཁོར་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆན་འགྲེལ་ལས་
 ཀྱང་། དར་ཁྱིམ་ཏུ་ཡང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་
 ཞེས་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་
 དཀོན་མཆོག་ཡིན་པས་ཁྱབ་བར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན།
 སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། གོང་གི་
 འཛིག་ཚུལ་གཉིས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། སྐྱ་གཟུགས་སོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 ཁྱབ་པ་ལས། ཉགས་དེར་ཐལ། དེ་དག་ཕྱག་མཆོད་སོགས་ཡོན་གནས་སུ་སངས་རྒྱས་དང་
 བྱང་ཆེད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱིས་ཀྱང་ཕྱག་བྱ་བར་གསུངས་པའི་
 ཉགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཐུབ་དགོངས་ལས། ཐ་སྙད་པ་ནི་སྐྱ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་དང་། སྐྱ་གཟུགས་དང་། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཟུགས་སོ། །འདི་རྣམས་ལ་མཆོད་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ལ་མཆོད་པའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་དགོ་འདུན་གྱིས་
 བསྐྱུས་པ་ཡང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་སྐྱའི་དོན་ནི། སྐབས་འགྲོ་བདུན་
 པ་ལས། ཤར་རིའི་ལྷང་ལས་དག་བཅོམ་གྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱག་བྱ་སྟེ། འདི་

ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་གཞན་མིན། ཁངས་རྒྱས་ཁོངས་སྤྱི་གཏོགས་པར་འདོད། ཚེས་པ་
ལྟར་སངས་རྒྱས་སྤྱི་བསྐྱུས་པར་མ་ཟད་པའི་(?)དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རྒྱས།
ཁོ་ན་རེ། དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་དགོན་
མཆོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང། ཉགས་ཡིག་ཆས་འབྱུང། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་
ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྤྱི། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བཤད་ཚུལ་གཉིས་
གང་གི་ཡང་དོན་དམ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་པའི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ། དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་
གིས་བྱུང་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ། ཆོས་དགོན་མཆོག་གིས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང། ཉགས་བྱུང་སྟེ། བྱང་འདས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་ལམ་ཅི་
རིགས་ལ་དེས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་གྲོལ་
དེ་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་རེ་རེ་དང་སངས་རྒྱས་
དགོན་མཆོག་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་མེད་སོགས་སྟོ་སྟེ། ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་པའི་སྐབས་གསུམ་
འགལ་བར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐབས་གསུམ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་
ཅམ་པ་དང་མདོ་སྟོན་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་དེ་གསུམ་གྱི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་
ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་
མཆོན་གཞིར་བཞེད་པས་ཁོངས་སྤྱིའི་མཆོན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་དེ་གསུམ་གར་འཛོག་
རུང་ཡང་། ལུགས་འདིར་བྱང་བོའི་རྒྱན་བདག་གི་མཆོན་གཞིར་འཛོག་པར་བཤད་པས་དེ་
ལྟར་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མཆོན་འབྲེལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་དགོས།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞན་རྒྱུད་ལ་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཕྱིར་སྐབས་གསུམ་རྒྱ་སྐབས་སྤྱི་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆོས་

དགོན་མཆོག་སྐབས་དངོས་སུ་བཟུང་སྟེ་སྐབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་
 སྐབས་དངོས་སུ་ཁྱེ་བ་མིན་ཡང་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་གྱི་ཅམ་པ་ལ་
 སྐབས་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་རམ་དཔུང་དགོས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྟོན་ཅང་ཡང་ཡི་
 གེ་མང་དོགས་ནས་མ་སྟོས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་པའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་ལ་གསུམ། སྐབས་པའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་མངོན་གྱུར་སེལ་བའི་རྒྱལ་གདམས་པ་དང་། ལམ་བྱད་པར་ཅན་སྐབས་པའི་
 རྒྱལ་གདམས་པ་དང་། སྤང་བའི་ས་བོན་སེལ་བའི་རྒྱལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་
 པའི་གཙོ་བོ་ནི་བཙུན་ལོན་ལ། དེའི་སྤང་བའི་ཡང་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་དང་།
 སྦྱིད་ལྷག་པའི་ལེ་ལོ་དང་། བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་ལེ་ལོ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་བྱ་
 བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་སྤང་བྱེད་མ་ཞེན་པའི་བཙུན་ལ་གདམས་པ་ནི། བཙུན་ལ་
 བཅམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོགས་བྱང་། བྱང་ཆེན་ཤར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་ན། ལུས་དང་ངག་དང་
 ཡིད་གང་གིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། མ་ཞེན་པའི་བཙུན་ལ་འདོམས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་བཙུན་ལ་བཅམས་ཏེ་སྤང་བཤད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཕྲོ་བའི་
 དོན་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་ཆེ་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་བསོད་ཉམས་སམ་བདེ་བ་སྦྱིས་ཏེ་དབང་རྒྱལ་
 འགའ་ཞིག་མངོན་ཞེན་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བས་དེ་བསལ་བའི་དོན་དུ། གདམས་ཚུལ་ལུས་
 ངག་ཡིད་གསུམ་དོན་དམ་པར་ཞེན་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
 གདམས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཞིང་གི་སོ་ནམ་དང་ཕྱགས་ཀྱི་འཆོ་སྦྱོང་སོགས་འདིག་རྟེན་
 ཀྱི་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་སྦྱག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་བཙུན་ལོན་གྱི་ལོན་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་
 ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་འདྲུག་པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེ་སྤང་དགོས་ཏེ། དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདིའི་མཐོ་གྲགས་དཔལ་འབྱོར་སོགས་སུ་ཆོག་ཅི་བྱང་ཡང་ཐམས་
 ཅད་རྟོག་པར་བའི་དཔེ་ལྟར་གྲུབ་བཞི་ལམ་མེ་བྱས་ཆར་བ་དང་ལྟལ་དུ་ཅམ་གྱིས་བཞག་
 རྟེ། རང་གཅིག་སྤང་འདིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་ནམ་ཞིག་ན་དེས་པར་བསྐྱེད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ངན་པ་དག་ལ་མ་ཞེན་པར་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བག་ཆགས་

ཅི་རྒྱས་སྤྱི་འདོག་དགོས་ཏེ། ཆོ་འདིར་མཁས་པར་མ་གྱུར་ཀྱང་ཆོ་རབས་གཞན་དུ་ཆུད་
 བོས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤར་བསགས་པའི་ལས་དེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་རང་
 གིས་བརྗེད་ཀྱང་། ལས་ཀྱིས་གང་ཟག་མི་གཏོང་བར་ནམ་སྤྱིན་སྦྱོར་བ་བཞིན་དུ། ལྟོང་
 ཉིད་སོགས་ལ་ཆོ་འདིར་ཐོས་སོགས་བྱས་པས་མ་རྟོགས་ཀྱང་བག་ཆགས་བཞག་པ་དེ་
 སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་བརྗེད་ཀྱང་རུང་། བག་ཆགས་དེས་གང་ཟག་དེ་མི་གཏོང་བས་ནམ་ཞིག་
 ན་གསེས་བཏབ་ཏེ་འབྲས་བུ་དང་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། དེ་
 ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། བྱ་ངན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འབད་མེད་
 པར། འཕྲོབ་འགྱུར་ངེས་པའི་ལས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོན་གསལ་ཟིན་
 བྱིས་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་སྤྱོད་བྱེད་མི་ངལ་བའི་བཙོན་འགྲུས་ལ་གདམས་
 པ་ནི། དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་དུ་སོགས་བྱུང་། བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། གཞུགས་
 སྤྱི་མི་ལྗོངས། ཆོར་བར་མི་ལྗོངས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སྤྱི་མི་ངལ་བའི་བཙོན་
 འགྲུས་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་དུས་ཡུན་རིང་མོ་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་ལམ་བསྐྱོམས་
 ཀྱང་འདོད་དོན་བྱང་ཆུབ་མ་གྲུབ་པའི་ཆོ་དབང་རྒྱལ་དང་འཛིན་སྐྱབས་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་
 རྣམས་ལྷག་པར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བས་དེ་བསལ་བའི་དོན་དུ། ཚུལ་གཞུགས་ནས་རྟོགས་
 བྱང་གི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་ལྟོམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
 གདམས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྐྱེད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་ནི་བདག་གིས་ག་ལ་རྒྱས་སྤྱི་མི་མས་
 ལུམ་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེའི་གཉེན་པོར་སྦྱོན་བྱོན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དང་
 པོ་ནས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་རང་ཅག་དང་འདྲ་བའི་འཆིང་བ་ཀྱུན་ལྡན་གྱི་སོ་སྐྱེ་རིས་
 བཙོན་འགྲུས་བསྐྱེད་དེ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་བདག་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྒྱས་སྤྱི་མི་
 མེས་གཟེངས་བསྟོད་དགོས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་ལེ་ལོ་སྤྱོད་བྱེད་ལམ་ཡོངས་སྤྱི་འདོན་པའི་
 བཙོན་འགྲུས་ལ་གདམས་པ་ནི། ཕྱོགས་བརྒྱ་ན་བཞུགས་པའི་སོགས་བྱུང་། ཤ་རིའི་བྱ་བྱང་

ཆེན་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསྐྱའི་སྤང་གི་
 བྱེ་མ་སྟེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བཙོན་
 འགུས་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་
 གོན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ལམ་སྐྱབ་པའི་ལུང་ལོང་དགོས་ན་དེ་འདྲ་དེ་བདག་གིས་མི་རུས་སོ་
 ཞེས་སེམས་ཁྱུ་པར་འཇུར་བས་དེ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ། ཚུལ་ཆོས་རྣམས་གོན་དམ་
 པར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་སྟོབ་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་ལེ་ལོ་དེའི་གཉེན་པོར་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ལས་ལུང་ལོང་དགོས་པར་
 གསུངས་པ་ནི་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྟེན་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ས་ལམ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་ནས་དེ་ལྟར་མི་དགོས་ཚུལ་དང་། ས་ཆོགས་དེར་སླེབ་
 པ་ན་དེ་ལ་དཀའ་ཆོགས་མེད་ཚུལ་དག་བསམས་ཏེ་བཙོན་འགུས་བསྐྱེད་དགོས་པར་
 གསུངས་སོ། །བསྐྱེད་སྐྱབས་གསུམ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་། དད་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་
 ཆེར་བཀོད་སྐྱབས་རྟེན་ཀྱང་། །མཐོག་ཚུང་ཆེ་འདིའི་བྱ་བཞག་མཆིང་བུའི་སྤང་། །ལུས་
 སེམས་ངལ་བརྒྱས་དུབ་པ་ཡིད་རེ་སྟོ། །

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
རིན་ཆེན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ལས་བྱུན་ལྗོངས་སྐྱོད་བཞུགས་སོ། །

བྱུན་ལྗོངས་གཞུག

གཞན་གྱིས་རྒྱུ་ལ་མི་འཛོག་པར། བྱུན་ཆེན་སྐྱབ་ལ་གཞོལ་བའི་རྒྱ། །སྐྱུན་ལྗོངས་
བདེན་ཞེན་འགོག་པ་ཡི། །རྒྱལ་ཡུམ་དགེ་མ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

གཉིས་པ་ལས་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་པ་ལ་རང་
དབང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་སྐྱུན་ལྗོངས་གདམས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་གྱུར་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མངོན་
ཤེས་དྲུག་ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཤེས་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས། བྱུང་བའི་སྣེའི་དང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། སྤྱི་རིམ་བྱ་
བྱང་ཆེན་ཤེས་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན།
སྐྱུན་ལྗོངས་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བྱ་བྱང་ཆེན་སྟོབ་པ་དང་།
གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཆེ་རང་གིས་དེའི་ཐབས་ཤེས་པས་གཞན་
ལ་རག་མ་ལས་པར་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ། གདམས་ཚུལ་སྐྱུན་ལྗོངས་ཐོ་དེ་ཐ་སྟོད་དུ་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་ཅིང་དོན་དམ་པར་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་རྟོགས་
ནས་བསྐྱབ་པར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཤེས་དང་སོགས་ལྗོངས་ནི་མིང་
དང་། དངོས་པོ་སོ་སོར་ངས་པ་དང་སོགས་ལྗོངས་ནི་དོན་ཡིན་པས་མིང་དོན་གྲངས་བཞིན་
དུ་སྦྱར་དགོས་ཤིང་། དེ་དག་གི་དོན་ནི་རིམ་གྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱུན་ལྗོངས་གང་རུང་ཡིན་ན། འདིར་
བསྟན་དེ་ལྗོངས་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། བསམ་གཏན་གཉིས་

བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་བྱང་མེས་ཀྱི་ཤེལ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བད་དཀར་ལས། འོག་ཏུ་མནར་
 མེད་དམུལ་བར་ཐུག། རྟེན་དུ་སྤྱིད་པའི་ཆེར་གནས་པ། བསྟན་པ་དེས་ནི་ཀུན་མཐོང་
 རྟེ། །ཤ་ཡི་མིག་ནི་དེ་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་སོགས་
 རྟོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེལ་མིག་སྤངས་པས་དེ་ལྟར་མཐོང་ཚུལ་ཡིག་ཆ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཤེལ་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ལ་དོགས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིར་བསྟན་དེ་ལ་རྣམ་སྤྲོད་སྤྱོད་ཀྱི་མིག་དབང་
 རྟེན་པར་ཅན་བདག་རྟེན་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་མཐུན་པའི་བདག་འབྲས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་
 རྟེ། རྟེན་པར་གཉིས་ལྟན་དགོས་པ་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་པའི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་ལ་
 རྟོང་གསུམ་གཅིག་ལས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ལྟང་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ལས་
 བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཤེལ་མིག་ནི་བདག་པོའི་
 འབྲས་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་
 ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེད་ལས་ཀྱང་། ལུང་དེས་ཡུལ་ངེས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། དེས་ན་ཤེལ་མིག་ཀྱང་མིག་དབང་རྟེན་
 པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་རང་གི་བདག་འབྲས་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། དབང་པོས་
 ཀྱང་རང་གི་བདག་འབྲས་མ་ཡིན་པ་ལ་ལོངས་སྟོང་མི་རུས་པས་ཡུལ་ངེས་ཏེ། སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ལོངས་སྟོང་བྱ་ལ་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ལས་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་སྟོང་གསུམ་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེས་བསྟུས་པ་ལ་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མན་ཆད་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།
 མྱིང་བཞི་བ་དང་ཉི་ལྔ་དང་། །རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྟ་དང་། །ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་
 ལ་ནི། རྟོང་ནི་སྤྱི་སྤྱད་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 བསམ་གཏན་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ལྟའི་མིག་དབང་རྟེན་པར་ཅན་བདག་རྟེན་
 བྱས་པའི་ལྟའི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ལྷའི་སྤྱན་ལ་ལས་དང་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡོད་པར་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་
 ཆེན་དང་བཙུན་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིག་ཆར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཕྲུལ་གྱི་སྤྱན་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་དང་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ལོ། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིར་བཞུན་ལྷའི་སྤྱན་ལ་ནམ་སྤྱིན་སྤྱིས་
 གྱི་ལྷའི་མིག་དབང་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། རྣམ་
 པར་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་དང་། ཞེས་དང་། གསེར་མེད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་རོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་དང་འགྲེལ་ཆེན་ཀླ་ཤི་རྣམས་ཀྱིས་ལྷའི་སྤྱན་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་
 བཤད་པ་ནི་འཕགས་སེང་གཉིས་དང་མི་མཐུན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་
 མི་འཐད་དེ། བྱེ་སྤྱོད་མིག་དབང་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་འདོད་ཀྱི་མདོ་སྤེལ་པ་ཡན་ཆད་
 ཀྱིས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་ཀྱང་མིག་དབང་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་མི་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་གཉིས་མིག་དབང་ཁྱད་པར་ཅན་བདག་རྒྱུན་བྱས་བའི་མིག་ཤེས་སུ་
 འདོད་དགོས་ཟེར། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱན་ལྷ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྷ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དང་བཞུན་བཙོས་
 རྣམས་ལས་དེ་ལྷ་ལ་མིག་གི་བརྟུང་བ་ནི་ལམ་ལ་བདག་རྒྱུན་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་ཀས་མིག་གིས་
 གཟུགས་མཐོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེ་སྤྱོད་ལྷའི་འདོད་ཚུལ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། མདོ་
 སྤེལ་བས་མིག་གིས་ཀྱང་དེ་མཐོང་བས་མིག་ཤེས་ཁོ་ནས་དེ་མི་མཐོང་བར་འདོད་པ་གང་
 ཞིག་། དབུ་མ་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱབ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱབ་མཐའ་ཆེན་
 མོ་དང་མཛོད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ལས་དེ་ལྟར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་སྤྱབ་སྤྱོད་མིག་ནི་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་སྤྱོད་དབང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣ་བའི་
 དབང་པ་བཞིན། ཞེས་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་

སྒྲིམས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། མིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལྟ་བའི་ཕྱིར་མིག་སྟེ། འོན་ཀྱང་སྒྲིམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། གང་མིག་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་པ་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་སྒྲིམ་ཐོས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་མང་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀས་འདོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིམ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོད་ལས། གང་ཕྱིར་བར་དུ་གཅོད་པ་ཡི། གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ། ཞེས་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་སྒྲིལ་མ་རངས་པའི་ཆིག་བཞོད་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་ཆེ་བ་དང་མདོ་སྟེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་ཤེས་གཉིས་ལ་བྱང་པར་ཡོད་མེད་ལ་ཚོད་པའི་དོན་རྒྱུ་མཛོད་ཅ་འབྲེལ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། སྟེ་བ་དུན་རྒྱུ་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པས་དཔྱད་དགོས་ཞིག་གོ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤའི་མིག་དང་ཤའི་སྒྱུ་གཉིས་དོན་གཅིག་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་འང་འབྲེས་དགོས་ཏེ། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་མིག་ལྟ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་སྒྱུང་བར་འདོད་པས་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ། ཞེས་མིག་དང་སྒྱུ་བྱང་མེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ་འོ་ན། སྟོག་ཆགས་སལ་བའི་རྒྱུ་གི་ས་མ་ལས་ཐོབ་པའི་འཕངས་འབྲས་ཀྱི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། ཤའི་སྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤའི་མིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལས། ཏྲགས་བྱུ་སྟེ། དེ་ཤའི་སྒྱུ་བཏགས་པ་བ་དང་ཤའི་མིག་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དགོངས་ལས། དང་པོའི་བག་ཅམ་སྟོག་ཆགས་སལ་ཆེར་ལ། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། གང་ཕྱིར་ཤ་ཡི་མིག་གིས་གཟུགས། ཐག་རིང་གནས་དང་སྒྲིབ་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་ལ། འདི་ནི་ལྟ་ཡིས་མཐོང་བར་འདོད། ཅེས་བཤད་པ་ཤའི་མིག་དང་ལྟའི་མིག་སལ་བས་བདག་རྟེན་བྱས་པའི་དེ་འདྲའི་མིག་ཤེས་ཅམ་པོ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་ཅམ་དུ་ཡིག་ཆར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ཡང་འདིས་ཞིགས་

ལ། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་
མིག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་པ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་མིག་དང་མཐོང་ལམ་དོན་
གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་ངི་མ་དང་
བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་རང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་མིག་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་དུ་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་པ་ལས། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ལ་ནི་གཟུགས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་ཡོད་པའི་བྱིར།
ཅ་བར་འདོད་མི་ལུས། ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་མཐིང་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྐྱར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་དང་སྤྱན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཉགས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱང་པ་ཏེ། བདོ་ལས། བྱང་
ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ལ་རྩོམ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་
སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གི་སྤྱན་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་ལ་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲིས་དང་བསྐྱེད་པ་
སྤྲིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིར་ལྟའི་སྤྱན་ཀྱི་བདག་
རྒྱུན་མིག་དབང་ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་སྤྱན་ཀྱི་དེ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ།
དེའི་བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་བསྐྱེད་པ་སྤྲིས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་འཐད་པའི་ཁྲུང་མེད་པའི་
བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གི་སྤྱན་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་ལ་འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀའི་
མིག་དབང་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་ས་གང་
གི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མིག་དབང་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་
པའི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱན་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་

ལ་འདོད་པའི་མིག་དབང་དགོས་པ་གང་ཞིག ཁོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་ལེན་གྱི་དེ་
 ལ་གོང་མའི་མིག་དབང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་
 དགོས་པ་གང་ཞིག ཁོང་མའི་རྣམ་སྤྲིན་འདོད་པ་བའི་རྒྱུ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོང་
 མའི་རྣམ་སྤྲིན་ཁམས་དང་ས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གང་ཕྱིར་ས་ནི་
 དེ་དག་དུ། ལས་རྣམ་སྤྲིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་འདིར་
 བསྟན་ལྟའི་སྐྱེ་གྱི་བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་ལའང་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་ཤེས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་གོང་མའི་རྣམ་སྤྲིན་འདོད་པ་བའི་རྒྱུ་ལ་མེད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་ལེན་གྱི་ཤའི་སྐྱེ་གྱི་བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་དེ་གོང་མའི་
 རྣམ་སྤྲིན་དུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་བསྐྱེད་
 པའི་རྣམ་སྤྲིན་གང་ཞིག ཁོང་མའི་སྤྲིན་བྱང་གི་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་འདོད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། ཕྱིན་དུག་དང་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་
 གྱི་འབྲས་བུའི་ཤའི་མིག་གྲུབ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག ཐུན་ལྡན་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་སྐྱེ་ལྟའི་ཡུལ་པན་ཚུན་དོན་གཅིག་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་གྱི་མཚན་དཔེ་རེ་རེས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཡིག་ཆར་སྐབ་དགོངས་དངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱེ་ལྟའི་
 ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་རིགས་རྒྱུན་གྱི་སྤྲིན་ལས་འགལ་བར་འཛོག་དགོས་ཤིང་། བདག་
 རྒྱུན་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་འཛོག་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབ་དགོངས་ལས། དེ་ལྟར་ནའང་དབང་པོའི་སྤྲིན་སྤྲིན་གྱི་རྩིས་སུ་འབྲང་
 བས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་པས་ལྟའི་མིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པར་བཛོད་པར་བྱའོ། ཞེས་
 པའི་དོན། ཡིག་ཆར་དེ་ལྟར་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་སུ་འཛོག་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདི་སྤྱིར་སངས་
 འཕགས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཟེར་རམ་བཟྟག ཡང་ཁ་ཅིག སྤྲོ་ལམ་ན་དེ་

ལྷ་ར་ཅེས་ཟེར་ནའང་། འོ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷ་ནང་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གཉིས་མི་འགལ་པའི་བྱིར། ཉི་སྤང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱང་སྤྱི། འདིས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་དང་དབང་བོའི་རིམ་པ་རྟོགས་པའི་སྤྱན་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དུ་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེ་རྟོགས་པའི་སློབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལ་གཞུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་སོགས་སྤྱི་ཆོགས་ཡོད་ཚུལ་ཡིག་ཆ་ལྷ་ར་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱན་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་གཉིས་ཀའི་མཆན་ཉིད་བཞག་ཆེ་ཆ་བཞག་སྐྱར་བ་དང་། ཉི་སྤང་གི་ལུང་དེས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་མཐའ་ཡང་བསྟན་པར་ཡིག་ཆའི་སྐབས་གཞན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལྷ་ར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱང་པ་མེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་གནས་དང་གནས་མིན་མཆེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགྲ་ཡོད་པར་གཞོན་འཛིན་ལས་བཤད་པ་ལྷ་ར་ཡིག་ཆར་ཡང་རང་ལུགས་མངོན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོབས་བརྩའི་ནང་ནས་གཞན་དགྲ་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དེ་ཡོད་ཀྱང་། གནས་དང་གནས་མིན་མཆེན་པའི་སྟོབས་རྗེས་མཐུན་པ་རྟོག་བཅས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར། མཆན་འབྲེལ་ལས། དབང་བོའི་རིམ་པ་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཆོས་ལ་གྲུས་པ་དང་ཆོས་སྤངས་པའི་ནམ་སྤྱིའི་བྱིར་དབང་བོ་རྟོགས་པ་དང་། བསྟན་འཛིན་གྱི་ཁམས་དུ་མཤེས་པ་སོགས་ཀྱང་། དེའི་ཡུལ་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འོང་དོན་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནམ་དཔུང་། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ཏེ་བརྟག་ཁ་ཅིག་ཀྱི་ཡིག་ཆ་

ཀླུ་ཆེན་རིས་བཞི་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་ཅི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་འཁྱིལ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ལྷ་འཁྱིལ་མི་ཤེས་པས་བྱང་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷ་འཁྱིལ་ཡིན་ན། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་
 ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་ཤེས་པས་བྱུང་། སྐབས་འདིའི་མིག་ཤེས་ཚུལ་དེ་དག་གི་མིག་དང་
 དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་ཟེར་ན། གནས་གཙང་རྟེན་ཅན་
 ཀྱི་བྱང་སེམས་ས་བརྩ་བ་བའི་ལྷ་འཁྱིལ་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ་དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཤེས་
 གྲུང་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་ལ་དགོངས་པར་འདོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱོང་ལས། འོན་ཀྱང་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་
 པས་དེ་དག་གིས་མི་ཤེས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལའང་ཁ་ཅིག་གིས། མོས་སྟོད་དང་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ལྷ་འཁྱིལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། ལོངས་སྐྱའི་
 ལྷ་འཁྱིལ་དང་དེའི་ཡུལ་དང་བསམ་གཏན་དང་སྟོམས་འཇུག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་ཐལ།
 དེ་འདྲའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷ་འཁྱིལ་ཞེས་པ་གང་ཞིག་ཤེས་ཚུལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྱོང་ལས། ལྷ་རྒྱམས་ཀྱི་མིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་
 པར་གསུངས་པ་ནི་དེ་དག་གི་མིག་དང་དེའི་ཡུལ་དང་ལྷ་དེ་དག་གི་བསམ་གཏན་དང་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱམས་ཤེས་ལ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷ་འཁྱིལ་
 རི་འདྲ་བ་དང་དེའི་སྟོད་ཡུལ་ཤེས་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 དག་ས་བའི་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་སོགས་གོང་མ་རྒྱམས་ཀྱི་མཐུ་སོགས་ཐོགས་མེད་
 དུ་ཤེས་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་དེ་དག་གི་མདོན་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་
 གཞུང་ཁྱེད་སྐབས་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་ལ། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར།
 ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷ་འཁྱིལ་སོགས་ཤེས་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷ་འཁྱིལ་
 རབ་ཀྱི་རྟོགས་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་ཀྱི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་ཤེས་

པའི་ལྷའི་སྤྱན་དང་། རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱེ་མ་སྤྲེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་ཅི་རིགས་ཤེས་པའི་ལྷའི་སྤྱན་གཉིས་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེ་
 གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་མ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེད་མ་མཐའ་དང་བྱི་མ་ཡ་མཐའ་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་པར་
 ཡིག་ཆར་བཤད་པའི་བྱིར། ཉགས་རེ་རེ་ནས་སྤྲ། འདིར་དེ་འདྲའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་གཟུངས་རྒྱལ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སློབ་ཆགས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་མོ་ཡོད་མེད་
 དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་རབ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་མ་རྟོགས་
 དང་། དེ་དག་གི་གཟུགས་སོགས་སོ་སྐྱེད་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་མིན་སོགས་སློབ་སྤྲོད་
 ལ་ཅིག་འདིར་བསྟན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཕགས་སེང་གིས་
 བཞེད་པ་ལྟར་ཡིག་ཆར་ཡང་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞོད་འཛོམས་གཉིས་ལས་དེ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྟེན་གཞིའི་
 མདོ་འདོན་པ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསེར་སྤྲེང་ལས།
 དེ་ལ་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སྤྱན་གསུམ་པ་འདི་གང་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་
 དགོངས་ནས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་བྲངས་ལ། གཞོད་འཛོམས་གཉིས་སུ་འདི་ཡི་ངོས་
 འཛིན་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཆོས་
 གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་མདོ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད། ས་མཆོམས། རྒྱ་བྱེད་ལས་བཞི་ལས།
 དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཏུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་ཁྱད་པར་ཅན་
 ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཅི་རིགས་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་
 སོ་སོར་ངས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་མཐུན་པ་དེ། ཤའི་སྤྱན་གྱི་མཆན་ཉིད།
 དབྱེ་ན་འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤའི་སྤྱན་མཐོ་དམན་བཅུ་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཤའི་སྤྱན་ཏེ་བཅུ་བཞི་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དབང་པོ་ལྷ་གནས་འཁྱར་བས་དེ་ལྷ་
 རེ་རེ་ནས་དོན་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཅིང་སོ་སོ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་པ་བཅུ་གཉིས་རེ་
 འབྱུང་སྟེ། ས་དེར་དབང་པོ་ལྷ་དང་། ཡིད་དབང་དང་། དོན་དང་བཅས་པ་ལ་འཛིན་པ་

དང་། རྣམ་ཉོག་དང་། ཉེན་དང་། འཁྲིག་པ་དང་། རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་གནས་འཇུག་བས་
 རིམ་བཞིན། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་དང་། མི་རྟག་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དག་དང་། ཞིང་
 རྣམ་དག་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་འཕྲིན་ལས་ཐོགས་མེད་དང་། མི་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་དང་།
 བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་དང་། རྣམ་མཁའི་མངོན་དུ་འཇུག་བ་སོགས་ལ་དབང་འབྱོར་
 བ་སྟེ་འབྱོར་བ་བདུན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། དབང་བོ་ལྷ་རྣམས་གཞན་འཇུག་
 བ། རྟོན་ཀྲུན་འཇུག་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་། འབྱོར་
 བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འཇུག། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་
 གཉིས་འདྲེན་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག ཡུལ་ཕྱོགས་བརྒྱ་རེ་རེ་ལ་ཕྱོགས་བཞི་སྟེ་འོག་སྟེ་དུག་
 དུག་ཏུ་ཕྱེ་བས་དུག་ཅུ། དེ་རེ་རེ་ལ་གཟུགས་སོགས་ལྷ་རེ་ཕྱེ་བས་སུམ་བརྒྱ། དེ་རེ་རེ་ལ་
 ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་རང་རང་གི་ཡུལ་དོར་བའི་ལྷག་མ་བཞི་བཞིས་ཕྱེ་བས་ཡུལ་བརྒྱ་
 ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་སུ་འཇུག་ལ། དེས་ན་དེ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་བརྒྱ་ཕྱག་
 བརྒྱ་གཉིས་སུ་འཇུག་བའི་ཕྱིར། ས་སྟེའི་མནའ་མཆན་ལས། མིག་ལ་ཤར་ཕྱོགས་དུག་དུག་
 ཕྱེ། ཕྱོགས་བརྒྱར་འཇུག་པ་རང་མ་གཏོགས། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞིང་། ཁ་ཅིག་གིས། ཡིག་ཆར་པད་དཀར་དངས་པ་ལྷར་ན་མིག་ན་
 ལུས་གསུམ་ལ་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ལས་མ་བྱུང་བས་དཔུང་དགོས་ཤིང་། བཤད་ཚུལ་དེ་ལྷར་ན་
 འདོད་པ་ཉི་ཤུ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅོ་བརྒྱད། གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་བཞི་བརྒྱ་
 རེ་རེ་ལ་ཕྱོགས་བརྒྱས་ཕྱེ་བས་བཞི་བརྒྱ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་
 གསུམ་སྟེ་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་དང་། མིག་ན་ལུས་གསུམ་ལ་ད་ལྷར་བའི་བཞི་བརྒྱ་དོར་
 བས་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ལས་མ་བྱུང་ཟེར་ཏེ་ཁྲུངས་མ་མཐོང་བར་དུ་དཔུང་དགོས་ཤིང་ཞིབ་ཏུ་
 པད་དཀར་རང་ལ་སྟོས། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ལྷའི་མིག་དབང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བཞེན་ནས་
 ཕྱོགས་བརྒྱའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་སོགས་ཅི་རིགས་མཐོང་བའི་
 ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ལྷའི་སྤྱན་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ལས་ཀྱི་
 རྣམ་སྟོན་དུ་ཀྱུར་བའི་ལྷའི་མིག་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་དེ་དང་། བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་

པའི་ལྷའི་མིག་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་དེ་གཉིས་སོགས་ཡོད། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷའི་སྤྱན་ལ་ལས་དང་བསྐྱེམས་པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཐུས་དབང་པོ་དྲངས་མའི་མིག་ཐོབ་ནས་གཞུགས་ཐོགས་མེད་དུ་མཐོང་བའོ། གཉིས་པ་ནི་བསྐྱེམས་སྤོབས་ཀྱིས་ཐོབ་སྟེ་དེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱི་འཆི་དང་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གཞུགས་མཐོང་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་མཆོན་པ་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྒྱ་ས་བཅུའི་བཅུ་དང་། འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་དུ་རྒྱུར་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའི་རིམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་མཆོན་པ་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། གནས་དང་གནས་མིན་མཆོན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་ཡོད་དེ། གཞོད་འཛུལ་ལས། གནས་དང་གནས་མིན་མཆོན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་མིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཇི་ལྷ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྤྱན་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། སྤྱི་བཟོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན། དག་སའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་དང་། ཇོ་རྗེ་ལྷ་བྱས་ཐོབ་པའི་རྣམ་མཆོན་གཉིས་ཡོད།

གཉིས་པ་ས་མཆོམས་ནི། སྤྱན་དང་པོ་བཞིའི་མ་མཐའ་རིམ་བཞིན་ཆོགས་ལམ་དང་། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་འཕ་སྤྱོར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས། ཡ་མཐའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་དངོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཅིང་། རྗེས་མཐུན་པ་གསེར་མེད་ལྷ་ས་བདུན་པ་ནས་སམ། རྣམ་བཤད་ལྷ་ས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད།

གསུམ་པ་རྒྱ་ནི། ཕྱི་དྲུག་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་རྒྱ་བ་བསྐྱེམ་པ་སོགས་སོ། ཁའི་བ་བྱེད་ལས་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱན་ལྷ་པོ་འདི་དང་ལྷན་ན། ཤའི་སྤྱན་

གྱིས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། རང་གི་གདུལ་
བྱ་སོགས་གང་ན་གནས་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཤིང་། གཉིས་པས་གདུལ་བྱ་གང་དུ་ཤི་
འཕོས་ཤིང་སྐྱེ་བ་དང་། གསུམ་པས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཤིང་། བཞི་བས་གྲོགས་དང་ཆོས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་
བོའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷ་བ་རྗེས་མཐུན་པ་ཙམ་ཐོབ་ན་ཡང་ཤེས་
བྱ་ཇི་སྟེད་པ་པལ་ཆེར་ཤེས་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་ནང་ནས་བསྐུལ་ཞིང་། གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་
འཛོག་པར་རང་དབང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ནོ། །

གསུམ་པ་ཙོད་སྟོང་ལ། ཁོ་ན་རེ། རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཙམ་མཐོང་བའི་ཤིའི་སྐྱབ་ཆོས་ཅན། བར་དུ་གཙོད་པའི་གཟུགས་
ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་དབང་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་རུས་ལ་ལྟོས་མེད་ན། །བར་ཆད་ལ་
སོགས་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་སྐྱེས་སྟོ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པས་སྐྱབ་ལ། ཉགས་དེར་
ཐལ། རང་གི་སྐབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཁྱེན་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཁྱེན་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་
ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་དབང་ཤེས་སུ་འཛོག་མི་
རུས་པ་གང་ཞིག་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་སོ་སྐྱེའི་དབང་ཤེས་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། རང་གི་སྐབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཁྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གོ་དོན་ཡིན་གྱི། བདག་ཁྱེན་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་དབང་ཤེས་སུ་འཛོག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་སྐབ་མོང་གི་བདག་ཁྱེན་
གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་ཀྱན་བརྟས་ལས། སྐབ་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་
སྟོད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། བ་ལང་སྟོད་ཀྱི་མིའི་

མིག་ཤེས་ཀྱིས་རི་བོ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བར་བཤད་པའི་བྱིར་
 དང་། ཤེལ་དང་ལྷང་ཆོར་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་སོ་སྐྱེའི་མིག་
 ཤེས་ཡོད་པར་མཛོད་ཅ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། རྣམ་འགྲེལ་དང་མི་འགལ་ཏེ། མིག་
 ཤེས་པས་བས་ཡུལ་མཐོང་བ་བག་ཆགས་ཅམ་ལས་གཟུང་དོན་ལ་མ་ལྟོས་ན་སྤྲ་རགས་
 ཆོད་སྐལ་གྱི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཡང་དེ་འདྲའི་ཤེས་སྒྱུ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྡེལ་འཇུག་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་
 གཏོད་འཛོམས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དབང་བོ་ལྡ་
 རེ་རེ་ནས་དོན་ལྡ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་གནས་ཐུར་མཐར་བྱིན་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར་ཟེར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོག་མའི་མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་གྱི་ཤེས་སྒྱུ་གྱི་བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་དེ་འདོད་པའི་
 མིག་གང་ཞིག་དེ་ལ་སྟོང་གསུམ་མཐོང་བ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཁས་ཤིང་། གཉིས་
 པ་ཡིག་ཆས་གྲུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོད་ལས། མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། འདིས་འོག་མའི་མིག་དབང་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་
 བློ་མཐོང་བར་བཤད་ལ། དེས་ན་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་མིག་དབང་གི་ཡུལ་དུ་ཐུར་པའི་
 གཟུགས་ནི་ས་ལྡ་བ་ཅན་དང་། གསུམ་པའི་མིག་དབང་གི་ཡུལ་དུ་ཐུར་པའི་གཟུགས་ནི་
 ས་བཞི་བ་ཅན་སོགས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ལུང་བྲངས་མཆོམས་དེར་མ་
 བྱལ་སྟེ། མིག་དབང་ཅམ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྐྱེའི་འཁོར་དུ་ཐུར་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་
 འཕགས་གྱི་མིག་གིས་ལོངས་སྐྱེའི་གཟུགས་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མིག་གི།
 ཡུལ་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་འཇུག། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེས་གོང་མའི་
 མིག་གིས་དེ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱད་ལས། འོག་མའི་

མིག་གིས་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲ་བའི་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་
 གོང་མའི་མིག་དང་དེའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁོ་ན་རེ། གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་སྐབས་འདིར། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུ་ལ་གོང་མའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་ཆོག་པར་ཐལ།
 ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱེ་སྐྱར་ལྟར་མིག་ནའི་མདོན་ཤེས་ལ་དབང་ཤེས་ཞིག་ཀྱང་
 འདོག་རུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤའི་སྐྱུན་
 གྱི་བདག་རྟེན་མིག་དབང་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མིག་དབང་ཡོད་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་གོང་མའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་བདག་
 རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གོང་མའི་མིག་དབང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་དབང་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དེ་ཡོད་ན་སྟོང་གསུམ་ཡན་
 ཆད་མཐོང་བའི་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་གོང་དུ་བྱངས་པའི་ཉི་སྣང་གི་ལུང་དང་།
 གསེར་ཕྱོང་ལས་ཀྱང་། སྤར་འཕགས་པའི་ལུང་བྱངས་ནས་ཤའི་མིག་ཡུལ་ངེས་པར་བརྟན་
 པ་ནི་བྱང་སེམས་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞིང་། ཁ་
 ཅིག་གིས། ཅ་བར་འདོད་དགོས་ཏེ། གཉིས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཤའི་
 སྐྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་མིན་རྟེན་ཅན་གྱི་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
 གཉིས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེའི་དབང་རྟེན་མིག་དབང་ལ་དང་པོའི་དེ་མེད་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་མའི་ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོད་ལས།
 ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་འདོད་པ་པའི་རྒྱུ་
 གྱི་མིག་དབང་ནི་ས་ལྡ་བ་ཅན་དང་། དང་པོ་བའི་རྒྱུ་གྱི་མིག་དབང་ནི་ས་བཞི་བ་ཅན་
 སོགས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་སོགས་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་དག་
 བྱི་སྐྱུན་དང་པོའི་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་མདོར་གདུལ་བྱ་ཉི་
 བའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་གཙོ་ཆེར་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་བཤད་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་འདིར་བསྟན་ཤིང་མིག་བཅུ་གསུམ་པ་བཤད་ཆོ་འདོད་
 པའི་མིར་གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 ཏེ་འདི་རང་ལྷགས་དང་མཐུན་ནོ། ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སྤྱི་བསྟན་པའི་ཤིང་སྟེན་
 ཡིན་ན། རྟོང་གསུམ་པན་ཆད་མི་མཐོང་བས་བྱུང་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཚམ་མཐོང་བའི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་
 ལས། ཉགས་དེར་ཐལ། དེ་འདིར་བསྟན་ཤིང་སྟེན་མཐོ་དམན་བཅུ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མཚན་གཞི་འདྲིལ་ལོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་རྟོང་གསུམ་པན་ཆད་དང་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དཔག་ཆད་
 བརྒྱ་ཚམ་མཐོང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔག་ཆད་ལ་དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དཔག་ཆད་
 ཀྱིས་བྱུང་པ་མཐོང་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་རྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དཔག་ཆད་ལ་བྱེད་པས་
 རྟོན་མེད་ཟེར་ནའང་། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ།
 དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དཔག་ཆད་བརྒྱའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་ཟེར་རམ། གཞན་
 ཡང་རོལ་ཅིང་མང་ཡང་མ་སྟོས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤིང་མིག་དབང་བྱང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་
 མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ། ས་གོང་མའི་མིག་དབང་བྱང་པར་ཅན་ལ་
 བརྟེན་པའི་ས་འོག་མའི་མིག་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང་ཟེར་རམ་བཞག་དགོས་
 ཤིང་། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། གོང་མའི་མིག་ཤེས་འོག་མའི་མིག་ལ་བརྟེན་པ་མེད་ཀྱང་། འོག་མའི་
 མིག་ཤེས་གོང་མའི་མིག་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཟུར་སྤྲོ་མ་དེར་ཐལ། མཛོད་
 ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིས་མིག་ཤེས་རང་སའམ་གོང་
 སའི་མིག་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ཅིང་། དེས་ན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་མིག་དབང་ནི་ས་
 བཞི་བ་ཅན་དང་། འདོད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་མིག་དབང་ནི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཁོ་
 བར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡང་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལྷས་
 མིག་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྟོང་། གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། གཉིས་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
 མིག་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དང་། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་། དེའི་ཀྱན་སྒོང་གི་
 རྟོག་དཔྱོད་རྣམས་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤའི་
 རྒྱན་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་བདག་རྒྱེན་བྱས་
 པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེའི་བདག་རྒྱེན་མིག་དབང་རྣམ་སྤྲིན་དུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱུང་། འདོད་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། འདོད་
 ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་
 རང་འབྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་སུ་ཟེན་ཀྱང་སྐྱུལ་བའི་
 རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཡབ་དང་ཡུམ་དང་སྲས་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་བར་སྟོན་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་
 ཀྱི་བདག་རྒྱེན་མིག་དབང་ལ་གོང་མའི་མིག་དབང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟའི་རྒྱན་
 ཀྱི་བདག་རྒྱེན་མིག་དབང་གོང་མའི་མིག་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་སྤྲིན་རྒྱུས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གོང་མའི་དེ་ལ་གོང་མའི་རྣམ་སྤྲིན་རྒྱུས་ཀྱིས་དེས་མ་བྱབ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱེན་མིག་དབང་ལ་བསྟོམས་སྟོབས་
 ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དེས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 ལྟའི་མིག་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ལྡར་བྱེད་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཤེས་
 རབ་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་
 རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཤེས་པ་དགུ་ཡོད་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། དེའི་ས་མཆམས་མཐོང་ལམ་རྗེས་
 ཐོབ་ནས་བཞག་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྟེན་བྱེད་པའི་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཁྱུགས་ན་སྤྱན་ལྔ་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གང་རུང་བཏགས་
པ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། ཏྲགས་སྒྲུབ་སྟེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། དང་པོའི་བག་ཙམ་
སྟོག་ཆགས་པལ་ཆེར་ལ། །གསུམ་པའི་བག་ཙམ་རྒྱན་ཁྱུགས་འབྲས་ཁྱུགས་ལ། །བཞི་བའི་
བག་ཙམ་དགྲ་བཙུག་པ་ལའང་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་དབྱོང་བེ་ཤུའི་འདུ་
བྱེད་ཀྱིས། །གཞུང་བཟང་རི་མོ་མང་བཀོད་ཅིང་། །རིགས་པའི་ཚོན་རིས་མང་བཞེ་སྟེ། །སྟོ་
གསར་མིག་གི་ལྷན་མོར་བྱོས། ॥

༡༡། །བརྟན་བཙུག་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཙུག་པའི་རྣམ་བཤད་
དེན་ཆེན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ལས་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྐོར་བཞུགས་སོ། །

མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

སྐྱབ་པ་ལྟར་དུ་རྟོགས་བྱེད་པའི། །རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་དམ་པ། །མངོན་ཤེས་
དུག་ལ་ལེགས་བརྩམས་པའི། །ཤེར་ཕྱིན་དགེ་མར་བྱག་བགྱིའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་ལྟར་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མངོན་ཤེས་དུག་ལ་གདམས་པ་ལ་གཉིས།
གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་འབྱུལ་དང་། ལྷའི་ན་བ་དང་སོགས་
བྱང་། ཡུམ་འདི་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རབ་དུ་
འཕྱོང་སྟེ་རྩ་འབྱུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་
ཅན། མངོན་ཤེས་དུག་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་དོན་
དམ་པར་བཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། འགྲོ་བ་ལྷ་གའི་ལུས་རྟེན་ལ་མངོན་ཤེས་གསར་སྐྱེ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ངན་སོང་གསུམ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། མི་ཡིན་ཡང་སྐྱ་མི་སྙན་པ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་
ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་བསམ་
གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟེན་ཡན་ཆད་ཐོབ་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་དག་གི་རྟེན་ལ་དེ་རྣམས་
གསར་སྐྱེ་དང་སྐྱེས་ཟིན་ལྡན་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། རྟགས་འོག་དུ་གྲུབ། གལ་ཏེ་
ངན་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཁས་སྤངས་ན་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་མངོན་
ཤེས་སོགས་སྐྱེ་བྱུང་གི་རྟེན་ཡིན་མིན་སོགས་སྟོ་སྟུ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་ཤེས་དུག་

གི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དགོས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ཆེས་
མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་པ་གོང་འོག་གང་གི་ལྷགས་བྱས་ཀྱང་མངོན་ཤེས་བྱུག་པོ་རེ་རེ་
ལ་ཉེར་བསྟོགས་དངོས་གཞི་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མངོད་ལྷགས་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཀྱུན་བརྒྱས་ལྷགས་ལའང་
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མངོད་ལས། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྟེ། ཁ་
གཞན་དག་གིས་དཀའ་བ་ཡིན། ཁྲོ་རྒྱལ་མངོན་ཤེས་བྱུལ་པ་སྟེ། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ནི་མངོན་
ཤེས་རྒྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལམ་དཀའ་སྟེ། གཉིས་རེ་རེ་ལ་མངོན་ཤེས་
རྒྱུར་བྱུལ་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་རྩ་བ་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས།
དགེ་སློང་དག་ལམ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུལ་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་དང་།
མངོན་པར་ཤེས་པ་རྒྱུར་དཀའ་བའི་ལམ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
བྱུང་སྟེ། མདོ་དང་ཀྱན་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་མངོད་ལྟར་ལམ་སྟེ། གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། གོང་མའི་སྐབས་འདིར་དེ་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ཡོད་པར་ཐལ། འོག་དཔག་མེད་
ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་རྒྱུར་པའི་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དེ་ཉེར་བསྟོགས་
སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡོད་པར་ཡང་དག་མཐའི་མཐའ་དབྱེད་ལས་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཡིག་ཆར་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་དེ་
ཀྱན་མཁུན་སྟེ་མའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རང་ལྷགས་ལ་མངོད་
ལྟར་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་ཀྱན་བརྒྱས་ལྟར་ན་དེ་ལ་དངོས་གཞིས་
བྱུང་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཟུར་སྟེ་མ་དེར་ཐལ། ལྷགས་དེར་མངོན་ཤེས་
དང་པོ་ལྟ་བོ་གང་རུང་ལ་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པས་བྱུང་། ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་ལ་
ཉེར་བསྟོགས་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོད་ལས། ལྟ་བུ་བསམ་གཏན་བཞི་
དག་ན། ཞེས་དང་། སྟོན་གནས་འཆི་འཕོ་སྟེ་བའི་སྟོབས། བསམ་གཏན་དག་ན་ལྷག་
མ་ནི། ཁ་རྣམས་ཀྱན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེས་ཟག་ཟད་མཁུན་པའི་

སྟོབས་ས་བརྩ་གཅིག་ན་ཡོད་པར་བཤད་ལ། ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ཟག་
 ཟད་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་ལས། ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་
 སྟོབས་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡང་དེར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཕྱི་རོལ་
 པའམ། ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཕམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་
 དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་སྐྱབ་པོ། ཁོད་
 མེད་པ་རྣམས་རི་ལྟ་བུར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་ཡོན་ཏན་
 ལྟག་མ་ནི་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཕམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་ཏེ་
 རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་གསེར་སྒྲིབ་ལས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོར་
 ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གང་ཡིན་ཡང་མངོན་ཤེས་
 སྐར་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། མངོན་པ་གཉིས་ཀའི་བཤད་པ་བཀོད་ནས་བྱུང་མཐའི་སྐབས་
 ཕྱི་སྟེ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལམ་སྟེ་བཞི་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་
 བར་ཐལ། དེ་ནི་ལམ་སྟེ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
 མངོན་ཤེས་ལྟར་བྱུང་ནི་ཤེས་བྱ་མངོན་པར་ཤེས་པའམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལྟར་བྱུང་གྱི་
 རོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་དབྱད།

ཁ་ཅིག་མངོན་ཤེས་དྲུག་པོ་གང་རུང་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཟག་ཟད་
 མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཟག་ཟད་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུང་འདས་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་
 བྱེད་པའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་
 ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་ཞིག་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟེ། དང་པོ་དེར་
 ཐལ། མངོན་ལས། ཟད་པ་དྲུག་གས་བརྩ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་སྟོབས་
 བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་སྟེ་མའི་དྲུག་གས་ཞེས་པས་འདོག་ཚུལ་ཕྱི་
 མ་དང་། བརྩ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་སྟེ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མངོན་ཤེས་དང་པོ་སྟེ་པོ་

གང་རུང་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན་ཡང་། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཉི་མེད་གི་
མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། མངོན་ཤེས་སོ་
སོ་ཡང་དག་རིག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལྷས། ལྷས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་
ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་གཞིར་བཞག་ལ་དེ་ལྷར་ཁྱབ་ཟེར་ན། རེ་ཞིག་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བཟོད་
པ་བརྒྱུད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་
མངོན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་སེམས་ཤེས་
པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དེ་ལ། གཞན་སེམས་དུག་གསུམ་བཅས་དང་
མ་བཅས་དུག་བསྐྱུས་གཡེང་ཞུས་བཟུང་ཆེ་ཆུང་ཞོད་མི་ཞོད། །མ་ཞི་ཞི་དང་མཉམ་པར་
བཞག་མ་བཞག་མ་སྟོམ་སྟོམ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་མ་གྲོལ། ཞེས་པའི་སྟོམ་ལྷར་ཉེར་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ནང་ཆོན་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞོང་མའི་
སྐབས་འདིར་མི་རུང་ཟེར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། གསེར་ཕྱིང་ལས། གང་ཟག་གཞན་ཀྱི་སེམས་
ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་ཀྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་
སོགས་པས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་
དུག་གསུམ་དང་བྲལ་ལྡན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་མི་ལྷས་ཏེ། ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལམ་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིས་དེ་ལྷ་བོ་གང་རུང་
ལ་མངོན་སུམ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཡིད་མངོན་དགོས་པར་འདོད་པའང་ཞིགས་སམ་སྟམ་ཡང་།
ཀུན་བཏུས་ལས་དེ་ལྷ་དངོས་གཞི་དག་པ་བར་བཤད་པས་དབྱེད་དགོས།

ཡང་ཁ་ཅིག་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་རེ་རེ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་གའི་དངོས་གཞི་
ཡོད་ཅིང་། དུག་པ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞིས་ཁྱབ་སྟེ། ཞོང་གི་ཀུན་བཏུས་
ཀྱི་ལུང་དའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཆོག་

ཟིན་ལ་བཞི་བ་ཙམ་སྟོན་ཀྱང་དེ་ནི་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟར་མ་གཏོགས་པའི་ཟག་ཟད་ཀྱི་
 མངོན་ཤེས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱིར་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་རབ་
 མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་ག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 མངོན་ལྟར་ན་རབ་མཐའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དངོས་གཞིས་བྱས་ཀྱང་། ཀུན་བཏུས་ལྟར་
 ན་དེ་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ཀ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཡིག་ཆར་དེའི་མཚན་ཉིད་བཤད་
 གླུ་བས་སེམས་རྟེན་སྟར་ལྟར་ལ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་དམིགས་གསལ་མ་སྟོན་ཤིང་། རབ་
 མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཀྱི་
 རྟེན་དུ་རུང་མི་རུང་གི་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མངོན་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་
 གསུམ་ས་དགུ་མཐུན་པས་བྱས་པ་རབ་ཀྱི་དོན་དང་། མཐའ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་
 བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་ལས། དེ་ནི་རྣམ་དབྱག་བསམ་གཏན་མཐའ། དེ་ནིས་ཀུན་གྱིས་
 མཐུན་བྱས། འཕེལ་བས་རབ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྦྱངས་པའི་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་
 ན། རབ་མཐའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་དར་ཁྲིམས་ལས། འཕེལ་བ་
 གསུམ་གྱི་སྦྱངས་པའི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དེ་དག་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་གསུམ་ལས་བྱུང་བས་རང་གི་རིགས་མཐུན་གཞན་ལས་ལས་རུང་
 མཚོག་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་ལྷགས་
 འབྱུང་ལྷགས་སྟོག་དུ་ཞུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་རྒྱུད་དང་། དེ་བརྒྱུད་ལ་བར་དུ་གཅིག་པོར་
 བའི་ཡར་སོང་ནི་འཕེལ་བ་འབྲིང་དང་། དེ་བརྒྱུད་ལ་བར་དུ་གཅིག་པོར་བའི་མར་འོང་
 གི་འཕེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་བསམ་གཟུགས་གང་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
 ཀྱང་རབ་མཐའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚ་རྟགས་གཉིས་པ་ཡང་དེར་
 ཐལ། གསེར་ཕྱིང་ལས། ཀུན་བཏུས་པའི་ལྷགས་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་
 བཞིའི་དངོས་གཞི་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཀྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་མཐའི་

བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དུ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་རབ་མཐའི་གཟུགས་མེད་
 གྲང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་གསར་ཐོབ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་། དེའི་རྟེན་
 ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རིམ་བཞིན་དེར་ཐལ། དེའི་
 རྟེན་ལ་དག་བཅོམ་གསར་ཐོབ་ཡོད་ལ་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་
 དང་། མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །འོག་སའི་རྟེན་ཅན་འོག་
 དགོས་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་མེད་
 རྟེན་ལ་ཡང་དེ་ཐོབ་ཆེ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་སེམས་རྟེན་བྱས་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྤྱིར་བཏང་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་དམིགས་བསལ་དུ་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་དངོས་
 གཞི་སྒྲོམས་འདུག་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་གཉིས་ལ་དབྱེད་ལྡན་གཞན་དག་ན་
 རེ། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། དེ་ཐོབ་པས་མ་བྱབ་པ་གང་
 ཞིག་། མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞག་པ་ཡང་མི་འཐད། བྱོད་
 ཀྱི་དམིགས་བསལ་འདྲིལ་ཆུ་ལ་དེ་ཡང་ཆེས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
 སྒང་བྱ་ཅིག་ཆར་བའི་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། རྟགས་སྤྲ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་མ་ཐག་
 པ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་རང་གང་
 ཡིན་ཡང་མངོན་ཤེས་སྒྲར་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་མཆོམས་
 ཀྱི་རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ཅིག་ཆར་བ་ལྟ་བུ་ལ། བསམ་འདས་ལམ་ཀྱི་ནམ་གྲོལ་
 ལམ་དགུ་བ་ཐོབ་པ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ནམས་དུས་མཉམ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་མེད་ལས། གཟུགས་
 མེད་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ། ཀུན་བདུས་སུ་མངོན་ཤེས་དུག་ག་ལ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཞེས་པས་སོ། །ཞེས་དང་། གཟུགས་མེད་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལྟ་བུ་བས་ཉོན་

མོངས་པར་བྱེད་ཚུལ་གང་ཞིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་ཡང་
དེར་ཐལ། བཞི་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་
པ་དང་། དེའི་རྟེན་ཅན་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཐོད་ཀལ་གྱི་སྤེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་སྒྲོམ་པ་
ལྟ་བུའི་དམིགས་བསལ་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོར་བཤད་ཀྱང་སྤྱིར་བཏང་ལས་དམིགས་
བསལ་མང་བར་འགྱུར་བའི་དོགས་པ་ད་དུང་མ་ཆོད་ཅིང་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཆེས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར། རང་ལྷགས་མཐར་གྱིས་བས་མངོན་ཤེས་སྤར་ནས་ཐོབ་པས་དེའི་སྤྲོང་ནས་
ཞིབ་ཆ་བྱེད་ཆོག་གམ་སྟུམ་ཡང་དབྱད་དགོས།

ཁ་ཅིག་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་བོ་གང་རུང་ལ། གང་ཟག་བཞི་གའི་སྤྱན་མོང་གི་
ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྷ་དེ་བཞི་གའི་སྤྱན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
ཁ་ཅིག་མ་བྱབ་ཅིང་། རྟགས་བྱབ་སྟེ། བོང་གི་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་
སྤང་ལས་ཀྱང་། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་བྱི་རོལ་པ་དང་ཡང་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་དེ་ལྷ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཤེས་དང་། ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་
ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་ལྷས་མ་ངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་
པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོད་ལྟར་ན་མིག་ནའི་མངོན་ཤེས་
གཉིས་དབང་ཤེས་ཡིན་པས་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། གཞན་བཞི་ཡིད་ཤེས་དགེ་བ་
དང་། རྒྱག་ག་དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འདོད་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་རྒྱག་
ག་ཡིད་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་ཞིག་ལ་
འཛོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། མངོད་ལས། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། ལུང་དུ་མ་
བསྟན་ལྟག་རྣམས་དག། ཞེས་དང་། མངོན་ཤེས་རྣམ་རྒྱག་རྣམ་གྲོལ་སྟོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མངོན་ཤེས་རྒྱག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ས་འདས་པ་དང་། དབང་བོ་འདས་པ་
དང་། གང་ཟག་འདས་པའི་ཆོས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། གཞན་སེམས་ཤེས་
བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི། དེ་གསུམ་གྱི་སེམས་མི་རིག་པ་གང་ཞིག་རིགས་པ་དེ་མངོན་ཤེས་

གཞན་ལ་ཡང་སྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། འོ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་
ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུལ་བ་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རྣམས་ཏེ། སྟོན་པ་སུམ་ཙུ་ཙ་གསུམ་ན་བཞུགས་དུས་སུ་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྷའི་མིག་
གིས་འཛམ་གླིང་དུ་སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་བཞུགས་པར་མཐོང་བ་དང་། མ་འགགས་པ་ལ་
ལྷའི་མིག་གིས་མི་མཐོང་ཞེས་དྲིས་ཆོ་དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུལ་བ་དང་གྲིད་པ་
བར་མའི་སེམས་ཅན་གྲངས་མང་བ་མཐོང་བར་གསུངས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེས་ན་མཛོད་ལས། རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་པ་ནི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་
མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་གོང་སའི་སྒྱུལ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། སྟོན་གནས་རྗེས་བྱན་གྱི་
མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་གོང་སའི་སྒྲེབ་མི་བྱན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་
རང་གི་གོང་སའི་གཞུགས་མ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་ཀྱི། ཕྱིར་མི་འོང་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་
གང་ཟག་འདས་པ་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། དད་མོས་པའི་
མངོན་ཤེས་ཀྱིས་དབང་བོ་འདས་པ་མཐོང་ཐོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་ཡང་དབྱེད་དགོས་ཏེ། འབུམ་གྱི་གནོད་འཛམས་སོགས་དང་འགལ་
དོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། འཛིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་རང་གི་མངོན་
 ཤེས་ཀྱིས་མཉམ་དང་རང་ལས་དམན་པའི་སེམས་སོགས་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་བྱང་ཅིང་། བྱང་
 སེམས་དག་ས་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སོགས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་སོགས་
 ཐོགས་མེད་དུ་ཤེས་པར་འབྱམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་གསེར་སྤང་ལས་
 གྲང་བཤད་ལ། དེས་ན་དེ་ནི་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྤྱགས་མངོན་དུ་
 མཛད་པ་དེ་ཉིད་དག་ས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་
 རྒྱུན་འཁེབ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེ་སྐྱེ་ལྟར་ན་བཙེམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྤྱགས་མངོན་དུ་མཛད་སྤིད་གྲང་གོང་མའི་སྐབས་འདིར་དེ་འབྲེལ་
 སྤྱགས་དགོངས་མངོན་དུ་མཛད་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་གནས་གང་ཞིག །གལ་ཏེ་ཡོད་

ཀྱང་དེ་ཤེས་པ་བྱང་སེམས་དག་ས་པའི་བྱང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ཀྱང་དགོངས་པ་ལ་མ་ཁྱུགས་པའི་སྐབས་
 སྲུ་མི་མཐུན་པར་མངོན་འགྲེལ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་མའི་སྐབས་འདིར་བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་མཐུན་པས། རིང་འཕྱར་སོགས་ལ་ཆོས་བཤད་
 པར་བྱའོ། །སྣམ་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱགས་དགོངས་མངོན་དུ་མངོན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ཡང་དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལྟ་པལ་བས་ཀྱང་རྟོགས་ཅུས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། སྟོན་པས་རིང་འཕྱར་དང་ལྟག་སྟོན་ལ་ཆོས་བཤད་པར་བྱའོ་སྣམ་དུ་དགོངས་པ་ན།
 ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་གནང་བའི་སྤྱགས་ལ་བལྟས་ནས། རིང་འཕྱར་གི་ནས་ཞག་བདུན་
 དང་། ལྟག་སྟོན་གི་ནས་ཞག་གསུམ་ལོན་པར་གསོལ་ཆོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་
 ཉེ་བོར་མ་སྟེས་ཉེ། ཆོས་འདུལ་བ་འདི་མ་ཐོས་སོ་སྣམ་དུ་དགོངས་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
 རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ལྟ་དག་གིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐབས་གནང་བས་སྤྱགས་
 ལ་བལྟས་ནས། ཞེས་པ་ནས། གཞན་དུ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱགས་སུས་ཀྱང་ཤེས་པར་
 མི་ཅུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས་དེ་འདྲའི་འདིག་རྟེན་པའི་སྤྱགས་མངོན་དུ་མངོན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་བསྟར་བ་
 ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདིག་རྟེན་པའི་སྤྱགས་ཀྱིས་འོང་བར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་
 བསྐྱེད་པ་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་མ་བྱབ་སྟེ།
 དེ་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 ཀྱང་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱགས་དེ་དག་གིས་རྟོགས་སྟབས་པར་བྱིན་
 ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་མཆན་འགྲེལ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཟུ་
 ས་མཆོམས། བྱེད་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུའི་རྣམ་གཞག་སྟེ་བདུན་ལས། དང་པོ་བཤད་
 ཟེན། གཉིས་པ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམས་འདུག་ལ་བཞེན་ནས་ཐ་
 མལ་ཀྱི་དབང་བོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་

བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཡིད་ཤེས་དེ། མངོན་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱག་ཡོད། མངོན་ཤེས་གང་ཞིག་ཅེས་ཐམས་ཅད་གྱི་
འགོར་སྒྱར་ནས། སྤྱལ་སྒྱར་དུ་མ་རྒྱས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ། རྩ་འབྲུལ་
གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། བདག་རྒྱུན་མཉམ་བཞག་གི་སས་བསྐྱུས་གྱི་རྣ་དབང་གཟུགས་ཅན་
དྲངས་པས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ཤིང་རང་ཡུལ་སྒྲ་སྒྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ། ལྷའི་རྣ་བའི་དེ་དང་། རང་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ས་
རོལ་གྱི་སེམས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ། གཞན་སེམས་
ཤེས་པ་དང་། རང་ཡུལ་རང་གཞན་གྱི་སྡོན་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་
ཡིད་ཤེས་དེ། སྡོན་གནས་རྗེས་བྱན་དང་། བདག་རྒྱུན་སྒྲོམ་སྒྲོམ་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ལྷའི་
མིག་དབང་བྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་བསྐྱལ་མ་བསྐྱལ་གྱི་གཟུགས་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ། ལྷའི་མིག་གི་དེ་དང་། རང་རྒྱུད་ལྷན་
གྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ། ཟག་
ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་སོགས་སྟོན་བྱ་མང་ཡང་ཡི་
གེ་མང་དོགས་ནས་མ་སྟོས།

བཞི་པ་ནི། མངོན་ཤེས་སོ་སོའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུའམ་རྣམ་གནས་ཡིད་བྱེད་
བཞག་དུ་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལུས་ཡང་བ་སོགས་སུ་མོས་པ་དང་། རྟོགས་ཐམས་
ཅད་སྒྲས་བྱབ་པར་མོས་པ་དང་། བདག་གི་ལུས་འདི་ལྟ་བུ་སྤྲང་བས་གཞན་ལ་ཡང་ལུས་
གྱི་རྣམ་འགྱུར་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པས་སེམས་འདི་འདྲ་བ་ཡོད་ཅེས་མོས་པ་དང་། ཡིད་
ཤེས་འགག་མ་ཐག་པའི་མཚན་མ་བཟུང་ནས་ལུགས་བསྟོན་ཏུ་ཉིང་མཚམས་སྟུར་བའི་
བར་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྟོགས་རྣམས་སྤང་བས་བྱབ་པར་མོས་པ་དང་། ཚོས་
ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷ་བ་ནི། དང་པོ་
ལྷའི་མ་མཐའ་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་དང་། རྒྱག་པའི་མ་མཐའ་དག་བཅོམ་ནས་དང་། འདིར་
བསྟན་སྒྲིབ་གཉིས་མངོན་སྒྱུར་ཟད་པའི་དེ་མ་མཐའ་ས་བརྒྱད་པ་ནས། གསུམ་གའི་ཡ་

མཐའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། དུག་པ་ནི། དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། དང་པོས་གདུལ་བྱ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་ལྷུང་དུ་གཤེགས་ཤིང་དང་པར་བྱེད། གཉིས་པས་དེ་དག་གི་སྐད་རིགས་ཤེས་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་ཞིང་བོགས་འདོན་པར་བྱེད། གསུམ་པས་གདུལ་བྱ་དགེ་མི་དགའི་ཕྱོགས་གང་ལ་སྦྱོར་པ་སོགས་ཁམས་དང་བསམ་པ་ཤེས་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བས་དེ་གསུམ་ཀྱི་གཙོ་ཆེར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལྷུང་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། བཞི་བ་དང་ལྔ་བས་རིམ་བཞིན་དུག་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་གདུལ་བྱ་དེ་ཆོ་སྣ་མར་ལས་ཅི་འདྲ་ཞིག་བསགས་སྟོབས་ཀྱིས་འདིར་སྦྱོར་པ་ཤེས་ཤིང་དེའི་སྟོན་ཀྱི་མཐའ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པའི་རྟག་ལྟ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་དང་། ད་ལྟ་ལས་འདི་འདྲ་ཞིག་བསགས་ན་སྦྱོར་བ་བྱི་མར་གནས་འདི་འདྲ་ཞིག་དུ་སྦྱོར་བ་ཤེས་ཤིང་དེའི་བྱི་མཐའ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པའི་ཆད་ལྟ་སྟོང་བར་བྱེད་ཅིང་སྦྱོར་བ་བསྦྱོད་དེ་ཐར་ལམ་དུ་བཀྱི་བར་བྱེད་པས་ཐ་མ་གསུམ་ཀྱིས་གཙོ་ཆེར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལྷུང་དུ་རྫོགས་བྱེད་ལ། མངོན་ཤེས་སྦྱབ་པ་ལྷུང་དུ་རྫོགས་པའི་རྒྱར་འགྲུར་ཚུལ་ཡང་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གཤེགས་ནས་སྦྱོད་པ་མཁྱེན་མཛད་དེ། དེ་དག་སྐད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི། འོང་དང་འགོ་དང་ངེས་འབྱུང་བ། ལེགས་འདོམས་བྱོད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་སོ། འདིས་མངོན་པར་མི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་བྱི་མ་གསུམ་ལ་ཚོངས་པ་གསུམ་བཞེད་ཆེད་དུ་རིག་པ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་ལ་ཡང་གོ་བ་རྟེན་ཅིང་། ཡིག་ཆར་བཞི་བ་དང་ལྔ་བ་ནི་དུག་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མཐར་འཇིག་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལྷུང་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །

བདུན་པ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་མདོའི་དོན་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ངོ་བོ། ལྷུ་འབྲས་བུ། ལས། ལྷན་པ། འཇུག་པའི་དོན་སྟེ་དུག་གི་སྟོན་ནས་བཤད་དེ། དང་པོ་ནི། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཆོ་བྱི་མར་གང་དུ་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་ནི་ལྟའི་མིག་དང་། དེ་དག་གི་ངག་གམ་སྐད་རིགས་ཤེས་པ་ནི་ལྟའི་རྣ་བ་དང་། དེ་དག་གི་སེམས་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཤེས་དང་། དེ་དག་ཆོ་སྣ་མར་ལས་དགེ་མི་དགེ་གང་བསགས་པས་འདིར་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་ནི་སྟོན་གནས་རྗེས་

བློ་དང་། དེ་དག་གང་ན་ཡོད་པ་དེའི་གནས་སྤྱི་གཤེགས་པ་ནི་རྩ་འཁུལ་དང་། དེ་དག་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ནི་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་དང་རྒྱུ་སེམས་དགེ་དང་མི་དགེ་བསྐྱེད། །དེ་ཡི་གནས་དང་འབྱུང་བ་མངོན་སུམ་དང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། །རྟོན་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་། །ཡེ་ཤེས་མི་སྟོན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། །ཡིད་བྱེད་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རང་རང་གི་རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། །བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཤིན་ཏུ་དག་ཐོབ་ནས། །སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་གནས་པ་རྣམ་ཐར་སྟོགས་སུ་དང་། །ལྷའི་གནས་པ་བསམ་གཏུགས་བརྒྱད་དང་། །ཆངས་པའི་གནས་པ་ཆད་མེད་བཞི་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པས་གནས་པ་སོགས་ཏེ། །གང་གིས་འཕགས་དང་ལྷ་དང་ཆངས་པ་ཡི། །སོགས་སོ། །

བཞི་བ་ནི། སྟོན་བརྒྱུད་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་ལས་དང་། །དབང་བརྒྱ་སོགས་སྟོན་པ་སྟོན་པའི་ལས་དང་། །འོད་ཟེར་གྱིས་ངན་འགོའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱེད་པ་སོགས་འོད་ཟེར་གྱི་ལས་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དཔག་མེད་ལ་རོལ་བ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་ལས་དང་། །བཟོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱུའི་ཚུལ་གྱིས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བ་རི་སྲིད་པར་གནས་པ་སྤྱུལ་བའི་ལས་དང་། །ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བས་རང་གི་ཞིང་ཁམས་བེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་སོགས་སྤྱི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཞིང་དག་པའི་ལས་དང་དུག་ཡོད་དེ། །འཆགས་དང་འཇིག་བཅས་སེམས་ཅན་བཅས་པ་ཡི། །སོགས་སོ། །ལྷ་བ་འདབ་གཤོག་རྩོགས་པའི་བྱ་བཞིན་དུ་མངོན་ཤེས་དུག་ལྡན་གྱི་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་བདེ་ལྷག་དུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བ་ཀུན་ལས་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་པ་སོགས་ཏེ། །འདབ་གཤོག་ཀུན་དུ་རྒྱས་པའི་བྱ་བཞིན་དུ། །སོགས་སོ། །དུག་པ་ནི། །གདུལ་བྱའི་དོན་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་སྤྲེ་ཆན་སོ་སོར་བསྐྱེད་པས་པ་མངོན་ཤེས་དུག་རིག་པ་གསུམ། །རྣམ་ཐར་བརྒྱད། །ཟེལ་གཞོད་བརྒྱད། །ཟད་པར་བརྒྱ་སོགས་སྤྱི་འདུག་པ་སྟེ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་རིག་པ་གསུམ། །སོགས་སོ། །

ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་དེ་ནི་ཆེ་བ་གསུམ་དང་ལྗན་ཏེ། འགྲོ་བ་ཉེན་མོངས་པས་དབང་
མེད་དུ་བཀོལ་བ་རྣམས་རང་དབང་ཅན་དུ་བཀོད་པའི་ཆེ་བ་དང་། ཉག་ཏུ་གཞན་པ་རྩ་
གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཆེ་བ་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་བཞིན་དུ་
སྤྲོད་རྩིས་འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་དེའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་བག་ཆ་བ་མེད་པར་གཞན་དོན་
ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་བ་སྟེ་གསུམ་དང་ལྗན་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་དབང་མེད་རང་དབང་བཀོད་
ཉག་ཏུ། །ཞེས་སོགས་ཏེ་རྒྱས་པར་དབྱིག་འགྲེལ་སོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཙོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་མངོན་ཤེས་གསར་སྦྱེ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེ་ལ་སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱི་མངོན་ཤེས་གསར་སྦྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་བྱབ་
སྟེ། སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལྡོ་ཡོད་ལ། སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་དང་སྟོན་གནས་རྩིས་
བྲན་གཉིས་ངན་སོང་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་ལས།
རྩ་འབྲུལ་གསང་སྤྲུལ་སྟོན་དག་དང་། །ལས་ལས་སྦྱེ་དང་རྣམ་པ་ལྡོ། །ཞེས་དང་། གཞན་
ཡང་སྦྱེ་བས་ཐོབ་དེས་ན། །ཞེས་དང་། དཔུལ་བ་བས་ནི་དང་པོ་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱི་མངོན་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆིམས་མངོན་ལས།
སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མིང་མི་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་བཞི་བོ་གང་རུང་གི་དངོས་གཞིས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་མངོན་
ཤེས་ཡིན་ན། རྟོད་ཀྱི་རྒྱན་སྒྲ་མར་རྒྱར་པའི་དེ་དང་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སེམས་རྟེན་བྱས་
པའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྦྱར་ན་དེ་ལྟར་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། །ཁ་ཅིག་གིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་མ་ངེས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འོ་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་དང་པོའི་དངོས་གཞིས་སེམས་རྟེན་
བྱས་པའི་རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཀྱི་རྒྱན་སྒྲ་མར་རྒྱར་པའི་ཉེར་བསྟོགས་
ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། རྟོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ།

འདྲོད་པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལ་དང་པོའི་ཉེར་བསྟེན་གས་མོས་པ་ཡིད་
བྱེད་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་མེད་པ་གང་ཞིག །རབ་དབེན་སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་
ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དང་རྒྱུད་པ་གཅིག་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་
མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ན། བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་དང་། དེའི་
རྒྱུད་གྱི་རབ་དབེན་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཟག་
མེད་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་པ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པའི་བྱིར། བསམ་གཟུགས་
ཆེན་མོ་ལས། ཅིག་ཆར་བའི་ཆོགས་ལམ་སྐབས་སྤྱི་ནས། སྦྱོར་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐོང་
ལམ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱི་སྟོན་ནས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་པལ་ཆེར་
མགོ་མནན་རབ་དབྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཅིག་ཆར་བའི་རྒྱན་ལྷགས་ལ་མངོན་ཤེས་མ་ཐོབ་པས་བྱུང་
པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་འཐད་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། འོག་དཔག་མེད་གྱི་སྦྱོར་དངོས་
གྱི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་དེ་འདྲའི་རྒྱན་ལྷགས་མེད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། འདྲོད་
ན། དེ་འདྲའི་རྒྱན་ལྷགས་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྤང་ཉོན་མོངས་བརྒྱུད་ཅུ་ཅ་གཅིག་
རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྟོང་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར། གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞིས་སེམས་
རྟོན་བྱས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཐོབ་པའི་གཟུགས་མེད་རྟོན་ཅན་
གྱི་བྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ས་བོན་དང་
ལྡན་པས་དེ་དང་ལྡན་པར་འདྲོད་དགོས་ཀྱང་དེ་མངོན་གྱུར་དུ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་བྱིར།
འདྲོད་མི་ལུས་ཏེ། གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་གཟུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་བཤེག་པས་བྱུང་
པ་གང་ཞིག རྒྱ་མཚན་དེས་དེ་དག་སེམས་རྟོན་བྱས་ནས་མངོན་ཤེས་གསར་དུ་བསྐྱབ་
པ་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མངོན་ལས། ཉེར་བསྟེན་གས་གསུམ་དང་བཅས་པར་
ནི། གཟུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་བཤེག་ཅིས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་
ལྟ་བུ་བྱུང་པ་དེས་པར་གཟུགས་གྱི་དམིགས་པ་ལ་བསྟེན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་

འཕྲུལ་དང་མིག་ནི་མངོན་ཤེས་གསུམ་ནི་གཟུགས་ལ་དམིགས་ཤིང་། གཞན་གཉིས་གཟུགས་ལ་དངོས་སུ་མ་དམིགས་ཀྱང་དེའི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉགས་ཟུར་སྡེ་མ་སྒྲ། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སེམས་ཤེས་གསར་དུ་བསྐྱབ་ཆེ་ལུས་འདི་འདྲ་ལ་སེམས་འདི་འདྲར་འཇུག་ཞེས་ཡིད་གཏོང་དགོས་ལ། རྗེས་སུ་ཀྱང་སྡོན་གྱི་གནས་དང་རིགས་རུས་དང་མིང་སོགས་དང་བཅས་པ་དྲན་དགོས་པར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་གི་རྣམ་གནས་དྲག་དང་། ཉན་སར་མངོན་ཤེས་དྲག་བསྐྱབ་ཆེད་དུ་འདུ་ཤེས་བཅུ་གཉིས་བསྒྲོམ་པར་བཤད་པས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྡོ་བས་ཆག་སྟེ་རྒྱས་པར་དེར་ལྟོས། ཁོ་ན་རེ། མངོན་ཤེས་ལ་རྟོག་བྲལ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་བཅས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་མེད་དཔྱོད་བཅས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་མེད་གང་ཞིག་དཔྱོད་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཟེར་རམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དངོས་གཞིས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བས་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མངོན་ཤེས་ལ་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དག་པ་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མངོན་ཤེས་རྣམས་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས། སྟོམས་འདུག་དག་པ་བའི་དོན་སྒྲ་མ་གོང་མའི་གསུང་ལས་རྟོག་པའི་ཞེན་རིག་བཞག་པ་ལྟར་པལ་ཆེར་ཁས་སྒྲངས་དགོས་པར་སྒྲུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། པལ་ཆེར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཁྱབ་མཐའ་བཟུང་མི་རུང་བའི་བྱུང་། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་རྗེས་སྟོམས་འདུག་ཟག་བཅས་ནི་དག་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོམས་འདུག་དག་པ་བས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་མངོན་ཤེས་

སོགས་ཡོད་ཅིང་མངོན་ཤེས་ཞེན་རིག་མ་ཡིན་པས་དབྱེད་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྩ་འཕྱུལ་དང་རྩ་འཕྱུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་མི་འགལ་བར་ཐལ། རྩ་འཕྱུལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེ་སྐྱེས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེས་རྩ་འཕྱུལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེ་ལས་སྐྱུལ་བ་དང་ནམ་མཁའ་འགོ་བ་སོགས་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས། རྩ་འཕྱུལ་ཉིང་འཛིན་དེ་ལས་ནི། རྩུལ་དང་འགོ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། རྒྱབས་འདིར་མེད་པ་སྐྱུལ་བ་དང་ཡོད་པར་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་སྐྱུལ་བ་སྐྱུར་ལ་རྩ་འཕྱུལ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་ཡང་དབྱེད་དགོས། ཁོ་ན་རེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་སེམས་བྱུང་མི་ཤེས་བར་ཐལ། སེམས་ཤེས་སྤྱི་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྦྱོར་བའི་ཆོ་ས་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པར་བྱའོ་སྐྱེས་པའི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་གསེར་སྤང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་དབྱེད་མ་རང་རྒྱུད་པའི་རྒྱབས་འདིར། མངོན་ཤེས་དྲུག་མི་རུང་བར་ཐལ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། གལ་ཉེ་དེ་ཁས་སྤངས་ན་དེས་རང་ཡུལ་གཞན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་གང་དུ་ཡང་འདོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན་མངོན་སུམ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྟོགས་ན་བཟུང་བ་དོན་གཞན་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རང་ཡུལ་གཞན་སེམས་དང་རྣམ་གཅིག་དུ་འདོད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ཞིང་། འདི་ནི་མདོ་སྟེ་བའི་ཚད་ཚུལ་ཉེ། རྒྱུད་གཞན་བྱུང་པ་ལས། གལ་ཉེ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་འབྱུང་ན་ནི་དེའི་བཟུང་བ་དེའི་བཟུང་བ་དོན་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ནས། འོན་ཉེ་མི་འཛིན་ན་ནི་རི་ལྟར་ཆད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །དེ་འདྲའི་སྦྱོར་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་གཞན་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྗེན་ཆར་དུ་མི་འཛིན་ཡང་དེ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་དེའི་ཐ་སྐྱད་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་གཞུགས་མཐོང་བ་བཞིན། དེ་སྐད་དུ་
 དེ་ཉིད་ལས། གནས་མ་ཐུར་པའི་ཕྱིར་རྣམ་འབྱོར་བ་གཞུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
 ཉོག་པ་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཡང་ཐ་སྟད་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཉིད་
 ཀྱིས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རང་
 གི་ངོ་བོ་རྗེན་ཆར་དུ་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཞི་
 ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་རྣམ་པ་དང་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་
 དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན། ལས་དང་ལྟ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་
 པའི་དོན་མི་ལམ་དུ་གསལ་བར་མཐོང་ཆོ་ཡུལ་དེ་རྗེན་ཆར་དུ་མི་བཟུང་ཡང་ཡུལ་དེ་ལ་
 མི་འཁྲལ་བ་དང་དེའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་འབྱུང་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན། དེ་སྐད་དུ་ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་ལ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
 པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་གསལ་བར་སྤང་བར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཉེ། ལས་དང་ལྟ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ལམ་བདེན་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཞན་སེམས་ཇི་ལྟ་བུའི་རྣམ་ལྟར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེས་དེ་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱབ་སྟེ། བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་
 ད་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་དེ་གཞན་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྤང་
 བས་མངོན་སུམ་དང་། གཞན་སེམས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་རུང་བྱང་ཁྱང་མི་འཁྲལ་བས་ཆད་མ་
 ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་
 འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་སེམས་སྤང་བ་དེ་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་
 ཤེས་པ་ལས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བཟུང་ནས་ཐ་སྟད་འདོགས་
 སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཚོད་ཚུལ་མང་སྟེ་དེ་རྩ་འགྲེལ་ལས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྤང་བའི་ས་བོན་སེལ་བར་གདམས་པ་གཉིས། སྤང་བའི་ཀུན་བདག་གི་
གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་ལ་གདམས་པ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གདམས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱེས་པ་སོགས་བྱུང་། རབ་འབྱོར་བྱང་
ཆེན་རྒྱལ་ལ་ཤེར་བྱིན་ལ་བརྩམས་ཏེ་སྒྲོབས་པ་སྐྱེད་ཅིག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན།
མཐོང་ལམ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། གདམས་ལུལ་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་
དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ལ། རྟེན་རྒྱལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་དེ་
ལ་སྐྱེམ་མཛད་བཞིན་དུ་མཛད་ཞེན་མེད་པའི་ལུས་ཅན་གྱིས། དགོས་པ་མཐོང་སྤང་གི་
གཉེན་པོར། ཚུལ་རྒྱལ་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོགས་བྱུང་།
རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་གདམས་པར་མི་
རུས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སྒྲོམ་ལམ་
ལ་དགོས་པ་སྒྲོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོར། ཚུལ་རྒྱལ་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཚུལ་
གྱིས་འདོམས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་
ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྤང་བའི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་དགོས་པ་
དེའི་བྱིར་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་
མི་མཐུན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་མཆན་ཉིད་པ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་
པའི་བྱིར་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཛད་སྐྱེས་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་
གོམས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་དང་འདུས་
མ་བྱས་འགོག་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པས་སྐྱེད་ཚུན་སྒྲོམ་མེད་ཐ་དད་དུ་གདགས་མི་
རུས་པ་བཞིན། བྱས་པ་ལ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པར་
ཐལ། རྟོགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་
ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་སྤང་སྒྲོམ་སྤང་སྒྲོམ་མི་རུས་ལ། བྱི་མས་སྤང་རུས་པ་དེ་ནི་རྟེན་

འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྩ་ཁྲི་གཉིས་ལ་བྱང་པར་མེད་
ཀྱང་ཁྲི་མས་དག་པར་བྱེད་མི་རུས་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ངེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་
ཉིད་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སོགས་བྱང་།
འདིར་བསྟན་གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱ་བཅུར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བཅུ་པོ་
འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་གང་ཟག་གཅིག་འཛང་རྒྱ་བའི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་སྟན་སུམ་ཚོགས་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འགྱུར་ཚུལ་ནི་པལ་ཆེར་ཆོག་ཟེན་ལྟར་གོ་སྒྲུབ་ཞིང་། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དེས་འཕངས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
ལ། ཞེས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དང་དེས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་དཀར་ཚོས་མཐའ་དག་གི་ངོ་བོ་
ཉིད་རྗོགས་པར་འདོད་པས་ཤིང་བྱིན་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་
ལ། ཞེས་པ་ཡིན་ཞིང་། མཐོང་སྟོམ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱུད་བཤད་པ་ནི་སྤང་བྱ་གཉིས་མཐར་
ཐུག་པའམ་མ་ལུས་པར་སྤོང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ། ཞེས་པ་ཡིན་ཞིང་། མཐོང་
སྟོམ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱུད་བཤད་པ་ནི་སྤང་བྱ་གཉིས་མཐར་ཐུག་པའམ་མ་ལུས་པར་སྤོང་
བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གསེར་ཤིང་ལས་གསུངས་སོ། །བྱེད་པོ་དམན་པས་སྤང་དོགས་
ཀྱང་། །བྱེད་སྟམ་ཙམ་ཡང་རྟེན་དཀའ་ཞིང་། །བྱེད་སྟོང་གཞན་ལས་ཁེ་ཆེ་བས། །བྱེད་
འདོད་ཕྱིར་ཞིང་འཕེལ་བར་གྱུར། །

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
རིན་ཆེན་གསལ་བའི་སྤྱོད་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྦྱར་ལམ་གྱི་སྐོར་བཞུགས་སོ། །

སྦྱར་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག

གངས་མེད་བསྐལ་བར་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་བབྱང་ཞེ། །བདེན་རྣམ་ཀུན་རྟོགས་སྤྱོད་
ནས་སྤྱོད་བསྐྱེད་པས། །དང་འབྲས་ལམ་རྣམས་སྦྱིབ་ཀུན་ཟད་བྱེད་དུ། །ཉིར་སྦྱབ་ཐེག་
མཆོག་བསྐལ་ལམ་དེར་སྦྱག་འཇལ། །

གཉིས་པ་གདམས་ངག་གི་དོན་བསྐྱེད་པས་སྦྱོར་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱོད་
བྱང་སྦྱོར་བའི་ཐོག་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། །གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆོམས་
སྦྱར་བ་ནི། ལས་དང་པོ་བ་དེ་ལྟར་སོགས་བྱང་། །གདམས་ངག་གི་རྟེན་སྦྱོར་ལམ་བཤད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྦྱིར་ལས་དང་པོ་བ་ལ་ལམ་དང་ས་ལ་འཇུག་པའི་ལས་དང་པོ་བ་
གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱོད་མེ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ལྟར་གདམས་ངག་གི་དོན་ཉམས་སྦྱོར་བྱངས་པས་
ངེས་བྱེད་མི་རྟོགས་པའི་དོ་བོ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དང་རྟེན་སྦྱོར་མཐུན་པའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་
ཡན་ལག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཆ་བ་ནི། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ནས། བཅས་པ་དག་ལས་
བྱང་པར་འཕགས། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དོན་སོགས་བཞི་རིམ་
བཞིན་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་སྤྱང་བྱར་ལྟན་པ་དང་། །རེ་རེ་ལ་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་
པོའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། །ཉན་ཐོས་བསེ་བྱ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལས་
བྱང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་། །རྣམ་པ་དང་། །རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་དང་། །ཡོངས་འཛིན་

གི་ཁྱད་ཆོས་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐྱེས་ཟིན་ལྟར་ན། ཁྱད་པར་དང་
པོ་གཉིས་ཁྱད་ཆོས་དང་། དེ་ནས་བཞི་ཁྱད་གཞི་དང་། ཐ་མ་གཉིས་གང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་དོན་བསྟན་པར་རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་ཅིང་། བཤད་ཚུལ་འདི་ཉི་ལྔ་དང་གི་
དགོངས་པར་གསེར་ཕྱིང་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་བཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ཁྱད་པར་ལྟ་ལྟར་དུ་བསྟན་
པ། ཉན་རང་གི་སྒྱུར་ལམ་ཁྱད་པར་ལྟ་བུ་བསྟན་པ། བྱང་སེམས་གྱི་དམིགས་ཚུལ་སྟ་
ཆོགས་སུ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི།
ནས། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟར་གྱི་བྱང་སེམས་
སྒྱུར་ལམ་དོད་སོགས་བཞི་པོ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་སྒྱུར་ལམ་
དོད་སོགས་བཞི་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་འཆད་འཇུག་གི་
བདེན་བཞིའི་དངོས་པོ་འཇམ་མི་རྟག་སོགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་མངོན་ཞེན་མེད་པ་སོགས་ཏེ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་
པར་ཁྱེད་པ་དང་། རྒྱའི་ཁྱད་པར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བའི་མཐོང་ལམ་
ཀྱི་རྒྱའི་ངོ་བོ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐབས་ལ་མཁས་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་། ལྟ་
ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་སྐབས་ནས་འཆད་འཇུག་གི་མཐོང་སྟོམ་གྱི་སྤང་བའི་གཟུང་
འཛིན་རྣམ་རྟོག་བཞི་སྤང་བྱར་ལྟར་པ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་ལྟའི་སྟོན་ས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྟར་ཏེ། རྒྱའི་ཁྱད་པར་ཐོས་བསམ་རབ་ཀྱི་མཐར་
ཕྱིན་ཐོབ་པ་དད་སོགས་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རང་རྒྱ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་ཅའི་
རྗེས་སུ་སྦྱེས་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་རང་འབྲས་བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་དམིགས་རྣམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གང་
ཟག་དང་སྟོ་འཛིག་རྟེན་པ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་བྱང་ཡིན་
པ་སྟེ་གསུམ་དང་ལྟར་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་འཛིག་ཚུལ་

ཡང་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་ཐོག་མ་བར་དང་ཐ་མར་རིམ་གྱིས་སྒྲེ་བའམ། ཉེན་
བྱང་སེམས་དབང་བོ་རྒྱལ་འབྲིང་ཚེ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གི་ངོ་བར་རྒྱར་བ་སོགས་བྱང་། ཉན་རང་གི་སྒྱུར་ལམ་ངོད་
སོགས་བཞི་ཚོས་ཅན། བྱད་པར་ལྡ་དང་བྲལ་བས་ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་གིས་གཟུགས་སོགས་བྱང་བོ་ལྡའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེན་བཞི་དག་པ་ལ་དམིགས་པ་
དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཙམ་ཞིག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་མི་རྟག་སོགས་བརྩ་བྱག་
ཙམ་གྱི་ནུས་པར་ཞུགས་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་རེ་རེ་བ་རྟོགས་པའམ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་
བྱེད་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དགོ་པའི་བཞེས་གཉེན་གྱིས་དམན་ལམ་ལས་ཡོངས་
སྤྱ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ནུས་རྟོག་བཞི་ནི་དེ་དག་གི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བཞེགས་མ་ཡིན་ཞིང་མེད་པ་དང་འབྲ་བས་དེ་དག་སྤང་བྱར་མི་ལྡན་པར་
འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཕྱི་སྒྲོད་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནུས་ཀྱིས་སོགས་བྱང་། བྱང་སེམས་སྒྱུར་
ལམ་གྱིས་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ཚུལ་སྒྲ་ཚོགས་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་
ནུས་པའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་ཚུལ་སྒྲ་ཚོགས་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ་ཡང་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་
སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་ཏེ། འཁོར་འདས་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པ་འདི་
ནི་ལུས་སོགས་དག་པ་ལྡའི་རྒྱ་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར། ཚོས་མཚོག་རྒྱུ་ཅུང་སྐབས་
ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་ཏེ། དཔའ་བར་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར། བཟོད་པ་རྒྱུང་
ཅུང་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་ཏེ། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར། རྣམ་པ་ལྟག་མ་དགུའི་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་
ནི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ནུས་པའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་ཏེ། བྱད་ཚོས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བྱད་པར་བྱ་བས་
པའི་བདེན་བཞིའི་སྤྲེང་གི་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ནུས་པ་བྱ་མས་དམིགས་
པ་དེ་ཡང་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་མ་ཟད་

དེ་བཞི་ལ་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དམིགས་ཏེ། སྒྲོལ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་འི་
སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་རྣམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདིར་ཆང་བར་སྟོན་ཅིག་ཅེ་ན། འདིར་དེ་དངོས་སུ་མ་སྟོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མདོར་བསྟན་ཏེ་རྩ་བའི་དོན་རྣམ་པར་བཀོལ་བ་ཙམ་དུ་བརྗོད་
པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་འདི་ནི་སོགས་བྱུང་། འདིར་བདེན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་ལས་
གཞན་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དུ་མ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། མཛོད་ལས། ཇི་མེད་བཅུ་དྲུག་
གཞན་རྣམ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ལ་ཐེག་
པ་གཞན་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་གང་དུ་འང་སུན་འབྱིན་པ་བརྗོད་
མི་རིགས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷགས་འདི་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས་གཞན་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་དང་། མཚུངས་ལྡན་རྟོག་
པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་གྱི་བྱུང་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
སྤྱིའི་མཚམས་སྐྱར་བ། སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚད་པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་
ནི། དམིགས་དང་སོགས་ཏེ་གོ་སྟོ། གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྟོད། ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཚོག་
གི་དམིགས་རྣམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩ་བ་ནི། དམིགས་པ་མི་རྟག་
ལ་སོགས་པ། །སོགས་བྱུང་།

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ནི། དེ་ལ་ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་ནི་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་རྟོད་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་གང་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་སོ་སོར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྟོད་ཆུང་
དུའི་གང་དམིགས་པ་ནི། བདེན་བཞིའི་བྱུང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། གང་
གིས་དམིགས་བྱེད་དེའི་རྣམ་པ་ནི། བདེན་བཞི་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་མདོན་ཞེན་འགོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་ཅིང་། རྟོད་ཆུང་དུ་སོགས་འདིར་བསྟན་སྒྲོལ་ལམ་བཅུ་གཉིས་ཀ་ཐེག་

པ་གསུམ་གཤི་རྟོགས་རིགས་ཚང་བའི་མཐོང་ལམ་འཕོབ་པའི་རྒྱ་ཁུག་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་
ལ། འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། རྟོན་དམ་པར་འདུ་འགོད་དེ་དགག་སྐྱབ་བམ་སྐྱེ་འཛིག་
དང་བུལ་བས་བྱད་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་དང་། རྣམ་པ་ནི། རྟོན་དམ་པར་གནས་
བུལ་དང་གནས་ཏེ་སྐྱད་ཅིག་དང་རྒྱན་ལྗན་གྱི་མིང་གིས་བཞེད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་དང་། ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། རྟོན་དམ་པར་བརྟན་བཅགས་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དང་། རྣམ་པ་ནི། རྟོན་དམ་པར་དགེ་སོགས་གང་དུ་ཡང་བཞེད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག་ འདིའི་རྒྱན་འདྲ་མི་འདྲ་རིམ་བཞིན་སྒྱི་བྱེ་
བྲག་ལ་བྱེད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་གཞུང་གཞན་དང་མཐུན་ཀྱང་འདིར་དེ་གཉིས་
མིང་ལ་ཆེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། མིང་གི་རིགས་འདྲ་
བརྒྱད་མར་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱན་འདྲ་བ་དང་། དེ་ལྟར་མེད་པ་ལ་རྒྱན་མི་འདྲ་བར་བྱ་སྟེ།
མདོར་ན་རྒྱན་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སོགས་
བྱུང་། མཐོང་ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་དང་འདྲ་བ་སྐྱེ་བའི་སྤྲུལ་ཡིན་པས་
ངོ་བའི་བར་སྐྱར་བའི་ལམ་འདི་ལ་དམིགས་རྣམ་བྱང་ལྗན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཚུང་
འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་དམིགས་རྣམ་བྱང་རེ་སྤྲུལ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཆེ་མོའི་དམིགས་རྣམ་ལ་གཉིས་ལས། ཅ་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་མི་
གནས་དེ་དག་ནི། སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། ཆེ་མོ་ཚུང་བུའི་
དམིགས་རྣམ་ལ། བདེན་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། བཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་མེད། །ཅིས་རྟོན་དམ་
པར་གནས་བྱར་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་གཅིག་གི་རང་
བཞིན་གཅིག་ཅིས་གཟུགས་སོགས་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་དོམ་དམ་པར་རང་བཞིན་ཐ་དད་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བསྟན། གཉིས་པ་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
དམིགས་རྣམ་ནི། དེ་མི་རྟོག་སོགས་པར་མི་གནས། །དེ་རྣམས་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་། །དེ་དག་
གཅིག་གིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཅིས་པས་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་བའི་

དམིགས་རྣམ་བསྟན་ཅིང་། ཆོས་རྣམ་མི་འཛིན་གང་ཡིན་དང་། ཁྱེས་པས་ལམ་བདེན་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནས་རྣམ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་
 སྤྱག་བདེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་མོ་ཆུང་དུ་འཛིན་དམིགས་པ་ནི། འོན་དམ་པར་མི་གནས་
 པའི་མི་རྟག་སོགས་བཞི་དང་། རྣམ་པ་ནི། དེ་བཞི་དང་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པར་
 ཐ་དད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཀྱན་འབྱུང་དང་འགོག་བདེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་དམིགས་རྣམ་ཀྱང་འདིས་རིགས་འགྲེས་ཤེས་བར་བྱ་ལ། ལམ་བདེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་དེའི་དམིགས་པ་ནི། འོན་དམ་པར་མཆོན་མར་གཞུང་བྱས་སྟོང་བའི་ཆོས་རྣམས་
 དང་། རྣམ་པ་ནི། འོན་དམ་པར་མཆོན་མ་གང་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། འདི་
 བྱི་གསེར་སྤྱང་གི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། དེ་མི་རྟག་སོགས་པར་མི་
 གནས། ཁྱེས་སོགས་རྒྱུ་བ་གསུམ་གྱིས་བདེན་པ་བཞི་གའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེའི་
 དམིགས་རྣམ་བསྟན་པར་བཤད་དོ། ཡང་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམ་བསྟན་ཚུལ་ལ་ཡང་
 བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་ཏེ། གསེར་སྤྱང་ལྟར་ན། དེ་དག་མཆོན་མར་མི་མཐོང་ཕྱིར། ཁྱེས་
 པས་མཆོན་མར་གཞུང་བྱས་སྟོང་བའི་ཆོས་རྣམས་དེ་དམིགས་པར་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནས།
 འོན་དམ་པར་ཐོབ་པ་དང་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་
 པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། ཆོས་རྣམས་མི་འཛིན་གང་
 ཡིན་དང་། ཁྱེས་པས་དེའི་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་མཆོན་མར་མི་མཐོང་ཕྱིར། ཁྱེས་
 པས་དེའི་རྣམ་པ་བསྟན་པར་བཤད་དོ། སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་
 མི་མཐུན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞུགས་སོགས་མི་གནས་ཁྱེས་སོགས་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཆེ་མོ་ཆུང་
 དུ་འཛིན་དམིགས་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་འབྲིང་
 གི་དམིགས་པ་དང་། གཅིག་གིས་དེའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་ཆེ་མོ་ཆེན་པོའི་
 དམིགས་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལས། བཤད་པ་དང་། བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆུང་

རུའི་དམིགས་པ་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སོགས་བྱང་། དེ་ལ་ཅེ་མོ་ཆུང་རུའི་དམིགས་པ་ནི། བདེན་ཞེན་གྱིས་གནས་བྱར་མེད་པའི་གཞུགས་སོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ནི། དོན་དམ་པར་གཞུགས་སོགས་ལ་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་མི་གནས་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་གནས་པ་ནི། གཞུགས་སོགས་དང་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་མི་རྟག་སོགས་དང་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་བདག་ཉིད་ཐ་དད་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཞུགས་སོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐ་དད་མེད་པ་ནི། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ནི། གཞུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་བདག་དང་བདག་གིར་གཞུང་བྱས་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་དེ་ལྟར་གཞུང་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་སྡོ་སེར་སོགས་ཀྱི་མཆན་མ་དང་བྲལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཞུགས་སོགས་ཏེ། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དམིགས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སོགས་ཏེ། རྟོག་མན་ཆད་ཀྱི་དག་ཅ་གཡོ་བའམ་ཆད་པའི་ཅེ་མོར་སོན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་མོའི་བརྟ་སྐྱར་བའི་ལམ་འདི་ལ་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་བཟོད་པའི་དམིགས་རྣམ་ལ་གཉིས་ལས། ཅ་བ་ནི། གཞུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །ཅེས་སོགས་བྱང་། འགྲེལ་བ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆུང་རུའི་དམིགས་པ་ནི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་སོགས་བྱང་། དེ་ལ་བཟོད་པ་ཆུང་རུའི་དམིགས་པ་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གཞུགས་སོགས་ཏེ། མཆན་ཉིད་དང་མཆན་གཞི་དག་བདེན་སྟོང་སྒྲོས་བྲལ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་པ་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་མ་སྟོང་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་སོ། །འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། སྦྱེ་བ་དང་ངེས་འབྱུང་ངམ་འཁོར་བ་དང་མུང་འདས་
 བདེན་པར་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཏེ། དེ་དག་གཤོད་མ་ནས་
 འོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ནི། འཁོར་འདས་བདེན་མེད་དུ་
 བསྒྲོམས་པས་ལུས་སོགས་དག་པ་ལྡེའི་རྩ་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་པ་
 ལྡེ་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་མཁོན་དང་ཞིང་དག་པ་ལྡེའོ། །ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི།
 འོན་དམ་པར་མཁོན་མར་གཟུང་བྱ་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཏེ། འོན་དམ་པར་རང་སྦྱེའི་
 མཁོན་ཉིད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་འོན་དམ་པར་ཡིད་
 བྱེད་གཉིས་གྱིས་མོས་བྱར་མེད་པ་དང་ཤེས་བྱར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། འོན་
 དམ་པར་མཁོན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་བལ་བའི་ཕྱིར། ཡིད་བྱེད་
 གཉིས་ནི། སྟོང་ཉིད་འོན་སྦྱེའི་རྩ་བྱེད་པའི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། དེ་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་དོ། །གཉིས་ནི། དེ་ལྟར་ན་སོགས་ཏེ། འདི་ཐོབ་པ་ན་
 ངན་འགོར་འགོ་བ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་སྦྱེ་མེད་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པར་གྱུར་པ་
 ཞེས་བརྗེས་པའི་ལམ་འདི་ལ་སོགས་སོ། །

བཞི་བ་ཆོས་མཆོག་གི་དམིགས་ཀྱི་ལ་གཉིས་ལས། ཙ་པ་ནི། ཉིང་འཛིན་དེ་ཡི་
བྱེད་པ་ཉིད། ཁེས་སོགས་བྱུང་། འགྲེལ་བ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། རྒྱུ་བྱེད་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྟེ་བ་མེད་པ་དང་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་
ཆོས་མཆོག་གསུམ་གྱི་དམིགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེས་པའཇག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་བྱེད་དམིགས་པ་ནི།
ལྟེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱིས་དང་སྟོང་བ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་
མེད་པས་བྱེད་པར་ཏུ་བྱས་པའི་གཞུགས་སོགས་དང་། རྒྱུ་བྱེད་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དག་
གི་བྱེད་པའམ་འབྲས་བུ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་སོགས་སྟོབས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་སྐྱེལ་བ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་ཏུ་སྐྱབ་བྱུང་ཏུ་འཇུག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི།

གང་གི་རང་བཞིན་རྟོགས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་སྟོན་པའི་ལུས་སོགས་
 དང་། རྣམ་པ་ནི། རྟོན་དམ་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ནི་མཉམ་བཞག་ན་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་ཞེན་གྱི་རྣམ་རྟོག་སལ་ཆེ་
 བ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པའི་རྩ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། རྟོན་དམ་
 པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འཁོར་གསུམ་སྐྱེ་ཆུན་ཐ་དད་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 གཟུགས་སོགས་དང་། རྣམ་པ་ནི། རྟོན་དམ་པར་ལུས་ཅན་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་གང་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་པའི་ཐབས་དམ་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་
 ནི་བརྟག་བྱའི་ལུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པའི་རྩ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སོགས་ཏེ། འཛིན་རྟེན་པའི་ཆོས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་
 རས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཞིང་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་པས་ཆོས་ཀྱི་
 མཆོག་ཅེས་བརྗེས་བྱུང་བའི་ལམ་འདི་ལ་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་
 པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདི་ལ་གཉིས།
 ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བྱོད་ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་སྟོན་ཆོ།
 དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་སྒྲས་ཟེན་ལ་བདེན་བཞིའི་
 ཆོས་སྤྱི་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས། དམིགས་པ་ལྟག་མ་བཅུ་གཅིག་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་
 ཀའི་སྐབས་སུ་བདེན་བཞི་སྒྲས་མ་ཟེན་པར་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཁོ་ནས་བརྗོད་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྣམ་
 པ་གང་ཡིན་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། སྒྲ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་མེད་པའི་ལན་དང་། རྟོན་
 ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གོ་བའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་རྣམས་ཆོས་
 བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཁོ་ནས་བརྗོད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་མ་བརྗོད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། སྒྲ་
 གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གོ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་

དང་ཚེས་ཅན་བཟོད་པའི་སྐྱ་ནི་རིམ་བཞིན་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་ཁྱད་པར་གཞན་སྒྲོང་བ་དང་མི་
སྒྲོང་བ་ལྟར་སྒྲོང་བ་མ་གཏོགས་བཟོད་དོན་གོ་བ་ལ་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད་པར་རིགས་
པའི་དབང་ཕྱག་ཚེས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལྷགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩོག་པ་གཅིག་
བཟོད་པའི་ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་བཟོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་རིམ་བཞིན་ལྷོག་པ་དེ་ཁྱད་ཚེས་དང་
ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་གཉིས་ཀས་ལྷོག་པ་གཅིག་བཟོད་པ་ལ་ཁྱད་
པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱའི་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཞེས་བཟོད་པ་ན་རིམ་བཞིན་སྐྱ་
ཁྱད་ཚེས་དང་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། སྐྱ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་
ཀས་སྐྱའི་ལྷོག་པ་གཅིག་ཕྱ་བཟོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྐྱབ་སྒྲོར་གྱི་ངོར་བདེན་བཞི་སྐྱས་མ་ཟེན་
པར་བཟོད་ཀྱང་བདེན་བཞི་དམིགས་རྣམ་དུ་མི་གོ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བཟོད་
ཀྱང་བདེན་བཞིར་གཏོགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲོར་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཡིན་པར་གོ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། བདེན་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་
བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་སོགས་བརྩ་དུག་ངོད་ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་དང་། དེ་ཡི་ནི། རྣམ་
པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་ ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་བྱས་སྟོང་བ་དེའི་རྣམ་པར་བསྟན་
པའི་སྐྱབས་སུ། མངོན་པར་ཞེན་བྱས་སྟོང་བ་དེ་དམིགས་པ་བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཚེས་སུ་
སྐྱས་ཟེན་ལ་བསྟན་པ་གང་ཞིག། མངོན་པར་ཞེན་བྱས་སྟོང་བ་དང་དགག་སྐྱབ་གྱིས་སྟོང་
བ་ལ་ཁྱད་མེད་ལ། དེས་ན་ཕྱི་མས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཉིད་སྐྱ་མས་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པས་ངོད་འབྲིང་གི་ཆེ་ཡང་བདེན་བཞིར་གཏོགས་པ་ཁོ་
ན་དམིགས་པ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚེས་མཚོག་གི་བར་
ལ་ཡང་འདིས་རིགས་འགྲེས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཤར་འབྱུང་གིས། ཉན་ཐོས་སྒྲོར་
ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བརྩ་དུག་ཐེག་ཆེན་སྒྲོར་ལམ་གྱི་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་
བཞིན་དུ། འདིར་བསྟན་ངོད་ཆུང་དུའི་རྣམ་པ་མངོན་པར་ཞེན་བྱས་སྟོང་བ་དེ་ངོད་འབྲིང་

གི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་སོགས་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མའི་རྣམ་པ་བྱི་མ་བྱི་མའི་དམིགས་པར་བཤད་
ཅིང་། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལན་གྱི་གཞུང་བྱི་མའི་བཤད་པར་བྱེད་པ་གསེར་སྤེང་ལས་བཀག་
ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་རུང་མི་རུང་མི་གསལ་བས་དབྱེད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚུངས་ལྡན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། མཚམས་སྒྱུར། མདོར་
བསྟན། རྒྱས་བཤད། རོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སོགས་ཏེ་སྤྱོད། གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། གཞུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཆ་
བ་ནི། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། སོགས་བྱུང་། འདིར་བསྟན་གཞུང་རྟོག་ལ་ཆ་བའི་
དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཞི་ཀྱན་ཉོན་དང་དེའི་གཉེན་པོ་རྣམ་བྱང་ལ་དམིགས་པའི་བྱེ་
བྲག་གིས། ཀྱན་ཉོན་གཞུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཞུང་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་
གཉིས་སོ་སོ་ལ་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་དང་རྣམ་བྱང་
གི་སྤང་བོ་སོགས་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དེ་ལྟར་དབྱེར་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
འགྲེལ་བ་ནི། གཞུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སོགས་ཏེ་གོ་བར་ཟད་དོ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་
ལས། ཆ་བ་ནི། རྣམ་དང་བཏགས་པའི་རྟོན་ཅན་གྱིས། སོགས་བྱུང་། འདིར་བསྟན་འཛིན་
རྟོག་ལ་ཆ་བའི་སྟོ་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་ཡོད་གྱིས་བྱུང་པར་བྱ་བྱས་པ་དང་། བཏགས་
ཡོད་གྱིས་བྱུང་པར་བྱ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱིས། རྣམ་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་
གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཡན་ལག་གི་སྟོ་ནས་སྒྲུར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་
བྱ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། རང་དབང་བའི་བདག་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་། སྤང་བོ་ལ་སོགས་
པའི་ཡུལ་གྱིས་སྟོ་ནས་དེ་ལྟར་དབྱེར་ཡོད་པའི་བྱིར། འགྲེལ་བ་ནི། གང་ཟག་རྣམ་སྒྲུ་ཡོད་
པ་དང་སོགས་ཏེ་གོ་སྟེ།

གསུམ་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། གཞུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཀྱན་ཉོན་གཞུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད་ནི། དེ་ལ་མདོར་བསྟུས་
པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྤྱིར་མཚམས་སྒྱུར་ཏེ། དོན་དངོས་ནི། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་གཞིའི་རྟོན་ཅན་མ་རིག་པ་དང་སོགས་བྱུང་། ཀྱན་ཉོན་གཞུང་རྟོག་དགུ་

ཡོད་དེ། ཀུན་ཉོན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་རིག་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཕྱང་བོ་
 དང་། མིང་གཟུགས་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་ཞེན་པའི་འཛིག་ལྟ་དང་། ཉག་ཆད་ཀྱི་
 མཐའ་གཉིས་སུ་ཞེན་པའི་མཐར་ལྟ་དང་། ཀུན་བྱང་གི་སྒྲིང་དོར་མི་ཤེས་པའི་མ་དད་པ་
 དང་། འཕགས་ལམ་ལ་མི་གནས་པའི་ལེ་ལོ་དང་། ཆོས་རྣམས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་
 པའི་སློ་གཞན་དང་། བདག་གཞན་གྱི་ཆ་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་སྒྲུང་དང་། གང་གི་རང་
 བཞིན་ཤེས་ན་རྣམ་དག་མྱང་འདས་བརྒྱད་ནས་བསྐྱེད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་སོགས་ལ་བདག་
 གི་བའམ་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཟུང་རྟོག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་
 ལུལ་བྱི་མ་འདི་སྟོ་ཤས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། སོགས་སྒྲིབ་མཐོ་རིས་སྐྱེད་
 པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་བསྟུ་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་གསུམ་པ་བཞི་བ་ནི་ཉོན་མོངས་
 པའི་ཀུན་འབྱུང་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་པས་ཀུན་ཉོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་།
 ལྟག་མ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་དང་ཉིས་དམིགས་ཅི་རིགས་པའོ། །ཞེས་གསེར་ཕྱེང་ལས་གསུངས་
 ཤིང་། རྣམ་བཤད་ལས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་ལ། ཆོར་བའི་དམིགས་པ་སིམ་གདུང་བར་
 མ་གསུམ་དང་། ཆོར་བའི་རྟེན་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད་ནི། གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་ཕྱང་བོ་དང་
 སོགས་བྱུང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་དགུ་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱང་བོ་དང་། དེའི་སྐྱེ་མཆེད་
 དང་། དེའི་རིགས་སམ་ཁམས་དང་། དེའི་སྐྱེ་བའི་དོན་རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་
 དང་། སར་བྱིན་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྟོམ་ལམ་དང་། མི་སྟོབ་ལམ་ལ་བདག་གི་པའམ་
 ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཟུང་རྟོག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་
 བྱང་གི་དངོས་པོ་དང་། རྟེན་དང་། རྒྱ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་དང་། དམིགས་པ་དང་། སྟོང་པ་
 དང་། དབྱེ་བ་སྟེ། དང་པོ་དྲུག་དང་ཐ་མ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསེར་ཕྱེང་ལས་
 གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྩིས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་
 བཤད་ནི། གང་ཟག་རྩིས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་བདག་རང་དབང་ཅན་དང་སོགས་བྱུང་།

ཇས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དགུ་ཡོད་དེ། བདག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་ཟླ་
མེད་པའི་གཅིག་ཕྱར་འཛིན་དང་། བདག་ཅམ་ཤེས་གྱི་སྒོ་འབྲེད་པའི་རྒྱུ་འཛིན་པ་
དང་། བདག་ལྷ་བ་བོ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་དང་། བདག་ཀུན་ཉོན་གསུམ་གྱི་རྟོན་དང་།
འཛིན་རྟོན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྟོན་དང་། བདེན་བཞི་མདོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་། ཅམ་ཐར་མཐར་གནས་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་
རྟོན་དང་། དོན་ནམ་དགོས་པ་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་མི་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྟོན་ལ་དམིགས་ནས་
ཇས་ཡོད་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་སྒྱུད་པ་བོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཇས་འཛིན་
རྟོག་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་བདག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་ལ།
ལྷག་མ་ཅམས་བདག་དང་འབྲེལ་བར་རྟོག་པ་སྟེ། ལྷ་བས་ཀུན་ཉོན་དང་། རྒྱག་པས་འཛིན་
རྟོན་དང་། ལྷག་མས་འཛིན་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཅམ་བྱང་གི་རྟོན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པར་
གསེར་ཕྱེད་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་ནི། སྒྲིས་བྱ་བྟགས་པར་ཡོད་པའི་
རྟོན་ཅན་ཕྱང་བོ་དང་སོགས་བྱང་། བྟགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དགུ་ཡོད་དེ། ཕྱང་བོ་ལྷ་
དང་། མིག་སོགས་སྒྲི་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། རྟོན་འབྲེལ་བཅུ་
གཉིས་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཅམ་བྱང་དང་། ཅམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་
གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་དང་། བསམ་གཟུགས་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་དང་།
ཉན་ཐོས་སོགས་ལས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། སྒོམས་ལ་སོགས་པའི་མི་
སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་བྟགས་ཡོད་གྱིས་བྱད་པར་
དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་སྒྱུད་པ་བོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་དགུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དང་པོ་བཞི་ལས་གྱི་སྒྲུ་མ་དང་། ལྷག་མ་ཅམས་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲུ་མས་
བསྐྱེད་པའི་བྟགས་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་གསེར་ཕྱེད་ལས་གསུངས་སོ། །

བཞི་བ་དོན་བསྐྱབ་ནི། དེ་ལྷ་བུའི་སོགས་ཉེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་ཡོངས་འཛིན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱད་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་

ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྒྱུར་བ་དང་མཐུན་པར་སོགས་
བྱང་། རྟོག་པའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་ཡོངས་འཛིན་གསུངས་ཏེ།
མདོར་བསྟན་དུ་ཚིགས་བཅད་སྒྱུར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡོངས་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་གསུངས་
ཀྱང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་སྒྲུབ་བཤད་པའི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་རྟོག་པ་དང་
བཅས་པ་སྒྲུབ་ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་ཡོངས་འཛིན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པར་
བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ་ནི། སེམས་མི་འགོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །སོགས་བྱང་། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་
པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་སེམས་
མི་འགོང་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིན་དུག་གི་ནང་ནི་
ཡོངས་འཛིན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ནི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་
བལ་ཁིང་བདེན་ཞེན་ཤས་ཆེ་བ་སོགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་སྟོང་དུ་
འཆུག་པའི་བདུད་དང་སྤྲིག་ཕྱོགས་ཐོར་བའི་ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
གདུལ་བྱ་རྣམས་སྤྲིད་ཞེའི་མཐར་ལྷུང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་
འཕགས་པས་རྒྱུ་བ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་སྒྲེལ་བ་ཐབས་མཁས་དང་། གཉིས་པ་དང་ཐ་མ་
སྒྲེལ་བ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། གསུམ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོན་
པས་གཉིས་ཀའི་བྱད་པར་དུ་འཆད་དོ། །ཞེས་གསེར་ཕྱིང་ལས་གསུངས་སོ། །

འགྲེལ་བ་ནི། སེམས་མི་འགོང་ཁིང་མི་སྒྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་སོགས་བྱང་། བྱང་
སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་བྱད་པར་གསུམ་ཡོད་དེ། ཐབས་མཁས་ཀྱི་བྱད་
པར། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་འཛིགས་པའི་དངང་བ་དང་། རྒྱུ་དུ་འཛིགས་པའི་སྒྲག་
པ་དང་། སྒྲག་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲག་པ་གསུམ་གྱི་གཉེན་ཐོར་གདུལ་

བྱེ་མེས་དེ་ལ་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱེ་པ་དང་ཀུན་ཏུ་མི་སྐྱེ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
མཁས་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་བྱེད་པར། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདག་མེད་པ་དང་མངོན་མཐོའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། འགལ་ཆུན་སྤོང་བའི་
བྱེད་པར། ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེར་སྤྲོས་གས་དང་མི་ལྟ་བུ་སྤྲོས་མངོན་མཐོ་དང་
ངེས་ལེགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྦྱོར་ལམ་སྦྱོར་
བའི་རྟེན་ལ་དབྱེད་པ། བརྟེན་པ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སོགས་ལ་དབྱེད་པ། དེའི་བྱེད་ཆོས་
ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་གང་ཡང་གསར་སྦྱོར་མེད་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་
སྦྱོར་ལམ་མ་ཟད་མཐོང་ལམ་དུ་ཡང་གསར་སྦྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཟ་མ་
ཏོག་བཞོད་པའི་མདོ་ལས། ཡི་དྲགས་མང་བོ་དང་བཤང་གཅིའི་སྤྱི་བྱེད་རིགས་མང་བོ་
བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཞོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
ཆེ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་འཁྱར་བར་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དབྱེད་ལས་བཤད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་དོགས་པ་བཅད་ཟིན།

ཡང་ཁ་ཅིག་ ཡིག་ཆར། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་མཆོག་གཉིས་
དང་། མཐོང་ལམ་ཡང་གསར་སྦྱོར་ཡོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་
ཐོགས་མེད་སྦྱོར་མཆེད་དང་། རྟེན་ཡབ་སྐུ་ཀུན་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྦྱོར་སྤྱི་
བའི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། བསྐྱེད་
དང་ནམ་བཤད་ཡིག་ཆར་བྲངས་ལ། མཛོད་ལས། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། ཁྱི་སྦྱོར་ ཞེས་
དང་། གསེར་སྤོང་ལས། མཐོང་ལམ་སྦྱོར་བའི་རྟེན། བས། སྦྱོར་མི་སྟོན་པ་མ་གཏོགས་པའི་མི་
དང་འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་སྟེ། ངན་སོང་དང་སྦྱོར་མི་སྟོན་པ་ནམས་ནི་ནམ་སྟོན་གྱི་སྦྱོར་པ་
ཅན་ཡིན་ལ། ཁམས་གོང་མ་ནམས་ལ་སྦྱོར་བ་མེད་ཅིང་མི་སྦྱོར་བར་ཡང་དང་པོར་བདེན་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བཞི་བ་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་

སྒྲིབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་མཐོང་ལམ་སྒྲིབ་པའི་རྟེན་ལ་སྒྲིབ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ནི་མདོ་དང་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ན། དེ་བསམ་གཏན་ས་རྒྱག་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། མདོད་ལས། མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་། བྱེད་པར་བསམ་གཏན་ས་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐོས་བསམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་གང་རུང་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ལ་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་ལྷོགས་མེད་ལ་ཟག་མེད་དགོས་པར་བཤད་པའང་ཡོད་ཅིང་། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཤིག་འདོག་ཀྱང་། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་ལ་ལྷོས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། ཐོས་བསམ་གྱི་བསྐྱུས་པ་རྣམས་འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་དག་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་གསར་ཐོབ་ཀྱི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་ཆོས་གསར་དུ་ཐོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་ངེས་ཤེས་རྟེན་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་ཡང་སེམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པ་ལ་ཆོགས་ལམ་པ་ལས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྒྲོ་ཡོད་ཚུལ་ཡིག་ཆ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱུ་སྒྲེ། ཐོས་བསམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་གང་གི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པ་གཙོ་ཆེན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
འདྲི་བ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མཆོད་ཉིད་སོ་རིག་གི་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་བྱིར། དེས་ན་
ཡིག་ཆའི་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཟེར་དགོས་ཏེ། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོར། ཆོས་མངོན་
གོང་འོག་གཉིས་ཀར་ཐོས་བསམ་གཉིས་གཙོ་བོར་འདོད་པར་བཞག་པའི་བྱིར་དང་། ཞེས་
ཀྱང་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྒོ་མ་བྱུང་གི་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་
ལ། བསམ་གཏན་ས་རྒྱག་གང་རུང་གིས་བྱུང་བེར་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ངོ་
བོར་གྱུར་པའི་བྱུང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་རྒྱག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྒོ་མ་
བྱུང་གི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་
ནམ་ཐར་བཞི་དང་ཟད་པར་བྱི་མ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
གསེར་སྤོང་ལས། བྱེ་བྲག་རྩ་བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་ནི། ནས། བྱང་པར་དུ་གཟུགས་མེད་
ཀྱི་ནམ་ཐར་ཟད་པར་འགོག་སྒྲིམས་ནམས་ཀྱང་དེར་འགྱུར་བས་གཙོ་བོར་བསམ་གཏན་
ས་རྒྱག་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བཞེན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཡིག་ཆར། སྒོ་མ་བྱུང་གི་སྒྱུར་ལམ་ནམས་བསམ་གཏན་ས་རྒྱག་གང་རུང་ལ་བཞེན་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་ཡང་། གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཟེར་དགོས་སས་སྒྲུབ་སྟེ། རྒྱར་ཀྱི་
གསེར་སྤོང་གི་ལུང་དེར་གཙོ་བོ་སྒྲིམ་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་དངོས་སྐྱུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་
སེམས་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་ས་རྒྱག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེར་བྱང་སེམས་སྒྱུར་
ལམ་དངོས་སྐྱུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དེ་རྒྱག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་བ་
ལ། ཁ་ཅིག་གིས། མ་བྱུང་ཅིང་། འདོད་ཀྱང་མི་རུས་ཏེ། རིགས་ངེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
དེ་འདྲི་སེམས་ཉིད་ལ་དང་པོའི་ཉིར་བསྐྱོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག རིགས་མ་ངེས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལ་དངོས་གཞི་ཡང་ཡོད་པའི་བྱང་པར་འཐད་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། དེ་ལ་དངོས་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་

གྱི་དངོས་གཞི་སེམས་རྟེན་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དེ་ཆོས་
 ཅན། ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་དང་། ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་
 གྱི་དངོས་གཞི་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་མ་ཐག་པ་གང་ཞིག་
 ཕྱི་མ་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཐེག་ཆེན་ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་
 མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 ངང་ནས་ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་པའི་དོན་ལ་རིགས་པས་ལེགས་པར་དབྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷོ་
 སེམས་ཤིན་ཏུ་བྱུངས་པའི་བདེ་བ་འདྲེན་ཅུས་པའི་མཆོམས་དེ་ནས་ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་པའི་
 ཕྱི་མ་ཐོབ་པའི་མཆོམས་རྟོག་ཐོབ་ཅིང་། དེའི་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། བྱུང་སྟེ།
 ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཐོག་མར་སྟེ། བ་ན་ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་པའི་
 ཞེས་བྱ་ཡི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེས་དེ་ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་པར་ཐལ།
 མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་མ་ཐོབ་པར་དེ་
 རྟོག་ཐོབ་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ཡོ། །ཅ་བར་འདོད་མི་ཅུས་པར་ཐལ། དེ་
 ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཅ་རྟོག་ཐོབ་པའི་ཡང་
 དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་རྟོག་ཐོབ་པ་སྟོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་དངོས་
 གཞི་སེམས་རྟེན་བྱས་ནས་དེ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 བསམ་གཏུགས་བརྒྱུད་ཐོབ་པས་ལྷོ་ལམ་མཉམ་བཞག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་བསམ་གཏུག་ས་
 དུག་གང་གི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ཀྱང་དབང་དང་ལྡན་ཞིང་། སྟེ་སྟེ་བའི་རྟེན་བསམ་གཏུག་གྱི་
 དངོས་གཞི་ཡོད་བཞིན་དུ་དཀའ་བའི་ས་གཞན་བཞིན་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར།
 ལ་ལ་ན་རེ། རྒྱ་མཆོན་དེ་ལྷོ་ལམ་རྟོག་ཐོབ་པའི་ཡང་མཆོངས་པར་ཐལ། རིགས་ངེས་བྱང་
 སེམས་ལྷོ་ལམ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ན། དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་
 སེམས་ལྷོ་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏུག་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་
 བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏུག་བཞི་བའི་
 དངོས་གཞི་བྱང་སེམས་ལྷོ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་ལ། ཞེས་དང་། བྱང་

སེམས་ཆོག་ལམ་ཆེན་པོ་འདི་གནས་སྐབས་སྤྱི་ཅིག་ཆུང་ཆུང་གི་ཉིང་དེ་འདྲིན་དེས་པར་ཐོབ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། གཞན་དག་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལྟར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བུ་ལ་
 དམིགས་པའི་ཞི་ལྟག་རྒྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པ་ལ་དེའི་སྡོན་དུ་ཇི་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་
 ཐོབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས། སྟོབ་དཔོན་ཤེད་བས་ཇི་ལྟ་བུ་
 ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྟག་གི་སྡོན་དུ་ཇི་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྟག་གཉིས་གཏོང་བར་
 བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པས་མ་བྱུང་གྲང་
 དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་བྱས་ཆོག་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་ཞི་ལྟག་རྒྱང་འབྲེལ་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་ཐོབ་ཁ་མ་ཇི་
 ལྟར་འདྲིན་པ་དང་། དག་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྡོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཆོག་ལམ་པའི་རྒྱད་
 ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དངོས་གཞི་ཡོད་མེད་དང་། གལ་ཏེ་ཡོད་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོག་ལམ་
 ལམ་ཆེན་པོ་འདི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོར་ལམ་དུ་འཕོས་ཆད་ཇི་ལྟར་འདྲིན་ཚུལ་སོགས་དཔྱད་པར་
 བྱ་བ་ཆེས་མང་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྟོར་ལམ་ཡིན་ན། སྟོམ་བྱང་ཡིན་པས་བྱུང་
 སྟེ། མཛོད་ལས་དེ་སྟོམ་བྱང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཐོས་བསམ་མེད་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡོད་པར་ཤིང་ན་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་
 དང་། ཇི་ཡབ་སྲས་ཀྱན་གྱི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་
 ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཛོད་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ལས། རྟོགས་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཀོན་མཆོག་སྟོན་ལས།
 ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནི་སོ་སོ་སྟེ་པོ་ཡིན་གྲང་བྱིས་པའི་རྒྱད་པ་
 ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཤིང་ཉིང་དེ་འདྲིན་དང་གཟུགས་དང་རྣམ་པར་
 ཐར་བ་དང་མཛོད་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྲངས་མེད་པ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདིར་མོས་སྟོད་ཀྱི་སྟོར་དགའི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་ཡོན་
 ཏན་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོས་པས་ཆོག་ལ་དབུ་མའི་སྐབས་སྤེལ་དགོས་

ཡོད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་སྒྲིབ་ལམ་
མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཟེར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་རྣམས་
དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཟེར། དང་པོ་ནི་ཆེ་སྒྲིབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པའི་ལྷག་
མཐོང་རིམ་པ་བཞིས་སྒྲོམ་ཚུལ་དེ་རྫོང་སོགས་བཞིས་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་ཚུལ་
དང་ཅུང་ཟད་འབྲས་ཡོད་པས་དེས་འཁྲུལ་ཤེས་བྱས་ཏེ། དེ་བཞི་རྫོང་སོགས་བཞིའི་
སྐབས་སུ་རིམ་བཞིན་རིགས་པས་གསར་དུ་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲོམ་དགོས་པར་བསམ་པ་
ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དྲན་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ལྟར་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་དག་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་བྱང་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་གཞོན་བྱེད་མང་ཞིང་། གསེར་སྤེང་ལས་བདག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་
པར་འགའ་ཞིག་ལ་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཡོད་གསུངས་པས་ཞིབ་ཆ་ཅུང་ཞིག་དགོས་པར་སྤང་།
གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་དུ་ན་དེ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་དང་། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་སྤོང་པ་དང་། རྟོག་བཅས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚུར་མཐོང་གི་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་འགྱུར་བ་གསེར་སྤེང་དང་ཡིག་ཆ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་
ཉིད་ལ་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་གང་ཞིག་། དེ་ལ་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་ལ་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ཏེ།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་སྟོང་གང་། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་མེད་འདོད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་གྲུབ་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བར་སྒྲུབ་དེའི་ཆེ་བཟོན་པའི་གནས་སྐབས། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤང་སོགས་ལས་རྫོང་སོགས་
བཞི་ལ་རིམ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་སྤང་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་རྫོགས་བཞི་ཐོབ་པར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྤང་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཅུང་ཟད་གསལ་བས། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྤང་བ་འབྲིང་ཙམ་དུ་གསལ་བར་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ཆེ་མོའི་གནས་སྐབས་ཏེ། ཞེས་སོགས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་ཡང་དེར་ཐལ། དེ་ལ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱ་བ་ལྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྱུར་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ། ཉགས་
 ཆོས་ཉིད་ལ་འཁྲལ་བ་ཡིན་ན་སྒོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་སེལ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟོག་མེད་
 ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་དེ་དག་དང་འགལ་སྒྱུར་
 མེད་དེ། ཐུབ་དགོངས་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྣམ་གཡེང་ཤས་ཆུང་བུར་
 སོང་བའི་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྒྱན་སྒྲུང་སོགས་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་སྒྲིལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་རིམ་བཞིན་དེར་ཐལ། གསེར་
 བྱེད་ལས། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་སྒྲུང་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡང་ཆོགས་ལམ་དུ་རྣམ་གཡེང་
 ཤས་ཆེ་བ་སྒྱུར་ལམ་དུ་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་འདྲིས་པར་བྱས་ཏེ་ཤས་ཆུང་བ་ལ་བཞེད་ན་རུང་ལ།
 ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཆེ་ནི། གཉིས་སྒྲུང་
 ཡོད་ཀྱང་སྒྲུབ་མ་གཉིས་ལྟ་བུའི་གཉིས་སྒྲུང་རགས་པ་ལོག་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་བྱུག་པ་ལྟར་སྒྲུང་
 ཞིང་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པའི་ཆུལ་དུ་འགྱུར་ལ་ཁད་པ་ལྟར་སྒྲུང་བས། ཆུལ་དེ་ལྟ་བུར་སྟོང་བ་
 ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲིལ་ཤར་བ་ལ་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྒྲུང་ཞེས་བྱ་ཡི། རྟོག་བྲལ་གྱི་གསལ་སྒྲུང་
 བེ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་དེ་ལ་རྟོག་མེད་འཁྲལ་ཤེས་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་ལ་རྟོག་མེད་ལོག་
 ཤེས་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། རྟོད་ཀྱི་བྱ་བ་འབྲེལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣལ་
 འབྱོར་སྒྱུད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་སོ་སྒྲུའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོན་འདྲིན་མིག་ཤེས་
 འཁྲལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་བྲལ་དང་ཆོས་
 ཉིད་ལ་འཁྲལ་ཤེས་ཡིན་ན་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱ་བ་
 པར་ཐལ། རྒྱལ་ཆ་བ་རྒྱུ་ལམ་བསྐྱེགས་མདོར་བསྐྱུས་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུང་
 སྒྲེ་བ་དང་མ་སྒྲིལ་པའི་ཆད་ནི་དགག་བྱ་དང་དགག་གཞིའི་སྒྲུང་བ་རུབ་པ་དང་མ་རུབ་

པའི་བྱང་པར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཞོན་བྱེད་མང་ཡང་མ་སྒྲོས།
ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་སྒྲོལ་ལམ་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། འོན་དམ་རྣམ་ཅན་ཡིན་
པས་བྱབ་ཟེར་ན། འཁོར་འདས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དག་པ་ལྗེ་རྒྱུ་རྟོགས་པའི་
བཟོད་པ་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སྒྲ། འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བདེན་བཞི་ལ་རྒྱུའི་སྟོན་ས་དམིགས་པའི་བཟོད་པ་
འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ལ་འབྲས་བུའི་སྟོན་ས་དམིགས་པའི་ཆོས་མཆོག་ཆུང་བུའི་ཡེ་
ཤེས་དང་། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་དམིགས་པའི་བཟོད་པ་ཆུང་བུའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་
ཀུན་རྫོབ་རྣམ་ཅན་དང་། ལྷག་མ་དགུ་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟོན་ས་དམིགས་ཤིང་།
འོན་དམ་རྣམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤེང་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་འོན་དམ་
ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་གསུམ་རྣམ་པར་འབྱེད་ལ། འོན་
དམ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གང་རུང་ལ་
མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱབ་ཟེར་བའང་འདིས་ཁེགས་ཏེ། སྤར་གྱི་དེ་གསུམ་རྗེས་སྟོབ་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མཉམ་བཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། རྗེས་
སྟོབ་ཏུ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོལ་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་སྒྲོལ་ལམ་ལས་
བྱང་ཆོས་དུ་ཞིག་གིས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་རྗེས་ཡབ་སྲས་ཀུན་བཞེད་པ་མཐུན་
ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་དུག་
གིས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །གསེར་སྤེང་ལས་འཕགས་པ་ལྟར་
ན་བཞི་དང་། སེང་བཟང་ལྟར་ན་ལྷས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་། ཉི་སྤང་ལས་བྱང་པར་
དུག་གསུངས་པ་ནི་སྒྲོས་སྤོང་གི་སྐབས་ཡིན་པས་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཡིན་གྱི། བྱང་པར་
འཕགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་གིས་
ན་དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་རྒྱ་དང་ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ་ཡིས་དང་། བདག་ཉིད་རི་

བཞིན་དུ་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྟན་པ་བརྟེན་པ་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་
 གྱིས་བྱང་པར་འཕགས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་འདིར་ཡང་དོན་གྱིས་ཆེ་འབྲིང་གི་
 བྱང་པར་ཡང་བྱང་ཆོས་སྤྱི་བསྟན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་གསལ་
 བར་གསུངས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་
 ཡང་བཤད་ཅིང་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ནི་འགྲེལ་བ་འདིར་དབྱེ་བའི་བྱང་ཆོས་དངོས་སྤྱི་
 བསྟན་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་འགྲེལ་རྒྱུ་དུ། རྒྱུ་འབྲིང་གི་དབྱེ་
 བ་བྱང་ཆོས་སྤྱི་མ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་འང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་མི་རྟག་
 ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་རྣམས་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མི་
 འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྤྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ཚུལ་རྒྱས་
 པར་འཆད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྤྱི་བཞེད་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 ཉི་སྤང་ལས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱང་པར་རྣམ་པ་བཞི་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་
 ཞེས་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བྱང་ཆོས་སྤྱི་བཞེད་ལ། ནས། འགྲེལ་བ་འདིས་སྦྱོར་ལམ་
 གྱི་གྲངས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ལྟན་ཞིང་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་བྱང་པར་ལྟར་
 བཞེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་སྤང་དུ་
 སྦྱོར་ལམ་གཉིས་རྟོགས་པ་བྱེད་ལས་ཡོངས་འཛིན་གསུམ་ལ་བྱང་པར་མེད་དོ་སྟུང་པའི་
 དོགས་པ་བསལ་ཆེད་དུ་བྱང་ཆོས་ལྟར་བཟང་བར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
 བཞིན་དུ་ངེ་སྤྱད་བཤད་པའི་རྟོག་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་དག་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱུ་
 རྒྱུ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་ཡང་བརྟེན་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་པས་བྱང་པར་རྣམ་པ་ལྟོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་
 བསལ་བའི་བྱིར་དུ་བྱང་ཆོས་ལྟར་ལྟོ་པོ་དེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་བཤད་པའི་བྱིར་
 དང་། དམིགས་རྣམ་གཉིས་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་ལྟན་ཆོས་གཉིས་བྱེད་ལས་གྱིས་བསྟུས་
 པའི་བྱིར། གསེར་ཤིང་ལས། ཅིའི་བྱིར་བྱང་ཆོས་ལྟར་བསྟན་ན། ལ་ཅིག་འདི་སྟུང་དུ་ཐེག་
 ཆེ་རྒྱུ་གི་སྦྱོར་ལམ་འདི་གཉིས། ནས། རྟོགས་པ་དང་བྱེད་ལས་དང་ཡོངས་འཛིན་ལ་བྱང་

མེད་དོ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ལྷ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ལྷའི་གྲངས་འདྲེན་ལ་ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་ལྷ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཟུན་སྦྲང་
 ལས་རྟོག་པ་བྱུང་ཆོས་སུ་དངོས་སུ་མ་བཤད་ལ། དབྱེ་བ་བྱུང་ཆོས་སུ་དངོས་སུ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་རིམ་བཞིན་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་རྟོག་པ་བཞིས་གྲངས་བཞིན་
 ཏུ་སྐྱོར་ལམ་འདི་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་།
 གོང་ཏུ་བྲངས་པའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲ་མ་རྣམས་རྟོག་བཞི་རིམ་བཞིན་སྐྱོར་ལམ་བཞི་ལ་
 སྒྲིབ་བྱེད་ཏུ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མས་དབྱེ་བས་འཕགས་ཚུལ་ཆོག་ཟིན་ལ་གསལ་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབྱེ་བ་མ་གཏོགས་ལྷ་ལ་བྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་ཉན་རང་གི་སྐྱོར་ལམ་བྱུང་པར་ལྷ་བྲལ་ཏུ་བཤད་པའི་སྐབས་
 སུ་རྟོག་པའི་བྱུང་ཆོས་མེད་པར་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བའི་བྱུང་ཆོས་མེད་པར་མ་བསྟན་པ་གང་
 ཞིག་དེས་ན་ལུང་དེས་དབྱེ་བ་བྱུང་པར་འཕགས་གཞིར་བསྟན་གྱི་བྱུང་པར་འཕགས་
 ཆོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གསེར་སྤེང་ལས། འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་
 རྟོག་པ་དོར་བའི་བྱུང་ཆོས་ལྷའོ་ཞེས་འདོད་ཀྱང་། ནས། དབྱེ་བ་མེད་པར་མ་བསྟན་པས་
 དེ་མི་འཐད་དོ། ཞེས་དང་། དེས་ན་གཞུང་འདི་ལྟར་སྦྱར་ཏེ། འདི་དག་རེ་རེ་བཞིན་ཆུང་
 འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་རྟོག་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་པས་བྱུང་པར་
 ཏུ་འཕགས་པར་ཡང་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་པས་ཞེས་འགྲེལ་བ་འདི་ལྟར་ཏུ་དབྱེ་བ་
 འཕགས་གཞི་ཏུ་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར་དབྱེ་བ་བྱུང་ཆོས་སུ་འགྲེལ་ཆུང་
 འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་དེས་གསལ་བར་བསྟན་པས་དེ་བྱུང་ཆོས་
 སུ་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་དོན་གྱིས་གོ་གསུངས།

ཡང་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེའི་བྱུང་
 ཆོས་སུ་སྦྱར་པའི་དམིགས་རྣམ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། སྐྱུག་ཀུན་གཉིས་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གཞི་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ། བྱུང་པ་ལ་

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་ལས་དམིགས་ཅན་གྱི་སྐོ་ནས་
 བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དམིགས་ཅན་གཉིས་ཀ་དེའི་ཡུལ་གྱི་སྤྲོང་
 བྱས་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་བྱུང་སྟེ། གསེར་སྤེང་ལས། དམིགས་ཅན་
 ལ་འདོད་ལྷགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་བཤད་པའི་དོན་ནི། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
 གཞི་ནི་དམིགས་པ་དང་། དེའི་སྤྲོང་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱའི་དོན་གཅིག་ལ་ཅན་
 པར་འདོད་པར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་དམིགས་ཅན་
 ཡུལ་ལ་འཛོག་དགོས་ཀྱང་། དེའི་བྱང་ཆོས་སུ་ཡུར་པའི་དམིགས་ཅན་ནི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་རང་
 གི་སྤྲོང་ནས་འཛོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེས་ན་དམིགས་ཅན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་
 སྤོའི་སྐོ་ནས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་ཡུལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཐ་
 རྟན་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་སྐྱོར་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ལ་
 རྟོག་ཆའི་བྱེ་སྟེ་བྱང་གཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཆ་ནས་དམིགས་པ་དང་། བྱང་ཆོས་ལ་དམིགས་
 པའི་ཆ་ནས་ཅན་པར་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་དང་། ཞེས་པ་
 དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཅན་པ་དང་། ཞེས་མ་གསུངས་པར། བདེན་པ་བཞིའི་
 དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཅན་པར་ཞུགས་
 པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། གསེར་སྤེང་ལས་ཀྱང་། དེ་
 ལྟར་དམིགས་ཅན་གཉིས་ཀ་དམིགས་བྱེད་དུ་མཆུངས་པས་བྱང་མེད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ།
 བྱང་གཞི་དང་བྱང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་པར་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། གསེར་སྤེང་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་བཤད་པ་
 བྱི་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྤོའི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་ཡུལ་དེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པར་
 བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་སྐྱོར་ལམ་ཡིན་ན། བྱང་ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་
 ལམ་ལས་དམིགས་ཅན་གྱི་སྐོ་ནས་དམན་པས་བྱབ་པ་མེད་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། སྤོང་ཉིད་
 ཉོགས་པའི་ཉན་ཐོས་སྐྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། མ་བྱུང་ན།

དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གཉིས་པའི་དཔེ་དང་པའི་ཕྱིར། འདྲུག་
 པའི་ཁྱིམ་ཆེན་ལས། འོ་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལེགས་
 པར་གཏན་ལ་སྐབ་པ་ཞིག་དང་། ཉན་རང་དུ་ལྷུང་བ་གཉིས་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ནི་དབུ་
 མ་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་འདོད་ལ། ཞེས་དང་། སར་ཕྱིན་ལམ་བསྐྱེགས་ལས། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་
 བོ་དང་། སློབ་དཔོན་སེང་གི་བཟང་བོ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བཞེད་
 ཅིང་ངེས་བཟུང་དུ་དགོས་པ་མིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཀྱང་ཐོབ་པར་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་ཀ་བདེན་བཞིན་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཅམ་མཚུངས་ཀྱང་དམིགས་ནམ་གྱི་སྟོན་མཆོག་དམན་
 གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྦྱོར་ལམ་ལ་རིམ་བཞིན་བྱད་
 ཆོས་དུ་མས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་མ་དམིགས་
 དང་། ཅ་ཤེས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རིགས་པའི་ནམ་གངས་མཐའ་ཡས་པ་དང་རིགས་པ་
 མདོར་བསྡུས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་སྐབ་པའི་བྱད་པར་ནམ་པ་ལ་ཡང་བྱད་
 པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སར་ཕྱིན་ལམ་བསྐྱེགས་ལས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡང་
 གཏན་ཆེགས་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་སོ་
 སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱས་པར་དབྱད་པ་ལས་ཤིན་དུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་བརྟེན་རུས་
 པ་དེའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དུ་འཇུག་ཞིང་། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
 ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་དང་། ཞེས་དང་། བམ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
 པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་ཅེས་
 བུམོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྟོར་ལམ་གྱིས་རང་འབྲས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་
རིགས་ཚང་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དེ། ཅིག་ཤོས་དེ་ལས་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོ་ནས་བྱེད་པར་དུ་

འཕགས་ཚུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་དེ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་དང་། རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་གཉིས་མི་འབྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆར་དེ་སྤྲ་མའི་དོན་
 ཏུ་བྱེད་པ་བཀག་ཀྱང་། ཕྱི་མའི་དོན་ཏུ་བྱེད་པ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུར་དང་པོ་
 དེར་ཐལ། ཡིག་ཆའི་དེ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོབ་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་
 བྱུང་གཞི་སྒྱུར་ལམ་རྒྱ་འབྲས་རོ་བོའི་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་ཏུ་བཤད་པའི་ནང་གི་རྒྱུ་
 བྱུང་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དེའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་འདི་དང་ནམ་བཤད་དངས་
 པའི་འབྲེལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་མཐའ་དག་ནམ་རྒྱུ་གས་
 རྒྱུར་པའི་སྐབས་ལྟར་རྒྱུ་གས་པར་ཐོས་བསམ་སྒྲོང་པ་རབ་ཀྱིས་བྱིན་ཐོབ་པའི་ཐར་བ་ཆ་
 མཐུན་གྱི་དགོ་ཅས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དངས་པ་ནི་དེའི་ནང་ཆན་གྱི་རྒྱུ་བྱུང་པར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ལུར་གཉིས་པ་ཡང་དེར་ཐལ། དེ་དེའི་དོན་ཏུ་བྱེད་པ་འགོག་མི་རིགས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་དོན་ཏུ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤང་ལས། རྒྱུ་
 བྱུང་པར་ནི་འབྲས་བུ་ཡི་གེ་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པའི་
 རྒྱུ་འོ་བོ་དང་། ཞེས་དང་། ནམ་བཤད་ལས། འབྲས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་ལུས་པ་མཐུ་
 ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་
 མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུ་འོ་བོ་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆའི་དེ་ནི་སྒྱུར་ལམ་གྱི་བྱུང་ཆོས་བཤད་པའི་སྐབས་
 ཡིན་གྱི། བྱུང་གཞི་སྒྱུར་ལམ་བཤད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་
 ལམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པས་མི་ཆོག་པར། འབྲས་བུའི་ཐེག་
 པ་གསུམ་གའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡར་ལྟན་ཏུ་འདུས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་
 དེ་དེའི་དོན་ཏུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྗེ་
 རིན་པོ་ཆེས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་དང་ཞེས་པའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལས།
 འདི་ལྟར་ཡུམ་འདི་ལས་བྱང་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའམ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཐེག་པ་
གསུམ་པོ་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གསེར་ཕྱོང་ལས།
བྱང་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ལ་བཤད་པའི་དོན་འབྲས་བུའི་ཐེག་པའི་
ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་འདུས་བའི་རྒྱ་ལ་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག་སྐབས་
འདིར་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ན། ཕྱིའི་ཡོངས་
འཛིན་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། འཕགས་པས་དེ་ལ་ཐབས་མཁས་དང་བཤེས་གཉེན་གཉིས་
བཤད་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀར་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་ཁོ་ན་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་བྱལ་ཅིང་། འདོད་ཀྱང་མི་རུས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལེ་བརྒྱད་
མར་དེ་གཉིས་ཀ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱོང་ལས། ལེ་བརྒྱད་མར་ཐབས་མཁས་
དང་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་སོ་སོར་མཛད་ཀྱང་རྒྱན་སྒྲུང་དང་འདི་གཉིས་སུ་དེ་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་དགེ་བཤེས་ཉིད་ཡོངས་འཛིན་དུ་འཆད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་འགྲེལ་བ་འདིར། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ། ཞེས་པས་དེ་གཉིས་
ཀ་ཡོངས་འཛིན་དུ་མཆུངས་པས་ཆོག་གཅིག་ལ་བསྐྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་ཁོ་
ནར་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་པར་དགོངས་ཤིང་། ཡིག་ཆར་ལེ་བརྒྱད་མ་བྲངས་པའི་དོན་བསྐྱས་
འགྲེལ་ཆུང་བྲངས་པ་ཡང་དེ་གོ་ཆེད་ཡིན་པར་མཆན་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྱུར་ལམ་ལ་རིམ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོགས་
ཐབས་ལ་མཁས་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ནི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་པར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟོན་པ་
སངས་རྒྱལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ལྟོན་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།
ཉགས་སྟེ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའི་ཡོངས་འཛིན་ལ་བཟང་ངན་མེད་ཀྱང་ཡོངས་
སུ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་གྱིས་དེ་འདྲའི་བྱང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྟོན་པ་
སངས་རྒྱལ་སོགས་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་བསྟོན་བསྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་ཐེག་
ཆེན་སྒྱུར་ལམ་པ་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ལ། ཉན་རང་ལ་དེ་ལྟར་མི་

འཛིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་དག་མ་དག་གི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དེ་དག་
ལ་ཉེ་རིང་ཡོད་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་སྤངས་ལས།
གལ་ཉེ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་སྟོན་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་ཞེ་ན། ཡོངས་འཛིན་ལ་བཟང་
ངན་མེད་ཀྱང་ཡོངས་སྤྱི་འཛིན་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་སྤངས་ལས། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་པར་ལས་ཡིན་གྱི་
སངས་རྒྱས་ལ་ཉེ་རིང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དངས་པ་དང་རྟོག་པ་ལ་ལྷན་གཟུགས་འཆར་
བ་དང་མི་འཆར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེས་ན་དེའི་བྱིར་ཡོངས་
འཛིན་གཞན་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུན་ཀྱང་། བྱིར་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱུང་པར་ཐེག་ཆེན་སྦྱར་ལམ་
པ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་སྤངས་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་
ན་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་ཆོས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་རུང་བའི་རྒྱུད་དག་པ་ཉིད་ཡོངས་
འཛིན་གྱི་བྱུང་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་སྦྱར་ལམ་གྱི་བྱུང་ཆོས་སྤྱི་ལྟར་པའི་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་ངོ་
པོ་དང་། དེ་ལྟར་ཚུལ་ལ་རྗེས་ཡབ་སྲས་ཀྱན་བཞེད་པ་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། རྩ་མ་ལ་མི་མཐུན་པ་གང་ཞིག བྱི་མ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ལ་སྦྱབ་རྟོག་གིས་བྱུང་པར་གསེར་སྤངས་ལས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེ་
ལ་དགག་རྟོག་དང་སྦྱབ་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པར་རྣམ་བཤད་ལས་བཤད། དེ་ལ་དགག་རྟོག་
གིས་བྱུང་པར་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་བཤད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་
རྟོག་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྐབས་འདིའི་རྟོག་པ་དགག་པའི་རྣམ་པར་འཆད་པ་
ནི་ཆ་འགྲེལ་གང་གི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་པར་དེ་བཞི་ལ་བདེན་མེད་རྣམ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཡོད་ན། དེ་བཞི་ཉན་རང་ལ་ཡོད་
ཀྱང་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་རྒྱན་སྤང་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་སོགས་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་

ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་བོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 རྣམ་པའི་སྟོན་པ་དགག་རྟོག་དང་། སྤང་བོ་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 དམིགས་པའི་སྟོན་པ་དགག་རྟོག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤང་བོ་བདེན་
 པར་འཛིན་པ་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་བྱ་རྣམ་
 རྟོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་དགག་རྟོག་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་ཏེ།
 སྐབས་འདི་དང་ཅེ་སྟེར་གྱི་སྐབས་གཉིས་ཀར་སྐབ་རྟོག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
 སྐབ་རྟོག་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་རྣམ་རྟོག་བཞི་སྟེར་ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་དེ་གང་རུང་
 ལ་དེའི་བྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པ་དང་། དེའི་བྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་
 བའི་རྟོག་པ་རྣམས་དགག་རྟོག་དང་ཤེས་སྐྱིབ་གྱི་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་
 དཀའི་སྤང་བ་ལས། རྟོག་པ་བཞི་བོ་འདི་ཐེག་ཆེན་སྟེར་ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས་ཡིན་གྱི། འདིར་
 བསྟན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སྟེར་ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ནི་ཤེས་རིག་
 དང་ལྡན་པ་སུ་ཡང་དབང་ཡོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་ལ། ཞེས་དང་། འདིར་
 བསྟན་དགག་རྟོག་ཤེས་སྐྱིབ་གྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྟོན་པ་ཉན་རང་གི་སྟེར་
 ལམ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་
 སྟེར་ལམ་རྣམ་རྟོག་བཞི་དང་ལྡན་ཚུལ་ལའང་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པར་ཐལ། དེ་བཞི་སྤང་
 བྱར་ལྡན་པའི་དོན་དུ་གསེར་སྤང་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེ་
 བཞི་རང་གི་རོ་བོར་ལྡན་པའི་དོན་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། ཞོང་དུ་བྲངས་པའི་རྒྱན་སྤང་གི་ལུང་དེས་དེ་བཞིས་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་
 པར་བཤད་པས་སྤང་བྱར་ལྡན་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སྤང་བྱར་ལྡན་པ་ཡང་
 བྱང་སེམས་སྟེར་ལམ་པས་དེ་བཞི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་རང་འབྲས་མཐོང་སྟོམ་
 གྱི་ལམ་རྣམས་དེ་དག་ཟད་བྱེད་དུ་སྦྱེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤང་ལས།
 དེས་ན་རྟོག་པ་བྱེད་ཆོས་སུ་འགོ་བ་ཡང་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་མིན་གྱི། རང་

གིས་བསྐྱེད་པའི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱ་བུས་པའི་རྣམ་རྟོག་བཞི་དང་ལྔ་ཞེས་རང་
 འབྲས་ཀྱི་སྤང་བྱར་ལྔ་ཞེས་སྒྲོ་ནས་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམ་རྟོག་དང་ལྔ་ཞེས་པའི་དོན་
 གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྔ་ཞེས་པར་གསུངས་པས་སྤང་བྱར་ལྔ་
 པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྔ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། ནས། དེའི་དོན་
 དུ་འབད་པ་བྱེད་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྔ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་
 ཆོས་ཉིད་ལ་མ་འཁྲུལ་ཡང་རང་གི་སྤང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྦྱི་ཤར་ཆེ་བདེན་སྤང་གི་
 བསྐྱེད་པ་ཅན་དུ་སྦྱོ་བའི་ཞེན་རིག་གི་ངོ་བོར་སྦྱོ་བ་ནི་དེའི་དོན་དང་། དེས་ན་རྣམ་རྟོག་
 དང་ལྔ་ཞེས་པའི་བྱད་པར་ནི་སྤང་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་པའི་བྱད་པར་ནི་ཞེན་
 ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་སྒྲོས་སྦྱོན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།
 ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཉམ་བཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྦྱ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 ཡིན་ཀྱང་། ནས། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་
 དང་། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དེའི་དོན་སྦྱི་འཆར་བ་ན། ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
 ལྟ་བུར་སྤང་བའི་བདེན་སྤང་ཡོད་དེ། སོ་སོ་སྦྱོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་
 གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་
 ལས་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་ནི་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཏེ། གཟུགས་ཡོངས་སྦྱོད་བྱར་བདེན་པར་
 ཞེན་པའི་རྟོག་པ་སྦྱབ་རྟོག་དང་། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དགག་རྟོག་ཏུ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་སྟོང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་
 ཅན། དམིགས་ཡུལ་སྒྲོ་ནས་དགག་རྟོག་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པ་
 བདེན་མེད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྦྱབ་རྟོག་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་། ཁ་ཅིག་གིས་མ་བྱུང་སྟེ། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ལ་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་
 རྟོག་སྦྱབ་རྟོག་ཏུ་འབྱེད། རྟོག་པ་དོན་མི་མཐུན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་རྟོག་སྦྱབ་

རྟོག་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་རྟོག་པ་དགག་པའི་རྣམ་ཅན་མ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱང་དགག་པའི་རྣམ་ཅན་མ་ཡིན་པར་འཇུག་བའི་ཕྱིར་
ཟེར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་རྣམ་བཤད་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་སྤང་བོ་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་དགག་པའི་རྣམ་ཅན་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤང་བོ་བདེན་པར་
འཛིན་པ་དང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བཀག་པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་
བྱ་རྣམ་རྟོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་མཆོན་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡོད་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། ཡང་སྒྲ་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་སོགས་དཔྱད་དགོས། དཔྱད་གཞིར་
སྤང་། ལ་ཅིག་འདིར་བསྟན་རྣམ་རྟོག་བཞི་བོ་དེ། གཉིས་སྤང་འཁྲལ་རྟོག་དང་། གཞན་
འཇུག་གྱི་རྟོག་པ་དང་། སྒྲ་དོན་འབྲས་རུང་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གསུམ་ལས་ཐ་མ་ཁོ་ན་
ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲིབ་རྟོག་པ་གསུམ་ལས། ནས། འབྲས་རུང་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་ལས་འདིར་ནི་ཕྱིར་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། དེ་བཞི་
ཆོས་ཅན། ཐ་མ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོག་མ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། གཉིས་སྤང་འཁྲལ་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེན་རིག་གི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། རྩལ་སྟེ། གསེར་སྤེང་ལས། འབྲས་རུང་འཛིན་པ་ལ་ནི་ཀུན་རྟོག་གིས་བྱབ་
ལ་དེ་ལ་ནི་དེས་མ་བྱལ་པས་འབྲས་རུང་འཛིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ལ་བྱ་ཡི་དེ་དང་བྲལ་བའི་
ཀུན་རྟོག་ལ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་སྤང་འཁྲལ་རྟོག་ལ་རྟོག་པ་རྟོག་
མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཡིན་ན། དེ་འབྲའི་རྟོག་པ་གསུམ་མ་ཡིན་པས་
བྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་འཇུག་གྱི་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་
ཁྱར་པའི་ཀུན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཡོད་པ་གང་ཞིག་

དེའི་ནང་ནས་འདོད་པ་དང་དང་པོའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞུང་འཛིན་རྟོག་པ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཙམ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཞན་འཇུག་ཀྱི་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་ཇུག་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལ་ཅིག་སྐབས་འདིའི་རྟོག་ཡུལ་གཞུང་འཛིན་ནི། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིར་གཞུང་འཛིན་འཛོག་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །འདིར་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་སྦྱོར་མཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བདག་དང་བདག་གི་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡུལ་དུག་གཞུང་བ་དང་དབང་པོ་དུག་འཛིན་པར་འཛོག་གཉིས་པ་ལྟར་ན། བེམ་པོ་རྣམས་གཞུང་བ་དང་རིག་པ་རྣམས་འཛིན་པར་འཛོག་གསུམ་པ་ལྟར་ན། བདག་འཛིན་པ་དང་བདག་གི་བ་གཞུང་བར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤང་ལས། འོ་ན་འདིའི་གཞུང་འཛིན་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་གཞུང་འཛིན་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞུང་བ་ནི་བདག་གིས་ལོངས་སྟོན་བྱ་དང་བཟའ་བྱ་དང་བདག་གིར་བྱེད་རྒྱ་ཞིག་དང་། འཛིན་པ་ནི་ལོངས་སྟོན་བྱེད་དང་ཟ་བ་པོ་དང་བདག་གིར་བྱེད་པ་པོ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། གཞུང་བ་ནི་རྣམ་བཟགས་ཀྱི་བདག་གིས་སྤྱིར་པར་བྱ་བ་སྟེ་བཟའ་བྱའོ། འཛིན་པ་ནི་དེ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ཟ་བ་པོའོ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཞུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་ནི་སྤང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན། ལ་ཅིག་གིས་མ་བྱལ་ཅིང་། ཉགས་དེར་ཐལ། དེ་ནི་དེ་ལས། དངོས་པོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའོ། ཙམ་སྟོས་པ་ནི་བྱེད་པར་གསལ་བའི་དོན་དུ་མིན་ལོ། ཞེས་དང་། གཞུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ལོ། ཞེས་དང་། རེ་ཞིག་དང་པོ་དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་དཔེར་ན་

གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོར་གྱུར་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རྣམ་པར་
 བྱང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལུང་དང་པོས་ཀུན་
 བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ་ནི་རིམ་བཞིན་ཀུན་བྱང་སོ་སོར་མ་བྱེ་བའི་སྤྱི་ཙམ་པ་དང་རྣམ་
 བྱང་རིས་སུ་ཆད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས། དེ་འབྲའི་སྤྱི་ཙམ་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ལ་དམིགས་པའི་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པས་
 བྱབ་པ་དང་། རྣམ་བྱང་རིས་སུ་ཆད་པ་ལ་དམིགས་པའི་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན། དེ་འབྲའི་
 སྤྱི་ཙམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 བྲེང་ལས། དེ་ལ་གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ་ནི་ཉི་ལྗང་ལས། རས། ཞེས་དང་པོའི་ཡུལ་ཀུན་བྱང་
 སོ་སོར་མ་བྱེ་བའི་སྤྱི་ཙམ་པ་དང་། གཉིས་པའི་ཡུལ་རྣམ་བྱང་དུ་རིས་ཆད་པ་ལ་བྱས་
 རས་དང་པོ་ལ་གཉིས་པ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་དང་པོ་མིན་པས་བྱབ་པ་མཛད་
 ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དེ་འབྲའི་སྤྱི་ཙམ་པ་དེ་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་
 འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་རིམ་བཞིན་ཀུན་བྱང་
 རིས་སུ་ཆད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟུན་སྣང་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་ལ་བརྟེན་
 པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་པ་ལྟོན་རྣམ་པར་ཆད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་འདི་གཉིས་ནི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་
 འདིས་ཉི་ལྗང་བཀག་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལྟར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་འཐད་ཕྱོགས་སུ་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། གསེར་བྲེང་དུ་ལུང་འདི་བྲངས་ནས། ཞེས་སྤྲུལ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་
 ཡུལ་གྱི་སྟོན་ཀྱང་པར་བཞག་པ་བཀག་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་བཞིན་དུ་འཐད་
 དེ། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། ཞེས་སྤང་བའི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། སྤྲུལ་ལྟར་ན་
 མ་རིག་པའི་རྟོག་པ་སོགས་རེ་རེ་ཡང་ཀུན་བྱང་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་ཡིག་ཆར་མདོ་ལས་གཟུང་རྟོག་སྤྱིར་བཏང་བའི་

སྐབས་ཀྱི་གཟུང་རྟོག་དེ་ཆམ་བུ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པ་གོང་གི་ནི་སྒྲུང་གི་ཡུང་བར་མའི་
 རྟོན་ཏུ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་འཆོལ་དགོས་སམ་སྙམ། ཡང་ཁ་ཅིག་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་
 ཡུལ་འགལ་བར་ཐལ། གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲལ། ཉགས་
 གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བུ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་
 ཡུལ་ནི་ཀུན་བུ་དང་། སྐབས་ལྔ་བའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆམ་བུ་
 ལ་རིམ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཤེང་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་བུ་དང་མ་ཐེག་
 པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆམ་བུ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ཆམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
 མི་ལུས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་ཞིག་
 དེ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་ཤེང་ལས། དེ་ཡང་ཉག་གཅིག་
 རང་དབང་ཅན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་ཐོར་མི་ཞེན་ཀྱང་བདག་དེས་དབེན་པའི་
 ཆོས་ཙམ་ཞིག་ལ་འཛིན་པ་ཐོར་སྟོ་འདོགས་པ་སྟེ་ལ། ཆོས་དེ་ལ་ཡང་དོན་དམ་ཇུས་གྲུབ་
 ཀྱི་དངོས་ཐོར་བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་དང་། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་བཏགས་པ་ཙམ་ཏུ་
 བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། འདིས་
 འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཞེན་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་རུང་ཇུས་
 ཡོད་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་པ་ཐོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་ཇུས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་ཡོད་
 ཀྱི་ལོངས་སྟོང་པ་ཐོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཞེས་ཞེན་ཚུལ་ཀྱི་སྟོ་
 བས་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། ཇུས་འཛིན་
 ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་པ་ཐོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་ཇུས་འཛིན་དང་། བཏགས་
 འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་པ་ཐོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་
 པ་ཞེས་དམིགས་ཡུལ་ཀྱི་སྟོ་བས་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆམ་བཤད་ལས། རང་དབང་
 ཅན་ནི་དམིགས་ཡུལ་ཇུས་འཛིན་དེའི་འཛིན་སྤངས་ཡིན་ཀྱི་ཤེས་སྟོན་རྟོག་པའི་འཛིན་

སྒྲུབ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། ཡིག་ཆར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འོ་ན། དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་ཡུལ་ཡིན་ན། རྩིས་འཛིན་བཏགས་འཛིན་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་དེར་ཐལ། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། རང་དབང་བདག་སོགས་ངོ་བོ་དང་། །བྱང་སོགས་རྟོག་ལས་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་སོ་སྐྱེའི་འཛིན་པ་ལ་རྩིས་འཛིན་དང་འཕགས་པའི་འཛིན་པ་ལ་བཏགས་འཛིན་དུ་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པར་བྱས་ནས། འཛིན་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པ་སོ་སོར་འཆད་པའི་ཞིབ་ཆེ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པ་དུ་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཆེས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་དཔྱད་དགོས།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུང་རྟོག་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་གཟུང་འཛིན་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་རུང་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་གཟུང་གཟུང་རྟོག་དང་། ལོངས་སྟོང་པ་བོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་འཛིན་རྟོག་ཅེས་ཞེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི་རྩིས་ཆུང་ཆུང་ལ་འཛིན་པ་དང་ལོངས་སྟོང་བྱ་བ་ལ་གཟུང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ལུ་ཅི་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིས་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་སྤར་ཡང་གཟུང་བ་ལ་རྟོག་ན་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་པ་ལ་རྟོག་ན་འཛིན་རྟོག་ཏུ་བྱས་ནས་ལོག་རྟོག་ཏུ་བྱེད་པ་བྱང་མོད། དེ་དག་གིས་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་འཛིན་དུ་རྟོག་པ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པར་རྟོག་ཅེས་རྣམ་པའི་འཛིན་སྤངས་སུ་བཤད་ཀྱི། རྟོག་པའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་མ་བཤད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེས་ན་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཏུ་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཞུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པར་རྟོག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེ་ལྟར་ཁས་ལན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་
 གཙུ་བོ་ཞེན་ཚུལ་གྱིས་འབྱེད་ཀྱང་དམིགས་ཡུལ་གྱིས་འབྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བ་གཉིས་ཀར་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སློ་ནས་གཞུང་འཛིན་རྟོག་པ་བཞག་
 ནས་དེ་ལ་མུ་བཞི་ཅིས་པ་གང་ཞིག །དེས་ན་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཏུ་ཐུར་པའི་འཛིན་པ་
 ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲགས་ཆེ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སློ་ནས་འཛིན་རྟོག་
 དང་། ཞེན་ཚུལ་གྱི་སློ་ནས་གཞུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་
 མཐུན་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག འོ་ན་མུ་བཞི་ཅིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 གཞུང་རྟོག་ཡིན་ན། གཞུང་རྟོག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་འཛིན་རྟོག་ཡིན་
 ན། འཛིན་རྟོག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཞུང་བ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་གཞུང་རྟོག་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་པ་དང་། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་འཛིན་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་
 འཛིན་རྟོག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་མ་
 ལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཞུགས་སུ་ལ་དམིགས་པའི་བྱུགས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ཕྱི་
 མ་ལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་མིང་གཞིའི་སྤང་བོ་ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་ཉོན་གཞུང་རྟོག་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་
 བྱང་ལས། དེ་དག་གིས་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
 ཡུལ་ཏུ་སྤང་བོ་ལྡ་དང་། ཁམས་བརྩོ་བརྩུད་དང་། སྤྱི་མཆེད་བརྩུག་གཉིས་དང་། རྟོག་པ་བཞི་
 བའི་ཡུལ་ཏུ་གཞུགས་ཅན་བཤད་པ་ནམས་དོར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྤང་བ་གཉིས་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེར་མུ་བཞི་བཤད་པ་ནི་གཞུང་འཛིན་
 རྟོག་པ་བཤད་པའི་ཞར་བྱང་ཏུ་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བཞག་པའི་གཞུང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་མུ་

བཞི་ཅིས་པ་ཙམ་གྱི། སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ལ་མུ་བཞི་ཅིས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག་ཁྱད་པར་དུ་དེའི་ནང་གི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་དེ་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཟུང་རྟོག་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་སྤེང་ལས། དེས་ན་འདི་ན་གཟུང་འཛིན་གྱི་
 རྟོག་པ་བཤད་པའི་ཞར་ལ་སྤྱི་སྐད་ལ་གྲགས་ཆོད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་བཤད་ནས་དེ་ལ་མུ་
 བཅིས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གཟུང་རྟོག་རྒྱུ་པའི་ཡུལ་ལ་རིག་པ་མེད་པ་དང་། འཛིན་
 རྟོག་རྒྱུ་པའི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་བྱབ་པའི་རྣམ་བཞག་མཛད་དགོས་ན་དེ་
 འདྲ་བ་གང་དུ་ཡང་མ་མཛད་པ་དང་། རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་སྦངས་དང་གཉིན་པོ་མི་
 མཐུན་པར་བཤད་པས་དེ་གཞི་མཐུན་སཔ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་ནི། རྒྱན་དང་ལྗན་
 པའི་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་ཞེན་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་ཞེན་
 པ་འཛིན་རྟོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲང་བ་གཉིས་ཀར་རྟོག་པ་མ་སྦྱར་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། གསུམ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱི་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤང་
 ལས། གསུམ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 དེ་ནི་གསེར་སྤེང་ཇི་ལྟ་བར་སྤང་ཞིང་། དེ་ལ་གསེར་སྤེང་ལས། རྟོག་པ་འདི་དག་གི་ཡུལ་
 དང་དེ་ལ་ཞེན་ཚུལ་སོགས་ནི། བས། ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་འདུག་པའི་ཕྱིར། གངས་
 ཅན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཤད་རྒྱ་མ་བྱུང་བར་སྤང་མོད། ཁོ་པོས་ནི་ཞིབ་
 པའི་སྒོས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་རྟོགས་པར་དབྱེད་དོ། །ཞེས་
 བཀའ་སྩལ་འདུག་པས་རང་ལུགས་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་ལེགས་སྟམ་ཡང་ཡིག་ཆ་དང་མི་
 མཐུན་པས་དབྱེད་དགོས།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པས་བྱབ་
 པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསེར་སྤེང་སོགས་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་
 བ་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ལས། རྟོགས་གྲུབ་

སྒྲིག་གཞུང་རྒྱུ་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཡིག་ཆར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་མ་བྱུང་
སྒྲིག་དེ་ནི་དེ་གཞུང་དོན་རྒྱུ་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཉན་རང་གང་རུང་གི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་གཞུང་འདྲིན་
ཅམ་རྒྱུ་བཞི་བོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱུང་པར་ཐལ། དེ་བཞི་ཉན་རང་ལ་
ཡོད་ཀྱང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་གཤམ་མ་ཡིན་པས་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་རྒྱན་སྤང་
ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཅམ་པར་རྒྱུ་པ་བཞི་བོ་ནི་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
གཤམ་སྤྱུ་ལྟར་པ་མ་ཡིན་པས་ན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་དང་འདྲེས་པར་ལྟར་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་
སྒྲིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཅམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
འབྲས་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྒྱུ་པ་ཆོས་ཅན། འོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་རྒྱུ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་གཞུང་རྒྱུ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ།
འདིར་བསྟན་ལྡོག་པ་གཞུང་རྒྱུ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅམ་བཤད་ལས། གཞུང་བར་རྒྱུ་པ་
དང་། འདྲིན་པར་རྒྱུ་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་
བྱ་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་འདྲིན་སྤངས་དེར་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལྡོག་
བྱར་ཞེན་པ་ཡང་འདིར་བསྟན་པའི་སྤང་བྱ་རྒྱུ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཡིག་ཆར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ་ཡང་། ཁ་ཅིག་གིས།
འོ་ན། གཞུང་རྒྱུ་པ་ཡིན་ན་འོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པས་མ་བྱུང་པའི་སྤྱོད་དུ་དེ་
འདྲའི་རྒྱུ་པ་འདྲིན་པ་ཅམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱུ་པ་ཡིན་ན་གཞུང་རྒྱུ་པ་འདྲིན་རྒྱུ་
གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་སྤྱོད་དུ་དེ་འདྲིན་པ་ཅམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེས་དེ་འདིར་བསྟན་སྤང་བྱ་རྒྱུ་པ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུ་པ་ཡིན་
པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁོ་ན་རེ། རེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་
རྒྱུ་པ་གཞུང་རྒྱུ་པ་དང་། འདྲིན་པ་གཞུང་རྒྱུ་པ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ནའང་། ཁ་ཅིག་
མ་བྱུང་སྒྲིག་འདི་ནི་བདག་གི་ལྡོག་བྱའི་གཞུང་བའོ་ཞེས་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་སྤྱུ་མ་དང་།

འདི་ནི་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བའོ་ཞེས་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་བྱི་མའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། འདི་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་འདི་ལས་ཐོག་པ་དང་།
 འདི་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་འདི་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་ཞེན་པ་ནི་ཅེ་མའི་གཟུང་
 རྟོག་གི་ཞེན་ཚུལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ཏེ་དབྱེད་བྱར་སྤང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ལས་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་
 འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དབྱེར་ཡོད་པ་ཙམ་
 ཞེག་བྱུང་པར་འཕགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་
 གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་དེ་དེའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཆུང་འབྲིང་བྱུང་ཆོས་སུ་གྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་
 བྱུང་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་དགུ། སྒྱུར་ལམ་གྱི་རྟེན། མཚན་ཉིད། སྒོ་རིག་
 གང་ཡིན། དབྱེ་བ། འཕྲོས་ཆད། བྱུང་ཆོས་སྒྱིར་བསྟན། རྟོག་པ། ཡོངས་འདྲིན། འཕྲོས་
 རོན་སྒྲ་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དེའི་ལུས་རྟེན་ཡོད་དེ། སྒྲིང་གསུམ་
 གྱི་མི་གསུམ་དང་། འདོད་གཟུགས་གྱི་ལྟ་གཉིས་ཏེ་ལྟའི་རྟེན་ལ་སྒྱུ་བྱུང་ཞིང་། ངན་སོང་
 གསུམ་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲིབ་སྟན་པ་འགོ་བའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཟ་མ་མ་ནིང་ཉེན་
 མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པ་ནི་ལས་གྱི་སྒྲིབ་
 པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པས་དེ་རྣམས་གྱི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་
 རྟེན་ཡོད་དེ། དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྒྱུ་བའི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
 བསྟོགས་དགོས་སམ་སྒྲུལ་ཞིང་། སྒྱིར་དེའི་སེམས་རྟེན་ལ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་སེམས་
 ཡོད་པར་གྱུབ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་
 སྒྱུར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རོ་བོ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་ཆེ་ཡང་ཐོས་བསམ་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོགས་

ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་། དེ་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཡོད་ཏེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྒྱུར་ལམ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཀུན་བརྟམ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྒྱིར་དེ་ལ་ཆད་མཐའ་ཡོད་ཀྱང་། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྱུར་ལམ་ནམས་རྟོང་ཉིད་ལ་བྱན་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནམས་རང་འདྲིན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྐྱ་མས་རྟོགས་བྱིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྒྲར་ཡང་བྱན་པས་འདྲིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་ནི། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་རྟོང་ཅེ་བཟོད་མཆོག་བཞི་དང་། རྒྱུད་ལ་སྒྱུ་རིམ་གྱིས་དེ་བཞི་རེ་རེ་ལ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བརྩ་གཉིས་ཡོད། དེ་ནམས་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟོང་ཅེ་གཉིས་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་ནི་དེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་རྟོང་སོགས་བཞིར་རིམ་བཞིན་སྒྲར་བ་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲར་བ་མཆེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་བཞིར་རིམ་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ལ་དོན་སྦྱིའི་གསལ་སྒྲར་རྒྱུད་འབྲིང་ཐོབ་པ་དང་། དོན་སྦྱིའི་གསལ་སྒྲར་འཕེལ་བ་དང་། གཟུང་བའི་གཡེང་བ་མངོན་གྱུར་སྒྲངས་ནས་འདྲིན་པའི་གཡེང་བ་འབའ་ཞིག་ལུས་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཐོང་ལམ་ལ་འརྱལ་པར་གྱུར་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དེ་ལ་རྒྱ་མཆན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྟོང་ཐོབ་ཆེ་ཐོས་བསམ་ཀྱི་སྐབས་ལྟ་བུའི་གཉིས་སྒྲར་རགས་པ་ལོག་ཀྱང་རྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲར་ཡོད་པ་མཉམ་བཞག་གི་ངང་ནས་ཚུང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཅུས་ལ། བཟོད་པ་ཐོབ་ཆེ་དེ་ལྟར་ངེས་མི་ཅུས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཀྱང་ཡིན་པར་ནམ་བཤད་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། རྟོང་ཅེའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་གཉིས་སྒྲར་ཡོད་པ་མཉམ་བཞག་གི་དུས་ནའང་ཚུང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཅུས་ལ། བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཡུལ་ཀྱི་སྒྲར་བ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ངེས་མི་ཅུས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སྒྲར་བ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ངེས་ཅུས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་ཅིང་། ཆོས་མཆོག་གི་ཆེ་ཡུལ་

ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤང་བ་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་ངེས་མི་རུས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་དེ་
འདྲའི་སྤང་ཆ་དང་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་རུབ་པར་བཤད་དེ་དབྱད་
དགོས།

ལྷ་བ་ནི། འཕོས་ཆད་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་པས་ཞི་གནས་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་སོ་རིག་གིས་དབྱད་
མཐར་དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ངས་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་ལྷག་མཐོང་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་
མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་རྩོད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དུག་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ལས་དམིགས་པའི་
སྟོན་ས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ནི་བྱང་ཆོས་དུ་མས་བྱང་པར་དུ་མ་
བྱས་པའི་བདེན་བཞི་དག་པ་བ་ལ་དམིགས་པ་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་ནི་བྱང་ཆོས་དུ་
མས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། དེ་དེ་ལས་རྣམ་པའི་སྟོན་ས་
བྱང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ནི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཙམ་གྱི་རྣམ་པར་
འཁྱེད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་ནི་རྒྱ་འབྲས་རོ་བོ་ཆོས་ཉིད་སོགས་སྣ་ཆོགས་པའི་རྣམ་པར་
འཁྱེད་པའི་བྱིར། དེ་དེ་ལ་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། ཐེག་དམན་
གྱི་དེས་ནི་ཐེག་པ་རེ་རེ་བའི་རྟོགས་རིགས་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་
རྟོགས་རིགས་ཆང་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་རུས་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
དེ་ལས་ཡོངས་འདྲིན་གྱི་སྟོན་ས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ནི་ཐབས་ལ་
མཁས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ་དང་བུལ་
ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་ནི་དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དེ་དེ་ལས་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ས་བྱང་པར་
དུ་འཕགས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འདྲིན་རྣམ་རྟོག་བཞི་སྤང་བྱར་མི་
ལྡན་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་ནི་དེ་བཞི་སྤང་བྱར་ལྡན་པའི་སྟོན་ས་རང་འབྲས་མཐོང་སྟོམ་
གྱི་ལམ་རྣམས་དེའི་ཟད་བྱེད་དུ་སྟེད་པའི་བྱིར། དེ་དེ་ལས་དབྱེ་བའི་སྟོན་ས་བྱང་པར་

དུ་འཕགས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་བཞི་རེ་རེ་ལ་རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཐོང་ལམ་
 མུར་དུ་ཐོབ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་དོན་དུ་བསྐལ་ཆེན་དུ་མར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་
 གྱི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སློབ་དགོས་པས་སྡེ་མ་སྡེ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་ཆེས་བྱད་པར་དུ་
 འཕགས་པའི་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་འདྲའི་དབྱེ་བ་མེད་
 པའི་བྱིར།

བདུན་པ་ནི། ལོངས་སྟོད་བྱར་བདེན་པར་ཞན་པའི་ཞིག་རིག་དེ། འདིར་བསྟན་
 ཤེས་སློབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། ལོངས་སྟོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞན་པའི་ཞན་རིག་
 དེ། འདིར་བསྟན་ཤེས་སློབ་འདྲིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་ལ་ཀུན་བྱང་གཟུང་རྟོག་
 གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ལ་རྩལ་འདྲིན་དང་བཏགས་འདྲིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད། རང་གི་
 དམིགས་ལུལ་ཀུན་ཉོན་ཚྭ་གས་དང་། རྩལ་བྱང་ཚྭ་གས་ཀྱི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་
 ལོངས་སྟོད་བྱར་བདེན་པར་ཞན་པའི་ཞན་རིག་དེ། རིམ་བཞིན་དཔྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། རྩལ་ཡོད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། བཏགས་ཡོད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 ལོངས་སྟོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞན་པའི་ཞན་རིག་དེ། རིམ་བཞིན་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། དེ་བཞི་རེ་རེ་ལ་དམིགས་ལུལ་གྱི་སྟོ་ནས་དགུ་དགུ་སོ་དྲུག་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་
 ཁམས་ཀྱི་སྟོ་ནས་གསུམ་གསུམ་བྱེ་བས་གཟུང་འདྲིན་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་དབྱེར་ཡོད།
 དམིགས་ལུལ་གྱི་སྟོ་ནས་བཞག་པའི་གཟུང་འདྲིན་རྟོག་པ་ལ་སྡེ་བཞི་ཡོད་དེ། དམིགས་
 ལུལ་གཟུང་འདྲིན་ལ་སྡེ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ལུལ་དྲུག་
 བྱི་གཟུང་འདྲིན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གཟུང་བ་ཡིན་ལ་འདྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་དང་། ཤེས་
 པ་སྐད་ཅིག་མ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པའི་སྡེ་དང་། རྒྱན་དང་ལྗན་པའི་ཤེས་པ་ནི་དེ་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་པའི་སྡེ་དང་། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱིན་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེ་ཡང་སྡེ་གཉིས་པ་ནི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་སོ་སྟེས་ངེས་མི་རྣམས་པས་རྩེས་
 ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ལུལ་དུ་མ་བྱས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་སོ་སྟེས་ངེས་རྣམས་པས་ངེས་ལུལ་
 དུ་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་གི་

དགོངས་པ་ཡིན་པས་ཤེས་དགོས་ཞིག་ཏུ་བསམ་ནས་ཉུང་གསལ་སྒྲོས་སོ། །

བརྒྱད་པ་ནི་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
དེ། དེའི་ཕྱི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པ་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལུང་
བ་འགོག་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། དེའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་
གྱི་མཆན་ཉིད། ལྷ་མ་ལ་དངོས་སྒྲུབ་ཡོད་པས་དེ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པ་ལ་
ཐབས་ཤེས་གྱི་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པས་
མ་ཁྱབ་པར་འདོད་དགོས་སོ། །

དགུ་བ་ནི། ཆོས་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་ལ་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་སྒྲུབ་མི་རྟག་པ་དང་། སྒྲུབ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའམ། ལ་ལར་སོར་
མོའི་བཤེས་པ་དང་། སོར་མོ་བཤེས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུག་སྒྲུབ་ཡོད་མེད་གིས་བྱེ་བ་དང་།
བྱུག་སྒྲུབ་མེད་ཀྱང་། རྟོག་སྟགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལ་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའི་སྒྲུབ་གཅིག་བྱེ་ལ་ཡང་། ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་དང་། འཆད་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་དང་།
ཉན་པ་པོའི་ཡུལ་དུ་གོ་བར་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་བྱེ་ཚུལ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མ་ནི་རྣམ་འགྲུལ་
ལས། ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྷན་པ་ཞེས། ར་དད་ཆོས་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱེད། རོན་གཅིག་
བརྗོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ནི། འཕེན་ཕྱིར་སོར་མོ་ལྷན་འཁྱུར་ཞེས། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པར་
བྱུགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། བརྗོད་བྱའི་ཤན་གྱི་
ཁྱད་པར་གྱིས། རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་འབྱེད་པ་ཡིན། ར་དད་དོན་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད། ཅེས་
པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བྱི་མ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཁྱད་པར་གཞན་ནི་སྤོང་བ་
དང་། བྱི་སྤོང་བ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི། བརྗོད་པའི་བྱུག་རྟོགས་པ་པོའི། འདོད་པའི་རྗེས་སུ་
བྱེད་པའི་གཞི། ཞེས་པའི་རང་འགྲུལ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། ལུང་དེ་དག་གི་དོན་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སོར་མོའི་བཤེས་པ་དང་། སོར་མོ་
བཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་རིམ་བཞིན་སོར་མོ་ཁྱད་ཆོས་དང་ཁྱད་གཞིར་བརྗོད་མོད་

ཀྱང་། དེ་ནི་ཁྱད་ཆོས་དང་ཁྱད་གཞིར་དོན་ལ་གནས་པའི་དབང་གིས་མིན་ཏེ། གཉིས་ཀྱིས་
བརྗོད་བྱ་སོར་མོའི་ལྷོག་པ་གཅིག་ཕྱེད་ཀྱི་དེ་ཉིད་བརྗོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དྲུག་སྟེང་ཡོད་
མེད་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས། དེ་གཅིག་ཕྱེད་རིམ་བཞིན་ཁྱད་ཆོས་དང་
ཁྱད་གཞིར་དོན་ལ་གནས་པ་བཞིན་དུ་ཉན་པ་བོའི་སྒྲིབ་ཕྱི་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ནི་ལྷང་ཆོན་སྒྲུ་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དང་། བ་ལང་གི་གོང་ཕྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་
ཁྱད་གཞིར་སྟོང་བའམ་མི་སྟོན་པ་དང་། དེ་ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་ཁྱད་གཞིར་མི་སྟོང་བའམ་
སྟོན་པ་ནི། རིམ་བཞིན་གོང་ཕྱེད་ཀྱི་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲིབ་ཀྱི་
པར་ཡིན་ཏེ། གོང་ཕྱེད་ཀྱི་ཉན་པ་བོའི་ཤེས་འདོད་དང་འཆད་པ་བོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་
དབང་གིས་བརྗོད་སོ་སོ་བ་སྒྱུར་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་ལྷང་ཆོན་ཐ་མའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་བཤད་ལས་འདོག་ཚུལ་སྒྲུ་མ་གཅི་བོར་མཛད་ཅིང་རྒྱུད་ཟད་
གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་ལ། གསེར་ཕྱེད་ལས་ཕྱི་མ་གཅི་བོར་མཛད་དེ་རྒྱས་པར་དེ་ཉིད་ལས་
ཤེས་དགོས་ཤིང་། འདིར་མདོ་ཙམ་སྟོན་ན། བ་ལང་གི་གོང་ཕྱེད་ལ་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡོད་
དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྟེང་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྟེང་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ཏེ། ཉན་པ་བོས་གོང་ཕྱེད་དེའི་སྟེང་གི་ལྷོག་པ་གཞན་ཤེས་འདོད་མེད་པར་རྟ་རྣམ་
པར་བཅད་ཙམ་ལ་ཤེས་འདོད་ལྷགས་ཆེ་ཆོས་བརྗོད་དང་། དེའི་སྟེང་གི་ལྷོག་པ་གཞན་ལ་
ཤེས་འདོད་མ་ཡིན་པར་རྟ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ལྷགས་ཆེ་དེའི་དབང་གིས་
ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྟེང་འདོག་པ་ཡིན་གྱི། སྟེང་གཉིས་ཀྱིས་བ་ལང་གི་གོང་ཕྱེད་གཅིག་ཕྱེད་
གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་འདོད་སྟེང་གི་གཉིས་
ཀྱི་གོ་རིམ་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བའི་སྟེང་ཡིན་ཏེ། སྟེང་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་
བཞིན་གོང་ཕྱེད་ཀྱི་ཉན་པ་བོའི་སྒྲིབ་ཕྱི་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། དེའི་
ཉིན་དུ་རྒྱུ་བ་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་མི་སྟོང་ནི་སྒྲིབ་ཕྱི་གོ་བར་
དོན་གྱི་སྟེང་ན་མེད་ཅེས་གསེར་ཕྱེད་ལས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྟོང་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྟོར་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་

ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུག་པོ་གང་རུང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྱབ། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཚོས་ཅན། འཁྲུལ་
ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་
མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་སྤྱི་དོན་དུ་སྒྲུང་བས་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་
ཡང་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤང་ལས། དེས་ན་སྒྲོར་
ལམ་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་བདག་མེད་གྱི་དོན་སྤྱི་རང་ལ་སྒྲུང་བ་ལ་དེར་མོས་
ནས་འདྲིན་པའི་དོན་སྤྱི་འདལ་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲོ་དོན་སྒྲུང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ།
ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོར་ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་ཐ་མལ་བའི་སྒོ་ལྟར་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཁྲུལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་
སྡེ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་མིན་རྟོག་ཡང་དག་མིན། ཡང་དག་མ་ཡིན་མིན་མི་རྟོག་ རྟོག་
མིན་མི་རྟོག་མ་ཡིན་པ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བརྗོད། ཅས་དང་། དབུས་མཐའ་
ལས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་མཐུན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག རྗེས་སུ་འབྲེལ་བཅས་བསྒྲག་པ་དང་། ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག རྗེས་སུ་འབྲེལ་མེད་སྟོམ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ།
ལྷང་སྤྲ་མས་སོ་སྟེའི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོར་ལམ་གྱི་ཤེས་
པ་ནི་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་སྟོ་ནས་འདྲིན་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
འདྲིན་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་
ཡེ་ཤེས་ནི་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སྟོབ་ཡེ་ཤེས་ནི་རྟོག་པ་དང་མི་རྟོག་པ་
གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པར་བཤད་ལ། ཕྱི་མས་སོ་སྟེའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་
ནི་མ་འཁྲུལ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་དང་། འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་དེ་ནི་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་དང་འབྲེལ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
དང་རྗེས་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ལམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་གསེར་སྤང་ལས་

གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། འོན་ཏྲུ་འདྲིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་དེར་སྒྲུང་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་འདྲིན་རྟོག་པ་ལ་
 རང་གི་སྒྲུང་བ་བུམ་པར་སྒྲུང་བ་ཡོད་ཀྱང་བུམ་པའོ་སྒྲུམ་དུ་འདྲིན་པའི་འདྲིན་སྒྲུངས་མེད་
 ཅིང་། བུམ་པའོ་སྒྲུམ་དུ་འདྲིན་པ་ཙམ་ཞིག་གི་འདྲིན་སྒྲུངས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ཆོག་ལམ་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོམ་བྱུང་ཐོབ་པ་ཐེག་ཆེན་
 སྟོར་ལམ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་འདྲའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཐོབ་པ་དེ་
 ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་ཤེས་
 རབ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
 བློ་མེད་དེ། དེ་ཐོག་མར་ནམ་རྒྱུ་བ་ན་སྟོར་ལམ་དུ་འཕོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཞི་གནས་ལ་སྟོམ་བྱུང་གིས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེས་དེ་འདྲའི་
 ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་གནས་དང་མཚུངས་ལྡན་
 གྱི་ཤེས་རབ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་སྟོམ་བྱུང་གང་ཞིག་ ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་འང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་
 ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཞི་གནས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་སྟོམ་བྱུང་ཡིན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་ལ་སྟོམ་བྱུང་དེ་དུས་སུ་མི་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བསྟོམས་པའི་བྱིར།
 འོན་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་སོ་རིག་འདོད་ན་དབྱེད་གཞི་ཡོད།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྟོར་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་སྟོར་ལམ་ལས་བྱུང་ཆོས་ལྡེམ་
 དུག་གིས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་ལ་ཐལ་རང་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་བཞེད་པ་ལ་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་མེད་པའི་
 བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐལ་འགྲུར་བ་ལྟར་ན། དམིགས་རྣམ་རྒྱུ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་
 འཕགས་ཚུལ་ལ་ལྷགས་འདི་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷགས་
 དེར་བདེན་འདྲིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པས། ཐེག་པ་གསུམ་གས་བདེན་འདྲིན་སྒྲུང་བའི་

གཙོ་བོ་དང་བདེན་མེད་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་བཞེད་པ་གང་ཞིག དེས་ན་ཐེག་
པ་ཆེ་ཆུང་གི་དེ་རིམ་བཞིན་དམིགས་པ་བསྟུས་སྟོམ་གྱི་སྐབས་ལྟར་བསྟུས་ནས་དང་སོ་སོ་
བ་དང་། རྣམ་པ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་ཉུང་དང་། རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་
སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡར་ལུན་དུ་འདུས་པའི་རྒྱ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་
མིན་དང་། ལུན་ཆོས་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པའི་གྲོགས་གྱིས་བྱིན་མ་བྱིན་
གྱིས་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྤྱིབ་གྱི་རྒྱས་པ་རགས་པ་ཉམས་སྦྱང་པ་ཡོད་མེད་
ལས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྟོམ་ཞིང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་རྒྱུད་
པའི་ལུགས་ལ་ཉན་རང་རང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འདྲིན་མདོན་གྱུར་སྤངས་པ་
ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། ལུགས་འདིར་ཡང་འཕགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་སྐབས་
སྤིང་དམ་སྟོམ་ཡང་ཐག་ཆོད་མི་སྤར་བར་དབྱེད་དགོས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་སྤང་སྟོམ་སྤང་གི་བདེན་འདྲིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་བྱི་བར་
སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་ཁ་བྱི་བའི་གང་ཟག་དུ་ཐལ།
སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ནི་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་སྤང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ན་དཀའ་བར་སྤང་ཞིང་། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། སྟོན་དེ་
མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གཞིར་བཞག་ལ་དེ་ལྟར་བྱབ་པ་ཡིག་ཆའི་དགོངས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་ཅན་ལ་བདེན་འདྲིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་མི་བྱེད་དང་། གྲོགས་གྱི་རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག དེ་ལྟར་བྱབ་པ་དེ་གསེར་སྤེང་གི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཡིག་ཆར་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་གསེར་སྤེང་དངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེར་བདག་ལྟ་

དང་བདག་མེད་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཀྱང་ཟེར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་ལམ་
 བཞིའི་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་རྟེན་ཀྱང་འདྲིན་
 པ་བདེན་མེད་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་མ་རྟེན་པ་དང་། བཞི་བས་འདྲིན་པ་བདེན་མེད་
 ལའང་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། གསེར་ཤིང་ལས། དང་
 པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་གཟུང་མེད་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་རྟེན་ཀྱང་སེམས་ཙམ་དུ་ཞེན་པས་
 འདྲིན་པའི་གཡེང་བ་མ་ཞི་ལ། བཞི་བས་ནི་སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་མི་འདྲིན་པས་འདྲིན་
 མེད་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་རྟེན་དོ། །དེ་ནི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་རང་ལྷགས་ལྟར་སེམས་
 ཙམ་པའི་ལྷགས་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 བཞི་གས་མཉམ་བཞག་དུ་གཟུང་འདྲིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ལ་ཁྱད་
 པར་མེད་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱིའི་གསལ་སྤང་ཅན་དུ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར།
 དེས་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ལྷགས་འདིར། རྟོག་ཅེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུང་
 རྟོག་ལྟན་སྦྱེས་མངོན་གྱུར་པ་མ་སྤངས་ཀྱང་དེའི་རུས་པ་རགས་པ་ཉམས་སྦྱང་པས། བཟོད་
 པ་ཐོབ་ཆེ་དེ་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་དུ་གཟུང་བ་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་
 སྤྱི་ཤར་བ་དང་། བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འདྲིན་རྟོག་ལྟན་སྦྱེས་མངོན་གྱུར་པ་མ་
 སྤངས་ཀྱང་དེའི་རུས་པ་རགས་པ་ཉམས་སྦྱང་པས། ཆོས་མཆོག་ཐོབ་ཆེ་དེ་ཡང་སྤངས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་དུ་འདྲིན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་སྤྱི་ཤར་བའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་
 པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤངས་པའི་ངོས་ནས་འཛོག་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཆེ་དེ་ལ་གཟུང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་དེ་སྤོང་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
 འདི་ལྟར་དེ་ཡི་འདུག་ཐོགས་སུ། འདྲིན་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤོང་། །ཞེས་དང་། རྣམ་
 བཤད་ལས། སྦྱོར་ལམ་བཞི་ལ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྤང་ཆུང་འབྲིང་
 ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། འདྲིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྤང་རྫོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
 ཁྱད་པར་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་གཟུང་འདྲིན་

རྣམ་རྟོག་བཞིས་ཅིག་ཤོས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་ཐལ། དེ་དེའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། གཞན་དུ་ན། འདིར་བསྟན་རྣམ་རྟོག་བཞི་ཆོས་ཅན། བྱུང་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་གྱི་བྱུང་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་དེའི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱུང་རང་ལ། དཔུལ་བ་ཆོས་ཅན། སྤྲུག་བསྐལ་ཆེ་བས་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་ཐལ། དེ་དེའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་འགྲིག་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞི་མངོན་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན། བྱུང་དེ་དེའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་བྱུང་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཡང་། འོ་ན། སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། བྱུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་བྱུང་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་འགྲིག་

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཞུང་ཆེན་མོ་དུ་མར་རྟོག་པའི་བྱུང་ཆོས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྲབ་སྟེ། རྟོག་པ་སྤང་བུར་ལྡན་པའི་བྱུང་ཆོས་ལ་རྟོག་པའི་བྱུང་ཆོས་ཞེས་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དུ་དེ་ནི་སྒྱུར་ལམ་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤང་བུ་སྤོང་བའི་རྣམ་པའི་བྱུང་པར་ཞིག་ལ་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དོན་དུ་ན་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟོག་པའི་བྱུང་ཆོས་ཞེས་བཤད་ཀྱི། ས་བོན་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་ཞིང་མངོན་གྱུར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤོང་བའི་རྣམ་པས་ལམ་རང་གི་ངོ་བོའི་རྣམ་པའི་བྱུང་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྱུར་ལམ་ངོད་ནི་ཀུན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེས་སྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉི་སྤང་ལས། དེ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་དག་ཀྱང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྲབ་སྟེ། ངོད་

སོགས་བཞི་རིམ་བཞིན་དེ་བཞི་སྤང་བྱར་ལྡན་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན། རྫོང་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེ་མོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། གཟུང་
རྟོག་དང་པོ་དེ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
ཉི་སྤང་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེའི་བྱིར་དང་། གསེར་བྲེང་ལས་ཀྱང་། ཉི་སྤང་ལས་གཟུང་རྟོག་
དང་པོ་གང་ཡིན་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པར་བཤད་པས་རྫོང་གང་ཡིན་ཅེ་མོར་ཁས་སྤང་
དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་འཛིན་རྟོག་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་
སློབ་བྱ་མང་ཡང་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །མཁས་འདོད་སློབ་གསར་གཞོན་ནུའི་རི་སྐྱེས་
ཆོགས། །མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་རྒྱན་བཟང་མ་བསྟེན་པར། མཁས་མིན་གཏམ་གསར་
སྟོག་རྒྱར་སྟེགས་ཆེ་ན། །མཁས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཡོད་རེ་སྟེན། །

༡༡། །བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
རིན་ཆེན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ལས་རིགས་ཀྱི་སྐྱར་བཞུགས་སོ། །

རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

དུག་ཅུའི་ཐབས་ཀྱིས་གང་སྤངས་པས། །ཡོན་ཏན་ལྷ་ནས་ལྷ་སྟོན་ལམས། །སྤྱབ་
པ་མཆོག་ལ་གོ་འབྲེད་དབྱིངས། །བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་བོ་དེར་ཕྱག་འཇལ། །

གསུམ་པ་གདམས་དོན་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་སྤྱབ་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། །སྤྱབ་པའི་
རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྤྱབ་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་།
ཚོད་སྟོང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྤྱར། ཅ་བ། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱབ་པ་
དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་བྱུང་། སྟོར་ལམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤྱབ་པའི་རྟེན་རིགས་གསུངས་ཏེ། རྟེན་
ཆོས་ཅན་སྤྱབ་པ་དང་ལྷན་པའི་རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྤར་བཤད་པའི་ངེས་
འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་། མཐོང་སྟོན་བྱུང་པར་ཀྱི་ལམ་སོགས་གཞན་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་རིགས་སད་དགོས་པས་དང་པོར་རིགས་བཤད་
མི་དགོས་སམ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་སྤར་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྟེ་བ་རྒྱ་འབྲས་དོན་ཀྱི་རིམ་པ་
དང་། འདི་ནི་དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཉན་པ་བོས་རྟོགས་སྤྱིང་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དུག་དང་། །ནས། འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་
ཞེས་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་འབྱུང་། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱེད་
བའོ། །དང་པོ་གསུམ། རྟེན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ། གོ་རིམ། གངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི། རེ་ཞིག་

དང་པོར། བུ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། འདིར་བསྟན་ཐེག་ཆེན་
 རྒྱལ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བཅུ་གསུམ་ཡོད་དེ། བཟེན་པ་ཐེག་ཆེན་རྒྱལ་
 པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྒྱལ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་དེ། རེ་ཞིག་དང་པོར་འདིག་རྟེན་
 པའི་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་སྟེ། དེ་སྟེས་པའི་འོག་ཏུ་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 མཐོང་ལམ་དང་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་སྟོན་ལམ་དག་སྟེ། དེ་ལྟར་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 ཆོས་དྲུག་སྟེས་པའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུན་པོ་ནང་ནས་ཕྱང་བ་ལྟར་སྤང་བྱ་
 སྟོང་བཞིན་པའི་གཉེན་པོའི་རྒྱལ་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྒྱུན་པོ་ཕྱང་ནས་སྟོང་མཐར་
 བཅད་པ་ལྟར་སྤང་བྱ་སྤངས་ཟིན་པའི་སྟོང་བའི་རྒྱལ་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དག་སྟེ་ཞིང་། དེ་
 ཡང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་སྟེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགག་པ་ལ་
 མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་དུ་སྟེ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ཐབས་སྤང་གཉེན་དེ་དག་
 མི་དམིགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བཟེན་ནས་སྤང་གཉེན་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་
 རྣམ་རྟོག་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྒྱལ་པ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་རྒྱུན་སོགས་
 གྱི་པར་བྱིན་རྒྱལ་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་འདས་འདོར་ལེན་དུ་ཞེན་
 པས་མི་གནས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྟོང་བཅེ་བའི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་
 སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཐབས་རྒྱལ་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་སོ་སྟེ་རྣམས་དང་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་པ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཐབས་དགོངས་ལྗེས་དགོངས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོ་
 བས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་
 གཞན་དོན་གོ་རིམ་བཞིན་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་འཁོར་བ་རི་སྟེན་དུ་མངོན་
 ཞེན་གྱི་མཆན་མ་མེད་ཅིང་འབད་ཚུལ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་གཞན་
 དོན་རྒྱལ་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའམ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་པ་སྟེ་བའི་བྱིར་རོ། །འདི་ནི་གསེར་
 བྱིང་ལྟར་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། གཉེན་པོ་དང་སྟོང་བའི་རྒྱལ་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དང་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་པ་བཅུ་གསུམ་

པོའི་གཅིག་འོག་ཏུ་གཅིག་བཤད་པའི་རྣམ་བཞག་འདི་ནི་གོ་རིམ་ཡིན་པར་བཤད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རྒྱ་འབྲས་དོན་རིམ་དང་། བཤད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ། འོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། ཞེས་
རྟོགས་པ་འདི་དག་སྦྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་དུ་བཤད་ལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། དེ་
བས་ན་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་
ནི་རྟོགས་པ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་ལ་བཟུང་དགོས་པར་གསེར་བྲེང་ལས་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི་འདིས་ཀྱང་སྦྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་
ནོ། ཞེས་བྱང་། གདམས་ངག་བཅུར་མ་ཟད་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་འདིས་ཀྱང་གང་ཟག་
གཅིག་འཛང་རྒྱ་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་ཆོགས་སུ་སྒྲུབ་ཀྱང་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྒྲོབས་
ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་སྤར་མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་ནས། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་
གོམས་པར་བྱས་པའི་ནུས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་པས། གཉེན་པོས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དྲངས་
ནས་འབྱེན་ཅིང་། སྤང་གཉེན་ལ་རྫོམས་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བྱ་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལམ་ཐོབ་པས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་བརྟུལ་ཏེ་འཛང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་དང་།
གངས་ཡང་དེར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི། བསྐྱེད་ཏེ། ཞེས་བྱང་། ཅ་བའི་
ཆོགས་བཅད་འདི་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་རིགས་
སུ་འཛོག་དགོས་པར་བསྐྱེད་ཏེ། དེ་སྤར་ངེས་དང་བཤད་པའི་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྟེན་
གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་བྱེ་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དེ། རྟོད་
ནས་ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བའི་བར་གྱི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་བྱེ་
བྲག་གས་རྟོགས་པ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བའི་ཕྱིར། འདིར་ཁོ་ན་སྒྲོས་པ་ནི།
སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དངོས་པོ་བ་འགོག་ཆེད་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཚོད་སྦྱོང་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིགས་

ཅན་སོ་སོར་མ་ངེས་པར་ཐལ་བའི་ཚྭ་པ་དང་། རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་པར་ཐལ་བའི་
 ཚྭ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
 ལ་ཞེས་སོགས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པ་བཅད་བྱེད་ཀྱིས་ཚྭ་པ་གསུངས་ཏེ། དགོས་པ་ལྟར་
 འོན་མའོན་པར་མི་ཤེས་པའི་སྒྲུབ་པ་སྒྲོ་དམན་པའི་ངོར་དོགས་པ་ཁོང་ནས་བསུ་སྟེ་དེ་ལ་
 དོགས་སེལ་གྱི་ལན་གདབ་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཚྭ་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་
 དབྱིངས་ནི་གང་རྟོགས་པས་འཕགས་ཆོས་ཐོབ་འཇུག་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོས་
 དབྱིངས་དེས་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་དབྱུ་མ་བས་བཞེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་ཉིད་རིགས་ཡིན་
 ན་འོ་ན་ནི་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་དང་ཉན་རང་ཁོ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་དུ་
 སོ་སོར་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པ་དེའི་བྱིར། བྱང་སྟེ། ཆོས་ཉིད་དེ་
 བྱི་སྒྱུར་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱན་མོང་དུ་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པས་རིགས་སོ་སོར་
 མ་ངེས་ལ། དེས་ན་རིགས་ཅན་ཡང་སོ་སོར་མ་ངེས་པར་འཇུག་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་སྟེ།
 རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཚྭ་པ་འདི་ནི་ཆ་བའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་ཚྭ་པ་ཡིན་ཞིང་། རྩ་འགྲེལ་ལམ་
 མཚམས་སྒྱུར་གྱི་གཞུང་འདི་ཆ་བའི་ཆོག་རྒྱུ་སྤྱོད་མ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡོད་
 གུང་རྟོགས་དཀར་མཛད་པ་ལྟར་ལེགས་ཞེས་གསེར་ཐོང་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་བྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་
 ཡིན། ཞེས་བྱུང་། ཚྭ་ཚུལ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་རིགས་དང་མ་ངེས་པའི་རིགས་
 ཞེས་སོགས་རིགས་ཐ་དད་དུ་འདོག་མི་རུང་བར་ཐལ། ཉགས་སྤྱོད་མ་དེའི་བྱིར། ཞེས་པ་སྟེ།
 ཆ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚྭ་པའོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་ལན་དང་། འཛིག་རྟེན་ལ་
 གྲགས་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོགས་བྱུང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱན་ལ་དབྱེར་
 མེད་པར་གནས་ཀྱང་རིགས་དང་རིགས་ཅན་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་
 མེད་དེ། ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཆོགས་དང་དབང་བོའི་བྱེད་པར་མི་འདྲ་བའི་

རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཐ་དད་ཀྱིས་རང་རང་གི་འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྟོགས་པའམ་
 ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ན། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 རང་རང་གི་རྟོགས་པ་དེ་དང་དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་རྒྱུ་འདྲི་འོ་བོར་རྣམ་པར་
 འཛོག་པའི་སློ་ནས་དེ་དག་གི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དེ་དང་དེའི་རིགས་ཞེས་ཐ་སྟངས་བཏགས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། སློན་དེ་མེད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་གིས་ཆོས་ཉིད་
 ལ་དམིགས་ཀྱང་ཆོགས་དང་དབང་བོའི་བྱུང་པར་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བས་
 འབྲས་བུ་འཕགས་ཆོས་མི་འདྲ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །འདི་ནི་ཆ་
 བའི་དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ལན་ཏེ། འདིར་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ཞིག་ཀྱང་གཟེགས་མེད་ཀྱང་
 མ་བཞོད་ཅེས་པ་ནི་རིགས་སུ་འགོ་ཚུལ་དེ་ཆ་བའི་ཆོག་ཟིན་ལ་མ་བཞོད་པའི་དོན་དུ་
 གསེར་ཤིང་ལས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་གསེར་ཤིང་རྣམ་བཤད་གཉིས་དགོངས་པ་མཐུན་
 པར་སྤང་ཞིང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལྟར་ན། རིགས་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཡང་སྤང་གི་སློན་
 མེད་དེ། ཇི་ལྟར་ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་དང་། བདག་
 མེད་ཕྱིད་དང་གཉིས་དང་། བདག་མེད་གསུམ་ག་རྟོགས་པའི་རིམ་པས་གང་ཟག་གང་ལ་
 རྟོགས་པ་གང་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་ཆོས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཐོབ་པའི་
 རྒྱར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཆོམས་སྤྱར་བ་ནི། སྤྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་
 དངགས་ཀྱིས་ལན་གཞན་དུ། ཞེས་ཏེ། གོ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དངགས་ཀྱིས་ཏེ་དེ་ལ་
 གྲགས་པའི་ལན་སྤྱི་མ་ལས་གཞན་ཞིག་སྟོན་ཞེས་པའོ། །ཆ་བའི་ཆོག་གིས་འཇིག་རྟེན་
 པའི་དངགས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་དེས་མཆོན་པའི་དོན་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པར་
 གསེར་ཤིང་ལས་གསུངས་སོ། །ཆ་བ་ནི། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་
 ཡོངས་སུ་བརྗོད། །ཅིས་བྱུང་། འགྲེལ་བ་ནི། དཔེར་ན་འཇིམ་པ་གཅིག་ལས་མདོན་པར་
 བྱལ་ཅིང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། སྤང་གི་སློན་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་
 དམིགས་པའི་བརྟེན་པ་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་རྟོགས་བྱའམ་

ཐོབ་བྱ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས། དམིགས་བྱའི་རྟེན་རྒྱ་རིགས་དེ་ཡང་ཐ་དད་
པ་གསུམ་ཉིད་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཉེར་ལེན་འཛིན་པ་གཅིག་ལས་མངོན་
པར་གྱུ་བ་ཅིང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མེ་མྱེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བ་ལ་བྱུང་མེད་པའི་རྟེན་
སྟོན་བྱམ་པ་སོགས། བརྟེན་པ་སྤང་ཅི་ཀ་ར་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅུད་ཀྱི་སྟོ་
ནས་དེ་དང་དེའི་བྱམ་པ་ཞེས་ཐ་དད་པར་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །མདོར་ན་རྟོགས་བྱ་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ལ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་བྱུང་བས་
ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སྟོ་ནས་རིགས་ཐ་དད་པར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །སྐབས་འདིའི་
རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ནི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ལ་མི་བྱེད་དེ།
གཞན་ཏུ་ན་སྐབས་པ་རྟེན་དང་རིགས་པ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བས་སྐབས་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་འདི་ཐེག་དམན་
འཕགས་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་རིགས་ལ་དབྱེད་པ། སྟོང་གཉིན་ལ་དབྱེད་པ།
དགོངས་ལྗེས་དགོངས་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། དངོས་སྤྱོད་པའི་ལྷགས་ལ་དབྱེད་པ་དང་། དབྱ་མ་བའི་ལྷགས་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིགས་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འདོད་མཁན་ཀྱི་གྱུ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པ་
ཡིན་ན། དེ་རྒྱས་པའི་རོ་བོར་འདོད་པས་བྱུང་བེར་ན། བྱེད་བྱུང་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ལས། རྟགས་གྱུ་བ་སྟེ། རང་སྟེ་དངོས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་
རིགས་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་པས་བྱུང་པ་གང་ཞིག །འདུས་བྱས་བདེན་མེད་ཏུ་འདོད་པའི་
དངོས་སྤྱོད་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱོད་པ་དང་པོ་གྱུ་བ་སྟེ། བྱེད་སྤྱོད་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་
སེམས་བྱུང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཏུ་འདོད། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་ཟག་མེད་སེམས་
ཀྱི་ས་བོན་ཞིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། མ་ཆགས་འཕགས་
རིགས་དེ་དག་ལས། གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་

སྟེ། ཚོས་གོས། བསོད་སྟོམས། གནས་མལ་ངན་ངོན་གྱི་ཚོག་ཤེས་གསུམ་དང་། སྟོང་བ་དང་
 སྟོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་བཞི་འཕགས་པའི་རིགས་དང་། དེ་དག་གི་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཚོག་
 ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་བཞིའི་དང་པོ་གསུམ་
 གྱིས་རྣམ་གྲོལ་སྦྱབ་པའི་ཀུན་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དང་། ཐ་མས་བྱ་བའི་ལས་བསྟན་ཅིང་། དགོས་
 པ་ཡང་བདག་གི་བའི་དངོས་པོ་གོས་སོགས་གསུམ་འདོད་པའི་སྟེད་པ་གསུམ་དེའི་ཆེ་ཞི་
 བའམ་རེ་ཞིག་སྟོང་ཆེད་དང་པོ་གསུམ་དང་། དེ་རྣམས་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དངོས་
 པོ་ལུས་འབྱུང་འཇིག་ལ་སྟེད་པ་གཏན་དུ་ཞི་བའམ་སྦྱེ་མི་རུང་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱ་བའི་
 ཆེད་དུ་ཐ་མ་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་པ་ཐ་མས་
 ལས། སྟེད་པ་སྦྱེ་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། བདག་གིར་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ། དེ་ཡི་
 དུས་དང་གཏན་ཞི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་བྱེ་སྤྲོས་བདག་འཛིན་གྱིས་
 འཁོར་ཅ་བྱེད་ཚུལ་སྟོས་མ་འཆུན་ཞིང་སྟེད་པས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཙམ་མཐོང་ནས་དེ་
 འཁོར་ཅར་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མདོ་
 གྲེ་བས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་གང་ཞིག་སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་
 སྟེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། མདོ་གྲེ་བ་དག་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་ཟག་པ་མེད་
 པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རུས་པ་ལ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
 ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་བཞག་ན་དེ་འབྲའི་རུས་པ་ཞིག་ལ་འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་མ་བཞག་ན་
 བ་དག་གི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་སྟངས་ཀྱི་དེ་འབྲའི་རུས་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་
 སྟེ། ཐེག་བསྟུས་ལས། ཐོས་པའི་བག་ཆགས་སུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་གནས་གང་ལ་འཇུག་
 པ་དེ་ལྟན་ཅིག་འདུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་སྟེ་
 འོ་མ་དང་ཆུ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྦྱུ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་སུ་བསྟུས་པ་
 སྟེ། རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རི་ལྟ་རི་ལྟར་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྣམ་
 པར་སྦྱིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་འབྲི་ཞིང་གནས་ཀྱང་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀུན་གཞི་ལ་འོ་ཆུ་བཞིན་ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་ས་བོན་དེ་ཉིད་ཅི་

ཅམ་འཕེལ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་ངང་བས་ཚུ་ལས་འོ་མ་འཕྱང་བ་ལྟར། ཀུན་གཞིའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཆ་དང་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་གྱི་ས་བོན་ནམས་རིམ་གྱིས་ཟད་ནས་གནས་འཁྱར་བར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་སྤྱི་མའི་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ནི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གྱི་མིང་གི་ནམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་མའི་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་དང་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་ནི་རིམ་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་བ་ཡིན་ལ། དེར་བསྐྱེད་བའི་དེ་དག་ཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱར་བསྐྱེད་པའི་དོན་དང་། ས་བོན་དེ་གཞན་གྱི་སྐྱེ་དང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྒྱན་དང་མ་འཕྱད་པའི་ཆེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཁོ་ན་དང་། རྒྱན་དང་འཕྱད་དེ་ཐོས་སོགས་གྱིས་གསོས་བཏབ་པས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་ནས་རིགས་གཉིས་ཀ་དང་། དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ལན་མང་དུ་བྱས་པས་རིམ་བཞིན་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོར་འཕེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་འབྱེད་དུ་སྒྲོལ། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནམས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྱི་བྱུང་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པའི་རིགས་ནི་སྤྱོད་དགེ་བའི་རྩ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། འོ་ན། རིགས་དེའི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལུས་ལས་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྱིས་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེ་སྐྱེའི་ལུགས་ལ་རིགས་བཞི་ག་འདོད་ཆ་གས་མེད་པའི་དགེ་རྩ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞི་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་། སྤོང་སྒྲོམ་ལ་དགའ་བ་འཕགས་པའི་རིགས་ནི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པ་དང་སྤྱིད་པ་ལ་རྒྱུ་བྱིས་ཕྱོགས་པས་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆིམས་ཤིག་ལས། གལ་ཏེ་

འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་བ་དེ་ལྟར་ན་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཚྲིག་ཤེས་པའི་
 རོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཉན། སྤོང་བ་ནི་འགོག་པ་དང་བསྐྱོམ་པ་ནི་ལམ་ཡིན་
 ལ་དེ་དག་ལ་དགའ་བ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་རིགས་སུ་འཁྱུར་ཚུལ་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་
 ལས་འཕགས་པ་རྣམས་སྦྱེ་བ་ན། འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷགས་དེར་རིགས་ལ་མ་ཆགས་པས་བྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། དབང་
 བོ་རྣེས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་ཡང་རིགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། །ཁ་ཅིག་
 དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས། །ཁ་ཅིག་སྤངས་པ་ལས་ཐུར་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་བས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མི་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་རིགས་ཙམ་ཞིག་འདོད་ཀྱང་རིགས་
 གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། དེ་ལྟར་རིགས་ཙམ་ཞིག་གྲགས་
 ཀྱང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱས་ནས་བཞག་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་དེ་མི་འཐད་དེ། གསེར་སྤེང་ལས། མདོ་སྡེ་བས་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱད་པར་སྦྱིབ་པ་
 སྤང་བྱང་ལ་འདོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ་ནི་ཤེས་བྱེད་མ་མཐོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་དངས་པའི་རྒྱལ་སྤངས་མའི་ལུང་དེའང་ཉོགས་དཀའི་སྤང་བ་སོགས་སུ་
 དངས་པར། མདོ་སྡེ་བ་དག་གི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་བྱང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པས། རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྣམས་པའི་རོ་
 བོར་འདོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཆེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ལ་དབུ་
 སེམས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་
 བྱི་ཐམས་ཅད་ལ། བྱད་པར་མེད་ཀྱང་རྣམ་གཞག་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་
 ཕྱིར། འགྲོ་ཀུན་དེ་ཡི་སྦྱང་བོ་ཅན། ཞེས་དང་། དེའི་དབྱིག་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་
 བྱི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་རྣམ་

པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱི་བོ་ཅན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱུ་རྩལ་སེམས་གི་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱི་བོ་ཡིན་ཞིང་། དེས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་བྱངས་མཚམས་
དེར་མ་བྱུང་སྟེ། ཅ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནི། སྤྱི་བོའི་མདོ་སོགས་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྤྱི་བོ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། དབུ་སེམས་གཉིས་ཆོས་ཉིད་རིགས་
སྤྱི་འདོད་མཚུངས་ཡིན་ཡང་། རིགས་སྤྱི་འགྱུར་ཚུལ་ལ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གསེར་སྤྱིང་ལས། དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་རིགས་སྤྱི་འདོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་དེ་མའི་སྤྱིངས་
གཞི་བདེན་པར་འདོད་མི་འདོད་མི་འདྲ་བས་རིགས་སྤྱི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་མཚུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སྟོན་མེད་དེ། སྤྱིར་སེམས་ཅན་པས་
དེ་ལྟར་མི་འདོད་ཀྱང་ཤེད་པ་སོགས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ཡང་ཡོད་པས་དེའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་སྤྱིང་ལས། ཆོས་ཉིད་ལ་
རིགས་སྤྱི་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱན་འདིར་ཆོས་ཉིད་རིགས་སྤྱི་བསྟན་པ་ལ་ཤེད་པས་
ཀྱང་དེ་ལ་རིགས་སྤྱི་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་པ་སྤྱི་ལྟོག་
དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དང་། གཏན་ནས་རིགས་ཆད་
འདོད་པ་སོགས་དང་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་
མི་རིགས་པར་ཐལ། གསེར་སྤྱིང་གི་ལུང་ཕྱི་མའི་དོན་ཁྱོད་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
ཉིད་རིགས་སྤྱི་འཆད་པའི་སེམས་ཅན་པའི་གཞུང་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་འདོད་
མཁན་གྱི་སེམས་ཅན་པ་ཡོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཕྱིར་ཏེ། ཤེད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་
བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་བོས་རང་གི་བཤད་ཆོད་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལུང་དེའི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་། རིགས་སྤྱི་འདོད་པ་སྤྱི་མ་ནི་དེས་ཟག་མེད་སྤྱིད་པས་

ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འཆད་པ་ནི། ཀུན་བརྟུས་སུ། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་
བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་དེ་ལ་དམིགས་པས་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་ཙམ་ལ་རིགས་སུ་འདྲོག་
གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཤེནྱེ་བས་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་ཡོན་
ཏན་བྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པས་རིགས་སུ་འཆད་པ་ནི་ཀུན་བརྟུས་སུ་དེ་འཕགས་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱར་བཤད་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཙམ་སྐྱའི་དོན་ཡང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་བཤད་པ་ཡོད་ན། ཆོས་ཉིད་རིགས་ཡིན་པས་བྱབ་
པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། གཞན་དུ་ན། ཆོས་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
དེའི་རྒྱར་བཤད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་འགྲིག་ཞེས་ཟེར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པར་ཐལ། དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་། ཇི་མ་སྟོ་བྱར་བར་འདོད་མཚུངས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱབ། ཉགས་བྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། དེ་ཙམ་མཐུན་ཀྱང་ཇི་མའི་
སྐྱངས་གཞི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། སྐྱང་བྱའི་ཇི་མ་བདེན་པར་འདོད་མི་འདོད་མི་
མཚུངས་ཤིང་། ཇི་མ་སྟོ་བྱར་བའི་དོན་ལ་ཡང་ཆེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ལུར་སྐྱ་མ་བྱབ་སྟེ།
སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱབ་བདེན་བྱབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་
ཕྱིང་སྐྱར་བྱངས་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ནི་ཇི་མ་ནི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་གཞན་དབང་གི་རོ་བོ་ཡིན་པས་རྣམས་སུ་བདེན་ཡང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡང་དེར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་རིགས་སུ་བཤད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞིང་ཇི་མ་སྟོ་བྱར་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ལ་དེ་
གཉིས་ཀ་མཐུན་ཀྱང་། དབུ་མ་བ་རྣམས་ནི་ཇི་མ་བདེན་པར་མ་བྱབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
སྟོ་བྱར་བར་འདྲོག་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པས་ཇི་མ་སེམས་སེམས་བྱང་གི་རང་བཞིན་གཞན་
དབང་ཡིན་པས་བདེན་པར་བྱབ་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་བསྐྱེད་ལ། རྒྱ་དེ་དག་ཞེན་ལུལ་སུན་བྱང་བའི་སྟོ་ནས་རང་

རྒྱུད་ལ་ལྟོག་པར་བྱས་པ་ན། འབྲས་བུ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ངི་མ་ནམས་ཀྱང་རང་གི་རང་གིས་
 ལྟོག་པར་གྱུར་བས་འབྲལ་རུང་དང་སློ་བུར་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། དེ་
 ལ་སྦྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྦྱེར་རུང་ཞིང་། སྦྱིབ་པ་སྤང་དུ་རུང་བའི་
 རྒྱ་ཙམ་ཞིག་རིགས་སུ་འདྲོག་པར་དབྱ་སེམས་གཉིས་ཀ་བཞེད་པ་མཐུན་ཞིང་། སྤང་དུ་
 རུང་བ་ཡང་ངི་མ་སློ་བུར་བར་སོང་བས་ཡིན་ལ། སློ་བུར་བའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཉིད་ངི་མ་འབྲལ་རུང་དང་ཡོན་ཏན་བསྦྱེད་རུང་གཉིས་
 ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཚུལ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཏེ། དབྱ་མ་བའི་དེ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། སེམས་ཙམ་
 པས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་ཀྱང་། ངི་མ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱིན་ཅི་ལོག་
 གི་རྒྱས་བསྦྱེད་པས། དེ་ལ་གཉེན་པོས་འབྲལ་རུང་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཅི་ཙམ་བྲལ་བ་དེ་ཙམ་
 དུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་དེ་དག་གི་རྒྱུའམ་
 རིགས་སུ་གསུངས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། སེམས་ཙམ་པས་སེམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེ་གཤིས་ལ་རང་གི་དོ་བོས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གྲུབ་ཅིང་ངི་
 མ་དེ་དག་དེ་ལ་གཉེན་པོས་འབྲལ་དུ་རུང་ལ། ཅི་ཙམ་བྲལ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་
 དག་བསྦྱེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པས་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་དེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེས་རིགས་ཆོས་ཉིད་དུ་བཞེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོངས་གྲུབ་དུ་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དོན་གསལ་ལས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉུག་པ་དང་མི་ཉུག་
 པའོ། ཞེས་དང་། མི་ཉུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱང་རང་
 བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སྦྱས་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན། ཡང་དག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྤོང་ཉིད་དུ་ཁས་ལོངས་ཤིག སེམས་ཙམ་པས་རིགས་ཆོས་ཉིད་དུ་མི་
 བཞེད་པར་ཐལ། དེ་འདུས་བྱས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤོང་གི་ཐེག་བསྟུས་ཅ་འགྲེལ་

ཀྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེས་དེ་འདུས་བྱས་སུ་བཞེད་པར་ཐལ། བདེ་སྤྱི་རྒྱུ་
ལས། ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། སྦྱབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཐ་དད་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བཞེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྤྱི་
དེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ། རྒྱ་ཁམས་ཐ་དད་དང་། རྒྱུ་མོས་
པ་ཐ་དད་དང་། ངེས་པར་སྦྱབ་མི་སྦྱབ་ཐ་དད་དང་། འབྲས་བུ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ཐ་དད་
ཡོད་པས་བསྦྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་མི་འབྲ་བའི་
དབྱེ་བ་མ་གཏོགས་རང་གི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བས་ཁམས་ཐ་དད་སོགས་ཀྱིས་སྦྱབ་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་གཉིས་རིམ་བཞིན་
རང་རང་གི་ལྷག་མེད་གྱི་ཆོ་བ་མི་ཟད་ཀྱི་མཐའ་ཅན་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྤྱི་ དེ་བཞིན་ཉིད་ནམ་ཡང་རྒྱུ་ཆད་
པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེ་སྤྱི་རྒྱུ་ལས། དེ་དག་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་
དང་། ཁམས་ཅད་དང་ནི་དོན་ཆེན་དང་། མི་ཟད་པ་ཡི་རྒྱ་མཆན་ཕྱིར། རིགས་མཆོག་
ཉིད་ཅེས་བཞེད་པ་ཡིན། ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ལས་རྒྱ་མཆན་
བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་བ་ལྟར་ན་འདི་ཞི་མཐར་ལུང་
མི་ལུང་གི་མཐའ་ཅན་དུ་བྱེད་དམ་སྟུམ།

གཞན་ཡང་། རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། ཉི་ལྔ་ལས། དེ་
འདིས་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་བཞེད་
དགོས་སོ། རྒྱུའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་
པ་དེས་ན་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་
འདི་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྤྱི་ སེམས་ཅམ་པས་ཟག་མེད་སྦྱེད་པའི་རུས་
པའི་ཁྱད་པར་ལ་རིགས་གཉིས་འཛོག་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས། འོ་ན། དེ་འབྲའི་
ས་པོན་དེ་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་སྟོས་ཤིག ཀྱལ་ཏེ་དེའི་དོན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན་རིགས་གཉིས་ལ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། རྒྱས་

རིགས་ཀྱི་དོན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་འདོད་ན་རྒྱས་རིགས་ཀྱང་དེར་
ཐལ་བས་དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་དོ་གསུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཉ་ཅང་
ཐལ་བ་འཕགས་པ་གཙོ་ཆེ་ལ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། རྒྱས་རིགས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་
གནས་རིགས་སུ་ཐལ། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་སེམས་ཙམ་པ་ལ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་
སོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་རིག་པའི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་འདོག་ཚུལ་སོགས་ཁྱོད་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱས་རིགས་ཐོབ་ཕྱིན་
ཆད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །རོ་བོ་ཉིད་
སྐྱའི་རྒྱ་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཤིང་། རིགས་གཉིས་
རིམ་བཞིན་རྒྱར་ཡོད་ལ་འབྲས་བྱར་མེད་པ་དང་། འབྲས་བྱར་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
རྒྱན་ལས། རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། །དེ་ནི་ཉིན་དང་བཞེན་པ་དང་། །ཡོད་མེད་
ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤིང་། ཐེག་བསྐྱེད་སོགས་ལས་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་རྒྱར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་དང་པོ་མེད་པར་ཐལ།
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་དེ་རྒྱས་རིགས་ཀྱི་རོ་བོར་འཕོས་པའི་ཆེ།
ཐོས་བསམ་སོགས་བརྟན་བྱེད་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དང་། ས་བོན་རིགས་འདྲ་སྤྱུ་མས་
རྒྱ་རྒྱེན་བྱས་བའི་མཐུས། ཞོང་ནས་ཞོང་དུ་འཕེལ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་ཡང་རིགས་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། དེ་ནི་ལྷོག་པ་འགལ་
བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་འགལ་བ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་ལ་བསམ་ན་ལམ་ཁྱེད་ནས་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། འདིས་རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱན་དང་གདགས་གཞིའི་ཁྱད་པར་
དང་། དུས་ཀྱི་ལྷོག་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་སམ་རོ་བོ་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་དང་པོ་རྒྱར་ཡོད་ལ་འབྲས་བྱར་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་རྒྱེན་

དང་མ་འཕྲད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱུན་གཉིས་པ་ཡང་མི་འདུག་པར་ཐལ། ཐེག་བསྐྱུས་སུ། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་ཆོས་སྐྱའི་
 ས་བོན་དུ་གསུངས་ལ། དེའི་ཆོས་སྐྱ་ནི་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
 སྐྱར་དོན་གསང་དང་བཤད་སྒྱུར་གཉིས་ཀས་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་གཞུང་
 དེ་དག་དུ་རིགས་དང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དང་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུར་ཡང་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཡོད་
 པ་ལྟར། དེ་དག་གི་རྒྱ་རིགས་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་དགོས་ན། རིགས་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པར་
 གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་འང་ལོངས་སྤྱུལ་
 མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར་རིགས་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པ་གཉིས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་རིགས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བོང་གི་བྱང་ས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མཚོ་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་།
 ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་སུས་ཀྱང་མཛོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། ཐོས་བསམ་སོགས་བསྒྲེ་བྱེད་ཀྱི་གསར་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་
 གདོད་མ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས།
 ཅིའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདོག་བྱེད་ཀྱིས་གསར་དུ་
 བཞག་པ་མིན་པར་གདོད་མ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན། རྒྱུ་མཆེད་དུག་གདགས་
 གཞིར་བྱས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། བྱང་ས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཕད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 གཟུགས་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་སོགས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། དེ་
 དག་གི་ཆོག་ཟིན་ལ་རྒྱུ་མཆེད་དུག་ཅེས་བྱུང་ཡང་། རྒྱུ་མཆེད་དུག་གམ་གང་རུང་གཅིག་

གིས་ཀྱང་ཚོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་སྦྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་བར་མ་
 ཆད་དུ་འཇུག་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚོ་སྤྱོད་ལས། ཡང་ན་སྒྲོ་མས་པར་འཇུག་པ་
 དང་སྦྱེ་བས་ཐོས་པ་དེ་དང་དེས་སྦྱེ་མཆེད་གང་ཡང་རུང་བ་དང་མི་བྱེད་པར་འཇུག་བ་
 ལ་རིགས་ཞེས་རབ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གང་རུང་ངོ་། ཞེས་དང་། གསེར་
 བྲེང་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་ནང་གི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གམ་གང་རུང་གཅིག་ལྟན་པས་ཀྱང་
 ཚོག་པས། ཉན། མདོར་ན་སྦྱེ་མཆེད་དུག་ཟེར་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཁམས་དང་
 སྦྱེ་གནས་སོགས་གང་དུ་ཡང་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་རྣམས་
 པ་དོན་བྱེད་པས་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱང་ལུང་དུ་རང་སྦྱེ་བྱུང་པའི་རྩལ་ཡོད་མིན་པས་གདགས་
 གཞི་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ལ་འདོད་པས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་སྦྱེ་མཆེད་ནི་བྱང་གཞིར་དང་། རིགས་ནི་དེའི་བྱང་པར་ལ་
 བཏགས་པའི་རང་སྦྱེ་འཛིན་མི་བྱུང་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 སྦྱོན་དེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཡང་ན་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་ཅན། ཞེས་པའི་དོན་ནི་
 དེ་དུག་གདགས་གཞིར་བྱས་པའི་དོན་མིན་གྱི། རང་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱེ་
 མཆེད་དུག་བྱང་པར་དུ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡང་རྗེའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཀུན་གཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
 རང་ཉིད་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པ་དེའི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གཞན་ལས་བྱང་པར་དུ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་གཞི་དང་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གདགས་
 གཞིར་བྱས་པའི་རིགས་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གདགས་གཞིའི་བྱང་པར་དེ་ལྟར་
 སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་བསྟན་དང་ཉན་ས་གཉིས་ཀུན་གཞི་བཤད་
 མ་བཤད་ཀྱི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་བཞག་མ་བཞག་གི་བྱང་པར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་འདོད་པ་བས་ཁམས་བཙོ་བརྒྱུད་གདགས་གཞིར་བྱས་ཀྱང་བརྒྱུད་པ་རྣམས་
 ཤེས་ཀྱང་གདགས་གཞིར་བྱས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དབུ་མ་བའི་ལྷགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་རྟེན་ཡིན་

ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། འདིར་བསྟན་སྐབ་པ་བཅུ་གསུམ་ལ་
གནས་པའི་བྱང་སེམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉགས་
དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་མ་སྟངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་དོན་དམ་དང་མ་སྟངས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྐབ་པའི་རྟེན་མ་སྟངས་པ་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེབས་བཅུ་གསུམ་
མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྐབ་པ་
བཅུ་གསུམ་རེ་རེའི་རྟེན་དུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནའང་མ་ཁྱབ།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་ནི། སྒོམ་ལམ་སོགས་ལྔ་དང་། ས་དགུ་པ་བ་དུག་
དང་། ས་བཅུ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་རྟེན་དུ་རུང་ལ། གཞན་ཀྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་ས་མཆོམས་ཀྱིས་སྐབ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ། འདིར་དངོས་
སྐབ་བསྟན་པའི་དེས་བྱབ་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྐབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་སྐྱེར་ལམ་རྟོག་ཡན་
ཆད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་རྟོག་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་
ཐོབ་པ་དང་། རང་ལམ་དུ་རིགས་ངེས་པ་དེ་ནས་ཐོབ་པའི་རྩ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསེར་སྤང་ལས། ལྔ་མ་རྣམས་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་རིགས་ཡོད་ཀྱང་ཐོས་བསམ་ཤས་ཆེ་
བས་དེས་མི་ཕིགས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ངོ་མ་འཕྲོད་ལ། སྐྱེར་ལམ་ནས་སྒོམ་བྱང་
ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ངོ་འཕྲོད་པས་དེ་ནས་རིགས་བཞག་གོ། ཞེས་འདོད་དོ། །སྐབས་དོན་
ནི་སྐབས་འདིའི་རིགས་ལ་གཉིས་ལས་བྱད་པར་ཅན་ནི་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
རྟོག་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་དུ་བཤད་པས་དེ་དང་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་ཆོགས་ལམ་པའི་དེ་འདིར་བསྟན་པལ་པའི་རིགས་སྐབ་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། འདིར་བསྟན་པལ་པའི་རིགས་ནི་ཆོགས་ལམ་ན་ཡོད་པར་ཉི་ལྔ་དང་རྩ་དྲུག་སྟངས་
གི་རིགས་དང་སྐྱེར་ལམ་གྱི་འཆད་ཚུལ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བས་ཤེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་

བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་ཆེན་ཆོག་ལམ་ཡང་རིགས་ལ་རྟེན་པ་ཡིན་
མོད་ཀྱི། རིགས་གོང་ནས་གོང་དུ་གསོ་བར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་།
རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་མེད་པས་མ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོག་ལམ་པའི་དེ་འདྲིར་བསྟན་པལ་བའི་རིགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་
མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དངོས་སྐྱུ་མ་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན།
དེའི་སྟངས་གི་དཔེ་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་སྟོབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གང་ཟག་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་
སྐབ་པ་བརྟུ་གསུམ་གྱི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྟངས་
གི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། སྐབ་པ་
བརྟུ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན། ཇི་
བཅས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱན་མཐའ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་རང་གི་འཕྲོག་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་འགྱུར་རུང་གི་ཆོས་ཡིན་ན།
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་
ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་བྱིར། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་རྒྱད་ལྡན་གྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉགས་སྟེ། ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་བྱིར་
ཟེར་ན། འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལ། བཀའ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།
དེ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་ཁ་ཅིག་སེམས་
ཅན་པས་འདྲོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་

བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྲབ། ཏགས་དེར་ཐལ། ཉི་ལྷང་ལས། ཡང་ན་དེ་དག་གི་རིགས་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ་
འདི་ནི་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་དང་འདི་འགྲིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
དོན་ནི་རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་ན་དེ་དག་གི་རིགས་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་
བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་བྱེད་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་
གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་སུ་འཇུག་
རུང་གི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་ལ་རྒྱས་རིགས་ཀྱིས་ཁྲབ། དེ་
འདྲའི་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་
ཀྱང་། ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་གནས་འཇུག་མཐར་ཕྱིན་
པ་ན་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱར་འཇུག་བྱུང་དེ་ཉིན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཞག་ལ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
རིགས་བཏགས་པ་བ་དང་རྒྱས་འཇུག་གི་རིགས་མཆན་ཉིད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀར་གཏན་ནས་རིགས་ཆད་འདོད་པར་ཐལ། ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་རིགས་གསུམ་དང་། མ་ངེས་པའི་རིགས་དང་། རིགས་ཆད་དང་ལྷན་ལང་
གཤེགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབུ་མ་བས་གནས་སྐབས་
རིགས་ཆད་འདོད་ཀྱང་གཏན་ནས་རིགས་ཆད་མི་བཞེད་ལ། སེམས་ཅན་པས་དེ་གཉིས་ཀ་
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟུར་སྒྲ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་ཐོགས་འགྲེལ་དུ་མདོ་དངས་ནས་རིགས་ཆད་
བཤད་པ་དང་དོན་དུ་བགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་སྐད་དུ་ལོག་སྟེང་
ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལོག་སྟངས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་བསྟོན་པའི་དོན་དུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་ཆད་བཤད་པ་ནི། དགོངས་

གཞི་དུས་རིང་བོ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པའི་བར་དུ་ཐར་ལམ་རྒྱད་ལ་མི་སྦྲེ་པ་ལ་དགོངས་
ནས། དགོས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་སོགས་ནི་དུས་རིང་བོར་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་
པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་ལ། དངོས་ཟིན་ལ་སྦྱིབ་པ་དང་འབྲལ་
མི་རུང་བ་སྤྱི་ཡང་མེད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་རིགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མངོན་མཐོའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེས་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་གང་ཞིག་མངོན་
མཐོ་ཐོབ་མ་ཐོང་བའི་སེམས་ཅན་མི་སྤྱི་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟག་
ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་
རིགས་པ་དང་འགྲོས་མཚུངས་པའི་རིགས་པ་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་
ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེས་གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་བཞི་དང་། གཏན་ནས་རིགས་ཆད་གཅིག་
སྟེ་རིགས་ཆད་ལྔ་འདོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ལ་ལ་གཅིག་དུ་ཉེས་པར་སྦྱོད་ངེས་
ཡོད། །ལ་ལ་དཀར་བོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་དུ་བཅོམ། །ལ་ལ་ཐར་བའི་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་
མེད། །དཀར་བོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་ཁ་ཅིག་
ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་ས་མཆོམས་མེད་བྱས་པ་དང་། དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་།
ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་མེད་པ་དང་། ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་དམན་ལ་མ་རྫོགས་
པས་དེའི་གནས་སྐབས་སུ་ཐུང་འདས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞི་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་ཐེག་
པ་གསུམ་གང་རུང་གི་རིགས་མེད་པས་ཐུང་འདས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་གཏན་ནས་
རིགས་ཆད་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྔ་མ་བཞི་ལ་རིགས་མེད་ཅེས་པ་ནི་སྤྱད་པའི་དོན་
དང་། ཐ་མ་ལ་རིགས་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཡོད་པ་འགག་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅོམ་པས་ཀྱང་གཏན་ནས་རིགས་ཆད་མི་འདོད་པར་
ཐལ། གསེར་ཕྱིང་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞིང་། གཞན་ཡང་ལུགས་དེ་གཏན་
ནས་རིགས་ཆད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་དེ་རང་འཛིན་ཆད་མ་དང་རྣམས་གཅིག་ཡིན་
མིན་དཔྱད་ན་དཀའ་བར་སྤང་ཞིང་། བྱེ་སྦྱེ་ལྟར་ནའང་དེ་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱད་དགོས་

ཏེ། ཚིག་གསལ་དུ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་དང་གཏན་ནས་
རིགས་ཆད་མི་འདོད་པར་བཤད་པའི་སྔ་མ་བཀག་ནས་ཕྱི་མ་ལ་སྟོན་བརྗོད་མཛད་པའི་
ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་དེ་འདོད་ན་དེའི་སེམས་རྟག་མི་རྟག་གང་ཡིན་པ་སོགས་སྟོན་བྱ་མང་
ཡང་མང་དོགས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ་གཉིས་ལས། ཉན་ཐོས་སྟེ་བའི་ལྷགས་ཆེ་ལོང་བཤད་
ཟིན། གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་ལྷགས་ལ། སེམས་ཙམ་པ་དང་། དབྱ་མའི་ལྷགས་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ཀུན་གཞིའམ་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་དུག་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟེང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཇུག་ཅུང་
གི་རྒྱས་པ་ཞིག་ལ་འདོད་དེ། དབྱེ་ན། ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པའི་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཙམ་དང་། ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་རྒྱས་འཇུག་དང་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐོས་པའི་
བག་ཆགས་གཉིས་རྣམ་གྲངས། རྒྱས་རིགས་དང་། ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་རིགས་
དང་། རྟེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་རིགས་རྣམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན། རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ལ་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་རྣམས་
དང་འཕྲད་ནས་ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་པ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་
བརྟུ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཐོས་པའི་གནས་སུ་འཇུག་བས་ཡིན་ལ། རྒྱས་རིགས་ལ་ཡང་དག་པར་
བསྐྱབས་པ་དང་། རྒྱས་པ་དང་། རྟེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ས་ཐོན་
དེ་ཐོས་བསམ་སྟོན་པའི་རྟེན་གྱིས་རྒྱས་པ་མཐུན་ཅན་ཏུ་བསྐྱབས་པའམ། རྒྱས་པར་བྱས་
པའམ། རྒྱང་དུ་ལས་འབྲིང་དང་། འབྲིང་ལས་ཆེན་པོར་བླངས་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ཡིན་
ནོ། །

ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་པའི་རིགས་དང་། མ་ངེས་པའི་རིགས་དང་། རིགས་
ཆད་ལྷུར་ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ནི། ཉན་སའི་
བར་སྟོན་ལས། རང་བཞིན་དང་ནི་དེའི་རྣམ་གཞག །རྟགས་རྣམས་དང་ནི་གང་ཟག་
དང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ། །རིགས་ཀྱི་སར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་

བཞི་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་ནི། ལུས་ལས་བྱད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གིས་བྲིན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་བྱད་པར་བཞི་དང་ལྷན་ཞིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་རུས་པའོ། །བྱད་པར་དེ་བཞིའི་ཐ་མ་གནས་ནི་རིམ་བཞིན་གདགས་གཞི་དང་། ཐོབ་ཆུལ་དང་། རྒྱན་གྱི་བྱད་པར་ཡིན་ཞིང་། དང་པོའི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྤང་བས་འཆོལ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནམ་གཞག་ནི། སྤང་རགས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་ཆུལ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་དགོས་ཏེ། རིགས་དེ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསེས་མ་བཟུང་པའི་ཆེ་རྒྱུའི་ངོ་བོར་གནས་པས་སྤང་བ་དང་། དེས་གསེས་བཟུང་སྟེ་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་གྱུར་ཆེ་རགས་པ་དང་། དེ་གདགས་གཞི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་རྒྱད་ལས་རྩལ་ལོགས་སུ་བབྱུང་དུ་མེད་པས་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་། དེ་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་ཀྱང་ཉེས་པ་བཞིས་ད་རུང་མ་གྲོལ་བའོ། ཉེས་པ་བཞི་ནི། མི་ཁོམ་པར་སྐྱེས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། ལོག་པར་བྱགས་པ་དང་། སྐྱིབ་པའི་ཉེས་པ་བཞི་དང་། ཐ་མལ་ནམ་སྐྱིན་དང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་གསུམ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་རྟགས་ནི། ལུས་སོགས་ལ་ཆགས་ཞེན་ཆུང་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་སྐྱེ་ཤས་ཆེ་བ་སོགས་སོ། །བཞི་བ་དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཉེར་གསུམ་སྟེ། རིགས་ལ་གནས་ལ་མ་བྱགས་ཤིང་ངེས་བར་མ་འབྱུང་བ་དང་། གནས་ལ་བྱགས་ཤིང་ངེས་བར་མ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་གསུམ་ག་ཡིན་པ་དང་། དབང་བོ་རྩི་འབྱུང་རྒྱལ་གསུམ་དང་། དུག་གསུམ་སྐྱུད་པ་གསུམ་དང་། ཁོམ་མི་ཁོམ་པར་སྐྱེས་པ་གཉིས་དང་། བག་ཡོད་མེད་གཉིས་དང་། ལོག་པར་བྱགས་མ་བྱགས་གཉིས་དང་། སྐྱིབ་མ་སྐྱིབ་གཉིས་དང་། ཐག་ཉེ་རིང་གཉིས་དང་། ཡོངས་སུ་སྐྱིན་མ་སྐྱིན་གཉིས་དང་། རྣམ་པར་དག་མ་དག་གཉིས་ཏེ་ཉེར་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་མ་བྱགས་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་སོགས་མ་བྱས་པ་དང་། བྱགས་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་མ་འབྱུང་ནི་འཕགས་ལམ་སོགས་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ནི་སྐྱི་ལྟར་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ནི་དེ་གསུམ་ཤས་ཆེ་བ་དང་།

དེ་ནས་བརྒྱུད་ནི་སྤར་བཤད་པའི་རིགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བཞི་དང་དེའི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་བཞི་སྟེ་
བརྒྱུད་དང་། ཐག་ཉེ་རིང་ནི་མུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་ཉེ་རིང་དང་། སྤྲིན་མ་སྤྲིན་ནི་ཆེ་འདིར་
འཕགས་ལམ་ཐོབ་ཅུས་མི་ཅུས་དང་། རྣམ་པར་དག་མ་དག་ནི་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་
མ་བྱས་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་བྱད་པར་གཞན་སྤར་དང་འབྲ་བ་ལ་
རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཁྱུར་བུང་གི་ཅུས་པའོ། །རྟགས་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་
ཆུང་ཞིང་འདྲ་འདྲི་ལ་མི་དགའ་བ། སྤྲིང་རྩེ་དམན་པས་སྤྲིང་ལས་ཆུང་བུར་གནས་པ། ང་
རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བས་སློབ་དཔོན་གསང་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་བོ་འབྲིང་ཡིན་པའོ། །

གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱིས་རིགས་ནི། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ཡོད་དང་མཆོག་དང་
མཆོན་ཉིད་དང་། རྟགས་དང་རིགས་རབ་དབྱེ་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་ནི་ཕན་ཡོན་
དང་། །དཔེ་རྣམ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་
ཡོད་པ་དང་། རིགས་གཞན་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་མཆོག་ཏུ་སྦྱབ་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་རྟགས་དང་། དེའི་རབ་དབྱེ་དང་། དེ་
སད་པའི་རྟགས་དང་། དེས་སད་པའི་བར་ཆད་ཉེས་དམིགས་དང་། དེ་ཡོད་པའི་ཕན་
ཡོན་དང་། གསེར་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་
སྟེ། འོན་ཆོན་དགུ་པོ་རེ་རེ་ཞིང་འོན་ཆོན་བཞི་བཞིར་བྱེ་བའི་འོན་ཆོན་སོ་དྲུག་དང་བཞི་
ཆོན་དགུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བཞི་ཆོན་དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཁམས་ཐ་དད་པ་དང་། རྒྱན་མོས་པ་ཐ་
དད་པ་དང་། རེས་པར་སྦྱབ་མི་སྦྱབ་ཐ་དད་པ་དང་། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཐ་དད་པས་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། རྒྱན་ལས། ཁམས་རྣམས་དང་ནི་སོགས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
ཆང་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། འོན་གཉིས་སུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པས་འོན་ཆེ་བ་དང་། ལྷག་
མེད་ཀྱི་ཆེ་ནའང་མི་ཟད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་མཆོག་ཏུ་བསྦྱབས་པ་སྟེ། དེ་དག་བྱད་
པར་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་བཞིན་དང་རྒྱས་རིགས་དང་། ཉེན་དང་བཞེན་པའི་ངོ་

པོ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་དང་། ཡོན་ཏན་སྒྲོལ་ཞིང་འབྱུང་བས་
 རིགས་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ཤད་དེ། རང་བཞིན་དང་ནི་སོགས་སོ། །བཞི་བ་ནི། སྦྱོར་བའི་སྡོན་
 རོལ་ནས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་། དཀའ་སྤྱད་ལ་བཟོད་པ་
 དང་། ཕྱིན་དྲུག་གི་དགེ་བ་ལ་སྦྱོད་པ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་སྡོན་དུ་སོགས་སོ། །ལྷ་བ་ནི། དེས་པ་
 དང་། མ་དེས་པ་དང་། རྒྱུན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པ་དང་། རྒྱུན་གྱིས་འཕྲོག་པའི་རིགས་ཏེ་བཞི་
 དང་། དེ་ལ་དེས་པ་དང་མི་འཕྲོག་པའི་རིགས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། གཞན་གཉིས་ཀྱང་
 དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རིགས་ནི་དེས་དང་སོགས་སོ། །དྲུག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་གོམས་ཤས་ཆེ་
 བ་དང་། སྤྲིག་གོགས་གྱིས་ཟིན་པ་དང་། ཆོས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་གྱིས་འཕོངས་པ་དང་།
 ཆོས་བྱེད་པ་ལ་དབང་མེད་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་གོམས་དང་སོགས་སོ། །བདུན་པ་ནི། ངན་
 སོང་དུ་སྦྱེད་པའི་ལས་བསགས་ཀྱང་དེར་ལྷུང་དུ་མི་འགོ་བ་དང་། དེར་སྦྱོས་ཀྱང་ལྷུང་དུ་
 ཐར་བ་དང་། དེར་ཡང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཤུགས་དྲག་མི་ཕྱོད་བ་དང་། དེའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་སྦྱོ་
 བའི་རྒྱུན་གྱིས་དེར་གནས་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རིང་མོ་ཞིག་ནས་སོགས་
 སོ། །བརྒྱད་པ་ནི། གསེར་ཆེན་པོ་དེ་གསེར་མང་བ་དང་། འོད་གསལ་བ་དང་། ཇི་མ་མེད་
 པ་དང་། ལས་སྒྱུར་བའི་གནས་ཡིན་པ་ལྟར། རིགས་ཀྱང་དགེ་བ་དཔག་མེད་ཀྱི་གནས་
 དང་། ཡེ་ཤེས་ལྡེའི་འོད་གསལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཇི་མ་མེད་པ་དང་། མངོན་ཤེས་
 སོགས་མཐུ་སྤྱན་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་སྟེ། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་སོགས་སོ། །དགུ་བ་ནི།
 རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དེ་རིགས་དང་། ལ་དོག་དང་། དབྱིབས་དང་། ཆད་སྤྱན་ཚོགས་འབྱུང་
 བའི་གནས་ཡིན་པ་ལྟར། དེ་ཡང་རང་འབྲས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དང་།
 ཉིང་ངེ་འཛིན་བྱང་འཕགས་དང་། སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་སྟེ།
 རིན་ཆེན་མཆོག་རིགས་སོགས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ཡོན་ཏན་སྤྱན་ཚོགས་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱའི་ཡོན་
 ཏན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། མཐར་དོན་གཉིས་
 སྤྱན་ཚོགས་འབྱུང་བ་སྟེ། གཉིས་དང་ལྡན་ལ། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་

ཏན་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དགའ་བདེ་རྒྱ་ཆེན་ཐོབ་པ་དང་། ལྷག་བསྐལ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་དང་། རང་གཞན་ལ་ཕན་བདེ་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བྱ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་སྟེ་བཞི་དང་ལྷན་ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་སོགས་དང་། ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་སོགས་སོ། །

བཞི་བ་མ་ངེས་པའི་རིགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གང་དུ་འཇུག་ཡུང་རྒྱུན་གཞན་ལ་རག་ལས་ཤིང་། ཐེག་པ་དེར་ཞུགས་ཡུང་རྒྱུན་གྱིས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་བསྐྱར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ལྷ་བ་རིགས་མེད་པ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར། གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་བཞི་དང་། གཏན་ནས་རིགས་ཆད་གཅིག་དང་ལྷ་ཡོད་དེ། རྒྱན་ལས། ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པར་སྦྱོང་ངེས་ཡོད། །ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་དབྱུང་མ་བའི་ལྷགས་ལ་གཉིས། རྒྱུད་སྤྱོད་མར་གསུངས་ཚུལ་དང་། རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟིང་བོའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་བཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་དང་། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ངོ་བོར་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྤྱོད་ལས། རྟོགས་སངས་སྤྱི་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྟིང་པོ་ཅན། །ཞེས་སོ། །འདིས་འཆད་འཇུག་གི་དཔེ་དོན་སོ་དྲུག་གི་བསྐྱེད་བྱའི་དོན་དགུ་བོ་དེ། ཆོས་སྤྱི་སྤྱོད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་གཞག་རྣམ་པ་བརྒྱུས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། དཔེ་དོན་སོ་དྲུག་གིས་སྟོ་བྱར་བའི་དྲི་མས་སྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ལས་ལྷན་འཇུག་པ་དང་། །གནས་སྐབས་

དེ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན། ཉག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ནི། འདོད་དམ་
 དབྱིངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཡིན་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས། ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་བོ་
 རྣམ་གཞག་རྣམ་པ་བརྩའི་སྒོ་ནས་ཤེས་དགོས་ཏེ། རོ་བོའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱུ་
 དང་། འབྲས་བུའི་དང་། ལས་ཀྱི་དང་། ལྷན་པའི་དང་། འཇུག་པའི་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་
 དང་། ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་དང་། ཉག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་དང་། ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་
 ཏེ་བརྩམས་ཤེས་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དང་པོ་རོ་བོའི་དོན་ནི། ལྷན་བཤད་པའི་རང་བཞིན་
 གསུམ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་སྐྱེ་ནི་བསམ་དོན་འབྱུང་པའི་མཐུ་དང་ལྷན་པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་
 བྱ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཞན་ཏུ་མི་འགྱུར་བས་ནམ་མཁའ་དང་། རྒྱས་རིགས་ནི་སྒྲིབ་
 རྗེའི་བརྒྱན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པས་ཚུ་དང་ཆོས་མཐུན་པའོ། མཐུ་དང་གཞན་ཏུ་
 མི་འགྱུར་དང་། ཤོགས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་ནི། ཁམས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་མོས་པ་སོགས་བཞེསྟེ། འདོད་ཆེན་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་པའི་བདག་ལྟ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཛིགས་
 སྟེད་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་བཙེ་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ། བ་ལྟ་བུའི་མོས་པ་དང་། མ་
 ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་དང་། མངལ་ལྟ་བུའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། མ་མ་ལྟ་
 བུའི་སྒྲིབ་རྗེ་བཞེ་ལ་བྱེད་དོ། འདོད་ཆེན་ལྷ་སྟེགས་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ནི། ཁམས་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུ་པར་བྱེན་བཞེསྟེ། འབྲས་བུ་
 ཆོས་སྐྱེ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆ་ནས་གཙང་བ་དང་། གཉིས་སྤྱོད་གི་སྒྲོས་པ་
 མཐའ་དག་ཞི་བའི་ཆ་ནས་བདག་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ལྷས་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལོག་པའི་ཆ་ནས་བདེ་བ་དང་། འཁོར་འདས་
 བདེན་སྟོང་མཉམ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ཉག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
 ལ་སོགས་སོ། །

བཞེ་བ་ལས་ནི། རིགས་ཡོད་པའི་བྱེད་ལས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོད་ཤས་དང་། ལྷང་འདས་
 ལ་འདུན་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཏེ། ལྷག་བསྐྱེད་ཡིད་འབྱུང་སོགས་སོ། །

ལྷ་པ་ལྷན་པ་ནི། རྒྱུ་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་འབྲས་བུ་ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྷན་པ་སྟེ། ལྷ་མ་བཞི་ནི། མོས་པ། ཤེས་རབ། ཉིང་ངེ་འཛིན། སྤྲིང་རྩེ་སྟེ་བཞི་དང་། ཕྱི་མ་བདུན་ནི། མཛོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་དང་། ཟག་ཟད་ཀྱི་མཛོན་ཤེས་དང་། སྤངས་པ་སྤུང་ཆོགས་ཏེ་བདུན་དང་། དེ་ལ་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་ནི་རྒྱ་མཚོ་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་། འབྲས་བུ་ཡོན་ཏན་ནི་མར་མེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། རྒྱ་མཚོ་ཆེ་བཞིན་སོགས་སོ། །

དྲུག་པ་འཇུག་པ་ནི། སོ་སྟེ་དང་། འཕགས་པ་སྟོབ་བ་དང་། སངས་འཕགས་གསུམ་མཁ། མ་དག་པ་དང་། མ་དག་དག་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱན་འབྱུང་བ་སྟེ། སོ་སོ་སྟེ་འཕགས་སོགས་སོ། །

བདུན་པ་གནས་སྐབས་ནི། དེ་དག་ཀྱང་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བ་མེད་པར་གནས་སྐབས་ཅམ་ཐ་དད་ཡིན་པ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་སོ། །བརྒྱད་པ་ཀྱན་འགྲོ་ནི། རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་རྩེས་སུ་འགྲོ་བ་སྟེ། བླ་མ་མཁས་རྣམས་ཉོག་མེད་བཞིན་ཏུ་སྒོད་མཐའ་དག་ལ་བྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་ལྟར་ཉོག་མེད་སོགས་སོ། །ལྔ་དགུ་བ་ཉག་ཏུ་མི་འཇུག་བ་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་བའི་ཆ་གཞན་ཏུ་མི་འཇུག་བ་སྟེ། རྒྱ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཉེས་པ་སྟོབ་སོགས་སོ། །བརྒྱ་བ་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ནི། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་དུས་སུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཆོས་སྐྱེ་དང་། དེ་ཉིད་ཉོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། སྟོབ་རྣམ་དག་མཐར་ཐུག་པ་ནི་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་དེའི་འོད་ཟེར་ཐ་དད་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཀྱང་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། བླ་མ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་མུང་ན་འདས་པ་མེད། ཅས་སོ། །འདིས་ཉན་རང་ལ་མུང་འདས་མེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མུང་འདས་མ་གཏོགས་ཉན་རང་གི་རྣམ་གྲོལ་མཐར་ཐུག་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་དོན་བསྟན། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ངོ་བོ་སོགས་བརྒྱ་དང་རྣམ་

གཞག་ནམ་པ་བཅུ་ལོ་སོ་འགལ་མི་འགལ་སོགས་སྒོ་སྒྲོའོ། རྒྱ་གཉིས་པ་ལ་བཞི། བསྐྱིབ་
བྱ་སྐྱིབ་བྱེད་དང་ལྷན་ཚུལ། སྐྱིབ་བྱེད་དགུ་བསལ་བས་བསྐྱིབ་བྱ་དགུ་མངོན་ཏུ་འཇུག་
ཚུལ། སྐྱིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན། བསྐྱིབ་བྱེད་དཔེ་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསྐྱིབ་བཤད་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་དྲི་མ་སྒོ་བྱར་བའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ཡོད་པ་དཔེའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དཔེར་ན། པར་ཁ་དོག་ངན་པའི་ནང་ན་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ལྷགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་པད་
ངན་སྒྲུང་ཅི་སྒྲུང་མ་ལ། སྐྱུན་ལ་སྟིང་པོ་མི་གཙང་ནང་ན་གསེར། ས་ལ་གཏོར་དང་ལྷག་
སོགས་འབྲས་རྒྱུད་དང་། ཁོས་རུལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་དང་ནི། བྱུང་མེད་ངན་པའི་སྟོ་
ན་མི་བདག་དང་། ས་ལ་རིན་ཆེན་གཞུགས་ཡོད་ཅི་ལྟ་བར། སྒོ་བྱར་ཉོན་མོངས་དྲི་མས་
བསྐྱིབས་པ་ཡི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་ཁམས་འདི་གནས། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སེམས་དེ་ཉིད་སྐྱིབ་བྱེད་སྒོ་བྱར་བའི་དྲི་མས་སྐྱིབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་
ན། དེ་སྐྱིབ་བྱེད་དང་འབྲལ་བ་མིད་དམ། དེ་དང་བྲལ་ནས་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འཇུག་ཚུལ་རི་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་དཔེ་དགུའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རི་ལྟར་མདོག་ངན་
པརྒྱའི་ཁོང་གནས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ན་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འཇུག་
བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་དྲི་མའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་བསྐྱེད་ཅིང་། གདུལ་བྱས་དེ་ཉམས་
སུ་བྲངས་པས་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཐོབ་པར་འཇུག་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། པར་ཁ་དོག་ངན་པའི་ནང་ན་མཚན་དཔེས་སྐྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་ཡོད་
པར་ལྟའི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་སྐྱིབ་བྱེད་པརྒྱའི་འདབ་མ་བསལ་བ་ན་སྐྱ་དེ་ཉིད་མངོན་
ཏུ་འཇུག་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་ནི་དཔེ་དང་པོས་བཤད་ཚུལ་ཏེ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱང་འདིས་
རིགས་འགྲེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་བསྟུན། སེམས་དེ་ཉིད་སྐྱིབ་བྱེད་དགུ་བསལ་བས་

[illegible]

གསུམ་པ་ནི། སྒྲིབ་བྱེད་དཔེ་དགུ་ནི། ཁོང་གི་པར་བྱ་བ་སོགས་དགུ་དང་། སྒྲིབ་
བྱེད་དཔེ་དོན་དགུ་ནི། དྲུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ཀུན་ལྡང་
ཟག་པོ་གཅིག་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་དང་།
མ་དག་ས་བདུན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། དག་སའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་དགུ་ལ་བྱེད་དོ། །ཆགས་དང་སྤང་
དང་སྐྱོང་ས་དང་དེའི། ཀུན་ལྡང་ཟག་དང་བག་ཆགས་དང་། །མཐོང་སྒོམ་ལམ་སྤང་མ་
དག་དང་། །དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །དི་མ་ནམ་དགུ་པར་ཡི། །སྤྱབས་སོགས་དཔེས་ནི་
རབ་བརྟན་ཏེ། །སོགས་སོ། །སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་ཚུལ་ལ། །འདོད་
ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་པར་བྱ་དཔེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཐོག་མར་མངོན་དུ་སྒྱུར་ན་དགའ་བ་
དང་མཐར་མི་དགའ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་པར་སོགས་སོ། །ཞེ་སྤང་གི་བག་ལ་
ཉལ་ནི་སྤང་མ་དང་འདྲ་སྟེ། བདེ་བ་ལ་རིག་པར་མི་གནས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་
ལྟར་སྟོག་ཆགས་སོགས་སོ། །ཀའི་སྤྱབ་གི་བག་ལ་ཉལ་ནི་སྤྱན་དང་འདྲ་སྟེ། སྤྱིང་པོ་མཐོང་
བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་འབྲས་སོགས་སོ། །དེ་གསུམ་གྱི་ཀུན་ལྡང་ཟག་པོ་ནི་མི་གཙང་
བ་དང་འདྲ་སྟེ། བརྟེན་པར་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་མི་གཙང་སོགས་སོ། །མ་རིག་
བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་གཏེར་ལ་སྒྲིབ་པའི་ས་དང་འདྲ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་

མཐོང་བ་ལ་སྦྱིབ་པའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་ནོར་ནི་སོགས་སོ། །མཐོང་སྤང་ནི་མུ་གུ་སྦྱེས་མ་ཐག་
 ཏུ་འཇིག་ངེས་ཀྱི་འབྲས་ཤུན་དང་འདྲ་སྟེ། མཐོང་ལམ་སྦྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཁྱོད་འཇིག་པའི་
 བྱིར། ཇི་ལྟར་མུག་སོགས་སོགས་སོ། །འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ནི་སྟོང་བོ་ཟད་པའི་གོས་
 རུལ་དང་འདྲ་སྟེ། འཇིག་ལྟའི་སྟོང་བོ་ཟད་པའི་སྤང་བྱའི་ལྷག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཕགས་
 པའི་ལམ་དང་སོགས་སོ། །མ་དག་ས་བདུན་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ནི་བཙའ་བར་ཉེ་བའི་བྱུང་མེད་ཀྱི་
 མངལ་སྒྲུགས་དང་འདྲ་སྟེ། བསྦྱིབ་བྱ་ལ་རེ་ཞིག་སྦྱིབ་ཀྱང་མུར་དུ་གསལ་བར་འཁྱུར་བའི་
 བྱིར། ས་བདུན་ལ་བརྟེན་སོགས་སོ། །དག་སའི་སྦྱིབ་པ་ནི་ས་འདམ་གྱིས་ཅུང་ཟད་གོས་པ་
 དང་འདྲ་སྟེ། སྒབ་པས་བསྦྱིབ་བྱ་ལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་སྦྱིབ་པའི་བྱིར། ས་གསུམ་རྗེས་འབྲེལ་
 སོགས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གི་རིགས་ལ་སྦྱིབ་ཅེ་ན། དང་པོ་བཞིས་སོ་སྦྱེད་རིགས་ལ་
 སྦྱིབ། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་ཉན་རང་དབྱ་བཙམ་པ་དང་། མཐོང་སྒྲོམ་
 ཀྱི་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོབ་པ་འཕགས་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་
 ཀྱི་རིགས་ལ་སྦྱིབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་འདི་དག་གིས་བྱིས་རྣམས་དང་། དབྱ་བཙམ་སྦྱོབ་དང་
 སྒྲོ་ལྟན་རྣམས། །རིམ་བཞིན་བཞི་དང་གཅིག་དང་ནི། །གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་
 ཉིད། །ཅེས་སོ། །སྦྱིབ་བྱེད་དོན་དགའའི་དང་པོ་བཞི་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་
 བཞི་སྟོང་བསྟུས་མ་བསྟུས་དང་། ལྷ་བ་དང་ཤེས་སྦྱིབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་
 གཉིས་ལ་ལྷ་བཞི་ཡོད་མེད་དང་། ཐ་མ་བཞི་རེ་རེ་ལ་ཀུན་རྫོངས་ཉེར་གཉིས་དང་གནས་
 འན་ལེན་བརྟུ་གཅིག་གི་ནང་ན་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་སོགས་སྟོ་སྟེ། །

བཞི་བ་ནི། བསྦྱིབ་བྱའི་དཔེ་དགུ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་སྤང་
 ཅི་སོགས་དགུ་དང་། བསྦྱིབ་བྱའི་དོན་དགུ་ནི། རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱུ་དང་། ཇེས་དོན་ཀྱི་གསུང་
 དང་། སྤང་དོན་ཀྱི་གསུང་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རིགས་གཉིས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་
 དང་། ལོངས་སྐྱུ་དང་། སྐལ་སྐྱུ་སྟེ་དགུ་ལ་བྱེད་དོ། །བསྦྱིབ་བྱའི་དོན་དགུ་སྤར་བཤད་པ་
 ལྟར་ཀྱི་རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྐྱུ། དེ་བཞིན་ཉིད། རིགས་གསུམ་
 ཀྱིས་རིམ་བཞིན་གསུམ་དང་། གཅིག་དང་། ལྷ་བསྟུས་ཤིང་། དཔེ་ཡང་རིམ་བཞིན་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོ་སོགས་གསུམ་དང་། གསེར་གྱི་དཔེ་དང་། གཏེར་སོགས་ལྷག་མ་ལྷས་མཆོན་
ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་བྱིར་ཁམས། ཁངས་
རྒྱས་སོགས་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཆོས་སྐྱུ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
རིགས་ཀྱང་སྟེ། །དེ་ནི་དཔེ་གསུམ་གཅིག་དང་ནི། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
སོ། ཆོས་སྐྱུའི་སྐྱུས་བསྐྱུན་པའི་རང་བཞིན་ལ་རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱུ་དང་། བསྐྱུན་པ་ཆོས་སྐྱུའི་
འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་གི་རང་བཞིན་གཉིས་དང་། བྱི་མ་ལ་ངེས་དོན་སྟོན་པའི་གསུང་
དང་། རྩང་དོན་སྟོན་པའི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་གི་རང་བཞིན་གཉིས་ཡོད་དེ།
ཆོས་སྐྱུ་རྣམ་གཉིས་སོགས་སོ། །

བསྐྱེབ་བྱའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཆོས་མཐུན་སྐྱུར་ཚུལ་ལ། རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱུ་ནི་སངས་
རྒྱས་དང་འདྲ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་དཔེ་མེད་པའི་བྱིར། འཇིག་རྟེན་འདས་བྱིར་སོགས་
སོ། །ངེས་དོན་གྱི་གསུང་ནི་སྒྲུང་ཅི་དང་འདྲ་སྟེ། བརྗོད་དོན་བདེན་གྲུབ་བཀའ་ཙམ་དུ་
རོག་ཅིག་པའི་བྱིར། སྤམ་ཟབ་མའི་སོགས་སོ། །དྲང་དོན་གྱི་གསུང་ནི་འབྲུའི་སྟིང་པོ་དང་
འདྲ་སྟེ། བརྗོད་དོན་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་པའི་བྱིར། རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་སོགས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་
ནི་གསེར་དང་འདྲ་སྟེ། རོ་པོ་ངན་པར་མི་འཇུར་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་འཇུར་བ་སོགས་
སོ། །རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི་གཏེར་དང་འདྲ་སྟེ། འབད་པས་མ་བསྐྱབས་པར་ཡོད་
པའི་བྱིར། རྒྱས་རིགས་ནི་བསྐྱེད་ཤིང་དང་འདྲ་སྟེ། འབད་པས་བསྐྱབས་པའི་བྱིར། གཏེར་
དང་འབྲས་བུའི་སོགས་སོ། །རོ་པོ་ཉིད་སྐྱུ་ནི་རང་བྱུང་གི་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱུ་དང་འདྲ་སྟེ།
ཆོལ་བས་གསར་དུ་མ་བཅོས་ཤིང་ཡོན་ཏན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་བྱིར། རོ་པོ་ཉིད་
སྐྱུ་སོགས་སོ། །ལོངས་སྐྱུ་ནི་འཁོར་བསྐྱུར་དང་འདྲ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་ལ་
རྟོགས་པར་ཡོངས་སྟོན་པའི་བྱིར། ཆོས་ཆེན་རྒྱལ་སྤྱིད་སོགས་སོ། །མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐྱུ་ནི་
རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་སྟེ། ལོངས་སྐྱུའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་
པའི་བྱིར། གཟུགས་བརྟན་གྱིས་ནི་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ཁམས་བསྐྱུན་པའི་དགོས་པ་ནི་
གཞན་དུ་བཞུ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཉམས་སྤྱི་ལེན་ཚུལ་ལ་དགྲ་ལས། དང་པོ་རིགས་ནས་འབྲིད་ཚུལ་ནི།
 ཐོག་མར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་ནམས་བསྟན་ནས་དེའི་དོན་ལ་འབྲིད་པ་ན་དབང་བོའི་
 རིམ་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་དེའི་སློང་ཆོད་དང་བསྟན་པར་སྦྱོས་བྱ་གསུམ་གྱི་
 རིམ་པའི་སློང་ནས་འབྲིད་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་ནམ་བཤད་སོགས་སྤྱི་བཏུ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་
 རིགས་སད་པའི་ཐབས་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་
 པ་དང་། དེའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་པར་རིགས་གསག་སྦྱངས་གི་
 བྱད་པར་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པས་དེ་ཉིད་ལ་སློང་མ་ནས་འབད་པ་ནམས་སོ། །གསུམ་
 པ་རིགས་སད་པའི་རྟགས་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་པས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཐར་བའི་
 བན་ཡོན་ཐོས་པ་དང་སེམས་པ་ན་ལྷས་ཀྱི་བ་སྤྱོད་གཡོ་ཞིང་། མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱིན་
 པ་སོགས་ཐ་སྟོད་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟགས་ལས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་སད་པར་དཔོག་
 ཅིང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སློང་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱང་བ་ལ་དགའ་བ་སོགས་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་ཅིང་། དེ་དག་ཐོས་པ་ན་ངོ་མཚར་བས་དྲངས་
 པའི་མཆི་མ་འབྱུགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཐེག་ཆེན་རིགས་སད་པར་དཔོག་པ་ཡིན་
 འོ། །བཞི་བ་པན་ཡོན་ནི། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་ཆེ་ཞིང་། བཙོན་འགྲུས་བརྟན་པ་དང་།
 རྒྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ལྷ་བ་མཆོན་ཉིད་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་
 པས་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱས་སྤྱི་འགྱུར་རུང་གི་དངོས་པོ་དེ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད།

དུག་པ་དབྱེ་བ་ནི། དང་པོ་ལ་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་གཉིས་དང་། ཞུགས་
 པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་གསུམ་ཡོད། གཉིས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དང་། གཞུགས་
 རྒྱར་འགྱུར་རུང་གི་གཉིས་དང་། ཕྱི་མ་ལའང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཡོད། ཡང་
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་གསུམ་དང་། དེས་པའི་རིགས་དང་། མ་དེས་པའི་རིགས་དང་།
 གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་ནམས་ཡོད། འདྲིར་བསྟན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ། བརྟེན་

ཆོས་སྐྱབ་པ་བརྟུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་བརྟུ་གསུམ་ཡོད། བདུན་པ་ས་མཚམས་ནི། རིགས་
 ཅམ་ཞིག་ནི་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དང་། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་ནི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དང་། འདྲིར་
 བསྟན་གཙོ་བོའི་དེ་ནི་བྱང་སེམས་སྒྲིབ་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། འདྲིར་བསྟན་
 གཙོ་བོའི་རིགས་བརྟུ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་དགའའི་ས་མཚམས་ཤེས་སྒྲ་ཞིང་། ཤེས་རབ་སྒྲིང་
 བཅའི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ནི་
 ས་དགུ་བ་ནས་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ནི་ས་བརྟུ་བ་ནས་ཐོབ་ཅིང་། ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་
 རྩོལ་བ་མི་མངའ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ས་བརྟུ་ཐ་མའོ། །ཞེས་ཐ་
 མ་རྒྱུན་མཐའ་ཁོ་ནར་བཞག་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རུང་སྟེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། འཇུག་
 པའི་དོན་དེ་གཞན་ཞིག་འཇུག་པ་རུ་མི་སྤང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་འཇུག་ཚུལ་དུ་སྤང་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་འཇུག་པའི་དོན་རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇུག་པ་ལ་བྱེད་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ས་
 བརྟུ་བའི་ལམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཏགས་པ་ཡིན་པར་གསེར་ཕྱེང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བརྒྱད་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། བྱང་ས་ལས། རིགས་དེ་ལ་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྱ། བྱང་
 ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རྒྱ་དང་། རྟེན་དང་། ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། ས་བོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་།
 གནས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགུ་པ་སྐྱ་བཤད་ནི། དེའི་སྐད་དོན་གོ་ཏའི་
 གོ་གུ་ཏ་བྱས་པས་ཡོན་ཏན་དང་། །ཏ་ཏ་ར་བྱས་པས་སྒྲོལ་བ་སྟེ། ཡོན་ཏན་སྒྲོལ་བའམ་
 འབྱུང་བས་ན་རིགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ལ། ཁོ་ན་རེ། བསྐྱིབ་བྱའི་དཔེ་དགའའི་ལྷ་བ་དང་དུག་པ་མ་
 གཏོགས་ལྷག་མ་བདུན་རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱ་སོགས་དང་དཔེ་དོན་སྒྱུར་ནས་བཤད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། བསྐྱིབ་བྱའི་དོན་དགུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རིགས་གཉིས་པོ་གང་རུང་
 ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། བསྐྱིབ་བྱ་དོན་དགའའི་དང་པོ་
 ལ་རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་གི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་འདྲི་དགོས་

ཀྱི། རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱེ་ཁོ་རང་འདྲི་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞན་དུ་ན་
 དེ་སྒོ་བྱར་བའི་དྲི་མས་སྒྲིབ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱིབ་བྱའི་དོན་
 དགུའི་དང་པོ་མནར་མེད་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།
 རི་ལྷར་མདོག་ངན་པསྒྲའི་ཁོང་གནས་པ། མཚན་སྟོང་གིས་འབར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 བློ། །དྲི་མེད་ལྷ་ཡི་མིག་ལྷན་མིས་མཐོང་ནས། རྒྱ་སྐྱེས་འདབ་མའི་སྐྱབས་ལས་འབྱེན་བྱེད་
 པ། །དེ་བཞིན་བདེ་གཤེགས་མནར་མེད་གནས་རྣམས་ལའང་། །སངས་རྒྱུ་སྐྱེན་གྱིས་རང་
 ཆོས་ཉིད་གཟིགས་ཏེ། །དྲི་བ་མེད་ཕྱི་མཐའི་སྤར་གནས་སྤྱགས་རྩེ་ཡིས། །བདག་ཅག་སྐྱིབ་
 པ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་
 རྒྱུ་གྱི་སྐྱེ་ལོགས་དཔེ་བདུན་པོ་དེ་ནི་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱེ་ལོགས་དང་དཔེ་དོན་
 སྦྱོར་ཡང་། བརྒྱུད་ནས་རིགས་གཉིས་པོ་གང་རུང་མཚོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་
 གཉིས་པོ་གང་རུང་ལ། རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱེ་དང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ལོགས་གྱི་སྐྱེས་
 བསྟན་པ་གང་ཞིག །དངོས་མིང་བཏགས་མིང་གང་གིས་བཙོད་ཀྱང་བཙོད་དོན་གོ་བ་ལ་
 མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་འབྱུག་རུང་གི་རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐྱེ་དང་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། འདིག་
 ཉེན་ན་དཔེ་མེད་པར་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་དཔེ་དོན་སྦྱོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། བད་ངན་ནང་གི་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐྱེ་དེ་པསྒྲའི་འདབ་མས་སྐྱིབ་པ་ལྟར། དེ་འདྲའི་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་སྐྱིབ་པར་ཆོས་མཚུངས་
 པའི་སྒོ་ནས་དཔེ་དོན་སྦྱོར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཞན་དུག་ལ་ཡང་རིགས་
 འགྲེ་སྦྱོར་ཤེས་དགོས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་
 གོང་མའི་སས་བསྐྱེས་གྱིས་ཁྲལ་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་དེ་གསུམ་གང་རུང་ལ་དེས་ཁྲལ་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། རྟགས་བྱབ་སྟེ། དེ་ལ་གོང་མར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་
 ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་དར་ཁྲིམ་ལས། འཕས་གོང་མ་གཉིས་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་

ལས་ཀྱན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་འདྲོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཟུག་གི་བག་ལ་ཉལ་
དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་སོ། །ཡང་ཁྱོད་རང་ལ། ཏུག་གསུམ་མངོན་
ཐུང་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཐལ། འདྲིར་བསྐྱུན་དེ་
ལ་དེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་འགྲིག་ ཉགས་དེར་ཐལ། དར་ཁྱིམ་ལས། ཏུག་གསུམ་པོ་
དེའི་ཀྱན་ལྡང་དག་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱན་
ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་འདྲོད་ཁམས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲིར་བསྐྱུན་བག་ལ་ཉལ་
ལ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀྱན་སློང་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཤེས་པ་ཞིག་
དགོས་ལ། བག་ལ་ཉལ་ནི་ས་བོན་གྱི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱིར་དེ་ལྟར་
དགོས་ཀྱང་སྐབས་འདྲིར་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དར་ཁྱིམ་ལས། ཏུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་
ཉལ་ནི་ས་བོན་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་འབྱུབ་བྱེད་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་མངོན་ཐུང་ཡང་དེར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
གོང་མ་འབྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་མངོན་ཐུང་བ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཞེ་སྤང་གི་
བག་ལ་ཉལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། དར་ཁྱིམ་ལས། ཁམས་གོང་མ་འབྱུབ་བྱེད་
ཀྱི་ཞེ་སྤང་ནི་མངོན་ཐུང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྤང་མངོན་ཐུང་ཁམས་གོང་མ་འཕེན་བྱེད་དང་
འབྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
འདྲིར་བསྐྱུན་བག་ལ་ཉལ་དང་ཀྱན་ལྡང་རིམ་བཞིན་སྤྱིར་ཏུག་གསུམ་ས་བོན་དང་མངོན་
ཐུང་པ་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དར་ཁྱིམ་གི་བཤད་ཚུལ་དེ་དག་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱུང་། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་ཏུག་གསུམ་གྱི་ས་བོན་གསུམ་དང་། དེ་
གསུམ་གྱི་མངོན་འཐུང་དག་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཡང་ན་མངོན་ཐུང་དུ་མཚུངས་
ཀྱང་ཁམས་གོང་མ་འབྱུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་འདྲོད་ཁམས་འབྱུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེའོ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྟེ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་
དང་པོས་དངོས་གཉེན་བྱས་ནས་སྤོང་དགོས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་སྤྱི་མ་ཆ་
འགྲེལ་ལས་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞིམ་བྱར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་ཡིད་ལྷས་སྤངས་ཏེ་གཞན་དོན་
བྱེད་པ་ལ་མ་སྟོན་པར་དེ་འབད་མེད་ལྷན་འབྲུབ་ཏུ་བྱེད་རྒྱས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་
བྱད་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་དངོས་གཉེན་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་
དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་
བཞིན་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་པས་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་སྟོན་
འོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དར་ཁྲིལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་དངོས་
གཉེན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་འང་མ་བྱལ། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདིར་བསྟན་མ་རིག་བག་
ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། དག་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་ཀའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་ལྟར་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ཆ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་བས་ཀྱན་སྤོང་གི་ཚེལ་བ་སྤྲོ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་
བྲུབ་ཏུ་བྱེད་རྒྱས་པར་ཐལ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་ནི་གང་ཟག་གསུམ་ཀྱི་སྟོ་གསུམ་
ཀྱི་ལས་འདུ་བྱེད་པའི་ཀྱན་སྤོང་གི་ཚེལ་བ་སྤྲོ་མོ་ཞོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་
བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་
གལ་ཏེ་དེས་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ན་ཀྱན་སྤོང་གི་ཚེལ་བ་སྤྲོ་མོ་དང་བཅས་
བཞིན་པར་བྱེད་དགོས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དར་ཁྲིལ་སྤྲོད་མ་རིག་བག་ཆགས་
ཀྱི་ས་སྤྱི་བ་པ་སྤྱི་བ་རྒྱུན་ཀྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱིས་དངོས་སྤྱི་བ་པ་ཡིན་ཡང་
ས་བརྒྱུན་མཐའ་བས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལྷས་སྤངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་
སྟོན་པ་སོགས་བྱེད་ན། ཀྱན་སྤོང་གི་ཚེལ་བ་སྤྲོ་མོ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པར་
བྱེད་དགོས་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་གཉིས་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་གཉིས་ལ་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ། ལམ་ཁྱགས་སོ་སྟེ་དང་ཐེག་དམན་སྟོབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། དེ་འདི་དག་གིས་བྱིས་རྣམས་དང་། །ཞེས་སོགས་སྤང་བྱངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་སྤང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་མ་དག་ས་བདུན་དང་དག་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོབ་པ་ལས་དེ་དང་དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྟོབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དེ་དག་ལ་མ་དག་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ས་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་ཚྭགས་སྤྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་དེར་ཐལ། དེ་ནི་དར་རྟེན་ལས། ས་བདུན་གྱི་མི་མཐུན་ཚྭགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་བརྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཐོབ་པའི་གེགས་སྤྱང་གྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་རིགས་རྒྱུན་ནི་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་སྟོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་སྐབས་སྤྱང་སྤངས་པ་དང་མ་དག་པར་ཡོད་ན། དེ་བདུན་ཅི་རིགས་ཀྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོ་ཅེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་དམན་གྱི་སྟོབ་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་མ་དག་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ཐའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་སྟོབ་བྱེད་ཅི་མ་ལ་དགུར་བྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དགུ་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་གཉིས་སྤྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་སྟེ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་དགུར་བྱེ་བ་ནི་མངོན་གྱུར་དང་ས་ཐོན་རིམ་གྱིས་སྟོང་ཚུལ་དང་། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཆེ་སྤང་བྱའི་ལྷག་མ་ཅི་ཙམ་ལུས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྟོབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཆད་རྟོགས་ཆེད་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་འདིར། སྐབས་འདིའི་ཆོད་ལན་གྱི་དོན་དབྱིས་བྱིན་པར་བཤད་ཚུལ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་འཕགས་ཆོས་ཀྱི་

རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ། རྒྱ་བྱེད་པས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། རྟེན་བྱེད་པས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་སྔ་མ་ལྟར་མི་རུང་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ཡང་མི་རུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། སྔ་མ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཉིད་ཡོད་ན། རི་མ་སེམས་རྒྱད་ལ་སྟོ་བྱུར་བར་འགྱུར་བས་དེ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱབ་པ་འབྱུང་བ་འཐད་ལ། དེ་མེད་ན་རི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་དགོས་པས་དེ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱབ་པ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་ཅིང་། དེས་ན་རྒྱ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་དེའི་སྟོན་ནས་འཛོག་ཅིང་། བྱི་མ་ནི་ནམ་མཁའ་ཡོད་ན་རྒྱུད་དཀྱིལ་སོགས་ཀྱི་གོ་འབྱེད་ལ་མེད་ན་མི་འབྱེད་པས་དེ་དག་ནམ་མཁའ་ལ་བཞེན་པར་བཤད་པ་ལྟར། ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡོད་ན་སེམས་རྒྱད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གནས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་ཅིང་མེད་པས་དེའི་སྟོན་ནས་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འཕགས་སེང་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱན་གྱིས་བཞེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱུབ་ན། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། གོང་གི་ཚད་ལན་དེ་ལྟར་ཆ་བྱེད་ཚུལ་ཀྱི་སྟེང་ནས་བྱེད་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བསྟོམ་པར་འདྲ་ཡང་བྱིན་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་རྒྱ་སོགས་མི་འདྲ་བས་མཆོག་དམན་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷགས་འདིར་ཉན་རང་རིགས་ངས་ལ་དེ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། རྟགས་སྦྱབ་བྲགས་ཆེ། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་ཀྱི་སྟེང་ནས་ལན་བྱེད་ཆེ། རམ་མཁས་གཞུགས་ཅན་ཀྱན་ལ་གོ་འབྱེད་པ་ལྟར་སེམས་བདེན་སྟོང་དེས་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་ལ་གོ་འབྱེད་པས་རྟེན་བྱེད་པར་འདྲ་ཡང་ལམ་རང་རང་གི་ངོ་མོ་ལ་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་པས་སྟོན་མེད་ཅེས་བཤད་དགོས་ལ། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་གཞལ་ཆེ་དེས་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་སྟོ་བ་ལ་གོ་འབྱེད་པས་དེའི་འང་རྟེན་དུ་ཐལ་བ་སོགས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སྟོན་འདུག་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཉི་ལྟང་རང་རྒྱད་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་མཛད་ཀྱང་ཚོད་ལན་ཀྱི་ཐད་འདི་དག་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་སྟོན་བསྟན་པར་མཛད་པའི་

ཕྱིར། ཉལ་ལྷན་རྣམ་བཤད་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ། ཞེས་ཟེར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པས་ཚོད་ལན་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་
ཀྱི་སྟེང་ནས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་དེ་དག་མི་འཇུག་པར་ཐལ།
ཉན་རང་རིགས་ངེས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་
པའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་སྟེང་གི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་
ཡང་ཆོས་ཉིད་དང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བདག་མེད་གཉིས་
ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། སེམས་ཅན་སེམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་
སྟེང་བོ་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ཀྱང་སེམས་ཅད་སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
བྱེད་ཚུལ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་རུང་བ་ཉིད་ཏེ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏེ། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་
པའི་སྤྱོད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་རང་
བཞིན་གྱིས་རང་གསལ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཏེ་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་མཆན་ཉིད་པར་བཤད་པ་ལྟར།
ལེགས་བཤད་སྟེང་བོ་ཡང་སྤྱོད་སོར་བཞག་ཏེ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འདིར་ཉན་རང་རིགས་ངེས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
ཏེ་རྟོགས་པ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྣམ་
བཤད་ལས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་བཞེད་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་
ངེས་པར་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏེ་རྟོགས་པ་དགོས་པར་མི་བཞེད་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་
པས་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་ཏེ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་
རྒྱུད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། འདིའི་ཆོག་ཟིན་ལ་སྟོང་ཉིད་
ཙམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་ཡང་སྤྱོད་ནི་
ཐེག་ཆེན་ཏེ་མ་ཟད་ཅེས་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་སེང་སོགས་རྒྱན་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་
རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ། དེ་དག་ལ་དེ་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་

ལས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕུག་པའི་རིག་ཆེན་ལས། དེས་ན་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་མཛད་
 དེ་དག་གི་ལྷགས་ལའང་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 ལྟར་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་ནི་རྩ་བ་རང་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་རྩ་བར་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོགས་བཤད་ཆོ། གང་ཟག་དང་ཆོས་
 གྱི་བདག་མེད་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་
 རྗེས་སུ་བབྱུང་བའི་ཆེད་དང་། རྗེས་སུ་བབྱུང་རྒྱུ་དེ་དག་ལའང་ཟབ་མོའི་སྟོན་དུ་གྱུར་མ་
 གྱུར་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཡིན་པར་དབུ་པར་གྱི་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་བདེན་སྟོང་ལ་བྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ལྟབ་ཅིང་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྤང་ལས། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་
 དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་མེད་པའི་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་
 དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 སོགས་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་ཚུལ་
 ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པའི་བདེན་སྟོང་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་སྟོལ་བ་འགའ་ཞིག་གིས།
 དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིགས་ལ་གནས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བེར་བ་ལ། སྟོན་མེད་
 དེ། ཆོས་ཉིད་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་མིན་
 གྱི། དེ་ལ་རིམ་གྱིས་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་འཕགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་
 གྱུར་ཆེ་དེར་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་སྟོང་མཛད་པ་ལ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་ལན་དུ། ཉེན་ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེ་
 བ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་པ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བས་རིགས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པས་སྟོན་མེད་ཅེས་ཆོད་
 པ་སྟོང་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་། ཉེན་ནི་འདིར་དམིགས་
 པ་དང་བརྟེན་པ་ནི་དམིགས་བྱེད་ཡིན་ལ། དམིགས་བྱེད་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་

ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། ཚོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལ་དེ་སློ་ངོར་འབྱུང་དགོས་ལ། ནས། དེ་ཡང་དང་
པོར་གཞི་ཚོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ངེས་དགོས་སམ། ཉན་རང་ལ་ཡང་བྱི་ནང་གི་ཚོས་
ཅན་ལ་དམིགས་ནས། དེའི་ཚོས་ཉིད་བདེན་པར་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་
ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་པར་ཐལ།
འགྲེལ་བ་འདིའི་ལན་གྱི་གཞུང་འདི་ཉི་མྱང་གི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་པའི་ལན་གྱི་
དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་པར་རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་རང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་སློབ་ཅི་རིགས་སྤངས་
པ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་
གང་ཞིག ། དེས་ན་མཐོང་བྱིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
རྟགས་བྱུང་སྟེ། འཇུག་པའི་ཁྱིམ་ཆེན་ལས། འོ་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཞིག་དང་། ཉན་རང་དུ་ལྟར་བ་གཉིས་
གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ནི་དབྱ་མ་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་འདྲ་བ་
དེས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་བ་དང་། དེ་ལྟར་མཐོང་བྱིན་
གོམས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་རིགས་མ་
ངེས་ལ་གསུངས་ཀྱང་རིགས་ངེས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་འོང་དོན་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་
མི་ལུས་ཏེ། ཉན་རང་ལ་ཤེས་སློབ་མངོན་གྱུར་པ་ཞིག་སྤངས་པ་སྲིད་ཀྱང་། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་གྲོགས་ཀྱིས་མ་བྱིན་པས་ས་བོན་སྤངས་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་
དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་ལམ་དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་
ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་འདྲིན་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་འོང་ཡང་། ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་
གྲོགས་མེད་པར་ཚོས་ཀྱི་བདག་འདྲིན་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་འོངས་
ཞེས་བཞེད་དགོས་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་ནི་དབྱུང་གཞི་
ཆེ་ཞིང་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ཐག་གཅོད་མི་སྡུ་བར་རྩེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཞིབ་
དུ་བརྟགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཆོས་ལ་མི་རྟོན་གང་ཟག་ལ་རྟོན་འགས། །འདི་ཀོ་བུ་ལོན་དབང་རྒྱ་ལྡན་སེམས་
མོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ལས་བསྒྲིག་པའི་གཟུར་གནས་འགའི། །དོན་དུ་འགྱུར་བའི་མཐའ་
དེའང་སྤྱི་ཡིས་འགོག །

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབས་སྤྱང་། །
ཆོག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །
དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པོའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེ་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་
སང་གའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་
དུ་དམིགས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་དང་
བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བཤེས་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུག་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་
སྤྱོད་བཀའ་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།